སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས།༼ཁ༽

མཛད་པ་པོ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་སོགས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

མཛད་པ་པོ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་སོགས།

༄༅། །སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས།༼ཁ༽

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0114

སྡེ་དགེའི་ཤིང་པར་སོགས་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༦ ལོའི་ཟླ་ལྔ་པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།
༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་ལྔ་པར་བསྐྱར་བཅོས་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

iv

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། .... vi ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། vii

༄༅། །སྟོན་པའི་མཛད་པ།..............ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་། 1

༄༅། །སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་པ།...............
.... ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ།30

༄༅། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་ཆེན་རྣམ་པར་ཐར་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ། ....རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། 150

ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། ....152 ཚོགས་བསགས་པའི་ཚུལ། ....160 དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་སོགས། ....177 གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞིར་བྱོན་པ་སོགས། ....189 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། 196

དཀར་ཆག

v

དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། ....205 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ། ....208 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་སོགས། ....227 ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། ....299 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བ། ....331 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་བ། ....355 གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ། ....382 མི་ཡུལ་དུ་གསུངས་ཚུལ། ....386 མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ། 390

༄༅། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།.........................དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་། 444

སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྐོར།.......................................456 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...473

vi

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

ས་ག་ཟླ་བའི་དུས་ཚིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསྟུན་མཆོག་ཏུ་བཀུར་འོས་དད་ལྡན་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་གཙོ་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཛད་རྣམ་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ་དག་གི་ཆེད་དུ། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཛད་རྣམ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བཏུས་ཀྱིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱ་འཆར་ཡོད་པ་ལྟར།
ཐེངས་འདིར་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་
ནཱ་ཐའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར། རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར། དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བཅས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་འཕྲུལ་དེབ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།
གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུར། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་མཛད་རྣམ་འདི་དག་ལ་ཞུས་དག་ཞིབ་ཚགས་ཤིག་གཏོང་ཁོམ་མ་བྱུང་བར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཡིག་ནོར་གང་མང་ཞིག་ལྷག་འདུག་ན་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་འབྲེལ་རྗེས་སུ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ལགས་ན་དེའི་ལུགས་དགོངས་འཇགས་འཚལ།

vii

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

གངས་རིའི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྲེང་བས་མུ་ཁྱུད་བྱས་པའི་རང་རེའི་སཱ་ལའི་སྨན་ལྗོངས་སུ། ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་དང་ཀུན་རིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་རི་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་ཀྱིས་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིའི་ཟས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། གང་མང་ཞིག་ས་རྡུལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་གཟིམས་མལ་བསྟེན་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་མྱུར་སྐྱོབ་དང་། གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་འཕྱིས་མེད་ན་སྔ་མེད་པའི་དུས་ཡིན་ཞིང་། དེས་རང་རིགས་བསམ་ཡོད་གང་མང་ཞིག་གིས་དེ་དག་བསྐྱར་དཔར་དང་། དེབ་གཟུགས་པར་སྐྲུན་སོགས་ཀྱིས་འགྲེམས་སྤེལ་དང་། སྲུང་སྐྱོབ་ལ་རེམ་བཞིན་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་དང་། ཡི་རང་གི་ལེགས་སོ་འབུལ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །
ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་དེའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་ནི་མི་རིགས་
དེའི་བླ་སྲོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དར་སྤེལ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་། མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོས་འགན་ཡིན་ན། བསམ་བློའི་རྒྱགས་ཕྱེ་རུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་དེ་དག་ནི། ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་ཡིན་ལ། མི་རིགས་འདིའི་བླ་སྲོག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཀྱང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གླེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད། ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། འདྲིར་བཅུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་ནོར་གྱིས་བཀང་སྟེ་སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་བས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་དག་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། འབྲིར་བཅུག་པ་དག་གི་ཕན་ཡོན་དང་དགེ་མཚན་ཀྱང་མཚོན་ལ། དོན་གནད་ཀྱང་གོ་ཐུབ་བོ། །

གསལ་བཤད།

viii

༸ གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། ང་རང་སྐུ་ཆེན་པོ་དང་འདུ་ཁང་
རྫིག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ་ལ་དེ་ཙམ་དགའ་བོ་མེད། སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས་རུང་དེས་གསུང་ནི་མི་འབྱོན། དེ་ལས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་དཔར་བསྐྲུན་གྱིས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ན་བཟང་། ཞེས་ཚོགས་སུ་བཀའ་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས། གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་ཡབ་མེས་གོང་མ་དག་གི་ཤུལ་བཞག་དེ་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། གནས་པ་བརྒྱུད་འཛིན་སོགས་དང་། རང་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཕྲན་ཙམ་ཞུ་ཐུབ་ན་དགོངས་ཏེ། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་དྲ་ཚིགས་སྒོ་འབྱེད་དང་། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ལགས་ན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཀྱང་གཙོ་བོ་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན། གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དག་གི་བཀའ་རྩོམ་གྱི་གླེགས་བམ་དག །པར་བསྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་དང་། ཞོར་དུ་གཞན་གྱི་ཤེས་རིག་ནང་འདྲེན། དེང་རབས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་རྒན་གཞོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་པར་བསྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་བ་ཡིན།
སྤྱིར་སློབ་གཉེར་པ་མང་ཤོས་ཤིག་དེབ་གཟུགས་ལ་མོས་པ་ཆེ་བ་དང་། དེབ་གཟུགས་
ཀྱང་གང་མང་ཞིག་པར་བསྐྲུན་བྱས་ཏེ་ཐོན་གྱིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་རིང་ལྟ་ཀློག་བྱེད་མཁན་ཇེ་ཉུང་དང་། པར་ཤིང་གི་སྤྱོད་སྒོ་ཡང་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། པར་ཤིང་མང་པོ་ཞིག་མཛོད་ཕུགས་སུ་ས་རྡུལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་གཟིམས་འགོ་རྩོམ་བཞིན་ཡོད།
ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་བརྡ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་འོད་རླབས་ཀྱི་
འགྲོས་དང་འགྲོགས་ཏེ། ཚན་རྩལ་གྱི་ཤེས་རིག་རབ་ཏུ་དར་བས། མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་ངོར་མི་ཤོང་བའི་དངོས་གཟུགས་གང་མང་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ལ་ཐོབ་ཤོར་དང་། ཕམ་ཉེས་འབྱུང་གིན་ཡོད་པའང་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། eBook གམ་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་འདི་དར་བས། གཟིགས་པ་པོ་དག་ལ་ཀློག་བདེ་བ་དང་། སྤྱོད་བདེ་བ། གཞུང་ཚན་འཚོལ་སླ་བ། འཁྱེར་བདེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་བཀུག་སྟེ། འཕྲུལ་

གསལ་བཤད།

ix

དེབ་ལ་དགའ་མོས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དེས། ཤོག་སྟེང་གི་དཔེ་ཆ་ཉར་བའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གྲགས་ཆེན་གང་མང་ཞིག་གི་གཏན་པ་མེད་པའི་སྒོ་གླེགས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་ལྡོག་བཅུག་པའང་གང་འཚམ་བྱུང་ཡོད་ན། ང་ཚོ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་རང་རེའི་ཤེས་རིག་གི་འོད་སྣང་། ཟླུམ་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ལ་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་རླབས་རྡུལ་གྱི་འགྲོས་དང་མཉམ་པ་ཡོང་སླད་དང་། གཟིགས་པ་པོ་དག་གི་དགའ་མོས་དང་དུས་བབ་དང་བསྟུན་ཏེ། ང་ཚོས་ཀྱང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་གནའ་དེང་གི་མཁས་པའི་བརྩམས་ཆོས་དག་eBook དང་ PDF སོགས་སུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འདི་འདེམ་པ་ཡིན།
སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་མཁས་དབང་སྔ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་
གསར་བསྐྲུན་གྱིས་དེབ་གཟུགས་དཔེ་ཆ་དང་། གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཀྱང་གང་མང་ཞིག་འཐོན་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། གསར་དུ་པར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་དེབ་གཟུགས་དང་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་དག་ལའང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་འཁྲུལ། ཞུས་ཆེན་པ་དག་གིས་རང་འདོད་དང་འོལ་ཚོད་སོགས་ཀྱིས་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ་སོགས། བློ་གཏད་ཆོག་པ་དང་ཁུངས་དག་པ། ཞུས་དག་ཚད་ལྡན་སོང་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དེབ་གཟུགས་དང་འཕྲུལ་དེབ་ཧ་ཅང་དཀོན་པའི་ཚོད་དུ་སྣང་བ་སོགས་དང་། ང་ཚོའི་ལས་གཞི་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་མཁས་དབང་སྔ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་དག་རྩོམ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམ་པ་སྔ་མ་དག་གི་ཕྱག་རྗེས་གསལ་བའི་པར་ཤིང་དག་གི་འཕྲིན་ལས་མཇུག་སྡུད་ཀྱིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས། ང་ཚོས་པར་ཤིང་གི་རྒྱུན་ཡུན་གནས་ལ་འབད་བརྩོན་དང་། ཤིང་པར་གྱི་ནང་དུ་པར་ཤིང་ཆག་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་མི་གསལ་བ། པར་ཡིག་པས་བྲི་ནོར་དང་བརྐོས་ནོར་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡིག་ནོར་རེ་ཟུང་ཡོད་ན་ཡང་། པར་ཤིང་མང་ཤོས་ཤིག་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ། རིག་གནས་ལ་ནང་བྱན་ཆུབ་པའི་མཁས་དབང་དང་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་མང་ཞིག་གིས་ཞུས་དག་བཏང་བ་ཡིན་པས་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་སོགས་བྱ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ནོར་ན་ཡང་དོན་ཕྱིན་ཅི་

གསལ་བཤད།

x

ལོག་ཏུ་འགྱུར་ན། གསུང་རབ་ལ་བསྲེ་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས། ཐ་ན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་བཅོས་ལྷད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུའི་རྩ་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་དང་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ། ང་ཚོས་དཔེ་རིང་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་དཔེར་བཟུང་སྟེ་དེ་དང་བུ་ཡིག་གཉིས་གཤིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ། མ་ཕྱི་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། ཡིག་ནོར་མངོན་མཚན་ཅན་རྣམས་ནོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། འཕྲུལ་དེབ་བམ་ eBook གི་ནང་དུ་ཟུར་མཆན་བཞག་ཚེ་ཅུང་སྟབས་མི་བདེ་བས། eBook གི་ནང་དུ་ང་ཚོས་ནོར་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཡིག་མདོག་དམར་པོར་བསྒྱུར་ཡོད་ལ། PDF ཡི་ནང་དུ་ང་ཚོས་གང་ནོར་བཅོས་བྱས་པའི་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེའམ། ནོར་ལྷག་ཏུ་ཐག་བཅད་པའི་གཞུང་ཡིག་གམ་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེ་དེ་མཇུག་དུ་ཟུར་མཆན་གྱི་ངོ་བོར་བཀོད་ཅིང་། ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་གཞུང་ཡིག་དངོས་སམ་གཞུང་དཀྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དུ། གོང་དུ་མཚམས་རྟགས་དང་། འོག་ཏུ་མཆན་གྲངས་སྦྱར་ཡོད་པས། གཞུང་དཀྱུས་སུ་ཤོར་དོགས་དང་ནོར་ས་མེད། མདོར་ན་ PDF ཡི་ནང་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པས་ནོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་པ་ཚང་མར་ཟུར་མཆན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ནོར་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་གནས་ཡོད་ཚེ། ཟུར་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་མ་ཡིག་དེ་ཚུར་དྲངས་ཏེ་འགྲེལ་བརྒྱབ་ཆོག་ཅིང་། པར་གཞིའི་ནང་གི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་དག་བླངས་ཤིང་། ཟུར་མཆན་ལས་ཆད་རྟགས་ཅན་རྣམས་ཕུད། ཟུར་མཆན་གཞན་དག་ཚུར་དྲངས་ཏེ་གཞུང་དཀྱུས་དང་སྦྱར་ན། གཞུང་དེ་དང་དེའི་མ་ཕྱིའམ་མ་དཔེའི་དཔེ་རིང་དངོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་གསུང་རབ་ལ་བསྲེ་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས། ཐ་ན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་བཅོས་ལྷད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་དགོས་པའི་རྩ་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པའང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༠༢ པའི་
ཚེས་ ༠༥ ལ།

1

༄༅། །སྟོན་པའི་མཛད་པ།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་།

༄༅།།ད་ནི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བརྗོད་པར་བྱ།།བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐུབ་
པའི་མཆོག །འདིས་ནི་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ།།རྒྱལ་སྲས་གཞན་ལས་ཆེས་ཆེར་རྨད་བྱུང་བའི།།བྱམས་བརྩེ་སྤྲོ་དང་རྩོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས།།བྱང་ཆུབ་ལམ་བཟང་བདེ་བླག་གིས་བགྲོད་ནས།།མཐའ་ཡས་བསྐལ་མང་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱང༌།།སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱའི་མཐུས།།འཛམ་གླིང་སྐྱེ་རྒུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་
པའི་ཚེ།།རྙིགས་མ་ལྔ་ལྡན་ལྷག་པར་གདུལ་དཀའ་བའི།།འགྲོ་རྣམས་གདུལ་ཕྱིར་
དགའ་ལྡན་ལྷ་གནས་ན།།ལྷ་ཡི་སྟོན་པ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་ཞེས།།སངས་རྒྱས་འོད་
སྲུང་གི་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ།།བཞུགས་པ་ལས་བབ་འཛམ་གླིང་གཤེགས་པར་
དགོངས།།ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་རྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་སྟེ།།རྟོག་གེ་པ་དྲུག་རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པ་
དྲུག །སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དྲུག་སྟེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི།།སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་མ་

རུང་བྱས།།གཤེགས་པའི་དུས་མིན་བཞུགས་པར་གསོལ་འདེབས་ཞེས།།ལྷ་
རྣམས་ཀུན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཚེ།།རོལ་མོ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དཀྲོལ་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

2

ཅིག་གསུངས།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའས་དུང་དཀར་བླངས་སྟེ་བུས།།རོལ་མོའི་སྒྲ་
ཡི་ནང་ན་མཆོག་ཅི་དྲིས།།ཀུན་ཀྱང་དུང་གི་སྒྲ་ཡིས་ཟིལ་མནན་གསོལ།།དེ་བཞིན་

བདུད་དང་མུ་སྟེགས་མ་ལུས་པ།།ང་ཡིས་ཟིལ་མནན་འགྲོ་ཀུན་དྲང་ངོ་གསུངས།།
ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་དང་གོ་ཏམ་གདུང༌།།སེར་སྐྱའི་གྲོང་མཆོག་དག་པའི་
ཡབ་ཡུམ་སྟེ།།གཟིགས་པ་ལྔ་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས་ནི།།གླང་ཆེན་ཐལ་ཀར་
གསེར་གྱི་དྲ་བ་ཡིས།།གཡོགས་པའི་རྣམ་པས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་རུ།།ཟས་གཙང་
བཙུན་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས།།ལྷས་བསྟན་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་སྲས།།དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མཐའ་ཡས་མང་པོ་ཡི།།ཡུམ་དུ་སྨོན་པ་གྲུབ་པའི་

འཕགས་མ་དེ།།གསོ་སྦྱོང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས།།དེར་ཡང་མངལ་
གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པར།།ཙན་དན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོའི་ཁང་བཟང་ནང༌།།བཞུགས་

ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་བཏུལ།།ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོ་དུ་
མ་བསྟན།།འཛམ་གླིང་ཀུན་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་ལྟས།།ཡ་མཚན་དཔག་མེད་
མཐའ་ཡས་སྣང་བར་གྱུར།།གླིང་གི་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ལྗོན་ཤིང་སྐྱེས།།སེར་སྐྱའི་

གྲོང་ཀུན་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་གྱུར།།གངས་རིའི་ངོས་ནས་སེང་གེའི་ཕྲུ་གུ་

དག །འོངས་ནས་སྲང་ན་གནོད་པ་མེད་པར་རྩེ།།ལུམྦིའི་ཚལ་ཀུན་རིན་ཆེན་ལྗོན་
པས་ཁྱབ།།

དེ་ཚེ་ཟླ་དགུ་ངོ་བཅུ་ཚང་བའི་ཚེ།།ལྷུམས་སུ་ཟླ་བ་བཅུར་ཞག་བདུན་གྱིས་མ་ཆོག་པ་
བཞུགས་པ་ལ། མདོར་ཟླ་བ་བཅུ་ཚང་བའི་ཐ་སྙད་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་འདིར་ཟླ་དགུ་ངོ་བཅུར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།ངོ་

མཚར་ལྟས་ཆེན་སོ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས།།རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པ་ལྟ་བུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

3

ཡིས།།ཡུམ་གྱིས་ལུམྦིའི་ཚལ་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་བྱོན།།རྒྱུ་སྐར་རྒྱལ་དང་ལྡན་ཚེ་ཡུམ་
གྱི་ཕྱག །པ་ལ་ཀྵ་ཡི་ལྗོན་པ་ལ་འཇུས་སྟེ།།བྱ་རྨྱང་མཛད་པའི་རྩིབ་ལོགས་གཡས་
པ་ནས།།ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མེད་ཅིང་ནག་ནོག་གིས།།མ་གོས་གསེར་གོང་ཕྱིས་པ་
ལྟ་བུ་རུ།།བལྟམས་ཚེ་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས།།བྲན་མོ་རྒན་མོའི་རྣམ་པས་
བླངས་པའི་ཚེ།།ཐེག་པར་མ་གྱུར་སྟོབས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཅོམ།།ཀླུ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་
བདུད་རྩིས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ།།ཕྱོགས་ཀུན་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བོར་བ་ལས།།གསེར་གྱི་པདྨ་འདབ་སྟོང་པ་རེ་བྱུང༌།།སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ཀུན་ལས་འདའ་བྱེད་
ཅིང༌།།འགྲོ་བའི་ཁ་ལོ་གྱེན་དུ་བསྒྱུར་རོ་གསུངས།།བསིལ་བའི་འོད་ཀྱིས་འཇིག་

རྟེན་སྣང་བར་བྱས།།ངོ་མཚར་ལྟས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བའི་ཚེ།།ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་དང་བསྟོད་པ་དང་པོ་མཛད།།ཚངས་པས་བདུད་རྩིའི་ཟིལ་མངར་བླངས་སྟེ་
ཕུལ།།ཞག་བདུན་ལོན་ཚེ་ཡུམ་གྱི་སྤྲུལ་པ་བསྡུས།།ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་
རྫོགས་ཟིན་ཞིང༌།།སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་སྐྱེད་མར་མི་རིགས་ལ།།ཁྱིམ་ནས་བྱུང་བ་ཡུམ་
གྱིས་མི་བཟོད་པ།།སྤང་དང་ཡུམ་གྱི་ཕྱག་ཀྱང་མི་བཞེད་ཕྱིར།།འཁྲུངས་ནས་ཞག་
བདུན་ཡུམ་གྱི་ཚེ་ལུས་པའི།།ཚེ་ན་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།།འདི་

ཡང་རྒྱལ་བ་ཕལ་གྱི་ཐུན་མོང་ཡིན།།

སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་སོགས།།མ་མ་སུམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
ཞམ་རིང་བྱེད།།གཞན་ཡང་ཤཱཀྱའི་ཁྱེ་འུ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌།།གྲགས་འཛིན་མ་སོགས་བུ་
མོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང༌།།བྲན་ཕོ་བྲན་མོ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་དང༌།།གླང་ཆེན་རྟ་དང་མ་ཧེ་བ་
གླང་སོགས།།ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་དུས་གཅིག་ཉིད་དུ་བཙས།།རིན་ཆེན་གཏེར་ཀུན་ས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

4

ལས་རང་བྱུང་གྱུར།།ཕྱོགས་བཞིར་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་བུ།།གསལ་
རྒྱལ་དང་ནི་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ།།པད་སྙིང་སྲས་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་
དང༌།།ཀཽ་ཤམྦིར་ནི་དམག་བརྒྱའི་བུ་ཤར་པ།།འཕགས་རྒྱལ་དུ་ནི་མུ་ཁྱུད་མཐའ་

ཡས་བུ།།རབ་སྣང་ཞེས་བྱ་རྒྱལ་ཕྲན་བཞི་ཡང་བཙས།།དང་པོར་དོན་ཀུན་གྲུབ་
པར་མཚན་གསོལ་ཏོ།།
ཤཱཀྱ་དྲེགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་དུལ་གྱུར་ནས།།ཐུབ་ལྟར་གནས་ཕྱིར་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང༌།།གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་སོགས་ཀྱིས་བཏུད་པས།།ལྷ་ཡི་ལྷ་སྟེ་མཚན་
གསུམ་རིམ་པར་བཏགས།།ཁྱིམ་དུ་གནས་ན་གླིང་བཞིའི་འཁོར་སྒྱུར་དང༌།།རབ་ཏུ་
བྱུང་ན་རྫོགས་འཚང་རྒྱ་འོ་ཞེས།།མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ལུང་

སྟོན་གྱུར།།དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱིས་ཕྱག་བྱས་སྟེ།།ངེས་པར་རྫོགས་འཚང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྟན་ནས།།རང་གི་སྣག་ཚ་བྲམ་ཟེ་མེས་བྱིན་ལ།།དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་
ལོན་ནས་འཚང་རྒྱ་ཡིས།།དེ་ཚེ་སློབ་མར་བྱོས་ཞེས་བསྟན་ནས་འདས།།རོ་བརྒྱ་
ལྡན་པའི་འབྲས་ཆན་མང་བཞེས་ཚེ།།མཛུབ་མོ་གཅིག་གིས་གསེར་གཞོང་བཟུང་
བ་ནི།།གླང་ཆེན་ལྔ་བརྒྱས་དབྲོག་པར་མ་ནུས་ཕྱིར།།གླང་ཆེན་སྟོང་གི་སྟོབས་ཅན་
ཞེས་མཚན་བཏགས།།
བྱིས་པའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལས།།ཡི་གེ་སློབ་པའི་གྲྭར་

བྱོན་ཡི་གེའི་རིགས།།དྲུག་བཅུ་རྩ་བཞི་སློབ་དཔོན་ལ་བསྟན་པས།།ཡ་མཚན་གྱུར་སྟེ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པར་གྱུར།།སངས་རྒྱས་སམ་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བྱུང་ཚེ།།ཡི་

གེ་འདི་འབྱུང་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས།།བྲིས་སྟེ་བསྟན་པས་མཁའ་ལས་ཚངས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

5

ཡིས།།མཐུན་གྱུར་བརྗོད་ཕྱིར་ཚངས་པའི་ཡི་གེར་གྲགས།།རྩིས་ཀྱི་ཕ་མཐར་སོན་
པ་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱིས།།མི་འཁྲུགས་པ་ལས་གོང་དུ་བགྲང་མ་ནུས།།གཞོན་ནུས་སྙིང་པོ་
མཆོག་གི་བར་དུ་བརྩིས།།ཛམ་བུའི་ཤིང་གྲིབ་ཏིང་འཛིན་མཛད་པ་ན།།ཕྱི་དྲོར་གྱུར་ཀྱང་གྲིབ་མས་སྐུ་མ་བཏང༌།།འདི་ཚེ་ཡབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཕྱག་གཉིས་པ་

མཛད།།དྲང་སྲོང་ལྔ་ཡིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་མ་ནུས།།ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བསྟོད་
ནས་སོང་བར་གྱུར།།
དེ་ནས་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་ཕྱིར།།གྲགས་འཛིན་མ་ལ་རྒྱལ་བའི་རུ་མཚོན་བྱས།།ལྷས་བྱིན་མཛེས་དགའ་ལག་ན་བེ་ཅོན་ཅན།།ལ་སོགས་ཚན་པོ་ཆེ་དང་སྲེད་མེད་བུའི།།སྟོབས་ལྡན་ཤཱཀྱའི་ཁྱེ་འུ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌།།འཕོང་དང་འདེགས་
དང་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ།།སྒྱུ་རྩལ་འགྲན་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།དྲེགས་པ་ཚར་བཅད་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན།།ལག་ན་བེ་ཅོན་བུ་མོ་གྲགས་འཛིན་
མ།།དྲིལ་བུ་སྒྲ་ཡི་བུ་མོ་ས་འཚོ་མ།།ཤཱཀྱ་དུས་ལེགས་བུ་མོ་རི་དྭགས་སྐྱེས།།ལ་
སོགས་བཙུན་མོ་དྲུག་ཁྲི་ཁབ་ཏུ་བཞེས།།
འཇིག་རྟེན་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས།།སྐྱེ་བོ་མགུ་བར་མཛད་
ནས་སྲིད་པ་ལས།།ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་སླད།།སེར་སྐྱའི་སྒོ་
བཞིར་རྒ་ནད་ཤི་བ་དང༌།།སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་དང་ནི།།བཙུན་

མོས་སྦྱར་བའི་རོལ་མོའི་སྒྲ་དབྱངས་ལས།།ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དུ་མས་བསྐུལ་བ་
ཡིས།།ཁྱིམ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་དགོངས།།མ་ནིང་ཡིན་ཞེས་སྐུར་པ་
སྤང་བའི་ཕྱིར།།བུད་མེད་འགྲོགས་པའི་ཐ་མ་འདི་ཡིན་ཞེས།།གྲགས་འཛིན་མ་ལ་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

6

སྲས་ཀྱི་ས་བོན་བཞག །རྒྱལ་པོས་ར་བ་ལྕགས་རི་སྒོ་འཕར་དང༌།།དམག་དཔུང་
མང་པོས་བསྐོར་སྟེ་སྲུང་ལ་བརྩོན།།མཚན་མོ་ཡབ་གཅིག་མནལ་གྱིས་ནོན་པ་ལ།།གསོལ་བ་བཏབ་པས་མནལ་གྱིས་མྱོས་པ་དང༌།།ནམ་ཡང་བླ་མའི་གནས་

རྣམས་ཀུན་གྱི་ངག །མ་བཅག་བདེན་པའི་ཚིག་གི་མཐར་ཕྱིན་པ།།དེ་ཡི་ངག་ཚིག་
སུས་ཀྱང་མི་ཟློག་ཕྱིར།།ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས།།གནང་བ་
བྱིན་སྟེ་རྒྱུ་སྐར་རྒྱལ་ཤར་བ།།མཚན་ཕྱེད་ཚེ་ན་བསྔགས་ལྡན་ལ་བཅིབས་

སྟེ།།རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡིས་ཆིབས་ཀྱི་རྐང་ལག་བཏེག །ཚངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་འོད་
ཀྱིས་ལམ་སྣ་བྱས།།གནས་གཙང་ལྷས་བསྐོར་སྟེང་གི་མཁའ་ལ་བྱོན།།ཤཱཀྱ་ཁྱེ་འུ་
གྱང་ཡུལ་ལས་འདས་པ།།བྱང་ཕྱོགས་ཀཱ་མ་རཱུ་པའི་ཡུལ་དུ་བབ།།
ཉིད་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་གཙུག་ཕུད་དོར་བ་ཡིས།།རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་གཙུག་ཕུད་
མཆོག་རྟེན་བྱུང༌།།འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཀྱི།།མཆོད་རྟེན་
ཀྱང་ནི་ཕྱོགས་འདིར་ལྷན་ཅིག་གནས།།མ་བྱོན་རྣམས་ཀྱང་གཙུག་ཕུད་འདི་རུ་

འདོར།།རྔོན་པར་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་ཡིས་ངུར་སྨྲིག་ཕུལ།།བླངས་སར་འདུན་པས་ངུར་
སྨྲིག་མཆོད་རྟེན་བརྩེགས།།གཙུག་ཕུད་དུས་སྟོན་གོས་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཞེས།།ལྷ་ཡུལ་ན་ཡང་དུས་སྟོན་རེ་རེ་ཡོད།།རྟ་དང་རྒྱན་བསྐུར་འདུན་པ་སླར་ལོག་སར།།འདུན་པ་སླར་ལོག་པ་ཡི་མཆོད་རྟེན་བྱས།།འདུན་པས་སེར་སྐྱར་རྒྱལ་འབངས་མྱ་ངན་བསལ།།བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་ལྡན་མགུལ་ནས་འཇུས།།རྟ་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་མཆོག་གར་བསྐྱལ་ཞེས།།ངུས་པས་བསྔགས་ལྡན་ཅང་ཤེས་མྱ་ངན་སྐྱེས།།ཟས་བཅད་དབུགས་ཀྱིས་བརྣངས་སྟེ་གུམ་པ་ལས།།ཁྱིམ་བདག་བུར་སྐྱེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

7

ཕྱིས་ནས་དགྲ་བཅོམ་བཀོད།།རྒྱན་རྣམས་གཞོན་ནུ་གཞན་ལ་གཡོགས་པ་ན།།ལྷ་ཕྲན་གཞན་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་རྒྱན་ཐོགས་ལྟར།།སུས་ཀྱང་མ་ཐེག་སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་
ཡིས།།རྒྱན་ཆ་མཐོང་བའི་མྱ་ངན་སྤང་བའི་ཕྱིར།།རྫིང་དུ་དོར་བས་རྒྱན་གྱི་རྫིང་བུ་

བྱུང༌།།དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་བྱུང་གིས།།བསྙེན་པར་རྫོགས་སྟེ་ཆུ་བོ་
དབྱིག་ལྡན་སོགས།།བརྒལ་ནས་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་རུ་ཆས།།དྲང་སྲོང་ངན་སྤོང་
བུ་ཡི་བསྟི་གནས་བྱོན།།
ཁོ་བོའི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་སྔོན་གྱི་ཚེ།།ལྗོན་ཚོགས་འདི་ཀུན་ཛམ་
བུའི་གསེར་ལས་གྲུབ།།ལོ་འདབ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་རྟག་རྒྱས་ཀྱང༌།།ད་ནི་ཕལ་བའི་

ཤིང་གྱུར་བརྙིང་བསྐམས་པས།།ཁོ་བོ་འཆི་བར་ངེས་ཅེས་བྲམ་ཟེ་དེ།།མྱ་ངན་བྱེད་པ་གཟིགས་ནས་སླར་གསུངས་པ།།དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་མིན་གངས་རི་དང༌།།ཉེ་སར་
ཤཱཀྱའི་གཞོན་ནུ་ཞིག་བྱུང་བ།།ཁྱིམ་དུ་གནས་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་འགྱུར་ལ།།འདི་

ནི་དེ་ཡི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་འགྱུར།།དེ་མཐུས་སྔོན་ཚེ་འབྱོར་པ་རྒྱས་པ་
ཡིན།།གཞོན་ནུ་དེ་ནི་ཁྱིམ་སྤངས་རབ་བྱུང་བས།།དེ་བས་བསྐམས་པར་ཟད་ཅེས་
གསུངས་པ་ན།།དེ་ཡིས་བརྟགས་ནས་འོ་ན་གཞོན་ནུ་དེ།།ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནར་ངེས་
ཞེས་མཆོད་པ་བྱས།།མ་ག་དྷ་རུ་བསོད་སྙོམས་མཛད་པའི་ཚེ།།སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་མཛེས་པར་བསྒྲགས།།རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་མཐོང་ནས་
ནི།།འདི་ལྟའི་གཟུགས་དང་ན་ཚོད་དཀའ་ཐུབ་འཕངས།།རྒྱལ་པོར་འོས་ཞེས་རྒྱལ་
སྲིད་ཕྱེད་བསྟབས་པ།།མ་བཞེས་རྒྱལ་པོས་སློབ་མར་ཁས་ལེན་བྱས།།མེ་ལྔ་པ་
དང་ཉི་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌།།རྐང་པ་གཅིག་གིས་འགྲེང་སོགས་སྣ་ཚོགས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

8

པའི།།དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པའི་མུ་སྟེགས་གནས་སུ་ཞུགས།།དེ་དག་རྣམས་དང་མཐུན་
པའི་དཀའ་བ་ནི།།ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་སྤྱད་པས་དེ་ཀུན་དང༌།།དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་
ཅེས་བྱར་མཚན་དུ་བརྗོད།།དེ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དྲུག་པོ་ཡི།།ནང་ནས་སྒྱུ་
རྩལ་ཞེས་བུ་རིང་འཕུར་ལས།།ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མངོན་དུ་མཛད།།སླར་
ཡང་རངས་བྱེད་བུ་ནི་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི།།སློབ་མར་མཛད་དེ་སྲིད་རྩེའི་སྐྱེ་མཆེད་
ནོས།།དེ་དག་མགུ་བས་སློབ་མའི་ཚོགས་ཕུལ་ཀྱང༌།།དེ་ཀུན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མ་
གཟིགས་ནས།།ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫ་རའི་འགྲམ་དུ་བྱོན།།
དཀའ་ཐུབ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་འདོད་དགའ་བའི་ཕྱིར།།རྒྱ་ཤུག་འབྲུ་རེ་སཱ་ལུ་འབྲུ་རེ་དང༌།།ཆུ་ཐིགས་ཙམ་གྱིས་འཚོ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང༌།།མི་གསོལ་སོགས་ཀྱི་
དཀའ་བ་ལོ་དྲུག་སྤྱད།།ཚོར་བ་ཟིལ་མནན་དབུགས་ཀྱི་དབྱུང་རྔུབ་སྤངས།།ལྷར་
བཅས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་མ་ཞུགས་པ།།མཁའ་ཁྱབ་ཅེས་བྱའི་ཏིང་འཛིན་མཛད་
པར་གྱུར།།དེ་ཚེ་ཡབ་དང་ཞང་པོས་མི་ལྔ་བརྒྱ།།འཁོར་དུ་བཞག་པའི་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་
རེ་ནས།།མི་རེ་བསྡད་ནས་གཞན་རྣམས་ལོག་པ་ལ།།ལྔ་སྡེ་ཞེས་བྱ་འཁོར་གྱི་དང་པོ་བྱུང༌།།མདོ་གཞན་དག་ལས་རིང་འཕུར་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི།།སློབ་མ་ལྔ་ཞིག་ཞབས་

ཕྱིར་འབྲངས་པ་ནི།།ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པའང་ཡོད།།གསང་སྔགས་ཡོ་
ག་ལྟར་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། ཁོག་པ་མི་ཡུལ་དུ་བཞག་འོག་མིན་ནམ།།རི་རབ་རྩེར་

བྱོན་ལོངས་སྐུར་སངས་རྒྱས་སྟེ།།སླར་ཡང་དཀའ་ཐུབ་སྦྱོང་བའི་ལུས་ལ་

ཞུགས།།སྤྲུལ་སྐུར་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་དུ་སྟོན་པར་གསུངས།།ཐུན་མོང་སྣང་ངོར་ཤིན་
དུ་རིད་པའི་སྐུ།།གྲོང་གི་བྱིས་པའི་རྩེད་མོའི་གནས་སུ་གྱུར།།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

9

ངལ་དུབ་མཐའ་ཡིས་གྲོལ་བར་མ་གཟིགས་ནས། ཁ་ཟས་རགས་པ་བཟའ་

འོ་ཞེས་གསུངས་པས།།ལྔ་སྡེ་མ་དད་ཝ་ར་ཎ་སིར་སོང༌།།འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་འཚང་རྒྱ་བ།།མི་ཡི་སྐྱེ་བོས་བསྙེན་པར་མི་ནུས་པས།།ཉིད་ཀྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མཐུ་རུ་བཤད།།དེ་ཚེ་གྲོང་པའི་བུ་མོ་དགའ་མོ་
དང༌།།དགའ་སྟོབས་མ་ཞེས་བྱ་བས་མཚན་མཁན་གྱིས།།བུ་མོ་གང་གིས་ལོ་ནི་
བཅུ་གཉིས་སུ།།ཚངས་པར་སྤྱད་དེ་དཀའ་ཐུབ་རྫོགས་པའི་ཚེ།།མ་ཧེ་སྟོང་གི་འོ་

མའི་ཉིང་ཁུ་ཡིས།།བྲམ་ཟེ་མཆོད་སྟེ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ན།།དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་
བཙུན་མོར་འགྱུར་རོ་ཞེས།།བསྟན་ཐོས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཚངས་པར་སྤྱད།།དཀའ་
ཐུབ་གྲུབ་ནས་མ་ཧེ་མོ་སྟོང་བཞོས།།འོ་མ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བླུད་ནས་ནི།།སླར་ཡང་

བཞོས་སྟེ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ནི་བླུད།།དེ་ལྟར་མ་ཧེ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་བར།།ལན་བདུན་ཉིང་ཁུར་
བྱས་པའི་འོ་ཐུག་བསྐོལ།།ཤ་ཁ་ར་དང་སྦྲང་རྩིའི་དྭངས་མ་བཏབ།།སཱ་ལིའི་འབྲས་

བླུག་བསྐོལ་བས་བཀྲ་ཤིས་པའི།།རྟགས་ཀྱི་རི་མོ་དུ་མ་ཤར་བ་ནི།།མཚན་མཁན་
གྱིས་མཐོང་འདི་ནི་སུས་འཐུངས་པ།།དེ་རིང་བསམ་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཟེར།།སྦྱིན་ཡུལ་བྲམ་ཟེ་འབོད་པར་བྲན་མོ་བསྐུལ།།བརྒྱ་བྱིན་མཐུ་ཡིས་དགེ་སྦྱོང་
བྲམ་ཟེ་གཞན།།གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པ་གཉིས།།བྲམ་ཟེར་སྤྲུལ་པ་
མཐོང་ནས་བོས་པ་ན།།ང་བས་རྣམ་པ་དུ་མས་འདི་ལྷག་གིས།།འདི་ལ་ཕུལ་ཞེས་
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཚངས་པ།།དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྟན་པར་གྱུར།།འོ་
ཐུག་དེ་ཡིས་གསེར་གྱི་གཞོང་པ་བཀང༌།།ཕུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས།།ཤཱཀྱའི་གཞོན་ནུ་གངས་རིའི་འགྲམ་བྱུང་བ།།དོན་གྲུབ་དེ་ཡི་བཙུན་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

10

མོར་སྨོན་ལམ་བཏབ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ནི་ཁྱིམ་ནས་བྱུང༌།།འདོད་པ་
སྤངས་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་གཞན་ཐོབ་གསུངས།།དེ་གཉིས་མཛའ་ཞིང་གཅུགས་པའི་

ཡིད་ཀྱི་རྒྱུས།།འོ་ན་དེ་བསམ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཞེས།།བསྔོས་སྟེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་མཐུན་གྱུར་མཛད།།
གཞོང་པ་འདི་ཡང་བཏང་ངམ་ཞེས་གསུངས་པས།།ཁོ་མོ་ཅག་ནི་སྣོད་དང་
བཅས་པ་ཡིས།།བྱིན་སྟེ་སྣོད་མ་མཆིས་པར་མ་ཡིན་ཟེར།།འདི་གཉིས་བསྐལ་

བཟང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ།།རྫོགས་འཚང་རྒྱ་ཀར་བསོད་སྙོམས་འབུལ་བ་པོར།།སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་འགྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆུ་
བོའི་འགྲམ་དུ་བསྣམས།།ཁྲུས་མཛད་སྦྲང་རྩི་ལྟ་བུར་མངར་བ་ཡི།།འོ་ཐུག་བཞེས་
པས་སྐུ་ཡི་མཐུ་སྟོབས་རྒྱས།།གསེར་གཞོང་ཆུར་དོར་ཀླུ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་
ཁྱེར།།བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ནི་མཁའ་ལྡིང་དུ་སྤྲུལ་སྟེ།།ཕྲོགས་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཁྱེར་
མཆོད་པ་བྱས།།དེང་སང་ན་ཡང་སྣོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཡོད།།
བྲན་མོ་གྲུབ་མ་ཞེས་པའི་རོ་དཀྲིས་པའི།།གསོ་རས་བླངས་སྟེ་བཀྲུས་ཤིང་

ཁ་བསྒྱུར་ནས།།ཕྱགས་བདར་ཁྲོད་པའི་སྣམ་སྦྱར་མཛད་པར་གྱུར།།དེ་ཚེ་འཛམ་
གླིང་རྩི་ཤིང་ལྡུམ་བུ་ཀུན།།རང་རང་ལོ་འདབ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་རྒྱས།།ཀུན་ཀྱང་རྩེ་
ཀུན་རྡོ་རྗེའི་གདན་དུ་ཕྱོགས།།བུར་ཤིང་ལ་སོགས་རང་རང་བཅུད་རྣམས་
འཛག །ས་ཆེན་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས་བྱས་ལྟར།།རེག་ན་འཁྲོལ་ཞིང་སྒྲ་སྙན་འབྱིན་
པར་གྱུར།།སྲོག་ཆགས་ཀུན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་ཕྱོགས།།རང་བཞིན་གྱིས་
འདུད་མགོ་བོ་སྟོན་པར་བྱེད།།བྱང་ཆུབ་ཤིང་མཆོག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་མཛེས།།བྱ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

11

རྣམས་སྙན་པའི་སྒྲ་འབྱིན་ཉི་འོད་གསལ།།འགྲོ་ཀུན་མི་དགེའི་བསམ་པ་ནུབ་པས་

གནས།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྟོབས།།མཐའ་ཡས་ལྡན་པས་སེང་གེའི་སྟབས་ཀྱིས་ཆས།།ནགས་ཚལ་མེ་ཏོག་བཀྲ་བའི་སྤོ་ཅིག་གཟིགས།།འདི་

རུ་འདུག་ནས་འཚང་རྒྱ་ཞེས་དགོངས་ཚེ།།རི་དེ་ཉིལ་ཞིང་ཞིག་པར་གྱུར་པ་
ན།།ཅིས་ཉེས་དགོངས་ཚེ་གནས་གཙང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས།།མཚམས་མེད་སྤྱད་དང་
སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི།།བྱང་སེམས་གཉིས་ནི་ས་གཞི་ཕལ་པ་ཡིས།།བསྟེན་མི་ནུས་
ཀྱིས་ཧ་ཅང་མི་རིང་བར།།རྡོ་རྗེའི་གདན་ཡོད་དེ་རུ་གཤེགས་ཞེས་བསྟན།།བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་སྤྲུལ་རྩྭ་ཚོང་བཀྲ་ཤིས་ལས།།རྨ་བྱའི་མགྲིན་མདོག་རེག་ན་འཇམ་པ་
ཡི།།ལྷ་ཡི་རྩྭ་བླངས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་བྱོན།།རྩྭ་རྣམས་གཡས་སྐོར་ཉིད་དུ་ངང་
གིས་འཁྱིལ།།དེ་སྟེང་བཞུགས་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར།།ནམ་ཡང་འདི་ལས་ལྡང་

བར་མི་བྱ་ཞེས།།དམ་བཅས་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས།།

འོད་ཟེར་བཀྱེ་བས་བདུད་ཀྱི་བདག་པོ་སྦྲན།།བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཚོགས་མི་
འཁྲུགས་ཕྲག་གཅིག་ནི།།འཇིགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ལྷགས་སྟེ་མཚོན་ཆར་
ཕབ།།དེ་ཀུན་མེ་ཏོག་ཆར་གྱུར་འཁྱིལ་ཞིང་འབབ།།བདུད་ཀྱི་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆགས་པ་ཡིས།།བསླུ་བར་བརྩམས་པ་རྒན་མོར་བྱིན་བརླབས་སྟེ།།སླར་ཡང་རྒྱལ་
སྲས་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང༌།།ཁྱོད་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཚོགས་གཉིས་དེ་ཙམ་
གྱིས།།འཚང་རྒྱ་རིགས་པ་མིན་ཞེས་བདུད་ཀྱིས་རྒོལ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
སྡིག་པ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས།།གཏན་མེད་མཆོད་སྦྱིན་གཅིག་ཅིག་བྱས་པ་ཡིས།།འདོད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་ན།།ང་ཡིས་གཏན་མེད་མཆོད་སྦྱིན་དཔག་ཡས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

12

བྱས།།གསུངས་ཚེ་བདུད་ཀྱིས་དཔང་པོ་སུ་ཡོད་ཟེར།།ཕྱག་གཡས་བརྐྱངས་པ་ས་གཞི་ལ་བསྣུན་སྟེ།།ཀུན་ལ་སྙོམས་ཤིང་ཉེ་ཁོན་མེད་པ་ཡི།།ས་འདི་ང་ཡི་དཔང་

ཞེས་གསུངས་པའི་མོད།།ས་ཆེན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་པ་ལས།།ས་ཡི་ལྷ་མོ་
བརྟན་མས་ལུས་ཕྱེད་ཐོན།།ཇི་སྐད་བཀའ་བསྩལ་དེ་བཞིན་ཁོ་ན་སྟེ།།འདི་ནི་བདག་

ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་གྱི།།དཔང་པོ་
ཚང་མ་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས།།བརྗོད་པ་ཐོས་པས་བདུད་ཚོགས་སྐྲག་ཅིང་

བྱེར།།མང་ཞིག་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང༌།།
དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཁོ་ནས།།གཡོ་བ་མེད་བཞིན་བདུད་སྡེ་
ཀུན་བཏུལ་སྟེ།།བདེན་པ་བཞི་དང་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་གི།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་ཀུན་མཁྱེན་པས།།སྤྱན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་དུ་མཛད།།སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།།སྐྱ་རེངས་ཤར་ཚེ་མངོན་
པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས།།དེ་ཚེ་མཁའ་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་ཡིས་ཟིན།།གྲགས་འཛིན་མ་
ལ་དགྲ་གཅན་ཟིན་སྲས་བཙས།།རྒྱལ་པོས་གཞོན་ནུའི་སྲས་མིན་ཞེས་དོགས་
ཚེ།།ཡུམ་གྱིས་གཞོན་ནུའི་པང་ཚང་རྡོ་བ་དང༌།།ལྷན་ཅིག་དམོད་བོར་རྒྱན་གྱི་རྫིང་

བུར་འཕངས།།ལྷན་ཅིག་བལ་འདབ་བཞིན་དུ་ཆུ་སྟེང་འཕྱོ།།སྐྱེ་བོ་ཡིད་འཆེས་
བཙས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྱས།།དེ་ཚེ་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་བུ་བཙས་པས།།ཀུན་དགའ་བོ་
ཞེས་དུས་ལས་མིང་དུ་བཏགས།།དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས།།སྐྱིལ་ཀྲུང་ཉིད་ཀྱིས་ཏཱ་ལ་བདུན་སྲིད་ཀྱི།།ཚད་དུ་ལན་བདུན་འཕགས་སྟེ་
ཆེད་དུ་བརྗོད།།ལྷ་རྣམས་ཀུན་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་མཆོད་པར་གྱུར།།སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

13

དུས་སུ་དམུས་ལོང་ཞིང༌།།སངས་རྒྱས་བྱུང་དུས་མིག་རབ་རྙེད་པ་ཡི།།ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་

པོ་ནག་པོས་ཀུན་ནས་བསྟོད།།བདུན་ཕྲག་ཞག་ཏུ་སྐྱིལ་ཀྲུང་མ་གཤིག་
བཞུགས།།གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་མི་འཛུམས་གཟིགས།།གསུམ་པར་སྟོང་
གསུམ་རྒྱང་རིང་བར་དུ་འཆག །བཞི་པར་ཤར་ནུབ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་འཆག །ལྔ་
པར་བཏང་བཟུང་ཀླུ་ཡི་གནས་ན་བཞུགས།།དྲུག་པར་ནྱ་གྲོ་དྷ་ཡི་ཤིང་དྲུང་

བཞུགས།།བདུན་པར་སྒྲོལ་རྒྱུའི་ཤིང་གི་ཚལ་ན་བཞུགས།།
དེ་ཚེ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ།།ཐོག་མའི་བསོད་སྙོམས་
འབུལ་པོའི་སྨོན་ལམ་ཅན།།ཚོང་པ་ག་གོན་དང་ནི་བཟང་པོ་ཡིས།།ཟོང་མང་ཁལ་
དེད་ལྷོ་ནས་བྱང་བགྲོད་ཚེ།།ལེགས་སྐྱེས་དང་ནི་གྲགས་པ་ཅེས་བྱ་བ།།གླང་བུའི་

དམ་པ་ཅང་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི།།མགྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྣ་འདྲེན་ཞིང༌།།ལམ་
དུ་འཇིགས་པ་ཡོད་ན་མི་འགྲོ་བས།།དེ་ཚེ་གླང་བུ་ཅང་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས།།ལམ་
དུ་མ་ཕྱིན་དེད་ཀྱང་ལམ་གཞན་ཞུགས།།ནགས་ཀུན་མྱུལ་བས་འཇིགས་པ་མ་

མཐོང་སྟེ།།གླང་བུའི་ཕྱིར་ཕྱིན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་ན།།རྒྱལ་བ་བཞུགས་མཐོང་གླང་
བུ་སྐོར་བ་བྱེད།།ལྷས་ཀྱང་སྦྲན་པས་ཚོང་པ་དད་གྱུར་སྟེ།།སྐྱོ་མ་ལྡེ་གུ་སྦྲང་རྩི་བུར་

ཤིང་སོགས།།བསོད་སྙོམས་ཕུལ་ཚེ་རྒྱལ་བས་དགོངས་པ་མཛད།།ལག་གིས་

བླངས་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་བཞིན་འགྱུར།།སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་བཞེས་སྣོད་གང་ཡིན་

དགོངས།།ལྷུང་བཟེད་དུ་མཁྱེན་གནས་གཙང་ལྷས་ཀྱང་གསོལ།།འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་
བ་བཞི་ཡིས་རིན་ཆེན་ཚོགས།།དུ་མའི་ལྷུང་བཟེད་ཕུལ་བ་མ་བཞེས་ནས།།རྡོ་ཡི་

ལྷུང་བཟེད་རེ་རེ་ཕུལ་བ་བཞེས།།གཅིག་ཏུ་བྱིན་རླབས་བསོད་སྙོམས་བཞེས་ནས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

14

ནི།།ཚོང་པ་རྣམས་ལ་བདེ་ལེགས་ཚིགས་བཅད་གསུངས།།
ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ནས་མཛད་པ་འདི་ཡི་བར།།ཕལ་ཆེར་ཐུན་མོང་སྐྱེ་བོའི་
མཐོང་བ་ཡི།།དབང་བྱས་ལུང་དང་མངོན་བྱུང་རྒྱ་རོལ་ལྟར།།ཉུང་ངུར་བསྡུས་ནས་
ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ཡིན།།འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་པའི་དབང་བྱས་

ཚེ།།བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་རྒྱན་དང་བཀོད་པ་ཚད།།སེང་གེའི་ཁྲི་ཆེན་བསམ་ཡས་ལྡན་
པ་སྟེ།།བྱིས་པའི་འགྲོ་བས་བསྐལ་པར་བགྲང་མི་ནུས།།དེར་བཞུགས་སྐལ་མཉམ་
སེམས་དཔའི་འཁོར་མཐའ་ཡས།།དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེའི་གདན་སྤོ་
ལས།།གཡོ་བ་མེད་བཞིན་རི་རབ་རྩེ་མོ་དང༌།།འཐབ་བྲལ་དགའ་ལྡན་ལ་སོགས་འོག་མིན་བར།།སོ་སོའི་གནས་སུ་སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་སྣང༌།།ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ནས་

བྱང་སེམས་ཚོགས་འདུས་སྟེ།།ཕལ་པོ་ཆེ་ཡི་མདོ་སྡེ་གསུངས་པ་ཉིད།།དེ་བཞིན་རྡོ་
རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་འགའ་ལས།།གསང་སྔགས་མཐུ་ཡིས་བདུད་བཏུལ་སངས་རྒྱས་

ཚུལ།།དུ་མར་བཤད་རྣམས་མ་ལུས་བརྗོད་མི་ལང༌།།ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་སྣང་

ཆ་ཐ་དད་དེ།།གཅིག་རྗེས་གཅིག་མཐུད་བྱུང་བར་མ་འཁྲུལ་ཞིག །

དེ་ནས་དམ་ཆོས་དཀོན་པར་སྟོན་པ་དང༌།།སྐྱེ་རྒུ་ཚངས་ལ་དད་རྣམས་
གདུལ་བའི་ཕྱིར།།ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས།།བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་

ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྙེད།།སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས།།མི་སྨྲ་ནགས་
འདབ་གནས་བྱ་ཞེས་དགོངས་ཚེ།།འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་མི་རུང་སྣ་ཚོགས་བྱུང༌།།ལྷ་
ཡིས་ཤེས་ནས་ཀུན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ།།ཚངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་
རྩིབས་སྟོང་པ།།ཕུལ་སྟེ་མ་ག་ངྷ་འདིར་མ་དག་ཆོས།།དྲི་མར་བཅས་པར་སེམས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

15

པའི་སྨྲ་བ་བྱུང༌།།དེ་སླད་ཐུབ་པ་བདུད་རྩིའི་སྒོ་དབྱེ་གསོལ།།དེ་སྐད་བསྐལ་བཟང་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་སྐུལ་བ་པོ།།ཚངས་པས་གསོལ་བའི་མོད་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས།།གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་ང་མི་ལྟོས།།སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་ཚངས་ལ་དད་པ་སྟེ།།དེ་ཡིས་གསོལ་བཏབ་འཁོར་ལོ་བསྐོར་
རོ་གསུངས།།སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རིང་འཕུར་ལྷག་སྤྱོད་གཉིས།།དྲང་བར་དགོངས་
ཚེ་འདས་མ་ཐག་པར་མཁྱེན།།ཐོག་མའི་གདུལ་བྱ་ལྔ་སྡེ་ཡིན་མཁྱེན་ནས།།ཝ་ར་ཎཱ་
སིར་གཤེགས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ།།གངྒཱའི་མཉན་པས་གྲུ་བཙས་བླངས་པ་ན།།གྲུ་
བཙས་མེད་གསུང་མཁའ་ལ་བྱ་བཞིན་གཤེགས།།རྒྱལ་པོས་དེ་ཐོས་རབ་བྱུང་གྲུ་བཙས་བཀག །ཁོར་མོ་འཇིག་ཅེས་ཝ་ར་ཎཱ་སིའི་ཡུལ།།དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དགས་

ནགས་ཚལ་དུ།།ལྔ་སྡེས་མ་གུས་པ་ཡི་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱང༌།།ཐུབ་དབང་གཟི་བརྗིད་

མ་བཟོད་ངང་གིས་བྲལ།།གདུང་དང་རིགས་ནས་བོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །ད་ནི་མངོན་
པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སོ་གསུངས།།
རིན་ཆེན་ཁྲི་སྟོང་ས་ལས་རང་བྱུང་བའི།།དང་པོ་གསུམ་ལ་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་མཛད།།བཞི་པར་བསྙེངས་པ་མེད་པར་བཞུགས་ནས་ནི།།བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་བྱ་བ་
འབྲས་བུ་སྟེ།།བཟླས་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི།།ཆོས་འཁོར་ལོ་གྲངས་
མི་ཉུང་བ་རུ་བསྐོར།།དང་པོས་ཀཽཎྜི་ནྱས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ།།སྟོན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆོས་ཀུན་ཤེས་སམ་ཞེས།།ལན་གསུམ་རྨེད་པས་ཀུན་ཤེས་མཚན་དུ་གྱུར།།གཉིས་

པར་ཀཽཎྜི་ནྱས་ནི་དགྲ་བཅོམ་སྟེ།།སྣམ་སྦྱར་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་
བསྟན།།རྟ་ཐུལ་རླངས་པ་བཟང་ལྡན་མིང་ཆེན་བཞེས།།མཐོང་བའི་ལམ་དང་གསུམ་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

16

པར་དགྲ་བཅོམ་གྱུར།།འདི་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་ཀྱིས་བསྙེན་རྫོགས།།འདོད་
གཟུགས་ལྷ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིས་ཆོས་མིག་ཐོབ།།ལྷ་ཀུན་ལྷུང་ལྷུང་ལྡེགས་ལྡེགས་སྒྲ་
འབྱིན་སྟེ།།སྔོན་ཚེ་ལྷ་མི་སུས་ཀྱང་མ་བསྐོར་བའི།།ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་མཐོང་
ཞེས་ཆེད་ཏུ་བརྗོད།།ཐེག་དམན་ལུགས་ལ་ཆོས་འཁོར་གཞན་མི་འདོད།།ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་ཡིན།།

གྲགས་པ་ཁྱིམ་ན་གནས་བཞིན་དགྲ་བཅོམ་བཀོད།།མི་སློབ་ཁྱིམ་གནས་
སྲིད་པ་མིན་ཞེས་གསུངས།།དེ་སོགས་ཉེ་བའི་ལྔ་སྡེ་རབ་ཏུ་བྱུང༌།།རིགས་གཙོའི་
བུ་ནི་ལྔ་བཅུ་དགྲ་བཅོམ་བཀོད།།དྲུག་བཅུའི་ཚོགས་ལྡན་བཟང་སྡེས་བདེན་པ་
མཐོང༌།།ཆོ་འཕྲུལ་ལྔ་བརྒྱས་སྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུང་བཏུལ།།རལ་པ་ཅན་སྟོང་ཟག་པ་ཟད་པར་བཀོད།།གང་ཞིག་མཐོང་བས་གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་ཡང༌།།དུལ་བྱེད་རྟ་ཐུལ་
གྱི་ནི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས།།འཛམ་གླིང་སྨྲ་བའི་མཆོག་གྱུར་ཉེ་རྒྱལ་དང༌།།འདུན་འདོན་
བྲམ་ཟེའི་དམ་པ་པང་ནས་སྐྱེས།།འཁོར་བཅས་བཏུལ་སྟེ་ཤེས་རབ་རྫུ་འཕྲུལ་
དུ།།ལྡན་པའི་དམ་པ་མཆོག་གི་ཟུང་དུ་བསྟན།།དེ་དག་ལ་སོགས་སྲིད་པ་ཐ་མ་

པ།།ཕལ་ཆེར་དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཚངས་སྤྱོད་བྱོས།།ཅེས་གསུངས་མོད་ལ་ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་བསྒོས།།སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ནས་ཞག་བདུན་ཙམ།།རིལ་བ་ཐོགས་
གྱུར་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ཀྱང༌།།ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྤྱོད་ལམ་ལྟར་གནས་པ།།དགེ་སློང་དངོས་པོ་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།།ཚུར་ཤོག་གིས་ནི་བསྙེན་པར་
རྫོགས་པ་ཡིན།།

སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་དང༌།།ཛམྦུའི་གསེར་ནས་མ་གའི་ཁལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

17

བརྒྱ་པའི།།བང་བ་བརྒྱད་བཅུ་ལ་སོགས་སྤངས་ནས་ནི།།རབ་བྱུང་ངང་གིས་འདོད་
ཆགས་བྲལ་གྱུར་པ།།བྲམ་ཟེའི་ཁྱེ་འུ་ནྱ་གྲོ་དྷ་སྐྱེས་ཀྱིས།།མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཁྱོད་
ནི་སྟོན་པ་སྟེ།།ཁོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལགས་སོ་ཞེས།།ལན་གསུམ་གསོལ་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་གྱུར་པ།།འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སྟོབས་བཅུ་པ་ཅེས་གྲགས།།འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དང་འོད་སྲུང་སྟོབས་བཅུ་པ་གཉིས་སུ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་ལ་མཛད་པ་འཁྲུལ་མེད་ཏུ་འོད་སྲུང་སྟོབས་བཅུ་པ་ནི་མ་ག་དྷ་པ་ཡིན་པར་སེམས་ཞེས་བྲིས་མོད་ཀྱང་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་འདྲ་

སྙམ་དུ་རང་ལ་ཡང་ཡང་ཤར་བས་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ།།གཞོན་ནུའི་དཔེ་ཡི་མདོ་སྡེས་གསལ་
རྒྱལ་བཏུལ།།རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དད་པར་མཛད།།མགོན་མེད་ཟས་བྱིན་དད་དང་བདེན་པ་ལ།།བཞག་སྟེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ཀུན་ར་བཞེས།།
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་ཚེ།།ཡབ་ཀྱི་ཕོ་ཉ་མདུན་ན་
འདོན་འཆར་ཀ །དེ་ལྟའི་ཆོ་གས་བསྙེན་པར་རྫོགས་སུ་བཅུག །རྫུ་འཕྲུལ་བཀོད་
པས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་དུ་གཤེགས།།ཡབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཕྱག་གསུམ་པ་མཛད་པར་
གྱུར།།ཆོས་གསུང་ཚེ་ན་ཁྱེ་འུ་ཀུན་དགའ་བོ།།རྔ་ཡབ་ཐོགས་སྟེ་སྟོན་པའི་སྐུ་ལ་
གཡོབ།།དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་མ་འདོད་ནས།།ཞམ་རིང་བགྱིས་སྟེ་ཐོས་པ་
འཛིན་པར་གྱུར།།ཉིད་གཅུང་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་རབ་ཟློག་ནས།།དགྲ་བཅོམ་
དབང་པོ་བསྡམས་པའི་མཆོག་ཏུ་བསྟན།།རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དྲེགས་དང་ཞུམ་པ་
ཡིས།།བདེན་པ་མ་རྟོགས་མཁྱེན་ནས་མཽངྒལ་བུས།།རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པས་བདག་
གི་བུ་འབའ་ཞིག །རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་སྙམ་དྲེགས་པ་དེ་དང་བྲལ།།ལྷ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་
པར་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས།།སྒོ་བསྲུངས་ཚངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ལ།།དམ་ཆོས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

18

སྟོན་པ་མཐོང་བས་ལྷ་རྣམས་ཆོས།།མི་ཉན་སྙམ་པའི་ཞུམ་པ་དང་བྲལ་སྟེ།།རྒྱུན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་ལ་བཀོད།།ང་ཡི་བསྟན་ལ་རིགས་རུས་མི་གཙོ་
ཞེས།།འབྲེག་མཁན་ཉེ་འཁོར་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་རྫོགས།།ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་
བཟང་ལྡན་ལྷས་བྱིན་སོགས།།རིགས་གཟུགས་མཆོག་ཐོབ་ལྔ་བརྒྱ་རབ་བྱུང་
སྟེ།།དེ་ལས་ཕལ་གྱིས་སྟོན་པ་མཉེས་པར་བྱས།།
གྲགས་འཛིན་མངལ་ཁུང་ལོ་དྲུག་འཛིན་པ་དང༌།།དགྲ་གཅན་ཟིན་ནི་དེ་སྲིད་
མངལ་གནས་པའི།།རྒྱུ་ནི་འདི་ཞེས་སྔོན་གྱི་ལས་འབྲས་གསུངས།།གྲགས་འཛིན་
མ་ཡིས་སྟོན་པ་དབང་བྱེད་ཕྱིར།།སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ལ་དུ་སྲས་ལ་

བསྐུར།།སྟོན་པར་ཕུལ་བས་སླར་གནང་ཟོ་ཞིག་གསུངས།།ཡབ་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲངས་
རབ་ཏུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།།ཤཱ་རིའི་བུར་བཏད་དེ་ཡི་དགེ་ཚུལ་གྱུར།།
སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་མས་བྱིན་དགྲ་བཅོམ་བཀོད།།རུས་ལས་ཀ་ཏྱ་ཡཱ་ན་ཞེས་པར་གྲགས།།མཐའ་ཁོབ་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཏུ་བསྟན།།དེ་ཡིས་གཏུམ་པོ་
རབ་སྣང་འཁོར་བཅས་བཏུལ།།ལྷོ་ཕྱོགས་གསེར་སའི་རྒྱལ་པོ་ཀབ་ཕི་ན།།དམག་

ཚོགས་ཁྲི་རེར་ལྡན་པའི་བློན་པོ་ནི།།བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྡན་པ་བཏུལ་བྱས་
ནས།།རབ་བྱུང་དགེ་སློང་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པར་གྱུར།།སྒྲ་སྒྲོགས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏ་
ཡ་ན་ནི།།བྲིས་སྐུས་བཏུལ་སྟེ་ཐུབ་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར།།སྡིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་

རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ཅན།།འཁོར་དང་བཅས་ལ་མཐོང་ཆོས་ལས་འབྲས་བསྟན།།བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་སློ་མའི་གྲོང་ལ་སོགས།།དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་ཕ་རོལ་སྤྱན་དྲངས་
ཚེ།།དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་འཁོར་བཅས་ཐ་དད་པའི།།རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་པས་གཤེགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

19

སྟེ་དུལ་བར་མཛད།།
རྫོགས་བྱེད་གནག་ལྷས་སྐྱེས་དང་རྒྱལ་བ་ཅན།།གཉེན་གྱི་བུ་དང་ནོག་ཅན་སྐྲའི་ལ་ཅན།།དེ་ལྟར་མུ་སྟེགས་རྟོག་གེ་པ་དྲུག་གིས།།ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་ཕྱིར་ཡང་
ཡང་བསྐུལ་བ་ཡིས།།ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་བཏུལ།།འདི་ཡང་

ཉན་ཐོས་ལྟར་ན་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི།།ཞིང་སྦྱངས་ནས་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་ཉིན་གཅིག་ཡིན།།དེ་
ལའང་ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས།།འདི་ནི་འདུལ་བའི་ལུང་ལས་བཤད་པ་
ལྟོས།།ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར།།སྦྱིན་བདག་ཆོ་འཕྲུལ་ཐ་དད་རེ་
བསྟེན་སྟེ།།བརྒྱད་ཡན་འགྲན་ཟླར་བཅས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་སྟེ།།དེ་ཕྱིན་འགྲན་ཟླ་མེད་
པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན།།འདི་ནི་མདོ་སྡེ་མཛངས་བླུན་ནང་ན་གསལ།།
མི་དགེའི་བཤེས་གཉེན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐུལ་བའི།།མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡིས་

གླང་ཆེན་ནོར་སྐྱོང་ནི།།རྦད་པ་བཏུལ་སྟེ་ལྷ་དང་བདེན་པར་བཀོད།།མ་སྐྱེས་མངལ་
གནས་ཁྱེ་འུ་ཉིད་འགྱུར་ཞིང༌།།ལྷ་མིའི་དཔལ་ཐོབ་པ་ཡི་བསྟན་ལ་ཞུགས།།དགྲ་

བཅོམ་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་དགག་པའི་ཕྱིར།།བླུན་པོ་དུ་མས་འབད་ཀྱང་དགག་
མ་ནུས།།ཇི་སྐད་ལུང་བསྟན་གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུར།།དཔལ་སྦས་ཀྱིས་ནི་སྒོ་དྲུང་མེ་
དོང་བཤམས།།དུག་ཅན་ཟས་སྦྱར་མགྲོན་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཚེ།།ཞབས་བཞག་ཙམ་གྱིས་མེ་དོང་པདྨའི་མཚོ།།བུང་བའི་ཁྱུ་མང་སྒྲ་འབྱིན་ལྡན་པར་གྱུར།།པདྨར་ཞབས་
བཀོད་ནང་དུ་སྟན་ལ་བཞུགས།།དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དུག་གསུམ་མི་མངའ་
བའི།།བདེན་པའི་ཚིག་གིས་ཟས་ཀུན་དུག་མེད་གྱུར།།དད་པར་མཛད་དེ་བདེན་པ་
མཐོང་ལ་བཀོད།།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

20

སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་རུ།།ཀུན་དགའ་བོ་ཡིས་ཞུས་ཚེས་
བསྟན་པ་ལ།།བུད་མེད་འཇུག་པར་ཞུ་བ་མ་བྱེད་ཅིག །བསྟན་པ་ལོ་གྲངས་ལྔ་
བརྒྱས་སྔར་ནུབ་འགྱུར།།ཞེས་གསུངས་ལན་གསུམ་གསོལ་བའི་ཐ་མར་

གནང༌།།ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསྙེན་རྫོགས།།དེ་སོགས་བུད་མེད་
དགྲ་བཅོམ་མང་དུ་བྱུང༌།།སེར་སྐྱའི་གྲོང་དུ་ཡབ་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་མཛད།།སྔོན་ནས་
ཕ་མར་གུས་ཞེས་སྔོན་བྱུང་གསུངས།།
སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ངེས་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི།།ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་སྟོན་
མཛད་པའི་ཕྱིར།།ཏི་སིའི་གངས་འགྲམ་མ་དྲོས་མཚོར་བྱོན་སྟེ།།རིན་ཆེན་སྣ་
ཚོགས་པདྨ་ལ་བཞུགས་ནས།།སྔོན་ཚེ་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་

པས།།ཞབས་ལ་སེང་ལྡེང་ཚལ་པ་ཟུག་པ་དང༌།།ཁྱེ་འུ་བླ་མས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ཚེ།།མགོ་རེག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད།།བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་
སྨྲས་པས།།ལོ་གྲངས་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང༌།།དེ་བཞིན་ཨུཏྤལ་བཀྲུ་སྨན་

མནམས་པ་དང༌།།ཀུན་དུ་རྒྱུ་མོ་ཙན་ཙས་སྐུར་བ་དང༌།།མུ་སྟེགས་མཛེས་མ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བསད་དང༌།།མུ་གེའི་གྲོང་དུ་བསོད་སྙོམས་སྤྱད་པ་ལས།།མ་རྙེད་ལྷུང་
བཟེད་སྟོང་པར་བྱོན་པ་དང༌།།སྐུ་སྟོད་བསྙུང་བ་བསལ་ཕྱིར་གཟིམས་པ་དང༌།།བྲམ་

ཟེ་བ་ར་དྷྭ་ཛས་མི་སྙན་ཚིག །ལྔ་བརྒྱ་བརྗོད་པས་སྤྱོས་ཤིང་དམད་པ་དང༌།།དགྲ་

མཐའི་གྲོང་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་པ་ན།།རྟ་ཆས་ནས་རུལ་གསོལ་བར་བསྟན་པ་དང༌།།སེར་སྐྱ་བཅོམ་ཚེ་དབུ་བསྙུན་གྱུར་པ་སྟེ།།ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ལུང་བསྟན་མཛད།།གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་དབེན་གྱིས་བྱེ་བ་དང༌།།ལྷས་བྱིན་གྱིས་འཕངས་རྡོ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

21

བས་རྨ་དོད་སོགས།།ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འདི་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན།།འཁོར་ཀུན་གྱིས་
ཀྱང་རང་རང་ལས་ཀུན་བཤད།།མཆོག་ཟུང་དེ་ཚེ་ངོ་མཚར་རྫུ་འཕྲུལ་རྩེ།།ལྷས་བྱིན་ལུས་འདིས་མནར་མེད་དམྱལ་བར་ལྷུང༌།།ཐ་མར་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་
བསྟན་མཛད།།མ་སྐྱེས་དགྲ་ནི་རྩ་བ་མེད་པ་ཡི།།དད་པ་ལ་བཀོད་སྦྱིན་བདག་
མཆོག་ཏུ་གྱུར།།དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་ཐ་མ་འདུལ་གྱི་བར།།ངོ་མཚར་མཛད་པས་
འགྲོ་མང་བཏུལ་བ་སྟེ།།ལུང་དང་ལས་བརྒྱ་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་དང༌། མངོན་པར་བྱུང་བའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་གསལ།།འདི་རྣམས་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་

ཡིན།།

ཐུན་མོང་མིན་པ་ཐེག་ཆེན་གདུལ་བྱའི་ངོར།།བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ལ་

སོགས་པར།།ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྲས་མཐའ་ཡས་འདུས་པ་ལ།།རྣམ་པར་ཐར་པའི་

སྒོ་གསུམ་ཇི་བཞིན་སྒྲས།།མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི།།ཟབ་པ་ཤེར་
ཕྱིན་མདོ་སྡེ་མཐའ་ཡས་གསུངས།།དཔག་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་མཛད།།ལྷ་ཡི་གནས་དང་ཀླུ་དང་མི་ཅིའི་གནས།།རྩྭ་ཅན་གྲོང་སོགས་མཐའ་ཡས་
གནས་རྣམས་སུ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུས་པ་དཔག་ཡས་ལ།།ལ་ལར་དྲང་

ངེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང༌།།ལ་ལར་དགོངས་དང་ལྡེམ་དགོངས་སྒྲ་གཞན་དང༌།།ལ་
ལར་ཇི་བཞིན་སྒྲ་སོགས་རྣམ་མང་གིས།།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་བརྩམས་
སྟེ།།རྒྱ་ཆེན་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི།།ཆོས་འཁོར་མཐའ་ཡས་བགྲང་ལས་
འདས་པར་གསུངས།།དེ་ཚེ་ལས་ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་སོགས་ཀྱང༌།།དེས་འདུལ་འགྲོ་ལ་ཐབས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ།།རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་དགེའི་ལས་མེད་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

22

ཅེས།།གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་རུ་གསུངས།།ལྷས་བྱིན་འཁོར་དང་
བཅས་དང་དྲུག་སྡེ་དང༌།།བདུད་དང་མུ་སྟེགས་ཇི་སྙེད་སྣང་བ་ཡང༌།།སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཐབས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིས།།རྒྱལ་བའི་ཆེ་བ་དབྱུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ།།རྒྱལ་ལ་ཐོ་འཚམ་
ནུས་པ་མི་སྲིད་ཅེས།།ཟབ་རྒྱས་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དག་ལས་བཤད།།
མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་འགྱོད་བསལ་མདོ་སྡེ་ནི།།སྟོན་པ་མྱ་ངན་འདས་ཚེ་འཇམ་
དཔལ་མཐུས།།རྒྱལ་པོའི་རྨི་ལམ་ནང་དུ་སྣང་བ་རུ།།འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་
ལས་ལུང་དུ་བསྟན།།འདི་དག་ཐུན་མོང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ཡི།།སྣོད་གྱུར་རྒྱལ་སྲས་
རྣམས་ལ་སྣང་བ་ཡིན༌།།

ཤིན་དུ་སྐལ་བ་མཆོག་གི་གདུལ་བྱའི་ངོར།།གསང་བ་མཆོག་གི་དགྱེས་
པའི་འཁོར་ལོ་ཆེ།།ཨེ་ཝཾ་གཉིས་མེད་མི་ཕྱེད་རྟག་པའི་གནས།།རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་བ་

གར་སྙོམས་ཞུགས་སྟེ།།ཧེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཁ་སྦྱོར་བདུན་ལྡན་པས།།རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་

རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོ་ནི།།ནམ་ཡང་ནུབ་པ་མེད་པའི་དུས་སུ་བསྟན།།རྣལ་འབྱོར་དབང་
ཕྱུག་བྱེ་བ་བརྒྱད་བཅུ་དང༌།།རི་རབ་སུམ་བཅུ་དྲུག་གི་རྡུལ་མཉམ་པའི།།རྣལ་

འབྱོར་མ་ཚོགས་སྐད་ཅིག་གིས་སྨིན་གྲོལ།།འདུས་པའི་རྒྱུད་ཆེན་གཉིས་མེད་རྣམ་
རྒྱལ་དང༌།།འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པར།།ཟས་གཙང་འཇམ་དཔལ་ཡུམ་ནི་སྒྲོལ་མ་སྟེ།།གྲགས་འཛིན་མ་ནི་ལྷ་མོ་དཔལ་ཆེན་མོ།།དགྲ་གཅན་ཟིན་སྲས་

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས།།དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བཤད།།ཆོས་ཀུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་སྣང་བ་སྟེ།།བདེན་རྫུན་སྔ་ཕྱི་ཐོག་མཐའ་ལ་
སོགས་པ།།བཏགས་པས་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་མིན།།འདི་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

23

མོ་ལ་སྐྲག་པས།།ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་མདོ་སྔགས་འདི་ཐམས་ཅད།།ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་

ལྡན་སྐྱེ་བོའི་ངག་བཞིན་དུ།།གཅིག་རྗེས་གཅིག་མཐུད་ཁོ་ནར་མ་འཁྲུལ་ཞིག །ཚད་
བཟུང་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཚད་འཛིན་ན།།མཁས་པར་གྲགས་ཀྱང་བྱིས་ལས་བྱིས་
པར་གོ །ཇི་ལྟར་འགྲོ་མང་དུས་གཅིག་གཉིད་ལོག་ན།།སོ་སོའི་ཁམས་དང་རྐྱེན་དང་
བག་ཆགས་ལས།།རྨི་ལམ་སྣང་བ་ཐ་དད་འབྱུང་མོད་ཀྱི།།ཀུན་ལ་བདེན་རྫུན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན།།དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་དབང་པོ་དང༌།།བག་ཉལ་ཐ་
དད་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌།།ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་འཕྲུལ་བྱིན་གྱི་བརླབས་པའི་མཐུས།།གང་འདུལ་སྐུ་དང་དུས་དང་འཁོར་དང་ཞིང༌།།མཛད་པ་དམ་ཆོས་མཐའ་
ཡས་ཅིག་ཆར་སྣང༌།།ཀུན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའི་སྣང་བར་ཟད།།བདེན་རྫུན་མེད་དེ་
ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་གི་ངང༌།།དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་གསུང་བའི་རིང༌།།བར་གྱི་
བསྐལ་པ་ལྔ་བཅུ་འདས་པ་ནི།།དུས་བྱིན་བརླབས་པས་ཕྱི་དྲོ་གཅིག་གོ་སྙམ།།དེ་
ནས་སངས་རྒྱས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ནི།།ལྗགས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་མཛད་རིང་དེ་སྙེད་
འདས།།དུས་བྱིན་བརླབས་ཕྱིར་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གོ་སྙམ།།འདི་འདྲ་དཔག་ཡས་

གསུངས་པ་རྣམས་ལྟོས་ལ།།སངས་རྒྱས་བྱིས་པའི་ཆོས་སུ་མ་སྡུད་ཅིག །དེ་བཞིན་

སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་སུ།།སྣང་སྟེ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མང་བདུན་བརྒྱ་
ནི།།ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཡིན་ཞེས།།སེང་གེའི་སྒྲ་ཆེན་བསྒྲགས་པའི་མདོ་
ལས་བཤད།།གཞན་ཡང་གདུལ་བྱ་དཔག་ཡས་དུ་མ་ཡིས།།ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་རང་

རང་སྐལ་བ་ལྟར།།ལ་ལས་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བར་མཐོང༌།།དེ་བཞིན་

ལྷུམས་ཞུགས་བལྟམས་གཟོ་རོལ་རྩེད་མཛད།།ཁབ་ནས་བྱུང་དང་དཀའ་སྤྱོད་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

24

འཚང་རྒྱ་དང༌།།ཆོས་གསུང་མྱ་ངན་འདས་དང་རིང་སྲེལ་འགྱེད།།བཀའ་སྡུད་
བསྟན་པའི་གྱེས་པ་སྟོན་ལ་སོགས།།མཐའ་ཡས་བསམ་མི་ཁྱབ་པ་ཅིག་ཅར་
སྣང༌།།ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནོར་བཟང་གིས།།བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་མཐོང་བཞིན་ནོ།།
ཐེག་ཆེན་དབང་བྱས་མྱང་འདས་མཛད་པ་ཡང༌།།སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་མྱ་ངན་
འདས་མདོ་དང༌།།ཁྱེ་འུ་བཞི་ཡི་མདོ་སོགས་ལས་གསུངས་ལྟར།།དཔག་ཡས་
བསྟན་རྣམས་སྐྱེ་བོས་དཔག་མི་ནུས།།ཐུན་མོང་བྱིས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་
རུ།།ཀུན་དགའ་བོ་ཡིས་ཞམ་རིང་བྱས་ནས་ནི།།ཡུལ་གྱི་དབུས་དང་བྱང་ཕྱོགས་
ཕལ་མོ་ཆེ།།ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་སྟེ་སྔོན་བྱུང་དུ་མ་བསྟན།།ཁ་ཆེ་ལི་ཡུལ་བོད་
སོགས་ལུང་བསྟན་མཛད།།སླར་ཡང་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་ཞམ་རིང་བྱས།།ཡུལ་ཁམས་
མཐའ་ཡས་མྱུལ་ཞིང་དུལ་བར་མཛད།།
མདོར་ན་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས།།ལོ་དྲུག་དཀའ་སྤྱད་རྫོགས་
སངས་རྒྱས་གྱུར་ནས།།ཝ་ར་ཎཱ་སི་ཡངས་པ་ཅན་དང་ནི།།ས་དཀར་ཅན་དང་ལྷ་

གནས་བྱིས་པ་གསོད།།ཀཽ་ཤམྦི་དང་འབྲོག་གནས་མཆོད་རྟེན་གནས།།བྱ་རྒོད་ཕུང་
རི་འོད་མ་ཅན་གྱི་གྲོང༌།།སྒྲ་བཅས་དང་ནི་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་སྟེ།།བཅུ་གཉིས་པོ་རུ་
ལོ་རེ་ལོ་རེ་བཞུགས།།མཉན་དུ་ཡོད་པར་ལོ་གྲངས་ཉི་ཤུ་བཞི།།སྨན་གྱི་ནགས་
ཚལ་དུ་ནི་ལོ་བཞི་སྟེ།།འབར་བའི་ཕུག་གི་གནས་སུ་ལོ་ལྔ་བཞུགས།།
དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་བཅུ་བཞེས་པའི་ཚེ།།གང་གིས་རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་
བཞི་པོ་ལ།།བསྟེན་ཞིང་གོམས་པ་མང་དུ་བྱས་པ་དེ།།འདོད་ན་བསྐལ་པའམ་དེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

25

བས་ལྷག་པར་ཡང༌།།འཚོ་ཞིང་སྡོད་ཏོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས།།རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་
བཞི་བསྟེན་གོམས་མང་མཛད་ཕྱིར།།བཞེད་ན་བསྐལ་པའམ་དེ་བས་ལྷག་པར་ཡང༌།།བཞུགས་ཞེས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ལན་གསུམ་དུ།།མྱ་ངན་མི་འདར་གསོལ་བ་
འདེབས་བསྐུལ་ཀྱང༌།།བདུད་ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་ཅི་ཡང་མི་སྨྲར་གྱུར།།སྡིག་ཅན་
བདུད་ཀྱིས་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ།།སྐྱོ་བ་སྐྱེད་ཕྱིར་སྐུ་ཚེའི་ལྔ་ཆ་བཏང༌།།སྐུ་
ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས།།ས་གཡོས་ཕྱོགས་འཚིག་སྐར་མདའ་ལྷུང་བར་གྱུར།།མཆོག་ཟུང་ལ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ནི།།མང་ཞིག་ཕུང་པོའི་
ལྷག་སྤངས་མྱ་ངན་འདས།།གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྩྭ་ཅན་དུ་གཤེགས་སྟེ།།ལམ་དུ་རྡོ་བ་
འཕངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིས།།གྱང་རྣམས་བཏུལ་སྟེ་སཱ་ལའི་ཚལ་གྱི་དབུས།།ཐ་མའི་

གཟིམས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་མགར་བའི་བུ།།ཙུནྡ་ཞེས་བྱ་སངས་རྒྱས་སྡོང་པོ་ཡི།།ཐ་

མའི་བསོད་སྙོམས་འབུལ་པོར་སྨོན་པ་ལས།།བསོད་སྙོམས་བཞེས་སྟེ་ང་ནི་འདས་

པའི་འོག །འོད་སྲུང་གིས་ནི་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད།།ང་ཡི་བཀའ་རྣམས་ལེགས་པར་
བསྡུ་བར་གྱིས།།འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན།།ཞེས་པས་གནས་
དུས་འཁོར་སོགས་གླེང་གཞི་དང༌།།བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ཐ་མར་ཐུན་གྱུར་
བརྗོད།།
མེས་པ་རལ་པ་ཅན་དང་ཤཱཀྱ་ལས།།གཞན་པའི་མུ་སྟེགས་རབ་ཏུ་འབྱིན་མི་
བྱ།།བསླབ་པ་ཕྲན་ཚེགས་འདོད་ན་བག་ཡངས་བྱོས།།རྒན་པས་གཞོན་པ་ཕན་པས་བསྡུ་བྱ་ཞིང༌།།གཞོན་པས་རྒན་ལ་མིང་ནས་བོད་མི་བྱ།།ཞེས་གསུངས་དགྲ་
གཅན་ཟིན་དང་ཀུན་དགའ་བོ།།དགེ་འདུན་ལ་བཏང་སྐུ་ཡི་སྟོད་གཡོགས་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

26

བསལ།།དགེ་སློང་དག་རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྐུ་ལ་ལྟོས།།དེ་ལ་འདི་ནི་བདེ་
གཤེགས་སྐུ་ལྟ་བའི།།ཐ་མ་ཡིན་ནོ་རེ་ཞིག་ཅང་མ་སྨྲ།།བདེན་པ་བཞི་དང་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་འབྱུང་དང༌།།བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ན་ཞུས།།འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ།།ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་མྱང་འདས་ཞི་བ་སྟེ།།ཆོས་ཀུན་
བདག་མེད་པ་འོ་དེ་ལ་འདི།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཐ་མའོ།།ཞེས་
གསུངས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང༌།།འགོག་སྙོམས་རྣམས་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་གིས།།ཡང་ཡང་སྙོམས་ཞུགས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་

ལས།།ཐ་མར་ཟག་མེད་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་འདས།།
ཉན་ཐོས་ཆེ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་བྱེད།།ཚངས་སོགས་ལྷ་མིའི་འཁོར་

ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ཀུན།།མྱ་ངན་སྨྲེ་སྔགས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད།།ལྷ་རྫས་མཆོད་པ་དཔག་ཡས་འཛམ་གླིང་གང༌།།སྐུ་གདུང་དམ་པ་སྣམ་སྦྱར་ལྔ་བརྒྱ་
དང༌།།རས་ཟུང་ལྔ་བརྒྱས་དཀྲིས་སྟེ་འཁོར་སྒྱུར་གྱི།།གདུང་ལྟར་ལྕགས་སྣོད་འབྲུ་
མར་གྱིས་བཀང་བར།།བཞུགས་སྟེ་དྲི་ཞིམ་ཤིང་སྤུངས་ཞུགས་ལ་ནི།།བཞེན་པར་
བརྩམས་ཚེ་མེ་སྦར་མ་ནུས་ནས།།ལྷ་མིག་ལྡན་པའི་མཆོག་གྱུར་མ་འགགས་
པས།།བལྟས་སྟེ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སྟོབས་བཅུ་པ།།སྐུ་གདུང་མ་ཉམས་པ་ལ་ཕྱག་དགྱིད་འདོད།།དེ་མཐུས་ཡིན་གྱི་དེ་སྲིད་ཞོག་ཅིག་ཟེར།།འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་ལྟས་
ཆེན་རྣམས་མཐོང་བས།།སྟོན་པ་འདས་པར་ཤེས་སྟེ་ཀྱེ་མ་འོ།།འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདིར་ཟད་མོད།།མཆོག་ཏུ་དད་ལྡན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས།།ཐོས་ན་
ཁྲག་སྐྱུགས་མོད་ལ་འཆི་འགྱུར་བས།།དེ་ཟློག་པ་ཡི་ཐབས་ཤིག་བྱ་འོ་སྙམ།།མདུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

27

ན་འདོན་པ་བྲམ་ཟེ་དབྱར་བྱེད་ལ།།ཐབས་བསྟན་རིངས་པར་སཱ་ལའི་ཚལ་དུ་
བྱོན།།བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དེ་ཡིས་མ་ཉམས་པའི།།གདུང་ལ་ཕྱག་བྱས་ཆོས་
གོས་རས་ཟུང་གཞན།།ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་རེས་སར་དུ་ཡང་དཀྲིས་ནས།།དྲི་ཞིམ་ཙན་
དན་ལ་སོགས་ཤིང་སྤུངས་ཚེ།།ཐུགས་ཀའི་དབུས་ནས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མེས།།སྐུ་གདུང་བསྲེགས་སྟེ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་ཡི།།རིང་བསྲེལ་གྱིས་ནི་ཀུན་ནས་

གཏམས་པར་གྱུར།།དེ་ལ་རས་ཟུང་གཉིས་ནི་མ་ཚིག་པ།།ནང་མ་ཤོས་དང་ཕྱི་མ་
ཤོས་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཚེ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་མདུན་ན་འདོན།།དབྱར་བྱེད་ཀྱིས་ནི་འོད་སྲུང་གིས་

བསྟན་ལྟར།།རྒྱལ་པོ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་སྟེ།།སྟོན་པའི་མཛད་པ་བྲིས་
པའི་ཐང་སྐུ་བསྟན།།འདི་ནི་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་གླང་ཆེན་གྱི།།རྣམ་པས་བབ་སྟེ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་འོ།།ཞེས་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྡ་སྤྲད་དེ།།ཐ་མར་འདི་ནི་

གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་ཅན་གྱི།།སཱ་ལ་ཟུང་གི་ཚལ་དུ་ཤིང་ཟད་པའི།།མེ་ལྟར་མྱ་ངན་འདས་
ཤིང་ཙནྡན་གྱི།།ཞུགས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་སྦྱོང་བའི་མཛད་པ་འོ།།དེ་སྐད་སྨྲས་པས་
རྒྱལ་པོ་སྐྲག་གྱུར་སྟེ།།ཅི་ག་སྟོན་པ་མྱ་ངན་འདས་གྱུར་ཏམ།།དབྱར་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ལྷ་ཉིད་དེ་སྐད་གསུངས།།བདག་ནི་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་མི་སྤྲོ་འོ།།ཞེས་སྒྲས་ཐོས་
པས་རྒྱལ་པོ་ས་ལ་འགྱེལ།།ཡུན་རིང་བརྒྱལ་ཚེ་སྔ་ནས་བཤམས་པ་ཡི།།ཏིལ་མར་

གཞོང་པ་བདུན་ལས་རིམ་པས་དྲངས།།ཐ་མར་ཙནྡན་ས་མཆོག་གི་ཁུ་བའི།།གཞོང་
པའི་ནང་ནས་དྲངས་པས་སོས་པར་གྱུར།།
དེ་ནས་སྡིག་ཅན་ཡུལ་གྱི་གྱད་རྣམས་དང༌།།རྟོག་གཡོའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཁོལ་དུ་

28

རིགས་པུ་ལུ་ཀ །གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་ནི་ཀྲོ་དྷ་དང༌།།ཁྱབ་འཇུག་གླིང་ན་གནས་

པའི་བྲམ་ཟེ་དང༌།།སེར་སྐྱའི་ཤཱཀྱ་ཡངས་པ་ཅན་པ་ཡི།།ལི་ཙཱ་ཝིར་བཅས་སྐུ་གདུང་
ལེན་དུ་ལྷགས།།རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཀྱང་གླང་ཆེན་བཞོན།།དཔུང་ཚོགས་བཅས་པས་འགྲོ་བར་ཆས་པའི་ཚེ།།སྟོན་པ་དྲན་པས་བརྒྱལ་སྟེ་ལྷུང་གྱུར་
ནས།།འགྲོ་བར་མ་ནུས་དབྱར་བྱེད་དཔུང་བཅས་བཏང༌།།གདུང་སྐལ་ལེན་པའི་སྡེ་
ཚན་བདུན་ལྷགས་སྟེ།།རེ་རེ་ཞིང་ནས་རྩྭ་ཅན་གྱད་རྣམས་ལ།།སྟོན་པ་འདི་ནི་ངེད་
ལ་རིང་མོ་ནས།།འཕངས་ཤིང་སྡུག་ལ་བླ་མར་གྱུར་པ་ཡིན།།དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་
དུ་འདས་ཀྱིས།།ངེད་ལ་སྐུ་གདུང་སྐལ་བ་བྱིན་པར་གྱིས།།ངེད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་
མཆོད་རྟེན་བྱས་ནས་ནི།།མཆོད་པ་དགྱིད་ཅེས་སྨྲས་ཚེ་གྱད་རྣམས་ཀྱིས།།ངེད་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་ནི།།ཁྱེད་ལ་མི་སྦྱིན་ཞེས་སྨྲས་དེ་རྣམས་ཀྱིས།།འོ་
ན་དམག་གིས་དབྲོག་ཞེས་དམག་དཔུང་སྡུད།།གྱད་རྣམས་ཀྱང་ནི་གཡུལ་དུ་ཆས་

པར་གྱུར།།དེ་ཚེ་བྲམ་ཟེ་བྲེ་བོ་དང་མཉམ་པས།།སྟོན་པ་དེ་ནི་བཟོད་པའི་བསྔགས་

པ་གསུང༌།།བཟོད་ལ་དགྱེས་ན་དེ་ཡི་སྐུ་གདུང་ཕྱིར།།གཅིག་གིས་གཅིག་ནི་གསོད་
པར་མི་རིགས་ཀྱིས།།བདག་གི་སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཉམ་པར་བགོ །བུམ་པ་འདི་ནི་

བདག་གིས་མཆོད་པར་བྱ།།ཞེས་སྨྲས་ཀུན་ཀྱང་དགའ་ཞིང་མཐུན་གྱུར་ནས།།ཆ་

བརྒྱད་བགོས་པས་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་ཡི།།རིང་བསྲེལ་མ་ག་དྷ་ཡི་ཁལ་རེ་བྱུང༌།།སོ་
སོར་བྱིན་ནས་གདུང་གི་སོལ་བ་རྣམས།།བྲམ་ཟེ་ནྱ་གྲོ་དྷ་སྐྱེས་ཀྱིས་བླངས་སྟེ།།བཅུ་པོ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་བྱས།།
འོན་ཀྱང་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་སྐལ་བ་ནི།།མདོ་སྡེ་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་གྲོང་ཁྱེར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

29

གྱི།།ཕྱི་རོལ་ས་གཞིར་ཟ་མ་ཏོག་བཅུག་ནས།།རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་པའི་དོན་དུ་
སྦས།།དེ་འདས་ནས་ནི་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན།།མྱ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་

འབྱུང༌།།དེ་ཚེ་དགེ་སློང་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་པས།།ཕྱུང་སྟེ་མདོ་སྡེ་འདི་ཡིས་རྒྱལ་

པོ་འདུལ།།དེ་ནས་མདོ་འདི་བྱང་གི་ཕྱོགས་རོལ་ཏུ།།འཇོག་ཀྱང་སུ་ཡིས་ཤེས་པར་
མི་འགྱུར་རོ།།མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་རིང་སྲེལ་དེ་བླངས་སྟེ།།འཛམ་གླིང་ཁྱབ་པར་རིང་

སྲེལ་ལྡན་པ་ཡི།།མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བྱེད་འགྱུར་ཞེས།།བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི།།རྣམ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ལུང་དུ་
བསྟན།།སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ཡི་རིང་སྲེལ་སྐལ་པ་ནི།།ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཁྱེར་སྟེ་མཆོད་པ་བྱེད།།ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཚེམས་ཀྱི་མཆེ་བ་བཞིའི།།གཅིག་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་

ཁྱེར་ལྷ་ཡུལ་མཆོད།།གཉིས་པ་ཚིག་འཛིན་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་ན།།གསུམ་པ་ཀ་
ལིང་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་ན་སྟེ།།བཞི་པ་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོས་མཆོད།།དེ་བཞིན་

ཚེམས་དང་རིང་སྲེལ་སྐུ་གདུང་གཞན།།དུ་མས་ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་སྲིན་པོ་
དང༌།།མིའམ་ཅི་དང་མི་སོགས་འགྲོ་བའི་རིས།།དཔག་མེད་གནས་ན་སོ་སོའི་དོན་
ཆེན་མཛད།།ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་
སྐབས་ལས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་སྟེ་དང་པོའོ།།

30

༄༅། །སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་པ།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ།

༄༅། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པ་ནི་རྒྱ་ལམ་ན་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་མེ་

ཏོག་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སངས་རྒྱས་འཇིག་

རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་རིང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཚོགས་གཉིས་

རླབས་པོ་ཆེ་བསགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་རྣམས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འགྲིག་པ་ན་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཕལ་ཆེར་མུན་
བསྐལ་ཤ་སྟག་ཏུ་གནས་ཤིང༌། སངས་རྒྱས་འབྱོན་པའི་སྒྲོན་བསྐལ་ནི་རྒྱ་ལམ་ན་
སྲིད་པ་ཙམ་མོ། །
དེ་ཙམ་དུ་དཀོན་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་
མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན། །གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

31

རྒྱས་མཐུ་ཡིས་རྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
དགེ་སེམས་ཕྲ་མོ་རེ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང༌། དགེ་སེམས་གང་སྐྱེ་བ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སོགས་དགེ་སེམས་ཕྲ་མོ་རེ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་རྙེད་
ནས་ལས་དཀར་ནག་གི་སྤང་བླང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་

ཞེན་པ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་གིས་བསྐུལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་
དཀོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཐར་ལམ་ལ་
སློབ་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ན། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

རིན་པོ་ཆེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་དུས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོར་བར་མ་ཆད་དུ་སློབ་པ་དང་བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་
པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་བོ། །
དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་འབྱོན་དཀའ་བ་ལས་བསྐལ་བ་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་

སྟོང་འབྱོན་པས་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་མི་མཇེད་ཀྱི་འཇིག་

རྟེན་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་དུས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པའི་ཚེ་མཚོ་ནང་ནས་
པདྨ་སྟོང་འཐོན་པ། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་འདི་གང་གི་ལྟས་

ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟག་པ་ན་བསྐལ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བའི་ལྟས་སུ་གོ་
ནས། ཨེ་མ་བསྐལ་བ་འདི་ནི་བཟང་པོའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

32

པོ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བཞི་ཁྲི་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བ་འཇིག་བྱོན། ཚེ་ལོ་སུམ་ཁྲི་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་བྱོན། ཚེ་
ལོ་ཉི་ཁྲི་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་བྱོན། རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་
པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འདི་ཉིད་བྱོན་པ་ཡིན་ལ།

སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་

ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས། ང་ནི་སྔོན་ཚེ་དམན་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཆེན་ལ། །འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་

ཀྱང༌། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྫ་མཁན་
གྱི་བུ་ཁྱེའུ་སྣང་བྱེད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཆེན་
ཞེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མཇལ་ཏེ་རྫའི་བུམ་པ་འཇམ་གྱིས་བཀང་བ་མེ་
ལོང་གིས་ཁ་བརྒྱན་པ་སོགས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཅི་ཡོད་ཕུལ་ཏེ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐུ་ཅི་འདྲ་དང༌། །འཁོར་དང་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་དང༌།

ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་
ཤོག །ཅེས་བརྗོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་
འགྲོ་བ་འཁོར་བའི་གནས་ན་ཉོན་མོངས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་མནར་
བ་རྣམས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
དག་གི་སྤྱན་སྔར་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང༌།
སྟོན་པས་སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པའི་སྤྱན་སྔར་ཐུགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

33

བསྐྱེད་མཛད་པ་ལས། འདིར་མདོ་སྡེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སྨོས་
ན། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་ཉིད་

སྔོན་དམྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པར་འཁྲུངས་པ་ན། གྲོགས་ཟླ་བོ་ཞིག་དང་གཉིས་

ཀྱིས་ལྕགས་བསྲེགས་ཀྱི་ས་གཞིར་གཤིན་རྗེ་ཨ་གླང་གི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པ་ལས་ཟླ་བོ་
དེ་ཉམ་ཆུང་བས་ཤིང་རྟ་འདྲེན་མ་ནུས་པ་ན། གཤིན་རྗེ་ཨ་གླང་གིས་ལྕགས་ཀྱི་
མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་བྲང་ལ་བསྣུན་པས་ཁྲག་གི་ཆར་བབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་
ཐག་ནས་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་ན། དེ་ལ་བཟོད་གླགས་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་འཁྲུངས་ནས་
སེམས་ཅན་འདི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པར་བྱས་ཏེ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ང་

གཅིག་པུས་བཟོད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་དེས་མཚོན་
ནས་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་དམྱལ་བར་ལྷུང་བ་དང་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཟོད་གླགས་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ། གཤིན་རྗེ་ཨ་གླང་ལ་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་འདི་ཐོངས་ལ་འདིའི་ཐག་པའང་

ངའི་མགོ་ལ་སྐོན་ཅིག །ང་གཅིག་པུས་དྲང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། ཨ་གླང་
ཁྲོས་ནས་ལྕགས་ཀྱི་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་བསྣུན་པས་བསྐལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པའི་

སྡིག་པ་དག་ཅིང༌། དེ་ནས་ཚེ་འཕོས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷར་སྐྱེས་པར་
གསུངས་སོ། །
འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་

དང༌། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་པར་མཛངས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

34

བླུན་ལས་གསུངས་སོ། །
ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་
ལས། སྟོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་པས་ཐོག་མར་གང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལགས་ཞུས་པ་ན། སྟོན་པས་བཀའ་བསྩལ་པ། སྔོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་
བའི་ཡུལ་དུ་གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཏོག་ཀུ་མུ་དའི་མདོག་ལྟར་དཀར་བ། ཡན་ལག་བདུན་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྡན་གྱིས་མཐོང་ནས་གླང་པོ་
འདུལ་མཁན་ལ་འདི་དུལ་བར་བྱོས་ལ་ང་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས། གླང་པོ་
འདུལ་མཁན་གྱིས་བཀའ་བཞིན་འཚལ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དུལ་བར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བ་དང༌། རྒྱལ་པོ་གླང་པོ་ལ་བཞོན་འདུལ་མཁན་ཡང་གོང་དུ་བཞོན་ཏེ་རི་

དྭགས་གཤོར་དུ་སོང་བ་ན། གླང་པོ་ཆེ་དེས་གླང་མོའི་དྲི་ཚོར་ཏེ་རྗེས་བཞིན་དུ་

རྒྱུགས་ནས་རླུང་ལྟར་ཁྱེར་བ་དང༌། རྒྱལ་པོ་འོད་ལྡན་གྱིས་གླང་པོ་འདུལ་མཁན་ལ་
ནམ་མཁའ་འགུལ་བ་འདྲ་ཞིང་ཕྱོགས་ཀུན་མྱུར་དུ་འགྲོ་བ་འདྲ་བ་འདི་བཟློག་
ཅིག །དེས་བཟློག་མ་ནུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་གླང་པོ་འདི་མི་ཐུབ་ཀྱིས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་

ལ་འཇུས་མཛོད་ཅིག་བྱས་པས། རྒྱལ་པོས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་འཇུས་པས་སྲོག་གི་

འཇིགས་པ་ལས་ཐར་རོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གླང་པོ་འདུལ་མཁན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གླང་པོ་མ་ཐུལ་བར་ང་ལ་ཕུལ་ལོ། །དེས་སྨྲས་པས། ལྷ། བདག་གིས་ཤིན་ཏུ་དུལ་མོད་ཀྱིས། གླང་མོའི་དྲི་
ཚོར་ནས་ཉན་དུ་མ་བཏུབ་ལགས་སོ། །འོན་ཀྱང་དཔྱད་དྲན་ཏེ་ལོག་ནས་མཆིའོ་ཞེས་ཞུས་སོ། །དེ་ནས་གླང་པོ་དེ་མྱོས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ཞག་བདུན་ལོན་པ་དང༌།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

35

དཔྱད་དྲན་ཏེ་རང་གི་གནས་སུ་འོངས་སོ། །དེ་ནས་འདུལ་མཁན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་
གླང་པོ་མཆིས་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་མ་ཐུལ་ལོ། །ལྷ། ཐུལ་ལོ། །ཅིས་མངོན། ལྷའི་སྤྱན་སྔར་ཕབ་པར་བགྱིའོ་ཞེས་དེས་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་མེས་བསྲེགས་ཏེ་དཔྱད་ཀྱི་སར་ཁྱེར་ནས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་བརྩམས་པས། བག་ཚ་བ་མེད་པར་ལེན་ནོ། །དེ་མཐོང་ནས་གླང་རྫིས་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་བ། ལྷ། ལེན་དུ་
ནི་བཏུབ་ཀྱང་འགུམ་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། ཀྱེ་མཁས་པ། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
དུལ་བ་འདིས་བདག་ཅག་གཡེངས་པ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གླང་རྫིས་གསོལ་བ།
ལྷ། བདག་གིས་སྔར་ལུས་དུལ་གྱི་སེམས་མ་དུལ་ལོ་ཞེས་མ་གསོལ་ཏམ། བདག་ནི་
ལུས་འདུལ་བ་ལགས་ཀྱི། སེམས་འདུལ་བ་ནི་མ་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ།
སེམས་འདུལ་བ་འགའ་ཡོད་པ་ཐོས་སམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། གླང་པོ་ཆེ་འདུལ་མཁན་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་ནུས་མཐུ་ཞུགས་ནས་
དེས་སྨྲས་པ། ལྷ། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་མཆིས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་མཐུ་བོ་ཆེ། །ཉོན་མོངས་
སྤངས་པ་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྡན་པ། །དེ་དང་གང་དག་དེ་ལྟར་རྗེས་འབྲང་བ། །དེ་དབང་
འདིར་ནི་གཟུགས་མེད་སེམས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སྟོབས་ཐོས་ནས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་སྦྱིན་པ་དག་
བྱིན། བསོད་ནམས་དག་བྱས་ཏེ་བླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་གྱུར་པ་འདི་ཡིས་མཐུས། །འགྲོ་བ་རང་བྱུང་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

36

སངས་རྒྱས་གྱུར་ནས་ནི། །སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྒྲལ་བ། །སྐྱེ་བོའི་
ཚོགས་དག་བདག་གིས་བསྒྲལ་བར་བྱ། །བདག་གིས་སྐྱེ་དགུ་ལེགས་བསྐྱངས་ལས་
བྱུང་བའམ། །བཏང་བ་ལས་བྱུང་བསོད་ནམས་ཡོད་པ་གང༌། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཐོབ་འཇིག་རྟེན་དག །འདོད་པའི་རིམས་ནད་ལས་ནི་ཐར་པར་བྱ། །ཞེས་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །
མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔོན་འདས་པའི་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་

བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་མེད་པའི་སྔོན་རོལ་གྱི་ཡང་སྔོན་རོལ་ན་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་དྲི་མ་
མེད་པའི་དཔུང་པ་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དགེ་སློང་
ཆོས་སྨྲ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས་པ་དེས་བསྐུལ་ནས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་མི་ཐུབ་ཟླ་བའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱན་སྔར་ཁྲིད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་བསོད་སྙོམས་འབུལ་དུ་བཅུག་པ་ན། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་དཔུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ཀྱང་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་ནས་བསོད་སྙོམས་
གཅིག་ཕུལ་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་ཐུབ་ཟླ་བའི་རྒྱལ་མཚན་འཁོར་ཉན་
ཐོས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཁྱབ་
ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བཞེས་ཀྱང་བསོད་སྙོམས་དེ་ཟད་པར་མ་གྱུར་པ་ན་ཁྱེའུ་དེ་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་

སྤྱན་སྔར་འདུག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་ཐུབ་ཟླ་བའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
ཁྱེའུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ན། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་དཔུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

37

པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དད་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་

བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་སྟོན་པས་སྔོན་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ས་ལམ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་མདོ་དེ་ཉིད་

ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔོན་འདས་པའི་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་སྔོན་རོལ་ན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བུ་གཞོན་
ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མཇལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་ནས་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་པ་ཡིད་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་
དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་

བསྡུས་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སློབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་
ཅིང༌། སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་ན། གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བསྐུར་
ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

38

དེ་ནས་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་འདས་པ་ན་ཚོང་དཔོན་ཤེས་
རབ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་
ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མཇལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གིས་ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་དུ་མའང་བསྟན་པས་དད་པ་དང་དགའ་
བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་གྱུར་
ནས། ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་
ལག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་ལོ་སྟོང་དུ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་
ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་བོ། །དེ་ནས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་འདས་པ་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་གཞོན་ནུ་
སྤྲིན་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་
དང་མཇལ་ཏེ། དགའ་བ་དང༌། མགུ་བ་དང༌། དད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་རལ་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་

བཏིང་ནས། བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་མི་སྟོན་
ན་བདག་འདི་ཉིད་དུ་ལུས་བསྐམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡི་དམ་བཅས་སོ། །དེ་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་
མཛད་ཀུན་ནས་སྤྱན་ཀུན་ནས་མཁྱེན་པ་དུས་གསུམ་གང་ཡང་མི་མཁྱེན་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱིའུ་སྤྲིན་གྱི་བསམ་པ་མཁྱེན་ནས། དེའི་རལ་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

39

གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ལ་ཞབས་བཞག་གོ །དེ་ནས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྤྲིན་གྱིས་
ལངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལ་ཨུཏྤ་ལས་སྙིམ་པ་བཀང་སྟེ་
གཏོར་རོ། །གཏོར་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུའི་གཙུག་གི་སྟེང་
གི་ཐད་དུ་ཨུཏྤ་ལའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་གྲྭ་བཞིར་ཀ་བ་བཞི་ཟུག་པ། ཆ་མཉམ་པ།

ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ། ཉམས་དགའ་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གནས་པར་གྱུར་ཏེ།
ཁང་པ་བརྩེགས་པ་དེ་ནའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་སྣང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་
ཀྱིས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྤྲིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཁྱོད་
དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་མ་འོངས་པའི་དུས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ན་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་

ཞེས་བྱ་བ་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་
པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེའི་

ཁྱེའུ་སྤྲིན་བདག་ཉིད་ལུང་བསྟན་པ་ཐོས་ནས་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡི་རངས་ཏེ། རབ་
ཏུ་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཚེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རབ་ཏུ་
ཐོབ་བོ། །དེ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཏ་ལ་བདུན་སྲིད་དུ་འཕགས་
ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དྲུག་སྟོང་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་
གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།
ལྷག་པར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདིས་རང་ཅག་རྩོད་ལྡན་སྙིགས་མ་ལྔ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

40

བདོའི་འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདུལ་མ་ནུས་པར་ཡལ་བར་བོར་བ་རྣམས་ཐུགས་རྗེས་མ་བཟོད་པར་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་
མཚོའི་རྡུལ་དུ་འཁྲུངས་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོའི་སྤྱན་སྔར་
ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དཔང་དུ་བཞག་
སྟེ། སྤྱིར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུལ་མ་ནུས་པར་ལུས་ཤིང༌།

ཁྱད་པར་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འབྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་ནས།

མཐའ་མ་མོས་པ་སྣང་མཛད་ལ་ཐུག་གི་བར་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཞིང་བཟུང་བ་ན་རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་
འདི་ནི་ཇི་ལྟར་མེ་དཔུང་འབར་བའི་ནང་དུ་སུ་ཡང་འཇུག་པར་མི་སྤྲོ་བ་བཞིན་དུ་

དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་སེམས་ཅན་མ་རུང་པ་དམུ་རྒོད་པ་གདུལ་དཀའ་བ་ཕ་ལ་ཕར་མི་འཛིན་པ་མ་ལ་མར་
མི་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་དཔོན་དུ་མི་འཛིན་པ་དྲིན་ལན་ལོག་པར་འཇལ་བ་མ་རུང་པ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་སུ་ཞིག་འཇུག་ཅེས་ཡལ་བར་བོར་བ་ན། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་
མཚོའི་རྡུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱོགས་བཅུའི་

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ་མཁྱེན་པར་གསོལ་ནས། རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་
བརྒྱ་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྙིང་རེ་རྗེ། དེ་དག་ང་འབའ་ཞིག་གིས་གདུལ་

བར་བྱའོ། །དེའི་བར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་རང་དབང་ཡོད་ཀྱང་འཚང་མི་རྒྱ་བར་དེའི་

དུས་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་ཤིང་རང་ཅག་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

41

བརྒྱ་བཏབ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་

རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ལེགས་སོ་བརྗོད་ཅིང་མེ་ཏོག་གཏོར་ཏེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཟླ་མེད་པ་
སྟེ་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཚུངས་པ་མེད་པ་མེ་ཏོག་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བསྔགས་སོ། །
སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདིའི་མཛད་པ་གཞན་ལྟ་ཞོག །སྔོན་ཐུགས་བསྐྱེད་
པའི་མཛད་པ་འདི་ཉིད་བསམས་ནས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་དང་ཐུགས་རྗེ་དྲན་པའི་དད་པ་

ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྷུར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པས་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ནི།

མཛོད་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་མཐའ་
མར་བྱུང༌། །དང་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཆེན་ནས་བཟུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཙུག་ཏོར་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་
བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང༌། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་
མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་དང༌། དེ་ནས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམ་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་པ་སྟེ་
བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས།
དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཚང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་

མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །དབང་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཐུབ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

42

པའི་བར། །བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཚང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་
དོ། །སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་
ཁྲི་བདུན་སྟོང་ཚང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར། གྲངས་མེད་དང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཆེན་ནས་བཟུང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དང༌།
གྲངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་
དང༌། གྲངས་མེད་གསུམ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ནས་བཟུང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་སྲུང་ཀྱི་བར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྙེན་
བཀུར་ཞིང་མཆོད་པས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་ཚོགས་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་
བསགས་སོ། །
དེ་ལྟར་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་
མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནས་གྲངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྔར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དང༌། མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་
སྤྲིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དུ་མས་
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དཔག་པ་དང༌།
བསམ་པ་དང༌། བརྟག་པ་མི་ནུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་

རྣམ་པར་སེལ་བས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྐལ་བ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

43

གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་མ་ལགས་སམ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
སྟེ། དེ་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཀྱི།
ནམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་
ནས་བརྩམས་ཏེ་བསྐལ་བ་བགྲང་བར་བྱ་ཡི། ཐོག་མའི་སེམས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་དག་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དང༌། །དེ་
ལས་ལྷག་པ་གངྒཱའི་བྱེ་མ་སྙེད། །ཀུན་ཀྱང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་འདིར་བཞུགས་ཏེ། །མི་

དབང་དེ་ཀུན་ང་ཡིས་བཀུར་སྟི་བྱས། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་
པས་སྔོན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་མཆོད་པ་མཛད་ནས་རྫོགས་
སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་གཞི་དང་སྙིང་པོ་མེ་ཏོག་
གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་དུ་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
སྐུ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། སྐུ་དེ་ལས་ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་
ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་འཚམ་པའི་སྤྲུལ་པ་བསྟན་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལས། སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་དུས་
སུ་སྨིན་ཏེ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་འདིར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་སྟོན་དུ་
ཉེ་བ་ན། རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱོན་པའི་ཚེ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

44

ཉིད་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས་ནས་རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་གི་སྤྱན་སྔར་
ཚངས་པར་སྤྱོད་ཅིང་བཞུགས་པ་ན་རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་གིས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་ཁྱོད་
ནི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་
མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུའང་དམ་པའི་ཆོས་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་

ཐམས་ཅད་དུ་གྲགས་པར་མཛད་དོ། །
བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་དེ་ནས་འཕོས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་
དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་ཞིང་འདིར་འབྱོན་པའི་བར་དུ་བཞུགས་

སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཞིང་འདིར་འབྱོན་དུ་ཉེ་
བ་ན། གང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐུ་བལྟམས་པར་འགྱུར་བའི་ས་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་

དུ་སྔ་ལྟས་བཅུ་བྱུང་སྟེ། ས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ། ས་གཞི་རྡོ་རྗེ་ལས་
གྲུབ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེས་གང༌། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་གིས་འཁྲིགས། སྤོས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དང་ཕྱེ་
མའི་མཛོད་འཐོན་ཞིང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲིན་གཏིབས། ལྷ་རྫས་ཀྱི་མེ་ཏོག་དང་གོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

45

ཀྱི་མཛོད་རྒྱས། ལྗོན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་གྲུབ། ཆུ་ལས་
འཕགས་པའི་པདྨས་གང༌། སྡེ་བརྒྱད་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་འཁོད། སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྗོན་པའི་རྒྱལ་པོ་པླཀྵའི་སྡོང་པོ་ལ་
བལྟ་ཞིང་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུའི་ལྟེ་བ་ནས་བཀྱེ་བའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་ཚལ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐུ་བལྟམས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་གཟུགས་བརྙན་དུ་འཆར་ལ་སྐུ་བལྟམས་པའི་སྒྲ་
གྲགས་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ༌། །
ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་ན་སྔོན་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་འདིར་གྲོང་ཁྱེར་རྩིགས་ཤིག་ཅེས་བཀོད་པ་བྱས་པའི་ས་ལྷས་བསྟན་ཅེས་
བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ན་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ།
དེ་ལ་བཙུན་མོ་མཆོག་ལུམྦི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་རླབས་ཞུགས་ཏེ། སེར་སྐྱ་དང་ལྷས་བསྟན་གྱི་བར་དུ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ངའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་བྱུང་ན་སྙམ་དུ་སྨོན་ཞིང་དེ་ལྟར་
དུ་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ལ་ཞུས་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས་དེར་སྐྱེད་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཅོས་ཏེ་ལུམྦི་

ནི་ལ་བྱིན་པས་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་གནས་ན། གཞལ་མེད་ཁང་སུམ་ཁྲི་ཉིས་

སྟོང་རབ་ཏུ་གནས་པ་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱན་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་བྱེ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱུག་ཅིང་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དེ་ན་བདེ་བར་གནས་ཤིང༌།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

46

སིལ་སྙན་དང་གླུ་དབྱངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་ལས། ཉིད་ཀྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་མཐུ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རོལ་མོའི་སྒྲ་དབྱངས་དེ་དག་ལས། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ཚོགས་མངའ་དྲན་རྟོགས་དང༌། །བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཤེས་རབ་འོད་མཛད་པ། །མཚུངས་མེད་སྟོབས་མངའ་སྒྱུ་རྩལ་རྒྱ་ཆེ་བ། །མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་དགོངས་པར་མཛོད། །སྐྱེས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱིས་ནི། །དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་ཐུགས་རྗེའི་

ཐུགས་དང་ལྡན་པས་ན། །འཛམ་བུའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་ནི་ཆར་པ་ཕོབ། །ཅེས་པ་ནས།
འདི་ནི་དུས་ལགས་བཏང་སྙོམས་མ་མཛད་ཅེས། །སྙིང་རྗེའི་ཡིད་དང་ལྡན་ལ་སྐུལ་
བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་འབྱོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པར་

བསྐུལ་ཏེ། དེ་ཡང་སྔོན་བསྐལ་བ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ནས་རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་
པའི་དུས་སུ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་ཐུགས་དམ་བཅས་
ཤིང༌། རྒྱལ་བ་མར་མེ་མཛད་དང་རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་དགོངས་པར་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་རོལ་མོའི་སྒྲ་དག་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་ལོ། །
དེའི་ཚེ་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་བུ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངལ་དུ་
འཇུག་པའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོང་ནས་བྲམ་ཟེར་སྤྲུལ་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྣམ་

པས་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་མཚན་དཔེ་དང་ལྡན་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་ལམ། སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོན་དུ་འཇུག་ཅིང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷུམས་སུ་འཇུག་གིས་ཞིང་འདི་བོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

47

ཅིག་ཅེས་ཟེར་ཞིང༌། དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་མཇུག་མ་སྒྱུར་བའི་རི་ལ་རང་རྒྱལ་གླང་

པོ་ཞེས་པས་ཐོས་ཏེ། རྡོ་ལ་རྐང་རྗེས་བཞག་སྟེ་འདས་སོ། །ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་རང་རྒྱལ་ལྔ་

བརྒྱ་མེའི་ཁམས་ལ་ཞུགས་ཏེ་འདས་ནས་རིང་བསྲེལ་ལྷུང་བས་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བར་
གྲགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ཁང་བཟང་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ས་དེར་ཞུགས་ནས་སེར་
གེའི་ཁྲི་ཆོས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བཞུགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དང༌། ལྷའི་བུ་ཡོངས་སུ་དགའ་ལྡན་དང༌། གང་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང༌། མྱུར་དུ་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་གཟིགས་པ་ལྔ་ལ་གཟིགས་སོ། །
གཟིགས་པ་ལྔ་ནི། དུས་ལ་གཟིགས་པ། ཡུལ་ལ་གཟིགས་པ། རིགས་ལ་
གཟིགས་པ། རུས་ལ་གཟིགས་པ། གང་གིས་ཡུམ་བྱེད་པ་ནུས་པའི་བུད་མེད་ལ་
གཟིགས་པ་ལྔའོ། །
དེའི་དང་པོ་དུས་ལ་གཟིགས་པ་ནི། སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་
སྙིང་པོའི་སྤྱན་སྔར་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་གྱིས་རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་
འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་ཐུགས་དམ་བཅས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ནས་བཟུང་རྒྱལ་བ་འོད་སྲུང་གི་བར་དུ་བྱོན་པའི་སངས་

རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོས་དོན་དེ་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཤིང༌། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་

ཀྱིས་ཀྱང་སྙིགས་མའི་འགྲོ་བ་མགོན་སྐྱབས་དང་བྲལ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་མགོན་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

48

སྐྱབས་སུ་མྱུར་དུ་འབྱོན་དགོས་སོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་

འབྱོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་པའོ། །
ཡུལ་ལ་གཟིགས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་

དོན་ཁོ་ནར་འབྱོན་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ལྷ་
ཡུལ་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་བྱོན་ན་ནི་མི་རྣམས་ལ་ལྷ་ཡུལ་དུ་བགྲོད་པའི་མཐུ་མེད་
པས་དེ་དག་ལ་མི་ཕན་པ་དང༌། ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པས་གཡེངས་ཤིང་ངེས་འབྱུང་
སྐྱེ་དཀའ་བས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཆུང་བ་དང༌།
ལྷ་རྣམས་ཆོས་མཉན་པའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བགྲོད་ནུས་པས་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་
མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། མི་ལ་ཡང་གླིང་བཞི་ལས་གླིང་གཞན་
གསུམ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་རྟུལ་ཞིང་ངེས་འབྱུང་
ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེ་དཀའ་བ་དང༌། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ནི་དབུལ་ཞིང་ཚེ་

ཐུང་ཡང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་མང་བ་དང༌། ངེས་འབྱུང་ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེ་སླ་བ་དང༌། ཚེ་སྟོད་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཚེ་སྨད་ལ་སྨིན་ནུས་པའང་སྲིད་པ་དང༌། འཛམ་
བུའི་གླིང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་ཞིང་ཁམས་
རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་དང༌། ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཁམས་པོ་ཏ་ལའི་
གནས་དང༌། ནུབ་ཕྱོགས་ན་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཨཽ་ཌི་ཡཱ་

ན་དང༌། བྱང་ཕྱོགས་ན་དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱིས་རྒྱལ་
པོའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གནས་ཤམ་བྷ་ལ་རྣམས་ཡོད་
ཅིང༌། གཞན་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་ན་ཟུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

49

འཇུག་གྲུབ་པའི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་བཞུགས་པའི་གནས་མང་དུ་ཡོད་པས་
འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་ཕྱིར་འབྱོན་བཞེད་པའོ། །
རིགས་ལ་གཟིགས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་
སྟོན་པའི་ཚེ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས་ནས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལས་རིགས་དམའ་བར་འཁྲུངས་པའི་

མཛད་པ་མི་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་རིགས་གཉིས་པོ་དེ་གང་བཙུན་པར་བྱེད་
པ་དེར་འཁྲུངས་པར་མཛད་པས་དུས་འདིར་རྒྱལ་རིགས་བཙུན་པར་བྱེད་པས་ན་
འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དེ་ནས་བཟུང་
གདུང་རྒྱུད་མ་ཆད་པའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པར་བཞེད་ནས་དེ་ལ་གཟིགས་ཏེ།
དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་གདུང་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ཡིན་
པར་གཟིགས་སོ། །
དེའི་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ན་མི་རྣམས་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ལས་འཕོས་ཏེ་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ། ཁམས་ཟས་རགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དགའ་བའི་

ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བ། ལུས་དྭངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། འཁྲུག་རྩོད་གང་ཡང་
མེད་ཅིང་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་མེད་ལ། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའང་མེད་པར་རང་
བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ངང་དུ་གནས་པས་དུས་དེ་ལ་ནི་བསྐལ་བ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་རིམ་གྱིས་བྲི་ནས་བདུད་རྩིའི་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

50

བ་དང༌། མ་རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག་གིས་འཚོ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ་མི་རྣམས་ཀྱི་
ལུས་ཀྱི་འོད་ནུབ་ཅིང་ལུས་ལྕི་ལ་བཤང་གཅི་དང་ལྡན་པས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དོད་དེ་
འཁྲིག་པ་སྤྱོད་ཅིང༌། དེ་ནས་ཀྱང་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་རིམ་གྱིས་བྲི་སྟེ་མ་རྨོས་པའི་ལོ་

ཏོག་ཀྱང་མེད་པར་ས་ལ་ཞིང་རྨོས་ཏེ་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ན། ངེད་ཀྱི་ཞིང་དང་ཁྱོད་ཀྱི་
ཞིང་ཞེས་ཕན་ཚུན་འཁྲུད་རྩོད་དུ་གྱུར་ཅིང༌། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང༌། བརྫུན་དུ་སྨྲ་
བས་ཕན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པར་གྱུར་པ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྤྱི་མཐུན་དུ་རྒྱལ་པོ་བསྐོས་པ་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་
ངོ༌། །རྒྱལ་པོ་དེའི་བུ་འོད་མཛེས། དེའི་བུ་དགེ་བ། དེའི་བུ་དགེ་མཆོག །དེའི་བུ་གསོ་
སྦྱོང་འཕགས། དེ་རྣམས་ལ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ཟེར། གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་ཤ་རྨེན་ལས་སྐྱེས་པ་ང་ལས་ནུ། དེ་ནས་མཛེས་པ། ཉེ་མཛེས། མཛེས་ལྡན། ཉེ་མཛེས་ལྡན། དེ་ལྔ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མན་དང༌། གླིང་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་ལ་

དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྔའོ། །
ཉེ་མཛེས་ལྡན་གྱི་བུ་བཟང་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ས་ཡ་གཅིག་དང་བཞི་ཁྲི་དྲུག་

སྟོང་སུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་དགུ་འདས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིས་

ནི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་ནས་དེའི་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཡང་བྱས་སོ། །
རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་བུ་ལེགས་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་འདས་པ་ན། གྲོང་ཁྱེར་གྲུ་
འཛིན་དུ་རྒྱལ་པོ་རྣ་བ་ཅན་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བུ་གཽ་ཏ་མ་ཞེས་པ་རིགས་མཆོག་དང༌། བྷ་
ར་དྭཱ་ཛ་གཉིས་ལས། གཽ་ཏ་མ་དྲང་སྲོང་མདོག་ནག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གྲོང་འདབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

51

ཏུ་གནས་པས་བྷ་ར་དྭཱ་ཛས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ། །དེའི་ཚེ་གཽ་ཏ་མ་ཉེས་པ་མེད་
པར་མི་གཡོ་ཅན་ཞིག་གི་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་མཐུས་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་གསལ་ཤིང་

ལ་བསྐྱོན་པ་དང༌། དྲང་སྲོང་མདོག་ནག་གཽ་ཏ་མའི་སྤྱིལ་བོར་དུས་དུས་སུ་འགྲོ་བས་ཕྱིན་པ་ན། དེ་མ་མཐོང་ནས་བཙལ་བ་དང་གཽ་ཏ་མ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་མཐོང་
ནས། བུ། ཅི་ཡིན། རྨ་མ་བྱུང་ངམ། བདག་གི་སེམས་ཀྱིས་རྨ་མ་བྱུང་བའི་བདེན་པའི་

ཚིག་གིས་མཁན་པོའི་པགས་པ་གསེར་མདོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སྨྲས་མ་ཐག་
གསེར་མདོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡིད་ཆེས་སོ། །
དེ་ནས་དྲང་སྲོང་གསེར་མདོག་གིས་བསམ་པ། རྒྱལ་པོ་བྷ་ར་དྭཱ་ཛ་ལ་བུ་མི་འབྱུང་བས་གཽ་ཏ་མ་ཤི་ན་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ཆད་ན་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ལ་མི་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་གཽ་ཏ་མ་ལ་དྲིས་པ།
ཁྱོད་ལ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དམ། མཁན་པོ། བདག་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བས་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱུས་མ་འཆོལ་ན་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས། བུ། སྔོན་སྤྱད་
པའི་ཡུལ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །མཁན་པོ། གནད་ཆད་པའི་ཚོར་བས་ཉེན་ན་ཡུལ་དྲན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རྫི་ཆར་ཆེན་པོ་ཕབ་སྟེ་ཆར་པའི་ཐིགས་

པ་ལུས་ལ་ཕོག་ཅིང་རླུང་གྲང་མོས་རེག་པས་སྡུག་བསྔལ་མནན་ནས། སྔོན་གྱི་ཡུལ་
དྲན་པར་བྱས་ཏེ་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དྲན་ནས་ཁུ་བ་ཁྲག་དང་འདྲེས་པ་གཉིས་

ལྷུང་ངོ༌། །དེ་གཉིས་སྒོ་ང་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྨིན་པ་རྡོལ་བ་
དང་ཁྱེའུ་གཉིས་བྱུང་སྟེ་དེ་དང་ཉེ་བའི་བུ་རམ་ཤིང་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་སོ། །གཽ་ཏ་མ་ཉི་
མའི་ཟེར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཚ་ནས་ཤིའོ། །དྲང་སྲོང་འོངས་ནས་ཉེ་འཁོར་དུ་བལྟས་པས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

52

སྒོང་སྐོགས་མཐོང་སྟེ་བཙལ་བས་བུ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་ན་ཁྱེའུ་གཉིས་འདུག་པ་དེ་
དེའི་བུར་ཤེས་ཏེ་གནས་སུ་ཁྲིད་ནས་སྣུན་བསྙོད་དེ་གསོས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྨིན་
པར་བྱས་པས་ཉི་མའི་རིགས། གཽ་ཏ་མའི་བུ་ཡིན་པས་གཽ་ཏ་མ། བུ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་

ནས་རྙེད་པས་བུ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །
དེ་ནས་དུས་ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་བྷ་ར་དྭཱ་ཛ་བུ་མེད་པར་ཤི་ནས་ཁྱེའུ་
གཉིས་རྒྱལ་སར་བོས་ཏེ། ཕུ་བོ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཞག་པ་ན་དེ་ལའང་བུ་མ་བྱུང་བས་
ནུ་བོ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་བས། རྒྱལ་པོ་བུ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།
དེའི་བུ་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོ་བུ་རམ་ཤིང་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡུལ་གྲུ་འཛིན་དུ་བྱུང༌། དེའི་

མཐའ་མ་བུ་རམ་ཤིང་པ་འཕགས་སྐྱེས་པོ། དེའི་བུ་རྐང་གདུབ་ཅན། དེའི་བུ་གནས་

འཇོག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་གནས་འཇོག་འདི་ནི་ཤཱཀྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བུ་ས་

ཁྱིམ་སྟེ་དེ་སེར་སྐྱའི་རྒྱལ་སར་བཞག་སྟེ། སེར་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ས་ཁྱིམ་འདི་ནི་སེར་
སྐྱར་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ས་ཁྱིམ་ནས་བརྒྱུད་པ་
ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་སེར་སྐྱར་བྱུང་བའི་མཐའ་མ་རྒྱལ་པོ་
གཞུ་བརྟན། དེའི་བུ་སེང་གེ་འགྲམ། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་འགྲམ་ལ་བུ་བཞི་བྱུང་

སྟེ། ཟས་གཙང༌། ཟས་དཀར། བྲེ་བོ་ཟས། བདུད་རྩི་ཟས་སོ། །དེ་བཞི་ལས་རྒྱལ་པོ་
ཟས་གཙང་ལ་བཙུན་མོ་བླངས། དེ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་ཏོ། །
རུས་ལ་གཟིགས་པ་ནི། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་བདུན་བརྒྱུད་ཚུན་ཆད་མ་
ཉམས་པ་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་པ་སྟེ། ཡབ་ཟས་གཙང་དང༌། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་
མཛེས་གཉིས་ཀྱིས་སྲས་སུ་འཁྲུངས་བཞེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡབ་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

53

བརྗོད་ཟིན་ལ། ཡུམ་ནི་ལྷས་བསྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་དང་བཙུན་མོ་
ལུམྦི་ནི་གཉིས་ལ་སྲས་གཅིག་དང་སྲས་མོ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། སྲས་མོ་ཆེ་བ་ནི་སྒྱུ་

འཕྲུལ་མ་སྟེ། སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་ཞིང་མིའི་བུ་མོ་
ལས་འདས་པ་ཤིན་ཏུ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ལྷའི་བཟོ་བོས་བཅོས་པ་

ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་ཞེས་བཏགས། དེ་མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་
པས་མཚན་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་འདི་ལ་བུ་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་

འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་སྲས་མོ་ཆུང་བ་འཁྲུངས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་སྒྲ་གྲག་
པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བྱུང་ཞིང༌། སྲས་མོ་ཆེ་བ་
ལས་ཀྱང་གཟུགས་བཟང་ཞིང་མཛེས་པ། ལྷའི་བུ་མོ་ཇི་ལྟ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་སྒྱུ་

འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །
དེ་མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་པས། འདི་ལ་བུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་
རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འབྱུང༌། ཁྱིམ་དུ་བཞུགས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་
དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་
ནས་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་འགྲམ་ལ་བུ་མོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཉིས་ཤིག་བྱུང་ན་འདི་གཉིས་ལས་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་
གི་བཙུན་མོར་གང་འོས་པ་ཞིག་བཞེས་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་
འགྲམ་གྱིས་སྔོན་ལ་བུ་མོ་ཆུང་བ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཟས་གཙང་གི་བཙུན་མོར་བླངས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

54

ཤིང༌། རྗེས་སུ་ཆེ་བ་སྒྱུར་འཕྲུལ་མ་ཡང་བླངས་སོ། །དེ་ནི་མཚན་མཁན་དག་གིས་

ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར། སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་
གཉིས་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁྲུངས། ཆེ་བ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་ལ་བུ་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་མཚན་རྟགས་དང་ལྡན་པ་དགའ་བོ་འཁྲུངས་སོ། །གང་
གིས་ཡུམ་བྱེད་པར་ནུས་པའི་བུད་མེད་ལ་གཟིགས་པ་ནི། སྔོན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་འདིར་འབྱོན་པའི་ཚེ་ཡུམ་བྱེད་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ་
པ་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་རུམ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་བཞེད་པའོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོས། དུས་དང༌། ཡུལ་
དང༌། རིགས་དང༌། རུས་དང༌། ཡུལ་བུད་མེད་ལྔ་ལ་གཟིགས་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་
གཞལ་མེད་ཁང་ཆུ་དང་རྒྱར་དཔག་ཚད་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ན་ཆོས་སྟོན་པའི་

གནས་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས། དེར་བྱོན་ནས་བསོད་ནམས་མཆོག་གི་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ལྷའི་འཁོར་རྣམས་ལ། གྲོགས་པོ་དག་ངའི་
ལུས་བསོད་ནམས་བརྒྱའི་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ལ་ལྟོས། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ང་དང་འདྲ་བ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་དེ་དག་ཀྱང་དེའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་འཁོད་པ་འདི་དང་འདྲ་བ་ཚད་མེད་པ་མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་ལྡན་ན་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ། གྲོགས་པོ་དག །དད་པ་ནི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

55

ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། བསམ་པ་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་བ་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་
སྟེ། སེམས་རྙོག་པ་ཅན་དང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ནི་

ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
རོ། །ས་ནས་སར་འཕར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་བསྐུར་བའི་ས་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་
སྒོ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང༌། བཙས་པ་དང༌། མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང༌། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་འགྲོ་བ་དང༌། བདུད་འདུལ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་
རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་མ་ཕམ་པའི་དབུ་ལ་བཅིངས་ནས།

གྲོགས་པོ་དག་ཁོ་བོ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཚང་རྒྱར་འགྲོ་སྟེ། ཁྱེད་ལ་མ་ཕམ་པས་
ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་བྱམས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ཏོ། །
དེ་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྔ་ལྟས་བརྒྱད་བྱུང་སྟེ། ས་གཞི་མཉམ་
ཞིང་ཁྱིམ་དུ་རྡུལ་མེད་ལ་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་སྦྲང་བུ་དང་ཕྱེ་མ་ལེབ་དང་སྡིག་སྦྲུལ་མེད་ཅིང་མེ་ཏོག་གིས་བཀྲམ་པ་དང༌། གངས་རིའི་བྱ་ཁུ་བྱུག་སོགས་ཁྱིམ་དེའི་

སྟེགས་བུ་སོགས་སུ་འདུག་ནས་སྐད་སྙན་པ་སྒྲོག་པ་དང༌། དེའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་

སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་དང༌། དེའི་རྫིང་ལ་སོགས་པར་པདྨ་འདབ་མ་བྱེ་
བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་ལྡན་པས་ཁེབས་པ་དང༌། མར་དང་སྦྲང་རྩི་སོགས་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་རོལ་མོ་རྣམས་མ་བླངས་པར་འཁྲོལ་བ་དང༌།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

56

རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་སྣོད་རང་བྱེ་སྟེ་འབར་བ་དང༌། ཉི་ཟླའི་འོད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་
ཅིང་ལུས་སེམས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་འོད་སྣང་བ་རྣམས་བྱུང་ངོ༌། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ནས་ཁང་པ་ཆེན་པོ་
བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་ནོར་བུ་དང་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བལྟ་བའི་ཁང་བརྩེགས་གནས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བྱོན་ནས་དེར་
བཞུགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྷ་མང་པོས་བསྐོར་ཞིང་མདུན་དུ་བདར་

ནས་བསྐྱོད་པར་བརྩམས་སོ། །དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདེ་བའི་རྒྱན་ཞེས་
བྱ་བའི་འོད་ཟེར་དགུ་ལ་སོགས་པ་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པར་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཀྱེ་བས། སྟོང་གསུམ་གྱི་མུན་པ་མུན་ནག་ཀུན་སྣང་བར་བྱས་ནས་ཉི་ཟླའི་འོད་
ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཞི་བ་དང༌། སེམས་
ཅན་སུ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་མི་གནོད་པ་དང༌། སྣོད་མ་ཡིན་པ་དག་སེལ་བ་དང༌།
ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲང་བ་དང༌། འདུལ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་མཐོང་བ་སྣ་
ཚོགས་པས་མཐོང་བཞིན་པའི་ལས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་དག་བྱེད་དོ། །ཡུམ་ལ་ཁྱད་
པར་དུ་བྱ་བའི་འོད། ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་འོད་བ་སྤུའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་བཀྱེ་བས། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གསོ་སྦྱོང་བླངས་
པའི་ལུས་ལ་ཞུགས་མ་ཐག །དེའི་ལུས་བདེ་ལ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ལས་
མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་རུམ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ལྟར་ཡངས་པར་གྱུར་ཀྱང་མིའི་ལུས་

ལས་མ་འདས་ལ། ཡུམ་གྱི་གློ་གཡས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་
པ་རིན་པོ་ཆེ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཅན་དན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

57

མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ། གྲུ་བཞི་ཀ་བ་བཞི་པ། སྟེང་ཁང་པ་བརྩེགས་པས་བརྒྱན་
པ། འཕང་དུ་བྱིས་པ་བཙས་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ལོན་པའི་ཚད་ཙམ་པ། དེའི་ནང་ན་ཁང་

པ་བརྩེགས་པ་གཉིས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ཡང་དེ་དང་མ་རེག་པར་འདུག་
པ་སྲ་ཞིང་བརྟན་ལ་མི་བཤིགས་པ་རེག་ན་བདེ་བ། སྔོན་པོ་མཆོག་གི་ཁ་དོག་ཅན།
འདོད་ལྷའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཅི་སྲིད་པ་དེར་སྣང་བ། དེའི་ཕྱེ་མ་སྲང་ཕྱེད་ལ་སྟོང་
གསུམ་འདི་རིན་པོ་ཆེ་བཀང་བས་རིན་དུ་མི་ཆོག་པ། དེའི་འཁོར་ས་ན་ལྷའི་མེ་ཏོག་
ལས་འདས་པའི་མེ་ཏོག་སྐྱེ་ཞིང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔས་འབྱོར་པ། ཁང་པ་
བརྩེགས་པ་གསུམ་པའི་ནང་ན་བྱིས་པ་བཙས་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ལོན་པ་ལ་འཚམ་པའི་
ཁྲི་ཟླུམ་པོ། ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་གོས་ཀྱང་དེའི་འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་བྱེད་པའི་

སྟེང་ན་མཆོག་གི་གདན་ལ་གོས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྲུགས་གཅིག་ཀྱང་

ཡོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་གྲུབ་བོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་གཟི་བརྗིད་

བསྒྲུབ་པ་དང༌། ལྷུམས་གཙང་མར་བྱེད་པ་ལ་འབད་དོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྷའི་འཁོར་གྲངས་མེད་པ་དང༌། མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་གསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་དགའ་ལྡན་ནས་
རིམ་གྱིས་ཕེབས་ཏེ་གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུག་གུ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་

གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་གྱི་གུང་ཐུན་ལ་ཡུམ་གྱི་གློ་གཡས་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ། ཞུགས་མ་ཐག་བྱིས་པ་བཙས་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ལོན་པའི་ཚད་ཙམ་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པར་གྱུར་ཏེ། ཡུམ་གྱི་གློ་གཡས་པའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་ནང་གི་ཁྲི་སྟན་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་
བཅས་ཏེ་ན་བཟའ་ཕྲུགས་དེ་ཡང་གསོལ་ནས་ཞིང་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

58

སེམས་དཔའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཀླུའི་སྙིང་པོའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་འཁོད་པ་དག་དང་
ལྷན་ཅིག་ཡུམ་གྱི་རུམ་དུ་བཞུགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་ནུབ་མོ་སྔོན་ཞིང་

དམ་པ་ལ་ཟས་ཀྱི་ཕུད་ཕུལ་བའི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བའི་པདྨ་ཆེན་པོས་རྒྱ་མཚོ་
དང་ས་ཆེན་པོ་བརྟོལ་ཏེ་ཞག་བདུན་ལ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་འཕགས་པ་
སྐྱེས་སོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་བཅུད་ཇི་སྙེད་པ་པདྨ་དེ་ལ་ཟིལ་དངར་གྱི་ཐིགས་པ་
བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དེ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་པུས་མཐོང་ནས་བཻཌཱུརྱའི་སྣོད་བཟང་པོར་བླངས་ཏེ་ཕུལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བཞེས་ཏེ་སྐུ་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་འཇུ་བར་ནུས་པའི་སེམས་ཅན་ནི་གཞན་མེད་དོ། །ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་ན་
བཞུགས་པའི་སྐུ་མེའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འདུག་པའི་སྣང་བས་དཔག་ཚད་ལྔའི་བར་ཁྱབ་

བོ། །མི་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟ་བར་འོངས་པ་དེ་དག་གི་མེ་ལོང་གི་ནང་

དུ་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ལྟར། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་ན་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་ནང་ན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལ་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གསུང་སྩོལ་ལོ། །དེ་ནས་ཡུམ་གྱིས་སྨྲའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོས་མཉན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང༌། གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་རྣམས་སྔ་དྲོ་འོངས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཕྱག་གཡས་བརྐྱང་
པའི་མཛུབ་མོ་བསྒྲེངས་ནས་སྟན་སྟོན་ཏོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟན་ལ་འཁོད་ནས་འདུག་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། སླར་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང༌། ཕྱག་གཡས་པ་བརྐྱང་སྟེ་དེ་དག་འདོང་བའི་བརྡ་སྟོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མའི་གུང་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

59

རྣམས་བྱུང་བ་དང༌། ཕྱི་དྲོ་ཚངས་པས་ཟིལ་དངར་གྱི་ཐིགས་པ་འདུལ་བ་དང༌། ནུབ་
ཐུན་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འོངས་པ་ལ། སྐུ་ལས་
བཀྱེ་བའི་འོད་རྣམས་སེང་གེའི་ཁྲིར་སྤྲུལ་པ་ལ་དེ་དག་འཁོད་དུ་བཅུག་སྟེ། སྔར་
བཞིན་ཕྱག་བརྐྱང་བསྐུམ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་བརྡའི་སྒོ་ཆེན་པོས་བགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཟླ་བ་བཅུའི་རིང་ལ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་བཞུགས་
ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་འདུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
དག་དང༌། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དཀར་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
ཞིག་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་ནས། བལྟམ་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་
མའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སྔ་ལྟས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་དང༌།
རྫིང་གི་མེ་ཏོག་དང༌། ཤིང་ལྗོན་པའི་མེ་ཏོག་ཁ་འབུས་ནས་རྒྱས་པར་གྱུར། རིན་པོ་
ཆེའི་ཤིང་ལྗོན་པ་བརྒྱད་སྐྱེས། གཏེར་ཆེན་པོ་ཉི་ཁྲི་ཁ་འབུས། ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་རིན་
པོ་ཆེའི་མྱུ་གུ་འཐོན། སྤོས་ཆུའི་དཔལ་གྱི་ཝ་འབྲུ་མར་དྲི་ཞིམ་པོས་སྦགས་པ་
འཛག །གངས་རི་ལས་འོངས་པའི་སེང་གེའི་ཕྲུ་གུ་དག་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་
བསྐོར་བ་བྱས་ནས་སྒོ་ན་གནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་འཚེ་བ་མི་བྱེད། གླང་པོའི་ཕྲུ་གུ་

ཐལ་ཀར་ལྔ་བརྒྱ་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་རྐང་པ་ལ་སྣའི་རྩེ་མོས་ཉུག །རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་མའི་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ཕང་པ་ནས་ཕང་པ་དག་ཏུ་ལྷའི་བྱིས་པ་དག་འདྲེ་ལྡོག །ཀླུའི་བུ་མོ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཐོགས་པ་ལུས་ཕྱེད་ཕྱུང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ།
རྨ་བྱའི་མདོངས་ཐོགས་པའི་ལྷའི་བུ་མོ་ཁྲི་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོད། བུམ་པ་གང་བ་ཁྲི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

60

ཡང་སེར་སྐྱ་ལ་སྐོར་བ་བྱེད། ལྷའི་བུ་མོ་སྤོས་ཆུའི་རིལ་བ་བྷྲ໏ང་ག་ར་ཀླད་ལ་ཐོགས་
ནས་འཁོད། ལྷའི་བུ་མོ་ཁྲི་གདུགས་དང་བ་དན་ཐོགས་ནས་འཁོད། ལྷའི་བུ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དུང་དང་རྔ་སོགས་མགུལ་ནས་དཔྱངས་ཏེ་སྡོད། རླུང་དང་རྡུལ་མི་ལྡང༌།
ཆུ་ཐམས་ཅད་མི་འགུལ་ཞིང་མི་རྒྱུ། ཉི་ཟླ་དང་སྐར་མ་རྣམས་ནི་མི་རྒྱུ། སྐར་མ་རྒྱལ་
དང་ཡང་ལྡན། ཟས་གཙང་གི་ཁྱིམ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲ་བས་ཡོག་མེ་ཡང་མི་འབར། ཁང་

བརྩེགས་དང་རྒྱ་ཕུབ་དང་རྟ་བབས་དག་ལ་ནོར་བུ་དང་རིན་ཆེན་འབར་བ་འཕྱང༌།
རས་བཅོས་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛོད་རྣམས་གང་ནས་སྒོ་བྱེད། འུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་མེད། སྙན་པའི་སྒྲ་སྐད་གྲགས། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་རྒྱུན་ཆད། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཉམ། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་དང་ཚོང་དུས་ཀྱི་
གཞི་རྣམས་མེ་ཏོག་སིལ་མས་བཀྲམ། སྦྲུམ་མ་བདེ་བར་བཙའ་བར་གྱུར། སཱ་ལའི་
ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཤིང་གི་ལོ་མའི་ནང་ནས་ལུས་ཕྱེད་ཕྱུང་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་
ཞིང་གནས་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ༌། །
དེ་ལྟར་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་དུ་འབྱོན་བཞེད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་དང༌། ལྷས་བསྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་གཉིས་ཀས་ལུམྦི་ནིའི་

ཚལ་བྱི་དོར་བྱས་ཤིང༌། རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་དང༌། མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཚལ་དེར་སྔ་ལྟས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་སའི་
སྟེང་གི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བཟང་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བ་བྱུང་བ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་པདྨ་

ཁ་བྱེ་བའི་འདབ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་བལྟམ་མམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་འོད་
བྱུང་བས་ཁྱབ་པ་དང༌། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

61

བྱང་ཆུབ་པའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སོགས་ཚལ་དེར་སྔ་ལྟས་བཅུ་བྱུང་ངོ༌། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་རང་གི་འཁོར་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒོས་ཏེ། སེར་སྐྱའི་ཕོ་བྲང་ནས་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་གྱི་བར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བྱི་དོར་ལེགས་
པར་བྱས་ཤིང་དྲི་བཟང་གི་ཆུས་ཆག་ཆག་གདབ་པ་དང༌། མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་དགྲམ་
པ་དང༌། བུད་མེད་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོས་གླུ་དབྱངས་དང་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པའི་མཆོད་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྟ་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོ་བཤམས་པ་དང༌།
སྲུང་མར་བསྐོས་པའི་དཔའ་བོ་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཁོད་པ་དང༌།
ཤིང་རྟ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྒྱུ་མ་
ལྷ་མཛེས་སྤྱན་དྲངས་སོ། །དེ་ནས་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཤིང་རྟའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་
ནོར་བུས་བརྒྱན་པའི་ཤིང་རྟ་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞིས་འདྲེན་ཞིང༌། ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱིན་ནི་མདུན་དུ་ལམ་གྱི་བྱི་དོར་བྱེད། ཚངས་པ་ནི་སྣམ་ལོགས་ནས་བསིལ་

ཡབ་གཡོབ་པར་བྱེད། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་དག་ནི་ཡུམ་གྱི་
རུམ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་ནང་ན་བཞུགས་པ་ལ་མིག་མི་

འཛུམ་པར་བལྟ་ཞིང་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་སོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཤིང་རྟ་ལས་བབས་ཏེ།
ནགས་ཚལ་ནས་ནགས་ཚལ་དུ་འཆག །ལྗོན་པ་ནས་ལྗོན་པ་ལ་བལྟ་ཞིང་རིམ་གྱིས་
སོང་བ་དང༌། ས་ཕྱོགས་མཉམ་ལ་ཡངས་པ་རྩྭ་སྔོན་པོས་གང་ཞིང་རེག་ན་བདེ་བ་ན་
སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱིས་བརྟེན་པ་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱས་
པའི་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་འོད་འབར་བ་རྩ་བ་དང་སྡོང་བུ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

62

རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ། མི་དང་ལྷའི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་པ། སྤོས་མཆོག་གི་དྲི་
དང་ལྡན་པ། གོས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་དཔྱངས་པའི་ལྗོན་པའི་རྒྱལ་པོ་པླཀྵ་ཞེས་བྱ་
བའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་ཕྱག་གཡས་པས་འཇུས་ནས་བྱ་མྱང་བྱེད་ཅིང་

གནམ་དུ་གཟིགས་པ་ན། རྩིབ་ལོགས་གཡས་ནས་གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་ཉི་མ་བྱེ་

བའི་མདངས་དང་ལྡན་པ་གློ་བུར་དུ་འཐོན་པ་ལྟར་དུ་སྐུ་བལྟམས་སོ། །
དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ལྷའི་མཆོད་རྫས་ཀྱིས་གང་ཞིང༌། ཚངས་པ་
དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་ལྷའི་གོས་ཀ་ཤི་ཀས་ལྕིབས་ཏེ་བླངས། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་
དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་གཉིས་ཀྱིས་བདུད་རྩིས་མཆོད། ལྷ་དང་ལྷ་མོ་བགྲང་བ་ལས་
འདས་པས་སྤོས་ཆུའི་བུམ་པ་ཐོགས་ཏེ་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ། དེའི་ཚེ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་
བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་བླངས་པ་ན་ང་ཐོངས་གསུངས་ཏེ་ས་ལ་བཞག་བཞག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་གོམས་པ་བདུན་བདུན་
བོར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ང་ཉིད་མཆོག་གོ །ཞེས་སོགས་སེང་གེའི་སྒྲ་དབྱངས་
ཆེན་པོ་བསྒྲགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་རྩིབ་ལོགས་གཡས་པ་ནས་ན་
བཟའ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་བལྟམས་པའི་ཚེ་ཉི་མ་སྟོང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཤར་བ་ལས་
ཀྱང་ཆེས་ཆེར་གསལ་བའི་སྐུ་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྣང་བས་
ཁྱབ་པར་མཛད་ཅིང༌། ས་འོག་གི་གཏིང་རྣམས་ཀྱང་སྣང་བས་ཁྱབ་ཅིང་འོད་ཀྱི་སྣང་
བ་དེ་གང་ལ་རེག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཅད་ཅིང་བདེ་བས་ཁྱབ་པར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

63

སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་རུམ་ན་ཙན་དན་གྱི་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་ནང་ན་བཞུགས་

པའི་ཁང་བརྩེགས་དེ་མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པས་ཚངས་གནས་སུ་ཁྱེར་ཏེ་
ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་གནས་སུ་བཞུགས་སོ། །
དེའི་ཚེ་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་བུ་ཆགས། མེ་ཏོག་གི་
ཆར་བབས། ངན་སོང་གསུམ་རྒྱུན་བཅད། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཉོན་མོངས་པས་མི་འཚེ། དབང་པོ་མེད་པ་རྣམས་དབང་པོ་དང་ལྡན། ས་གཡོས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟམས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བཞིར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་
ལ་ཡང་བུ་བཙས་ཏེ། མཉན་ཡོད་དུ་རྩིབས་ཀྱི་འཕུར་ཚངས་བྱིན་གྱི་བུ་བཙས་པ་ན་
ཡུལ་པྲ་ཕབ་པ་གསལ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བས་དེའི་མིང་གསལ་རྒྱལ་ཞེས་དང༌། རྒྱལ་
པོའི་ཁབ་ཏུ་པདྨ་ཆེན་པོའི་བུ་བཙས་པ་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་ཤར་བ་ལྟར་སྣང་ཞིང་

གཟུགས་ཅན་མའི་བུ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཞེས་དང༌། ཀཽ་ཤམ་བིར་

དམག་བརྒྱ་པའི་བུ་བཙས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་སྣང་བར་གྱུར་པས་
ཤར་པ་ཞེས་དང༌། འཕགས་རྒྱལ་དུ་མུ་ཁྱུད་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བུ་བཙས་པ་ན་འཇིག་

རྟེན་སྒྲོན་མས་སྣང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་རབ་སྣང་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། དེ་རྣམས་
རང་རང་གི་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་རློམ་མོ། །
དེའི་ཚེ་ཤཱཀྱའི་གྲོང་དུ་བཟང་ལྡན་དགའ་བོ་སོགས་རབ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། ཤཱཀྱ་
གཞན་འབུལ་ཕྲག་ལྔ་དང༌། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་འབངས་བརྒྱད་བརྒྱ་དང༌། གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱའི་བུ་མོ་ཁྲི་དང༌། འདུན་མ་ལ་སོགས་པ་བྲན་མོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང༌། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་གི་བུ་མོ་ཉི་ཁྲི་དང༌། གསེར་གྱི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

64

འོད་དང་ལྡན་ཞིང་མདོག་དཀར་བའི་ཆིབས་པ་བསྔགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྟེའུ་ཕོ་
མོ་ཉི་ཁྲི་དང༌། གླང་པོ་ཆེ་མཆོག་ཁྲི་དང༌། བ་གླང་ཕོ་མོ་དྲུག་སྟོང་རྣམས་བཙས་སོ། །གསེར་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ཉི་ཁྲི་ནམ་མཁའ་ནས་སྒྲ་འབྱིན་ཅིང་སེར་

སྐྱར་འོངས་ལ། ཟས་གཙང་གི་མདུན་ན་འདོན་འཆར་པོའི་བུ་འཆར་ཀ་ཡང་སྐྱེས་
སོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དབུས་སུ་ཨ་ཤྭཏྠའི་སྡོང་པོ་དང༌། མ་དྲོས་པའི་འགྲམ་དུ་ཨུ་
དུམྦ་རའི་མེ་ཏོག་དག་ཀྱང་ཁ་འབུས། གླིང་ཕྲ་མོ་རྣམས་སུ་ཙན་དན་གྱི་ཚལ་དང༌།
རིའི་རྩེ་མོ་རྣམས་སུ་བྱུ་རུའི་མྱུ་གུ་དག་འཐོན་པར་གྱུར་ཏོ། །འབབ་ཆུ་རོ་ཧི་ཏའི་

འགྲམ་དུ་ཤིང་དགེ་བའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉི་མ་གཅིག་བཞིན་ཁྲུ་བརྒྱ་སྐྱེ་བ་འགྱུར་
བ། ཉི་མ་མ་ཤར་བ་དེ་སྲིད་དུ་སེན་མོས་ཀྱང་བཅད་དུ་རུང་བ། ཉི་མ་ཤར་ནས་མེས་
ཀྱང་ཚིག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཞིག་སྐྱེས་སོ། །ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་དུ་པདྨ་སྤུངས་པ་ལྟ་བུའི་
མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཏེ་སྐུ་བལྟམས་པའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་བཀོད་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། གཏེར་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་བྱུང༌། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཕྲན་ཉི་ཁྲི་ཡང་དཔྱ་འབུལ་ཞིང་འདུད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ན་རྒྱལ་པོས་
ཟས་གཙང་མས་བུ་འདི་བཙས་མ་ཐག་བདག་གི་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པས་ན་འདིའི་མིང་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་གདགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་ནས་མཚན་
དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་མཁན་རྣམས་ལ་དྲིས་
པ་དང༌། དེ་དག་གིས་ལུང་བསྟན་པ་གངས་ཀྱི་ངོས་དང་ཉེ་བ་ཆུ་ཀླུང་སྐལ་ལྡན་ཤིང་

རྟའི་འགྲམ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་བསྟི་གནས་དང་ཧ་ཅང་མི་རིང་བར་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

65

གཞོན་ནུ་བྱུང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་བཞུགས་པར་གྱུར་ན་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་
པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་ནས་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་སེམས་ཅན་བགྲང་
བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་ཅིང༌། ལྷ་དང་མིའི་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་
ཚད་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་ཞག་བདུན་ལུམྦིའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐུ་བལྟམས་པའི་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་སྣང་བར་
བྱས་པ་དེའི་ཚེ་གངས་རི་ཀུན་འཛིན་གྱི་ངོས་ལ་གནས་པའི་དྲང་སྲོང་ནག་པོ་ཉོན་
མོངས་མེད་ལ་སོགས་པ་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་མང་པོས་འོད་དེ་མཐོང་ཞིང་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་ཅིང་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐུ་བལྟམས་ཏེ་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགའ་བའི་སྒྲ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོག་པའང་ཐོས་ནས་གཅིག་ལ་
གཅིག་འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཕྱག་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོང་ངོ་ཞེས་
བགྲོས་པ་ན། དྲང་སྲོང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་ནི་ཚངས་པ་དང་
བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་མང་པོས་མདུན་དུ་བདར་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཇལ་བའི་སྐབས་མི་རྙེད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེར་སྐྱའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་མཇལ་ལོ་ཞེས་བགྲོས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

66

སེམས་དཔའ་ལྷ་དང་མིའི་མཆོད་པ་ཚད་མེད་པས་མཆོད་བཞིན་དུ་སེར་སྐྱའི་ཕོ་

བྲང་དུ་སྤྱན་དྲངས་སོ། །
དེ་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་བྱིས་པ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་
རང་རང་གི་ཡུལ་ལྷ་མཆོད་པར་བྱེད་པས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་རྣམས་ནི་ཤཱཀྱ་སུ་

ཡང་རུང་བ་ལ་ཁྱེའུ་འམ་བུ་མོ་གང་བཙས་པ་དེ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་གཉུག་མར་གནས་པ་ལྷར་གྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་
ལྷ་ཁང་དུ་འཁྲིད་པ་ཡིན་པས་ཤཱཀྱ་རྒན་རབས་རྣམས་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོན་ནུ་
ལྷ་ཁང་དུ་བཀུར་དུ་གསོལ། རྒྱལ་པོས་གནང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ལ་
གཞོན་ནུ་ལྷ་ཁང་དུ་བཀུར་གྱི་རྒྱན་ཐོགས་ཤིག །དེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

རྣ་བ་ཕུག་ནས་རྣ་རྒྱན་སེང་གེ་ཅན་བཏགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དུ་བཀུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། གཞོན་ནུས་སྨྲས་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་རྐང་པ་ལ་བཏུད་ན་སུ་ཞིག་
བདག་གི་གོང་ན་འཕགས། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་སྙེགས་པ་ཙམ་དང༌།
བདག་མཐོང་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་བས་མཆིའོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་གཞོན་ནུ་པང་དུ་བླངས་ཏེ་གླང་པོ་ཆེས་དྲངས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིས་

བརྒྱན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་འཁོད་ནས་བཀོད་པ་ཆེན་པོས་བྱོན་པ་ན། ཤཱཀྱ་གཏུམ་པོ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་པར་བག་འཁུམ་
པར་གནས་ཤིང༌། སྲོག་ཆགས་གཏུམ་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་ཅ་ཅོའི་སྒྲ་མེད་པར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདོང་ལ་གུས་པར་བལྟ་ཞིང་གནས་པས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

67

མཚན་བཏགས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་ཁང་དུ་འཇུག་པར་བརྩམ་པ་ན་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་གནས་དང་ཉེ་བར་བྱོན་པ་
མཐོང་ནས་དེས་བསུ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་གཉིས་

ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པ་དང༌། ལྷ་ཁང་དུ་དེར་གཞོན་ནུའི་ཞབས་གཡས་པ་བཞག་མ་
ཐག །ཟླ་བ་དང༌། ཉི་མ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞི་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། སྐེམ་བྱེད་
དང༌། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དང༌། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་གཟུགས་རྣམས་རང་
རང་གི་གནས་ལས་ལངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་ན་ས་

ཡང་གཡོས་སོ། །དེ་ཟས་གཙང་ལ་སྨྲས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་ལྷས་ཀྱང་གཞོན་ནུའི་རྐང་པ་ལ་གཏུགས་པས་ལྷའི་ཡང་ལྷ་ཞེས་མཚན་བཏགས་སོ། །
དེ་ནས་དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞལ་བལྟ་བར་འོངས་པ་ན། དེའི་ཚེ་དྲང་སྲོང་དེ་དག་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོད་གནས་སུ་བཀུར་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང༌། སེར་སྐྱའི་

གྲོང་མཐོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་མཐུས་དྲང་སྲོང་དེ་དག་གི་

རྫུ་འཕྲུལ་ཉམས་ཏེ་རྐང་པས་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་གཞོན་ནུ་མཇལ་བར་ཞུས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་དྲང་སྲོང་དེ་དག་གུས་པས་མཆོད་དེ་སྟན་
བཟང་པོ་ལ་བཞག་ནས་གཞོན་ནུའི་སྐུ་གཟུགས་བལྟར་བཅུག་གོ །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་དེ་དག་གིས་གཞོན་ནུའི་སྐུ་ལུས་ལ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་
བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་པར་མཐོང་ནས་དད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ཏེ། གཞོན་ནུ་འདིས་ནམ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

68

ཞིག་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་སྙམ་དུ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟག་པ་ན། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
དགུ་ནི་ཁབ་ཏུ་བཞུགས། དེ་ནས་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད། དེ་ནས་དཀའ་སྤྱད་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་འཚང་རྒྱ་བ་དང༌། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཐོང་ལ། རང་ལ་དེའི་བར་དུ་སྡོད་པའི་ཚེ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་མ་མྱོང་བར་འཆི་བར་

མཐོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་མྱ་ངན་དྲག་པོས་ནོན་ཏེ་ངུས་སོ། །
དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ངུ་བ་ཅི་ཡིན། གཞོན་ནུ་འདི་
ལ་མི་ལེགས་པའི་མཚན་མ་མ་མཐོང་ངམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། དྲང་སྲོང་དེ་དག་གིས་

སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ལ་མཚན་མ་ངན་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱི། འདི་ནི་ངེས་པར་སངས་

རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ། རང་ལ་དེའི་བར་དུ་སྡོད་པའི་དབང་མེད་པར་
འཆི་བར་རིག་ནས་རང་གི་ཉེས་པ་མཐོང་སྟེ་ངུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་དྲང་
སྲོང་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སྨོན་ལམ་ལེགས་པར་
བཏབ་སྟེ་རང་གནས་སུ་སོང་ངོ༌། །ཚུལ་འདི་དག་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཤེས་ན་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་ལྷག་པར་སྐྱེ་སྟེ། ཚངས་པ་
དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔལ་ཐོབ་པ་དང༌། དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་རྙེད་དཀའ་བར་གྲུབ་
བོ། །
དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྐབས་
འདིར་བསྐལ་མང་སྟོང་དུ་རྙེད་དཀའ་བ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ལན་ཅིག་རྙེད་པ་འདི་ཆུད་
མ་ཟོས་པར་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་རྣམ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

69

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་བབ་པ་ན་གཙུག་ཕུད་
བཞག་ཅིང་དེའི་དུས་སྟོན་ཡང་བྱས་ལ། སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་བབ་པའི་དུས་སུ་རྒྱན་

འདོགས་པར་བརྩམས་ཏེ། ཐོག་མར་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོས་གཞོན་ནུའི་ཕྱིར་
རྒྱན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ལ་བཏགས་མ་ཐག་རྒྱན་

རྣམས་མོག་མོག་པོར་གྱུར་ཏེ། ཚལ་དེའི་ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་

ལུས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་གྱིས་སྤྲས་པའི་རྒྱན་

མཛེས་ཀྱི། བཅོས་མའི་རྒྱན་མི་མཛེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟོ་རིག་པའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
པར་བཞེད་པ་ན་ཡབ་ཟས་གཙང་གིས་བསྐུལ་ནས་དང་པོར་ཡི་གེའི་གྲྭར་བྱོན་ཏེ་
བཀོད་པ་ཆེན་པོ་བཤམས་ནས། བྱིས་པའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན། མིང་

གཞན་སྲིན་བུ་གོ་ཆར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡི་གེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་

ཡིན་པས། དེའི་གན་དུ་བྱོན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་
ནས་ཁ་བུབ་ཏུ་འགྱེལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་འགྱེལ་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་བུ་ཡན་ལག་བཟང་

པོས་བསླང་སྟེ། ཟས་གཙང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོང་ན་སློབ་
དཔོན་གཞན་མེད་མོད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་གྲྭར་ཞུགས་

སོ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་ཟས་གཙང་དང་འཁོར་གཞན་རྣམས་ལོག་སྟེ་འཁོར་བྱིས་པ་ཁྲི་དང་

དེའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་ཡི་གེའི་གྲྭར་ཞུགས་ནས།

ཙན་དན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལས་བྱས་པའི་ཡི་གེའི་བྱང་ཤིང་ལྷའི་ཚོན་གྱིས་བྱུགས་པ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

70

གསེར་གྱི་ཡང་མིག་གིས་བཏགས་པ་མཐའ་མ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ་
ཐོགས་སོ། །སྲིན་བུ་གོ་ཆས་ཡི་གེ་གཅིག་ནས་ལྔ་བརྒྱའི་བར་བྱིས་པ་ཐོགས་པ་
དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་དག་ངས་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སྨྲོས་ཤིག །གསོལ་བ།
འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ཙམ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་འཚལ་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཚངས་པའི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་སྔོན་སུས་ཀྱང་མ་ཐོས་པ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་གསུངས་ཤིང༌། ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སློབ་པ་ན་ཨ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་དང༌། བདག་
མེད་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲགས་ཏེ་ཡི་གེ་སློབ་
དཔོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་དང༌། བྱིས་པ་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོ་དང་སྲོག་ཆགས་གཞན་ཉི་ཁྲི་དང་
ཉིས་སྟོང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨིན་པར་བྱས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་རྩིས་པ་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐད་དུ་རྩིས་སློབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྩིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་མིང་ཙམ་ཡང་
མ་ཐོས་པའི་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དག་གསུངས་ཤིང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྩིས་བསྟན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རྡུལ་
ཕྲ་མོའི་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་ནུས་པའི་རྩིས་བསྟན་པ་ན་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་

ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཅིང༌། སྲོག་ཆགས་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨིན་པར་

མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདའ་འཕང་བ་དང༌། མཆོང་བ་བྱེད་དང༌། གྱད་ཀྱི་འཛིན་
སྟངས་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་རྩལ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྔོན་ཆད་སུས་ཀྱང་མ་ནུས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

71

དག་བསྟན་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འཕྲུལ་དེ་དང་དེས་ལྷ་མི་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སོགས་པའི་བཙུན་མོ་དྲུག་ཁྲི་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་
མ་ཡིན་ཡང༌། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཕྲུལ་གྱིས་བཙུན་མོ་དྲུག་ཁྲི་པོ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་དང་མཉམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་རེ་བཞུགས་པར་སྣང་ཞིང༌། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེས་བཙུན་མོ་དེ་དག་དང༌། གཞན་ཡང་
སྲོག་ཆགས་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །
དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་སྔོན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་

སྔོན་རོལ་ནས་རྩོད་ལྡན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དུ་འབྱོན་
པར་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང༌། དོན་དེ་ཐུགས་ལ་བརྣགས་ནས་ནམ་ཞིག་འཚང་རྒྱ་བའི་
དུས་ངེས་པར་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཡང༌། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དཀར་

ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུན་མོའི་འཁོར་དུ་ཡུན་རིང་ན་

གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་དུས་ལས་ཡོལ་བར་འགྱུར་བས་ད་ནི་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་འཚང་
རྒྱ་བའི་མཛད་པ་མྱུར་དུ་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་ཞིང༌། སངས་

རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཐུས་གླུ་དབྱངས་དང་སིལ་སྙན་གྱི་སྒྲ་ལས། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱས་
གང་སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་ནི། །འགྲོ་བའི་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་གནས་གྱུར་
ཅིང༌། །ཕན་བྱེད་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་གྱུར་ཅིག་ཅེས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་ནི་སྨོན་
ལམ་དེ་སྐད་བཏབ། །དགེ་བ་དཔའ་བོ་སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང༌། །འགྲོ་ཕན་བྱ་ཞེས་སྨོན་ལམ་དྲན་པར་བྱོས། །འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་དང་ཚོད་ཡིན་གྱིས། །དྲང་སྲོང་མཆོག་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

72

རབ་ཁྱིམ་ནས་འབྱུང་བར་བྱོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐུལ་ཞིང༌། བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱི་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་དག་གླེང་སྟེ། སྲིད་གསུམ་རྒ་དང་ནད་

ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབར། །འཆི་མེད་རབ་འབར་འདི་ནི་མགོན་མེད་པ། །སྲིད་ལས་

འབྱུང་ལ་འགྲོ་བ་རྟག་ཏུ་རྨོངས། །བུམ་པར་ཆུད་པའི་བུང་བ་འཁོར་བ་བཞིན། །སྲིད་
གསུམ་མི་བརྟན་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་བལྟ་དང་
མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཆུ་ལྟ་བུར་

མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་ནས། སྔོན་གྱི་སྤྱོད་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་གྱིས་
ལ། །གཏི་མུག་མ་རིག་མུན་པས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་ཤེས་རབ་དམ་པ་འོད་
བཟང་བ། །ཆོས་མིག་དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བྱིན། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐུལ་
བ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་མྱུར་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་

དགོངས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེད་ཚལ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཤར་སྒོ་ནས་
ཕེབས་པ་ན་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་དག་གིས་སྤྲུལ་པའི་རྒན་པོ་རྒས་ཤིང་འཁོགས་པ།
རྒས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉེན་པ་གཟིགས་ཏེ། འདུན་པ་ལ། ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་མི་རིད་
ཉམ་ཆུང་ཞིང༌། །ཤ་ཁྲག་བསྐམས་ལ་རྒྱུས་པགས་ཉི་ཚེས་དཀྲིས། །མགོ་དཀར་སོ་རྒལ་ལུས་ནི་རབ་སྐེམ་ལ། །འཁར་བ་བརྟེན་ཅིང་མི་བདེ་འཁྱོར་འགྲོ་སུ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཅིག་མི་འདི་རྒ་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན། །དབང་པོ་ཉམས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་བརྩོན་
སྟོབས་ཉམས། །གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྙས་ཤིང་མགོན་མེད་གྱུར། །དོན་བགྱིད་མི་ནུས་ནགས་ཁྲོད་ཤིང་ལྟར་བོར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ། འདི་ཡི་ཆོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

73

འདི་རིགས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་འོན་ཏམ་ནི། །འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ལ་ཡང་འདི་སྲིད་དེ་སྨྲོས་
ཤིག །ཚིག་འདི་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་མྱུར་དུ་སྨྲོས་ཤིག་དང༌། །ཐོས་ནས་དེ་བཞིན་

དོན་ལ་འདིར་ནི་ཚུལ་བཞིན་བསམ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་འདི་རིགས་ཆོས་མ་ཡིན་

ཡུལ་འཁོར་ཆོས་མ་ལགས། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་དར་ལ་བབ་པ་རྒ་བས་འཇོམས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་ཉེ་དུ་གཉེན་ཚོགས་ཀྱང༌། །རྒ་ལས་མི་ཐར་འབྲོས་པའི་ཐབས་

ནི་གཞན་མ་མཆིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་
བོ་མི་མཁས་པའི། །བློ་ངན་གཞོན་པས་རྒྱགས་ཤིང་མྱོས་པས་རྒས་མ་མཐོང༌། །ང་
ནི་སླར་འགྲོ་ང་ཡི་ཤིང་རྟ་མྱུར་དུ་སྒྱུར། །ང་ཡང་རྒས་ལ་གནས་པས་རྩེན་དགས་ཅི་

ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ནང་དུ་ལོག་གོ །ཡང་ལྷོ་སྒོར་ཕེབས་པས། ན་བ་
གཟིགས་ཏེ་སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་མི་རྩུབ་ལུས་ཀྱི་མདོག་ངན་ལ། །དབང་པོ་
ཐམས་ཅད་ཉམས་ཤིང་དབུགས་དབྱུང་རབ་ཏུ་དཀའ། །ཡན་ལག་ཀུན་བསྐམས་ལྟོ་
བས་དཀྲུགས་ཤིང་ཉམ་ཐག་གྱུར། །རང་གི་གཅིན་རྟུག་སྨད་པའི་གནས་ན་འདུག་
འདི་སུ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་མི་འདི་ཤིན་ཏུ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་སྟེ། །ནད་ཀྱི་
འཇིགས་པ་ཉེ་བར་མཆིས་པས་འགུམ་ལ་ཐུག །ནད་མེད་གཟི་བརྗིད་མ་མཆིས་

སྟོབས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཉམས། །མགོན་དང་སྐྱབས་དང་གླིང་དང་དཔུང་གཉེན་མ་
མཆིས་ལགས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨྲས་པ། ནད་མེད་པ་ཡང་རྨི་ལམ་ན་ནི་རྩེ་
དང་མཚུངས། །ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ་འདི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །སྐྱེས་བུ་མཁས་
པས་གནས་འདི་མཐོང་ནས་ཇི་ལྟ་བུར། །རྩེ་ལ་དགའ་དང་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ནས་ནང་དུ་ལོག་གོ། །ཡང་ནུབ་ཏུ་ཤི་བ་གཟིགས་ཏེ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

74

སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་མི་འདི་ཁྱོགས་ལ་བླངས་ནས་ནི། །འདི་དག་སྐྲ་བཤིག་མགོ་
ལ་ས་ཡིས་འཐོར་བྱེད་ཅིང༌། །སྣ་ཚོགས་ངག་གི་ཚིག་ནི་བརྗོད་ལ་བྲང་བརྡུང་
བས། །ཀུན་ནས་བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ་ཁྱེར་བ་སུ་ཞིག་ཡིན། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་མི་

འདི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གུམ་པ་སྟེ། །སླད་ཆད་ཕ་མ་མཆིས་བྲང་བུ་རྣམས་མཐོང་མི་
འགྱུར། །ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་དང་མཛའ་བཤེས་གཉེན་ཚོགས་སྤངས་ནས་ནི། །འཇིག་

རྟེན་ཕ་རོལ་མཆིས་ཏེ་སླན་ཆད་གཉེན་མི་མཐོང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ།
རྒ་བས་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་གཞོན་པ་ཅིར་མི་རུང༌། །སྣ་ཚོགས་ནད་ཀྱིས་གནོད་
འགྱུར་ནད་མེད་ཅིར་མི་རུང༌། །རིང་དུས་མི་གནས་གསོན་པ་མཁས་ལ་ཅིར་མི་

རུང༌། །དགའ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཅིར་མི་རུང༌། །གལ་ཏེ་རྒ་མེད་ན་མེད་
འཆི་བ་མེད་གྱུར་ཀྱང༌། །འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་འཛིན་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཡིན་ན། །རྒ་ན་

འཆི་བ་རྟག་ཏུ་འབྲང་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ལེགས་པར་སླར་ལོག་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་
བ་བསམ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ནང་དུ་ལོག་གོ །ཡང༌། བྱང་སྒོར་དགེ་སློང་གཟིགས་

ཏེ་སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་སྐྱེས་བུ་སེམས་ཞི་རབ་ཞི་ཞིང༌། །མིག་ཕབ་འགྲོ་ལ་
གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་ལྟ་བྱེད་ཅིང༌། །ངུར་སྨྲིག་གོས་གྱོན་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་

སྤྱོད། །ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ནས་མི་རྒོད་མ་ཁེངས་སུ་ཞིག་ཡིན། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་
གཅིག་མི་འདི་དགེ་སློང་ཞེས་ནི་བགྱི་བ་ལགས། །འདོད་པའི་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་

ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་སྤྱོད། །བདག་ཉིད་ཞི་བ་འཚོལ་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་བྲལ་བ་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་
པ། འདི་ནི་དགེ་བར་ལེགས་སྨྲས་ང་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཁས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

75

རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྔགས། །དེ་ནི་བདག་ལ་ཕན་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་ལའང་
ཕན། །འཚོ་བ་བདེ་ཞིང་ཉམས་མཐུན་འཆི་མེད་འབྲས་བུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
ཞིང་ཤིང་རྟ་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ་ནང་དུ་བྱོན་ནོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལ་བབ་པ་ཀུན་

འཛིན་ཅེས་པ་ས་ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཡར་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོ་རངས་སྐར་མ་རྒྱལ་ཤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་ཕེབས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་སྙིགས་མའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མྱུར་
དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ཐུགས་སྨོན་མཛད་པ་ན། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང༌། ཚངས་པ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་
བཞི་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང༌། གཞན་ཡང་གནོད་སྦྱིན་དང༌། དྲི་ཟ་དང༌། ཀླུ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པས་ཡོངས་སུ་གང་
ཞིང༌། གསང་བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱིས་
ལྔས་རྩེན་ལ་བཀའ་བསྒོས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཆབ་སྒོ་ཐམས་ཅད་བསྲུང་མ་གོ་
མཚོན་ཐོགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོས་བཀག་པས་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ནས་ཆིབས་པ་

བསྔགས་ལྡན་གྱི་ཐད་དུ་ལྷའི་བཟོ་བོས་བཅོས་པའི་སྐས་ཚུགས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་
བསྒོས་པ་ན་ལྔ་རྩེན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་སྐས་བཙུགས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷའི་སྐས་དེ་ལ་བབས་ནས་བསྔགས་ལྡན་ལ་
ཆིབས་པ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཤར་སྒོ་ཕྱེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་གཡས་ལོགས་ནས་བརྟེན། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོན་ལོགས་ནས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

76

བརྟེན། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཀྱི་སྣ་དྲངས། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་
ཅད་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གང༌། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོས་གོས་ཀྱི་གཡབ་
མོ་གཡོབ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞིས་བསྔགས་ལྡན་གྱི་སུག་པ་བཞི་ནས་

བཏེག་སྟེ་མྱུར་བར་ཕེབས་ནས་ཤཱཀྱའི་ཡུལ་དང༌། ཀེའུ་རྟའི་ཡུལ་དང༌། གྱད་ཡུལ་

རྣམས་འདས། མེ་ནེ་ཡའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་བརྡལ་ལས་ཀྱང་དཔག་ཚད་དྲུག་ཕྱིན་པ་ཡུལ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གྲོང་གི་ཉེ་འདབས་ཆུ་ཀླུང་ཡིད་འོང་ལྡན་གྱི་འགྲམ་དུ་བྱོན་པ་ན་
ནམ་ལངས་སོ། །ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ལས་ཤཱཀྱའི་ཕོ་བྲང་ནས་མེ་ནེ་ཡའི་ཡུལ་

གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་དྲུག་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་དེ་ནས་ཆུ་ཀླུང་ཡིད་འོང་ལྡན་གྱི་བར་ལ་
དཔག་ཚད་དྲུག་ཡོད་པས་ཐོ་རངས་དེ་ལ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཕེབས་
པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །གནས་དེ་ན་སྔོན་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་གཙུག་
ཕུད་བྲེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང༌། མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་དེ་དག་གི་དྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་འདུན་པ་ལ་ངའི་རྒྱན་

དང་བསྔགས་ལྡན་ཁྱེར་ལ་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་
པ་ན་འདུན་པས་མཆི་མ་ཆར་བཞིན་དུ་ཕབ་སྟེ་ངུ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
བྲང་ན་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་དང་བཅས་བཞུགས་པ། ད་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པར་གཅིག་པུར་ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཞུས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བཀའ་བསྩལ་
པ། །སྐྱེ་དགུ་འདི་ནི་སྐྱེ་ནའང་གཅིག་པུ་སྐྱེ། །དེ་བཞིན་འཆི་ནའང་གཅིག་པུ་འཆི་བར་

འགྱུར། །འདི་ན་གཅིག་པུས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི། །འཁོར་བ་ལ་ནི་གྲོགས་
ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་དབུ་སྐྲ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

77

རང་གིས་བཅད་དེ་གནམ་དུ་གཏོར་བ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མཁའ་ལས་བླངས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཁྱེར་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ལོ་རེ་བཞིན་གཙུག་
ཕུད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཡང་བྱེད་ཅེས་གྲག་གོ །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ན་བཟའ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་

ལྟ་བུ་གྱོན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་ངུར་སྨྲིག་
གི་གོས་གྱོན་པར་བཞེད་པ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེད་དུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་བཞག་པའི་ངུར་སྨྲིག་གི་གོས་བླངས་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕུལ། ཀ་ཤི་ཀའི་ན་བཟའ་རྣམས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བླངས་ཏེ་སྤྱི་བོར་ཁྱེར་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཤིང་

ལོ་རེ་བཞིན་ན་བཟའི་དུས་སྟོན་ཡང་བྱེད་ཅེས་གྲག་གོ །གནས་དེར་གཙུག་ཕུད་དོར་
བའི་མཆོད་རྟེན་དང༌། ངུར་སྨྲིག་བླངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང༌། འདུན་པ་ཕྱིར་ལོག་
པའི་མཆོད་རྟེན་གསུམ་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤཱཀྱའི་གྲོང་ནས་དེའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། ད་དུང་ཉེ་དུ་
དང་ཐག་ཉེ་བ་ནི་མི་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་ཆུ་བོ་གངྒཱ་བརྒལ་ཏེ་མ་ག་དྷར་བྱོན་
ནོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་དཔལ་ཐམས་ཅད་མཆིལ་མའི་

ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་ཞིང༌། སྐུའི་རྒྱན་དང་ན་བཟའ་ཚུན་ཆད་དོར་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བསོད་སྙོམས་མཛད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་
འདོམས་པ་སྟེ། སྔོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་དུ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

78

འཁྱེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བྱ་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་འདི་དག་དྲན་པར་

བྱས་ལ་ཐོག་མར་རང་ཡུལ་ཉེ་དུ་དང་བཅས་པ་གང་ལའང་མ་ཆགས་པར་དོར་ནས་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། བྱ་དང་རི་དྭགས་བཞིན་དུ་གསོག་འཇོག་གང་
ཡང་མི་བྱ་བར་འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་ཀྱིས་འཚོ་བར་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་
ཉམས་ལེན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་འདི་
དག་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ཏེ། རང་གི་ཉམས་ལེན་དུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་ཞིག་བྱའོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བསོད་སྙོམས་ལ་བྱོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ་ངོ་མཚར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བརྟགས་པ་ན་གཞོན་ནུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་
ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་ནས་བློར་མ་ཤོང་བར་བརྒྱལ་ལོ། །བརྒྱལ་བ་དེ་ལས་སངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་བཙལ་ཏེ་གསོལ་བ། ཁྱོད་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱེད་
འབུལ་གྱི། བདག་གི་གྲོགས་མཛོད་ལ་ཕྱིན་ཆད་རིའི་སུལ་དང་རྩའི་གདིང་བ་ལ་མ་

བཞུགས་ཤིག་ཅེས་ཞུས་པ་ན། ལན་གསུངས་པ། རྩེ་མོ་སྣ་ཚོགས་ཡངས་པར་གྱུར་
པ་ཡི། །ལྷུན་པོ་གངས་ཅན་རླུང་གིས་བསྐྱོད་སྲིད་ཀྱིས། །ང་ཡི་བློ་ནི་ཐར་པ་ལ་བརྟེན་
པ། །འདོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་དྲང་སྲོང་རྣས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བྱོན་ཏེ་དྲང་སྲོང་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ་དེ་
དག་གི་དཀའ་ཐུབ་གང་དང་གང་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་དུ་

མཛད་པ་ན་དྲང་སྲོང་དེ་དག་ངོ་མཚར་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་འདི་ནི་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་ཞེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

79

བརྗོད་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཟས་གཙང་མས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཡོག་མེད་པར་འཁྱམ་མོ་ཞེས་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་གཡོག་སུམ་བརྒྱ་དང༌། སྲུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོས་ལྷས་
བསྟན་ནས་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཞབས་འབྲིང་དུ་བཏང་ངོ༌། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་ན་དབེན་པར་འཁོར་མང་པོ་བསྟེན་པ་
འདི་མ་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་བྱིངས་རྣམས་ཕྱིར་སློག་ཅིང༌། ཡབ་དང་
སྲུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བསྲུང་བ་དང་ལྔ་པོ་དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་མཁྱེན་ནས་
ཀོའུ་དི་ནྱ་ལ་སོགས་པ་མི་ལྔ་ཞབས་འབྲིང་དུ་བསྟེན་ནོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་གྱི་ཤིང་དྲུང་ཞིག་ཏུ་དཀའ་ཐུབ་ལ་བཞུགས་ཏེ་
ཐོག་མར་འབྲས་འབྲུ་རེ་རེ་ཙམ་གསོལ་ཞིང༌། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྲུ་རེ་རེ་གསོལ་བ་
དེ་ཡང་སྤངས་ནས་ལོ་དྲུག་ཏུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་
སོ། །
དེ་ལྟར་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལོ་དྲུག་པོ་དེས་ལྷ་དང་མི་ཁྲག་

ཁྲིག་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང༌། བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སྨིན་པར་

མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་ལྷ་ནས་ལྟོ་འཕྱེའི་བར་སྡེ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་དུ་མཆོད་ཅིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་སོ། །ལྷ་དང་མི་གང་དག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་ན་འདུག་ཅིང༌། བདེ་
བ་མྱོང་བར་མཐོང་ངོ༌། །ལྷ་དང་མི་ཆོས་བསྟན་པས་སྨིན་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་འབའ་ཞིག་འཆད་པར་མཐོང་ངོ༌། །སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱིས་ནི་དཀའ་བ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

80

སྤྱོད་པ་སྔར་སྨོས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ༌། །དཀའ་སྤྱད་མཛད་པ་དེས་ཕྱི་རོལ་པའི་
དྲང་སྲོང་ས་ཡ་ཕྲག་བཞི་དང་ཉིས་འབུམ་བཏུལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨིན་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། དཀའ་ཐུབ་གཅིག་
པོས་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཤིང༌། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་དཀའ་ཐུབ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དཀའ་ཐུབ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཅི་བདེར་མཛད་པ་དང༌། ཞལ་ཟས་རགས་པ་གསོལ་ཏེ་སྐུ་
ལུས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་དོ། །
དེ་ནས་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ནར་སྐུ་ཁྲུས་མཛད་དེ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་གོས་གསོལ་ནས། སྔོན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་གྲོང་པའི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མ་དང་
དགའ་སྟོབས་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། སྐུའི་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་
ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མཚན་དཔེའི་སྐུ་གསལ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བུ་མོ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ་བྱོན་ནས་བསོད་སྙོམས་མཛད་པ་ན། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་ག་ཟླ་
བའི་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་བུ་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བ་མཆོག་སྟོང་གི་འོ་མ་ཉིང་ཁུར་

བྱས་པ་གསེར་གྱི་གཞོང་པར་བླུགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ན་དྲོའི་དུས་སུ་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོ་ཐུག་དེ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གསོལ་ཏེ།
ཡོལ་གོ་ནཻ་རཉྫ་ནར་བོར་བ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱེར་བས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མཁའ་ལྡིང་དུ་སྤྲུལ་ནས་དེ་ཕྲོགས་ཏེ་རང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

81

རྩ་གསུམ་དུ་ཁྱེར་ནས་ཡོལ་གོའི་དུས་སྟོན་བཙུགས་སོ། །སེང་གེའི་ཁྲི་ཡང་ཀླུའི་བུ་

མོས་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་ཁྱེར་ཏོ། །བུ་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐོག་མ་ནས་དེའི་བར་ཇི་ལྟར་བར་མ་འཚལ་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་
ནམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོ་ཐུག་གསོལ་མ་ཐག་སྐུ་སྔར་ལྟར་ཁ་དོག་བཟང་པོ་རྒྱས་པ་དང་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
བརྒྱད་ཅུ་དང་འོད་འདོམ་གང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་གྱུར་ཏོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་ནས་ལྟོ་འཕྱེའི་བར་གྱི་སྡེ་བརྒྱད་པོ་གང་དག་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཅུས་ཀྱང་རང་རང་གི་

ཟས་ཐོགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕུལ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་བ་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་
གསོལ་ཏོ། །རང་རང་གི་གང་ཕུལ་བ་དེ་གསོལ་བར་མཐོང་བའི་མོད་ལ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་
སྙམ་དུ་གནས་བརྟགས་པ་ན་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ན་
བརྒལ་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་རྡོ་རྗེ་གདན་ཞེས་བྱ་བ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས་མཆིས་པས་དེར་
གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་ཤིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
དུ་དགོངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་ས་བཟང་

སོགས་ས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཆེན་པོ་ཕྱག་བདར་བྱེད་ཅིང་སྤོས་
ཆུས་ཆག་ཆག་འདེབས་སོ། །ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང༌། ཕྲེང་ཐོགས་ཀྱིས་ནི་མེ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

82

ཏོག་གི་ཆར་འབེབས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞིས་ནི་གསེར་གྱི་དྲྭ་བ་དང༌། བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དྲ་བས་མཛེས་པར་བརྒྱན་ཏོ། །འཐབ་
བྲལ་བས་ནི་བཻཌཱུརྱའི་དྲྭ་བ་དང༌། དགའ་ལྡན་པས་ནི་མུ་ཏིག་གི་དྲ་བ་དང༌། འཕྲུལ་
དགའ་བས་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུའི་དྲྭ་བ་དང༌། དབང་བསྒྱུར་གྱིས་
ནི་ལྷའི་རིན་པོ་ཆེའི་དྲྭ་བས་བཀབ་བོ། །ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ན་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་
བར་གྱི་ལམ་རླུང་གི་ལྷ་རྣམས་དང་སྤྲིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་བདར་བྱས། སྤོས་
ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ་བོ། །སྟོང་ཆེན་འདིའི་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་བྱིས་པ་བཙས་པ་ཇི་
སྙེད་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལོགས་སུ་མགོ་བཏུད་དོ། །འདོད་པའི་ལྷའི་བུ་

རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེའི་བར་རྒྱང་གྲགས་ཙམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལམ་མངོན་པར་བཀོད་དེ་
ལམ་དེའི་འགྲམ་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་སྟེགས་བུ་འཕང་དུ་ཤིང་ཏ་

ལ་བདུན་ཙམ་དུ་མཐོ་བ། སྟེང་དུ་རིན་པོཆེའི་དྲྭ་བ་བྲེས་པ། ལྷའི་གདུགས་དང་རྒྱལ་

མཚན་དང་བ་དན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་སྤྲུལ་ཏོ། །མདའ་རྒྱང་གང་ཙམ་དུ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཤིང་ཏ་ལ་སྟེགས་བུ་དེ་
བས་མཐོ་བ་མངོན་པར་སྤྲུལ་ཏེ་ཤིང་ཏ་ལ་དེ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུས་པས་ཕན་ཚུན་
དུ་འབྲེལ་བར་འདུག་གོ །ཤིང་ཏ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྫིང་སྤོས་ཆུས་ཡོངས་
སུ་གང་བ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ། ཨུཏྤ་ལ་ལ་སོགས་པས་གང་བ། རིན་པོ་ཆེའི་

སྟེགས་བུས་བསྐོར་བ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཻཌཱུརྱས་ཐེམ་སྐས་བརྒྱན་པ། རྨ་བྱ་དང་ཆུ་བྱ་སྣ་ཚོགས་པ་སྒྲ་འབྱིན་པའི་རྫིང་དག་བྱས་སོ། །ལམ་དེ་ན་ལྷའི་བུ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བརྒྱད་ཁྲིས་སྤོས་ཆུས་གཏོར་ཞིང་མེ་ཏོག་གིས་བཀྲམ་མོ། །ཏ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

83

མདུན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཁའ་རྟེན་བཞག་པ་ལ་ཙན་དན་དང་ཨ་ཀ་རུའི་སྤོས་ཕོར་
ཐོགས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་དང༌། གླུ་དབྱངས་ལེན་པའི་ལྷའི་བུ་མོ་ལྔ་ཁྲི་དག་འཁོད་དོ། །དེ་
ནས་མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དབང་སྒྱུར་ཆེན་པོས་ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ལ་

བསྒོ་བ་གྲོགས་པོ་དག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པ་འདི་ནི་སྔོན་གྱི་དམ་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཞུད་ཀྱི་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་གྱིས་ཤིག །འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པས་སྟོང་ཆེན་བརྒྱན་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་
ཞེས་བསྐུལ་བ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་
ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་གསེར་གྱི་པདྨ་བཀྲམ་པ་ཁ་ཁྱེར་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་
དང༌། གཤེགས་ལམ་དུ་ཤིང་རྟ་བདུན་ཡང་སྤྲུལ་ཏོ། །ལྷའི་བུ་མོ་བྱེ་བ་དྲུག་ཅུས་རྡོ་
རྗེའི་གདན་རིན་པོ་ཆེས་བཀྲམ་པ་ལ་སོགས་བྱས་ཏེ་མཆོག་གི་བཀོད་པ་དང་ལྡན་པ་དགའ་ཚལ་ལྟ་བུར་བྱས་སོ། །ཚངས་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སྟོང་ཆེན་
འདིར་ཕྱིན་ཏེ་ས་གཞི་མཉམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་གང་བ་རེག་ན་བདེ་བར་
བྱས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་བརྒྱ་བྱིན་དང༌། ཚངས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞིང་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བརྒྱན་ཏོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་པས་ཞིང་འདི་གཅིག་པུ་བརྒྱན་པར་བྱས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྙིང་པོ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷའི་བུ་ཨུ་ཁ་ལི་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་བུ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དེ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

84

སྟེགས་བུ་དང༌། ཏ་ལའི་ཕྲེང་བ་དང་གཡེར་ཁའི་དྲྭ་བ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་
རྣམས་རིམ་པ་བདུན་བདུན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐོར་བ། གསེར་གྱི་གླེགས་མ་དང་ཚོང་ཚོང་དང་པདྨ་དག་གིས་ཁེབས་པར་བྱས་སོ། །འོད་མ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་བཞིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དེ་མཛེས་ཤིང་བཀྲ་བ་དང༌། ནང་རིམ་
ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་སྟེགས་བུ་དང༌། ཏ་ལ་དང་གཡེར་ཁ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་
བ་བདུན་བདུན་གྱིས་བསྐོར་ཏོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་དགུང་ཡོལ་གྱི་དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་ན། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལས་ངན་སོང་གསུམ་རྒྱུན་གཅོད་ཅིང་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་བཅིལ་བ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པའི་འོད་བཀྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱོད། སིལ་སྙན་སྒྲོག །མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབེབས། ལམ་གྱི་
བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་ན་གང་དང་གང་དུ་ཞབས་བཞག་པ་དེར་པདྨ་དག་བྱུང་སྟེ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་ཁར་བའི་སྣོད་བཞིན་དུ་སྒྲ་

འབྱིན་ཏོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་ན། སྔོན་
གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྩྭའི་གདན་ལ་བཞུགས་པར་དགོངས་ཤིང༌། གནས་གཙང་
མའི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསོལ་བ་དང༌། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོངས་པ་ཤེས་ནས། རི་སྤོས་ངད་ལྡན་ལས་ཤིང་

བལ་ལྟར་རེག་ན་བདེ་བའི་རྩྭ་ཁུར་གཅིག་བླངས་ནས་བདག་ཉིད་རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་
ཤིས་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་ཕུལ་བས་རྩྭ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བཞེས་ཏེ། སླར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

85

ཡང་རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་
ཤིས་ལམ་གྱི་གཡས་རོལ་ན་རྩྭ་སྔོ་སེར་དག་བརྔ་བ་གཟིགས་ནས་དེ་ལ། བཀྲ་ཤིས་

རྩྭ་དག་ང་ལ་མྱུར་དུ་བྱིན། །དེ་རིང་ང་ལ་རྩྭ་ནི་དོན་ཆེན་འགྱུར། །དཔུང་དང་བཅས་
པའི་བདུད་ནི་བཅོམ་ནས་སུ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཞི་བ་རེག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པས། རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་ཤིས་སྔོན་ཁྱིམ་བདག་བློ་གྲོས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་

སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་རབ་ཏུ་དགའ་བས་

རྩྭ་སྔོན་པོ་རྨ་བྱའི་མགྲིན་པ་ལྟར་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དྲི་ཞིམ་པ་རེག་ན་འཇམ་པ་
སྦར་བ་གང་ཐོགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕུལ་ཏེ། རྩྭ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་འཆི་

མེད་པ། །སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ལམ་འཐོབ་ན། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཁྱོད་བཞེས་ཤིག །བདག་ཀྱང་ཐོག་མར་འཚང་རྒྱ་བགྱི། །ཞེས་གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་ལན་བདུན་དུ་བསྐོར་བ་མཛད་དེ་ཕྱག་བཙལ་
ནས་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཚིམ་པར་བྱ་བ་དང༌། རྩྭའི་གདན་

གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་རྗེས་སུ་བསླབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་དེའི་དྲུང་དུ་རྩྭའི་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ནས་རྩྭ་རྣམས་མ་འཁྲུགས་
པ་དང༌། སྟུག་སྲབ་མེད་པར་བཀྲམ་པས་བསྐོར་ཐབས་སུ་ལྷུང་བ་དང༌། མཚན་མ་
འདི་ལས་བདག་གདོན་མི་ཟ་བར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ཆེད་དུ་ཡང་བརྗོད་དོ། །
དེ་ལྟར་རྩྭའི་གདིང་བ་གཏིང་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་སྐུ་དྲང་
པོར་བསྲང་སྟེ་དྲན་པ་མངོན་དུ་བཞག །ཞལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ནས། ཇི་སྲིད་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

86

སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་མཐའི། །ཟག་ཟད་ཡང་དག་མ་ཐོབ་བར། །དེ་སྲིད་སྲོག་གི་མཐར་

གྱུར་ཀྱང༌། །སྐྱིལ་ཀྲུང་འདི་ནི་གཞིག་མི་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
འདུས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་མང་པོ་དེ་དག་རང་རང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་
པ་ཐ་དད་པ་དག་བྱེད་དེ། མེ་ཏོག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོན་པ་དང༌། ལུས་ལས་ཁ་
དོག་སྟོང་འདོན་པ་དང༌། ཉི་མ་ལྟ་བུར་འོད་འགྱེད་པ་དང༌། ས་གཡོ་བ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་
བཞི་མགོ་བོར་ཐོགས་ནས་ས་ལ་སྤོས་ཆུ་འདེབས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་སྡོང་
འབུལ་བ་དང༌། བར་སྣང་ལ་གནས་ནས་ལུས་དོར་བ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བར་གྱུར་པས་སྟོང་གསུམ་འགེངས་པ་དང༌། བ་སྤུའི་ཁུང་ནས་མདོ་སྡེ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྗོད་པ་དང༌།
ལུས་ཆེན་པོར་བསྒྱུར་བ་དང༌། ལོ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་ཕྱེད་གནས་
པའི་ལྗོན་པ་ཐོགས་པ་དང༌། ལྷུན་པོ་ལག་ན་ཐོགས་པ་དང༌། རྐང་གིས་ཆུའི་ཕུང་པོ་
འབོག་པ་དང༌། རྔ་བོ་ཆེ་བརྡུང་བའི་སྒྲས་ཕྱོགས་བཅུ་བྱེ་བའི་ཞིང་ཁྱབ་པར་དོ་མོད་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཚང་རྒྱའོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོག་པ་སོགས་ལྷགས་སོ། །ཞིང་

ཀུན་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་གཡས་པ་བརྐྱངས་ཏེ། དེད་
དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུང་བརྗོད་དོ། །
དེ་ནས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་བདུད་ཀྱི་དམག་བྱེ་བ་ཕྲག་དུང་ཕྱུར་བསྐུལ་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཚོན་ཆའི་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ལས་
གཡོ་བའི་ཕྱིར་བར་ཆད་བྱ་བར་བརྩམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐུགས་ཀ་

དཔལ་གྱི་བེའུས་བརྒྱན་པ་སོགས་རྡོ་རྗེ་ལྟར་བརྟན་པའི་སྟོབས་མངའ་བ་དང་། ཆོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

87

ཀུན་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར་གཟིགས་པས་བདུད་ཀྱི་དམག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ཚ་
བ་དང་གཡོ་བ་མེད་དོ། །བདུད་ཀྱི་དཔུང་དེ་དག་མཐུ་ཆུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདུད་
ཀྱི་དཔུང་ཞལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཐུ་བསྟན་པ་དང་བདུད་རྣམས་བྲོས་
སོ། །བྲོས་ནས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་སླར་ལོག་སྟེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་འཕངས་པ་མེ་ཏོག་གི་བླ་བྲེ་དང་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གྱུར་ཏོ། །དབུགས་གདུག་པའི་མེ་ལྕེ་གཏོང་བ་དག་ཀྱང་འོད་ཀྱིས་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱ་པ་
བཞིན་དུ་བསྐྱོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཕྱག་གཡས་པ་མགོ་ལ་བྱུགས་པ་དང༌། བདུད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱག་ན་རལ་གྲི་འབར་བ་ཐོགས་པར་
མཐོང་ནས་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་པ་དང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་ཡང་སླར་ལོག་
སྟེ་མཚོན་ཆ་རྣམས་དྲག་ཏུ་འཕངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བར་གྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བརྒྱན་པར་བྱས་སོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ་མཐོང་ནས་བདུད་སྡིག་ཅན་ཕྲག་
དོག་དང་ཞེ་སྡང་གིས་རྒྱུད་འཁྲུགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྨྲས་པ། ཁྱོད་
ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག །བཀའ་བསྩལ་པ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདུད་ཀྱི་སྨྲས་པ། ཀྱེ་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ། བཞེངས་ལ་
རྒྱལ་སྲིད་ལ་སྤྱོད་ཅིག ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེ་ཙམ་ཡིས་ཐར་པ་ག་ལ་ཐོབ། ཅེས་
འཁོར་ལོའི་མཚོན་ཆ་འཕངས་པས་མེ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང༌། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རི་འཕངས་པ་མེ་ཏོག་གི་ཆུན་པོར་གྱུར་ཏོ། །བཀའ་བསྩལ་པ། སྡིག་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་ཏུ་ཟད་ན།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

88

ངས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་
མས་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོངས་
སུ་གཏང་བར་དཀའ་བ་རྣམས་བཏང་བས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ་བླ་ན་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་རེ་སྐན། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་
དང༌། བདུད་ཀྱི་སྨྲས་པ། ཇི་ལྟར་བདག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་
ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་མཆོད་
སྦྱིན་བྱས་པའི་དཔང་པོ་སུ་ཡོད། །ཅེས་སྒྲ་གསང་ཆེན་པོ་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱིས་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ཕྱག་གཡས་
པ་འཁོར་ལོ་དང་གཡུང་དྲུང་གིས་མཚན་པས་སྐུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་ནས།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཚུལ་དུ་ཤིས་པར་ས་ཆེན་པོ་ལ་བརྡབས་ནས་ངའི་དཔང་དུ་ས་འདི་ཡོད་དོ། །ས་འདི་འགྲོ་
བ་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་སྙོམས་ཤིང་ཉེ་འཁོན་མེད། །འདི་ནི་བདག་
གི་དཔང་སྟེ་བདག་རྫུན་མེད། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་བདག་གི་དཔང་བྱོས་ཤིག །ཅེས་ས་
ལ་ཕྱག་གཡས་པ་རེག་མ་ཐག་ཏུ་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་ཤིང་ལྟས་ཆེན་
པོ་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཀྱང་བྱུང་ངོ༌། །
དེ་ནས་སའི་ལྷ་མོ་བསྟན་མ་སའི་ལྷ་མོའི་འཁོར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་
དེས་རིག་ནས་ས་བརྟོལ་ཏེ་ལུས་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། ལྟེ་བ་ཡན་ཕྱུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལོགས་སུ་བཏུད་དེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་གསོལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ་སྐྱེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

89

བུ་དམ་པ། ཁྱོད་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་བདག་ལ་མངོན་སུམ་མོ། །དེ་
ལྟ་ལགས་མོད། ཁྱོད་ཉིད་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དཔང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བདུད་ལ་
ཡང་སྨྲས་པ། སྡིག་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇི་སྐད་བཀའ་བསྩལ་པ་དེ་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཚུལ་དེས་བདུད་སྡིག་ཅན་ཞུམ་
ཞིང་ཅང་མི་སྨྲ་ལ་སྤྱི་བོ་སྨད་ནས་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འདུག་གོ །དེའི་ཚེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱག་གཡས་ས་ལ་བརྡབས་པའི་སྒྲ་དེ་ལས་ཐུག་བཅོམ་དང་འུར་
སྒྲ་དང༌། སོད་ཅིག་ཅེས་སྡིག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་སོ། །འཁོར་དེ་ལས་བདུད་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ནི་འདི་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐོས་ཏེ། ཁ་བུབ་ཏུ་འགྱེལ་ནས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །བདུད་སྡིག་ཅན་དཔུང་དང་བཅས་པ་དེས་དངངས་ཤིང་འབྲོས་འདོད་
ཀྱང་འབྲོས་མ་ནུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འོད་ཕྱུང་ནས་དེ་འཇིགས་པ་ལས་

བསྐྱབས་སོ། །དེ་ནས་བདུད་ཀྱི་འཁོར་གནོད་སྦྱིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་
བརྒྱད་ཅུ་དང༌། སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་དང༌། སྲོག་
ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །སྔོན་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
པ་ཐོབ་བོ། །དེའི་ཚེ་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་ཤིང༌། འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་
བ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་འོད་སྐུ་ལས་སྤྲོས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག་
བསྔལ་ཞི་བར་མཛད། མི་ཁོམ་པ་རྒྱུན་བཅད། སེམས་ཅན་སུ་ལ་ཡང་ཐ་བ་དང༌། རྒྱགས་པ་དང༌། སྡང་བས་གནོད་པ་མེད་པར་མཛད་དོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

90

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་རང་གི་ཐུགས་ལ་བཞུགས་པ་ལ་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པས་བསྟོད་དེ།
ཕྱག་རྡོར་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་
ནོ། །དེ་ནས་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། གྲོགས་པོ་དག །འདི་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་འཐོར་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་རྒྱུས་ཤེས་
པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བརྡ་མ་མཛད་ཀྱི་བར་གཏོར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་
པར་སངས་རྒྱས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་ཕྱག་གཡས་པ་བརྐྱངས་ཏེ་སྐུ་མ་མཉེལ་ཏམ་ཞེས་སྙུན་གསོལ་ཏེ་མཉེལ་བ་མི་མངའ་བར་བྱང་ཆུབ་བམ། རང་བྱུང་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་དབང་བསྒྱུར་རམ། ཞེས་འདྲི་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཀྱེ་སྟེ་སྟོང་
ཆེན་འདི་ཁེབས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་འོད་ཟེར་གྱི་དྲྭ་བ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པ་དག་བསྐུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཙལ་ནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཕུལ་ལོ། །དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་བཅས་བཞིན་པར་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་ཙམ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། ལམ་གྱི་རྒྱུན་ཆད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞིའོ། །ཟག་པ་
བསྐམས་སོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས། ལྷའི་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གཏོར་
རོ། །དེ་ནས་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཙན་དན་གྱི་ཕྱེ་མ་དང་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང༌། ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་
ཆེའི་དྲྭ་བ་དང༌། བདུད་ཀྱི་བུ་དཀར་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་བླ་བྲེ་དང༌།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

91

དབང་སྒྱུར་སོགས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་པདྨ་དང༌། འཕྲུལ་དགའ་བས་དར་གྱི་ལྡ་ལྡི་དང༌།
དགའ་ལྡན་པས་ལྷའི་གོས་ཀྱི་དྲྭ་བ་དང༌། འཐབ་བྲལ་བས་སྤོས་ཕྲེང་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་བྱུག་པ་དང༌། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། བར་སྣང་གི་ལྷ་

རྣམས་ཀྱིས་གཡེར་ཁའི་དྲྭ་བ་དང༌། ས་བླའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ས་གཞི་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་
བཀྲམ་ནས་ཕུལ་ཞིང་བསྟོད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏོ། །དེ་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དག་གིས་མཆོད་ཅིང་

བསྟོད་ལ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང༌། བསོད་ནམས་རྣམ་སྨིན་བདེ་སྟེར་སྡུག་
བསྔལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་

འགྲུབ། །བདུད་བཅོམ་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་རེག་པར་གྱུར། །མྱང་ངན་ལས་
འདས་ཞི་བ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་ཐོབ། །ཅེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །
དེ་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཆོག་གི་
སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྔོན་བསྐལ་བ་བགྲང་བ་ལས་འདས་
པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་ནི་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཅིང༌། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་
དུ་ཡང༌། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྔོན་བསྐལ་བ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་རྒྱལ་བ་
དབང་པོའི་ཏོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཤིང༌། ཞིང་འདིར་སྙིགས་མའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང༌། ད་དུང་སེམས་ཅན་མ་ཟད་
ཀྱི་བར་དུ་སྤྲུལ་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །
སྔར་བཤད་པའི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་

འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་གྱི། སྔགས་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

92

བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་དུ་བཞག་ནས་ཡིད་ལུས་

ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་ཞུགས་ནས་མངོན་བྱང་ལྔའི་སྒོ་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུངས་
པ་དང༌། ཡང་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེས་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་པའི་དབང་བསྐུར་ཏེ་གཉིས་སྣང་ཕྲ་མོ་ཡང་དག་
ནས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དང༌། བདུད་འདུལ་
བའི་ཚེ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་གི་སྐུར་བཞེངས་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་
རྒྱུད་རྣམས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་

ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དོ། །
དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་བབ་པ་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ཤིང་ཕོ་རྟའི་ལོ་ས་ག་ཟླ་
བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་
ནས་ཞག་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཞུགས། བདུན་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་རྒྱང་རིང་དུ་འཆག་པར་མཛད། བདུན་གསུམ་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་སྤྱན་མི་འཛུམ་པར་གཟིགས་ཤིང་བཞུགས།
བདུན་བཞི་པ་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་བར་ལ་འཆག་

ཅིང་བཞུགས། བདུན་ལྔ་པ་ལ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་གི་གནས་སུ་བཞུགས།

བདུན་དྲུག་པ་ལ་ཤིང་ནེ་གྲོ་དྷ་ར་སྐྱོང་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སྨིན་པར་མཛད། བདུན་ཕྲག་བདུན་པ་ལ་ཤིང་སྦྲུལ་རྒྱུའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་
ཚོང་དཔོན་ག་གོན་དང་བཟང་པོ་གཉིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕུལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

93

བའི་ཞལ་ཟས་བཞེས་ཤིང༌། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྡོའི་ལྷུང་བཟེད་རེ་ཕུལ་
བ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། དེར་ཞལ་ཟས་བཞེས་སོ། །
དེ་ནས་ཚོང་དཔོན་ག་གོན་དང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་
ཚིགས་བཅད་མཛད་ནས་དེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། བདག་གིས་ཆོས་ཟབ་མོ་ཟབ་པར་སྣང་བ། ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་དཀའ་བ། རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། མཁས་

པས་ཤེས་པ་འདི་རྟོགས་ན། གཞན་ལ་སྨྲས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་བདེ་བར་གནས་པའི་

རྣལ་འབྱོར་ལ་རྗེས་སུ་བརྩོན་པར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་དགོངས་ནས། ཟབ་ཞི་རྡུལ་
བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ཆོས་འདི་བདག་གིས་ཐོབ་པར་
གྱུར། །བདག་གིས་བསྟན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། །མི་སྨྲ་ནགས་འདབ་གནས་
པར་བྱ་བ་སྙམ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་བཞུགས་པ་ན། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ནས་ལྷགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྲང་
བ་ལས་འདས་པ་དག་དང༌། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་དག་གིས་

ཆོས་སྟོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང༌། ཁྱད་པར་སྟོང་གསུམ་མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་
ཚངས་པ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆོས་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
ཅང་མི་གསུངས་པས་གནང་བར་རིག་སྟེ་ཚངས་པ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཞན་དག་ཆོས་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཚངས་པས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་ན་དགེ་བ་དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱང་ཟབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་བཞུགས་སོ། །དེ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

94

ཚངས་པས་ཤེས་ནས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བསྐུལ་ཏེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སོགས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་ཆོས་གསུང་བར་བསྐུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ཆོས་གསུང་བ་དཀའ་དཀའ་ལྟར་མཛད་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མ་མཛད་པ་ན་ཚངས་པ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་དེ་ཤེས་ནས་ནམ་སྲོད་ལ་ཚངས་པ་དྲུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་གིས་བསྐོར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་
སྔར་ཕྱིན་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་གསོལ་བ། མ་ག་དྷར་ནི་སྔོན་ཆད་ཆོས་བྱུང་བ། །དག་པ་མ་ལགས་དྲི་མར་བཅས་པས་རྟོགས། །བདུད་རྩི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཕྱེ་མཛོད་ལ། །དྲི་
མ་མེད་པས་རྟོགས་པ་བཤད་པར་མཛོད། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མས་མུན་པ་སོལ། །དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲེང༌། །སྙན་པའི་གསུང་

བརྗོད་པ་ཡི་དུས་ལ་བབ། །རྔ་སྒྲ་རི་དྭགས་དབང་ལྟར་བསྒྲག་ཏུ་གསོལ། །བཀའ་
བསྩལ་པ། ཚངས་པ་ངས་ནི་ཚེགས་ཆེན་གྱིས། །སྐྱོན་རྣམས་བཅོམ་ནས་རྟོགས་གྱུར་པ། །སྲིད་དང་ཆགས་པས་དཀྲིས་རྣམས་ཀྱིས། །ཆོས་ནི་ལེགས་པར་རྟོགས་མི་

འགྱུར། །གསོལ་བ། འཇིག་རྟེན་ན་དབང་བོ་རྣོན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྟུལ་པོ་དང༌།
གདུལ་སླ་བའི་སེམས་ཅན་གང་དག་མཆིས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཆོས་མ་ཐོས་ན་ཉམས་
པར་འགྱུར་བས་ཆོས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་དང༌། སྔོན་ཆོས་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་དབུ་སྟོང་ཙམ་ཡང་བཏང་ངོ་ཞེས་བསྟོད་དོ། །
དེ་ནས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྔོན་ཁ་
དོག་དམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྔ་དང༌། དྲང་སྲོང་ཨུཏྤ་ལར་གྱུར་པའི་ཚེ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ན། ད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ནི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

95

རྫོགས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཡང་གསལ་བར་མཛད་ན། ཅིའི་སླད་དུ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་དགོངས། ཞེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། །བདུད་རྩིའི་སྒོ་མོ་དག་ནི་དབྱེ་བར་བྱ། །ཉན་པར་སུ་འདོད་སོམ་ཉི་
གསོལ་ཅིག་དང༌། །ཚངས་པ་མི་རྣམས་ལ་ནི་གྱ་ནོམ་ཆོས། །ཀླན་ཀ་མི་བཙལ་མདོ་
ཙམ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཆོས་གསུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་འཆད་པར་དགོངས་པ་དང་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་
མོད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་གནང་སྟེ། དེས་ན་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་ལྷ་ཆོས་སྲེད་
སོགས་བཞིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གང་དུ་བསྐོར།
ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་རོ། །དེར་ནི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཉུང་བས་གཞན་དུ་བསྐོར་དུ་གསོལ། ཞེས་
ཞུས་པ་ན། སྟོན་པས་ཝཱ་ར་ཎཱ་སི་ནི་སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞིང་དེར་
མཆོད་སྦྱིན་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་
བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཉེར་འགྲོ་དང་མཇལ་ཏེ། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞིན་མདོག་ལེགས་པར་མཐོང་ནས། གཽ་ཏ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནིཤིན་ཏུ་གསལ་ན་སུ་ལས་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱད། བཀའ་བསྩལ་པ། ང་ལ་སློབ་དཔོན་གང་ཡང་མེད། །ང་དང་འདྲ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ང་ནི་གཅིག་པུ་

རྫོགས་སངས་རྒྱས། །བསིལ་གྱུར་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན། །གསོལ་བ། གཽ་ཏ་མ་སངས་
རྒྱས་སུ་ཞལ་གྱིས་འཆེས་སམ། དེ་བཞིན་ནོ། །གར་བཞུད། ང་ནི་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་

འགྲོ། །གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་སོང་ནས་ནི། །ལོང་བ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །མཚུངས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

96

པ་མེད་པའི་འོད་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་ཀཱ་ཤིར་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གྲོང་ཁྱེར་ཝཱ་ར་ཎཱ་
སིར་གཤེགས་ནས་བསོད་སྙོམས་བཞེས་ཏེ་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་
བྱོན་པ་ན་ལྔ་སྡེས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་གཤེགས་པ་མཐོང་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་མང་དུ་
ཟ་བ་སྦོང་བ་ལས་ཉམས་པ་འདི་འོངས་ན་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྨྲ་བར་མི་

བྱ། ལྡང་བར་མི་བྱ། ཕྱག་མི་བྱ། སྟན་སྟོབ་པར་མི་བྱ། ཞེས་འོག་ཁྲིམས་བཅས་པ་ལ་

ཀཽ་དེ་ནྱས་ནི་སེམས་ཀྱིས་ཁས་མ་བླངས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འབབ་ཆུ་
གནོད་པ་ཅན་གྱི་འགྲམ་གྱི་ལྔ་སྡེའི་གནས་སུ་བྱོན་མ་ཐག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
དཔལ་དང་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་ནས་སྟན་གྱི་སྟེང་ན་འདར་ཞིང་ཀུན་གྱིས་འོག་
ཁྲིམས་དྲལ་ཏེ་སྟན་ལས་ལངས་ནས་ཀཽ་དི་ནྱས་རིམ་གྲོ་བྱེད། རྟ་ཐུལ་གྱིས་ནི་
བསུས་ཏེ་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བླངས། རླངས་པས་ནི་གདན་བཤམས། མིང་

ཆེན་གྱིས་ནི་ཞབས་རྟེན་སྟོབ། བཟང་ལྡན་གྱིས་ནི་ཞབས་བསིལ་ཕུལ་ཏེ་ཚེ་དང་
ལྡན་པ་གཽ་ཏ་མ་ཁྱོད་བྱོན་པ་ལེགས་སོ། །གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་
གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་པ་ན་ལྔ་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཚན་དང་གདུང་དང་ཚེ་དང་ལྡན་པས་བརྗོད་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་དོ། །བཀའ་བསྩལ་པ། ཁྱེད་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག ཁྱེད་ལ་ཡུན་རིང་པོར་

གནོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཽ་ཏ་མ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་གྱི་ཚུལ་དང་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དེས་མིའི་ཆོས་བླ་མ་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་ན་ད་སྤྱོད་ཡུལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

97

འདིས་མི་ཆོས་བླ་མ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་ནུས་སམ་ཞེས་མ་རངས་པར་གསོལ་བས། བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་མི་

བྱ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་དམན་པ་ངན་པ་ཐ་ཆད་མ་རབས་གང་ཡིན་པ་དང༌། བདག་ཉིད་དུབ་པ་ལ་

རྗེས་སུ་བརྩོན་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་གནོད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཁྱེད་
ཀྱིས་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པར་དབུ་མའི་ལམ་མིག་དང་ཡེ་ཤེས་ཕྱེད་པ་ཉེ་
བར་ཞི་བ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དབུ་མའི་ལམ་གང་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་

ལག་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སའི་ཕྱོགས་
གང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་མཉམ་དུ་དགོངས་པ་ན། གང་དུ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་
ཁྲི་སྟོང་བྱུང་ཞིང༌། ཚངས་པས་ཀྱང་སེངྒེའི་ཁྲི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་
ཡོད་པ་བཤམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པ་གཞན་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་ཕྲག་བཅུ་བཅུས་ཀྱང་སེངྒེའི་ཁྲི་དེ་ལྟ་བུ་དག་བཤམས། ས་བླའི་
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་ཆེན་པོ་བཀྲ་བ་བལྟ་
ན་སྡུག་པ། རྒྱ་ཆེ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པ་སྤྲུལ་ཏེ། སྟེང་གི་ནམ་

མཁའ་ལ་གདུགས་དང་བླ་བྲེ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་འདོད་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱི་
སེངྒེའི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཕུལ་ནས་འདི་ལ་བཞུགས་ནས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་དུ་གསོལ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

98

ཞེས་གསོལ་ཏོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་གུས་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར་ཁྲི་གསུམ་ལ་བསྐོར་བ་མཛད་ནས་སེངྒེ་ལྟར་བག་ཚ་བ་མི་མངའ་བར་ཁྲི་

བཞི་པ་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་ཤིང༌། ཚངས་པ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་ཡང་བཞུགས་པར་ཀུན་ཏུ་བསྟན་
ཏོ། །དགེ་སློང་ལྔ་པོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་བཙལ་ནས་དུལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་འདུག་གོ །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བས་རིགས་
དྲུག་གི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་བཅད། ལྟས་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང༌། མི་མཇེད་ཀྱི་ཞིང་

མཉམ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཀུན་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །འོད་དེ་ལས། རྒྱལ་
བས་བསྐལ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བསྒྲུབས། །ཆོས་དེ་ཉན་པར་གང་འདོད་པ། །དེ་ནི་རིངས་

པར་ལ་གོར་དུ། །ཆོས་མཉན་པ་ཕྱིར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་བསྐུལ་བའི་ཚེ། ལྷ། ཀླུ། གནོད་
སྦྱིན། དྲི་ཟ། ལྷ་མ་ཡིན། ནམ་མཁའ་ལྡིང༌། མིའམ་ཅི། ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྡེ་བརྒྱད་
པོ་དག་གིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་སྤྱན་སྔར་དོང་ངོ༌། །ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གྲངས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ལྷགས་ཏེ་མདོར་ན་སྟོང་ཆེན་འདི་སྐྲའི་རྩེ་མོའི་ཆ་ཤས་ཙམ་
ཡང་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ལྷགས་པ་
དག་དང༌། མི་མཇེད་འདིའི་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་དབང་ཆེ་བར་
གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་
སྨན་པའི་སླད་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་དུ་གསོལ། ཞེས་དང༌། ཚངས་པས། ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱི་ནད་བརྒྱས་གཙེས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ལ། །རྒྱལ་བ་སྨན་པ་འཁོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

99

ལོ་དམ་པ་བསྐོར་ཏེ་ཐར་མཛད་གསོལ། །ནོར་བདུན་བགོ་བཤའ་མཛོད་ཅིག་འདྲེན་
པ་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ། །དགོངས་པ་ཡོངས་རྫོགས་རིམས་ནད་མ་མཆིས་

འཁོར་ལོ་མཆོག་བསྐོར་གསོལ། །ཞེས་ལྷའི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་

འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་པ། འོད་ཟེར་སྟོང་དང་ལྡན་པ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བཞེས་པ་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕུལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །
དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་དང༌། ལྷའི་སྲས་པོ་བརྒྱད་ཁྲིས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་
གནོད་སྦྱིན་དང་དྲི་ཟ་དང་གྲུལ་བུམ་དང་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཀཽ་དི་ནྱ་

ལ་སོགས་པའི་ལྔ་སྡེ་དང༌། གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པར་འདུས་པའི་འཁོར་དེ་དག་ཐ་ན་
ལུད་པའི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་ཞལ་འབའ་ཞིག་ལ་བལྟའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་ཀྱི་ཐུན་ལ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བོས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་

པོ་དག་གི་མིང་དང་སྤང་བླང་དང༌། དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་སྤངས་པ་མངོན་དུ་བྱས་
བསྒོམས་པའི་གཤེགས་ཤུལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་

ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཟླས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། གསུང་གི་སྒྲ་
དབྱངས་དེ་ལས་གང་དང་གང་གིས་འདུལ་བའི་སྒྲ་དེ་དང་དེ་ལ་འཚམ་པའི་གཏམ་སྣ་

ཚོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐོས་ཏེ་སྟོང་ཆེན་འདི་ན་

བདེན་བཞིའི་མིང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་སོ་སོར་གོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བདེན་པར་འདུ་བའི་དགོངས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

100

པས་ཆོས་བསྟན་པ་དེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀཽ་དི་ནྱ་དང༌། འབར་བའི་གཟི་བརྗིད་ལ་

སོགས་པའི་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཀཽ་དི་ནྱ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་
ཀུན་ཤེས་སམ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུན་འཚལ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀཽ་དི་ནྱ་ལ་ཀུན་ཤེས་ཀཽ་དི་ནྱ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཆགས་པས། འཇིག་རྟེན་
དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་གྲུབ་ཅིང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། གྲོགས་པོ་དག་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་སུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
འགའ་ཡང་མ་བསྐོར་བ་ཞིག་བསྐོར་བས། ལྷའི་རིས་འཕེལ་ཞིང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་
རིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་སོ། །ཞེས་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ལན་གཉིས་སུ་ཡང་ལྔ་སྡེ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་བཞི་བསྟན་པས། ཀུན་ཤེས་ཀཽ་དི་ནྱ་

ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་དང༌། གཉིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་ལྷག་མ་བཞི་པོ་རྟ་ཐུལ་དང༌། རླངས་པ་དང༌། མིང་ཆེན་དང༌།
བཟང་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །
དེ་ལྟར་ལྔ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་མ་ཐག །མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྒྱལ་མཚན་ཅི་ཡོད་པ་སྐད་ཅིག་ལ་ནུབ་ནས། སྐྲ་བྲེགས་ཆོས་གོས་གསུམ་དང༌། ལྷུང་
བཟེད་དང་ལྡན་ལ། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་ཀུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

101

ཤེས་ཀཽ་ཌི་ནྱ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྔགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགེ་
སློང་ལྷག་མ་བཞི་པོ་ལ་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། མི་

རྟག་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་བསྩལ་པས་ལྷག་མ་བཞི་པོས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་
མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་དང་དྲུག་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལས་ལྷ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་དང༌། མི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་

སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚངས་པའི་དབྱངས་

སྙན་པ་དེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དག་ཏུ་གྲགས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་དག་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་ན། སོ་སོའི་རིམ་གྲོ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་བཀའ་མཆིད་བཀུམ་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། བཀའ་བསྩལ་པ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་ཏེ་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་པས་དེའི་

ཕྱིར་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །
སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་དཀའ་དཀའ་ལྟར་མཛད་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་བ་གདབ་དགོས་བྱུང་བ་དང༌། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཐོག་མ་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པར་
ཆོས་གོས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་དང༌། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྤོང་བ་དང༌། ཟས་གོས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བར་བྱ་དགོས་པ་སོགས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་བསྟན་ནས་བདེན་
པ་བཞི་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པ་སྟོན་པར་མཛད། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཐོག་མར་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

102

མི་རྟག་པ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་ལེགས་པར་
དཔྱོད་ཤེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མར་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་པར་སློབ་མས་ཀྱང་བླ་མ་
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་

ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང༌། བླ་མས་ཀྱང་སློབ་མ་མ་བརྟགས་པར་སུ་རུང་རུང་ལ་ཆོས་བསྟན་མི་རུང་བས་སློབ་མ་སྣོད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱ་
དགོས་པ་དང༌། སློབ་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚེ་ནའང་མ་མཛངས་མས་བུ་ཆུང་གསོ་བ་
དང༌། སྨན་པ་མཁས་པས་ནད་པ་ལ་སྨན་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ལ་
བརྟགས་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱོང་བར་བྱ་དགོས་པ་དང༌། དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་སྦྱར་དགོས་པ་དང༌། དེ་ནས་
ཀྱང་ཐོག་མར་ཚེ་འདི་ལས་བློ་ལོག་པ་ཞིག་དང༌། འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་བློ་ལོག་པ་ཞིག་
གིས་ཐབས་སུ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང༌། ཁྱད་པར་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལུས་འདི་མི་རྟག་པར་བསྟན་ནས་ཚེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང༌། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ངོ་སྤྲད་དེ་རིམ་གྱིས་ལམ་གོང་མ་ལ་ཁྲིད་

དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ནས་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཉམས་ལེན་དུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་
ཞིག་འོང་ངོ༌། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

103

སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ས་ཝཱ་ར་ཎཱ་སི་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་

དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ལྷ་དང༌། ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་སོགས་མི་དད་པ་ཅན་དག་གིས་ཆོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཆོད་རྟེན། དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་བང་རིམ་བཞི་པ། བང་

རིམ་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་བཞིར་གློ་འབུར་དང་བཅས་པ་ལ་སྒོ་བཞིའམ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་
གཉིས་སམ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་བརྩིགས་སོ། །དེ་ལ་ནི་ཀ་ཤིའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གཏམ་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དང་དུས་གཞན་དག་ཏུ་འདུལ་བ་ལུང་དང༌། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང༌། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང༌། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་དང༌། རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྡེར་གཏོགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་མཐའ་ཡས་
པ་ཞིག་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀཽ་དི་ནྱ་ལ་སོགས་
པའི་ལྔ་སྡེ་དང༌། གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ལྔ་སྡེ་དང༌། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཕེབས་
ནས་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་དང༌། འོད་སྲུང་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་བཟུང་
སྟེ་སྙན་པའི་གྲགས་པས་སའི་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་
དེ་ཐོས་ཏེ་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་མཇལ་བར་འདོད་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ་
སེར་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་འབྱོན་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཡབ་ཟས་གཙང་མ་དང༌། སྲུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་དང༌། བདུད་རྩི་ཟས་དང་བྲེ་བོ་ཟས་
དང༌། སྒྲ་གཅན་འཛིན་དང༌། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་བགྲང་བ་ལས་འདས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

104

པ་དག་འདུལ་བའི་དགོས་པ་ཉེ་བར་གཟིགས་ནས་འཆར་ཀ་ཕོ་ཉར་འོངས་པ་ལ་
འབྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་
བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་མི་བཞུགས་ཀྱི། གྲོང་ལས་འཕགས་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་འཕྲིན་དང་བཅས་བཏང་ངོ༌། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། དགེ་
སློང་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གཞིར་གཤེགས་ཏེ་ཡབ་སྲས་གདན་
འཛོམས་ན། ཁྱེད་ཅག་ལས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་སུ་བལྟ་བ་སྤྲོ་བ་དེ་དག་ཆོས་གོས་ལོངས་ཞིག །དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དགེ་སློང་
སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབབ་ཆུ་རོ་
ཧི་ཀའི་འགྲམ་དུ་བྱོན་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་སེར་སྐྱ་དང་ཉེ་བར་བྱོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱོན་པ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོས་གང་ཡང་འབབ་ཆུ་རོ་ཧི་ཀ་ནས་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་བར་གྱི་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་བྱས་ཏེ།
ས་ཕྱོགས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བར་གདན་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དག་ཤོམ་དུ་བཅུག་
གོ །སེར་སྐྱའི་གཞིའི་རྡོ་བ་དང༌། གྱོ་མོ་དང༌། གསེག་མ་རྣམས་བསལ་ནས། ཙན་
དན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ། དྲི་ཞིམ་པོའི་སྤོས་ཕོར་ཉེ་བར་བཤམས། དར་གྱི་ཆུན་
འཕྱང་མང་པོ་དཔྱངས་ཏེ། ཤཱཀྱ་རྣམས་ལ་བསྒོ་བ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཞོན་པའི་མཆོག་རྣམས་སྟ་གོན་གྱིས་ཤིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རིང་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་མཆོག་ཏུ་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དེ་བལྟ་ཞིང་འདོང་ངོ༌། །ལྷ། ལགས་སོ་ཞེས་
གསོལ་ནས་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་རྣམས་མྱུར་དུ་སྟ་གོན་བྱས་སོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

105

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སེར་སྐྱའི་གནས་དང་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་བར་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོའི་གཤེགས་ཤུལ་དུ་མཉམ་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང་བྱེ་མ་
གཙང་བ་བདལ་བ་ལ་མེ་ཏོག་གིས་བཀྲམ། དར་གྱི་ལྡ་ལྡི་བྲེས། གར་མཁན་དང༌། ཀླུ་
མཁན་དང༌། གྱད་དང༌། བུམ་རྔ་ཐོགས་པ་དག་བཀོད་ནས། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་བཞོན་པ་ཞོན། ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་བརྒྱད་ཁྲི་མང་པོས་བསྐོར་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ཆེན་
པོ་དང་མཐུ་ཆེན་པོས་སོང་ངོ༌། །དེ་ལ་ཤཱཀྱ་ཁ་ཅིག་གིས་ཤིང་རྟ་ཡང་སྔོ་ལ་དེ་འདྲེན་
པའི་རྟ་ཡང་སྔོ་བ་དང༌། རྒྱན་རྣམས་དང་དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁའི་དྲ་བ་ཡང་སྔོ་བ་དང༌།
འཁོར་རྒྱན་སྔོན་པོ་ཅན་གྱིས་བསྐོར་བ། གདུགས་དང་རལ་གྲི་དང༌། ཐོད་དང༌། ནོར་
བུ་ཅན་གྱི་རྔ་ཡབ་དང༌། ལྷམ་ཡང་སྔོན་པོ་དང་ལྡན་པ། ཁ་ཚར་མ་བཅད་པའི་རས་

སྔོན་པོ་གྱོན་པ། རྒྱན་སྔོན་པོ་ཐོགས་པའིཞལ་ཏ་པ་རྣམས་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་རྒྱན་སྔོན་
པོ་ཅན་གྱིས་ལྕགས་ཐོགས་པའི་ཁྲིད་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། རྒྱལ་མཚན་སྔོན་པོ་
བསྒྲེང་བ། ཤིང་རྟ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱན་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེས་བསྐོར་བ་
དག་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་སེར་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་དམར་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་དཀར་
བ་དང༌། ཁ་ཅིག་ཁྲ་བོར་གྱུར་བ་ཤ་སྟག་གོ །ཤིང་རྟ་དེ་དག་རེ་རེའི་ཕྱི་བཞིན་དུ་གླང་

པོ་ཆེ་བརྒྱད་ཁྲི་གསེར་གྱི་རྒྱན་དང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཅན། གསེར་གྱི་དྲྭ་བས་
གཡོགས་པའི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞག་

ནས་དོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་རྟ་གསེར་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། གསེར་གྱི་
དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁ་བརྒྱུས་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཤམས་ནས་དོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ཤཱཀྱའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཟླ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

106

བ་ཁམས་པ་བཞིན་དུ་བསྐོར་ཏེ་བྱུང་བ་གཟིགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་
སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ཤཱཀྱ་རྣམས་སེར་སྐྱའི་གནས་ནས་བྱུང་བ་དེ་དག་
ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་དོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ནོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་མཐུ་ཆེ་བ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་
དང༌། གྲགས་སྦྱིན་དང༌། འཆར་ཀ་དང༌། ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུང་དང༌། ག་ཡ་འོད་སྲུང་དང༌། ཆུ་ཀླུ་འོད་སྲུང་དང༌། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དང༌། ཤཱ་རིའི་བུ་དང༌། མོའུ་འགལ་གྱི་
བུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུས་བསྐོར་ཞིང༌། ལྷ་རྣམས་
འདུ་བར་དགོངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་བཟང་
རིས་དང༌། མདོར་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་མཐུ་ཆེ་བ་རྣམས་
ཀྱང་དེར་འདུས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བར་
མཁྱེན་ཅིང༌། ཞབས་ཀྱིས་སེར་སྐྱའི་གཞིར་གཤེགས་ན་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱང་མི་གུས་པ་

སྐྱེ་བར་དགོངས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་འབར་བ་དང༌། འོད་འབྱིན་པ་དང༌། ཆུའི་རྒྱུན་
འབེབས་པ་ལ་སོགས་མཛད་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་དེ་བཏུལ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏ་ལ་བདུན་གྱི་སྲིད་ཙམ་ན་བཞུགས་སོ། །དགེ་སློང་རྣམས་ཏ་ལ་དྲུག་གི་སྲིད་ཙམ་གྱི་
བར་མཐོ་དམན་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་འདུས་པའི་ཁྱམས་དེར་གཤེགས་སོ། །དེའི་

མོད་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་གང་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་འཆག་པར་
མཛད་པའི་གཡས་ཕྱོགས་ན་ཚངས་པ་འགྲོའོ། །གཡོན་དུ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ནོ། །ཞབས་
འབྲིང་དུ་འདོད་ལྷ་རིས་བཞི་པོས་གདུགས་འཛིན་ཅིང་བསིལ་ཡབ་ཀྱིས་གཡོབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

107

བོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་ནི་ཤར་ནུབ་ཏུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་འདུག་གོ །ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་པས་བར་སྣང་གང་བར་བྱས་ཤིང༌། མེ་ཏོག་དང་སྤོས་ཀྱི་ཕྱེ་
མས་མཆོད། གླུ་དབྱངས་དང་སིལ་སྙན་དག་སྒྲ་འབྱིན་ཅིང༌། སྤོས་ཀྱི་ཆར་སྤྲིན་དག་
ལས་སྤོས་ཀྱི་ཆར་ཟིམ་བུ་ཟིམ་བུ་དག་བབས་སོ། །
དེ་ནས་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཐོང་ནས། ཡབ་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཏེ་རྨོངས་པར་གྱུར་ནས་ནག་པོ་འཆར་ཀ་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་འབྲིང་ན་གནས་པ་དེ་ལ་དྲིས་པ། ངུར་སྨྲིག་གྱོན་པའི་

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་གཞོན་ནུ་གང་ཡིན། ནག་པོ་འཆར་ཀས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྟན་ནས་སྨྲས་པ། འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལགས་མི་དབང་ད་
གཟིགས་ཤིག །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུས་ལྷ་དང་མི་དེ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་
ཡང་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཁང་པ་བརྩེགས་
པས་བར་སྣང་གང་བ་མཐོང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུངས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་

ཆེ་སྟེ། འདི་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་དབང་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ན་དེ་ནི་འདི་ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ། བདག་ནི་མིའི་འཁོར་ཅན་དུ་ཟད་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ནི་ལྷ་དང་མིའི་འཁོར་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ་སྙམ་མོ། །སེར་སྐྱའི་གཞི་ན་གནས་པའི་

ཤཱཀྱ་རྣམས་དགེ་བའི་རྩ་བས་བསྐུལ་ནས་ཐམས་ཅད་བྱུང་སྟེ། ཅི་ཡབ་སྲས་ལ་ཕྱག་

བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྲས་ཡབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་བལྟའོ་སྙམ་ནས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

108

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་མས་བླ་གོས་རིན་ཐང་མ་མཆིས་པ་ཕྲག་
པ་གཅིག་ཏུ་བྱས། པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ནས་རང་གི་ཐོར་ཙུགས་ནོར་བུ་དང་ཅོད་པན་གྱིས་བརྒྱན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བཏུད་ནས་ཕྱག་བཙལ་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། བློ་གྲོས་ཡངས་པ་ཁྱོད་ལ་འདི་དང་ནི། །ཀུན་སྤྱད་
ཞབས་ལ་ལན་གསུམ་ཕྱག་བགྱིས་ཏེ། །བལྟམས་པའི་ཚེ་ནས་ས་ནི་གཡོས་པ་
དང༌། །འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་སྐུ་ལས་མ་འདས་པའོ། །ཞེས་གསོལ་བ་དང༌། དེ་ལྟར་
ཡབ་ཀྱིས་སྲས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཅིའི་ཐ་ཚིག་
ཅེས་མ་དད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་ཤཱཀྱ་དེ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་ད་གདོད་ཁོ་བོས་གཞོན་ནུའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་ལན་

གསུམ་དུ་ཕྱག་བགྱིས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དེ་བཏུལ་ནས། དགེ་སློང་གི་དགེ་
འདུན་གྱི་དགུང་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལྷའི་རས་སྣ་ཚོགས་
སུ་སྤེལ་ནས་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ། འདོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེང་དུ་ལྷའི་བླ་བྲེ་
བྲེས་ཤིང༌། ཁྱམས་དེར་ཡང་ལྷའི་རས་བཅོས་བུ་བཏིང་ངོ༌། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་སྐད་འཛེར་ཅིང་སྙིང་སྔངས་ལ་མིག་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་ཚིགས་སུ་
བཅད་པས་ཞུ་བ་ཞུས་པ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་གནས་རྣམས་སུ། །ཡབ་ཀྱི་ཁབ་ན་
བཞུགས་པ་ལས། །དགོན་པ་འཇིགས་དང་བཅས་རྣམས་སུ། །ཇི་ལྟར་བུར་ནི་འབའ་

ཞིག་བཞུགས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་བསྩལ་པ། །མི་ཡི་བདག་པོ་གང་དུ་
ནི། །ཁྱིམ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ། །འཕགས་པ་ཡི་ནི་གནས་པ་བཅུས། །ཐུབ་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

109

རྣམས་ནི་གནས་པར་མཛད། །ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་ཡབ་དང་སྲས་གཉིས་དེ་ལྟ་བུའི་

བཀའི་འབེལ་མཆིད་གླེང་བར་མཛད་དེ། དེས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དགའ་ནས་
ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལ་ཀུན་ནས་རྟོག་ཅིང་འདུག་གོ །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། གང་བདག་གི་བུས་འདི་

ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ནི་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་འཁོར་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་

བཤད་པས་ཟས་དཀར་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་
ངོ༌། །དེའི་སང་ཚངས་པས་བསྐོར་བའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་
པས་བྲེ་བོ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་
ངོ༌། །ཤཱཀྱ་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་བུ་གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་བོ་སྐྱེས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བགྱིད་པར་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་
དེ། བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མི་འབབ་པར་

བྱའོ་སྙམ་སྟེ། ཡངས་པ་ཅན་དང༌། སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་སྐྱེལ་བ་
དང་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་ནས་སེར་སྐྱར་ཀུན་དགའ་བོའི་ཕྱིར་གཤེགས་པ་ན། བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ཁང་ཕྲན་དུ་སྦས་
པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུས་སྒོ་དབྱེ་བས་ཀུན་དགའ་བོ་ཐལ་བྱུང་དུ་འོངས་
ནས་བསིལ་ཡབ་ཐོགས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཡོབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེགས་པ་ན་རྗེས་བཞིན་འབྲངས་ནས་སུས་ཀྱང་བཟློག་མ་ནུས་པས་བདུད་རྩི་

ཟས་ཀྱིས་དུས་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཀུན་དགའ་བོ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱོན་ནས་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

110

དགའ་ར་བར་བཏང་བ་དང་གླང་པོ་ཆེས་ཨུཏྤ་ལའི་ཆུན་པོ་ཟོས་པས་མཚན་མཁན་
རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་འདི་ཐོས་པ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ཏེ། འོད་སྲུང་སྟོབས་བཅུ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་དུ་བཅུག་གོ །ཀུན་དགའ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་འབྲིང་དུ་འབྲང་ཞིང་

འཛུམ་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་ཞུའོ། །དེའི་སང་རོ་ཧ་ཏི་ཀའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཆོས་
བཤད་པས་བདུད་རྩི་ཟས་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་གིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །ལྷ་
སྦྱིན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མ་གུས་པས་ཁ་ཟེར་རོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གདུགས་ཚོད་ལ་སྤྱན་
དྲངས་ཏེ་གདུགས་ཚོད་གསོལ་ནས་རྒྱལ་པོས་གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་བླངས་ཏེ་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུལ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོན་བསྔོ་བ་མཛད་དེ་གཤེགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་དབྱར་

གནས་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ཤཱཀྱའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་དུས་གསུམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཆོས་ཉན་དུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ནི་
ཧ་ཅང་ཞུམ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་
ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་དགའ་བའི་སེམས་པའི་བུ་འབའ་
ཞིག་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེའོ་སྙམ་པ་འདི་སྤང་བའི་ཕྱིར་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐུལ་
བ་དང༌། མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏེ་གདན་བཤམས་པ་ལ་འདུག་གོ །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། མོའུ་འགལ་གྱི་བུ། ཉན་ཐོས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་མཆིས་སམ། སྨྲས་པ། གཞན་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

111

བ་མང་དུ་མཆིས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་བདག་གི་བུ་འབའ་ཞིག་རྫུ་འཕྲུལ་

ཆེ་བར་མ་ཟད་ཀྱི། རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་སྙམ་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་

བློ་དང་བྲལ་ཏོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་ཞུམ་པའི་བློ་སྔོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་མཆོད་ན་ད་ལྟར་མི་འབའ་ཞིག་གིས་མཆོད་དོ་སྙམ་པ་དེ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་འཁོར་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཤེས་ནས་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཁང་པ་བརྩེགས་
པ་གདན་སྣ་ཚོགས་བཤམས་པ་ཞིག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལྷའི་བུ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ལ་བསྒོས་
ནས་དེས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །སྒོ་བཞི་ན་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་འདུག་གོ །དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་དང༌། ཀླུ་དང༌།

གནོད་སྦྱིན་དང༌། དྲི་ཟ་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་དང༌། ནམ་མཁའ་ལྡིང་དང༌། མིའམ་ཅི་

རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདུག་གོ །ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཀུན་ཏུ་
རྒྱུ་དྲུག་ཁྲི་འདུས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གདན་བཤམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པར་བཞེད་
དོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ཁྲིད་དེ་
གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ནས་ལྷས་སྤྲུལ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དེར་འོངས་སོ། །མོའུ་འགལ་
གྱི་བུ་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ནང་དུ་འཇུག་པར་བརྩམས་པའི་ཐོག་མ་
ཤར་སྒོ་ནས་དོང་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་སྒོ་ན་འདུག་ནས་དེས་ནང་དུ་མ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

112

འགྲོ་སྡོད་ཅིག་ཅེས་བཟློག་གོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་འཁོར་དག་པ་ལ་ཆོས་འཆད་དེ། དེར་མིར་གྱུར་པ་འཇུག་ཏུ་མི་དབང་ངོ༌། །བཞིན་བཟང་

ཁྱོད་སུ་ཞིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བདག་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ངོ༌། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་ལྷོ་དང་ནུབ་དང༌། བྱང་དུ་ཞུགས་པ་དང༌།
རྒྱལ་པོ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཟས་
གཙང་ཀྱེ་མའོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་འཁོར་དག་པ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་དེ་བདག་གིས་

བལྟའོ་སྙམ་པའི་འདོད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཞུམ་པའི་རྒྱུད་དེ་དང་བྲལ་ལོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་གལ་ཏེ་ང་མ་མཐོང་ན་ཁྲག་དྲོན་མོ་
སྐྱུགས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་པར་དགོངས་ནས། རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་

པ་བརྩེགས་པ་དེ་ཤེལ་ལས་བྱས་པར་སྤྲུལ་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་མཐོང་ངོ༌། །མཐོང་ནས་ཀྱང་དགའ་བ་དང་མགུ་བ་
སྐྱེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

འདུག་གོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐགས་བཟང་
རིས་མཆོད་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མཚན་མ་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་ཐགས་

བཟང་རིས་དེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཤིང་རྟ་ལ་བཞོན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
མཆོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་དང་རྟ་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་བུ་མོ་མང་པོ་
འཁོད་དེ་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕོ་བྲང་བཀྲ་བ་དག་བཤམས་
ནས་ལྷག་པར་གུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕུལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་
མིན་དབང་པོ་སྟོབས་ལྡན་དང༌། སྒྲ་གཅན་ལ་སོགས་པ་དང༌། བྱའི་རྒྱལ་པོ་འདབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

113

བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་དོ། །
དེ་ནས་ཀླུའི་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་དག་དང༌། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་
དགའ་བོ་དང༌། ཉེ་དགའ་བོས་མུ་ཏིག་དམར་པོས་སྙིམ་པ་བཀང་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
བདུན་གྱི་ཁང་བཟང་ན་ནོར་བུ་སྣ་ཚོགས་ལས་མེ་དང་ཆུ་འབར་འཛག་བྱེད་པ་དག་བྱས་སོ། །གྲུལ་བུམ་རྣམས་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷས་རིན་པོ་ཆེའི་བླ་བྲེ་དག་དང༌།
དྲི་ཟ་རྣམས་ཀྱིས་ས་སྲུངས་ཀྱི་བུའི་སྟེང་དུ་རྫིང་བུ་པདྨས་གཏམས་པ་དག་དང༌།

མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་ལྗོན་པས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཁང་པ་གདུགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དག་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་པ་དང༌། ས་སྲུངས་ཀྱི་བུའི་སྟེང་དུ་
རྫིང་ཡོད་པ་དག་དང༌། གཞན་ཡང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛུམ་པ་མཛད་པ་ན་རྟ་ཐུལ་གྱིས་དེའི་

རྒྱུ་ཞུས་པས་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཅིང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་
ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་བུ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཏུ་དཀྲིས་

པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་འདུལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་

མདོ་བསྟན་པས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་

བུ་ཐོབ་ནས་མཐར་གྱིས་ཤཱཀྱ་བདུན་ཁྲི་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཐོབ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཛུམ་པ་མཛད་པ་ན་རྟ་ཐུལ་གྱིས་དེའི་རྒྱུ་
ཞུས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དང་ཤཱཀྱ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་མདོ་འདི་བསྒྲག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་འདི་དག་ལ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

114

ལེགས་པར་དཔྱོད་ཤེས་ན་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་པ་ལ་ཚེ་འདིའི་གཉེན་ཉེ་དུ་ལ་
མ་ཆགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་དང༌། རང་གི་གཉེན་ཉེ་དུ་དང་གཡོག་འཁོར་
དང་མཛའ་བཤེས་ཇི་ལྟར་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཕན་པར་སེམས་ན་ཚེ་འདིའི་ཆེ་
ཐབས་དང༌། སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་སྦྱོར་བར་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
བྱུང་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་དབེན་པའི་གནས་སུ་ལམ་

སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་གྱི་གནད་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྕགས་
ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་དབྱར་གནས་མཛད་དེ། དེ་ཡང་འདི་

ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བཞེད་པ་དང༌། གཞན་ཡང་ལྷ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་གཤེགས་ཏེ། ཆོས་
བཟང་ལྷའི་མདུན་སར་བཞུགས་ནས། གདུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ནས་ཕྱུང་ངོ༌། །དེ་ནས་ལྷའི་དགའ་བའི་ཚལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་
དང་ཚངས་པ་སོགས་སྡེ་བརྒྱད་དང༌། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་གོ །དེའི་ཚེ་འོད་བཀྱེ་བས་སྟོང་གསུམ་འདིའི་

ངན་སོང་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ནོར་བུའི་སྟེང་དུ་འཁོད་ནས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ།
ལྷའི་རིས་འདི་ནས་ལྷའི་བུ་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཤི་འཕོས་ནས་དགུང་བདུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

115

ལོན་ལགས་ན་གང་དུ་སྐྱེས། བཀའ་བསྩལ་པ། ལྷའི་དབང་པོ། དེ་ནི་མནར་མེད་པའི་

དམྱལ་བར་སྐྱེས་སོ། །
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་ཞུས་པས་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་བརྟག་པ་

གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་ལ་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་བསྟན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེའི་

ལུས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐུར་བས་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་དམྱལ་བ་

ལས་ཐར་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་
དགའ་བའི་ཚལ་དེར་འོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་
ཅིང་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱིས་མཆོད་དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་ཤིང་ཡོངས་
འདུ་ས་བརྟོལ་གྱི་དྲུང་དུ་ཨར་མོ་ནིག་སྟེ་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྡོ་ལེབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་
བཞུགས་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། ཀཱ་ཏྱའི་བུ་ཆེན་པོ། གང་པོ། ནམ་གྲུ། རྟ་
ཐུལ། ཀ་པི་ན། གསུས་པོ་ཆེ། རབ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་བརྒྱད་སྟོང་
དང༌། ཀུན་དགའ་བོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་དབྱར་གནས་པ་མཛད། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཡང་འདུས་ཤིང་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཡང་མཆོག་ཏུ་དགའ་
བར་མཛད་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་ལེགས་པར་གནས་ལ་དབྱིག་ལྡན་གྱི་གཟུགས་བསྩལ་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ལྷ་རྣམས་ཐགས་བཟང་རིས་ཀྱི་དཔུང་དང་ཐབས་པས་ཕམ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བརྒྱ་བྱིན་སྐྲག་བཞིན་དུ་འོངས་ཏེ་ཞུས་པས་རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་གྱི་གཟུངས་བསྩལ་ནས་དབུགས་ཕྱུང་ངོ༌། །
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་མཆོད་རྟེན་བགྱིད་པར་འཚལ་ན། དེའི་

བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཞུས་པས། རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོ་གསུངས་སོ། །ལྷའི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

116

བུ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་ཞག་བདུན་ནས་ཤི་སྟེ་དམྱལ་བར་སྐྱེའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་
བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྨྲས་ཏེ། དེས་ཞུས་པས་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ངན་འགྲོ་རྣམ་སྦྱོང་གསུངས་པས་ལྷའི་བུ་དེའི་སྡིག་པ་དག་ཅིང་ཚེ་བསྲིངས་སོ། །དེའི་ཚེ་ས་བཅུ་
པ་འབའ་ཞིག་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། བྱམས་པས་འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་

ཀྱི་འཚེ་བ་ཞི་བར་གསོལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞབས་ས་ལ་བརྡབས་ཤིང༌།
སྤྲུལ་པའི་ཁྲོ་བོ་སྤྲོས་ཏེ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ནས་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་གསུངས་
སོ། །ལྷའི་བུ་ཞིག་ཤི་འཕོས་ནས་ཕག་ཏུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་སྐྲག་སྟེ་བྲང་བརྡུངས་པ་
དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེར་གཤེགས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོངས་ཤིག་གསུངས། དེས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཚོང་དཔོན་ཞིག་གི་བུར་

སྐྱེས་ཏེ་མིང་ཤེས་ལྡན་ཞེས་བཏགས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའི་རིང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་
ཆེན་པོ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བསྟན་པ་སྐྱོང་ཕྱིར་བཞུགས། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་སུས་ཀྱང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བཞུགས་མ་ཤེས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་གཟུས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་གསལ་རྒྱལ་དང༌། འཁོར་རྣམ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་གཉན་ཡོད་
ན་དབྱར་གནས་པ་ལ་དྲིས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བཞུགས། ལྷའི་གནས་ལ་

བཞུགས་སོ། །དེ་རྣམས་དགའ་སྟེ་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་རྫོགས་པ་དང་སླར་ཡང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་གན་དུ་སོང་ནས། ད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཐོང་ནས་ཡུན་རིང་

ཞིག་ལོན་པས། བདག་ཅག་གི་ཚིག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་འདྲེན་དུ་གསོལ། མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་སྐད་ཅིག་ལ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཁོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

117

བཞི་པོའི་ཚིག་གིས་བསྙུན་གསོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་

ཀྱིས་ལྷའི་གནས་སུ་འཛེག་མི་ནུས་ཤིང་ལྷ་རྣམས་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་འབབ་པའི་

མཐུ་མཆིས་པས། ད་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞེས་དེ་དག་གི་
མཆིད་གསོལ་བ་དང༌། མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཁྱོད་སོང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེང་ཞག་བདུན་ན་གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་གྱི་ཨ་པ་ཛ་རིའི་ནགས་ཤིང་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་དྲུང་དུ་

གཤེགས་སོ་ཞེས་བསྒོ་ཤིག །དེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་མི་
རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་སླར་གཉན་ཡོད་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕྱིན་ཏོ། །མ་འགགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲཱ་ཡཱ་ན་ལ་སྦྲན་པས་དེ་དགའ་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་གཙང་མར་བྱས་ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དག་བཤམས་ཤིང༌། འཁོར་རྣམ་བཞིས་

ཀྱང་ཕྱོགས་དེ་ལྷའི་དགའ་ཚལ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །
དེ་ནས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛམ་
བུའི་གླིང་དུ་ཞབས་ཀྱིས་གཤེགས་པར་བཞེད་པ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ལ་

བསྒོས་པས་དེས་ཐེམ་སྐས་གསུམ་སྤྲུལ་ཏེ། དབུས་མ་བཻཌཱུརྱའི་ཐེམ་སྐས་ལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གཤེགས་སོ། །གཡས་པ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས་ལ་ཚངས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ལྷས་བསྐོར་ཏེ་ནོར་བུའི་རྔ་ཡབ་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཡོབ་ཅིང་སོང་ངོ༌། །གཡོན་པ་ཤེལ་གྱི་སྐས་ལ་བརྒྱ་བྱིན་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་

ཀྱིས་བསྐོར་ཏེ་གདུགས་ཐོགས་ནས་སོང་ངོ༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བི་ཤྭ་ཀརྨའི་

ཆེད་དུ་ཕྱེད་ནི་ཞབས་ཀྱིས་བྱོན་ལ། མ་དད་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱེད་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་

གྱིས་བྱོན་ཏེ། དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་མིའི་དྲི་མནམ་པས་ལྷ་རྣམས་འོད་མི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

118

བཟོད་པ་ལ་ཙན་དན་གྱི་དྲིས་ཁྱབ་པར་མཛད་ཅིང༌། སྐྱེས་པས་ལྷའི་བུ་མོ་དང་བུད་
མེད་ཀྱི་ལྷའི་བུ་མཐོང་ན་འཆི་བར་འགྱུར་པས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་བུ་མཐོང་
ཞིང་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་བུ་མོ་མཐོང་བར་མཛད་དེ་གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་དུ་གཤེགས་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཤམས་པའི་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་

རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲཱ་ཡ་ན་དང་འཁོར་རྣམ་བཞིས་བསུས་ཤིང་དྲི་ཟ་ཆོས་ཀྱི་ཕྲེང་བས་པི་

ཝང་བརྡུངས་པས་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱང་གཡོས་སོ། །གནས་དེར་ལྷ་དང་མི་དད་པ་ཅན་གྱིས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞི་པའམ་

བརྒྱད་པ་ངོས་རེར་གློ་འབུར་དང་བཅས་པའི་གློ་འབུར་གྱི་དབུས་ན་ཐེམ་སྐས་ཡོད་
པ་བརྩིགས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་ང་བདུན་ལ་བབ་པ་མེ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་གཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྟོན་པ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལྷ་མི་བགྲང་པ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་
བར་མཛད། འཛམ་བུའི་གླིང་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་མཆོད་པ་ན་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་
སྟོན་པ་དྲུག་པོ་ཕྲག་དོག་གིས་ཡིད་དཀྲུགས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་འགྲན་པར་འདོད་པ་ན་
བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་པོའི་རྒྱུད་བསྐུལ་ཏེ། སྟོན་པ་
ལ་འགྲན་པའི་བསམ་པ་ཆེས་ཆེར་སྐྱེས་ནས་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མུ་སྟེགས་པ་
དྲུག་པོ་དེས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བདག་ཅག་དང་གཽ་ཏ་མ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་དུ་གཞུག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

119

པའི་རིགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་བགད་དེ་ཁྱེད་རྣམས་རེ་གླེན། སངས་རྒྱས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ན་ཇི་ལྟར་འགྲན། སྟོན་པ་དྲུག་གིས་སྨྲས་པ། བདག་ཅག་གཉིས་

ཀྱིས་ཞག་བདུན་ན་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འགྲན་ན་མངོན་ཏེ། བསྒྲུན་པའི་འོག་ཏུ་གང་
རྒྱལ་བ་གཟིགས་ཤིག །རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་བཞིན་བགྱི་ན་ཁྱེད་སྐྱེངས་
ཀྱིས་དོགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ། རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དོན་དེ་གསོལ་བ་
དང༌། ང་ཉིད་དུས་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་གནང་ངོ༌། །རྒྱལ་པོས་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པའི་གནས་

བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན། ཞག་བདུན་གྱི་ཉིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གཤེགས་སོ། །
སྟོན་པ་དྲུག་གིས་ཀྱང་གཽའུ་ཏ་མའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་བདག་མི་ཐུབ་བོ་ཞེས་
བྱས་ན་ཁྱེད་ཡིད་མི་ཆེས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་དུས་བྱས་པ་ལས་བྲོས་སོ་ཞེས་
བསྒྲགས་ནས་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དོང་ངོ༌། །ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསུས་སོ། །སྟོན་པ་དྲུག་གིས་ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་ལ་གཽ་
ཏ་མ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་གནང་ན་ཞག་བདུན་ན་འགྲན་ནོ། །དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བ་དང༌། ང་ཉིད་ཀྱིས་དུས་མཁྱེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། སང་
འགྲན་པ་ལས་དེ་རིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་ཀཽ་ཤམྦིར་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ཅན་དུ་
གཤེགས་སོ། །དེར་ཡང་འགྲན་པར་ཞུས་པ་ལས་ཡུལ་ཝརྒར་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཙི་ད་ལ་ཅན་དུ་གཤེགས་སོ། །དེར་ཡང་འགྲན་པར་ཞུས་པ་ལས། ཡུལ་ཙམྤར་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་

ཝརྨི་ཅན་དུ་གཤེགས་སོ། །དེར་ཡང་འགྲན་པར་ཞུས་པ་ལས་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིའི་རྒྱལ་པོ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

120

ཚངས་བྱིན་ཅན་དུ་གཤེགས་སོ། །དེར་ཡང་འགྲན་པར་ཞུས་པ་ལས། སེར་སྐྱར་
ཤཱཀ་རིགས་ཅན་དུ་གཤེགས་སོ། །སྟོན་པ་དྲུག་པོ་ཡང་ང་རྒྱལ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་གཽའུ་ཏ་མ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་དུ་ཆུག་ཅིག་ཅེས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐུལ་ལོ། །རྒྱལ་པོས་གལ་ཏེ་ཁྱོད་དོན་འདི་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཟེར་ན་སྤྱུགས་ཏེ་བཏང་ངོ༌། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་རྣམས་འདི་སྙམ་དུ་རྒྱལ་པོ་
འདི་ནི་གཽའུ་ཏ་མའི་ཕྱོགས་བྱེད་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དེ་གཟུ་བོ་ཞིག་ཡོད་
ཅེས་གྲག་གི།དེའི་གན་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་དུ་བསྙེགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་མཉན་ཡོད་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བཞུགས་སོ། །
དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་གཞོན་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་འཁོར་འབུམ་
བཞི་ཁྲི་དང་། ལི་ཙ་བྱི་བཞོན་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། འཁོར་བདུན་ཁྲི་དང༌། ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་

འཁོར་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི་དང༌། ཤུན་ཙི་ད་ལ་འཁོར་ལྔ་ཁྲི་དང༌། ཨིནྡྲ་ཝརྨི་དྲུག་ཁྲི་

དང༌། ཚངས་བྱིན་བརྒྱད་འབུམ་དང༌། ཤཱཀ་རིགས་ཁྲི་ཁྲག་དགུ་པོ་དག་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སྟོན་པ་དྲུག་
གིས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་སྨྲས་པ། དགེ་སྦྱོང་གཽའུ་ཏ་མ་དང་བདག་ཅག་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་དུས་བྱས་པ་ལས། དུས་ལ་བབ་པ་དང་བྱོན་ཞིང་བྲོས་ཏེ། ད་ནི་

འཁོར་མང་པོ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་དུ་ཚོགས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་ནི་ས་དང་འདྲ་བས་

བྱམས་སྡང་མེད་པའི་ཞལ་ཆེ་གཅོད་པའི་རིགས་སོ། །གཽ་ཏ་མ་རྒྱལ་ན་བདག་ཅག་
དེའི་དབང་དུ་མཆི་ལ། བདག་ཅག་རྒྱལ་ན་བདག་ཅག་དབང་བར་མཛོད་ཅིག་རྒྱལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

121

པོས་སྨྲས་པ། ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལྟ་བུའི་མ་རབས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་བྱེད་ཁྱེད་ཕམ་གྱིས་དོགས་སོ། །སྨྲས་པ་ཁྱོད་ཀྱང་གཽའུ་ཏ་མས་བསླུས་ཟིན་ནམ་བསྒྲུན་ན་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་
རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་འདིར་སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་
བསྟན་ཞིང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོའང་ཞག་བདུན་ན་འདུ་བར་མཁྱེན་ནས། རྒྱལ་པོ་ཞག་བདུན་ན་དེ་བཞིན་བྱ་ཡི་ཁྱོད་སོང་ལ་འདི་མ་ཡིན་པ་ཡངས་པ་དག་ཏུ་འདུན་
ཁང་རྩིགས་ཤིག །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་དོན་དེ་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་རྣམས་
བགྲོས་པ་གཽའུ་ཏ་མ་འབྲོས་པའམ་གྲོགས་ཚོལ་བ་གཉིས་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་

གྲོགས་འཚོལ་བར་འགྱུར་བས། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་གྲོགས་བཙལ་ལོ་ཞེས། གྱད་
ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་གི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་བདག་ཅག་གི་གྲོགས་གྱིས་ལ་གཽའུ་
ཏ་མ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་གྱིས་ཤིག །རབ་བཟང་གིས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོ་ཉིན་མོ་
དལ་འབབ་ཀྱི་མཚོ་འགྲམ་ན་གནས་ནས་བསོད་སྙོམས་བསླངས་པ་མ་དྲོས་པར་ཟ་བ་ན། ཤཱ་རིའི་བུའི་དགེ་ཚུལ་སྐུལ་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཁྱེར་བ་མ་དྲོས་པའི་

ལྷས་བཀྲུས་ནས་འབུལ་ཞིང་དེའི་ཆུ་བདག་གི་མགོར་འདེབས་པས། བདག་ཅག་
དེའི་ཡང་སློབ་དང་ཡང་མི་མཉམ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བོས་
པ་མ་ལེགས་སོ། །
དེ་ནས་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་དེ་བོར་ནས་གངས་རིའི་སུལ་ན་གནས་པའི་དྲང་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

122

སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཚུལ་དེ་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཏེ་འོང་རན་པའི་ཚེ་མཚན་མ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་ཚེ་བློན་པོས་དབྱེན་བྱས་པས་རྒྱལ་པོ་
གསལ་རྒྱལ་གྱིས། མས་དབེན་གྱི་གཅུང་ནག་པོའི་ཡན་ལག་བཅད་དེ་སྲང་དུ་དོར་
བ། དེའི་གཉེན་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་འདི་སོས་པའི་བདེན་ཚིག་མཛོད་
ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དེ་དག་སྤོབས་པ་མེད་ནས་ཅང་མི་ཟེར་རོ། །ཕྱོགས་དེར་ཀུན་
དགའ་བོ་འོངས་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པས་
བདེན་པའི་ཚིག་འདི་བྱོས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་བཞིན། ཀུན་དགའ་བོས་ཀྱང་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོག་ཡིན་པའི་བདེན་པས་འདིའི་ཡན་ལག་སྔར་བཞིན་དུ་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། ནག་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ་ཁོ་བཞིན་དུ་སོས་པས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོས་མུ་སྟེགས་པ་ཕམ་པར་བྱས་སོ་ཞེས་ཨ་ལ་ལའི་སྒྲ་བོ་
ཆེ་བཏོན་ཏོ། །ནག་པོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱིམ་དུ་བཀུག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་དེས་ཀུན་དགའ་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་འཆགས་བྱས་པས་དུམ་བུའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་མིང་ཆགས་ཏེ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་རྫུ་འཕྲུལ་ཡང་གྲུབ་བོ། །
རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མཉན་ཡོད་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་བར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་གོས་བརྒྱ་སྟོང་རི་བས་གཡོགས་པ་ཙན་དན་གྱི་ཆག་
ཆག་བཏབ་པ། བ་དན་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེང་བ། དར་གྱི་ཆུན་འཕྱང་དཔྱངས་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བའི་ཚལ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཞུགས་
གདན་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པའི་གསེར་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་ཡང་བཤམས་སོ། །མུ་སྟེགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

123

ཅན་གྱི་དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་འབྱོར་པ་དང་བསྟུན་པའི་གོས་ཀྱིས་
གཡོགས་པའི་འདུན་ཁང་དྲུག་དང་སྟན་དྲུག་ཀྱང་བཤམས་པ་ལ་སྟོན་པ་དྲུག་སྔར་
འོངས་ཏེ་འདུག་ནས། ལྷ། བདག་ཅག་ནི་མཆིས་ལགས་ན་དགེ་སྦྱོང་གཽའུ་ཏ་མ་
དགུག་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ཕོ་ཉ་བཏང་ངོ༌། །རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཀྱང་དེ་ཐོས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་དུ་སོང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་འདྲེན་པར་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་བཏང་བས་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་གི་ཉིན་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་

ཁང་དུ་གཤེགས་སོ། །དེ་མཐོང་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཟིན་ན་ད་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་རེས་
ལ་བབ་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ལྷ། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འདིར་

འདུས་ལགས་ན། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འདི་ཅི་དགེ་སྦྱོང་གཽའུ་ཏ་མའམ་བདག་ཅག་གང་
གི་ལགས་སུས་འཚལ། དེ་ནས་དུམ་བུའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རི་
སྤོས་ངད་ལྡང་ལས་ཤིང་ཨཱ་མྲ་འདབ་མ་དཀར་པོས་ཀླུབས་པ་བྱའི་ཚོགས་སྐད་
འབྱིན་པ་བླངས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་གི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ཅིང་

ཁྱིམ་བདག་ངན་པ་བཟང་སྦྱིན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ལྷའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བླངས་

ནས། ལྷོ་ཕྱོགས་ངོས་སུ་བཞག་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ཟིན་ན་ད་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག་སྨྲས་པ། ལྷ། ཆོ་འཕྲུལ་
འདི་སུའི་ཡིན་པ་སུས་འཚལ། དེའི་ཚེ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བལྟ་བར་སྤྲོ་བའི་སྲོག་
ཆགས་གྲངས་མེད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་ལྷ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཡང་འདུས་པ་ན།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

124

བཅོམ་ལྡན་འདས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གཤེགས་ནས་སྒོ་འཕར་གྱི་གསེབ་ནས་འོད་ཟེར་ཕྱུང་བས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པ་དང༌། སྟོན་པ་
དྲུག་གིས་སྨྲས་པ། ལྷ། ད་ནི་དགེ་སྦྱོང་གཽའུ་ཏ་མའི་འདུན་ཁང་ཚིག་ན་གལ་ཏེ་དེས་
རྔོ་ཐོག་ན་འདིར་མཆིས་ལ་ཞི་བར་བགྱིད་གྲང༌། དེས་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་ཕྲེང་
ལྡན་མ་དང༌། དབྱར་ཚུལ་མ་དང༌། བཙུན་མོའི་འཁོར་ཕྱ་མཁན་དྲང་སྲོང་བྱིན་དང༌། སོ་ཕག་མཁན་མནའ་མི་དང༌། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་དང༌། ཙམྤ་མོ་སོགས་དད་པ་ཅན་མང་པོ་ཅང་མི་ཟེར་བར་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འདུག་ཅིང༌། སྟོན་པ་དྲུག་དང་
དེའི་སློབ་མ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་མེ་དེས་
ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་གི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་ནས་རང་ཉིད་ཞི་སྟེ་
འདུན་ཁང་མཛེས་པར་གྱུར་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དགའ་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཟིན་གྱིས་ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་
ཅིག །དེ་དག་སྤོབས་པ་མད་ནས་ཅང་མི་ཟེར་རོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་འདུན་ཁང་དུ་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཐོག་མར་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ཞལ་ཟས་བཤམས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེམས་ཤིང་ས་ལ་བཙུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་
ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ལྗོན་པ་ཆུ་ཞེང་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ། མེ་ཏོག་ཤིང་རྟའི་

འཕང་ལོ་ཙམ་པ། འབྲས་བྲེ་ལྔ་ཤོང་བའི་བུམ་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན། དྲི་བསུང་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཉི་འོད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ཏོ། །འདི་ནས་

བརྩམས་ཏེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆོ་འཕྲུལ་རེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

125

པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གྲངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་ལམ་གསུམ་ལ་སོ་
སོར་ངེས་པར་མཛད་དོ། །
ཚེས་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་མཛེས་པ་ཁ་དོག་ལྔར་འཚེར་བ། མེ་ཏོག་དང༌། འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་པ་
གཡས་ཀྱི་རི་ལ་འབྲས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ། སྐྱེས་པ་ལ་མི་མང་པོ་དག་ཡིད་བཞིན་

དུ་ཚིམ་པར་ཟའོ། །གཡོན་གྱི་རི་ལ་རྩྭ་བཟང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་དུད་འགྲོའི་ཚོགས་ཟ་ཞིང་

ཚིམ་པར་གྱུར་ཏོ། །
ཚེས་གསུམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཙི་ད་ལས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་བསིལ་བའི་ཆུ་ས་ལ་དོར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྫིང་བུ་དཔག་ཚད་ཉིས་

བརྒྱ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་སྤྲས་ཤིང་པདྨ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པས་གང་བ། དེ་དག་གི་ཁ་དོག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གནམ་ས་ཀུན་སྣང་བར་བྱས་
པས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫིང་དེ་ལ་བལྟ་ཞིང་བསྟོད་དོ། །
ཚེས་བཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་ཝརྨིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་རྫིང་དེའི་

ངོས་བཞིར་ཡུར་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བརྒྱད་ལ་ཆུ་འབབ་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་བ་
ཕྱིར་ཡང་འཁོར་ཞིང་རྫིང་ཉིད་དུ་འབབ་པ་སྤྲུལ་ཏོ། །
ཚེས་ལྔ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསེར་གྱི་འོད་བཀྱེ་བས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། འོད་དེས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

126

དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་བྲལ་ནས་ལུས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་ཏོ། །
ཚེས་དྲུག་ལ་ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་མང་པོ་དག་གཅིག་གི་བསམ་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་དང་སོ་སོའི་དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་དགའ་སྟེ་བསྟོད་
དོ། །
ཚེས་བདུན་ལ་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་འཁོར་དེ་དག་སོ་སོ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་བུ་སྟོང་དང་ལྡན་
ཞིང་རྒྱལ་ཕྲན་དང་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟི་སྟང་བྱེད་པར་མཐོང་བས་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་སོ། །
ཚེས་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞབས་གཡས་པ་དྲི་གཙང་ཁང་གི་ནང་དུ་བསྣུན་མ་ཐག་ས་གཡོས་པས་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་

གྲོགས་སུ་ཤོག་ཅིག་བྱས་པའི་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་པོས་བརྡ་བྱས་པའོ་སྙམ་ནས་དེར་
དོང་པ་དང༌། སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉི་མ་ལྟར་

མཛེས་པ་མཐོང་ནས་དད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་འདུན་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་
འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་གུང་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཤམས་པའི་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་

བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་མཽའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོས་བདག་གིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་མུ་
སྟེགས་འདི་རྣམས་ཕམ་པར་བགྱིའོ། །བཀའ་བསྩལ་པ། མུ་སྟེགས་འདི་རྣམས་ང་རྫུ་
འཕྲུལ་ལ་འབོད་པས་ང་ཉིད་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

127

རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སུ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་སྟན་
ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ནས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་གདན་ལས་མི་སྣང་བར་གྱུར་
ནས། ཕྱོགས་བཞིར་གཤེགས་པ་དང༌། བཞེངས་པ་དང༌། བཞུགས་པ་དང༌།
གཟིམས་པའི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་མཛད་ཅིང་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱིན། སྐུའི་སྨན་
ནས་མེ་འབར་སྟོད་ནས་ཆུའི་རྒྱུན་འབེབས་པ་དང༌། གོ་ཟློག་པ་དག་ཀྱང་མཛད་དེ།
འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་སེང་གེའི་

ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་ལ། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡས་གཡོན་ནས་མཆོད་དེ་བསྙེན་བཀུར་རོ། །ཡང་བཀའ་བསྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སུ་ཡིན། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བདག་
ལགས་སོ། །ཞེས་གསོལ་ཏོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་ས་ལ་རེག་པས་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་པདྨ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གསེར་གྱི་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པ་རྡོ་རྗེའི་ཟེ་བ་ཅན་ཕུལ་བ་
ས་བརྟོལ་ནས་ཕྱུང་བ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་པདྨ་དེའི་སྙིང་པོ་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་པདྨ་དེ་འདྲ་བ་རབ་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོ་
བཞུགས་པས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་གང་ཞིང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་འབར།
ཁ་ཅིག་ནི་གསལ་བར་མཛད། ཁ་ཅིག་ནི་ཆར་འབེབས། ཁ་ཅིག་ནི་གློག་འབྱིན། ཁ་
ཅིག་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ལུང་སྟོན། ཁ་ཅིག་ནི་ཞུ་བ་ཞུ། ཁ་ཅིག་ནི་ལན་འདེབས། ཁ་ཅིག་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

128

ནི་འཆག་པར་མཛད། ཁ་ཅིག་ནི་བཞེས། ཁ་ཅིག་ནི་བཞེངས། ཁ་ཅིག་ནི་བཞུགས།
ཁ་ཅིག་ནི་གཟིམས་ཏེ་ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །ཡུལ་སོ་སོ་ནས་ལྷགས་པའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང༌། ལྷ་དང་མི་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་མིག་མི་

འཛུམ་པར་བལྟ་ཞིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཕྱག་འཚལ། དགའ་བ་སྐྱེས་ནས་མེ་ཏོག་
དང་སྤོས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་དག་གིས་གཏོར་ཏོ། །སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌།
བརྩམས་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གསུངས་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མི་སྣང་བ་འགྱུར་གྱིས་མཚན་མ་ཟུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པའི་མོད་ལ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། གསལ་
རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་སྨྲས་པ། ཀྱེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་
ཟིན་གྱིས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རེས་ལ་བབ་པས་སྟོན་ཅིག །དེའི་ཚེ་རྫོགས་བྱེད་ཅང་མི་

སྨྲ་བར་གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ་ལ་གྲུ་ཕུག་བྱས་པས། དེས་ཀྱང་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་ལ། དེས་ཀྱང་མི་ཕམ་པ་ལ། དེས་ཀྱང་ཀཱ་ཏྱའི་བུ་ནོག་ཅན་ལ། དེས་ཀྱང་གཉེན་གྱི་བུ་ལ།
དེས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་ལ་བྱས་སོ། །རྒྱལ་པོས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྨྲས་ཀྱང་ཅང་
མི་ཟེར་བར་གཅིག་ལ་གཅིག་གྲུ་ཕུག་བྱེད་ཅིང་ཡུལ་ཡུལ་པོ་དང་ཞུམ་ཞུམ་པོར་
གྱུར་ནས་མགོ་སྨད་ཅིང་སྤོབས་པ་མེད་དེ་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འདར་ཞིང་འདུག་
གོ །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་གིས་སེང་གེའི་ཁྲི་མནན་པས་དེ་ལས་བ་
ལང་གི་སྐད་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་གྲག་མ་ཐག་སྲིན་པོ་ཆེན་པོ་ལྔ་བྱུང་ནས་སྟོན་པ་དྲུག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

129

གི་ཁྲི་བཤིག་གོ །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ནི་རྩེ་ལ་མེ་འབར་བའི་རྡོ་རྗེ་ཐོགས་ནས་སྟོན་པ་
དྲུག་གི་མགོར་གཟས་ཤིང་རླུང་དམར་དང་ཆར་དྲག་པོ་བཏང་བས་སྟོན་པ་དྲུག་པོ་སྔངས་ཤིང་འཇིགས་སྐྲག་ནས་བྱེར་ཏེ། གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ་རིའི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས།
ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་ནི་རྩྭའི་ཚང་ཚིང་དུ། མི་ཕམ་སྒྲའི་ལྭ་བ་ཅན་ནགས་ཐིབ་པོར།
ཀཱ་ཏྱའི་བུ་ནོག་ཅན་འདུན་ཁང་དུ། གཉེན་གྱི་བུ་ནི་ལྷ་ཁང་དུ་ཞུགས་སོ། །རྫོགས་བྱེད་ནི་རྫིང་དུ་ལྕེབས་ཏེ་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སོང་ངོ༌། །དེ་ནས་རྫོགས་བྱེད་དང་མིང་

གཅིག་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ཏེ། སྟོན་པ་དྲུག་པོ་བྲམ་ཟེའི་གྲོང་
དུ་བྲོས་སོ། །
དེ་དག་གི་འཁོར་དགུ་ཁྲི་སངས་རྒྱས་ལ་དད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་འོད་བཀྱེ་སྟེ།
འོད་རེ་རེ་ལ་པདྨའི་སྟེང་དུ་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཆད་པ་བཞུགས་པར་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ཚེས་དགུ་ལ་ཚངས་པས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཚངས་གནས་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་མཐོ་བ་འོད་ཟེར་གྱིས་གནམ་ས་གསལ་བར་མཛད་དེ་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །
ཚེས་བཅུ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་སྲིད་པའི་རྩེ་ལ་ཐུག་གི་

བར་གྱི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འབར་བར་གྱུར་ཏོ། །
ཚེས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་དུ་སྐུ་མི་སྣང་བར་མཛད་ནས་འོད་བཀྱེ་སྟེ་ཆོས་
བསྟན་ཏོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

130

ཚེས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་བདག་ཙི་ཏས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ནས་གསེར་གྱི་འོད་བཀྱེ་བས་དེས་
རེག་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་བྱམས་པ་ལ་གནས་པར་མཛད་དོ། །
ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཙི་ད་ལས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་སྟོན་པ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པའི་སྐུའི་ལྟེ་བ་ནས་འོད་ཟེར་གཉིས་བྱུང་བ། སྐུ་ལས་འདོམ་བདུན་ཙམ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་འོད་ཟེར་གཉིས་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་པདྨ་
གཉིས་བྱུང་བ་ལ་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་བྱུང་ཞིང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ནས་
ཀྱང་འོད་ཟེར་གཉིས་གཉིས་བྱུང་སྟེ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བས་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གང་
བར་སྤྲུལ་ཏོ། །
ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་དེས་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་དེ་དག་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྟ་གསེར་
ལྟར་འབར་བ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུར་གྱུར་ཅིང༌། དེ་རེ་
རེའི་སྟེང་དུ་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་བཞུགས་ཏེ་འོད་ཀྱི་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བར་
མཛད་དོ། །
ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བསྙེན་བཀུར་བ་ན་སྣོད་
ཐམས་ཅད་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པས་གང་སྟེ་ཆོ་འཕྲུལ་བལྟ་བའི་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་ས་ལ་རེག་པས་དམྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བ་མེ་འབར་བས་སྲེག་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་དག་བདག་ཅག་སྡུག་བསྔལ་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

131

འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས་སྐྲག་ཅིང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ལ། དམྱལ་བ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་སོར་ལྔ་ལས་གསེར་
བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་ཐོན་ནས་འོད་དེས་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཞི་ཞིང་ཆོས་ཐོས་མ་ཐག་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་སོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ན་ལྷ་དང་མི་དད་
པ་ཅན་དག་གིས་གནས་དེར་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བང་
རིམ་བཞི་པ་ཕྱོགས་རེས་གློ་འབུར་དང་བཅས་པ་བརྩིགས་སོ། །
དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་
ཡས་པ་བསྐོར། དེ་ནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ནས་
འདུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་བགྲང་བ་
ལས་འདས་པ་དང་ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
དེ་ལ་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་
ནས་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཕལ་
པོ་ཆེ་དང༌། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཀའ་བར་པའི་སྡེར་གཏོགས་ཀྱི་མདོ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས། དེ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་བཀའ་མཐའ་མའི་སྡེར་གཏོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་
གསུངས།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཚུལ་ནི། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོར་ཤེར་ཕྱིན་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

132

གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་དང༌། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་དང༌། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་དང༌། གནས་གཙང་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གནས་མང་པོ་དང༌། ཀླུའི་གནས་

དང༌། གནོད་སྦྱིན་གྱི་གནས་དང༌། ཨཽ་ཌཱི་ཡ་ན་ལ་སོགས་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་

གནས་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོར་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་

གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བླུན་རྨོངས་འགའ་ཞིག་འདི་སྙམ་དུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་

པོས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་མ་གསུངས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཞིང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ནི་རྣམ་པར་མི་འཚམ་པའི་བབ་ཅོལ་

ཏེ། སྟོན་པས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་པའི་ཚེ་ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་སར་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ནས་འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་
མི་ཐུབ་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཟུངས་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱ་རྒྱུད་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་ཅན་གྱི་དབང་དང་
གདམས་ངག་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་དོ། །
ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
སེང་གེ་སྒྲའི་གཟུངས་གསུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་ཞགས་
པའི་གཟུངས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་གཟུངས་སོགས་བྱ་
བའི་རྒྱུད་མང་དུ་གསུངས་ཤིང༌། བྱ་རྒྱུད་པདྨའི་རིགས་ཀྱི་དབང་དང་གདམས་ངག་
ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་དོ། །ཡང་སྟོན་པས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

133

སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་རིགས་རྣམ་འཇོམས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་
ཤིང་དེའི་གདམས་ངག་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་སོགས་བྱ་བའི་རྒྱུད་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
ལྟར་དང༌། སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་དང་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་

སོགས་གསུངས་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང༌། དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་སོགས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་སུ་འོག་མིན་དུ་གསུངས་པ་

དང༌། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་པའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཤི་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེ་ངན་སོང་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་གསུངས་ནས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་དེའི་གདམས་ངག་གནང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པས་ལྷའི་བུ་དེ་མ་ཐག་དམྱལ་བ་ནས་ཐར་ཏེ་ལྷ་གནས་གོང་མར་སྐྱེས་ནས་སྟོན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་དད་གུས་ཆེན་པོས་ཕྱག་
དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། ཨེ་མ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །སྔགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཡ་
མཚན་ཆེ། །གང་ཕྱིར་མཚམས་མེད་ལྷུང་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ལྷ་གནས་མྱུར་དུ་
སྐྱེས། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང༌། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་
པའི་རྒྱུད་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནག་པའི་ཉ་ལ་དཔལ་

ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འཁོར་བྱེ་བ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པས་གསུངས་ཤིང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བླ་མེད་ཀྱི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

134

རྒྱུད་ཕལ་མོ་ཆེ་གསུངས་ནས་གསང་བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་རྒྱུད་གཏད་པར་
མཛད་པ་དང༌། གཞན་ཡང་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་དང་ཕུལ་དང་རྩེ་མོར་
གྱུར་པ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་གྲུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པར་གསུངས་ལ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་
འདུས་པའི་གླེང་གཞིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་བྷ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་
ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་ནས་ནམ་མཁའི་

དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གང་བའི་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ལ་འདུས་པའི་རྒྱུད་
གསུངས་པར་བཤད་ཅིང༌། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་
པོ་དང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་གསོལ་ཏེ། བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་བསྐལ་བ་

གྲངས་མེད་པ་འདས་པའི་སྔོན་རོལ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་འདས་
པ་ནས་བཟུང་འོད་སྲུང་གི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་
གསུངས་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་

བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་པ་ལྟར་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཨོ་ཌཱི་ཡ་ནའི་ཡུལ་

དུ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གསུངས་
ཤིང་ཕྱག་རྡོར་ལ་རྒྱུད་གཏད་པར་མཛད། དེར་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིས་ཀྱང་བསྒོམས་
ནས་ཚེ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཟུང་འཇུག་གྲུབ་པར་གྲུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཕལ་ཆེར་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

135

ཞེས་འབྱུང་གི །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུངས་ཞེས་མི་འབྱུང་བས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པའི་

གཏམ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལོངས་སྐུའི་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོར་བཞེངས་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
མིན་ཞེས་ཇི་ལྟར་སྨྲ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆ་ལུགས་བསྒྱུར་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་
འདུལ་བ་ལུང་ན་ཡང་སྣང་སྟེ། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་
དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་དང༌། ཁྱད་པར་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་

པའི་ཕོ་ཉ་བཏང་བ། ཁྱེད་རྣམས་ཞག་བདུན་ན་ང་འཕྲད་པར་ཤོག་ཅིག །དེ་ལྟར་མ་
འོང་ན་དམག་དྲངས་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྤྲིངས་པ་དང༌། ཕོ་ཉ་
དེས་གྲོང་ཁྱེར་ལྔར་ཕྱིན་ཏེ་གཏམ་དེ་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་རྣམས་སྐྲག་ནས་མཉན་ཡོད་དུ་ལྷགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་དོན་དེ་སྨྲས་པ་དང༌། ཕན་ཚུན་བགྲོས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་དོན་དེ་ཞུས་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕོ་ཉ་དེ་
ངའི་གན་དུ་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཕོ་ཉ་
ལ་ངེས་ལས་ལྷག་པའི་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བཞུགས་པས་དེའི་གན་དུ་སོངས་
ཤིག །

དེས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་བ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་
བའི་ཆ་བྱད་དུ་བཞུགས་པ་ལ་འཕྲིན་ཡིག་དེ་ཕུལ་བ་དང༌། འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཡི་
གེ་དེ་རྡོག་པས་མནན་ནས། ཕོ་ཉ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གླེན་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བཀའ་མི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

136

ཉན། ཁྱོད་སོངས་ལ་ངས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཞེས་གྱིས་ཤིག །ཁྱོད་
ཞག་བདུན་ན་ངའི་གན་དུ་ཤོག་ཅིག །དེ་མ་འོང་ན་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གྱིས་
ཤིག །ཅེས་བསྒོ་ནས་བཏང་བ་ན། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་མཉན་ཡོད་དུ་ལྷགས་པ་ཉི་འོག་
གི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀ་པི་ན་བསུས་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན། དེའི་ཚེ་

རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་འདྲ་བར་སྤྲུལ་ཞིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་ཆ་ལུགས་སུ་བཞུགས། མཽའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ནི་བློན་པོ་
རིན་པོ་ཆེར་སྤྲུལ་ཏོ། །དེ་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་ཆེན་པོས་མཐོང་བ་དང༌། འདི་བདག་ལས་
བྱད་གཟུགས་ནི་ལྷག་ན་སྟོབས་ནི་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྙམ་པ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
དབང་པོའི་གཞུ་ཁྱེར་ཏེ་ཁ་ལོ་བའི་ཆས་སུ་བྱས་ནས་བློན་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཕུལ་
ལོ། །བློན་པོས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་བཀས་གསེར་སའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱིན་པ་དང་དེས་
བླངས་ཀྱང་མ་ཐེག་གོ །དེ་ནས་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་གཞུ་དེ་བླངས་ཏེ་མཐེ་ཆུང་གིས་

བདུངས་ནས་ཀ་པི་ན་ལ་འགེངས་སུ་བཅུག་པ་དང༌། དེས་བསྒུལ་བར་ཡང་མ་ནུས་
ནས་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནམ་རུ་དེའི་གཞུ་རྒྱུད་སྦྲེངས་པ་
ཙམ་གྱིས་ས་གཡོས་མདའ་གཅིག་འཕངས་པས་ལྕགས་ཀྱི་རྔ་བོ་ཆེ་བདུན་ཐལ་ཕྱུང་
དུ་སོང་ནས་མདའ་ལྔར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་ལས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་
ནས་འོད་ཟེར་རེའི་རྩེ་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རེ་རེ་བྱུང་ངོ༌། །འོད་ཟེར་དེ་
དག་གིས་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་དོན་བྱས་ཤིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་
དག་ཀྱང་གྲག་གོ །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་སྟོབས་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཞི་ནས་ཨེ་མ་འདི་ཅི་ཞིག་སྙམ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

137

པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་
ངོ༌། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་བཞིན་གྱི་སྐུར་མཛད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་

བློན་པོ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྷན་ཅིག་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏེ། །ཚེ་
དང་ལྡན་པ་ཀ་པི་ན་ཆེན་པོར་གྲགས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་
བའི་རྒྱལ་པོས་བཏུལ་བ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཏུལ་བ་མིན་ཞེས་ཤེས་
ལྡན་སུ་ཞིག་སྨྲ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུངས་ཞེས་པའང་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མང་དུ་སྣང་སྟེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་
གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང༌། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་གི་རྩ་བ་ནི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཡིན་པར་གྲགས་ལ།

མཚན་བརྗོད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཤཱཀྱ་ཐུབ། །གསང་སྔགས་རིགས་ཆེན་
ཐམས་ཅད་དང༌། །གསང་སྔགས་རིག་སྔགས་འཆང་བའི་རིགས། །རིགས་གསུམ་ལ་
ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །འཇིག་རྟེན་སྣང་
བྱེད་རིགས་ཆེན་དང༌། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་དང༌། །རིགས་ཆེན་གཙུག་
ཏོར་ཆེར་གཟིགས་ནས། །ཚིག་གི་བདག་པོས་ཚིགས་སུ་བཅད། །གསང་སྔགས་རྒྱལ་པོ་དྲུག་ལྡན་ཞིང༌། །གཉིས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང༌། །མི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་འདིས་

གསུངས་པ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་
གསུངས་པ་ནི། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྩོད་པའི་དུས་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

138

སུ་ཤཱཀྱ་སེང་གེས་གསུངས་པ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྙིང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱ་བར་འདོད་པ་
དག་གིས་བླུན་པོའི་འཆལ་གཏམ་ལ་ཡིད་གཏད་པར་མི་བྱ་བར་ལམ་གྱི་རྩ་བ་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང༌། མཐར་སྔགས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་
ཟུང་འཇུག་གྲུབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་

ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པར་བྱས་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་
ལས་ལྷག་པའི་གདམས་ངག་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་
གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང༌། རྒྱུད་
སྡེ་བཞིའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ཞིག་བཀའ་བསྩལ་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། ཇི་སྐད་དུ།
ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད། །གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་
དང༌། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཇི་ཙམ་པ། །ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་

སྐད་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་གསུང་གཅིག་ཉིད་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་སྐད་
དང་མཐུན་པར་གོ་བ་དང༌། རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་བསམ་པ་དང་འཚམ་པའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། སྐུའི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ལ། འོན་ཀྱང་གདུལ་
བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་དང་མཐུན་པར་སྡོམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

139

པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བསྐོར་ཏེ་ལྷ་མི་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་

བར་མཛད་ནས། སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་དང༌། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་
རབ་དཀའ་གཉིས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་དུ་ཕེབས་ནས།
སྟོན་པས་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རབ་བཟང་དང༌། རབ་དགའ་གཉིས་ལུས་པ་ལ།
རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་པི་ཝང་རྒྱུད་སྟོང་པ་ཁོག་པ་པཻཌཱུརྱ་ལས་བྱས་པ་
བསྣམས་ཏེ་དྲི་ཟར་སྤྲུལ་ནས་རབ་དགའི་སྒོ་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། དེ་དང་གླུ་དབྱངས་
འགྲན་ཞིང་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་བཅད་ཀྱང་སྒྲ་གདངས་ཁྱད་མེད་
དོ། །དེ་ནས་སྟོན་པས་རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་བཅད་དེ་ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲ་གདངས་
སྔར་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་དང༌། རབ་དགའ་ང་རྒྱལ་ཆག་སྟེ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་པ་དང༌། སྟོན་པས་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པས་དེ་ལ་རབ་དགའ་དད་ནས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉན་
པའི་ཕྱིར་འདུག་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང༌། དེ་ནས་རྫིང་བུ་དལ་འབབ་ཀྱི་
འགྲམ་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྲགས་པ་ཞིག་

ཡོད་པས། རྫིང་དལ་འབབ་ཀྱི་འགྲམ་ཨུ་དུམ་ཝཱ་རའི་ཚལ་གྱི་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་དང་

སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་ཞེས་ཐོས་པའི་རྒྱུས་བདག་གི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་འགྱུར་
སྲིད་སྙམ་སྟེ་སོང་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ལན་གསུམ་ཞུས་པས་མ་གནང་བ་སྟོན་པས་མཁྱེན་ནས། ང་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་གཏམ་གླེང་བའི་མཐའ་མ་འདི་ཡིན་གྱིས་ཐོངས་
གསུངས་ནས། རབ་བཟང་ལ་དགའ་བར་བྱ་བའི་གཏམ་མང་པོ་མཛད་ནས། རབ་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

140

བཟང༌། ང་ནི་ན་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལོན་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལོ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ལྷག་
གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་གང་ཡིན་ཅི་ཞེས་བྱས་གྱུར་ཅིང༌། རབ་བཟང་ཆོས་འདུལ་བ་གང་
ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མེད་པ་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞི་མེད་ལ།
ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་ན་ཡོད་དེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ན་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པས་བདེན་པ་མཐོང༌། ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པས་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་སྟེ། སྟོན་པ་མྱང་ངན་ལས་འདའ་བ་བལྟ་བར་མི་བཟོད་དོ་སྙམ་ནས་གནས་ལྔ་
བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །
དེ་ནས་སྟོན་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། འཁོར་རྣམ་བཞིས་ཕན་

བདེར་འགྱུར་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བཀླག །སྟོན་པ་སོ་ཐར་ལ་གྱིས།
རྒན་པས་གཞོན་པ་རྣམས་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་བསྡུ། གཞོན་པས་རྒན་པའི་མིང་འབོད་མི་
བྱ། དད་པ་ཅན་ལ་སྟོན་པ་འཁྲུངས་པ། སངས་རྒྱས་པ། ཆོས་གསུངས་པ། མྱང་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་བཞི་བསྟན་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
དང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ན་ཞུས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ནས་སྐུའི་སྟོད་
གཡོགས་བསལ་ཏེ། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་
ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ལྟོས་ཤིག །དགེ་སློང་དག་རེ་ཤིག་ཅང་མ་སྨྲ་ཞིག་
དང༌། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདི་ནི་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཤིང་སཱ་ལ་
ཟུང་གི་འགྲམ་དུ་མ་འོངས་པ་ན་བྱང་ཕྱོགས་གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་བ་རང་
ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་དར་བར་གྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་ཕྱིར་དབུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

141

བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་སོང་ནས་གྱ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་
ཕེབས་པ་རྣམ་གནོན་ཞེས་པ་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་
ཉིན་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་དང་འཕྲིན་

ལས་རྒྱུད་ཆད་པ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞིང་རྙེད་པ་དཀའོ་ཞེས་
འདོམས་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་སོགས་ཀྱིས་མྱ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་
ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ཤིང༌། སྐུ་གདུང་དང་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་

ཐམས་ཅད་མཆོད་རྟེན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །
སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་པ། སངས་རྒྱས་པ། མྱང་ནས་ལས་འདས་པ། འདི་

རྣམས་ཀྱི་ལོ་དུས་ལ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་

སྟེ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་སྟོན་པ་ཤིང་ཕོ་བྱི་བའི་ལོར་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། ཤིང་མོ་
གླང་ལ་སྐུ་བལྟམས་ས་མོ་ཕག་ལ་སངས་རྒྱས། ཤིང་ཕོ་སྤྲེའུ་ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཞེད་པ་དང༌། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། མེ་མོ་ཡོས་ལ་ལྷུམས་སུ་
ཞུགས། ས་ཕོ་འབྲུག་ལ་སྐུ་བལྟམས། ཆུ་ཕོ་སྟག་ལ་སངས་རྒྱས། མེ་མོ་ཕག་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཞེད་པ་དང༌། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དུས་འཁོར་གྱི་རྩིས་

ཀྱི་སྟེང་ན་རྣམ་དག་ཡར་ལོག་གི་རྩིས་བྱས་པ་ན་སྔར་གྱི་མཁས་པ་དེ་དག་གི་བཞེད་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

142

ཚུལ་དེ་དག་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ནུབ་མོ་དུས་
མེའི་རི་མོ་ས་གའི་སྟེང་དུ་མི་འབབ་པས་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་ལོ་སོགས་ལོ་ཁམས་དེ་
དག་མི་འཐད་ཅེས་དེས་སུན་ཕྱུང་ནས་སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་དུས་
གཞན་དུ་འཆད་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཀྱང་ཕལ་མོ་ཆེར་ས་གའི་ཉ་ལ་

བཞེད་ཅིང༌། མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་བཞེད་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་སྣང་ནའང༌། འདིར་བརྗོད་
པ་དེ་དག་ནི་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་

འཁྲུངས་ལོ་སོགས་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ལ་བློ་མི་བདེ་
བ་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། སྟོན་པ་འཁྲུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་ལོ་དུས་གང་ལ་
ཡིན་ཡང་རུང༌། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཅག་སྙིགས་མའི་འགྲོ་བ་
ཉམ་ཐག་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཞིང་འདིར་བྱོན་ཏེ་ལྷུམས་སུ་
ཞུགས་པ་དང༌། སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌། རོལ་རྩེད་མཛད་པ་དང༌། ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་བདུད་བཏུལ་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང་མཛད་པ་བཟང་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་གདུལ་བྱ་བགྲང་བ་ལས་
འདས་པ་ཞིག་སྨིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་མཛད་པ་དང༌། ལྷ་དག་མིའི་མཆོད་པ་ཚད་མེད་
པས་མཆོད་པ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་མཛད་དོ་སྙམ་དུ་དད་གུས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང༌། ལྷག་པར། མཛད་པ་ཀུན་ལས་
གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

143

ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་བྱོས། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་འདུལ་
བའི་དོན་ཁོ་ནར་མཛད་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལྔ་སྡེ་ལ་སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོགས་
ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་སོགས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་དང་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་སྟོན་པར་
མཛད་པ་དེ་ནས་བཟུང༌། མཐའ་མར་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། འཁོར་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་བསྟན་པའི་བར་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤ་སྟག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་གང་ཟག་རང་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཤ་སྟག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་

ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་བདག་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་
བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་འདི་སྙེད་ཅིག་

གསུངས་སོ་སྙམ་དུ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་དང་ཐུགས་རྗེ་དྲན་པའི་སྒོ་
ནས་དད་ཅིང་གུས་པས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་ལྷུར་བྱའོ། །
སྟོན་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་ཡང་ལྔ་སྡེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་
པ་མི་རྟག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པར་མཛད། མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་རྟག་པ་སྟོན་པར་
མཛད་པར་འདི་ལ་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཤེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་ལ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་ལ་བསྐུལ་བའི་

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

144

གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ནུས་ཏེ། ཐོག་མར་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་ཚེ་
ན་ཚེ་འདི་རིང་དུ་མི་གནས་པར་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་བསམ་ནས་དེས་བསྐུལ་ཏེ་ཆོས་ལ་འཇུག་དགོས་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་པའི་

ཚུལ་བསམ་ནས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་མེད་པའིཚུལ་

བསམ་སྟེ་དེས་བསྐུལ་ནས་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
སྐབས་སུའང་མི་རྟག་པ་བསམ་སྟེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་ངང་ཚུལ་བསམ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་

མར་ཤེས་པ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་དང༌། དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་ཚེ་ནའང༌།
དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྡུག་བསྔལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་བསྒོམས་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་

འཛིན་པའི་བློ་བཟློག་པར་བྱས། དེས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་མཐར་སྤྲོས་པའི་མཐའ་

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ལམ་ཐུན་མོང་
བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་སྔགས་ལམ་ལ་སློབ་པའི་ཚེ་ནའང་མི་རྟག་པ་དྲན་པས་རྒྱུད་
བསྐུལ་ནས་ལམ་ལ་སློབ་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་

ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འཁྱེར་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བརྗོད་
ཀྱིས་མི་ལང་བ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡི། །ཚུལ་འདི་རྒྱལ་སྲས་

རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས། །ཇི་ཙམ་བརྟགས་ཀྱང་བློ་ཡི་ཡུལ་མིན་ན། །ཚངས་དང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

145

དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྨོས་ཅི་འཚལ། །མཁའ་ལྡིང་དབང་པོས་མཁའ་ལ་བགྲོད་
བགྲོད་ནས། །ནམ་ཞིག་རང་སྟོབས་བྲི་བས་ལྡོག་འགྱུར་གྱི། །ནམ་མཁའ་ཟད་པས་
ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའང་དེ་ལྟར་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ནི་རྒྱལ་བ་ནང་ཕན་

ཚུན་མ་གཏོགས་རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་དང༌། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་ཐོབ་
པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དང༌། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་བརྟག་ཀྱང་ཤེས་པར་ནུས་པ་མིན་ན་

བློ་ཆུང་བདག་འདྲ་བས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་ཤེས་པར་ག་ལ་ནུས། དེ་མ་ཟད་ཐུན་མོང་
བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་ནུས་པའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱང་བདག་
འདྲ་བས་ཆ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་བརྗོད་པར་ག་ལ་ནུས། སྔར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་
ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚད་མ་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང༌། སྙིང་རྗེ་པདྨ་
དཀར་པོའི་མདོ་དང༌། གཞན་ཡང་མདོ་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་

ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་
པ་ནི་རང་གི་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པ་

དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དང་གཞུང་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ནས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་
དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་དང་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

146

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་སྣང་བས་བྱང་ཆུབ་

ལམ་རིམ་ལ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐོང་བ་ཞིག་གལ་ཆེ་བར་བསམ་ནས་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབྱར་དེ་རྒྱལ་པོ་མ་
སྐྱེས་དགྲས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཆེན་མའི་ཕུག་ཏུ་འོད་སྲུང་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་ཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་དབྱར་གནས་མཛད། དེའི་ཚེ་ཀུན་
དགའ་བོ་ལ་མདོ་སྡེ་བསྡུ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་སྣམ་

སྦྱར་རྣམས་བརྩེགས་པ་གདན་དུ་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་
འཛེགས་ཏེ། ཞལ་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱོགས། ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར། གདོང་མཆི་མ་དང་
བཅས་བཞིན་དུ་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ལྷ་
གྲངས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལས་བབས་དེ་གུས་པར་ཉན་ཞིང་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་
བསྡུས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནས་བཟུང་མཐའ་མ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་
རབ་བཟང་ལ་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་རྣམས་ལ་གསུང་གི་མཐའ་མ་མི་རྟག་པ་
བསྟན་པ་ཡན་ཆད་མདོ་སྡེ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་

ལུས་པར་བློ་ལས་བཏོན་པའོ། །
དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེ་བསྡུས་ནས་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ་
འཁོད། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་ཁྲི་ལ་འཛེགས་ཏེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་
རྣམས་བསྡུས། དེ་ནས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ཁྲི་ལ་འཛེགས་ཏེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

147

བསྡུས་སོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བྱས་

ཟིན་གྱི། ད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་གཏོད་ཅིག་ཅེས་
གསུངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ལྷོ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རི་བྱ་རྐང་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རི་བོ་གསུམ་འདུས་ཀྱི་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་རྩྭའི་

གདན་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནང་བའི་སྣམ་སྦྱར་སྐུ་ལུས་
ལ་བཀབ་སྟེ། ཇི་སྲིད་བྱམས་མགོན་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་པུར་མི་ཉམས་པར་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་རྗེས་སུ་གདམས་ཤིང༌། བསྟན་པ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་

བསྐྱངས་ནས་ནམ་ཞིག་ན་བསྟན་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་གཏད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་
པ་ཉེར་སྦས་ལ་གཏོད་ཅིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་
འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་མཐར་བསྟན་
པ་ཉེར་སྦས་ལ་གཏད། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་

བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་དེ། སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་
པའང་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་རེ་རེ་བྱུང་ན་སོ་ཤིང་སོར་ལྔ་པ་རེ་རེ་དོར་བས་བྲག་ཕུག་འདོམ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་སོ་ཤིང་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་
གྱུར་ཏོ། །འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དྷི་དྷི་ཀ་ལ་གཏད། འཕགས་པ་དྷི་དྷི་ཀས་བསྟན་པ་འཕགས་པ་ནག་པོ་ལ་གཏད། དེས་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ། དེ་དག་ལ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དུ་གྲགས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁོལ

148

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དུས་ཇི་ཙམ་གནས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འདི་

ཉིད་རྒྱལ་བ་གཞན་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེས་ལྷག་པས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་

འདས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང༌། གནས་

བརྟན་ཆེན་པོ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལ་སོགས་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ལ་བསྟན་པའི་

གནས་ཚད་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་སྐྱོངས་ཤིག་

ཅེས་བཀའ་བསྒོས། རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞི་ལ་བསྟན་

པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པ་བསྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བར་བཀའ་བསྒོ་བ་མཛད་དོ། །
དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་རེ་རེ་
ལ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་བཅད་པས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུ་པ་ལེའུ་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ལྔ་བརྒྱ་དང་པོ་དང༌། གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར། དགྲ་བཅོམ་པ་
དང༌། ཕྱིར་མི་འོངས་པ་དང༌། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེའུ་དང༌། ཕྱིར་མི་འོངས་པའི་ལེའུ་དང༌། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་བཞི་པ་དང༌། ལྔ་པ་དང༌། དྲུག་པ་

རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ལྷག་མཐོང་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

ལྡན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལྷག་མཐོང་གི་ལེའུ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་དང༌།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་དང༌། དགུ་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་མངོན་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མངོན་པའི་ལེའུ་དང༌། མདོ་སྡེའི་ལེའུ་དང༌།
འདུལ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། ལྔ་བརྒྱ་པ་བཅུ་པ་ལ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

149

བའི་རྟགས་ཙམ་ལས་ལྟ་སྤྱོད་རྣལ་མ་དང་མི་ལྡན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་

སྟེ། འདི་ཉིད་ལ་ལྔ་བརྒྱ་མཐའ་མ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་

དག་གིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ལན་ཅིག་མཇལ་བའི་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་བའི་

བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བག་ཆགས་ཅི་

ཐེབས་བྱའོ།། །།

150

༄༅། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་ཆེན་རྣམ་པར་ཐར་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

༄༅། །ངོ་མཚར་བཀྲ་ཤིས་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་ལམ་ཡངས་

པོར། །རྣམ་འདྲེན་ཉི་མ་སྟོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་ཡང་དག་ཤར་བ་ལས། །བདེ་
གཤེགས་བཞི་པ་ཟས་གཙང་སྲས་ཞེས་རྨད་བྱུང་གྲགས་པའི་འོད་སྟོང་ཅན། །སྟོང་
གསུམ་མི་མཇེད་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཤཱཀྱའི་ཏོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྲས་མཆོག་གནས་
བརྟན་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་དབང་ཕྱུག་མོ་འགལ་བུ། །རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་མང་ཐོས་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་དགའ་བོ། །ཤཱ་ནའི་གོས་ཅན་འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་དྷི་ཏི་ཀ་དང་ནག་པོ་བ། །ལེགས་མཐོང་ཆེན་མོ་ཆུ་དབུས་པ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདུད། །གང་གི་རྨད་བྱུང་མཛད་པ་མཐའ་དག་སར་གནས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་མི་ནུས་ན་ཚུར་མཐོང་བྱིས་པས་སྨོས་ཅི་

འཚལ། །འོན་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་མཛད་ཆེན་རྣམ་ཐར་ཆ་ཙམ་
ཞིག །སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་བཞིན་རང་གི་དད་པའི་རྟེན་དུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

151

འགོད། །
དེ་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིམ་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། ཤཱཀྱ་སེང་གེཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ། སྟོབས་བཅུ་དང་ལྡན་པ། མི་

འཇིགས་པ་བཞི་བརྙེས་པ། ཉིན་ལན་གསུམ། མཚན་ལན་གསུམ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐུགས་རྗེ་སྤྱན་གྱི་གཟིགས་ནས། གང་ནི་ཉམས། གང་ནི་འཕེལ། གང་ནི་

གནོད་པ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་མི་བདེ་བར་གྱུར། གང་ནི་ངན་སོང་ལ་གཞོལ་ཞིང་

འབབ། གང་ནི་ངན་སོང་གི་ལམ་ནས་བསླང་སྟེ། མཐོ་རིས་དང༌། ཐར་བ་ལ་

བཞགགང་འདོད་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི་ལག་པ་ནས་དྲང༌། གང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་

བ་དོན་དང་བཅས་པར་བྱ། གང་གི་དགེ་རྩ་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད། བསྐྱེད་པ་ནི་སྨིན།
སྨིན་པ་ནི་གྲོལ་བར་བྱ། ཞེས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བརྩེ་བ། མཁྱེན་པ་
ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ཞིང༌། ནུས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས། །མཐར་འོག་མིན་དག་པའི་ཞིང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང༌། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་

ཀྱི་སྣང་བ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་རྣམ་བཞི་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་གྱི་
ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ།
འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྲས་
སུ་སྐུ་བལྟམས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང༌། དཀའ་བ་སྤྱད་དེ། གསར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

152

པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་བསྐོར་ཏེ།
ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་གི་བར་གྱི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ཅིང༌། ཕྱི་རབས་ཀྱི་བསྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱང༌། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཐུགས་རྗེ་ཅན་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་དང༌། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དག་ལུང་བསྟན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་

གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང༌། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་པར་

མཛད་དོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །དེས་ན་འདིར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
མཛད་ཆེན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ།

དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།
བར་དུ་ཚོགས་བསགས་པའི་ཚུལ། མཐར་མཛད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བའི་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། རྨད་བྱུང་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་

གནས། །དགྲ་བཅོམ་གསེར་རིའི་ཕྲེང་པས་ཡོངས་སུ་བསྐོར། །བླ་མེད་སྐུ་བཞིའི་བང་
རིམ་མངོན་པར་མཐོ། །སྟོབས་བཅུའི་མཁར་འཕགས་ཐུབ་དབང་ལྷུན་པོར་འདུད། །ལས་ཉོན་རླབས་ཕྲེང་གཡོ་བའི་ཡིད་མཚོ་ལས། །ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་དྲན་
པའི་པདྨ་དཀར། །ཁྱོད་སྐུའི་ཉིན་བྱེད་དབང་པོར་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། །བསྟོད་ཚིག་གེ་སར་བཞད་ལ་བརྩེ་བས་དགོངས། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་སྐྱོབ་པ་བླ་ན་མེད། །འཇིག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

153

རྟེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་གནས་ཞིང་གི་མཆོག །སྟོང་ཕྲག་ཉི་མ་འབར་བའི་གཟི་བརྗིད་

ཅན། །བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད། །སྔོན་ཚེ་བདེ་གཤེགས་རིན་

ཆེན་སྙིང་པོའི་དྲུང༌། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔས། །ཞིང་འདི་

བཟུང་བས་རྒྱལ་ཀུན་མགྲིན་གཅིག་ཏུ། །པད་དཀར་ལྟ་བུར་བསྔགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་ཡང་སྔོན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྙེད་འདས་
པ་ན། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་འཛིན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་
རྩིབས་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་རྒྱལ་བུ་མིག་མི་

འཛུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྲས་སྟོང་དང༌། རྒྱལ་ཕྲན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མངའ་འོ། །དེའི་

མདུན་ན་འདོན་གྱི་གཙོ་བོ་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྲས་བརྒྱད་ཅུ་དང༌།
སློབ་མ་བྲམ་ཟེ་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་གྱི་སྲས་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་
མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོནཔར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་
བའི་རྒྱལ་པོ་རྩིབས་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་
དུ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་དེའི་སྲས་སྟོང་གིས་ཀྱང་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བསྙེན་
བཀུར་བྱས་ཏེ། ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ཟླ་བ་གསུམ་འདས་པ་ན། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་
མཚོའི་རྡུལ་གྱིས་ཀྱང་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཤིང་ཆོས་མཉན་ཏེ་རྨི་ལམ་བརྟགས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་པདྨ་ཉི་མའི་འོད་
ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཉིད་ལ་བསྐུར་བ་སོགས་དང༌། རྒྱལ་པོ་རྩིབས་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ཀྱིས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

154

སྲོག་ཆགས་མང་པོ་ཟ་བ་དང༌། བློན་པོ་འགའ་ཞིག་ཤིང་རྟ་བདེ་བ་ལས་ལམ་བདེ་
བར་སོང་བ་སོགས་རྨིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་
རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཆགས་ཤིང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པས་ངན་སོང་དང་འཁོར་བར་ལུང་བསྟན།
བློན་པོ་དེ་དག་ཉན་རང་དུ་ལུང་བསྟན། གཞན་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་གྱིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
མིར་གྱུར་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའང་རྙེད་པར་
དཀའ། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པའང་རྙེད་པར་དཀའ་ཡིས། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིགཅེས་བསྐུལ་བ་དང༌། རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། སངས་རྒྱས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་པོ་འབྱུང་ན་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་མེ་ལོང་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་

འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་སོ། །སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་

གི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་བསྟན་ཏེ། ཞིང་གང་བཟང་བ་དག་འདམ་དུ་

བཅུག་པས། རྒྱལ་པོའང་དད་དེ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཁབ་ཏུ་
ཞུགས་ནས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང༌། རྒྱལ་བུ་སྟོང་དང༌། བྲམ་ཟེ་རིག་བྱེད་ཀློག་པ་
སྟོང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་
པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལྷས་བསྐུལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྙིང་

པོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་སྤྱན་སྔར་འཁོད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་མ་འོངས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

155

ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །བུ་ཐུ་བོ་མིག་མི་འཛུམ་ནི། འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕགས་པ་
དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་པ་ནས། རྒྱལ་བུ་སྟོང་ཚང་བའི་བར་དུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་ཕྲན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང༌།
སྲོག་ཆགས་དུང་ཕྱུར་ཕྲག་དགུ་དང༌། རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་གྱི་སྲས་བརྒྱད་ཅུ་དང༌། བྲམ་
ཟེ་རིག་བྱེད་ཀློག་པ་སྟོང་གཅིག་དང༌། བྲམ་ཟེ་བྱེ་བ་ཕྲག་གསུམ་ཡང་ལུང་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རིག་བྱེད་ཀློག་པ་སྟོང་གི་ཐ་མས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་

ཆེན་སྙིང་པོ་ལ། བསྐལ་བ་བཟང་པོ་དེ་ལ་ཐུབ་པ་ཉི་མ་དུ་མཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་
གསོལ་བ་ལ། བཀའ་སྩལ་བ། ཐུབ་པ་ཉི་མ་སྟོང་དང་བཞི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །གསོལ་བ། བདག་ནི་ཐུབ་པ་ཉི་མ་དེ་དག་གི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དང་གདུལ་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ཅི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས། སངས་རྒྱས་
རིན་ཆེན་སྙིང་པོས་ལགས་སོ་གནང་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྣང་མཛད་ཅེས་བྱ་བར་
འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །
དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་

པོའི་དྲུང་དུ་པུས་མོ་གཡསཔའི་སླ་ང་ས་ལ་བཙུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཡོས་ཤིང༌། འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོད་དེ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་ཆར་བབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བདག་གིས་སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལ་
བྱང་ཆུབ་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་དེ་དག་གིས། སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་ཀྱི་སེམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

156

ཅན་སྐྱབས་མེད་པ་དཔུང་གཉེན་མེད་པ། དེ་དག་སྤང་ནས་རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ཞིང་བཟང་པོ་དང༌། སེམས་ཅན་འདུལ་སླ་བ་དག་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་སྙིང་རྗེ་བས་བདག་གི་སྙིང་ཤིང་ཀང་བུ་ཤའི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་འདར་
ཞིང་ལུས་ཤ་ཐང་བར་གྱུར་ན། བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པར་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མི་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་
པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྔོན་སུས་ཀྱང་བསླབ་མ་མྱོང་བ་དེལྟ་བུ་སློབ་པར་གྱུར་ཅིགསེམས་ཅན་རེ་རེའི་དོན་དུའང་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བཅུར་མནར་མེད་པའི་

དམྱལ་བར་གནས་ཀྱང་མི་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཅིག །སྐྱེ་རྒུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པ་དྲུག་

གསུམ་ཤིན་ཏུ་བདོ་བ་ཕ་ལ་ཕར་མི་འཛིན་མ་ལ་མར་མི་འཛིན་སྡིག་པའི་ལས་ལ་

དགའ་བ་ལ་སོགས་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་དགོས་པའི་སེམས་ཅན་དག་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། དེའི་དབང་གིས་མུ་གེ་དང༌། འཁྲུགས་པ་དང༌། ནད་ཡམས་ལ་སོགས་པ་
མི་བཟང་བ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་དུས་དེར། བདག་དགའ་ལྡན་ནས་བབས་ཏེ་མའི་

མངལ་དུ་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིགཅེས་སོགས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་
སྨོན་ལམ་ཚད་མེད་པ་བཏབ་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་སེམས་ཅན་སེམས་འཁྲུལ་བ་ཉོན་
མོངས་པས་དཀྲུགས་པ་རྣམས་དང༌། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་གི་བསྟན་པ་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིགབདག་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ལོ་སྟོང་
དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིགལོ་ལྔ་བརྒྱར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གནས་པར་
གྱུར་ཅིགབདག་གི་སྐུ་གདུང་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང༌། ཐ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

157

གཅིག་དང༌། བསྐོར་བ་གཅིག་བྱེད་པ་དང༌། བསླབ་པའི་གཞི་གཅིག་ཙམ་འཛིན་པ་
དང༌། ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཀློག་པ་ཡན་ཆད་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དག་ལས་སླར་
མི་ལྡོག་པར་གྱུར་ཅིགབདག་གིས་བསྐལ་བ་དུ་མར་ཚོགས་བསགས་པ་དེའི་མཐུས་

སེམས་ཅན་གང་དག་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་བ་དེ་དག་གི་

དོན་དུ་བདག་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་ནས་བདག་གི་ལུས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་
སྙེད་དུ་གྱུར་ཅིགལུས་རེ་རེ་ཡང་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིགདེ་རེ་རེས་ཀྱང་སྡུག་
བསྔལ་དྲག་ཅིང་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་བསྐལ་བ་ཞིང་གི་རྡུལ་སྙེད་དུ་གྱུར་ཅིག །དེ་
བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་དང༌། མིའི་ནང་ནའང་འོན་པ་
དང༌། ལོང་བ་དང༌། ལྕེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཅིགཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱ་བཏབ་པས།
འཁོར་དེར་ཡོད་པའི་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ནས་མཆི་མ་འཛག་ཅིང་

ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ནི། ལེགས་
སོ། །ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་བསྔགས་པ་བརྗོད་དོ། །ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ནས་

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་སྐྱེས་བསྐུར་ཞིང༌། ཞིང་རེ་རེ་

ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱོན་ནས་ཕྱག་བྱས་ཤིང་བསྔགས་པ་

བརྗོད་དོ། །
དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རིན་ཆེན་སྙིང་པོས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་

ཀྱི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ནི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུའོ། །ཁྱོད་ནི་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟ་
བུའོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ནི། །སྐྱེས་རྒུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

158

སེམས་ཅན་མ་རུང་བ་མི་དགེ་བཅུ་ཚང་བར་སྤྱོད་པ། མཚམས་མེད་པ་ལྔ་བྱེད་པ། ཤིན་ཏུ་འདུལ་དཀའ་བའི་སེམས་ཅན་མ་རུང་བས་གང་བ། ཞིང་མ་དག་པ་མི་མཇེད་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བསྐལ་བ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་རོ། །ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ནས་སླར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བདག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བཀོད་པ་དང༌། ཐ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྲའི་རྩེ་མོ་ཙམ་ལ་བཀོད་པའི་སེམས་

ཅན་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ལ་མ་བཀོད་ན་
བདག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསླུས་པར་གྱུར་ཅིགབདག་

འཚང་རྒྱ་བར་མ་གྱུར་ཅིགབདག་གི་བསྟན་པ་ལ་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་ནས་རྩ་བའི་

ལྟུང་བ་བྱུང་བ། སྤྱོད་པ་ངན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། བདག་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་
གཅིག་ཙམ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མ་བཀོད་ན་བདག་འཚང་རྒྱ་བར་མ་གྱུར་ཅིགཆོས་གོས་ངུར་སྨྲིག་ལྷ་དང་བཅས་པས་མཆོད་པར་འོས་པ་སོར་
བཞི་བ་ཙམ་འཆང་བ་དེ་དག་ཀྱང་དབུལ་འཕོང་དང་ནད་ཡམས་དང་དམག་འཁྲུག་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིགཅེས་སོགས་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་
ལས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས། ང་ནི་སྔོན་ཚེ་དམན་པར་གྱུར་པ་
ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ། །འཇམ་གང་ཞིག་ནི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་

ཀྱང༌། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

159

འདུལ་བ་ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོས། འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་
འདྲེན་པ། །ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐུགས། །ཐོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དག །སྐལ་ལྡན་ཆེན་པོས་བདག་ལ་གསུངས། །ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཐོས་ཤིང༌། །གླང་པོ་དྲགས་པའི་ཤེས་ཆེན་དང༌། །འཇིག་རྟེན་སྡུག་
བསྔལ་གྱུར་མཐོང་ནས། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །མི་དབང་འོད་ལྡན་གྱུར་པ་ན། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར། །ངས་ནི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་
ཏེ། །སྐྱོན་མེད་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་བཏང༌། །ཞེས་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྡན་གྱི་རྟེན་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང༌། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས། སྐྱེ་བ་སྔར་སྐྱེས་གོམས་
པ་ལས། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རྒྱལ་པོ་ཡིས་ནི་སྨོན་སེམས་
སྐྱེས། །འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། །རྣམ་པར་བྱིང་བའི་འགྲོ་བ་འདི། །དགེ་
བའི་ལམ་ནས་རྫོགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་གྲོལ་བར་ཡང་དག་བསྒྲལ། །ཅེས་པའང་
ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་ལས་མང་
པོ་ཞིག་གསུངས་པ་ལས། བསྟོད་པ་འདི་ནི་སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྨྲས་པ། བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་སྣང་མཐའ་ཡིས། །བསྐལ་བ་ཆེན་མོ་
འཛིན་མའི་འཇིག་རྟེན་དུ། །གླིང་བཞིའི་དབང་ཕྱུག་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར། །རྩིབས་ཀྱི་མུ་འཁྱུད་ཅེས་བྱའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། །དེ་ལ་རྒྱལ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང༌། །ས་སྐྱོང་རྒྱལ་ཕྲན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མངའ། །བློན་པོ་བྲམ་ཟེ་
རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་ལ་སོགས། །བྲམ་ཟེ་རིག་བྱེད་ཀློག་པ་སྟོང་ཡང་བྱོན། །དགེ་བཅུའི་

བཀྲ་ཤིས་སྣང་བ་དཀརཔོ་ཡིས། །ཕྱོགས་བཅུའི་འཁོར་ལོ་འགེངས་པའི་འཇིག་རྟེན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

160

དེར། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ཞེས། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་དེ་ཡང་བྱོན། །མི་ཟད་ནམ་མཁའི་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི། །རྒྱལ་བློན་
སྲས་དང་བཅས་པའི་བསྙེན་བཀུར་གྱིས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་ལ་མཆོད་པ་
ནི། །ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྲིན་དང་མཚུངས་པར་མཛད། །གང་ཚེ་བྲམ་ཟེ་བདག་

ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི། །དྲི་མེད་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་ལམ་ཡངས་པོར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
ཟླ་བ་གསར་དུ་ཚེས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར། །རྒྱ་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །བརྩེ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་རླུང་གིས་ཡང་ཡང་

བསྐྱོད། །སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱའི་རླབས་ཀྱི་ཕྲེང༌། །མ་འོངས་མི་མཇེད་འཇིག་

རྟེན་ཞིང་དུ་གཡོས། །དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ནི་པདྨ་དཀར་པོ་དང༌། །རྒྱུ་སྐར་ཁྲོད་ཀྱི་ཉ་རྒྱས་ཟླ་
བ་ལྟར། །རྒྱལ་སྲས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ་ཞེས། །རབ་འབྱམས་ཞིང་

ནས་བསྔགས་བརྗོད་མེ་ཏོག་ཐོར། །དེ་ལྟར་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་པའི་ངོ་མཚར་

གྱིས། །ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདར་ཞིང་གཡོས། །གྲགས་པའི་གདུགས་

དཀར་འོག་མིན་ལྷ་ཡིས་བསྒྲེངས། །བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནག་པོ་ས་ལ་
བསྙིལ། །རྨད་བྱུང་སྙིང་སྟོབས་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །ཐུགས་རྗེ་འོད་དཀར་
རིང་ནས་རིང་དུ་འཕྲོ། །རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །སྲིད་པའི་མཁའ་

ལ་ཤར་བའི་བཀའ་དྲིན་དྲན། །གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་ཏེ། །སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་

སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང༌། །གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ། །བདེ་བའི་འབྱུང་

གནས་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པའོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

161

གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་པའི་ཚུལ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལུས་སྲོག་གཏོང་བ་སོགས། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། །རླབས་ཆེན་སྤྱོད་པའི་དཔུང་

ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིས། །བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ངས་སྔོན་ནད་པའི་ཆེད་
དག་ཏུ། །རང་གི་འཚོ་བ་ཡོངས་བཏང་བས། །སེམས་ཅན་ཕོངས་པ་བསྐྱབ་པའི་

ཕྱིར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །བུ་དང་བུ་མོ་ཆུང་མ་དང༌། །ནོར་དང་
གླང་ཆེན་ཤིང་རྟ་དང༌། །རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བཏང་བས། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་

འབར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང༌། བརྩེ་བའི་རྒྱུ་ཡི་ཤ་ཁྲག་དང༌། །འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་
གྱུར་ཀྱང༌། །ཡན་ལག་ཉིང་ལག་བཏང་བ་ཡིས། །ཆོས་ཚུལ་རྣམ་པར་འཕེལ་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ།
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན། ཅི་ཙམ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱད་
དོ། །ངས་རྒྱལ་སྲིད་དང༌། སྡུག་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་ཞིང༌། བུ་ཕོ་དང༌། བུ་མོ་
དང༌། ཆུང་མ་དང༌། བདག་གི་སྲོག་དང༌། ཤ་དང༌། ཁྲག་དང༌། རུས་པ་དང༌། རྐང་
དང༌། རྣ་བ་དང༌། སྣ་དང༌། ལག་པ་དང༌། རྐང་པ་དང༌། མགོ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་མྱོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་དགའ་བོ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན། གང་
བྱ་དཀའ་བ་དག་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

162

ངས་སྡུག་བསྔལ་གང་དག་མྱོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད། ཀུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་བརྗོད་ན་བདེན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་ན་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཀུན་དགའ་བོ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེས། སྔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་རྩུབ་ཅིང་དྲག་པའི་ཚོར་བ་འདི་ལྟ་བུ་དག་

མྱོང་ངོ་ཞེས་དེ་སྐད་བཤད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་བདག་ཅག་གི་དོན་དུ་
དཀའ་བ་སྤྱད་དོ། །ཞེས་གལ་ཏེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་
གིས་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་ན། ཀུན་དགའ་བོ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བར་ང་སྨྲ་ན།

ཀུན་དགའ་བོ། ང་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་སྔོན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་རྒྱས་པའི་སྲས་

གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་བའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་
པོ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན་པ་ནས་
བརྩམས་ཏེ། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་བསགས་པས་ས་དང་པོ་
ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་དུ་རྒྱལ་པོ་མཛེས་པར་
སྣང་བའི་སྣ་ཆེན་པོ། ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་བའི་ཚེ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་

རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མནོས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གྲངས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་
བསགས་པས་ས་བདུན་པ་ནོན་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

163

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་སྤྲིན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་
མེ་མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ། མེ་ཏོག་ཨུཏྤ་ལ་ལྔས་མཆོད་ཀྱང་ཀྲ໏ཥྞ་ས་རའི་
པགས་པ་དང༌། རལ་བ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གདན་དུ་བཏང་ནས་བསྙེན་བཀུར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་བསགས་པས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་
བའི་བར་ཐོབ་པས་ས་བཅུ་རྫོགས་སོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་
གསུངས་ཤིང༌། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལ་ཨུཏྤ་ལ་ལྔས། །གཏོར་ཏེ་
རལ་བ་གདན་དུ་བཏིང་བྱས་པས། །མི་སྐྱེའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་གྱུར་
ནས། །ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཞེས་ང་ལུང་བསྟན། །ཞེས་དང༌།
ལུང་ལས། གང་ཚེ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང༌། །ལུང་བསྟན་གྱུར་པ་དེ་ཡི་

ཚེ། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །དབང་བཅུ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནས་ས་དང་པོའི་བར་དུ་གྲངས་མེད་པ་དང་
པོའི་ཚོགས་དང༌། ས་དང་པོ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་གྲངས་མེད་པ་གཉིས་པའི་

ཚོགས་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སབཅུ་པའི་བར་དུ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པོའི་ཚོགས་རྫོགས་སོ། །
གཞན་ཡང༌། ཚོགས་ལམ་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག་གི་ཚོགས་དང༌། སྦྱོར་བའི་

ལམ་ལ་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་
གསུམ་སྟེ། གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གསུངས་པའང་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ས་ནས་
བརྩམས་ཏེ་ས་དང་པོའི་བར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི། དྲི་མ་མེད་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

164

པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུའོ། །ཡང་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་
པས་ནི། ས་མི་གཡོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུའོ། །ཞེས་པ་ནས་
འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མོས་
པ་སྤྱོད་པའི་ས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཉིས་འདའ་བར་

བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་

ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་ལ་སོ་སོ་སོ་སོར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱིས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདུལ་བ་ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོས། འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་
འདྲེན་པ། །ཁྱོད་སྔོན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་དུས་གང་དུ། །ཇི་ལྟ་
བུར་ནི་བསྙེན་བཀུར་མཛད། །ཅེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་ལྔ་སྟོང་གི།སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོའི་རྒྱལ་མཚན་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་དྲུག་སྟོང་གི།སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ང་ཡིས་

མཆོད། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ང་ཡིས་མཆོད། །གྲངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
ནི། །རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཆོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྤྱོད་པ་ན། །དེ་ཚོ་ང་ལ་སྐྱོ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

165

སེམས་མེད། །ཅེས་དང༌། མཛོད་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་
གཙུག །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང༌། །དང་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ལ།

སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་ཅིང་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་

ཚུལ་ནི། ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས། སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པའི་རྫ་མཁན་ཡངས་པའི་

འོད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སེར་མའི་བསྙུན་

གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཆུ་འཇམ་པོས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ་ཏེ། མར་དང་ཏིལ་མར་གྱིས་བྱུགས་
ནས། བུ་རམ་ཆུའི་བཏུང་བ་དྲངས་པས་སྙུན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་དེ་དད་ནས།
བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་འདི་ཡིས་ཤཱཀྱའི་རིགས་སྐྱེས་ལ། །ཡོན་ཏན་རིགས་དང་
རུས་དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིང༌། །བདག་གིས་ཚངས་པའི་འཇིག་

རྟེན་བར་གྱི་ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། །ཕ་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཇིགས་པ་མེད་པས་སྒྲོལ་
བར་ཤོག །ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །ཞེས་དང༌། ང་ནི་རྫ་མཁན་གྱུར་པ་ན། །སངས་
རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་མཐོང་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་ངས། །མར་དང་ཏིལ་མར་

གྱིས་མཆོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །
དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
འགོ་བརྩམས་པ་མིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་བཞེན་
གཤེགས་པ་ནི་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དུ་མས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དཔག་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། བརྟགས་

པར་མི་ནུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

166

གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བསྐལ་བ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་མ་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐལ་

བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཀྱི། ནམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནས་བརྩམས་ཏེ།
བསྐལ་བ་བགྲང་བར་བྱ་ཡིས། ཐོག་མའི་སེམས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
དེས་ན་ཐེག་བསྡུས་ལས། བཟང་དང་སྨོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང༌། །སེམས་
བརྟན་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་
རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བར། བཟང་པོ་ནི་དགེ་བ་སྟེ། དེ་
སྟོབས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་ནི་བཟང་པོའི་སྟོབས་ཅན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྨོན་པ་འདིར་སྨོན་ལམ་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་ཡོད་པས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་
ནོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ཅན་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་
ནོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ནི། རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
ཕྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་ནི། མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོས་བཟློག་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་ལ་དགེ་བའི་

ཆོས་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་གི་ཚེ་དགེ་བའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

167

རྩ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་དང༌། སེམས་བརྟན་ཏེ་བར་མ་དོར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་བརྩམས་སོ། །ཞེས་དགེ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང༌། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་
དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སྐབས་ཤིག་ནས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་

ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བརྩམས་པར་གསུངས་སོ། །ཚོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་ནི། སཾ་བྷ་ར་ཞེས་
པ་ཡིན་ལ། སམ་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། བྷ་ནི་ངོ་བོ་དང༌། ར་ནི་འཛིན་པ་སྟེ། དེས་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོའམ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཚོགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་ཞིང་བསོད་པས་
གསོས་ཤིང་གནས་པའི་མིང་དུ་བམ་གཉིས་ལས་གསུངས་ལ། སྤྱིར་བསོད་ནམས་
ཞེས་པ་སྐབས་འགར་དགེ་བ་སྤྱི་དང༌། སྐབས་འགར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལ་

འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་ཡང་དག་
པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྙིང་རྗེ་ལ་

སོགས་པ་ཚོགས་ཡིན་པས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི། ནང་དང༌། ཕྱི་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་དང༌། སྟོང་བ་དང༌། ཆེན་པོ་དང༌། དོན་
དམ་པ་དང༌། འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་དང༌། མཐའ་ལས་འདུས་པ་དང༌།

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང༌། དོར་བ་མེད་པ་དང༌། རང་བཞིན་དང༌། ཆོས་ཐམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

168

ཅད་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། མི་དམིགས་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌།

དངོས་པོ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་གསུངས་སོ། །
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཚོགས་ཡིན་

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ལྔ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་
ཚོགས། །ཞེས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་དང་པོ་གཉིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ཐ་མ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི་

ཚོགས་གཉིས་ཀ་དང༌། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་

པའི་ཚེ་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང༌།

འཇུག་པ་ལས། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ཕལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྔགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་

ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་ཡི་རྒྱུ། །ཞེས་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་
ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང༌། ཐ་མ་གཉིས་ནི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་
ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུར་གསུངས་ཤིང༌།

རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསོད་ནམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་སྟེ། །དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་རྟོག་མེད་པས། །དེ་རྫོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་ཕྱིར། །ཞེས་
ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། དེ་ལྔ་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

169

པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བྱེད་དུ་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་
རྒྱུད་བླ་མས་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྔའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། འཇུག་པས་ནི། དང་པོ་གསུམ་གཙོ་ཆེ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱིས་ནི། དང་

པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང༌། བར་བ་གསུམ་ལ་

ཚོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
དེ་ཡང་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་གྲངས་མེད་ཀྱི་དོན་ནི།

གལ་ཏེ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པར་ལམ་བསྒོམ་དགོས་ན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་ལ། གསུམ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡེ་གྲངས་མེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་དང༌། །ས་ཡ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་
རྣམས། །རྐྱང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་
དང༌། །གཏམས་དཀྲིགས་མི་འཁྲུགས་ཁྱད་འབྱིན་དང༌། །ཞེས་པ་ནས། གྲངས་མེད་
པ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་བ་ལ་གྲངས་
མེད་ཅེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་
གསུངས་ལ།

བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ནི། བྱང་ས་ལས། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་
མེད་པ་དང་པོས་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པ་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་འབད་པས་འཐོབ་ཀྱི་མི་འབད་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

170

པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཉིས་པས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་

ལ་གནས་པ་ནས། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་བར་

ལས་འདས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ནི་

ངེས་པར་འབད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པས་ནི།

མཚན་མ་མེད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་གནས་པ་

ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་པ་མཆོག་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་བ་
ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང༌། ཟླ་བ་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་དུ་བགྲང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་
དག་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་གང་ཡིན་པ་

དེ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་སྔ་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི།

བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ཕྱི་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི། གསུམ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་
པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོས་སྦྱོར་བ་དེའི་

ནང་ན་ལ་ལ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུམས་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་བསྐལ་

བ་ཆེན་པོ་དག་གི་བར་དུ་འདུམས་པར་བྱེད་ཀྱི། གྲངས་མེད་པ་འདུམས་པར་བྱེད་པ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

171

ཅན་འདི་ཉིད་སྔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚེ། སངས་
རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་རིའི་ཕུག་ཞིག་ན་མེ་ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་མཐོང་ནས་
རྐང་བ་ཡ་གཅིག་གིས་འགྲེང་སྟེ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ། སྐྱེས་བུ་ཁྱུ་མཆོག་ཁྱོད་
འདྲའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ལྷ་ཡུལ་ས་ལ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདི་ནའང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་རྣམ་ཐོས་བུ་ཡི་གནས་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལྷ་ཡི་ཕོ་བྲང་གནས་མཆོག་
དག་ནའང་ཡོད་མིན་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་དག་ནའང་མེད། །རི་དང་ནགས་
སུ་བཅས་པའི་ས་སྟེང་རྒྱས་པ་ཀུན་ཏུ་ཡུལ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དེ་ལྟར་བསྐོར་བ་
བྱས་ཏེ་བསྟོད་པས་བསྐལ་བ་དགུའི་ཚོགས་འདུམས་པར་ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་
ལས། །རིན་ཆེན་བཀྲ་བའི་ཕུག་ན་ཡང༌། །སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ལ་ནི་ངས། །དེ་ཚེ་
ཚིགས་བཅད་གཅིག་བསྟོད་པས། །བསྐལ་བ་དགུ་ནི་ཕྱིར་བསྙིལ་ཏོ། །ཞེས་དང༌།
མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང༌། བྲམ་ཟེ་དམ་པ་དེ་རིང་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་
བསྟོད་པའི། །སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་འདི་ཡིས་ནི། །བསྐལ་བ་དགུ་ཞིག་འདུམས་

པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཚངས་པའི་ཆུ་གཏེར་ལས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་ཟླ་བ་དཀར་བོའི་ཕྲེང༌། །ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཁྱིམ་དུ་ཤར་བའི་ཚེ། །གཞན་
ཕན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འདུན་པའི་སེམས། །རྒྱུ་སྐར་ལམ་ནས་ཟླ་བ་ཚེས་པ་བཞིན། །དཀར་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ས་
དང་མཚུངས། །ཕན་འདེའི་བསམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སེམས། །དྲི་མེད་འཛམ་བུ་
ཆུ་ཡི་གསེར་དང་འདྲ། །ལྷག་བསམ་ཆེན་པོ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སེམས། །རིན་ཆེན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

172

འབྱུང་གནས་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ། །རྣམ་པར་འཚེ་བས་གཡོ་མེད་བཟོད་པའི་
སེམས། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདྲ། །བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་འོད་སྣང་
འཕྲོ་བའི་སེམས། །རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡང་དག་མཚུངས། །གཡོ་མེད་བསམ་གཏན་
ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སེམས། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། །ལྔ་རིག་ཤེས་
རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སེམས། །འགྲོ་བའི་ནད་བརྒྱ་སེམས་བའི་སྨན་དང་
མཚུངས། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་སེམས། །འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་
བཤེས་གཉེན་དཔེ་རུ་བྱས། །དབང་བཅུ་ཐོབ་པ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་སེམས། །དགོས་
འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདྲ། །ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་སྟོབས་དང་ལྡན་
པའི་སེམས། །སྣ་ཚོགས་འབྲས་བུ་སྨིན་བྱེད་ཉི་མ་བཞིན། །ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་གཏེར་
དང་འགྲོགས་པའི་སེམས། །ཀུན་ཏུ་སྙན་པའི་དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་འདྲ། །མངོན་པར་
ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་སེམས། །ཐོགས་མེད་མཐུ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
བཞིན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས། །མི་ཟད་རིན་ཆེན་
མང་པོའི་མཛོད་དང་མཚུངས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སེམས། །ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་
སེམས། །ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་བཞོན་པ་བཟང་པོ་བཞིན། །གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་
ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་སེམས། །ལེགས་བཤད་མི་ཟད་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་མཚུངས། །ཆོས་
ཀྱི་སྡོམ་བཞི་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པ་
བཞིན། །བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས། །རིས་སུ་མ་ཆད་ཆུ་བོ་
ཆེན་པོ་བཞིན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཕུན་ཚོགས་ཆར་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

173

འབེབས་པའི་སྤྲིན་དང་མཚུངས། །ཟླ་ཚེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ནས། །འོད་
ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པའི་བར། །གྲངས་མེད་ཚོགས་རྫོགས་ས་ཡི་ཡོན་
ཏན་ཆོས། །བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཐོབ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྲས་ངང་
བའི་རྒྱལ་པོ་ནི། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གཤོག་དཀར་རིང་དུ་གཡོ། །གྲངས་མེད་ཚོགས་
ཀྱི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་འགྲོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཏིང་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མ་གཡོས་
པར། །ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལས་སྤྲུལ་བའི་གར། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པ་ཏོག་
དཀར་སྨྲ་བའི་ཟླ། །དགའ་ལྡན་མགོན་དུ་ཤར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་
མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་
པར། །སྤྲུལ་བའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། །དགའ་
ལྡན་ནས་ནི་འཕོ་བ་དང༌། །ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང༌། །བཟོ་བའི་གནས་

ལ་མཁས་པ་དང༌། །བཙུན་མོའི་འཁོར་དགྱེས་རོལ་བ་དང༌། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང༌། །བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་རྫོགས་
པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་
དང༌།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྙིང་རྗེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །གཤེགས་དང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

174

བལྟམས་དང་རོལ་བ་དང༌། །ཁབ་ནས་འབྱུང་དང་དཀའ་སྤྱོད་དང༌། །བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་བདུད་སྡེ་འཇོམས། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང༌། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་ནས་བབས་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མྱ་ངན་ལས། །འདས་པ་སྟོན་པའི་མཛད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་མཛད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སོགས་
སྐུའི་བཀོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།

དཔེར་ན། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་བཞུགས་
བཞིན་དུ། དེའི་སྣང་བརྙན་རིན་པོ་ཆེ་བཻཌཱུརྱའི་ས་གཞི་ལ་ཤར་བ་དེས་ལྷའི་འགྲོ་བའི་

དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་ཀུན་ཉམ་ངའི་གནས་

གཞན་དང་བྲལ་དྲི་མེད་བཻཌཱུརྱ། །གསལ་མཛེས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་བྲལ་དཔལ་ལྡན་སྟེང་ནི་མཉམ་གྱུར་ཏེ། །དག་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྷ་གནས་སྣ་ཚོགས་ལྷ་དབང་ལྷ་ཡི་
གཟུགས་ཤར་ཏེ། །རིམ་གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སླར་ཡང་མི་སྣང་

འགྱུར། །དེ་དངོས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྙེན་གནས་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པར་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཕྱོགས་པ། །བུད་མེད་སྐྱེས་ཚོགས་སྨོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་འཐོར་
བ་ལྟར། །དག་པ་བཻཌཱུརྱ་འདྲའི་སེམས་ལ་སྣང་བ་ཐུབ་དབང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རབ་
དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་དེ་བཞིན་སེམས་རབ་སྐྱེད་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

175

མཐོང༌། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ། །ལོག་པར་སྤོང་བར་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་
དག་ང་མི་མཐོང༌། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་བལྟ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་ནུས། །ཞེས་སེམས་
ཅན་གང་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
སྐུར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མཐོང་ཞིང་འཛིན་པ་དང༌། ཡང་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་སྒྲར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་
སོགས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་

སྤོང་བ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མི་མཐོང་
ངོ༌། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང༌།

འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཆོས་ཉིད་

ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིང་པའི་བློས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བློ་
དེས་རྣམས་པར་ཤེས་མི་ནུས་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་

ཚུལ་ནི། སྔོན་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་ཐུབ་པའི་དུས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འོད་སྲུངས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནོ། །དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་
པ་འདི་ཉིད་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། དེ་ནས་འཕོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

ཚུལ་བཟུང་ནས། དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

176

རྣམས་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དུས་དེར་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ། ཆུ་

ཀླུང་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་སེར་སྐྱ་གཞི་

ཞེས་བྱ་བར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཤཱཀྱའི་རིགས་

རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་འགྲམ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་སྲིད་བྱེད་དོ། །
རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་སྲས་བཞི་སྟེ། ཟས་གཙང་དང༌། ཟས་དཀར་དང༌། བྲེ་བོ་ཟས་
དང༌། བདུད་རྩི་ཟས་སོ། །སྲས་མོ་ཡང་བཞི་སྟེ། གཙང་མ་དང༌། དཀར་མོ་དང༌། བྲོ་
བོ་མོ་དང༌། བདུད་རྩི་མོའོ། །ཤཱཀྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷས་བསྟན་ཞེས་པ་ན་ཤཱཀྱ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་བྱ་བས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་
རྒྱལ་སྲིད་བདེ་ཞིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་དང་ལྡན་པས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་
ངོ༌། །སེང་གེ་འགྲམ་ནི་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ཡང་
ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྨོན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱང༌། སེངྒེ་འགྲམ་དང་གཉེན་དུ་འགྱུར་བར་སྨོན་ནོ། །ལེགས་པར་རབ་སད་ལ་བུ་མོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་བཙས་པ་ན། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ནི་མིའི་བུ་མོ་མ་ལགས་ཏེ། ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུལ་བའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་པས། དེའི་མིང་སྒྱུ་འཕྲུལ་མར་
བཏགས་ཤིང༌། དེ་ནས་ཡང་ཕྱིས་ཤིག་ན་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱི་བཙུན་མོ་ལ་བུ་
མོ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་བུ་མོ་ཞིག་བཙས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་མིང་ལྷ་མོ་སྒྱུ་
འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བཏགས་ཤིང༌། མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་པ། འདི་

ལས་ནི་སྲས་སྐྱེ་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་འཁྲུངས་པར་
འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

177

དེ་ནས་ཕྱིས་ཞིག་ན་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་འགྲམ་ལ་
འཕྲིན་དུ་སྤྲིངས་ཏེ། བདག་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བུ་མོ་གཉིས་ཤིག་མཆིས་པ་ལས།

གང་བཞེད་པ་ཞིག་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་གི་བཙུན་མོར་བཞེས་ཤིགསེངྒེ་འགྲམ་
གྱིས་སླར་སྤྲིངས་པ། བུ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་ལ་དགོས་པ་ཞིག་

ཡོད་མོད་ཀྱི། རེ་ཞིག་ཆུང་བ་བླང་སྟེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྲིངས་

ནས་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་མའི་བཙུན་མོར་བླངས་སོ། །དེ་
ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་སྐྱ་སེང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་རིགས་

རི་ཁྲོད་པ་དག་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་འདུལ་བར་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་མངགས་ཤིང༌།

དེ་ནས་དེས་སྐྱ་སེང་གི་ཚོགས་རྣམས་ལེགས་པར་ཐུལ་ཏེ་འཁོར་བ་ན། ཤཱཀྱ་རྣམས་
ནི་རིགས་མཉམ་པ་ལས་ཆུན་མ་བཞག་པར་མི་བྱ་བའི་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས།
ཤཱཀྱའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་གནང་བ་བྱིན་ནས། སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ། དཔལ་དང་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་གཞོན་ནུ་ཟས་གཙང་གི་བཙུན་མོར་བླངས་སོ། །ཕྱི་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་འགྲམ་འདས་ཏེ། སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་
མ་རྒྱལ་སྲིད་དབང་ཕྱུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང༌། དེའི་མངའ་འབངས་རྣམས་ཀྱང་
མཆོག་ཏུ་འབྱོར་ཞིང་བདེ་བ་རྒྱལ་པོ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏོ། །

དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་སོགས་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་གཟིགས་པ་རྣམ་པ་ལྔས། །སྒྱུ་འཕྲུལ་
ལྷུམས་ཞུགས་ལུམ་བིའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། །མཚན་དཔེ་དཔལ་འབར་གཞོན་ནུ་དོན་ཀུན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

178

གྲུབ། །སྐྱེ་དགུའི་མགོན་དུ་བལྟམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་ཚེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་བོས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གཟིགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་

མཛད་དེ། རིགས་དང༌། ཡུལ་དང༌། དུས་དང༌། རྒྱུད་དང༌། ཡུམ་ལ་གཟིགས་པའོ། །དེ་
ཡང་རིགས་ཀྱི་མཆོག་ཤིན་ཏུ་བཙུན་པར་བཀུར་པའི་རྒྱལ་རིགས་དང༌། ཡུལ་གྱི་
མཆོག་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དམ་པ་དང༌། དུས་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་སྐྱོ་ཤས་
ཆེ་ཞིང་ཧ་ཅང་རང་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས་དང༌།
རྒྱུད་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཕ་མེས་དང་མ་མེས་
བདུན་རྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། ཡུམ་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཀུན་སྤངས་ཤིང༌།

ཡོན་ཏན་ཀུན་ཚང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བ་བཅུར་ལྷུམས་སུ་འཛིན་ནུས་པའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་མཆོད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ་དེ་དག་དགོས་པ་ལས། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལ་དེ་ཡང་ཚང་པར་གཟིགས་སོ། །
དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ། གྲོགས་པོ་དག་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པོ་འདི་
དག་ནི། རྒྱས་སྲས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དད་པ་ནི། ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་
སྟེ། བསམ་པ་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དད་པ་ནི། ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། སེམས་རྙོག་
མ་ཅན་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དབང་བསྐུར་བའི་ས་ནི། ཆོས་
སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་བར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་ནས། གང་གི་ཚེ་ན་དགའ་ལྡན་གནས་མཆོག་
ནས། །འདྲེན་པ་སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་འཆི་འཕོ་ཚེ། །ལྷ་རྣམས་དག་ལ་ཚིག་ཏུ་སྨྲས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

179

ནི། །གྲོགས་དག་བག་མེད་སྤྱོད་པ་སྤོང་བར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་ལྡན་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་
པའི་ལྷ་རིགས་དྲུག་ལ་ལན་གསུམ་དུ་འདི་སྐད་ཅེས་བསྒྲགས་ཏེ། ང་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་
ལྷའི་རིགས་འདི་ནས་འཕོས་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་གི་བུར་གྱུར་
ནས་བདུད་རྩི་རྟོགས་པར་བྱ་ཡི། ཁྱེད་ཅག་བདུད་རྩིའི་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཡུལ་
དབུས་ཀྱི་མིར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་སོ། །
དེར་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིགད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་ནི་སྡིག་པས་གོས་ལ། སྐྱེ་དགུ་
ནི་མ་རུང་བའོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་ནི། འོད་སྲུངས་རྫོགས་བྱེད་དང༌། གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དང༌། ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་དང༌། མི་ཕམ་སྐྲའི་ལྭ་བ་ཅན་དང༌། ཀ་ཏའི་

བུ་ནོག་ཅན་དང༌། གཉེན་གྱི་བུ་གཅེར་བུ་བ་སྟེ་རྟོག་གེ་པ་དྲུག་དང༌། བྲམ་ཟེ་རྒྱུད་རྒྱལ་དང༌། བྲམ་ཟེ་གནག་ལྡོག་དང༌། བྲམ་ཟེ་བཟང་ལྡན་དང༌། བྲམ་ཟེ་ཚངས་པའི་ཚེ་དང༌། བྲམ་ཟེ་པདྨའི་སྙིང་པོ་དང༌། བྲམ་ཟེ་དམར་པོ་སྟེ་རྗེས་སུ་སྒྲོག་པ་དྲུག་དང༌།
རེངས་བྱེད་ཀྱི་བུ་ལྷག་སྤྱོད་དང༌། སྒྱུ་རྩལ་ཤེས་ཀྱི་བུ་རིང་འཕུར་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་
རབ་བཟང་དང༌། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཀུན་རྒྱལ་དང༌། དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་དང༌། ལྟེང་
རྒྱས་འོད་སྲུངས་རལ་བ་ཅན་ཏེ་སྙོམས་འཇུག་པ་དྲུག་གོ །དེ་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དཀྲུགས་པ་ལགས་པས། གཤེགས་པའི་སྐབས་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསོལ་ཏོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས། གྲོགས་པོ་དག་རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་ཐམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

180

ཅད་རྡུང་ཤིག་ཅེས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོ་ཐམས་ཅད་བརྡུངས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་དུང་འབུད་པར་མཛད་ནས། འདི་རྣམས་ལས་སྒྲ་ལྷག་པར་
ཆེ་བ་གང་ཡིན། གསོལ་བ། དུང་གི་སྒྲ་ལགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་བ། དུང་གི་སྒྲས་རོལ་མོའི་སྒྲ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་བཞིན་དུ། ངས་ཀྱང་དེ་དག་ཟིལ་

གྱིས་མནན་ཏེ། བདུད་རྩིས་འགྲོ་བ་ཚིམ་པར་བྱའོ། །སེང་གེ་གཅིག་གིས་གཅན་

གཟན་ཚོགས་ནི་དུ་མ་འཇོམས། །རྡོ་རྗེ་གཅིག་གིས་བྲག་རྩེ་དུ་མ་རྣམ་པར་
འཇིག །བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་གིས་ལྷ་མིན་དབང་པོ་དུ་མ་འཇོམས། །ཉི་མ་གཅིག་གིས་

མུན་པ་དུ་མ་རྣམ་པར་སེལ། །ཞེས་སོ། །
དེ་དག་གི་ཚེ་བར་སྣང་ལ་རྒྱུ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། ད་ལྟའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲགས་པས། འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རང་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་
བཞུགས་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་ཝ་རཱ་ཎ་སིར་བྱོན། ད་
ནི་སངས་རྒྱས་མྱུར་དུ་འབྱུང་བས་བདག་ཅག་གིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱ་མི་དགོས་སོ་
སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
སོ། །གདུང་ལ་རང་བྱུང་གི་མེ་འབར་ཏེ་ནམ་མཁར་སོང་བ་ལས་རིང་བསྲེལ་རྣམས་
སའི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་མགོན་པོ་ཁྱོད་འཛམ་བུའི་
གླིང་དུ་གཤེགས་ན། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་འདི་ངན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས། བཀའ་སྩལ་པ། དེང་ཕྱིན་ཆད་མི་ཕམ་པས་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རིན་པོ་ཆེའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

181

ཅོད་པན་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ་ཕུལ་ཏེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་སོ། །དེའི་ཚེ་ལྷའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་སྐུ་ལ་གཟི་མདངས་བསྐྱེད་
ཅིང༌། ལྷུམས་ཀྱང་གཙང་མར་བྱས་སོ། །
ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བབ་སྟེ། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཡང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ཤིང་གནས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམ་གྱི་གུང་གི་ཐུན་ལ་གླང་པོ་ཆེ་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་གྱི་རྣམ་པས་
ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ས་ཆེན་པོ་གཡོས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡུམ་གྱི་རྨི་ལམ་དུ་གླང་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཡུམ་ཉིད་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་རུམ་དྲལ་ནས་ཞུགས་པ་དང༌། སྟེང་
གི་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་དང༌། རི་བྲག་ཆེན་པོ་ལ་འཛེག་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་རང་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་སོགས་རྨིས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གསེར་གྱི་དྲ་བས་ལེགས་གཡོག་སྤྱི་
གཙུག་དམར། །ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་དྲུག་དང་རབ་ལྡན་ཞིང༌། །དུང་དང་ཁ་བ་དངུལ་

མདོག་ལྟ་བུ་ཡི། །གླང་པོའི་མཆོག་གཅིག་ཁོང་དུ་སོང་སྙམ་བྱེད། །དེ་ཞུགས་ནས་ནི་

བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། །སྔོན་ཆད་མཐོང་ཐོས་མྱོང་བར་མ་གྱུར་པའི། །གྱ་ནོམ་
བདེ་བས་ཤིན་ཏུ་བདེར་གྱུར་ཏེ། །བསམ་གཏན་མཉམ་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་

གྱུར། །ཅེས་སོ། །རྨི་ལྟས་དེ་དག་རྒྱལ་པོས་རྨི་ལམ་སྟོན་མཁན་སོགས་ལ་དྲིས་པ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྲས་

ཤིག་བལྟམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཕོ་བྲང་གི་

སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཡོ་བྱད་དང༌། འབྱོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྡུག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

182

བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། དགའ་ཚལ་གྱི་ལྷའི་བུ་མོ་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས། ནམ་ཞིག་ན་རྒྱ་མཚོ་བཞིའི་ཆུ་བཏུང་བར་འདོད་པ་སྐྱེས་
ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུ་ཞིང༌། རྒྱལ་པོས་མཚན་མཁན་རྣམས་ལ་དྲིས་ཏེ། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་
མིག་དམར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་རིག་སྔགས་ལ་བྱང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་བོས་ནས།
དེས་རིག་སྔགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་བཞི་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞིའི་ཆུ་བླུད་ནས་ཚིམ་
པར་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང༌། སྐྱེ་བོ་དུ་མ་སྦྱིན་པས་ཚིམ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཡང་རྒྱལ་པོས་དེ་བཞིན་དུ་མཛད། སྐྱེད་མོས་ཚལ་སྣ་ཚོགས་གཟིགས་པར་འདོད་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་མཛད་དོ། །
དེ་ལྟར་ལྷུམས་སུ་ཟླ་བ་བཅུ་ལོན་ཏེ། ལྗོན་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ནི་
རབ་ཏུ་རྒྱས། བྱ་རྣམས་ནི་དགའ་བས་སྐད་འབྱིན། ཤིང་ས་ཧ་ཀ་རའི་འབྲས་བུ་ཡང་
སྨིན་ཅིང་དུད་པར་གྱུར། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོ་ལ་བབ་པ་ན། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོས་བསམ་པ་བདག་ལྷས་བསྟན་གྱི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ་སྙམ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོས་ས་ཀྱང་གནང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་ལྷས་བསྟན་དང་ཉེ་བའི་ལུམ་པིའི་ཚལ་དུ་འབྱོན་པར་ཆས་ནས། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཁྱོགས་
བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ཤིང༌། གཡོག་མོ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ཡང་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ། སེར་སྐྱ་གཞིའི་གྲོང་ཁྱེར་
ནས་འཕགས་ཏེ། ལུམ་པི་ནི་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་ཕེབས་སོ། །ཡུམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་
གཟིགས་པས། ཤིང་མྱ་ངན་འཚང་མེ་ཏོག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་གཟིགས་ཏེ། དེའི་

ཡལ་ག་ལ་ཕྱག་གཡས་པས་བཟུང་སྟེ་བལྟམས་པར་འདོད་པ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

183

བདག་ཉིད་མ་མ་རྒན་མོའི་ཆ་བྱད་དུ་སྤྲུལ་ནས་མདུན་དུ་བསྡད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་གོས་དང་བཅས་པར་ཡུམ་གྱི་དཀུ་གཡས་པ་བརྟོལ་ཏེ་བྱོན་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་སྒོ་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོན་ནས་ཡང་སྒོ་
བཅད་པ་བཞིན། བལྟམས་ཟིན་པ་ན་རྨའི་སྒོ་མངོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་སྐུ་བལྟམས་མ་ཐག་ཏུ་ས་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས། འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་མ་ཐག་
ཏུ་ཕྱོགས་བཞིར་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བོར་བར་མཛད་དེ། འདི་སྐད་ཅེས། འདི་ནི་

ཤར་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཐོག་མར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལྷོ་
ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ནུབ་
ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ང་ཡི་སྐྱེ་བའི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་

རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ནས་
ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཀླུ་དགའ་བོ་དང་
ཉེ་དགའ། གཞན་ཡང་ལྷའི་བུ་མང་པོས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ་ཞིང༌། མེ་ཏོག་འཐོར།
གདུགས་དཀར་དང་བ་དན་དང་རྔ་ཡབ་སོགས་ཀྱང་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེང་ཕྱོགས་
སུ་འཛིན། རོལ་མོའི་སྒྲ་ཡང་བསྒྲགས་སོ། །
དེ་ལྟར་སྐུ་བལྟམས་པར་གྱུར་བའི་འོད་ཟེར་ཏེ། རི་བོ་ཀུན་འཛིན་གྱི་ཕུག་པ་
ན། དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་རང་གི་ཚ་བོ་མེས་བྱིན་དང་ལྷན་ཅིག་བསམ་གཏན་

བྱེད་པས། ཕུག་པ་དེ་སྣང་བའི་ཁྱབ་པ་མཐོང་སྟེ། མེས་བྱིན་གྱིས། འདི་ནི་ཉི་མ་

ཐམས་ཅད་དག །ཅིག་ཆར་ཤར་བར་གྱུར་ཏམ་ཅི། །འདི་ལྟར་རི་ནི་ཕུག་བཅས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

184

པ། །འོད་གཅིག་གིས་ནི་གསལ་བར་གྱུར། །ཅེས་དྲིས་པ་ན། དྲང་སྲོང་ནག་པོ་པས།
ཉི་མའི་འོད་ནི་རྒྱུན་དུ་རྣོ། །བུ་གཅིག་སྣང་བའི་འོད་འདི་དག །ཡན་ལག་རེག་ན་བདེ་
བསིལ་བས། །ངེས་པར་ཐུབ་པ་དེ་ཡི་འོད། །ཅེས་སྨྲས་པས། མེས་བྱིན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཕྲལ་དུ་མཇལ་འདོད་སྐྱེས་པ་ལ། དྲང་སྲོང་གིས། ད་ལྟ་ལྷ་དབང་ཆེ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་ཅེང་བཞུགས་པས། འོ་སྐལ་གྱིས་སྐབས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་

གྱི། སེར་སྐྱ་གཞིར་བྱོན་པའི་ཚེ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །
ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་བུ་རེ་རེ་སྐྱེས་ཏེ།
མཉན་ཡོད་དུ་རྒྱལ་པོ་རྩིབས་ཀྱི་རིང་འཕུར་གྱི་བུ་བཙས་པ་ན། ཡུལ་བྲ་ཕབ་པ་བཞིན་གསལ་བས་མིང་ལ་གསལ་རྒྱལ་དང༌། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་པདྨ་ཆེན་
པོའི་བུ་བཙས་པ་ན། ཉི་མའི་གཟུགས་ཤར་བ་ལྟར་སྣང་ཞིང་གཟུགས་ཅན་མའི་བུ་

ཡིན་པས་མིང་ལ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང༌། ཀཽ་ཤམྦི་རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་བའི་བུ་

བཙས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གྱུར་པས་མིང་ལ་ཤར་བ་དང༌།
འཕགས་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་པོ་མུ་ཁྱུད་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བུ་བཙས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་
མེས་སྣང་བ་ལྟར་གྱུར་པས་མིང་ལ་རབ་སྣང་ཞེས་བཏགས་ཤིང༌། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྐུ་བལྟམས་པའི་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་
ལ་གྲས་ནས་སོ་སོར་དེ་ལྟར་མིང་བཏགས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཉིན་དེ་ལ། བཟང་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་ཤཱཀྱའི་བུ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་

བཙས། རྒྱལ་པོའི་རིམ་གྲོ་བ་སོགས་ལ་བུ་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། བུ་
མོ་མདུན་མ་སོགས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་བཙས། གླང་མོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཕྲུ་གུ་འབྲངས། རྒོད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

185

མ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་རྟེའུ་འབྲངས། གཏེར་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་ཁ་ཕྱེ་བར་གྱུར་ཏོ། །འཛམ་བུ་
གླིང་གི་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཨ་ཤྭའི་སྡོང་བོ་སྐྱེས། མཚོ་མ་དྲོས་པའི་འགྲམ་

དུ་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་མེ་ཏོག་ཁ་འབུས། གླིང་ཕྲན་རྣམས་སུ་ཙན་དན་གྱི་ཚལ་དང༌།
འབབ་ཆུ་རོ་ཧི་ཏའི་འགྲམ་དུ་ཤིང་དགེ་བའི་སྙིང་པོ་ཡང་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
ཟས་གཙང་མས། བདག་གི་བུ་འདི་བཙས་པ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་གྱུར་པས།
གཞོན་ནུའི་མཚན་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་བཏགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞོན་ནུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་བཞིར་གོམ་པ་བདུན་
བདུན་བོར་བའི་སར་མེ་ཏོག་པདྨ་བྱུང་བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་
པདྨའི་རྣམ་པ་ཅན། བང་རིམ་བཞི་བའམ་བདུན་བརྒྱད་དུའང་བཤད་པ། པདྨ་དང་འཁོར་ལོས་སྤྲས་པ་པདྨ་སྤུང་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་སོགས་ཀྱིས་
བཞེངས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། རིན་ཆེན་གཞི་དང་སྙིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས། །ཡོངས་སུ་བརྒྱན་
པའི་སྟོང་གསུམ་མི་མཇེད་ཞིང༌། །དུམ་བུར་ཆགས་པ་གླིང་བཞིའི་འཇིག་རྟེན་
ཁམས། །ལྷོ་ཕྱོགས་འཛམ་བུ་པྲིཀྵས་མཚན་པའི་གླིང༌། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་སེར་སྐྱ་
གཞི་ཞེས་པ། །གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་སོགས། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་ཡུལ། །འཛམ་གླིང་འཛིན་མའི་རྒྱན་དུ་འཕོས་པ་བཞིན། །ཉི་

ཟླའི་ཕྲེང་བ་ལྟར་མཛེས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །གསེར་གྱི་ཁང་བཟང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཀྱི་རྒྱན། །དེ་ན་མི་ཡི་དབང་པོ་ཟས་གཙང་རྗེས། །བགྲང་ཡས་སྐྱེ་དགུ་བྱམས་པས་
བུ་བཞིན་སྐྱོང༌། །གྲགས་པའི་ཟླ་བ་བསོད་ནམས་འོད་སྣང་གིས། །རབ་མཛེས་ས་ཡི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

186

ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དེ། །ཡན་ལག་བཞི་ཡི་དཔུང་གི་དབུས་ན་བརྗིད། །དྲག་ལྡན་

ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ཏུ་རྐང་རྟེན་འཆའ། །སྟོབས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མཛེས་སྡུག་རྫོགས་པའི་

སྐུ། །གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་དར་བའི་སྐབས་ཤིག་ན། །སྐྱོན་ལྔ་དག་ཅིང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
དང་ལྡན། །རྒྱལ་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཁབ་ཏུ་བསུས། །གང་ཚེ་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནས། །རྒྱལ་སྲས་ཚུལ་བཟུང་དམ་པ་ཏོག་དཀར་བོས། །འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་
གཟིགས་པ་རྣམ་ལྔ་མཛད། །གླིང་འདིར་ཕེབས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར། །དེའི་

ཚེ་དགའ་ལྡན་ལྷ་རྣམས་མྱ་ངན་གྱིས། །ཁྱོད་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གཤེགས་གྱུར་
ན། །ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སྟོང་བར་གྱུར། །ད་ནི་མགོན་སྐྱབས་སུ་ལ་འཆའ་ཞེས་
གསོལ། །ལྷ་ཡི་འཁོར་ལ་ཀུན་དགའ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཉིད་ཀྱི་རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་
ཅོད་པན་དཀར། །རྗེ་བཙུན་མི་ཕམ་མགོན་པོའི་དབུ་ལ་ཕུལ། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་ཉིད་
དུ་དབང་ཡང་བསྐུར། །ནམ་ཞིག་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བ་རྒྱས་པའི་ཚེ། །ལྷ་ཡི་ཡུལ་དུ་མི་སྣང་

ལྟར་མཛད་ནས། །གླང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་གྱི། །རྣམ་པས་ཡུམ་གྱིས་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར། །དེ་ལྟར་ལྷུམས་སུ་ཟླ་བཅུ་འདས་པ་ན། །དཔྱིད་ཀྱི་ཕོ་ཉས་རབ་སྙན་གླུ་དབྱངས་སྒྲོག །ས་གཞི་སྔོ་ལྗང་གཡུ་ཡི་མཎྜལ་སྟེང༌། །མེ་ཏོག་སྣ་
ཚོགས་ཕྲ་ཚོམ་བཀོད་པ་བཞིན། །རབ་མཛེས་དབྱར་གྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པའི་

དུས། །སྐབས་གསུམ་དགའ་བའི་ཚལ་གྱི་རྗེས་འགྲོ་བའི། །ལྷས་བསྟན་ལུམ་བི་ནི་ཡི་

སྐྱེད་ཚལ་དུ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་ཡང་དག་བལྟམས། །དེའི་ཚེ་བཀྲ་
ཤིས་སྣང་བ་དཀར་པོས་མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀུན་གསལ། །གསེར་བུམ་
ཐོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ནི་མཚན་དཔེ་སྐུ་ལ་ཁྲུས་ཀྱང་གསོལ། །ངོ་མཚར་རོལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

187

མོ་སྣ་ཚོགས་བརྡུང་བས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་ཁྱབ། །གདུགས་དཀར་རྔ་ཡབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་ལམ་ཡང་གང༌། །ང་ནི་འཇིག་རྟེན་
ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་ཡོན་གནས་བླ་ན་མེད་པའོ་ཞེས། །ཡངས་པའི་ས་ཆེན་འདི་ཡི་

ཕྱོགས་བཞིར་གོམ་པ་བདུན་རེ་ཕེབས་པར་མཛད། །ཞབས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རི་མོ་བྲིས་

སར་ངོ་མཚར་པདྨ་དག་ཀྱང་བྱུང༌། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་ས་

ཡང་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས། །འཛམ་གླིང་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་སྐྱེས་ཨུ་དུམ་ཝ་
རའི་ཚལ་ཡང་རྒྱས། །ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱལ་སྲས་བཞི་ཡང་འཁྲུངས་ལ་རིན་ཆེན་
གཏེར་ཁ་ཕྱེ་བ་སོགས། །ངོ་མཚར་ལྟས་བཟང་དཔག་མེད་བྱུང་བས་གཞོན་ནུ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་ཞེས། །བཀྲ་ཤིས་མཚན་གྱི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་དཔལ་ལྡན་ཟས་གཙང་རྒྱལ་བོས་ཕུལ། །གང་གི་ཕྱག་ཞབས་མཛེས་ཤིང་དམར་ལ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པས་པདྨ་

འདྲ། །སོར་མོ་རིང་ཞིང་མཛེས་པར་འབྲེལ་བས་ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཕྱག་
ཞབས་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོས་མཚན་ཞིང་སེན་མོ་དམར་བས་ཟངས་མདོག་
བཞིན། །གསང་བ་མཛེས་པར་སྦུབས་སུ་ནུབ་པས་གླིང་ཆེན་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་
ལྟར། །སྐུ་ནི་མཛེས་ཤིང་ཆུ་ཞེང་གབ་པས་ནྱ་གྲོ་དྷ་ཡི་ལྗོན་པ་བཞིན། །ཤིན་ཏུ་
གསལ་ཞིང་གཟི་བརྗིད་འབར་བས་གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོ་འདྲ། །སྐུ་ལ་རྡུལ་
དང་དྲི་མ་མེད་པས་བཻཌཱུརྱ་ཡི་རིགས་སུ་མཐུན། །ཟླུམ་ལ་རྒྱས་པའི་གཙུག་ཏོར་ལྡན་
པའི་དབུ་ནི་རིན་ཆེན་གདུགས་ལྟ་བུ། །དཔྲལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་ལྟ་ན་སྡུག་པའི་ཡར་གྱི་
ཟླ་བ་ཚེས་པ་བཞིན། །རིམ་པ་སོ་གཉིས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་མཛོད་སྤུ་ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ་འདྲ། །སྤྱན་གཉིས་མཐོན་མཐིང་དཀྱུས་རིང་གཡོ་བས་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའི་འདབ་མ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

188

བཞིན། །འགྲམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟླུམ་ལ་འཚམ་པས་སེངྒེའི་འགྲམ་པ་དག་དང་

མཚུངས། །ཤངས་ནི་གཙང་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པས་པདྨའི་སྦུབས་དང་ཡང་དག་
མཚུངས། །མཆུ་ནི་དམར་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས་བིམ་པའི་མདངས་ཀྱི་མཛེས་པ་
འཕྲོག །ཚེམས་འཕྲེང་བཞི་བཅུ་དཀར་ཞིང་གསལ་བས་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་
བཞིན། །སྲབ་ཡངས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པས་ལྗགས་ནི་པདྨའི་འདབ་མ་

ལྟར། །ཤིན་ཏུ་སྙན་ཞིང་འཇེབས་པའི་གསུང་ནི་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་དབྱངས་དང་
མཚུངས། །ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་བརྗིད་པས་འབྲུག་སྒྲ་ངག་གི་གཉེན་པོར་
གྲུབ། །ཕྱག་ཞབས་བོལ་སོགས་བདུན་ནི་མཐོ་ཞིང་སྐུ་སྟོད་བརྗིད་པས་སེངྒེ་
འདྲ། །བྱིན་པ་རྒྱས་ཤིང་ཟླུམ་ལ་འཚམ་པས་རི་དྭགས་ཨེ་ན་ཡའི་ལྟ་བུ། །འཕགས་

པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་གཤེགས་པས་ཁྱུ་མཆོག་དག་གི་འགྲོས་དང་མཚུངས། །རྒྱུ་
སྐར་ལམ་ནས་གཤེགས་ཤིང་འབྱོན་པས་ངང་བའི་རྒྱལ་པོར་ཡང་དག་
མཚུངས། །སྐུ་ཡི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བས་ཉི་མ་བྱེ་བའི་གཉེན་པོར་
གྲུབ། །མགྲིན་པ་བཀྲ་ཤིས་རི་མོ་གསུམ་ལྡན་དྲི་མེད་དུང་གི་དཔེ་རུ་བྱས། །ཞལ་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པས་ཆ་ཤས་གང་བའི་ཟླ་བ་འདྲ། །སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཤིན་

ཏུ་དཀོན་པས་ཨུ་དུམ་ལྭ་རའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །སྐུ་ལས་དྲི་ཞིམ་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོ་བས་
འཆི་མེད་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་པ་ལྟར། །སྐལ་ལྡན་ཀུན་གྱི་འདོད་པ་འཇོ་བས་ཡིད་
བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །སྟོང་གསུམ་སྟོང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཚངས་པ་
ཆེན་པོའི་ཁེངས་པ་ཟུམ། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མགོན་དུ་གྱུར་པས་སྲིད་པ་གསུམ་ན་

དཔེ་དང་བྲལ། །ཐུགས་ཀར་དཔལ་གྱི་བེའུས་མཚན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

189

འདུད། །སྐུ་ལ་མཚན་དཔེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་ཁྱོད་ལ་
འདུད། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་སྙིང་གི་མུན་སེལ་གཞོན་ནུ་ཉི་མ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སྟོང་
གསུམ་མི་མཇེད་ཞིང་གི་རྒྱན་གཅིག་ཟས་གཙང་སྲས་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་བྱ་བ་
ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞིར་བྱོན་པ་སོགས་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། སྡེ་བཞིའི་དཔལ་གྱིས་མངོན་མཐོ་ཤཱཀྱའི་ཡུལ། །གྲོང་ཁྱེར་
མཆོག་ཏུ་ངོ་མཚར་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །སྒྱུ་རྩལ་སྟོབས་འགྲན་རིག་པའི་གནས་ལ་

མཁས། །བཙུན་མོ་འཁོར་དགྱེས་རོལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལས། སྔོན་བྱུང་གཏམ་ལས་གྱུར་པའམ། །ཅིག་ཤོས་ལེགས་པ་ལ་
བརྟེན་པ། །སྡེ་བཞིའི་འབྲས་བུའི་དབང་གྱུར་དང༌། །མཁས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་འདྲེན་པ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནོར་གྱི་སྡེ་དང༌། འདོད་པའི་སྡེ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང༌།
ཐར་པའི་སྡེ་སྟེ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྡེ་བཞི་སོགས་དཔལ་དང་འབྱོར་བས་
ཡོངས་སུ་གཏམས་པའི་ཤཱཀྱའི་ཡུལ་དུ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷར་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ། ཤཱཀྱའི་བུ་དང་བུ་མོ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་
ཐོག་མར་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པའི་སྲོལ་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོས་ཀྱང༌། གཞོན་ནུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཁྱོགས་ལ་སྤྱན་དྲངས། རྒྱལ་བློན་འཁོར་
ཚོགས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སེར་སྐྱ་གཞིའི་གནས་སུ་ཞུགས་སོ། །གང་གི་ཚེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེར་སྐྱ་གཞིར་བྱོན་པ་ན། ཤཱཀྱ་གཏུམ་པོ་གཟུ་ལུམ་ཅན་དག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

190

ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་དུལ་ཞིང་ཞི་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བརྟུལ་ཞུགས་ལ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ཤཱཀྱ་མ་རུང་བ་རྣམས་ཐུབ་པ་ལྟར་
གནས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་
མཚན་བཏགས་སོ། །གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་བརྟེན་པའི་གནས་དང་ཁད་ཉེ་བར་
བྱོན་པ་ན། གནོད་སྦྱིན་དེས་རང་གི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་གནས་ཁང་
གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོན་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་

འཚལ་བ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བས། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་གནོད་སྦྱིན་འདིས་ཀྱང་གཞོན་ནུའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་འཚལ་ན། གཞོན་
ནུ་འདི་ནི་ལྷ་ཡི་ཡང་ལྷའོ་ཞེས་བསྒྲགས་པས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ལྷ་ཡི་ལྷ་

ཞེས་ཐོགས་སོ། །དེ་ནས་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་མ་བརྒྱད་ལ་རྗེས་སུ་
གཏད་ཅིང༌། བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་དོ། །
དེའི་ཚེ་བྲམ་ཟེ་ལྟས་མཁས་སོགས་མཚན་མཁན་ཐམས་ཅད་བོས་ཏེ་དྲིས་པ་
ལས། ཕལ་ཆེར་གྱིས་གཞོན་ནུའི་སྐུ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་

ཡོད་པར་མཐོང་ནས། མཚན་འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་འགྲོ་བ་ནི་

གཉིས་སུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་གནས་ན་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ལ། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ནི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ལུང་བསྟན་ཏོ། །གཞོན་ནུ་སྐུ་བལྟམས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ན། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་སྐུ་གཤེགས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷར་སྐྱེས་སོ། །དུས་དེ་ཙམ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

191

ཉིད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྐུ་བལྟ་བས་ངོམས་པ་མེད་པ། གསུང་སྙན་ཅིང་

འཇེབས་པ། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གཟིགས་པ། དོན་ཟབ་མོའི་ཚིག་
དང་ཡི་གེ་དག་སོ་སོར་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ནས་དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་སློབ་མ་མི་བྱིན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་མཇལ་བའི་ཕྱིར་ཆས་པ་ན། ཇི་ཙམ་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འོངས་ཀྱང༌།
སེར་སྐྱ་དང་ཉེ་བར་སླེབས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟི་བྱིན་གྱིས་མནན་ཏེ། རྫུ་
འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བར་མ་ནུས་ནས་རྐང་བས་སོང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཕོ་བྲང་གི་

སྒོར་སོན་པ་དང་སྒོ་བ་ལ་སྦྲན་ནོ། །དེས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་རིག་པར་བྱས་པ་ན། རྒྱལ་

པོས་བཀུར་སྟི་དང་བཅས་ཏེ་ནང་དུ་སྤྱན་དྲངས། སྟན་མཆོག་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ།
ཡང་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀུན་དགའ་བར་བྱས་ཏེ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ། དགོས་པ་ཅི་
ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་འདིར་བྱོན། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་ཆེན་བདག་ཅག་འདིར་
མཆིས་པ། །ཁྱེད་ཀྱི་སྲས་ནི་མཐོང་བར་འཚལ། །འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འདྲེན་
པ། །ཐུབ་པ་དེ་ནི་བལྟ་བར་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་བོས་སྨྲས་པ། ད་ལྟ་
གཞོན་ནུ་གཟིམས་ཀྱི། མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཤིགདེས་སྨྲས་པ། ལྷ། མནལ་བ་
ཉིད་ལ་བལྟའོ། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་གིས་བལྟས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་མ་
བཙུམ་པར་གཟུགས་རྣམས་ལ་གཟིགས་པ་མཐོང་ནས། དྲང་སྲོང་གི་སྨྲས་པ།
རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྟ་རྣམས་ནི། །མཚན་མོའི་བཞི་ཆ་ཉལ་བ་ལྟར། །དགོས་པ་དོན་
གཉེར་རྣམས་ཀྱི་གཉིད། །མིག་ལ་ཡུན་རིང་མི་གནས་སོ། །ཞེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་མཆོག་
ཏུ་རིག་པར་བྱས་ཤིང༌། དེ་ནས་མ་མའི་གཙོ་བོས་དྲང་སྲོང་ལ་གཏད་ཅིང༌། དེས་ཀྱང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

192

ལེགས་པར་བརྟགས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྨྲས་པ། ལྷ། གཞོན་ནུ་འདི་ལ་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་ཇི་ལྟར་བསྟན། རྒྱལ་བོས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འདི་ཡི་འགྲོ་བ་ནི་

གཉིས་ཏེ། ཞེས་སོགས་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པས། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། ས་བདག་རྟོག་པ་པོ་རྣམས་བློ་འཁྲུལ་ཏེ། །རྩོད་
པའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་མི་འབྱུང༌། །བསོད་ནམས་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་
འདི་ནི། །ཉེས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ནས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བརྟགས་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་སྔོན་རོལ་དུ། རང་ཉིད་འཆི་བར་མཐོང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
དགའ་སྟོན་མི་ཐོབ་པར་ཤེས་ནས། མིག་ནས་མཆི་མ་བྱུང་ངོ༌། །དེ་རྒྱལ་པོས་མཐོང་
ནས་གཞོན་ནུའི་སྐུ་ལ་དོགས་པ་འཚལ་བ་དོགས་ནས་རིངས་པ་རིངས་པར་དྲིས་པ་
ན། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རྡོ་རྗེ་སེར་བ་དྲག་པོ་བབས་གྱུར་ཀྱང༌། །གཞོན་ནུ་འདི་
ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །མི་དབང་བདག་གི་རྒུད་པ་མཐོང་ནས་ནི། །གང་ཕྱིར་
ཞི་བ་མི་ཐོབ་བདག་ངུ་མོད། །ཆོས་ཀྱི་མཛོད་མཆོག་འདི་དང་ཕྲད་ནས་ནི། །དོན་མ་
ཐོབ་པར་བདག་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་ཉོན་
མོངས་མེད་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་ཚེ། ལམ་སྲང་ཐམས་ཅད་བརྒྱན་ཅིང་མཛེས་པར་བྱས།
རྒྱལ་པོ་བློན་པོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་སྒོའི་མཐར་བསྐྱལ། དྲང་
སྲོང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ཞིང༌། རྫུ་འཕྲུལ་ཡང་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡར་སྐྱེས་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡི་གེའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡི་གེའི་གྲྭར་བྱོན་པ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡི་གེ་གཅིག་བྲིས་ཏེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

193

ཕུལ་བས། །འདི་ནི་ངས་ཤེས་ཀྱི་གཞན་དག་སྨྲོས་ཤིགདེ་ཡང་ཡིག་རིགས་ལྔ་
བརྒྱའི་བར་དུ་བྲིས་ཏེ་ཕུལ་བས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་ཏེ། དེ་ལ་ཕུལ་བས། དེ་མ་ཤེས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ།
ཡི་གེ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་
རྒྱལ་པོ་བྱུང་བ་ན་དར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས། ནམ་མཁའ་ནས་ཚངས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ངོ་མཚར་ཏེ། སེམས་ཅན་དག་པ་ངོ་མཚར་ཆེ། །བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་བསླབས་གྱུར་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་རྗེས་
བསྙེག་ཕྱིར། །ཡི་གེའི་གྲྭར་ནི་བྱོན་པར་གྱུར། །ཡི་གེ་གང་གི་མིང་དག་ཀྱང༌། །བདག་
གིས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་ལ་འདི་ནི་བྱང་གྱུར་ཀྱང༌། །ཡི་གེ་སློབ་པའི་གྲྭར་བྱོན་
ཏོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་
དྲུང་དུ་བྱོན་ནས། དེ་རྩིས་ཀྱི་གནས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྔར་ནས་མཁྱེན་ཟིན་ཅིང༌། དེས་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་རིག་པའི་གྲངས་དང་རྩིས་ཀྱི་
གནས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཉིད་ཀྱི་
ཞང་བོ་བཟང་ལེན་ལ། གླང་པོ་ཆེའི་གཉར་བྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། འཕོངས་ཀྱི་
སློབ་དཔོན་ལྷར་བཅས་ལ། གནས་ལྔ་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆའི་འཕྲུལ་འཁོར་རྣམས་སློབ་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་མཁྱེན་པ་ཡིན་ལ། ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་ལྔ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལེགས་པར་
བསླབ་པས་བྱང་བར་གྱུར་ཏོ། །གནས་ལྔ་ནི། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ་དང༌། མི་འཆོར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

194

བར་བར་འཕོག་པ་དང༌། སྒྲ་གྲགས་པར་འཕོག་པ་དང༌། གནད་དུ་འཕོག་པ་དང༌། ཚབས་ཆེ་བར་འཕོག་པའོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན། ཡངས་པ་ཅན་པའི་ལི་ཙཱ་བྱི་རྣམས་
ཀྱིས་གླང་པོ་ཆེ་མཚན་ལྡན་ཞིག་རྙེད་ནས། ཟས་གཙང་གི་སྲས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་
བར་འགྱུར་གྱི། དེའི་མཐུ་ལས་གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པས། འདི་དེ་ཉིད་

ལ་འབུལ་ལོ། །ཞེས་སེར་སྐྱ་གཞིར་ཕྱིན་ཏེ། ཕོ་བྲང་གི་སྒོར་གླང་པོ་ཆེ་དེ་ཁྲིད་ནས་

བསྡད་པ་ན། ལྷས་བྱིན་ཕྱིར་བྱུང་བས་མཐོང་སྟེ། གླང་པོ་དམ་པ་འདི་ཅི་ཞེས་དྲིས་པ་
ན། དེ་དག་གིས་སྔར་བཞིན་བསྙད་པས། ལྷས་བྱིན་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ཏེ། དེ་འཁོར་
ལོས་བསྒྱུར་བར་མ་སོང་བའི་སྔོན་རོལ་ནས་གླང་པོ་ཆེ་འབུལ་ལམ། ཞེས་ཐལ་ལྕག་བསྣུན་པས་གླང་པོ་ཆེ་བསད་དོ། །དགའ་བོས་དེ་མཐོང་ནས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་རང་

གི་མཐུ་བསྟན་གྱི། བདག་གིས་ཀྱང་བསྟན་ནོ་སྙམ་ནས། དེ་མཇུག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་
གོམ་པ་བདུན་ཙམ་སོང་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བོར་རོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱོན་ནས། དེ་གཟིགས་ནས་དྲི་བ་མཛད་པས། སྔར་བཞིན་རྒྱས་པར་བསྙད་

དོ། །འོ་ན་བདག་གིས་ཀྱང་མཐུ་སད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། དེའི་མཇུག་མ་
ནས་ཕྱག་གིས་བཟུང་སྟེ་བཏེག་ནས་རྒྱང་དུ་འཕོངས་པས། ལྕགས་རི་རིམ་པ་བདུན་

དང༌། འོབས་རིམ་པ་བདུན་འདས་ཏེ། རྒྱང་གྲགས་ཙམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ལྷུངས་ཤིང༌།

ཕྱོགས་དེར་ས་ལ་གཞོང་བུ་དོད་པས། གླང་པོའི་གཤོངས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་དེར་
མཆོད་རྟེན་ཡང་བྱས་སོ། །
དུས་གཞན་ཞིག་ན། ཤཱཀྱ་རྒན་རབས་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ། མཚན་མཁས་
དག་གིས་གཞོན་ནུ་འདི་ཁབ་བཞེས་ན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

195

བསྟན་ན་བཙུན་མོ་བླང་བར་བགྱིའོ། །རྒྱལ་པོས། གཞོན་ནུའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བུ་མོ་གང་ན་ཡོད་ལྟོས་ཤིགཅེས་སོ། །དེ་ནས་ཤཱཀྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ངེད་ཀྱི་བུ་མོ་
མཐུན་ནོ་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་པོས། གཞོན་ནུ་ཉིད་ལ་དྲིས་ཤིག་ཟེར་ནས་དྲིས་པས།
དགུང་བདུན་ནས་ལན་བྱའོ་གསུངས་ཏེ་བསམ་པས། འདོད་པའི་སྐྱོན་ནི་བདག་གིས་

མཐའ་ཡས་མཐོང༌། །འཐབ་མོ་འཁོན་བཅས་མྱ་ངན་སྡུག་བསྔལ་རྩ། །འཇིགས་བྱེད་
དུག་གི་ལོ་མ་འདྲ་བ་སྟེ། །མེ་དང་འདྲ་ཞིང་རལ་གྲི་སོ་དང་འདྲ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
བདག་འདོད་མ་ཡིན་ཏེ། །བདག་ནི་བུད་མེད་ཚོགས་དང་མཛེས་མ་ཡིན། །བསམ་
གཏན་ཏིང་འཛིན་བདེ་བས་ཞི་སེམས་སུ། །བདག་ནི་མི་སྨྲ་ནགས་ཚལ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཡང་ཞིག་བརྟག་ན། འདམ་དང་ལྕགས་ཤིག་ཁྲོད་ན་པདྨ་རྣམ་པར་
འཕེལ། །མི་རྣམས་གང་གི་ནང་ན་རྒྱལ་པོ་མཆོད་པ་ཐོབ། །གང་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཁོར་མཆོག་ཐོབ་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འཆི་མེད་
འདུལ། །སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བཙུན་མོ་སྲས་དང་སླས་ཀྱང་བསྟན། །འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་ཆགས་མེད་བསམ་གཏན་
བདེ་མ་ཉམས། །བདག་ཀྱང་དེ་དག་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ། །སྙམ་སྟེ་བུད་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡི་གེ་ལ་བྲིས་ནས་འདི་འདྲ་བ་བདག་ལ་གསོལ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོས། རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་དང༌། །རྗེའུ་རིགས་དམངས་

རིགས་དེ་བཞིན་ཏེ། །སུ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་པའི། །བུ་མོ་དེ་ནི་འདིར་འོན་ཞིག །ང་

ཡི་བུ་འདི་རིགས་དག་དང༌། །རུས་དག་ངོ་མཚར་འཛིན་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

196

ཆོས་ཀྱི་སྣོད། །དེ་ལ་འདི་ཡི་ཡིད་དགའོ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ། ཤཱཀྱ་ལག་ན་པེ་ཅོན་གྱི་བུ་
མོ་གྲགས་འཛིན་མ་དང༌། ཤཱཀྱ་དྲིལ་བུ་སྒྲའི་བུ་མོ་ས་མཚོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ལ་ཡོན་
ཏན་དེ་རྣམས་ཚང་བས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྣང་ལས། འདི་ལྟར། བདག་

ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང༌། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་སྡང༌། །འདི་གཉིས་དང་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་
གདུལ་བའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་པོ་རྣམས་ལ་ནི་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པས་ནི། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྟག་པར་ཡང༌། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་གྱུར་ནས་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཐབས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ། །འཁོར་བ་ཞི་བའི་བདག་ཉིད་དང༌། །ཉོན་མོངས་
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བཤད་པས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་སྟོན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

197

དེ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། དཔལ་ལྡན་ས་ཡི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་སྲིད། །ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་ཁབ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང༌། །ངུར་སྨྲིག་རྒྱལ་མཚན་ལྷར་བཅས་འགྲོ་བ་
ཡི། །བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་གྱུར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སིལ་

སྙན་གྱི་སྒྲ་ལས་བསྐུལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱས་གང་སེམས་
ཅན་མཐོང་ནས་ནི། །འགྲོ་བའི་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་གནས་གྱུར་ཅིང༌། །ཕན་བྱེད་
མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་ཡང་སྨོན་ལམ་དེ་སྐད་
བཏབ། །དགེ་བ་དཔའ་བོ་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། །འགྲོ་ཕན་བྱ་ཞེས་སྨོན་ལམ་དྲན་པར་བྱོས། །འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་དང་ཚོད་ཡིན་གྱིས། །དྲང་སྲོང་མཆོག་རབ་ཁྱིམ་
ནས་འབྱུང་བར་བྱོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐུལ་ཞིང༌། བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱི་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལས་ཀྱང༌། སྲིད་གསུམ་རྒ་དང་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབར། །འཆི་མེད་རབ་
འབར་འདི་ནི་མགོན་མེད་པ། །སྲིད་ལས་འབྱུང་ལ་འགྲོ་བ་རྟག་ཏུ་རྨོངས། །བུམ་པར་ཆུད་པའི་བུང་བ་འཁོར་བ་བཞིན། །སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་
བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཚེ་སྲོག་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་
སྟེ། །རི་གཟར་འབབས་ཆུ་བཞིན་དུ་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། སྔོན་གྱི་སྤྱོད་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་གྱིས་ལ། །གཏི་མུག་མ་རིག་མུན་པས་སྒྲིབས་པ་ཡི། །འགྲོ་
ལ་ཤེས་རབ་དམ་པ་འོད་བཟང་བ། །ཆོས་མིག་དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བྱིན། །ཅེས་དང༌། ལྷའི་བུ་འབུམ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང༌། འཆི་འཕོ་བ་ནི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

198

ཤིན་ཏུ་བསྟན། །སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་ཚེ་ཡང་བསྟན། །བཙུན་མོའི་འཁོར་ཡང་བསྟན་པར་མཛད། །ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་རྗེས་མཐུན་མཛད། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་ནི་རྗེས་ཐོས་
ནས། །ལྷ་མི་མང་པོ་ཡོངས་སྨིན་མཛད། །མངོན་པར་འབྱུང་བའི་བློ་དགོངས་
པའི། །དེ་ཡི་དུས་ལ་ད་བབ་བོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐུལ་ལོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་པ་ལ་གསུངས་པ། ཀྱེ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་པ་པོ། གཞོན་པ་བཟང་པོ་མྱུར་དུ་ཤོམས་ཤིགསྐྱེད་མོའི་ཚལ་དུ་འགྲོའོ། །དེས་
ཀྱང་བཀའ་བཞིན་འཚལ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བསྒོ་བ་བཞིན་བཤམས་ཏེ། དུས་ལ་བབ་པ་ན་
ཤིང་རྟར་ཞུགས་ཏེ་བྱོན་པའི་ལམ་དུ། མི་རྒས་ཤིང་འཁོགས་པ་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་འགྲོ་བ་ཞིག་གཟིགས་སོ། །མདུན་པ་ལ་གསུངས་པ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་པ་མི་རིད་
ཉམ་ཆུང་ཞིང༌། །ཉ་ཁྲག་སྐེམས་ལ་རྒྱུས་པགས་ཉི་ཚེས་དཀྲིས། །མགོ་དཀར་སོ་རྣར་
ལུས་ནི་རབ་སྐེམས་ལ། །འཁར་བར་བརྟེན་ཅིང་མི་བདེ་འཁྱོར་འགྲོ་སུ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་མི་འདི་རྒས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན། །དབང་པོ་ཉམས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་
བརྩོན་སྟོབས་ཉམས། །གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྙས་ཤིང་མགོན་མེད་གྱུར། །དོན་བགྱིད་
མི་ནུས་ནགས་ཁྲོད་ཤིང་ལྟར་བོར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ། འདི་ཡི་ཆོས་

འདི་རིགས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་འོན་ཀྱང་ནི། །འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ལ་ཡང་འདི་སྲིད་དེ་སྨྲོས་
ཤིག །ཚིག་འདི་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་མྱུར་དུ་སྨྲོས་ཤིག་དང༌། །ཐོས་ནས་དེ་བཞིན་

དོན་ལ་འདིར་ནི་ཚུལ་བཞིན་བསམ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་འདི་རིགས་ཆོས་མ་ཡིན་

ཡུལ་འཁོར་ཆོས་མ་ལགས། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་དར་ལ་བབ་པ་རྒ་བས་འཇོམས། །ཁྱེད་ཀྱི་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་ཉེ་དུ་གཉེན་ཚོགས་ཀྱང༌། །རྒ་ལས་མ་ཐར་འགྲོ་བའི་ཐབས་ནི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

199

གཞན་མ་མཆིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་སྒྱུར་པ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་
མི་མཁས་པ། །བློ་ངན་གཞོན་པས་རྒྱགས་ཤིང་མྱོས་པས་རྒ་མ་མཐོང༌། །ང་ནི་སླར་
འགྲོ་ང་ཡི་ཤིང་རྟ་མྱུར་དུ་བསྒྱུར། །ང་ཡང་རྒ་ལ་གནས་པས་རྩེ་དགས་ཅི་ཞིག་

བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་སླར་ཡང་ནང་དུ་ལོག་གོ །
ཡང་སྔར་བཞིན་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་གྱི་གཞིར་གཤེགས་པའི་ཚེ། མི་ནད་ཀྱིས་
གདུངས་པ་ལུས་སྐྱ་བོ་རིད་པ་ཞིག་གཟིགས་ནས། བཀའ་སྩལ་པ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་པ་
མི་རྩུབ་ལུས་ཀྱང་མདོག་ངན་ལ། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཤིང་དབུགས་འབྱུང་

རབ་ཏུ་དཀའ། །ཡན་ལག་ཀུན་ཉམས་ལྟོ་བས་དཀྲུགས་ཤིང་ཉམས་ཐག་གྱུར། །རང་
གི་གཅིན་སྟུག་སྨད་པའི་གནས་ན་འདུག་འདི་སུ། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་མི་འདི་

ཤིན་ཏུ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་སྟེ། །ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཉེ་བར་འཆི་བས་འགུམ་ལ་

ཐུག །ནད་མེད་གཟི་བརྗིད་མ་མཆིས་སྟོབས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཉམས། །མགོན་དང་
སྐྱབས་དང་གླིང་དང་དཔུང་གཉེན་མ་མཆིས་ལགས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་
པ། ནད་མེད་པ་ཡང་རྨི་ལམ་ན་ནི་རྩེ་དང་མཚུངས། །ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ་འདི་དག་

ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་ནད་འདི་མཐོང་ནས་ཇི་ལྟ་བུར། །རྩེ་ལ་
དགའ་དང་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡང་ཕོ་བྲང་དུ་
སྔར་བཞིན་གཤེགས་སོ། །
དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤིང་རྟར་བཞུགས་

ཏེ་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་དུ་གཤེགས་པ་ན། མི་རོ་ཁྱོགས་ལ་ཁྱེར་ཞིང༌། སྟེང་ནས་རས་
ཀྱིས་གཡོག་མདུན་ནས་མེ་སྒྲོན་ཐོགས་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཡང་མདུན་ནས་འགྲོ།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

200

མྱ་ངན་བྱེད་པ་རྣམས་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ཞིག་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ། ཁ་ལོ་
བསྒྱུར་པ་མི་འདི་ཁྱོགས་ལ་བླངས་ནས་ནི། །འདི་དག་སྐྲ་བཤིག་མགོ་ལ་ས་ཡིས་

འཐོར་བྱེད་ཅིང༌། །སྣ་ཚོགས་ངག་གི་ཚིག་ནི་བརྗོད་ལ་བྲང་བརྡུངས་པས། །ཀུན་
ནས་བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ་ཁྱེར་བ་སུ་ཞིག་ཡིན། །ཁ་ལོ་བསྒྱུར་པས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་

མི་འདི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གུམ་པ་སྟེ། །སླན་ཆད་ཕ་མ་མཆིས་འབྲང་བུ་རྣམས་མཐོང་
མི་འགྱུར། །ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་དང་མཛའ་གཉེན་ཚོགས་རྣམས་སྤངས་ནས་
ནི། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མཆིས་ཏེ་སླན་ཆད་གཉེན་མི་མཐོང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་སྨྲས་པ། རྒ་བས་གནོད་པར་གྱུར་བ་གཞོན་པར་ཅིར་མ་རུང༌། །སྣ་ཚོགས་ནད་ཀྱིས་གནོད་གྱུར་ནད་མེད་ཅིར་མ་རུང༌། །རིང་དུ་མི་གནས་གསོན་པར་མཁས་ན་ཅིར་མ་རུང༌། །དགའ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་བུ་མཁས་པར་ཅིར་མ་རུང༌། །གལ་ཏེ་རྒ་
མེད་ན་མེད་འཆི་བ་མེད་གྱུར་ཀྱང༌། །གདོས་བཅས་ཕུང་པོ་ལྔ་འདི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་
ཡིན་ན། །རྒ་ནད་འཆི་བ་རྟག་ཏུ་འབྲང་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ལེགས་པར་སླར་ལོག་
རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡང་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འདི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྒྱུའི་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཅན་ཡང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་
པས། རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་བསྐུལ་ལོ་སྙམ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྐྲ་བྲེགས་ཤིང་གོས་ངུར་
སྨྲིག་གྱོན་པ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་དུ་བསོད་སྙོམས་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ཏོ། །དེ་ནས་
ཡང་སྔར་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤིང་རྟར་ཞུགས་ཏེ། སྐྱེད་མོའི་ཚལ་གྱི་
གཞིར་གཤེགས་པ་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྐྲ་བྲེགས་ཤིང་གོས་ངུར་སྨྲིག་གྱོན་པ་ལག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

201

ན་ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་པ་ཞིག་རྒྱུ་ཞིང་འགྲོ་བ་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ། ཁ་ལོ་
བསྒྱུར་པ་སྐྱེས་བུ་སེམས་ནི་རབ་ཞི་ཞིང༌། །མིག་ཕབ་འགྲོ་ལ་གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་
བལྟ་བྱེད་ཅིང༌། །ངུར་སྨྲིག་གོས་གྱོན་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་སྤྱོད། །ལྷུང་བཟེད་
ཐོགས་ནས་མི་རྒོད་མ་ཁེངས་སུ་ཤིག་ཡིན། །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་མི་འདི་དགེ་
སློང་ཞེས་ནི་བགྱི་བ་ལགས། །འདོད་པའི་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་

སྤྱོད། །བདག་ཉིད་ཞི་བ་འཚོལ་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་
བྲལ་བར་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་པ། འདི་ནི་

དགེ་བར་ལེགས་པས་ང་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྔགས། །དེ་ནི་བདག་ལ་ཕན་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་ལའང་ཕན། །འཚོ་བ་
བདེ་ཞིང་མཉམ་མཐུན་འཆི་མེད་འབྲས་བུར་འགྱུར། །
དེ་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་ནས། ཨེ་མ་ཧོ། བདག་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སྤྲོ་བ་དང་བཅས་པས་དོན་དེ་ཉིད་

དགོངས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་བོས་ད་ནི་གཞོན་ནུ་ཞིང་བའི་གྲོང་དུ་བཏང་ནས་སེམས་
གཡེངས་པར་བགྱིའོ་སྙམ་ནས། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཞིང་བའི་གྲོང་དུ་སོང་ལ་ལས་ཀྱི་
མཐའ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒ་ནད་འཆི་བ་གསུམ་

གྱིས་ཐུགས་བྱུང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ཅིང༌། ཡབ་ཟས་

གཙང་གི་ཚིག་གསན་ནས་ཤིང་རྟ་ལས་ཞིང་བའི་གྲོང་དུ་གཤེགས་པ་ན། ལམ་ཁར་
གཏེར་ལྔ་བརྒྱ་ཁ་ཕྱེ་སྟེ། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་དུའི་གཏེར་ལགས་ཀྱི་བཞེས་ཤིག་
ཅེས་པའི་སྒྲ་བྱུང་ངོ༌། །བཀའ་སྩལ་པ། གང་གིས་ང་ལ་འཆི་བའི་གཏམ་སྨྲས་པ། །དེ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

202

དག་ཤི་བའི་གཏམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །བདག་ཀྱང་ཤི་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་གཏམ་དུ་འགྱུར་བ་འོང༌། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞིང་བའི་

གྲོང་དུ་བྱོན་ནོ། །དེ་ནས་ཞིང་བ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་གཟིགས་པས་ཀྱང་ཐུགས་

ལྷག་པར་བྱུང་སྟེ། ཤིང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་སྟེ་བཞུགས་པ་ན། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྤོང་བར་ཤིང་གཞན་གྱི་དྲུང་ན་སྡོད་དོ། །
དུས་རིང་ཞིག་ཐོགས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པ་ན།
ཉི་མ་གུང་ཡོལ་པས་ཤིང་གཞན་གྱི་གྲིབ་མ་ཤར་དུ་གཞོལ་ཡང༌། ཤིང་འཛམ་བུའི་
གྲིབ་མས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་ལུས་མ་བཏང་བས། དེའི་གྲིབ་མ་ཤར་དུ་མ་
ཡོལ་བ་རྒྱལ་བོས་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་

མཛད་དེ། ཇི་ལྟར་བལྟམས་ཚེ་ས་ནི་གཡོས་པ་དང༌། །འཛམ་བུ་གྲིབ་མས་ཁྱོད་སྐུ་མི་

གཏོང་བ། །བློ་ཆེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡ་མཚན་གཉིས་འདི་སྟེ། །ཀུན་གཟིགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་
ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་དཔའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་
བསླངས་ནས་ཤིང་རྟར་བཞུགས་ཏེ། སེར་སྐྱ་གཞིར་གཤེགས་པ་ན། མཚན་མཁན་
རྣམས་ཀྱིས། ད་སྟེ་གཞོན་ནུ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
རྒྱལ་བོས་དོན་དེ་ཉིད་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ལ་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་བསྲུང་ངོ་
ཞེས་བགྲོས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བློན་པོའི་ཚོགས་དཔུང་དང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

203

བཅས་པས་བསྲུང་བར་མཛད་དོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞག་དྲུག་ནི་འདས་ནས་ཞག་བདུན་

པའི་མཚན་མོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས། གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞི་ཡང་ཆིབས་པ་

འདེགས་པར་སེམས་སོ། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པའི་ལས་

བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བཙུན་མོའི་འཁོར་ལ་གཟིགས་ཏེ། ཨེ་མ་
སྐྱེ་དགུ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱུར། །སྲིན་མོའི་ཚོགས་ལ་དགའ་བ་ཇི་ལྟར་

རྙེད། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་མིན་ཡོན་ཏན་འཛིན། །གཏི་མུག་མུན་པས་རབ་
སྒྲིབས་བློ་གྲོས་ངན། །དཔེར་ན་བྱ་ནི་བྱ་རྒྱར་ཆུད་པ་བཞིན། །ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་རྙེད་
པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་མཛད་པས། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞི་དང༌། ཉི་ཟླ་གཉིས་

ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་ངོ༌། །སྐར་མ་རྒྱལ་ཡང་ཤར་བ་གཟིགས་
ནས། འདུན་པ་ལ་གསུངས་པ། ང་ཡི་བཀྲ་ཤིས་འདི་ནི་དོན་ཀུན་གྲུབ། །དོ་ནུབ་
གདོན་མི་ཟ་བར་དོན་འགྲུབ་ཀྱིས། །འདུན་པ་ཕྱི་བཤོལ་མ་བྱེད་ལ་གོར་དུ། །རྟ་རྒྱལ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ང་ལ་བྱིན། །དེ་སྨྲས་པ། གང་དུ་བཞུད། མངོན་པར་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འདུན་པས་དུས་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་འཚོལ་བ་ལ། །བྱང་ཆུབ་རྒ་ཤི་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་ནས། །འགྲོ་བ་སྒྲོལ་ཞེས་ང་ཡིས་ཡུན་རིང་

ནས། །སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་དེ་ཡི་དུས་ལ་བབ། །ཅེས་སོ། །ལྷས་བསྐུལ་བ། སྟོབས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

204

དང་བརྩོན་འགྲུས་འཕགས་པ་མྱུར་དུ་བཞེང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྒྲོལ། །ད་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་བབ། །ཅེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆིབས་ཀྱི་རྐང་ལག་བཞི་ནས་ལྷའི་གྱད་
བཞིས་ནམ་མཁར་བཏེགགཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་ལམ་དུལ་བས་གཡས་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་མཆོད་རྫས་དུ་མ་ཐོགས་ནས་འགྲོ། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཆིབས་ཀྱི་མདུན་ནས་
སྤྱོད་ལམ་རང་བཞིན་པས་འགྲོ་ཞིང༌། གཞན་ཡང་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་རོལ་མོ་དཀྲོལ། མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབེབས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པ་སྣ་
ཚོགས་པས་མཆོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གླང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟང་གི་

ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡི། །ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་
མ་ཐོབ་པར། །གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞིར་ནི་སླར། །ང་ནི་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཐུན་གཉིས་ལ་བགྲོད་དེ། མཆོད་རྟེན་
རྣམ་དག་གི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ཆིབས་ལས་བབས། རྒྱན་བགྲོལ་ཏེ་འདུན་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱན་དང་རྟ་ཁྱེར་ལ་སླར་ལྡོག་ཅིགའདུན་པ་གདོང་མཆི་མས་གང་
བཞིན་དུ་གསོལ་བ། སེངྒེ་སྟག་གིས་གཏམས་པ་དང༌། །ཕྱུགས་རྗེས་གང་བའི་

ནགས་ཚལ་དུ། །འབའ་ཞིག་སྐུ་གཉེན་དང་བྲལ་བར། །འཕགས་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པར་
འགྱུར། །བཀའ་སྩལ་པ། སྐྱེ་དགུ་འདི་ན་སྐྱེ་ནའང་གཅིག་བུ་སྟེ། །དེ་བཞིན་འཆི་ནའང་
གཅིག་པུར་འཆི་བར་འགྱུར། །འདི་ན་གཅིག་བུས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་གྱུར་ཏེ། །འཁོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

205

བ་ན་ནི་གྲོགས་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཨུཏྤལ་སྔོན་
པོའི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་རལ་གྲིས། ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྲ་ཉིད་ཀྱིས་བྲེགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་
བོར་བ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བླངས་ཏེ་ལྷའི་གནས་སུ་དུས་སྟོན་བཙུགས་ཤིང༌། ཕྱོགས་
དེར་མཆོད་རྟེན་ཡང་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་རྔོན་པའི་ཆ་བྱད་དུ་སྤྲུལ་ཏེ། སྔོན་
རང་སངས་རྒྱས་ནས་ཤིང་གི་ལྷར་བཅོལ་བའི་ངུར་སྨྲིག་གི་གོས་ཤིག་ཡོད་པ་ལུས་
ལ་གྱོན་ཞིང་ལམ་ཁར་བསྡད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གོས་རིན་པོ་ཆེ་
འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མི་འཚལ་ཞིང༌། ཤ་ནའི་ངུར་སྨྲིག་གི་གོས་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ལ་འོས་པར་གཟིགས་ནས་བརྗེ་བར་དཀའ་སྩལ་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ངུར་སྨྲིག་གི་གོས་ཕུལ། ཀ་ཤི་ཀའི་ན་བཟའ་

བླངས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཙུགས་སོ། །

དེ་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས། །དཔག་མེད་བསྐལ་བའི་སྔོན་ནས་རྫོགས་མཛད་ཀྱང༌། །དཀའ་སྤྱད་ལས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་འཐོབ་པོ་ཞེས། །ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་
སྦྱིན་པ་རྫོགས། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ནི་སྟག་མོ་ལ་ལུས་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་སྐྱེ་
རབས་ལས། འཇིག་རྟེན་ཕན་བརྩོན་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་དང༌། །བརྩོན་འགྲུས་ཞན་ལ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང༌། །གཏོང་ཕོད་རྣམས་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང༌། །སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

206

ཡིད་ནི་དྲང་བ་དང༌། །བདུད་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་དཔའ་ནི་བཀོང་པ་དང༌། །སངས་རྒྱས་ཡོན་
ཏན་དགའ་བ་དད་པ་དང༌། །བདག་གི་དོན་བརྩོན་ངོ་ཚ་བསྐྱེད་པ་དང༌། །འཇུངས་དང་
འདོད་ཆེན་ཅན་ཡང་ངོ་ཚ་བསྐྱེད། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་བརྟེན་པ་དད་བསྐྱེད་
ཅིང༌། །གཏོང་བ་སྙེམས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པ་དང༌། །གཏོང་ལ་དགའ་བ་རྗེས་སུ་ཡི་

རང་རྣམས། །མཐོ་རིས་ལམ་ཆེན་རྣམ་པར་སྦྱང་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར། །ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་བདག་གིས་གང་བསམ་པ། །སྨོན་
ལམ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉེ་བར་བྱ། །འགྲན་
ཕྱིར་མ་ཡིན་གྲགས་པ་འདོད་ཕྱིར་མིན། །མཐོ་རིས་འདོད་དང་རྒྱལ་སྲིད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་
མིན། །བདག་གི་བདེ་བ་མཆོག་ཐོབ་ཕྱིར་མིན་གྱི། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་བདག་ནི་
འདི་རྩོམ་མོ། །དེ་བས་བདག་ནི་འདི་ཡིས་དུས་གཅིག་ཏུ། །འཇིག་རྟེན་དག་ལ་སྡུག་
བསྔལ་བདེ་འབྱུང་བ། །བསལ་ཞིང་བསྒྲུབ་པ་རྟག་ཏུ་ནུས་གྱུར་ཅིག །ཉི་མས་མུན་
བསལ་སྣང་འབྱུང་ནུས་བཞིན་ནོ། །མཐོང་ཞིང་ཐོས་སམ་རྗེས་སུ་དྲན་ཀྱང་
རུང༌། །རེག་གམ་གཏམ་དུ་བརྗོད་པར་གྱུར་ཀྱང་རུང༌། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཕན་
པ་ནི། །བདེ་དང་ལྡན་པ་རྟག་ཏུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟར་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ངེས་
བྱས་ནས། །སྲོག་དང་བྲལ་ཡང་རབ་ཏུ་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །བརྟན་པའི་ལྷ་རྣམས་ངོ་
མཚར་སྐྱེ་འགྱུར་པར། །བདག་གི་ལུས་ནི་དེ་ནས་བོར་བར་གྱུར། །ཅེས་དང༌། ཚོང་
དཔོན་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ལས། འདོད་པའི་དོན་འབྱོར་ཐེ་ཚོམ་མེད་གྱུར་པས། །དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱུར་གྱུར་པ། །ཕོངས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ནི་མཐོང་བ་བཞིན། །དེས་ཀྱང་ཕོངས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ན་དགའ། །སློང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

207

བས་བླང་ཞེས་ངེས་པར་སྨྲས་པ་ལ། །དེ་ནི་མེད་ཅེས་སྨྲས་པར་མི་ནུས་ཏེ། །དེ་ཡི་

སེམས་ནི་ནོར་ལ་ཆགས་པའི་སྐབས། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་མེད་པར་
བྱས། །ཕོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ཁྱིམ་ནས་ནི། །ནོར་གྱི་སྙིང་པོ་ཕྱུང་ཡང་རབ་ཏུ་དགའ། །རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པར་མྱུར་དུ་ཆུད་ཟ་བའི། །ནོར་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ནོར་མིན་

རིགས། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་ནོར་ནི་ཕལ་ཆེར་ཡང༌། །ཆགས་པའི་གཞི་དང་ངན་
འགྲོའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་ནོར་ནི་བདག་དང་གཞན་དག་གི།འབྱོར་བ་ཐོབ་
པས་དོན་དང་མཐུན་པར་གྱུར། །ཅེས་དང༌། སྤྱན་སྟོང་མངའ་བ་རབ་ཏུ་ཕོངས་གྱུར་ཀྱང༌། །འཕགས་པས་མ་རབས་ཆོས་བྱ་རབ་ཏུ་དཀའ། །གང་ཞིག་ཐོབ་ཕྱིར་སེར་
སྣའི་སེམས་འབྱུང་བ། །བརྒྱ་བྱིན་ནོར་ཏེ་བདག་ལ་མེད་ཀྱང་རུང༌། །སློང་བའི་སྡུག་
བསྔལ་ཤི་དང་འདྲ་བ་ཡི། །གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལ། །དེ་ཡིས་ཕོངས་
པ་ཡ་རབས་གཟི་བྱིན་ཅན། །སུ་ཞིག་མེད་ཅེས་ཟེར་བའི་སེར་བས་རྡེག །སློང་བས་
གདུངས་ནས་ངོ་ཟུམ་གནག་གྱུར་པ། །ཕོངས་པ་རྣམས་ནི་མགུ་བར་མི་འགྱུར་
བའི། །ནོར་རམ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང༌། །དེ་ལྟ་བུ་དག་བདག་ནི་སོགས་
སམ་ཅི། །གང་ཞིག་སེར་སྣའི་སྐྱོན་ནི་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང༌། །གཏོང་བའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་བ། །བདག་ལྟ་བུ་ཡིས་དེ་ནི་བཏང་བར་རིགས། །ཡོངས་སུ་བཟུང་
བར་སྙད་གདགས་ཕོངས་པ་ཡིན། །གློག་ན་འགྱུ་བ་བཞིན་དུ་མི་བརྟན་ནོར། །ཀུན་
དང་ཐུན་མོང་ཕོངས་པ་དུ་མའི་རྒྱུ། །བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་སྦྱིན་ཡིན་ན། །ཡ་
རབས་སུ་ཞིག་སེར་སྣའི་ལམ་ལ་བརྟེན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་རླབས་
ཆེན་པོས་ཕོངས་པ་རྣམས་ཚིམ་པར་བྱས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

208

སྐྱེས་རབས་ལས། མི་ཤ་ཤིན་ཏུ་དྲོན་མོ་དང༌། །མི་ཡི་ཁྲག་ནི་དྲོན་མོ་དག །བརྟུལ་
ཞུགས་མ་ཉམས་པདྨའི་སྤྱན། །གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བཏུང་ལགས། །ཞེས་
གནོད་སྦྱིན་ལྔས་སྨྲས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས། ཕོངས་ཏེ་སློང་དུ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གདོང༌། །རེ་བ་ཟློག་པས་ངོ་ཟུམ་གནག་གྱུར་པ། །བུ་ཡུག་རླུང་གིས་པདྨ་རྙིངས་པ་

བཞིན། །མི་དགའ་བྱས་པ་ནམ་ཡང་བདག་མི་དྲན། །ཞེས་དང༌། རྟག་ཏུ་ན་ཞིང་སྡུག་
པའི་རྨ་འདྲ་བ། །ནད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ངན་པའི་ལུས་འདི་ལས། །དགོས་པ་ཁྱད་པར་
ཅན་དུ་སྤྱད་པ་ཡིས། །བཅོས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོར་བྱ། །བདག་གི་ཤ་
ནི་ཁྲག་དང་བཅས་པ་འདི། །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་བཟུང་སྟེ། །གལ་ཏེ་
དེ་རིང་མགྲོན་དུ་བྱར་རུང་ན། །དེ་ནི་བདག་གི་མངོན་པར་མཐོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཤ་ཁྲག་གིས་གནོད་སྦྱིན་དེ་
རྣམས་ཚིམ་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ནི།

མཛོད་ལས། ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འཁྲུགས་བཟོད་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །ཞེས་རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་གི་ཡན་ལག་སོགས་
བཅད་ཀྱང་སེམས་ཁོང་ནས་མི་འཁྲུགས་པས། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། དེའི་ཚེ་

ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་ལྷག་པར་སྡོམ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་རྫོགས་
པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་རབས་ལས། དབང་ཕྱུག་
རིག་པ་དཀའ་ཐུབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །སྒྱུ་རྩལ་རྣམས་ལ་གོམས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ། །ལུས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

209

དང་ངག་གི་སྤྱོད་པ་མཐུ་རྩལ་ཅན། །མི་རྣམས་མིང་ནི་གཞན་དུ་འདོགས་པར་
བྱེད། །དེ་ནི་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐུ་ཤེས་ནས། །དེ་ཡི་བདག་བཞིན་འཇིག་རྟེན་
རབ་ཏུ་བརྒྱན། །བཟོད་པའི་གཏམ་ཡང་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར། །དེ་པས་དེ་ནི་བཟོད་
པ་སྨྲ་ཞེས་གྲགས། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་རང་གི་ངང་དུ་གྱུར། །གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་རབ་ཏུ་བརྟན། །དེ་ཡི་དོན་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་དག་གིས། །ཐུབ་པ་དེ་ཡི་

གྲགས་པ་རྒྱས་པར་གྱུར། །ཅེས་དང༌། དམ་པ་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྡན་པ། །གང་ན་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད། །བཀྲ་ཤིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། །དེ་ཉིད་རྟེན་དང་དཀའ་ཐུབ་
ཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ། ནགས་ཚལ་གྱི་ས་ཕྱོགས་
རབ་ཏུ་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དག་རྙེད་པར་སླ་བ།
མཚོའི་ཆུ་གཙང་མ་པདྨ་དང་ཨུཏྤ་ལས་བརྒྱན་པ། སྐྱེད་མོའི་ཚལ་ཉམས་དགའ་བ་
ཞིག་ཏུ་གནས་བཅའ་བས་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱས་སོ། །དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ལ་བབས་
པ་ན། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་འཐབ་མོ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བའི་བཙུན་མོ་འཁོར་བཅས་སྐྱེད་
མོའི་ཚལ་དེར་རྒྱུ་ཞིང་དོང་དོང་བ་ལས། དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྨྲ་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་
གནས་སུ་ཕྱིན་ཏོ། །
དེ་དག་ལ་དྲང་སྲོང་གིས་ནད་དྲི་བའི་སྐབས་ནས་གླེང་བསླང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
གཏམ་འདི་ལྟར་བྱས་སོ། །མི་ཡི་ལུས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་སྨད་ཐོབ་པར་གྱུར། །དེ་བཞིན་

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཉམས་བློ་དང་ལྡན། །འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་དེ་ནི་ལེགས་པར་
མི་བྱེད་དེས། །བག་མེད་གྱུར་པ་དེ་དག་ཉིན་རེས་བསླུས་པར་འགྱུར། །རབ་ཏུ་སྦྱིན་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་མ་སྦྱངས་ན། །རིགས་དང་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་ཡོན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

210

ཏན་རྣམས་དང་ནི། །སྟོབས་ནི་རབ་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་གྱུར་ཀྱང༌། །ཕྱི་མའི་ཚེ་
ལ་སུ་ཡང་བདེ་བ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །རིགས་ལ་སོགས་པ་དམན་ཡང་སྡིག་ལ་མ་
ཆགས་ཤིང༌། །རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དབྱར་གྱི་དུས་སུ་འབབ་ཆུས་རྒྱ་མཚོ་གང་བ་བཞིན། །ཕྱི་མའི་ཚེ་ལ་ངེས་པར་བདེ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །རིགས་དང་གཟུགས་དང་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་རུང༌། །སྟོབས་
ནི་རབ་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་ཀྱང་རུང༌། །ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་རྒྱན་

དུ་འགྱུར། །གསེར་གྱི་ཕྲེང་བས་ཕྱུག་པོའི་མཚན་མ་བསྟན་པ་བཞིན། །མེ་ཏོག་
རྣམས་ནི་ལྗོན་པའི་ཤིང་གི་རྒྱན་དུ་འགྱུར། །གློག་ཕྲན་འགྱུ་པ་ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱན་དུ་འགྱུར། །བུང་བ་མྱོས་པ་འདུ་བའི་པདྨ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན། །ནད་མེད་ཚེ་རིང་ནོར་དང་རིགས་དང་
གཟུགས་རྣམས་ནི། །རབ་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་འདི་
དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གྱུར་མ་ཡིན། །གཞན་གྱིས་སྐྱེད་མིན་ལས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་

ལས་གྱུར། །འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟར་ངེས་པར་གནས་པ་དང༌། །སྲོག་ཀྱང་མི་

བརྟན་ཤི་དང་ཉེ་བར་ཤེས་ནས་ནི། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་སྤང་
བར་གྱིས། །གྲགས་པ་བདེ་བ་འཐོབ་པའི་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལ་ཞེ་སྡང་ཡོད་
ན་བདག་དང་གཞན་དག་ལ། །ཕན་པར་འགྱུར་བ་མེ་བཞིན་རབ་ཏུ་སྲེག་པར་
བྱེད། །དེ་བས་སྐྱེ་བོ་སྡིག་ལ་འཛེམ་པ་དེ་དག་གིས། །གཉེན་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྡིག་པ་སྤང་བར་བྱ། །དགོན་པའི་མེ་ནི་རབ་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་བ་ཡང༌། །ཆུ་ཀླུང་

ཆེན་པོ་མཐའ་ཀླས་འབབ་དང་ཕྲད་གྱུར་ན། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

211

བཞིན་དུ། །ཡིད་ཀྱིས་གདུངས་པའང་བཟོད་ལ་བརྟེན་ན་ཞི་བར་འགྱུར། །དེ་བས་དེ་
རྒྱུ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་བཟོད་པས་སྡིག་པ་སྤོང༌། །དེ་ཕྱིར་བྱམས་ལ་བརྟེན་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་ཡང་འཕེལ་མི་འགྱུར། །དེ་ལས་དགའ་ཞིང་མཆོད་འོས་བདེ་བའི་

སྐལ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་བྱས་པའི་ཡོན་གྱིས་ཐ་མར་མཐོ་རིས་འགྲོ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ། བཙུན་མོ་དག་གི་རྗེས་སྙེགས་ཤིང་སོང་བ་ལས།
དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྨྲ་བ་དེ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་ནས།
འདོད་ཆགས་དང་ཕྲག་དོག་གིས་སེམས་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །བཙུན་མོ་
དག་གིས་སྨྲས་པ། འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་བཟོད་པ་སྨྲ་བ་ལགས་ཀྱིས། ལྷ། དེ་ལྟ་བུའི་

ཐུབ་ཆོད་ཆེན་པོ་མ་མཛད་ཅིགཅེས་པས། རྒྱལ་པོ་དེས། འདི་ནི་བཟོད་པ་སྨྲ་ཞེས་
ཟེར། །དེ་ཡང་ཉམས་སུ་ཡོང་མི་ལེན། །འདི་ལྟར་བུད་མེད་བསྟེན་པ་ཡིས། །སྲེད་པ་
འདིས་ནི་བཟོད་མ་གྱུར། །ཚིག་ཏུ་གཞན་སྨྲ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཞན། །བསམ་པ་
གདུག་ཅིང་ཡིད་ལ་གཞན་དུ་སེམས། །དཀའ་ཐུབ་ནགས་ན་མ་ཞི་འདི་སུ་
ཞིག །འབྲིད་པའི་ཚུལ་ཅན་ཕྱི་ཚུལ་འཆོས་ཤིང་འདུག །ཅེས་སོགས་མ་རུང་བའི་ཚིག་རྩུབ་མོ་དག་སྨྲས་ཏེ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དེའི་ལག་པ་ཡ་གཅིག་དང༌། དཔུང་བ་
གཉིས་དང༌། རྣ་བ་དང༌། སྣ་དང༌། རྐང་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཅད་དོ། །དེ་ཡི་

ལུས་བཅད་འགྱེལ་བར་གྱུར་ན་ཡང༌། །ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་གནས་པའི་མཐའ་ཤེས་ཤིང༌། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བཟོད་པ་གོམས་གྱུར་པས། །ཐུབ་པ་མཆོག་དེ་མ་འཁྲུགས་མྱ་ངན་མེད། །ལུས་ནི་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ཡི་སེམས། །དགེ་བའི་ཚུལ་བལྟས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

212

བཟོད་པ་བརྟན་མ་ཉམས། །དགའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་མ་གྱུར། །རྒྱལ་
པོའི་ཆོས་ཉམས་མཐོང་ནས་མི་དགའ་གྱུར། །སོ་སོར་བརྟགས་བཟོད་སྙིང་རྗེ་

ཅན། །གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ། །བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡང༌། །དེ་
ཙམ་དུ་ནི་གནོད་མི་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་མི་བཟད་ལས་བྱས་པས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིམས་ནད་མེ་བཞིན་འབར། །ནགས་ཚལ་ཉེ་བའི་གནས་ནས་མཐར་མ་བྱུང༌། །ས་

གས་ནང་དུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སོང༌། །ཞེས་དང༌། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། བདག་ནི་ནགས་

ན་གནས་པ་ལ། །ཉེས་པ་མེད་པར་རལ་གྲི་ཡིས། །ལག་པ་དང་ནི་རྐང་པ་དང༌། །སྣ་
དང་རྣ་བ་བཅད་གྱུར་ཀྱང༌། །བདག་ལྟ་བུ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ན། །དེ་ལ་གནོད་པ་བསལ་བར་བྱ། །རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་ཚེ་རིང་གྱུར། །དེ་ལ་སྡིག་ཏུ་མ་གྱུར་ཅིག །འཆི་དང་ན་བའི་

སྡུག་བསྔལ་ཅན། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་དབང་དུ་གྱུར། །ཉེས་པར་སྤྱད་པས་ཚིག་པ་ལ། །མྱ་ངན་བྱེད་མོད་ག་ལ་ཁྲོ། །ཞེས་དང༌། ནགས་ན་གནས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་

ཤེས། །བཟོད་པ་སྨྲ་བ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་འཆི། །ཅི་ཕྱིར་མི་བཟོད་སྐབས་ནི་འབྱེད་
པར་བྱེད། །དེ་བས་མ་འཇིགས་ཁྱེད་ཅག་བདེ་བར་དེངས། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་མཆོག་
གི་རྗེས་བསྟན་པས། །སློབ་མ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྱུར་པར་བྱས། །བཟོད་ལ་གནས་པས་བརྟན་པ་མ་ཉམས་པར། །བཟོད་པའི་མཐུ་ཡིས་མཐོ་རིས་སོང་བར་གྱུར། །ཅེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལ།
དེ་མ་ཐག་ལ་ཏིང་འཛིན་བློ། །ཞེས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་
གཉིས་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། གྲུབ་མཐའི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་གཉིས་སྔོན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

213

ཇི་ལྟར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི། བསྟན་འབར་མའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང༌། མདོ་
གཞན་ལས་ཀྱང༌། བྲམ་ཟེ་རབ་འབར་གྱུར་པ་ན། །རལ་བ་འདབ་ཆགས་ཚིང་བྱས་
ཀྱང༌། །བསམ་གཏན་ལས་ནི་མ་གཡོས་པར། །བསམ་གཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་
རྫོགས། །ཞེས་དང༌། སྨན་ཆེན་བློན་པོར་གྱུར་པ་དང༌། །གནག་ལྷས་སྐྱེས་བུར་ང་གྱུར་ཚེ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས། །དེའི་ཚེ་རྔ་བོ་ཆེ་ཡང་བསྒྲགས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་སོགས་བསྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ནས་རྫོགས་ཟིན་
ཀྱང༌། །གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་

ཚུལ་ཡང་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། དཀའ་སྤྱད་ལས་ནི་མ་བགྱིད་པར། །གོ་འཕང་རྙེད་དཀའ་མི་འཐོབ་ཅེས། །དེ་སླད་ཉིད་ལའང་མ་གཟིགས་

པར། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ལེགས་པར་སྤེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཤར་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་འདས་པ། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མཆོད་
རྟེན་རྣམ་དག་གི་གནས་དེར་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ནས། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་དང་ཐག་ཉེ་
དྲགས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། མཐར་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ནས་བསོད་
སྙོམས་མཛད་དེ། རི་དྲུང་གི་ཤིང་པ་ཊ་ལའི་སྡོང་བོའི་དྲུང་ན་བཞུགས་སོ། །
དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དྲུང་དུ་བྱོན། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་དང་པོ་ལ་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་
པ་མི་མཛེས་ཀྱི། བདག་གིས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབུལ་བར་བགྱི་སྟེ།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

214

ཉིད་ཀྱི་རིགས་རུས་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། བཀའ་སྩལ་པ།

རྒྱལ་པོ་གངས་རི་ཉེ་བ་ན། །ཡུལ་གྱི་ལྗོངས་ནི་འབྲུ་དག་དང༌། །ནོར་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་བ་ཡི། །གོ་ས་ལ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡོད། །བུ་རམ་ཤིང་བ་ཉི་མའི་རུས། །ཤཱཀྱ་དག་
ནི་དེ་ན་གནས། །རྒྱལ་པོ་ང་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཏེ། །ང་ནི་འདོད་པ་དོན་མི་གཉེར། །ཞེས་
དང༌། རྒྱལ་པོ་ང་ནི་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང༌། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་མི་དགའི་བློ་བསྐྱེད་
ན། །འཇིགས་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དགྲ་བོར་གྱུར་པ་དག །བོར་བ་དེ་ཀོ་སླར་ཡང་ཇི་ལྟར་

བླང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་དང་ཉེ་བའི་དྲང་སྲོང་
སྣ་ཚོགས་པའི་བསྟི་གནས་སུ་གཤེགས་ཏེ། དྲང་སྲོང་རྣམས་མེ་ལྔས་གདུང་བ་དང༌།
རྐང་པ་ཡ་གཅིག་འགྲེང་བ་སོགས་དཀའ་ཐུབ་ཇི་ཙམ་སྤྱོད་པ་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་དུ་སྤྱད་དོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་དང༌། དྲང་སྲོང་
ཆེན་པོ་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་དེ་རྣམས་མཐོ་རིས་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མཁྱེན་ནས། ལམ་འདི་ནི་སླར་ཡང་ལྷུང་བ་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ་སྙམ་དུ་
དགོངས་སོ། །དེ་ནས་སྒྱུ་རྩལ་ཤེས་ཀྱི་བུ་རིང་དུ་འཕུར་བའི་བསྟི་གནས་སུ་

གཤེགས་ཏེ། རིང་འཕུར་ལས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་
གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་མོ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་མཛད་ནས། ནང་བར་རིང་

འཕུར་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་འདི་ཁོ་ན་མངོན་དུ་
བྱས་སམ། གསོལ་བ། དེ་ཁོ་ནའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ལྟར་ན་ངས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་འདི་ཙམ་གྱིས་
ནི། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམདུ་དགོངས་ཏེ། རེངས་བྱེད་ཀྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

215

བུ་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་གཤེགས་སོ། །དེའི་དྲུང་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་སྲིད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནུབ་གཅིག་ལ་ཐོབ་པར་མཛད་
དོ། །དེ་ནས་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ནས་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ་གཞན་དུ་གཤེགས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུར་

འཁྱམས་ཤིང་འདུག་གོ་ཞེས་ཐོས་ནས། རིམ་གྲོ་བྱེད་པའི་མི་སུམ་བརྒྱ་བཏང་ཞིང༌།

རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཉིས་བརྒྱ་བཏང་ངོ༌། །དེ་ནས་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་ནགས་སུ་རྒྱུ་བ་ན། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པས་བདུད་

རྩི་མི་ཐོབ་པར་མཁྱེན་ནས། ཡབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀཽཎྜིནྱ་དང༌། རྟ་ཐུལ་དང༌། རླངས་

པ་སྟེ་གསུམ་དང༌། ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་མིང་ཆེན་དང༌། བཟང་པོ་གཉིས་ཁྲིད། ལྷག་

མ་རྣམས་ཕྱིར་བཀྱེ་སྟེ། ལྔ་སྡེ་རྣམས་དྲང་སྲོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་

གྲོང་ཁྱེར་ག་ཡའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ལྟེང་རྒྱས་ཀྱི་གྲོང་རྡལ་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་ནས། ཆུ་བོ་ནཻ་
ར་ཉྫ་ནའི་འགྲམ། ནེའུ་སིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐའ་ནགས་ཚང་ཚིང་དང༌། ཤིང་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་གཟིགས་ནས། ནགས་ཁྲོད་འདིར་བདག་གནས་ལ་སྤོང་
བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་ཤིང་དྲུང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །
དེ་ནས་སྙིགས་མ་ལྔའི་དུས་དམན་པ་ལ་མོས་པ། བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པས་
དག་པར་འཛིན་པ་སུན་དབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཀའ་ཐུབ་བརྩམ་མོ་སྙམ་སྟེ། ལོ་དྲུག་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། ཏིལ་འབྲུ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་
གསོལ་བས་དཀའ་བ་སྤྱད་དོ། །དེའི་ཚེ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་སྐྱེས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་
གསུམ་པའི་ལྷ་དེས། གཞོན་ནུས་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱད་པ་ཐོས་ནས་དེར་འོངས་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

216

དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་ལུས་སྐེམས་པ་སོགས་མཐོང་བས། ལུམ་བིའི་

ཚལ་དུ་བུ་བཙས་ཚེ། །སྐྱེ་བའི་ཐ་མ་ཡིན་ཞེས་དང༌། །དྲང་སྲོང་ནག་པོས་སངས་
རྒྱས་སུ། །ལུང་བསྟན་པ་ཡང་ཉམས་འགྱུར་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་མི་སྲིད་པ་དང་མི་

རིགས་པར་གསོལ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲས་པ། ཉི་ཟླ་སྐར་ཚོགས་ས་ལ་
ལྷུང་འགྱུར་སྲིད། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མྱ་ངན་ཁྱོད་
མ་བྱེད། །རིང་བོར་མི་ཐོགས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པས་དགའ་སྟེ་རང་གནས་སུ་སོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་ལོ་དྲུག་འདས་ནས། འདི་སྙམ་དུ་ད་ལྟར་གང་སུ་དག་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། འདི་ཙམ་

དུ་ཟད་དེ། ལུས་རིད་ཅིང་ཉམས་ཆུང་བས་བྱང་ཆུབ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་

སོ། །དེས་ན་ལུས་མདངས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་དགོངས་ནས་དབུགས་འབྱུང་
རྔུབ་ཅི་བདེར་མཛད་ཅིང༌། འབྲས་ཆེན་སོགས་ཁམ་ཟས་རགས་པ་ཡང་གསོལ།

ཏིལ་མར་གྱིས་བྱུགས་ཤིང་ཆུ་འཇམ་པོས་ཁྲུས་ཀྱང་མཛད་དོ། །
དེའི་ཚེ་རིམ་གྲོ་བ་ལྔ་བོ་མ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། ཤེས་ལྡན་དག་དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་
མ་ནི། སྤོང་བ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ནི་འདིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་ནུས་
སོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བོར་ནས་ཝ་ར་ཎ་སིར་སོང་ཞིང༌། དེ་རྣམས་ལ་ལྔ་
སྡེ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིམ་གྱིས་སྐུའི་མཐུ་བསྐྱེད་
ནས་སྡེ་ཅན་གྱི་གྲོང་དུ་གཤེགས་སོ། །ཡུལ་དེར་དཔོན་པོ་སྡེ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བུ་མོ་དགའ་མོ་དང༌། དགའ་སྟོབས་མ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་གཉིས་བུད་མེད་
རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

217

དུས་དེར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་རྫོགས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བ་མཆོག་སྟོང་ཡོད་པ་
རྣམས་བཞོས་ཏེ། བ་སྟོང་བོ་དེ་ཉིད་ལ་བླུད་དོ། །དེ་རྣམས་བཞོས་ནས་ལྔ་བརྒྱ་ལ་
བླུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང༌། བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་དང༌། དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་
དང༌། སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། བཅུ་དྲུག་དང༌། བརྒྱད་དེ་ལན་བཅུ་དྲུག་ཉིད་ཁུར་བྱས་

པའི་འོ་མ་རྣམས་ཤེལ་སྣོད་དུ་བསྐོལ་བའི་ཚེ། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས།
མོད་ལ་མཐུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྨན་བླུགས་སོ། །འོ་མ་བསྐོལ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་
བཀྲ་ཤིས་དང༌། གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བ་ལ་སོགས་དགེ་བའི་མཚན་མ་དུ་མ་བྱུང་
ངོ༌། །དེ་ནས་བུ་མོ་དེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲུང་དུ་ཆས་སོ། །དེའི་ཚེ་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་ར་ཉྫ་ནར་སྐུ་ཁྲུས་མཛད་ཅིང༌། ཤིང་ཨ་རྫུ་ནའི་ཡལ་ག་
ལ་ཕྱག་གིས་འཇུས་ཏེ་བཞེངས་ནས། ཆོས་གོས་གསོལ་ཏེ་ཆུ་འགྲམ་ན་བཞུགས་
སོ། །དེར་བུ་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འོ་ཐུག་ཕུལ་བ་བཞེས་ཏེ། བཀའ་སྩལ་པ། ཡོལ་གོ་
འདི་ཡང་བཏང་བ་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། བཏང་བ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འོ་ཐུག་གསོལ་ནས། གསེར་གྱི་ཡོལ་གོ་ཆུ་ཀླུང་དེར་བོར་བ་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་བླངས་སོ། །དེར་བརྒྱ་བྱིན་མཁའ་ལྡིང་གི་ཆ་བྱད་དུ་སྤྲུལ་ནས་ཀླུ་ལས་ཡོལ་གོ་
ཕྲོགས་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཁྱེར་ནས་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཙུགས་སོ། །དེ་ལྟར་འོ་ཐུག་མཆོག་དེ་གསོལ་བ་ཙམ་གྱིས་སྐུ་ཉམས་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང༌། སྐུ་ལུས་ཀྱི་
མདངས་སོགས་སྔོན་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སོགས་ནི། བསྟོད་པ་ལས།
རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས། །བདུད་སྡེ་དཔུང་ཚོགས་འཇོམས་པའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

218

ཆོ་འཕྲུལ་བཅས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་ཚུལ། །གླིང་འདིར་མངོན་
སུམ་བསྟན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་བྲག་རི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་
བུས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་པ་ན། དེ་མ་ཐག་བྲག་རི་དེ་སྙིལ་

ལོ། །དེའི་ཚེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། ས་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་མི་ནུས་ཏེ། འདི་དང་ཉེ་བ་ཕྱོགས་འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་ན་རྡོ་རྗེ་གདན་མཆི་སྟེ། ད་ནི་དེར་བཞུད་ཅིགདེ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་

ཕེབས་པ་ན། ཞབས་གང་དུ་བཞག་སར་མེ་ཏོག་པདྨ་དག་བྱུང་ངོ༌། །དེར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་ཆུ་བབས་ཏེ། པདྨའི་རྫིང་བུ་དག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཡང་
གཤེགས་ཏེ། ཞབས་ཀྱི་གོམ་པ་བོར་བ་ན། ས་ཆེན་པོ་འདི་ལ། མཁར་རྔ་སོགས་ལ་
དབྱུག་གུས་བསྣུན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བྱུང་ངོ༌། །བྱ་ཙ་ར་ག་དང༌། རི་དྭགས་རྣམས་ཀྱང་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐོར་བ་བྱེད། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆར་ཟིམ་བུས་ཆག་

ཆག་བཏབ་བོ། །
ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫ་ནར་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མིག་ལོང་བ། སྔོན་
སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་ལ་སོགས་པའི་ཞལ་མཐོང་བ་ཞིགསྐབས་དེར་དེའི་
མིག་གིས་མཐོང་པར་གྱུར་ཅིང༌། ས་ཆེན་པོ་སྒྲ་སྒྲོགས་པའང་ཐོས་ནས། སའི་སྟེང་དུ་
འཐོན་ནས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་ན། ངེས་པར་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་སྔོན་ནི་མཐོང་བ་ཡི། །སངས་

རྒྱས་མཐུ་ཆེན་དེ་རྣམས་དང༌། །ཐུབ་པ་ཁྱོད་ནི་མཐོང་གྱུར་ན། །དེ་དག་ཐ་དད་
དབྱེར་མ་མཆི། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟོད་དོ། །དེ་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

219

གཡས་ཕྱོགས་ན། རྩྭ་འཚོང་ཁྱེའུ་བཀྲ་ཤིས་རྩྭ་བརྔ་བ་ལ། བཀྲ་ཤིས་རྩྭ་ནི་ང་ལ་

མྱུར་དུ་བྱིན། །དེ་རིང་ང་ལ་རྩྭས་ནི་དོན་ཆེན་འགྱུར། །དཔུང་དང་བཅས་པའི་བདུད་
ནི་བཅོམ་ནས་སུ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཞི་བ་རེག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།
དེས་ཀྱང་རྩྭ་སྔོ་འཇམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དག་ཕུལ་ལོ། །རྩྭ་དེ་བསྣམས་ནས་ཤིང་ཨ་ཤྭ་

ཐ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་ལན་གསུམ་བསྐོར་ཏེ། རྩྭའི་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་རྩ་བ་ཕྱིར་
བསྟན་པ་ལ། ཞལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་བཞུགས་ནས་ལུས་དྲང་པོར་བསྲིངས།

དྲན་པ་མངོན་དུ་བཞག་ནས་གསུངས་པ། སྟན་འདིར་བདག་གི་ལུས་ནི་སྐེམས་ཀྱང་
རུང༌། །ལྤགས་པ་རུས་པ་ཤ་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་རུང༌། །བསྐལ་མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་
ཆུབ་མ་ཐོབ་པར། །སྟན་འདི་ལས་ནི་བསྐྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཐུགས་དམ་བརྟན་པོ་
མཛད་དོ། །
དེ་ནས་བདུད་སྡིག་ཅན་ལ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། དགའ་བའི་གནས་

དང༌། དོགས་པའི་གནས་སོ། །སྐབས་འདིར་དོགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཡོས་པས།
བདུད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་བཞུགས་པར་མཐོང་ནས། བར་ཆད་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྲ་འཛིངས་ཤིང་ཤ་ནའི་གོས་ཀྱིས་སྨད་གཡོགས་
པའི་འཕྲིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་རིང་རིང་སྐད་དུ་གསོལ་བ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ནི་

ལྷས་བྱིན་གྱིས་མནན། ཕོ་བྲང་ནི་བཅོམ། ཤཱཀྱ་རྣམས་ཁ་བཏགས་ན། ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་
གནས་བཏབ་སྟེ་འདུག་ཅེས་སྨྲའོ། །དེར་ཐུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང༌། གནོད་སེམས་དང༌། རྣམ་པར་འཚེ་བ་སྟེ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྐྱེ་ན།
དེ་དག་བདུད་ཀྱི་དཀྲུགས་མར་ཤེས་ནས། དེ་དག་ལྡོག་པའི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་གསུམ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

220

གྱི་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏོ། །
དེ་ནས་བདུད་རང་ཉིད་འོངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ག་ལ་
ཐོབ་ཅེས་ཟེར་རོ། །བཀའ་སྩལ་པ། སྡིག་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་གཅིག་བྱས་

པས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་ན། ངས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་
གསུམ་དུ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་བྱས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དུ། མགོ་དང༌། ལག་པ་ནས། དབྱིག་དང༌། གསེར་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་ན། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རེ་སྐན། བདུད་
ཀྱིས་སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་ངས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དཔང་པོ་ནི་ཁྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་
དཔང་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱག་གཡས་པ་བསོད་
ནམས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་བསྐྱེད་པ་ས་ལ་རེག་པར་མཛད་དེ། ས་འདི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་
གནས་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་སྙོམས་ཤིང་ཉེ་འཁོན་མེད། །འདི་ནི་བདག་གི་དཔང་

སྟེ་བདག་རྫུན་མེད། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་བདག་གི་དཔང་བྱོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པས།
ས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་པའི་གསེབ་ནས། སའི་ལྷ་མོ་བསྟན་མས་ལུས་ཕྱེད་བྱུང་
ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་
བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་བདག་ལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། བདུད་སྡིག་ཅན་
བག་ཁུམས་ཤིང་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སོང་ངོ༌། །དེ་ནས་སྡིག་ཅན་གྱིས་བསྐུལ་
ཏེ། བདུད་ཀྱི་བུ་མོ་སྲེད་མ་དང༌། དགའ་བྱེད་མ་དང༌། དགའ་སྤྱོད་མ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་མངགས་ཤིང༌། དེ་རྣམས་ནི་ལྷའི་བུ་མོའི་མཆོག་ཡིན་ལ། བུད་མེད་ཀྱི་གཡོ་
སྒྱུ་རྣམས་སྟོན་པར་བརྩམས་པ་ན། དེ་དག་རྒན་མོ་བཞིན་མི་སྡུག་པར་བྱིན་གྱིས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

221

བརླབས། ཕྱིས་སུ་སྟོན་པ་མོས་པ་བསྐྱེད་པས་གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་བདུད་སྡིག་ཅན་གྱི་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྲན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། གནོད་སྦྱིན་གྲུལ་བུམ་ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོའི་གཟུགས། །སྲིན་པོ་ཡི་དྭགས་ཤ་
ཟའི་གཟུགས་དང་བཅས། །འཇིགས་བྱེད་མི་སྡུག་དྲག་གཟུགས་ཇི་སྙེད་པ། །ཐམས་
ཅད་སྒྱུ་མས་དེར་ནི་སྤྲུལ་བ་བྱས། །ཤཱཀྱའི་སྲས་པོས་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྱུང་
བ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་རབ་ཏུ་
ལྡན། །དཔུང་བཅས་གཡོ་སྒྱུ་མཐོང་ཡང་མྱོས་པ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཆེན་པོ་གདོང་དང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་པ་འཛིན་པ། དཔའ་
ཞིང་གཏུམ་ལ་མི་བསྲུན་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་སྔོན་དུ་བདས་ཤིང༌། སྡིག་ཅན་
རང་ཉིད་མདའ་གཞུ་རྣ་བའི་བར་དུ་བཀང་སྟེ་འོངས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

མཐའ་བསྐོར་ཏེ་འདུག་གོ །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས། འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་འཕངས་པ་དག་ནི་མེ་

ཏོག་ཨུཏྤལ་དང༌། པདྨ་ལ་སོགས་པར་གྱུར། རི་འཕངས་པ་ནི་མེ་ཏོག་གི་ཁང་

བརྩེགས་སུ་གྱུར། རླུང་གདུག་པ་དང་རྡོའི་ཆར་ཕབ་པ་ནི། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་

རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིབས། མི་གཙང་བའི་ཆར་ཕབ་པ་ཡང་དྲི་ཞིམ་པའི་རྫས་རྣམས་སུ་
གྱུར་ཏེ། བདུད་ཀྱི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྡུགས་སོ། །དེ་ནས་བདུད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་ཕྱོགས་དེ་ནས་གྱེས་སོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་གྱི་ཐུན་དང་པོའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་མཉམ་

པར་བཞག་སྟེ། རབ་ཀྱི་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

222

མངོན་ཤེས་དང༌། ལྷའི་རྣ་བ་མངོན་དུ་བྱས། གུང་ཐུན་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང༌།
སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ལྷའི་སྤྱན་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང༌། ཐུན་ཐ་མ་ལ་
ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་ཤིང༌།

གསར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་
པར་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། ད་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་
སོ་ཞེས་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས། གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཡང་
བཙས་ཤིང༌། བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་བུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡང་བཙས་སོ། །དེའི་ཚེ་ས་ཆེན་པོ་
ནི་རབ་ཏུ་གཡོས། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནི་འོད་ཀྱི་སྣང་བས་ཁྱབ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་མུན་པ་མུན་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །སྟོན་པས་ཀྱང༌། བསོད་ནམས་རྣམ་སྨིན་བདེ་སྟེར་སྡུག་བསྔལ་
ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་

འགྲུབ། །བདུད་བཅོམ་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་རེག་པར་འགྱུར། །མྱ་ངན་ལས་
འདས་ཞི་བ་བསིལ་པའི་དངོས་པོའང་ཐོབ། །ཅེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །
ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི། མཛོད་ལས། ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་
འཐོབ་བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་འཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
ལྟར། ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་སྟན་གཅིག་ལ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

223

བརྒྱད་དེ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤོང་སྐོར་དགུའི་

གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་
རྩ་བཞི་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་འདོད་དོ། །
དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་མེའི་

ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་ཞག་བདུན་འདས་པར་

མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་བབ་པ་ན། ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་གཉིས་

འོངས་ནས། དེད་དཔོན་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་པོ། །སྡིག་པ་མི་མངའ་

བཞེངས་ཤིག་འཇིག་རྟེན་གཟིགས། །རིན་ཆེན་ཆོས་ནི་འཚལ་བར་འགྱུར་མཆིས་

ཀྱི། །བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་བསྐུལ་ལོ། །དེ་ནས་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའང་མཛད་
ནས། ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྐྱིལ་ཀྲུང་མ་ཞིག་པར་བཞུགས་སོ། །བདུན་
ཕྲག་གསུམ་པ་ལ། ཚོང་དཔོན་ག་གོན་དང༌། བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འོངས་ནས་སྦྲང་རྩི་དང་ལྡེ་གུ་དག་འབུལ་གྱིས་བཞེས་སུ་གསོལ།
ཞེས་ཞུས་སོ། །
དེ་ནས་སྟོན་པས། སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་སྣོད་དུ་བསོད་སྙོམས་བཞེས་ཀྱི། མུ་སྟེགས་བྱེད་བཞིན་དུ་སྙིམ་པ་དང་སློང་ཕོར་དུ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་དེ་ཤེས་ནས་རྡོ་ལས་
བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་རེ་རེ་མེ་ཏོག་གིས་བཀང་སྟེ་ཕུལ་བས། ཕྱག་བརྐྱངས་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཕུལ་ཅིག་དང༌། །ཁྱོད་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་སྣོད་དུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

224

འགྱུར། །ང་འདྲ་དག་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཕུལ་བ་ནི། །དྲན་དང་བློ་གྲོས་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ནས་བཞི་ཀ་ལྷུང་བཟེད་གཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་
བསྣམས་སོ། །དེ་ནས་ཚོང་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བ་དག་བཞེས་ཏེ།
ལྷ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཅིང༌། །ཕྱོགས་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་བྱེད་པ་དེས། །ཁྱོད་ཀྱི་
དོན་རྣམས་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་མཐུན་པར་ཤོག །ཅེས་སོགས་ཤིས་པ་བརྗོད་དོ། །བདུན་ཕྲག་བཞི་བ་ལ། གློ་བུར་དུ་སྤྲིན་ཆགས་ཏེ་ཡུལ་ངན་བྱུང་
བ་ན། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་གི་གནས་སུ་གཤེགས་སོ། །བདུན་ཕྲག་ལྔ་པ་ལ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དགོངས་བཞིན་

དུ་ཞག་བདུན་སྐྱིལ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་དྲུག་པ་ལ་བབ་པ་ན། བདག་གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ནི། གཞན་གྱི་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་དཀའ་སྟེ། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་གྱུར་ཀྱང་དེས་མི་རྟོགས་པས།
བདག་གཅིག་བུ་དགོན་པར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་དགོངས་ཏེ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་
འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྙེད། །སུ་ལ་བསྟན་
ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས། །མི་སྨྲ་ནགས་ཀྱི་ཚལ་དུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོད་རྟེན།
དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བ། བང་རིམ་བཞི་བ་ཅན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་སོགས་
ཀྱིས་བཞེངས་སོ། །
སྨྲས་པ། ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི། །མང་བོས་བཀུར་བ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །མི་ཟད་འདོད་དགུའི་ནོར་གྱིས་བལྟམས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

225

སོགས། །བྱང་ཕྱོགས་གནོད་སྦྱིན་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ། །གསེར་གྱི་བ་གམ་མངོན་མཐོ་ཁང་བཟང་མཆོག །འོད་སྟོང་འབར་བ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་འཕགས། །གྲོང་
ཁྱེར་ཡུལ་ལྗོངས་ཁོར་ཡུག་སྐྱེད་ཚལ་སོགས། །འཆི་མེད་སུམ་རྩེན་གནས་ལ་འགྲན་
པ་བཞིན། །དེ་ན་རྒྱལ་སྲས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྲུབ། །མ་ལུས་འགྲོ་བའི་མགོན་
དུ་འཚོ་ཞིང་གཞེས། །རྒྱུ་སྐར་ཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཡི། །ཟླ་བ་གླིང་བཞིའི་

དཔལ་དུ་ཤར་བ་ལྟར། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་མཛད་པ་དེ། །ཇི་ལྟར་སོ་
གའི་དུས་ཀྱི་པདྨོ་དང༌། །དཀར་བོའི་ཕྱོགས་ལ་ཆས་པའི་ཟླ་བ་ལྟར། །མཚན་དཔེའི་

དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་གྱུར། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ལ་ཐོགས་
མེད་ཀྱང༌། །རིག་པའི་གནས་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ཡང་མཛད། །སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་བུ་ཡི་

སྟོབས་མངའ་ཡང༌། །གཞོན་ནུའི་ཚོགས་ལ་འགྲན་པ་ལྟར་ཡང་བྱས། །རིན་ཆེན་
འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ནོར་བུའི་ཁྲིར། །བསོད་ནམས་བརྒྱས་གཙང་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་
འཁོད། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་ལྡན་པའི་བཙུན་མོའི་འཁོར། །ཁབ་ཏུ་བསུས་པས་མཛད་ཆེན་ལྔ་བ་བསྟན། །ན་རྒ་འཆི་བའི་རྐྱེན་དག་གཟིགས་པ་ཡིས། །སྲིད་པའི་རྒྱ་

མཚོ་སྡུག་བསྔལ་མཛོད་དུ་མཐོང༌། །ཞི་དུལ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གཟིགས་པ་

ཡིས། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཕན་བདེའི་རྩ་བར་དགོངས། །དེ་ཡང་ལང་ཚོ་དར་བ་
པདྨའི་བཞིན། །མཛེས་སྡུག་འཛུམ་བརྒྱ་ཕྱོགས་སུ་གྲོལ་བ་ཡང༌། །རྒ་བའི་བ་མོས་

བཅོམ་པ་འདི་བཞིན་ཞེས། །རྒས་འཁོགས་གཏུགས་པའི་རྒན་པོ་དཔེ་རུ་
བསྟན། །ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་གན་མཛོད་ལྟར་བསགས་ཀྱང༌། །ལོངས་སྤྱོད་མི་

ནུས་མིག་གི་དགའ་སྟོན་ཙམ། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཉེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བ། །སྐམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

226

ཤིང་རིད་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་སུ་བསྟན། །རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གྲོགས་
བཤེས་སོགས། །ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ། །འགྲོ་བ་བདག་གཞན་ཀུན་ཀྱང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །ཁྱོགས་ལ་བཏེགས་པའི་མི་རོ་དཔེ་རུ་བསྟན། །རྒྱལ་
སྲིད་ཆེན་པོའི་དཔལ་འབྱོར་གཉེན་འཁོར་སོགས། །རྩྭ་ལྟར་སྤངས་ཏེ་ཁབ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང༌། །ཆགས་བྲལ་ངུར་སྨྲིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་

མིག་གི་བདུད་རྩི་ཉིད། །རླབས་ཕྲེང་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆབ། །ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ནཻ་ར་གྲདའི་འགྲམ། །རབ་མཛེས་ནེའུ་གསིང་སྔོན་མོའི་ས་གཞི་ལ། །མེ་ཏོག་
རི་མོ་བྲིས་པའི་ཡོངས་བསྐོར་བ། །ལྗོན་ཤིང་ཕྲེང་བར་འཁྲིགས་པའི་ནགས་ཁྲོད་
དུ། །མཁའ་ཁྱབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ། །བསམ་གཏན་ཟས་སུ་ཟ་བའི་དཀའ་

ཐུབ་ཀྱིས། །ལོ་དྲུག་བར་དུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར། །དེ་ལྟར་རྨད་བྱུང་ཐོག་
མའི་མཛད་བཟང་གི །ངོ་མཚར་རྣམ་པར་ཐར་བའི་རི་མོ་ཀུན། །མངོན་སུམ་མེ་ལོང་
ཉིད་དུ་བྲིས་པ་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་དཔེ་རུ་གསལ། །བ་མཆོག་སྟོང་གི་

འོ་མའི་ཉིང་ཁུ་ལ། །བཀྲ་ཤིས་དགེ་མཚན་རི་མོ་དཔལ་དུ་ཤར། །གསོལ་བ་ཙམ་
གྱིས་གཟི་བྱིན་འབར་བ་ནི། །ཤར་ཕྱོགས་མཁའ་ལ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞིན། །འཛམ་
གླིང་དབུས་ཀྱི་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན། །འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་
གྱིས་བརླབས། །དེར་ནི་ཨ་ཤྭ་ཐ་ཡི་ཤིང་དྲུང་དུ། །བདེ་གཤེགས་གོ་འཕང་བརྙེས་
པའི་དམ་བཅའ་མཛད། །བདུད་ཀྱི་བུ་མོ་སྒེག་མོའི་མཛེས་སྡུག་གིས། །ཚངས་སྤྱོད་
བདུད་རྩི་གཏེར་ལ་ཅོ་འདྲི་ཡང༌། །ཆགས་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་
ལས། །ཚུལ་མིན་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་གོ་སྐབས་བྲལ། །བདུད་ཀྱི་དམག་དཔུང་བྱེ་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

227

སུམ་ཅུ་དྲུག །སྤྲིན་ལྟར་ཐིབས་པའི་གཡུལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །དྲག་པོའི་མཚོན་
ཆ་ཆར་ལྟར་བབས་པ་ཀུན། །ཐུབ་པ་མཆོག་དེ་མཆོད་པའི་མེ་ཏོག་གྱུར། །བུ་ལྟར་
བརྩེ་བའི་བྱམས་པའི་མེ་འོད་ཀྱིས། །རྣམ་འཚེ་ཕྲག་དོག་ཚེར་མའི་ཚང་ཚིང་
བསྲེགས། །འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་འཁོར་བཅས་མྱ་ངན་གྱིས། །བསམ་གཏན་མུན་
པའི་ཁུང་བུ་ཉིད་དུ་ཞུགས། །སྒྲིབ་གཉིས་མུན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཇིག་པའི་

མཐར། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར། །དམ་ཆོས་ཉིན་མོར་བྱེད་པས་
འཇིག་རྟེན་ཁམས། །མ་ལུས་གསལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར། །དེའི་ཚེ་ས་ཆེན་
རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས། །ངོ་མཚར་སྣང་བ་དམ་པས་ཕྱོགས་ཀུན་གསལ། །ཨུ་དུམ་ཝ་
རའི་འདབ་བརྒྱ་ཁོང་ནས་གྲོལ། །ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ཚངས་དབང་གཙུག་གིས་

མཆོད། །དགེ་སྡིག་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་བདེ་སྡུག་ནི། །འབྱུང་བ་གནས་དང་ལྡོག་པ་
གནས་མིན་ཞེས། །གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས། །སྟོབས་
བཅུ་མངའ་བ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་སྤངས་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་
ཞེས། །རླབས་ཆེན་ཁྱུ་མཆོག་གནས་སུ་དམ་བཅའ་མཛད། །འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སེངྒེའི་སྒྲ་ཡང་བསྒྲགས། །མི་འཇིགས་རྣམ་བཞི་བརྙེས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྒྲིབ་

བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །འཆི་མེད་ལྔ་ལྡན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་

སྐུ། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་བཞིན་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། །བླ་མེད་སྐུ་གསུམ་བརྙེས་ལ་
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་སོགས་ནི།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

228

བསྟོད་པ་ལས། མི་མཇེད་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། །རྩིབས་སྟོང་
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕུལ་ཏེ་བསྐུལ། །ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞིའི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་མི་

མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། གསོལ་བ། མ་ག་དྷར་ནི་སྔོན་ཆད་ཆོས་བྱུང་བ། །དག་པ་མ་ལགས་དྲི་མར་བཅས་པར་རྟོགས། །བདུད་རྩི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཕྱེ་མཛོད་ལ། །དྲི་མ་མེད་པའི་རྟོགས་པ་བཤད་
པར་མཛོད། །ཅེས་དང༌། གཞན་ཡང༌། ཚངས་པས། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲུབས་ནས་ནི། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་འོད་ཟེར་རྣམ་པར་བཀྱེ་མཛད་
དེ། །ཡེ་ཤེས་ཟེར་གྱིས་མི་ཡིས་པདྨ་ཁ་འབྱེད་པ། །སྨྲ་བའི་ཉི་མ་དེ་རིང་ཅི་སླད་
བཏང་སྙོམས་བཞུགས། །ཞེས་དང༌། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གསོལ་བ། ཟླ་བ་ཉ་བ་གཟའ་ལས་ཐར་པ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལགས། །གཡུལ་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བཞེངས་སུ་གསོལ། །འཇིག་རྟེན་མུན་པར་ཤེས་རབ་འོད་
འབྱུང་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །
སྟོན་པས། ངས་ཚེགས་ཆེན་པོས་རྟོགས་པ་འདི། གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་

འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་པོར་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་སོ། །ཡང་ཚངས་པས། འཇིག་རྟེན་ན་
མཆོག་དང་འབྲིང་དང་དམན་པ་དག་ཡོད་པས། རབ་དང་འབྲིང་གིས་ཆོས་ཐོས་ན་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཐོས་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་པས། ངེས་པར་ཆོས་གསུངས་པར་ཞུ། ཞེས་ཞུས་པ་ན། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
དགོངས་ཏེ། དཀའ་སྩལ་པ། བདུད་རྩིའི་སྒོ་མོ་དག་ནི་དབྱེ་བར་བྱ། །ཉན་པར་སུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

229

འདོད་སོམ་ཉི་སོལ་ཅིག་དང༌། །ཚངས་པ་མི་རྣམས་ལ་ནི་གྱ་ནོམ་ཆོས། །ཀླན་ཀ་མི་

སྩལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། ཚངས་པ་དགའ་སྟེ་སོང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་པ་ལ་བབ་པ་ན། རིང་འཕུར་དང་ལྷག་

སྤྱོད་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་དགོངས་པའི་ཚེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་འཕུར་འདས་ནས་

ཞག་བདུན་དང༌། ལྷག་སྤྱོད་འདས་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན་པར་གསོལ་བས། ཀྱེ་མ་དེ་དག་གིས་ངའི་ཆོས་ཐོས་ན་བདུད་རྩི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ད་ནི་གཞན་ལ་

བསྟན་དགོས་པས། ལྔ་སྡེ་རྣམས་ངས་སྔོན་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ན། གུས་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ་དགོངས་ནས། རིམ་པས་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་

ཀཱ་ཤཱིའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་སོ། །ལམ་དུ་ཀུན་ཏུ་འཚོ་བ་ཉེར་འགྲོ་དང་མཇལ་ཏེ། གཽ་ཏ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་བོ་ནི་དྭངས། བཞིན་གྱི་མདོག་ནི་ཡོངས་སུ་དགཔགས་པའི་མདོག་
ནི་རབ་ཏུ་གསལ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་གང་ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཀའ་སྩལ་པ། ང་དང་
འདྲ་བ་ཡོང་མེད་ཀྱི། །ང་ལ་སློབ་དཔོན་འགའ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་ང་
གཅིག་བུ། །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཝ་

ར་ཎཱ་སིར་བྱོན་ཏེ། དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ན་ལྔ་སྡེ་རྣམས་འཁོད་པས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱོན་པ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་སྟེ། ཕན་ཚུན་ཁྲིམས་སུ་

བཅས་པ། གཽ་ཏ་མ། བྱ་བ་མང་པོ། མང་བོས་འཚོ་བ་དེ་འོང་གིདེ་ལ་སྨྲ་བར་མི་བྱ།
ལྡང་བར་མི་བྱ། སྟན་བཏིང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁད་ཉེ་བར་བྱོན་པ་ན། གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་པར།
ཐམས་ཅད་ལངས་ཤིང་ཕྱག་ཕུལ་ནས། གཅིག་གིས་ནི་གདན་བཤམས། གཅིག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

230

གིས་ནི་བསུས་ཏེ་ན་བཟའ་བླངས། གཅིག་གིས་ནི་ཞབས་བཀྲུ། ཤེས་ལྡན་དག་གཽ་ཏ་
མ་བྱོན་པ་ལགས་སོ། །གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ནས་ལྔ་སྡེ་རྣམས་མགུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
གཏམ་མང་དུ་བྱས་ཏེ། ལྔ་སྡེས། ཚེ་དང་ལྡན་གཽ་ཏ་མ། དབང་པོ་ནི་གསལ། ལྤགས་པ་
ནི་ཡོངས་སུ་དག་ན། ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་མངོན་དུ་མཛད་དམ། བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནས་རྗོད་པ་དང༌། གདུང་ནས་རྗོད་པ་
དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་མ་རྗོད་ཅིགདེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནས་རྗོད་པ་
སོགས་བྱས་ན་ཡུན་རིང་བོར་གནོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ནི་

བདུད་རྩི་ཐོབ་བོ། །སངས་རྒྱས་སོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །དགེ་སློང་དགརབ་ཏུ་བྱུང་བས་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་
དང༌། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའོ། དབུ་མའི་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །དགེ་སློང་དགསྔོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། འདི་
ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། མིག་

སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་སྐྱེས་སོ། །རིག་པ་སྐྱེས་སོ། །བློ་སྐྱེས་སོ། །རྟོག་པ་སྐྱེས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་
པའོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང༌། རིག་པ་དང༌། བློ་དང༌། རྟོགས་པ་སྐྱེས་
སོ། །དགེ་སློང་དག་སྔོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ། ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

231

དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་སྤངས་པར་བྱའོ་སོགས་
དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱའོ་སོགས་དང༌།
སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་
བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྒོམས་སོ་ཞེས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་

བཟླས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྐོར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ནས། ཨ་ལ་ལ་
འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བར་མཐོང་ངོ༌། །ལྷ་རྒྱལ། ལྷ་མིན་
འགྲིབས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེའོ། །ཞེས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་

དབྱངས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་

བཟླས་པ་ལས། དང་པོའི་ཚེ་ཀཽ་ཎྜི་ནྱ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲིས་བདེན་པ་མཐོང༌། བཟླས་པ་
གཉིས་པའི་ཚེ་ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཎྜི་ནྱས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ། རྟ་ཐུལ་དང༌། རླངས་པ་དང༌།
མིང་ཆེན་དང༌། བཟང་ལྡན་བཞིས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ན་
དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང༌། ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཎྜི་ནྱའོ། །བཟླས་པ་
གསུམ་པ་བསྐོར་བའི་ཚེ། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་བོ། །དེའི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དྲུག་གོ །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་པ།
ཀཽ་ཎྜི་ནྱ་ཆེན་པོ་ནི། སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ལྔ་སྡེ་རྣམས་སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་བསྟན་པ་ལ་རབ་
ཏུ་བྱུང་ནས། བསྟན་པ་ནུབ་པའི་ཚེ་གསུངས་པ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་འོད་སྲུང་གི།གལ་

ཏེ་ཆོས་ནི་ནུབ་གྱུར་ཀྱང༌། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་པའི། །བརྩོན་འགྲུས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

232

དོར་བར་མི་བྱའོ། །བདག་ཅག་གི་ནི་ཟག་པ་ཡང༌། །གལ་ཏེ་ཟད་པར་མ་གྱུར་
ན། །ཤཱཀྱ་སེངྒེ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །ཉན་ཐོས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་དང༌། ནམ་
ཞིག་ན་དགེ་སློང་བཞི་ཡང་འདས་ནས་གཅིག་ལུས་པ་ན། དེ་སྐྱོ་ནས་ད་བདག་
གཅིག་བུ་འཛམ་བུ་གླིང་ན་སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ལྟ་སྙམ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལས་ཇི་སྲིད་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་
པ་སྤྱད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཀྱི། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་

སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཐོག་མར་དགྲ་བཅོམ་པ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་བདག་སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །
དེས་ན་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པའང་ཐོབ་པ་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། ལྔ་བོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་དང༌། ཞེས་དང༌། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ངེས་པར་འཇུག་པས་ནི་རྟེན་ལྔ་བོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
འབྱུང་ལ། ངེས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དང༌། འཇུག་པ་ནི། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་དོན་
ནོ། །བཟླས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་མཐར་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་བློ་
སྐྱེས་སོ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་དང༌། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བ་
དང༌། བར་ཆད་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པར་ཡང་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ནི་མིག་གོ །ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པར་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བློ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས་ཀྱང་དེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

233

བཞིན་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་མིག་ནི་མཐོང་ལམ་དང་དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཐ་
དད་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་གཞན་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་དང༌། རབ་དབྱེ་འཕྲོས་དོན་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
གཞུང་མངོན་པ་གཉིས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང༌། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་
བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་
ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་
པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་རྗེས་དེར་ཝ་ར་ཎཱ་སིར་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་
གྲུ་བཞི་བ་བང་རིམ་བཞི་བ་ཅན་གློ་འབུར་དང་བཅས་པ། རབ་སྒོ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད།
འབྲིང་ང་དྲུགཐ་མ་བཅུ་དྲུག་པར་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཞེད་ཅིང༌། ཕྱོགས་རེར་སྒོ་བཞི་

རེ་བྱེད་པ་བདེན་པ་བཞི། བརྒྱད་རེ་བྱེད་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་
རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཚོན་པ་འཁོར་ལྔ་
སྡེ་བཟང་བོ་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཝ་ར་ཎཱ་སིར་འབབ་ཆུ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་འགྲམ་དུ་བཞུགས་པ་ན། ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བུ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ།
རོལ་ཆས་ཐོགས་པའི་བུད་མེད་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩེ་བར་བྱེད་པ་ལས་ནམ་
ཕྱེད་ན་གཉིད་སད་དེ་བུད་མེད་ཀྱི་འཁོར་ལ་བལྟས་པ་ན་ཐམས་ཅད་གཉིད་ཀྱིས་
མྱོས་ཏེ། གོས་དང་བྲལ་ཞིང་སྐྲ་གྲོལ་བ་སོགས་འདུག་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་མཐོང་བས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

234

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་བདག་ནི་གཙེས་སོ། །བདག་ནི་ཉམས་སོ། །ཞེས་སྐད་ཆེན་པོ་ཕྱུང་ནས་སོང་བ་ན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་ཕྱེ་ཞིང༌། སྐད་ཀྱང་སྐྱེ་
བོས་མི་ཐོས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་བླ་
གབ་མེད་པ་ན། གྲགས་པ་སྒུག་པའི་ཕྱིར་ཞབས་འཆག་ཅིང་བཞུགས་སོ། །དེས་ཀྱང་
ཆུའི་ཕ་ཁ་ནས་མཐོང་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་བདག་ནི་གཙེས་སོ། །བདག་ནི་ཉམས་

སོ་ཞེས་སྐད་ཕྱུང་ངོ༌། །བཀའ་སྩལ་པ། གཞོན་ནུ་ཚུར་ཤོགགནས་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་
འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན། ཉམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གྲགས་པས་རིན་པོ་ཆེའི་

ལྷམ་ཆུ་འགྲམ་དུ་ཕུད་དེ་བོར་ནས་ཆུ་ལ་བརྒལ་ཏེ། སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འོངས་ཏེ་
ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས། དེ་ནས་ནང་དུ་གཤེགས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས། གྲགས་པ་སྟན་དེ་ལ་འཁོད་བཞིན་དུ་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བླངས་སོ། །དེ་ནས་
ཁྱིམ་དུ་བྲན་མོ་ཞིག་གིས་གྲགས་པ་སོང་བར་ཤེས་ནས་ཇོ་བོ་ལ་སྦྲན་པས། ཁྱིམ་
བདག་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉིད་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་པའི་མི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཚོལ་ཞིང་

སོང༌། རྟ་བ་དག་ཀྱང་གྲགས་པ་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་བཀྱེའོ། །
དེ་ནས་ཆུ་འགྲམ་དུ་ནོར་བུའི་ལྷམ་མཐོང་བས་དོགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་

ཆུ་བརྒལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་སོང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོས་
གྲགས་པ་མི་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞོན་ནུ་
གྲགས་པ་གཟིགས་སམ་ཞེས་ཞུས་པས། བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱིམ་བདག་དེའི་ཕྱིར་སྡོད་
ཅིགསྟན་འདི་ལ་འཁོད་བཞིན་དུ་གྲགས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་
དོ། །དེ་ནས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དགའ་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ །ཡང་དེ་བཞིན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

235

གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ན། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌།

གྲགས་པ་སྟན་དེ་ལ་འཁོད་བཞིན་པ་རྒྱན་དང་བཅས་བཞིན་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་
བོ། །དེའི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་ནོ། །དེ་ནས་བཅོམ་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྡུས་
པས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོས་གྲགས་པ་མཐོང་བ་ན། དེས་སྨྲས་པ། གྲགས་པ་ཚུར་ཤོག་ཁྱིམ་དུ་དོང་ངོ༌། །དེ་ནས་སྟོན་པས་གྲགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པས་ཁྱིམ་དུ་གནས་
པའི་སྐབས་མེད་པར་ཁྱིམ་བདག་ལ་བརྡ་སྤྲོད་པར་མཛད་པས། དེ་ཡང་དད་ཅིང་ནང་

བར་ཁྱིམ་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཞུ་བ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ལྡོག་གོ །དེ་ནས་ནམ་ལངས་ཤིང་

གདུགས་ཚོད་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་གྲགས་པ་ལྷན་ཅིག་

རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་བྱོན་ཞིང༌། གདུགས་ཚོད་གསོལ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་
བསྟན་པས། གྲགས་པའི་མ་དང་ཆུང་མས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་གྲགས་
པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཏམ་ཐོས་ནས་དེའི་ནུ་བོར་གྱུར་པ་དྲི་མེད་དང་གང་བོ་དང་བ་
ལང་བདག་དང་ལག་བཟང་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང༌། དེ་དག་གིས་དབེན་པར་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་རིང་བོར་མ་ཐོགས་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ །
དེ་ནས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བུ་རྣམས་ལོ་གཞོན་ཞིང་བདེ་བར་གནས་པ་ཡང་
དད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གཏམ་ཐོས་ནས་ཝ་ར་ཎཱ་སིའི་གྲོང་གི་གཙོ་བོ་གཙོ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ལྔ་བཅུ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང༌། དབེན་
པར་བསྒོམས་པས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་
པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་གོ །དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་བཀས་སོ་སོར་རྒྱུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

236

ཞིང་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀཱ་ཤི་ཝ་ར་ཎཱ་སིའི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་

གཤེགས་ནས། ལྟེངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྡེ་ཅན་བརྒྱུད་དེ་རས་བལ་ཅན་གྱི་ནགས་ཚང་ཚིང་གི་ཤིང་དྲུང་ཞིག་ན་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཟང་སྡེའི་ཚོགས་དྲུག་ཅུ་ཞེས་
བྱ་བ་རྣམས་རོལ་མོ་ཤེས་པའི་བུད་མེད་མང་པོ་དག་དམ་བཅའ་བ་བླངས་ཏེ། གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་རྣམས་སུ་བཟའ་བཅའ་སྣ་ཚོགས་དང༌། རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྩེ་བར་བྱེད་པ་ན། བུད་མེད་གཅིག་དམ་བཅས་པ་དྲལ་ཏེ་བྲོས་སོ། །དེ་
ནས་དེ་དག་བུད་མེད་དེ་འཚོལ་དུ་སོང་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤིང་དྲུང་ན་

བཞུགས་པ་མཐོང་སྟེ། དྲུང་དུ་འོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བུད་མེད་གཅིག་
གཟིགས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཅིར་འོང༌། དེ་ནས་རྒྱས་པར་གསོལ་བས། ཅི་ཁྱེད་རྣམས་བུད་མེད་དེ་འཚོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། རང་ཉིད་

འཚོལ་བ་གང་འདམ། གསོལ་བ། བདག་ཉིད་འཚོལ་བ་འདམ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། གསུམ་ལ་

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་བླངས་པས་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ཏོ། །
སྐབས་འདིའི་ལུང་ལས། དགེ་བསྙེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཅེས་པ་ཡོད་ཀྱང་
སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་གྱི་བསྙེན་རྫོགས་ཡིན་པས་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་ཚུལ་
ཙམ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་སེར་སྐྱ་གཞི་ན་བྲམ་ཟེ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་སུ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཕྱིས་གཉེན་དང་ནོར་དང་
འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་སྐབས་དེར་སྡེ་ཅན་གྱི་གྲོང་དུ་འོངས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེར་གཤེགས་པར་རིག་ནས། བྲམ་ཟེ་དང་ཆུང་མ་གཉིས་གྲོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

237

བྱས་ཏེ། དེང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསོད་སྙོམས་ཞིག་འབུལ་དགོས་ཏེ། བདག་ཅག་

ལ་ཉི་མ་གཅིག་གི་ཁ་ཟས་ཀྱང་མེད་ན་ཇི་ལྟར་བགྱི། བྲམ་ཟེ་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཉིད་གཏའ་

མར་བཅུག་སྟེ། ཀརྵ་པ་ན་ལྟ་སྐྱིན་པར་བླང་ངོ༌། །ཞེས་གྲོས་མཐུན་ནས་དེ་བཞིན་དུ་

བྱས་ཤིང༌། ཁྱིམ་བདག་གཅིག་ལས་གོས་གསར་པ་དང༌། རྒྱན་གཡར་ནས་བྲམ་
ཟེའི་ཆུང་མ་ལ་བསྐོན་ཏེ། ཁྱིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་དྲངས་ནས་གདུགས་ཚོད་གསོལ་ཏོ། །
དེ་ནས་ཆུང་མས་རྒྱན་ཕུད་དེ་བཞག་པ་ན། རྐུན་མས་ཁྱེར་ཏེ། བྲམ་ཟེས་བསམས་པ། བདག་གིས་རྒྱན་དེ་ལྟ་བུ་འབྱོར་བ་ནམ་ཡང་མིན་གྱི། བདག་ནགས་སུ་
སོང་སྟེ་འཆི་བ་ལས་གཞན་ཐབས་མེད་དོ་སྙམ་འབྲོག་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་ལས།
མི་ཞིག་གིས་དོང་བརྐོས་ཏེ་སོང་བ་མཐོང་ནས། བྲམ་ཟེས་དེར་སོང་བས། སྔར་གྱི་རྒྱན་རྙེད་དེ་ཁྱིམ་དུ་འོངས་སོ། །ཆུང་མ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱག་དར་
བྱས་པས་ས་འོག་ནས་གསེར་གྱི་བུམ་པ་གསེར་གྱིས་གང་བ་རྙེད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བའི་ཡོན་དུ་ཤེས་ནས། དད་པས་
ཆོས་ཉན་པས་བྲམ་ཟེ་ལྷ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མཐོང༌། དེ་ནས་ཕྱོགས་དེར་གྲོང་པའི་བུ་མོ་དགའ་མོ་དང༌། དགའ་སྟོབས་མས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལ་གདུགས་ཚོད་གསོལ། སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་
མཐོང་ངོ༌། །
དེ་སྐབས་བཟང་སྡེའི་ཚོགས་དྲུག་ཅུས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། དགྲ་
བཅོམ་པ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གོ །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

238

ཡུལ་མ་ག་དྷ་འདིར་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་གཅིག་དབང་དུ་གྱུར་པས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་
མང་པོ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་དབང་དུ་འགྱུར་བ་སུ་ཡོད་དགོངས་པ་ན། ལྟེངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་རལ་བ་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ལ་འོད་སྲུངས་དེ་ནི་ལོ་བརྒྱ་
ཉི་ཤུ་ལོན་པ། སྲིད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པར་
བཀུར་ཞིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པར་རློམ་པ་ཞིག་གོ །འོད་སྲུངས་དེ་ཡང་
འཁོར་རལ་བ་ཅན་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་སྤུན་ཟླ་ནི།

ཆུ་ཀླུང་འོད་སྲུངས་དང་ག་ཡ་འོད་སྲུངས་སྤུན་དག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་སློབ་མ་རལ་བ་
ཅན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་ར་ཉྫ་ནའི་
འགྲམ་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཆུ་མགོ་ན་ནི་ལྟེངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་གནས་ལ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་ན་ནི་གཞན་གཉིས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟེངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བསྟི་གནས་སུ་

གཤེགས་པ་ན། དེས་ཀྱང་གདན་བཤམས་ཤིང་བསུས་ཏེ་བྱོན་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་
གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་ནས། འོད་སྲུངས་ལ་དགའ་བ་དང་མགུ་བར་གྱུར་བའི་གཏམ་མཛད་དོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱོད་ལ་མི་བདེ་
བ་མེད་ན། ང་མེ་ཁང་འདིར་ཞག་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ །གསོལ་བ་བདག་ལ་མི་བདེ་བ་
མ་མཆིས་ཀྱང༌། དེ་ན་ཀླུ་གདུག་པ་ཞིག་གནས་པས་མཐོ་འཚམ་པར་འགྱུར་དུ་མི་
འོང་ངམ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མེ་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་བཞུགས་པ་ན། མཚན་མོའི་དུས་སུ་ཀླུ་ཁྲོ་བོས་དུ་བ་བདུགསྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བའི་དུ་བ་

བདུགཀླུས་མེ་སྦར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མེའི་ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

239

ཁང་པ་ཐམས་ཅད་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བར་གྱུར་ཏོ། །འོད་སྲུངས་རྒྱུ་སྐར་ལ་ལྟ་བས་དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། ཀྱེ་མ་གཽ་ཏ་མ་མཛེས་པ་དེ་ཀླུ་གདུག་པས་ཐལ་བར་མ་བྱས་གྲང་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་ཀླུ་དེ་ཐུལ་ནངས་ནད་བར་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་བསྣམས་ནས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་སར་བྱོན་པ་ན། ལྷུང་བཟེད་དུ་བསྣམས་ཏེ་བྱོན་པ་དེ་ཅི། བཀའ་སྩལ་
པ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་མི་ལྡན་པ་སུ་ཡང་གནས་སུ་སྟེར་བའི་ཀླུ་དེ། ངས་བཏུལ་ཏེ་ཁྱེར་
འོངས་སོ། །དེས་བསམས་པ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འདི་ནི་མཐུ་ཆེ་ཞིང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེའོ་
སྙམ་མོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བདག་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འོད་སྲུངས་ཀྱི་བསྟི་གནས་ནགས་ཚང་ཚིང་དུ་བཞུགས་སོ། །
འོད་སྲུངས་ཀྱི་སློབ་མ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལྔ་བརྒྱ་བོ་རེ་རེ་ཡང་མེ་ཐབ་གསུམ་
གསུམ་བཟུང་སྟེ། མེ་ལ་སྤྱོད་པ་ལས། མེ་མི་འབར་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་
ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་སྦར་མ་ཐུབ་བོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་ལ་སྦྲན་པས། འོད་
སྲུངས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ན། བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་མེ་སྦར་བར་འདོད་དམ། གསོལ་བ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་སྦར་དུ་གསོལ་དེ་ནས་མེ་རང་འབར་རོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བསམས་པ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འདི་ནི་མཐུ་ཆེ་ཞིང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་སྟེ།
བདག་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པའོ་སྙམ། དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་ལྔ་བརྒྱ་མེ་ལ་སྦྱང་ཟིན་པ་ན། མེ་
བསད་པར་འདོད་ན་ཡང་གསོད་མ་ཐུབ་བོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་ལ་སྨྲས། དེས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པས། མེ་ཞི་བར་འདོད་དམ། དེས་ཀྱང་འཚལ་ལོ་ཞུས་
པས། མེ་རང་ཞིའོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མེ་སྦར་མ་ནུས་པ་དང༌།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

240

མེ་ཤི་བར་མ་ནུས་པ་ལའང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཡང་མེ་ཁང་ཐམས་ཅད་མེས་སྲེག་པར་མཐོང་སྟེ། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་དང་བཅས་པས་མེ་གསོད་པར་མ་ནུས་པ་ལའང་དེ་དང་འདྲའོ། །
དེ་ནས་མཚན་མོ་ཞིག་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་ཆོས་ཉན་པ་
ན། འོད་སྲུངས་རྒྱུ་སྐར་ལ་བལྟ་བས་རྒྱང་ནས་བལྟས་ན། མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་
བཞི་མཐོང་ངོ༌། །ཡང་སྔ་དྲོ་འོད་སྲུངས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱོན་པ་ན། དེ་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཡང་ཞུགས་ལ་སྤྱོད་དམ། བཀའ་སྩལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ང་

ལ་ཆོས་ཉན་ཏོ། །ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་སྔ་མ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་མེ་ཆེན་པོ་འབར་
བར་མཐོང་སྟེ། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པའོ། །ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལས། ཆེས་ཤིན་

ཏུ་ཆེ་བའི་མེ་དཔུང་མཐོང་སྟེ། མེ་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པས་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་
པའོ། །འདིར་མེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
འོད་སྲུངས་ཀྱི་དྲུང་དུ་མ་ག་དྷའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་འོངས་ནས། ཞག་བདུན་དུ་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་རྙེད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས། འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བསམས་པ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འདི་གཞན་དུ་བྱོན་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ན། དེས་མཁྱེན་ཏེ་གཞན་
ཞིག་ཏུ་གཤེགས་སོ། །ཞག་བདུན་སོང་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་གྱེས། འོད་སྲུངས་བཟའ་བཅའ་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་ན། ད་ནི་དགེ་
སྦྱོང་ཆེན་པོ་འདིར་བྱོན་ཏེ། ཡོ་བྱད་འདི་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་

ན། དེ་ཐག་ཏུ་དེར་བྱོན་ནོ། །གསོལ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞག་བདུན་གཞན་དུ་གཤེགས། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཉིད་འདི་ལྟར་སེམས་པས་སོ། །གསོལ་བ། དེང་ཅིའི་བྱོན། བཀའ་སྩལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

241

པ། དེང་འདི་ལྟར་སེམས་པས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་དག་ལ་

ལོངས་སྤྱད་དུ་གསོལ། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བསྟི་གནས་

ནགས་ཚང་ཚིང་ན་བཞུགས་སོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་གདུགས་ཚོད་ལ་འབྱོན་པར་ཞུས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འོད་སྲུངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བའི་

གཡོས་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པར་ཕྱིན་པ་ན། འོད་སྲུངས་ཁྱོད་ཉིད་སོང་ཞིག་

ང་ཕྱིས་འོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་སྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཤིང་ཛམྦུ་ཏྲི་ཀྵའི་འབྲས་བུའི་སྙེ་མ་བླངས་
ཏེ། ལྷུང་བཟེད་བཀང་ནས་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བཤམས་པའི་སྟན་ལ་བཞུགས་སོ། །གསོལ་བ། ལྷུང་བཟེད་ན་ཅི་མཆིས། ངས་ད་ལྟ་ཛམྦུའི་སྙེ་མ་བླངས་པ་དེ། འདོད་
ན་ཅི་བདེ་བར་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་འོད་སྲུངས་ལ་སྩལ་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་བར་ནས་

ཀྱང་ཛམྦུའི་ཚལ་དང་ཉེ་བའི་གནས་ནས་སྐྱུ་རུ་ར་ཆེན་པོའི་སྙེ་མ་དང༌། བྱང་སྒྲ་མི་

སྙན་ནས་མ་རྨོས་པའི་འབྲས་ས་ལུ་ཡང་བསྣམས་ནས་དེ་ལ་སྩལ་ཏེ་གཞན་སྔ་མ་
དང་འདྲའོ། །ཡང་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་གདུགས་ཚོད་ཕུལ་བ་བསྣམས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་

ཏུ་ཞལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་དོ། །དེར་ཆུ་ཞིག་དགོས་པར་བྱང་བ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་ལག་པས་བྲུས་ཏེ་བཀོད་མའི་ཆུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་འབབ་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལ་
ཆུའི་བྱ་བ་ཡང་མཛད་དོ། །འོད་སྲུངས་བསྟི་གནས་སུ་འཆག་པས་མཐོང་སྟེ། སྔོན་མེད་པའི་བཀོད་མའི་ཆུ་འདི་ཅི་ཞེས་ཞུས་པས་དེའི་ཚུལ་གསུངས་སོ། །ཡང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཡང་དག་འཇོག་ལས་བཞེངས་ཏེ། རྫིང་བུ་ལག་པས་བརྐོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྔར་གྱི་བཀོད་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྫིང་བུ་ལ་སྐུ་ཁྲུས་མཛད་ཅིང༌། དེའི་འགྲམ་ན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

242

ཤིང་ཨ་རྫུ་ན་དྲང་པོར་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རྫིང་ནས་བཞེངས་པར་བཞེད་པའི་

ཚེ། ཨ་རྫུ་ནའི་ཡལ་ག་རང་དུད་ཅིང་བྱུང་བ་ལ་ཕྱག་གིས་འཇུས་ཤིང་བཞེངས་
སོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་འཆག་པ་ཨ་རྫུ་ནའི་ཡལ་ག་སྔོན་མ་དུད་པ་ལས་དུད་པར་
མཐོང་ནས། དེའི་རྒྱུ་ཞུས་པས། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཏེ། ཤིང་འདི་ནི་ལག་
པས་བཟུང་བའི་ཨ་རྫུ་ན་ཞེས་བགྱིའོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ནའི་རིས་དག་ཕྱག་ཏུ་སོན་པ་
ན་དེ་བཀྲུ་བར་བཞེད་དེ། བཀྲུ་བའི་སྣོད་མེད་པ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཀས་གནོད་སྦྱིན་
དག་གིས་རི་བྲག་ཅིག་ནས་རྡོ་ལེབ་ཆེ་ལ་རིང་བ་ཞིག་བླངས་ཏེ་ཕུལ་བའི་སྟེང་དུ་ཤ་
ནའི་རས་རྣམས་ལེགས་པར་བཀྲུས་སོ། །ཡང་དེ་འགྲེམས་པའི་གཞི་དགོས་པར་
བྱུང་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཀས་རྡོ་ལེབ་ཆེ་ལ་རིང་བ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བླངས་ཏེ། དེ་
ལ་ཤ་ནའི་གོས་ལེགས་པར་བཀྲམ་མོ། །འོད་སྲུངས་འཆག་པ་ན་དེ་དག་མཐོང་སྟེ། སྔོན་མེད་པའི་རྡོ་ལེབ་འདི་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསོལ་བ་ན། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། རྡོ་ལེབ་འདི་དག་ནི་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་བླངས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ནི། དུས་
གཞན་ཞིག་ན་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ཏེ། ཆུ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ན་ཆེར་འཁྲུགས་ཏེ། མི་གང་
ལྷག་པའི་དཔངས་ཙམ་གསར་དུ་རྒྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ནུབ་གཅིག་ལ་ཆུ་གསར་དུ་བྲུག་
པ་ན། ནང་བར་སྔ་བར་ཆུའི་སྟེང་ས་བུད་ཀྱིས་གང་བ་བླ་གབ་མེད་པ་ལ་ཞབས་ཀྱི་
འཆག་པར་མཛད་དོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བསམས་པ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ལ་ཆུས་གནོད་པར་མ་གྱུར་ཏམ་སྙམ་ཏེ། ཤིང་གཅིག་པའི་གྲུ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བཙལ་བ་ན།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

243

བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་མཐོང་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གྲུར་འཇུག་གམ། འོད་སྲུངས་འཇུག་གོ །དེ་ནས་གྲུའི་ནང་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཇི་ལྟར་གྲུ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆུའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་གཤེགས། ཆུས་གོས་པ་མེད་ཅིང་ཆུ་ལ་འཇུག་ཅིང་

གཤེགས་པ་དང༌། གྲུ་ཆུའི་གཏིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྟེང་དུ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འདི་
ནི་མཐུ་ཆེན་ཞིང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་ལ་ཡ་མཚན་ཆེ་མོད་ཀྱི། བདག་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་
ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་མེད་དོ། །
དེ་ནས་ཆུའི་འགྲམ་སྐམས་སར་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་ཁྱོད་ནི་

དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡང་
མ་ཡིན། དགྲ་བཅོམ་པའི་ལམ་ཡང་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་འདི་
སྙམ་དུ། གཽ་ཏ་མ་འདིས་བདག་གི་སེམས་མཁྱེན་ཏེ། བདག་འདིའི་སློབ་མར་བགྱིའོ་
སྙམ་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བདག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་
བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། བཀའ་སྩལ་པ། རེ་
ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་ལ་ལྟོས་ཤིགཁྱོད་ལྟ་བུའི་མི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། འཁོར་
ལ་ལྟ་བ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་རང་གི་བསྟི་གནས་སུ་སོང་སྟེ་
འཁོར་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཁོ་བོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ན།
ཤེས་ལྡན་དག་ཅི་ལྟ་བུ་བྱེད། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། བདག་ཅག་གིས་ཅུང་ཟད་ཅིག་

འཚལ་བ་དེ་མཁན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ལགས་ན། བདག་ཅག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་
འཇུག་གོ །དེ་ནས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་རལ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཡང་གཞི་དང་མཁར་བ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

244

དང་རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་དག་ཆུ་ཀླུང་ནཻ་ར་ཉྫ་ན་ལ་དོར་ཏེ། སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འོངས་
པ་ན། ཐམས་ཅད་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་དག་གི་ཡོ་

བྱད་རྣམས་ཆུས་ཁྱེར་བ། ཆུ་ཀླུང་འོད་སྲུངས་དང༌། ག་ཡ་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ།
བདག་ཅག་གི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་མ་

གྱུར་གྲང་སྙམ་ནས། ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་རལ་པ་ཅན་འཚོལ་དུ་སོང་བ་ལས། དེས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཆོས་ཉན་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
སྨྲས་པ། འོད་སྲུངས་འདི་མཆོག་ཡིན་ལ་དེ་མཆོག་མ་ཡིན་ནམ། ལྟེང་རྒྱས་འོད་
སྲུངས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསམས་པ། དགྲ་བཅོམ་པར་
བཀུར་བ་འདི་ཡང་ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་
བར་ཁས་བླངས་ན། བདག་ཅག་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་ཞུས་པས་འཁོར་ལ་རིག་པར་བྱ་དགོས་པ་སོགས་ནས་དེ་གཉིས་

འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རེ་དང་བཅས་བ་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་

བར་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རལ་བ་ཅན་སྟོང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་

ཚོགས་དེ། ལྟེང་རྒྱས་སུ་ཇི་ཙམ་བཞེད་པར་བཞུགས་ནས། ག་ཡའི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་

གཤེགས་ཏེ། ག་ཡ་མགོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་ནས། ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དུ་མ་ཡང་མཛད་དེ། དེའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པས། རལ་བ་ཅན་སྟོང་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་
བོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་མི་རིང་བ་ཉིད་ན། རྒྱལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

245

པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོ་གནས་ལྔ་ལ་སྨོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང༌། དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དང༌། དེས་ཆོས་གསུངས་པ་དང༌། ཆོས་དེ་ཡང་
བདག་གིས་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་ལས་བསླབ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་ལ་སྨོན་པའོ། །དེའི་

ཚེ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་འཁོར་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་སྟེ། ནང་གི་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་
པའི་མི་འགའ་ཞིག་ལྗོངས་ལྟ་ཞིང་སོང་བས། ག་ཡའི་རི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་

དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་དང་ཐབས་གཅིག་བཞུགས་ཤིང༌། ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་སྟོན་པའི་གཟི་བྱིན་མཐོང་ནས། དེས་བློར་མ་ཆུད་ཅིང་ལོག་པར་སེམས་པས། རྒྱལ་
པོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པས་བཟུང་སྟེ། ཕྲ་མ་སྨྲ་བར་བྱེད་ན་དེ་རྒྱལ་པོས་བཟློག་གོ །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གནས་ལྔ་ལ་ལྷག་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྨོན་ཅིང་སེམས་པར་

གྱུར་ལ། ཡང་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ནས། གཞོན་
ནུ་དོན་གྲུབ་དེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་སྟོན་གྱི། དེ་ལྟ་ལྷས་བཀུར་བསྟི་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐུལ་བ། རྒྱལ་པོའི་ཡིད་དུ་ཆེས་འཐད་པར་གྱུར་ཏེ།
རྒྱལ་པོས་ནང་མི་ཞིག་ལ་སྤྱན་འདྲེན་པར་བཀའ་བསྒོས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
སྐུའི་དྲུང་དུ་བཏང་ཞིང༌། དེས་རྒྱལ་པོའི་མིང་གིས་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཙལ་ཞིང༌།

གནོད་པ་ཆུང་ངམ། ཉམས་ང་བ་ཆུང་ངམ་འཚོའམ། སྤྱོད་པ་ཡང་ངམ། སྟོབས་དང་བདེ་བ་དང་སྐུ་ཉམས་དང་ལྡན་ནམ། རེག་པར་སྐྱོད་དམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྙེན་བཀུར་བགྱིད་ན། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞེས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

246

གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་མཆིད་རྣམས་གསོལ་བ་དང༌། སྟོན་པས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་

གསུང་བར་གནང་ངོ༌། །དེ་ནས་ནང་བར་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་སྟོང་དང་ལྷན་ཅིག་

ག་ཡ་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བར་མཆོད་རྟེན་ལེགས་པར་རབ་གནས་ཀྱི་དྲུང་ཤིང་

ཏང་བྲང་གི་ཚལ་དུ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་སོ། །དེ་རྒྱལ་བོས་ཐོས་ནས་རང་ཉིད་ཤིང་རྟར་

ཞུགས་ཏེ་འཁོར་མང་པོས་བསྐོར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བལྟ་ཞིང་བསྙེན་བཀུར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ་ན། དེར་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ས་ལ་བྱིང་
ངོ༌། །བདག་གིས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་བྱས་སམ་སྙམ་དོགས་པ་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་མོད། ལས་མཐུན་མང་པོ་བཙོན་ར་ན་
འདུག་པ་དེ་རྣམས་ཐོངས་ཤིགདེར་རྒྱལ་པོས་བཙོན་རྣམས་བཏང་ངོ༌། །ཡང་འོངས་
པ་ན། རྒྱལ་པོའི་དབུ་རྒྱན་སྒོའི་ཡ་ཐེམ་ལ་ཐོགས་སོ། །
ཡང་སྔར་བཞིན་དོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་བསྡད་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་མཐུན་
མང་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་ལས་ཀྱི་མཐའ་བྱེད་དུ་བཅུག་འདུག་གིདེ་རྣམས་སྤྲོན་
ཅིགརྒྱལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་བཀུག་སྟེ། མཐར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཤིང་རྟ་ཁྲི་

ཉིས་སྟོང་དང༌། རྟ་བ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་དང༌། བྲམ་ཟེ་དང༌། ཁྱིམ་བདག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་
དང་ལྷན་ཅིག་སོང་སྟེ། བཞོན་པ་ལས་བབས་ནས་ཏང་བྲང་གི་ཚལ་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་
བར་ཞུགས་སོ། །རྒྱལ་པོའི་མཚན་མ་ལྔ་བོ་དབུ་རྒྱན་དང༌། གདུགས་དང་རལ་གྲི་དང༌། རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པའི་ལྷམ་དང་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྔ་ཡབ་རྣམས་ཕུད་
ཅིང་བཞག་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ཏེ་ཕྱག་བཙལ་ནས། བཙུན་པ།
བདག་ནི་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

247

གསོལ་པས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྟན་ལ་འདུག་ཅིགརྒྱལ་པོ་ཡང་
ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་འཁོད། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་ལ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ལ་ལ་དགའ་བའི་གཏམ་གསོལ། འགའ་ཞིག་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་ལྟ་ཞིང་འཁོད་དོ། །དེའི་དུས་ན་བྲམ་ཟེ་
དང་ཁྱིམ་བདག་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀྱང་འཁོར་དེ་ན་འདུག་པ་
མཐོང་སྟེ། ཅི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འོད་སྲུངས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་དམ། འོད་
སྲུངས་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་སྙམ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་
ལས། སྟོན་པས་དེ་མཁྱེན་ཏེ། དོན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འོད་སྲུངས་དང་ཞུ་ལན་
འགའ་རེ་མཛད་ནས། བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་འཁོར་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་ཅིགདེ་
ནས་འོད་སྲུངས་སྟན་གྱི་སྟེང་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་བཞིའི་ནམ་མཁའ་ལ་

འཕགས་ནས་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་བྱེད་པ་དང༌། འོད་འབྱིན་པ་དང༌། ཡ་མ་ཟུང་གི་ཆོ་
འཕྲུལ་དག་བསྟན་ནས། སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་ལུས་བཏུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་
བདག་གི་སྟོན་པ་ལགས་སོ། །བདག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལགས་
སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་ཞིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་འགྱུར་མཛད། ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྟན་ལ་འཁོད་པ་ན། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་ཞིང་དད་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་ན།
བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་སོགས་སྐྱེ་བོ་འབུམ་ཕྲག་དུ་
མས་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་གྲོང་ཁྱེར་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་འབྱོན་པར་ཞུསཔ་ལ་ཡང་ཅང་མི་གསུང་བར་གནང་ངོ༌། །

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

248

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རང་གནས་སུ་སོང་ཞིང༌། ཇི་ཙམ་ན་
དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྗོངས་རྒྱུ་
ཞིང༌། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དང་ཉེ་བར་བྱོན་པ། རྒྱལ་བོས་གདུགས་ཚོད་ལ་
སྤྱན་འདྲེན་པར་སྙན་མནན་ནས། དེའི་ནང་བར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་བདར་ཏེ།
བསོད་སྙོམས་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ་ནས། གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་བླངས་ནས་ཆུ་བསྒྲེངས་ཤིང༌། འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ཀ་ལན་ཏ་ཀ་གནས་པ་སྔར་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་ཡིན་པ། སྟོན་པ་
བཞུགས་པའི་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕུལ། དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་ཉེ་བ་འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ཀ་ལན་ཏ་
ཀའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཉེ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་
འཤཱ་རིའི་བུ་དང༌། པང་ནས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་

དེ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་ནས། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན། གྲོང་ཁྱེར་ཅ་ཅོ་ཉུང་ཞིང་རྒྱུ་འགྲུལ་ཉུང་སྟེ་ཆེ་མེད་འདུག་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་
བསམས་པ། ཨེ་མ་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱི་དམག་ཚོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པའམ། ཡང་

དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དག་གནས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྙམ་ནས། ནུབ་མོ་རྒྱུ་སྐར་ལ་བལྟས་པས་འཇིགས་པ་ནི་མེད་པར་ཤེས་སོ། །ནང་བར་དཔྲལ་
རིས་གསུམ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ན། སྔར་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བོ་འབུམ་ཕྲག་དུ་
མ་ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲང་བ་ལས། དེ་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་འབྲང་བ་མེད་དོ། །
དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་

པར་མཁྱེན་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འདུལ་བ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

249

བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་ལ་སོམས་ཤིགདེས་ཀྱང་སྔ་དྲོའི་དུས་

སུ་སྤྱོད་ལམ་མཆོག་གིས་བསོད་སྙོམས་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཐག་རིང་བོ་ནས་མཐོང་སྟེ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་སོ། །གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཕྱིར་འོང་བའི་ཚེ་
དྲི་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས། གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱ་བ་རྣམས་མགྱོགས་པར་བྱས་ཏེ། ཉི་རྒྱལ་

སྔོན་ལ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱིར་ཕྱུང་སྟེ། ལམ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་མདོ་ཞིག་ཏུ་དགུག་

ཅིང་འདུག་གོ །ཅི་ཞིག་ན་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ན། ཉེ་རྒྱལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་གང་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང༌། སུའི་
ཆོས་ལ་དགའ། རྟ་ཐུལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོའི་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེའི་ཆོས་ལ་དགའོ། །ཉེར་རྒྱལ་གྱིས་སྨྲས་པ་
དགེ་སློང་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཅིགརྟ་ཐུལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ཆོས་རྣམས་གང་དག་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་དང༌། །དེ་ཡི་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་གང་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་

ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །དེ་སྐད་གསུང་བའི་ཚུལ་ཅན་དགེ་སྦྱོང་ཆེ། །དེའི་ཚེ་ཉེ་རྒྱལ་
གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ། རྟ་ཐུལ་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཀྱང་བཏུད་ནས། སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཡིན། །བསྐལ་མང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ། །སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་མ་ཐོས་
པ། །འཆི་མེད་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་འདི་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ད་ལྟར་གང་དུ་བཞུགས། རྟ་ཐུལ་གྱིས་སྨྲས་པ། འོད་མའི་ཚལ་འདི་ཉིད་

ནའོ། །དེ་ནས་ཉེ་རྒྱལ་ཡང་པང་ན་སྐྱེས་ཀྱི་སར་སོང་ནས་བདུད་རྩི་ཐོབ་པར་བརྡའ་སྤྲད་དེ། སྔར་གྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་བརྗོད་པས། པང་ན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་བར་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

250

འཁོར་རྣམས་ལ་རིག་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་
འཇུག་པར་ཁས་བླངས་ནས། །ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་

རེ་དང་བཅས་ཏེ། འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཞུགས་པ་ན། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ཤིང་དྲུང་ན་

བཞུགས་པ་མཐོང་སྟེ། དང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའམ། འོན་ཏེ་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་བྱ་སྙམ་པ་ལས། ཆོས་ཐོས་པ་ལ་ཐོག་མར་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་ནས། དང་པོར་རྟ་ཐུལ་གྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་སོ། །སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒན་ནམ་ཡང་ན་གཞོན་ཡང་རུང༌། །གང་ལས་ཆོས་ནི་རྣམ་ཤེས་པ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱག་བྱ་སྟེ། །བྲམ་ཟེ་གཙང་མས་མེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་གཉིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་བསྐོར་བའི་དྲུང་དུ་འོང་བ་ན། སྐུའི་དྲུང་དུ་མ་ཕྱིན་གོང༌།
སྟོན་པས་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་གཟིགས་ཙམ་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དུ་མ་
མཛད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་མཆོག་དང༌། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་སྔ་ཉིད་

ནས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་གིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་དེ།
སྟོན་པ་དགོངས་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ། །སྐྱེ་དགུའི་དབང་པོ་ཁྱོད་མཐར་བྱོན། །བཅོམ་
ལྡན་སྲིད་པ་མཐར་མཛད་པས། །གྲོགས་པོ་ཉེ་རྒྱལ་པང་ན་སྐྱེས། །དེ་ལྟར་འོངས་པ་
གཟིགས་གྱུར་ནས། །འོད་མའི་ཚལ་དུ་མ་ཕྱིན་པར། །ཚོགས་མཆོག་དབུས་སུ་དེ་
གཉིས་ནི། །འདི་གཉིས་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །མཆོག་ཟུང་འགྱུར་ཞེས་དེ་བསྟན་
ཏེ། །གཅིག་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་པའི་མཆོག །གཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་
ཡི། །མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་མཛད། །ཅེས་སོ། །
དེ་ནས་ཉེ་རྒྱལ་དང་པང་ནས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

251

རྒྱུ་ལྔ་བརྒྱ་དགབཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཚངས་པར་སྤྱད་པར་སྤྱོད་ཅིགཅེས་བཀའ་སྩལ་པའི་འཇུག་ཁོ་
ནར་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་ཙམ་དུ་གྱུར། ལག་ན་ནི་ལྷུང་བཟེད་
དང་བྱ་མ་བུམ་ཐོགས༌། ལུས་ལ་ནི་ཆོས་གོས་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོགས། སྤྱོད་ལམ་
ནི་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཚེ་ལྷ་
རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚུར་ཤོག་བཀའ་སྩལ་པས། །དེ་དག་སྐྲ་
བྲེགས་ལུས་ལ་སྣམ་སྦྱར་གྱོན། །མོད་ལ་དབང་པོ་རབ་ཞི་གནས་གྱུར་ཏེ། །སངས་
རྒྱས་དགོངས་པས་ལུས་ཟུང་བཀབ་པར་གྱུར། །ཅེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་མང་པོ་བསོད་སྙོམས་ལ་ཞུགས་པ་ན། སྐྱེ་བོ་མ་དད་པ་
དག་འདི་སྐད་ཅེས། སངས་རྒྱས་མ་ག་དྷ་དག་གི།གྲོང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་

གཤེགས་པས། །ཡང་དག་རྒྱལ་པོའི་ཀུན་ཁྲིད་ན། །ཕྱི་ནས་ཅི་ཞིག་བཀྲི་བར་

བྱ། །ཞེས་ཟེར་བ་ན། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ལན་སྨྲ་བར་མ་ནུས་སོ། །ནང་བར། འདི་ན་དཔའ་ཆེན་བདེ་གཤེགས་དག །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བཀྲི་མཛད་དེ། །ཐམས་ཅད་
ཆོས་ཀྱི་བཀྲི་བ་ལ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་མི་བཟོད་བྱེད། །ཅེས་སྨྲོས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་
སྩལ་པ་ལྟར་བྱས་པས་སྤོབས་པ་ལན་མེད་དོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱརིའི་བུ་

བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལོན་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་དྲུང་དུ་

བསིལ་ཡབ་གཡོབ་ཅིང་འདུག་གོ །དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་སེན་རིངས་

ལ་ཆོས་བསྟན་པས་སེན་རིངས་ཀྱིས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། ཤཱ་རིའི་བུས་དགྲ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

252

བཅོམ་པ་ལེན་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་
ཁོ་ནར་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་
འདུན་ཆེན་པོ་གྲངས་ངེས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་དྲུག་
བརྒྱ་ཉི་ཤུའོ། །བདེན་པ་མཐོང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་ཅུང་ཟད་རེ་ཐོགས་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས། གཞན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཡིན་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་མེད་དོ། །དེར་དུས་ཅུང་ཟད་གཅིག་ལ་ཐོག་མའི་དགྲ་བཅོམ་པ་

བརྒྱ་ཉི་ཤུ་དང༌། མཆོག་ཟུང་གཅིག་གི་འཁོར་གཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནི། ཡུལ་ཐ་དད་

པ་སོ་སོར་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གཤེགས་ལ། རལ་བ་ཅན་སྟོང་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་དང༌། མཆོག་ཟུང་གཅིག་གི་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནི། སྟོན་པའི་ཞབས་
འབྲིང་དུ་ཆོས་ཉན་པའི་ཕྱིར་འདུག་པས་ན། དེར་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སློང་
གི་དགེ་འདུན་ཞེས་གྲགས་སོ། །
དེ་ནས་ནི་གང་ཟག་དེ་དག་ཏུ་མ་ངེས་མོད། ཕྱིས་ཀྱང་སྟོན་པའི་སྐུ་དྲུང་དུ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཤས་
ཆེ་བར་གྲགས་སོ། །གང་གི་ཚེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ནས། དགེ་
སློང་གི་དགེ་འདུན་ཉིན་རེ་བཞིན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་པས་གྲངས་
ངེས་པའི་ཚད་བཟུང་བར་དཀའ་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌།
འཕགས་པ་སློབ་པ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་མ་ངེས་པ་སྣ་ཚོགས་པའོ། །དུས་
གཞན་ཞིག་ན་དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱི་ཚ་བོ་མེས་བྱིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

253

དྲུང་དུ་འོང་ནས་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་འདུག་པ་ལ། སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་
ཉིད་དུ་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནས་སྟོན་པས་ཀླུ་ཨེ་ལའི་འདབ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
དང་བསླབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད་ཅིང༌། མེས་བྱིན་ཡང་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་
རྫོགས་སོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་ཡོད་པ་
དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པས། འཕགས་
པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །དེའི་ཚེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་
འཕགས་རྒྱལ་ན། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བ་
ལས། ཡུལ་དེར་ཡམས་ནད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། བསྔགས་མཁན་རྣམས་ཡམས་
ནད་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་ཞིའོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས།
འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་རབ་སྣང་ལ་སོགས་པ་གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདུལ་བར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
དེ་ནས་འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་ཡུལ་དེར་འབྱོན་པའི་ཚེ། བར་ལམ་གྱི་གྲོང་
ཁྱེར་ཀ་ཎཱ་ཀུ་བ་ཛ་ནར། སྔོན་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་དང་མཛའ་བཤེས་སུ་གྱུར་པའི་

བྲམ་ཟེ་ཞིག་ལ་བུ་མོ་གཟུགས་བཟང་བ་མིང་སྐྲ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་
དོ། །འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་འཁོར་བཅས་བྱོན་ཏོ་ཞེས་བྲམ་ཟེའི་ཆུང་མས་ཐོས་ནས།
འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་འདིར་བྱོན་པ་ལ་མགྲོན་མཆོད་བྱར་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཤིན་
ཏུ་ཡིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ། བུ་མོས་དྲིས་པས་དོན་དེ་བཤད་པ་ན། བུ་མོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་གར་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གིས་བདག་གི་སྐྲ་བཙོང་ཟེར་བ་དེ་ལ། བདག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

254

གི་སྐྲ་བཙོངས་ཤིག་དང༌། དེའི་ཡོན་གྱིས་འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་སྤྱན་འདྲེན་པར་
བྱའོ་ཟེར། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་མོས་གར་མཁན་དེ་ལ་བུ་མོའི་ཀ་རྵ་པ་ན་ལྔ་བརྒྱར་

བཙོང་སྟེ། འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་ལ་གདུགས་ཚོད་གསོལ་བའི་མཆོད་པ་བཟང་པོ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་མོས་ཆོས་ཉན་པའི་ཕྱིར་འདུག་པའི་ཚེ། འཕགས་པས་སྐྲ་ཅན་ག་རེ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། སྤྱོད་ལམ་ཉམས་ཏེ་མཆིས་སོ་ཞེས་སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཅན་བོས་ཏེ་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་བཅུགདེར་བྲམ་ཟེ་མོས་སྐྲ་ཅན་འདི་སུ་ལ་སྦྱིན་ཞུ་བས། འདི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་
འཚམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དྲིས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་གང་ལ་སྦྱིན་པ་དེ་ལས་སྦས་
པའི་རྒྱན་ལྔ་བརྒྱ། ཕྱིའི་རྒྱན་ལྔ་བརྒྱ། གྲོང་གི་མཆོག་ལྔ་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏེ་བྱོན་པ་ལས། གང་གི་ཚེ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་འཁོར་བཅས་
གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་དུ་བྱོན་པའི་མོད་ལ། ཡམས་ནད་གཏོང་བའི་མི་མ་ཡིན་

ཤས་ཆེ་བ་དག་རིང་དུ་བྲོས་ཏེ། ཡམས་ནད་ཀྱི་ཕྱེད་ཙམ་ཞིའོ། །
དེའི་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་སྲུང་བ་དག་གིས། ཆ་བྱད་སྔོན་མ་མཐོང་བའི་དགེ་
སློང་ལྔ་བརྒྱ་འདིར་འོངས་པའི་མོད་ལ། ཡམས་ནད་ཀྱི་ཕྱེད་ཞིའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་
གསོལ་པས་རྒྱལ་པོ་དགྱེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོས་འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་ལ་ཡང་ཡང་མཆོད་ཅིང༌། ལན་ཅིག་རྒྱལ་བོས་བྲོ་གར་རྩེ་བ་དུ་མ་འཕགས་པའི་

གཟིགས་སར་ཕུལ་ཏེ། བྲོ་གར་གྱི་བཟང་ངན་དྲིས་ཚེ། འཕགས་པས་མ་མཐོང་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་ཡིད་མ་ཆེ་བ་ལ། འཕགས་པས། ཆད་པས་གསད་དགོས་པ་
ལ་ཐུག་པའི་མི་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་སྣུམ་གྱིས་ཁ་ད་ཆད་དུ་གང་བའི་སྣོད་གཏད་དེ། ཐིག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

255

པ་གཅིག་ས་ལ་བོར་ཡང་གསད་དོ་ཞེས་བསྡིགས་ནས། དེའི་མདུན་དུ་བྲོ་གར་རྩེ་བ་
རྣམས་འགྲོར་ཆུག་ཅིག་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་མི་དེ་ལ་དྲིས་ཚེ། བདག་
ནི་གསོད་པས་འཇིགས་ཏེ་བྲོ་གར་མ་མཐོང་ཟེར། དེར་འཕགས་པས། མི་འདི་ཚེ་

གཅིག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པས་བག་ཡོད་པ་འདི་འདྲ་ན། བདག་ཅག་དགེ་
སློང་རྣམས་ནི་ཚེ་རབས་དུ་མའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པས་བག་ཡོད་ཀུན་ཏུ་
སྲུངས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷག་པར་ཡང་དད་དེ། འཕགས་པ་ཀཱ་
ཏ་ཡ་ན་འཁོར་བཅས་ལ་ཆེས་ཆེར་མཆོད་ནས། འཕགས་པ་ལ་མཆོད་པ་འདི་ལྟ་

བུས་མཆོད་པ་གཞན་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུས་པས། མཆོད་པ་འདི་དག་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་

ཡི། བུ་མོ་ཞིག་ལ་ནོར་མེད་པས་རང་གི་སྐྲ་པ་ན་ལྔ་བརྒྱར་བཙོངས་ཏེ། བདག་ཅག་
དགེ་སློང་འཁོར་བཅས་མཆོད་པས་ཚིམ་པར་བྱས་སོ་གསུང༌། རྒྱལ་པོས། སྐྲ་པ་ན་ལྔ་བརྒྱར་འདོམས་པའི་སྐྲ་དང་ལྡན་པ་ནི། ལྷའི་ནང་ནའང་དཀོན་ནོ་སྙམ་སྟེ། ཞོ་ཤས་
འཚོ་བ་དག་བུ་མོ་སློང་དུ་བཏང་ནས། སྐྲ་ཅན་མ་རྒྱལ་བོའི་བཙུན་མོར་སླངས་ཤིང༌།
སྦས་པའི་རྒྱན་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྲམ་ཟེ་མོ་ལ་བྱིན་ནོ། །སྐྲ་ཅན་མ་གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་དུ་སླེབ་པའི་མོད་ལ། ཡམས་ནད་ཀྱི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བས་

བཙུན་མོ་ཞི་བ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་གིས། འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་དགེ་འདུན་
དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཕུལ་ཡང་བཞེས་སུ་མ་གནང༌། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱེད་ཕུལ་ཡང་བཞེས་སུ་མ་གནང༌། ལོངས་
སྤྱོད་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་མཆོག་འབུལ་བར་ཞུས་པ་ལ། འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་ཡ་ནས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

256

འཕགས་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་ཤིང༌། སྟོན་པས་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང༌། མཉམ་ཡོད་ནས་བཀའི་གནང་བ་སྩལ་པ། འཕགས་པ་ཀཱ་ཏ་
ཡ་ནས་ལྷའི་རྣ་བས་གསན་ཏེ་ཞུ་བ་ཞུ་ལན་མཛད་དོ། །སྐྱེ་བོ་ཕྱི་རབས་ལ་སྙིང་བརྩེ་

བའི་ཕྱིར་དང༌། སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་ལ་ནི་གནང་
གི།གང་ཟག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས། དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་པ་ནི་གྲོང་དང་ཞིང་

ངོ༌། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོག་ནི་བ་ལང་དང༌། མ་ཧེ་དང༌། ར་ལུག་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་
ནས་རྒྱལ་བོས་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ཏོ། །དེའི་

ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངའི་དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་ལ་ཐོག་
མར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་མཆོག་ནི་རབ་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།

བཤོས་འབུལ་བའི་མཆོག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོའོ། །གནས་མལ་འབུལ་བའི་མཆོག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པའི་མཆོག་བཟང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་
སྐབས་གཞན་དུ་གསུངས་སོ། །
འདི་ནི་གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་དུ་དངོས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་
ཞབས་མ་བཅགས་ཤིང༌། འཕགས་ཀཱ་ཏ་ཡ་ན་ཆེན་པོ་དེར་མངགས་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་

མཛད་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས། གང་གི་ཚེ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་རང་གི་བུ་དྲུག་གི་ཁྱིམ་ནི་ཕུག་ཟིན། བུ་བདུན་པ་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་མནའ་
མ་ལེན་ཞིང་ཁྱིམ་འབུགས་པའི་དོན་དུ་གངས་རིའི་གླང་བོ་བརྒྱ། རྟ་བརྒྱ། གསེར་གྱི་རྒྱན་བརྒྱ། དྲེ་འུའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་སོགས་མནའ་མའི་རིན་དུ་ཁྱེར་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

257

འོངས་ནས། མནའ་མའི་ཕ་ཁྱིམ་དུ་མཚན་མོ་འདུག་པ་ལས། ཁྱིམ་བདག་དེས་ནངས་བར་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྤྱན་དྲངས་པར་འདོད་པས། ནམ་གྱི་གུང་ལ་ལངས་ཏེ། གཡོག་འཁོར་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཟའ་བཅའ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟ་གོན་
བྱེད་པ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས། ཁྱིམ་བདག་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནངས་བར་བག་མ་གཏོང་ལེན་བྱེད་དམ། ཡང་ན་ཚོང་བའི་ཚོགས་ལ་སྟོན་མོ་འམ། ཡང་ན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་སྤྱན་འདྲེན་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། ཁྱིམ་
བདག་གིས། དེ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ནངས་བར་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་
སྤྱན་འདྲེན་ནོ་ཟེར། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཐོས་པ་
ཙམ་གྱིས་སྤུ་ཟིང་བྱེད་དེ། ཁྱིམ་བདག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ཇི་ལྟ་བུ་

ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཤད་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཤིན་ཏུ་དད་

པ་སྐྱེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བཞུགས། ཞལ་བལྟ་བར་རུང་ངམ་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། དུར་ཁྲོད་བསིལ་བའི་ཚལ་ན་བཞུགས་ཏེ། འདིར་བྱོན་པ་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར། དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་དང་ལྡན་
པས་ཅུང་ཟད་ཉལ། ཡང་གཉིད་སད་པ་ན། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དྲན་པའི་མཐུ་ལས།

མཚན་མོའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ནམ་ལངས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་
བས། དེར་ལངས་ཏེ་ལྷོ་སྒོའི་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བའི་ཚེ། ཕོ་ཉ་བ་རྒྱུ་འགྲུལ་གྱི་དོན་དུ་
སྒོ་ཕྱེ་བ་དང་འགྲིག་ནས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཐོན་པ་ན། ནམ་མ་ལངས་པས་
མུན་པར་འདུག་གོ །སླར་ལྡོག་པར་འདོད་པ་ལ། ཕྱོགས་དེར་གནས་པའི་ལྷའི་

ཕྱོགས་དེ་ནས་དུར་ཁྲོད་བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་བར་ལམ་ཐམས་ཅད་སྣང་བས་ཁྱབ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

258

པར་བྱས་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས། རྟ་བརྒྱ་དང་ནི་གསེར་རྒྱན་བརྒྱ། །དྲེའུའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་
དང་ནི། །སྣ་ཚོགས་ནོར་གྱིས་བ་སྦུ་ཡི། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་སླར་
མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བར་བསྐུལ་བས། ཁྱོད་སུ་ཞེས་དྲིས་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཁྱོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་རྙིང་བ་བྲམ་ཟེ་བ་སྦྲང་རྩིའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལ་
དད་ཅིང་ཤི་བས་ལྷར་སྐྱེས་ནས་ལྷོ་སྒོའི་ཕྱོགས་འདིར་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
ནས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ནས་བསིལ་བའི་ཚལ་དུ་
སོང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཞབས་འཆག་པར་མཛད་པ་མཐོང་ནས་སྙུན་དྲིས་པས༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་ཞིག་འདོད་པས་མ་གོས་ལ། །ཟག་མེད་རབ་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་བ། །མྱ་ངན་ཡོངས་འདས་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཐམས་
ཅད་དུ་ནི་བདེ་བར་རྣལ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ནང་དུ་བྱོན་ནས་གདན་ལ་
བཞུགས་པ་ན། ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་
མཐོང་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་ནས་དགེ་བསྙེན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཞུ་ལན་ཅུང་ཟད་
མཛད་ནས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་དུ་གཤེགས་ཤིག་དང༌། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་

དུ་བསྙེན་བཀུར་བགྱིའོ་ཞེས་ཞུས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་དམ། གསོལ་བ། མ་མཆིས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། གང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་པ་དེར་དགེ་སློང་རྣམས་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་གནས་པར་སེམས་སོ། །མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བདག་གིས་ཅི་ནུས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་གོ །དེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

259

ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅང་མི་གསུངས་པས་གནང་ངོ༌། །དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་རང་གི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རྣམས་གྲུབ་པ་ན།
སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་འོངས་ནས། བདག་ལ་དགེ་སློང་ཞིག་གྲོགས་སུ་
སྩལ་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་གནང་

ངོ༌། །འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཡང་ནང་བར་བསོད་སྙོམས་སྤྱད་ཅིང་གནས་མལ་

འཁོས་སུ་ཕབ་ནས། མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས། མགོན་མེད་ཟས་
སྦྱིན་གྱིས་ཚུར་ལམ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང༌། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང༌། ནགས་ཚལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་འོངས་པ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་གཞི་ལ། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཉིད་ཡོན་ཏན་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ངོ༌། །
རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི། རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་སྤུན་ཟླར་གྱུར་
པ་ཞིག་གོ །དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་བདག་ལ་སྩོལ་ཅིག་དེར་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་ལགས། ཞེས་སྨྲས་པས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་མི་
ལེན་ནོ། །ལན་གསུམ་དུ་སློང་བས། གསུམ་པ་ལ་རྒྱལ་བྱེད་ན་རེ། ཀུན་དགའ་ར་བ་གསེར་གྱི་བྱེ་མས་ཁེབས་པར་གཤིབས་ཀྱང་ངས་མི་གཏོང་ངོ་ཟེར། མགོན་མེད་
ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་ར་བའི་རིན་ཐང་ནི་བཅད་ཟིན་གྱིས།
གསེར་ལོངས་ཤིག །དེ་ནས་དེ་གཉིས་རིན་ཐང་བཅད་མ་བཅད་ལ་རྩོད་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ནས་ཞལ་ལྕེ་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གན་དུ་སོང་བ་ན། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་རྒྱལ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

260

བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཞལ་ལྕེ་གཅོད་པའི་མི་བཞིར་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་རིན་
ཐང་བཅད་ཟིན་གྱིས་གསེར་ལོངས་ཤིག་དང༌། ཀུན་དགའ་ར་བ་འདི་ནི་མགོན་མེད་
ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་ཐབས་མ་རྙེད་དོ། །དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པས་གསེར་དྲངས་ཏེ།
ཀུན་དགའ་ར་བའི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྲམས་པ་ན། ས་གཞི་ཕལ་ཆེར་ཁེབས་
ཀྱང་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་མ་ཁེབས་པར་མཐོང་ནས། དེ་དང་འཚམ་པའི་གཏེར་ཞིག་

གང་དུ་ཡོད་བསམ་ཞིང་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་བལྟས་པ་ན། རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ཁྱིམ་བདག་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ན་གསེར་སླར་ལོངས་ཤིག་དང༌། ཀུན་དགའ་ར་བ་ནི་ང་

ཉིད་ཀྱི་བྱའོ་ཟེར། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་དོན་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚེ། རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་བསམ་པ། ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡིས་ཀུན་
དགའ་ར་བའི་ཆེད་དུ་གསེར་འདི་སྙེད་ཅིག་གཏོང་ན། བདག་གིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཅིག་

བྱའོ་སྙམ་ནས། ཁྱིམ་བདག་ལ་སྨྲས་པ། འོ་ན་གསེར་མ་བཀྲམ་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་

བདག་ལ་བྱིན་ཅིགབདག་གིས་ཀྱང་སྒོ་ཁང་བརྩིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པས། མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱིན་དང་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་བློ་མཐུན་པར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིག་པར་བརྩམ་པ་ན། མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་
འདུས་ཏེ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་དུ་ལྷགས་ནས། ཀྱེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གྲོང་
ཁྱེར་བགོ་བཤའ་བྱས་ཟིན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མའི་ནི་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཡིན་ལ། ངེད་
ཅག་ནི་མཉན་ཡོད་ཡིན་ན། གཽ་ཏ་མའི་ཕྱིར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་མ་རྩིག་ཅིག་ཟེར་བ་
ལ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། ཁྱེད་ཅག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་བགོ་བཤའ་བྱས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

261

ཟིན་ཀྱང༌། ངའི་ནོར་ཁྱེད་ཅག་གིས་མ་བགོས་པས། རང་གང་ལ་དགའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་རྩིག་གོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་རྒྱལ་བོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་

བཤད་ཅིང༌། གཙུག་ལག་ཁང་རང་དགར་རྩིག་ཏུ་གཞུག་གི །གཽ་ཏ་མའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཆོག་དེ་དང་ནུས་པ་འགྲན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དེ་རྒྱལ་ན་རྩིགས་ཤིག་ཟེར།
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་དེ་ལྟར་ཞུས་པས། མུ་སྟེགས་
ཅན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བའང་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདུལ་
བ་ལ་རག་ལས་པར་ཡང་མཁྱེན་ནས། ཁྱིམ་བདག་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཞག་
བདུན་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་
པས། དེ་རྣམས་གྲོས་བྱས་ཏེ། ཞག་བདུན་གྱི་དུས་འདེབས་པ་ནི། ཡང་ན་ནི་འདི་

འབྲོས། ཡང་ན་ནི་ཕྱོགས་འཚོལ་བ་ཡིན་པས། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཕྱོགས་
འཚོལ་ལོ་ཞེས་ཉིན་ཞག་གི་རིམ་པ་བགྲང་ཞིང་ཙབ་ཙབ་པོར་ཕྱོགས་འཚོལ་བ་
ལས། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མིག་དམར་ཞེས་བྱ་བ་མིག་འཕྲུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེ་རྙེད་ནས་གྲོགས་བཅོལ་ལོ། །དེ་དག་ཏུ་ཉིན་རེ་བཞིན་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་
མང་པོ་ཡང་འདུས། ཞག་བདུན་ལོན་པ་ན། ས་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པར་གདན་

བཤམས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་སེང་གེ་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཞལ་འཛུམ་པ་མཛད་
པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་མུ་སྟེགས་
བྱེད་རྣམས་དང་ལྟད་མོ་བའི་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདུད་པ་ན། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མིག་

དམར་གྱིས། ཤིང་ས་ཧ་ཀ་ར་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་ཞིག་སྤྲུལ་བས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

262

བུས་རླུང་དམར་དང་ཆར་དྲག་པོ་བཏང་ནས། ཤིང་དེ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་བཅག་ཅིང་

བཏོན་ནས་གཏོར་རོ། །ཡང་པདྨའི་རྫིང་བུ་སྤྲུལ་བ་ལ། གླང་པོ་ཆེ་མང་པོ་སྤྲུལ་ནས་
དཀྲུགས་ཤིང་བརྫིས་ཏེ་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱས་སོ། །ཡང་སྦྲུལ་མགོ་བདུན་པ་བཏང་
བ་ལ། མཁའ་ལྡིང་མང་པོ་སྤྲུལ་ནས་ཟོས་སོ། །མཐར་རོ་ལངས་རྦད་པ་ན། འཕགས་
པ་ཤཱ་རིའི་བུས་རོ་ལངས་ལ་ཕུར་བུས་བཏབ་བོ། །རོ་ལངས་ལ་ཕ་རོལ་བོས་ཕུར་བུས་བཏབ་ན། གཏོང་བ་བོ་ཉིད་གསོད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། རོ་ལངས་སླར་
ལོག་སྟེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མིག་དམར་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་བདས་པའི་ཚེ། དེ་དག་
འཇིགས་ཤིང་སྐྲགས་ནས་མགོན་སྐྱབས་གཞན་མ་རྙེད་པར་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་

ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས། འཕགས་པས་ཕུར་བུ་ཕྱུང་བ་ན་རོ་ལངས་ཞི་བར་གྱུར་

ཏོ། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མིག་དམར་དད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་
ལ་ཆོས་བསྟན་པས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་དུ་གྱུར་
ཏོ། །འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་འཁོར་ཚོགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་
བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་ཆོས་བསྟན་པས། ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་ཡས་པས་བདེན་པ་
མཐོང་ཞིང༌། སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་གཞོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐིག་འདེབས་པའི་ཚེ། ཐིག་སྐུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་ནི་

འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བཟུང༌། ཅིག་ཤོས་ནས་ནི་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་
སྦྱིན་གྱིས་བཟུང་སྟེ། ཐིག་དང་པོ་བཏབ་པ་ན་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་འཛུམ་པ་མཛད་
དོ། །མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་འཕགས་པ་ལ་འཛུམ་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་དྲིས་པས།
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་གནས་སུ་ཡང་གསེར་གྱི་ཁང་བ་དཔག་ཚད་བཞི་བཅུ་བ་ཞིག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

263

གྲུབ་བོ་ཞེས་གོ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཐིག་གཉིས་པ་བཏབ་པས། གསེར་གྱི་ཁང་
བ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པར་གྱུར་ཏོ་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་གཞི་
དེའི་དབུས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་ཤིང༌། དེའི་མཐའ་གཙུག་ལག་ཁང་
བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐོར་པ་དང༌། དེ་དག་གི་མཐར་ཁང་ཕྲན་དྲུག་བཅུས་བསྐོར་བ་
བཞེངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་རྭ་བ་དང་བཅས་པ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་སོ། །གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒོ་ཁང་ལེགས་པར་ཚང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་དུ་ཚལ་དུ་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་ངོ་མཚར་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
པོར་སྤྱན་དྲང་བར་འདོད་ནས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉི་མ་

རེར་བཤུལ་སོ་ཇི་ཙམ་རེ་འབྱོན། ཞེས་དྲིས་པས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་བོ་
བཞིན་ཏེ། རྒྱང་གྲགས་བཅུའི་ལམ་དུའོ་གསུངས། དེ་ནས་མཉན་ཡོད་ནས་རྒྱལ་བོའི་
ཁབ་ཀྱི་བར་དུ་ཞག་མལ་བརྩིས་ཏེ། ཞགས་རེ་རེར་སྦྱིན་གཏོང་གི་ཁང་བ་རེ་

བརྩིགས། གཞན་ཡང་དུས་དང་དུས་ཚོད་སོ་སོའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་དང༌། གདུགས་ཚོད་གསོལ་བའི་མི་དག་ཀྱང་བཞག་རྟ་བབས་དག་ཀྱང་བརྩིགས། ལམ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆག་ཆག་བཏབ་ཅིང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སོགས་ཕེབས་
བསུའི་ལྟ་གོན་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །
དེ་ནས་མི་ཞིག་ཕོ་ཉར་མངགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་
འདྲེན་པར་བཏང་ངོ༌། །སྤྱན་འདྲེན་པ་དེ་ཡང་མྱུར་བར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས། སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕེབས་པར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

264

གསོལ་ལོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་ཐབས་གཅིག་

ཏུ། །རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ནས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྗོངས་རྣམས་རྒྱུ་ཞིང༌། ཁྱིམ་བདག་
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གུས་པར་བཤམས་པའི་མཆོད་ཡོན་བསྒྲེང་བའི་གནས་
རྣམས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཕེབས་སོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུལ་བ། འཁོར་
ཡང་དུལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞི་བ། འཁོར་ཡང་ཞི་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོལ་བ། འཁོར་ཡང་གྲོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དབུགས་ཕྱིན་པ། འཁོར་ཡང་དབུགས་ཕྱིན་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགྲ་བཅོམ་པ། འཁོར་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འཁོར་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཉི་མ་འོད་ཟེར་
སྟོང་གིས་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ། སྐུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་དང་འདྲ་བ། འོད་འདོམས་གང་བ།
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ། དགེ་སློང་གི་

དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང༌། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་དང༌། ལྷ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཞབས་འབྲང་བྱས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོའི་

ཐེམ་པ་ལ་ཞབས་བཞག་མ་ཐག་ཏུ་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་སོ། །འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ། ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་
ཆར་ཕབ་ཅིང་རོལ་མོའི་སྒྲ་བསྒྲགས། གླང་བོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ཁྱུ་མཆོག་རྣམས་ནི་སྐད་
འབྱིན། རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་ཐམས་ཅད་དང་སྣོད་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རང་སྒྲ་འབྱིན།
ལོང་བས་མིག་ཐོབ། འོན་པས་སྒྲ་ཐོས། ལྐུག་པའི་སྨྲ་ནུས། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དག་
གི་དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར། ཆང་དང་དུག་གིས་མྱོས་པ་རྣམས་
ཀྱང་སངས། ཕན་ཚན་འཁོན་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

265

སྦྲུམ་མ་བཙའ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བར་བཙས། བཙོན་དུ་བཅིངས་པ་

རྣམས་ནི་ཐར། ནོར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་རྙེད་དོ། །
འདི་ལྟ་བུའི་ཡ་མཚན་གྱི་ཆོས་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བ་མཛད་པ་མ་
ཡིན་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བས། ཡ་མཚན་ནར་མ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོས་འབྱུང་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་
བཅས་རྒྱལ་བོའམ། ཁྱིམ་བདག་ལ་སོགས་པས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སྔར་མ་བྱོན་པའི་

ཡུལ་ཕྱོགས་གང་དང་གང་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ་གསུངས། དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བཞེངས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བྱོན་ཏེ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་གདན་བཤམས་
པ་ལ་བཞུགས་སོ། །མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཉེ་དུ་འཁོར་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་པས་
བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་ཐོགས་
ནས་ཆུ་བསྒྲེངས་པ་ལས། བྱ་མ་བུམ་ལས་ཆུ་འབབ་ཏུ་མ་བཏུབ་བོ། །དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བདག་གིས་ལས་ལ་མ་ལེགས་པ་ཞིག་བྱས་སམ་སྙམ་ནས་

ཡིད་མི་དགའ་བ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་མོད།
འོན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཕུལ་ཟིན་པ་ཡིན་

པས། ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཆུ་སྒྲེངས་ཤིག་གསུངས། དེར་བསྒྲེངས་པས་ཆུ་བྱུང་ངོ༌། །དེ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ནམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཁྱིམ་བདག་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་
པས་ཕུལ་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་གཙུག་ཏོར་ཅན་ལ་ཁྱིམ་བདག་རྒྱས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་ལ་ཁྱིམ་བདག་མཆུ་དང༌། སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་ལ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

266

ཁྱིམ་བདག་སྲིད་སྦྱིན་དང༌། སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་ལ་ཁྱིམ་བདག་ཕུར་བུ་དང༌།
སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ལ་ཁྱིམ་བདག་ཆུ་སྟོད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕུལ། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ལ་ཁྱིམ་བདག་ནོར་བཟང་དུ་གྱུར་ཏེ་དབུལ་ལོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །
འདིར་ཆུ་སྒྲེང་བ་ནི། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཏེ། བཟའ་བཏུང་མ་ཡིན་

པའི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་ལ་ཡང་ཆུ་གཙང་སྒྲེང་བ་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་ཡང་

གཙུག་ལག་ཁང་འབུལ་བའི་བརྡའ་ཡིན་ནོ་གསུངས། དེའི་ཚེ་གང་སྦྱིན་པའི་དངོས་
པོ་དེ་ཉིད་བརྗོད་དགོས་པས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་བསམ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་གསུང་བ་ན། བདག་གི་མིང་ཐོག་མར་སྨྲོས་ཏེ་
གསུངས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་བཀའ་སྩལ་པ།
དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་
དགའ་ར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་དགའ་སྟེ། སྒོ་
ཁང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་གོ །དེ་ནས་ཞག་
མང་པོ་མ་ལོན་པའི་དུས་ཤིག་ན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་སོང༌། ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་ནས་སྨྲས་པ། དགེ་སྦྱོང་
གཽ་ཏ་མ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་ན། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་ལ་རྫུན་གསུང་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མ་ལགས་སམ། བཀའ་
སྩལ་པ། མ་ཡིན་ཏེ། ང་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

267

པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རྒྱལ་བོས་གསོལ་བ། རེ་ཞིག་རྒན་ཞིང་རྒན་པའི་

དགེ་སྦྱོང་དང༌། བྲམ་ཟེ་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་བུར་ཁས་མི་

འཆེ་ན། ཤེས་ལྡན་གཽ་ཏ་མ་འཁྲུངས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། གསར་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ། ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རྒྱལ་རིགས་དཔེ་
བྱད་ལྡན་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་བྲང་འགྲོ་མེ་དང་ནི། །དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་དེ་
ལ། །བློ་དང་ལྡན་པས་བརྙས་མི་བྱ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་པས། རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང༌། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་ནས། ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་གཏུགས་ཏེ་སོང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་

བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་གྲོང་ཁྱེར་མཉན་
ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་དབྱར་གནས་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱི་ལོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་
བཞུགས་སོ། །རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕོ་ཉ་གཅིག་

ནས་བདུན་གྱི་བར་མངགས་ཏེ། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མྱུར་དུ་བྱོན་ཅིག་ཅེས་ཞུས་པ་
ལ། རྒྱལ་བོས་མངགས་པའི་མི་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་མཇལ་བས། ཤིན་ཏུ་

དད་པ་སྐྱེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྡད་པས་བཀའ་ལན་མ་བྱུང༌། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་བོ་
ཟས་གཙང་མ་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་འདུག་པ་ལ། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ་འཆར་ཀས་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པས། གཞོན་ནུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་སྔོན་དཀའ་བ་སྤྱོད་པའི་

ཚེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཏམ་ཁྱེར་ནས་འོང་ན། ད་ལྟ་བདུད་རྩི་ཐོབ་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གནས་པའི་ཚེ། འཕྲིན་སྐྱེལ་བ་བཏང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སླར་མི་འོང་ངོ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

268

ཞེས་ཟེར། དེ་ནས་འཆར་ཀས་དོན་དེ་ལ་བདག་འགྲོའོ་ཟེར། རྒྱལ་བོས། ཁྱོད་ཀྱང་དེའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐོང་ནས་དེར་འདུག་པར་འགྱུར་རོ། །འཆར་ཀས་བདག་
ནི་སླར་ངེས་པར་འོང་ངོ་ཞེས་དམ་བཅས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་རང་ཉིད་

ཀྱིས་ཕྱག་ཡིག་བྲིས་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་ཚུན་ཆད་ནས། །བདག་
གིས་ལེགས་པར་ཁྱོད་བསྲུངས་ཏེ། །ཉོན་མོངས་མེ་རབ་འབར་བཞིན་དུ། །རྒྱལ་བོའི་
ལྗོན་ཤིང་སྡོད་ཅིང་མཆིས། །ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་མ་ཡི། །ཡལ་ཀ་ལྕུག་མ་འཕེལ་གྱུར་
ན། །གཞན་ནི་བདེ་བས་དགའ་བར་གྱུར། །བདག་ནི་སྡུག་བསྔལ་བསྟེན་པར་
གྱུར། །གང་ཚེ་དང་བོ་ཁྱོད་བསྲུངས་ཚེ། །ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེན་མཛད་ནས་ནི། །ཉེ་དུ་
རྗེས་སུ་གཟུང་མཛད་ཅེས། །དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་དམ་བཅས། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱེས་ནས་དེ་བརྙེས་ན། །བདག་དང་གཉེན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཐུགས་བརྩེས་རྗེས་སུ་ཟུངས་མཛོད་ལ། །གཤེགས་པའི་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཅེས་སོ། །དེ་
ནས་འཆར་ཀས་ཞུ་འཕྲིན་གྱི་ཡི་གེ་ཁྱེར་ཏེ་སོང་བ་ལས་ཞག་བདུན་གྱིས་མཉན་
ཡོད་དུ་ཕྱིན། སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་སོང་སྟེ་འཕྲིན་ཡིག་ཕུལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་
གིས་བཞེས་ཏེ་བཀླག་པར་མཛད་དོ། །འཆར་ཀས་ཀྱང་རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་ཐུགས་
ཡིད་ཕྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས། ཤཱཀྱའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་མྱུར་དུ་འབྱོན་པར་གསོལ་
བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པས། ཞག་བདུན་ནས་ཕེབས་པར་ཞལ་བཞེས་གནང་ངོ༌། །སྟོན་
པས། འཆར་ཀ་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་གཏད་དེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ད་ཆོག་གི་སྒོ་
ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ། །དུས་ནི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
མངོན་པར་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

269

སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་བྱོན། ཅེས་སོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་འཆར་ཀ་སེར་སྐྱར་འགྲོ་བའི་

དུས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་སེར་སྐྱར་སླེབས་པ་ན། འཆར་ཀ་
སངས་རྒྱས་ལ་ལྷག་པར་དད་པ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པས་ཇི་སྐད་བཀའ་སྩལ་བ་
ལྟར། རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་དྲུང་དུ་བསྡད་ནས་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་འོངས་སོ། །ཞེས་
བརྡའ་སྦྱར། དགེ་སློང་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དམ། ཤེས་ལྡན་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས། དེ་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་ཞུས་པས། འཆར་ཀ་རྒྱལ་བོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་སྔར་གྱི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྙད་དོ། །རྒྱལ་བོས། གཞོན་ནུ་ཡང་ཆ་ལུགས་འདི་འམ། ལྷ། འདི་འདྲའོ། །དུས་ཇི་ཙམ་ན་འབྱོན་གསུང༌། དགུང་བདུན་ནས་སོ། །ཞེས་
ཞུས་སོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་བོས་བློན་པོ་རྣམས་ལ། རྒྱལ་བོའི་ཁབ་དང་ཕོ་བྲང་ཕྱི་དོར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒོ་བ་ན། འཆར་ཀས་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཕོ་བྲང་དུ་མི་

བཞུགས་ཏེ། དབེན་པའམ་གཙུག་ལག་ཁང་དུའོ། །རྒྱལ་བོས་གཙུག་ལག་ཁང་ཅི་འདྲ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། འཆར་ཀས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་རྣམ་པ་རི་མོར་བྲིས་པ་བསྟན་

ཏོ། །རྒྱལ་བོས་ཀྱང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྲོ་དྷར་དེ་འདྲ་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ས་བདག་རྣམས་ནི་ཚིག་གིས་ཏེ། །ལྷ་རྣམས་བསམ་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བསམ་

གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི། །སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་

པས། ཁང་བཟང་ཆེན་པོ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་དྲུག་དང༌། ཁང་མིག་དྲུག་བཅུ་

དང༌། ར་བ། སྒོ་ཁང༌། རྟ་བབས་དང་བཅས་པ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ཞག་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་གྲུབ་བོ། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་རོ་ཧི་ཀ་དང༌། ཚངས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

270

པས་བསྐོར་བར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པས། མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་ཡབ་སྲས་གདན་འཛོམ་པར་འགྱུར་གྱི། གང་དེ་བལྟ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་གོས་ལོངས་ཤིག་གསུངས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ། མཉན་ཡོད་ནས་སེར་སྐྱའི་བར་དུ་ལྗོངས་རྒྱུ་
ཞིང་གཤེགས་པས་ལམ་བར་དུ་དགུང་ཞག་བདུན་མཛད་དེ། བདུན་པ་ལ་ཆུ་བོ་རོ་ཧི་ཀའི་འགྲམ་དུ་བཞུགས་སོ། །ཞག་བརྒྱད་པ་ལ། ཡབ་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ཚོགས་རྣམས་དང༌། ཡུལ་མི་རྣམས་དང༌། སྔར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་འདྲེས་ཤིང་མཉམ་འགྲོག་རྣམས་ཀྱིས་མ་གུས་པ་དང་སེམས་ཁེངས་པ་
སོགས་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་ངོ་མཚར་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མ་ཕྱོགས་བཞིར་སྟོན་བཞིན་གྲོ་དྷའི་ཀུན་

དགའ་ར་བར་འབྱོན་པ་ལ། འཆར་ཀས། ནམ་མཁའ་ནས་བྱོན་པའི་ཡ་གི་དགྲ་བཅོམ་
པ་འདིའོ། །འདི་འདིའོ་ཞེས་སོ་སོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་ཁྲི་ལ་བཞུགས། ཡབ་སྲས་གཙང་གིས་གུས་པས་

མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཆོད་དེ། གསོལ་བ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་གནས་རྣམས་

སུ། །ཡབ་ཀྱི་ཁང་ན་བཞུགས་པ་ལས། །དགོན་པ་འཇིགས་དང་བཅས་རྣམས་
སུ། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་འབའ་ཞིག་བཞུགས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ།
མི་ཡི་བདག་པོ་གང་དུ་ནི། །ཁྱིམ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ། །འཕགས་པ་ཡི་ནི་

གནས་པ་བཅུས། །ཐུབ་པ་རྣམས་ནི་གནས་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས། དེ་དག་ལ་
སོགས་པ་ཞུ་བ་ཞུ་ལན་མང་དུ་མཛད་ཅིང༌། རྒྱལ་བོས་ཞུ་བ་ཞུས་པའི་ལན་ལས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

271

བརྩམས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །རྒྱལ་བོས་སྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་བརྙེས་པར་མཁྱེན་ནས་ལྷག་པར་ཡང་ཐུགས་དགྱེས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་མཁྱེན་ཏེ། ཆོས་བསྟན་པས་
ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བུ་ཟས་དཀར་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་གིས་བདེན་པ་
མཐོང་ངོ༌། །ཡང༌། ཚངས་པའི་བསྐོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཆོས་བསྟན་པས། རྒྱལ་བུ་བྲེ་བོ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་དྲུག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་
ངོ༌། ཡང༌། ནོ་ཧིཀ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཆོས་གསུངས་པས། །རྒྱལ་བུ་
བདུད་རྩི་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ཉིན་

ཞག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལྷ་དང་མི་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་དང༌།
ཕྱིར་འོང་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་དང༌། བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ལྷའི་གཙོ་བོ་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་བསགས་པ་དང༌། སྡིག་པའི་ལས་

སྤངས་པ་སོགས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་གནས་ཐོབ་བོ། །དེ་དག་ཏུ་རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་མས་བདེན་པ་མ་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་བུ་ཁོ་ན་
མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེའོ་སྙམ་དུ་ཤིན་ཏུ་དྲགས་ཤིང་དགའ་བ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྔོན་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱེད་ན། ད་ལྟ་མི་ཁོ་
ནས་མཆོད་ཀྱི། ལྷས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཧ་ཅང་ཞུམ་པ་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེས་
བདེན་པ་མ་མཐོང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་མ་ལ་སོམས་ཤིག་ཅེས་པས།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

272

འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུས། རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་གི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་བྱེད་པ་དང༌། འོད་འབྱིན་པ་སོགས་ཆོ་འཕྲུལ་མང་བོ་བསྟན་ནས་
སྟན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྫུ་འཕྲུལ་དང་མཐུ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་མཆིས་སམ། འཕགས་པས། ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །ཞེས་
གསུངས་པས། རྒྱལ་བོ་སྔར་གྱི་དགའ་ཆེ་བའི་དྲེགས་པ་ཞིའོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ། ལྷའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ། ནྱ་གྲོ་
དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ལྷའི་བཟོ་བོས་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྐད་ཅིག་ལ་བཞེངས་ཏེ།
བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་དབང་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང༌། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་

སྒོ་བཞི་ནས་སྲུང་བ་དང༌། མཆོད་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྒྱན་པར་བྱས་སོ། །དེ་
ནས་འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུས། རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་མ་ཁྲིད་དེ་ཀུན་དགའ་ར་
བའི་ཤར་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བརྩམས་པ་ན། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ན་རེ། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ནང་དུ་མ་འགྲོ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་འཁོར་དག་པ་ལ་ཆོས་
འཆད་དེ། མིར་གྱུར་པ་འཇུག་ཏུ་མི་དབང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་གཞན་གསུམ་དུ་སོང་
ཡང་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཟེར་རོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་ར་བ་དེ་དག་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པར་སྤྲུལ་བ་དང༌། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་བཤམས་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་ཤིང༌། ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། སྔར་གྱི་ཞུམ་པའི་སེམས་དེ་ཡང་ཞི་

བར་གྱུར་ནས་དགའ་བ་དང་མགུ་བ་བླ་ན་མེད་པ་ཐོབ་སྟེ། ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

273

ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས། རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་མས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་ཤཱཀྱ་བཟང་ལྡན་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བསྐོས། ནང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས། རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་བསོད་སྙོམས་གསོལ་ཅིང༌། རྒྱལ་བོས་གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་ནས་ཆུ་བསྒྲེངས་ཏེ། ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུལ་ཏོ། །དེར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་འདིས། །ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་
བསམ་པ་ཡི། །ཡིད་ལ་རེ་བ་རྫོགས་ནས་ནི། །རྟག་པའི་གནས་ནི་ཐོབ་པར་

ཤོག །ཅེས་ཡོན་བསྔོ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་སྟོན་པས། རྒྱལ་པོ་ལ། སྒྲ་ཅན་འཛིན་
འདི་ནི་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ཡིན་པས་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་བཀའ་
བསྩལ་པས། རྒྱལ་བོས་འོ་ན་དེང་གི་ཉིན་པར་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པར་གསོལ་བ་
བདག་གིས་མཆོད་པ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་ཞུས་ནས། ཉི་མ་གཞན་ཞིག་ལ་དུས་སྟོན་
ཆེན་པོ་དང་བཅས་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་གཏད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཙུན་མོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གདུགས་ཚོད་གསོལ་བའི་སྐབས་ཤིགསོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་མྱུར་དུ་དད་པར་འགྱུར་རོ་དགོངས་ནས། འོད་ཟེར་སྤྲོ་བ་དང༌། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལ་ཕྱག་གིས་ནོམ་པ་དང༌། རི་རབ་ཕྱག་ཏུ་

བླངས་ནས་བསྐོར་བ་སོགས་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། གདན་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བཙུན་མོའི་འཁོར་རྣམས་མཆོག་ཏུ་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས། ས་མཚོ་མ་དང༌། རི་དྭགས་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་བུད་མེད་དྲུག་ཁྲིས་རྒྱུན་
དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གྲགས་འཛིན་མ་ནི་ད་དུང་འདོད་པའི་རྣམ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

274

པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནས་གང་ཐོས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྟན་པས། གྲགས་འཛིན་མས་ཀྱང་བདེན་པ་
མཐོང་ཞིང༌། ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །
དེའི་འོག་ཏུ་ཤཱཀྱ་མིང་ཆེན་གྱི་སྲས་མ་འགགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་བ་ལྔ་

བརྒྱའི་གཙུག་ཕུད་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བྲེགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང༌། གསོལ་བཞིའི་

ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ། །དེ་ནས་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བསམ་པ། འདི་དག་
རྒྱལ་སྲིད་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་དང་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཆགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་
ན། བདག་ནི་འདི་དག་གི་རྒྱན་ལ་ཆགས་པ་མི་འོས་མོད། རིགས་ངན་དུ་མ་སྐྱེ་ན་
བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བར་འདུག་པ། འཕགས་
པ་ཤཱ་རིའི་བུས་མཁྱེན་ནས། ཉེ་བར་འཁོར་ལ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་རིགས་དང་
རུས་སྙིང་བོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དབུགས་ཕྱུང་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་ཁྲིད་དེ། སྟོན་པས་ཀྱང་ཉེ་བར་འཁོར་ཚུར་
ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །རིང་བོ་མ་ཐོགས་པར་ཉེ་བར་འཁོར་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །བཟང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བརྒྱ་བོ་ཤས་ཆེ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བདེན་
པ་མཐོང་ངོ༌། །བསླབ་པ་རྒན་རིམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་སྐབས། རིགས་ངན་དུ་སྐྱེ་བ་
ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་རྐང་བ་ལ། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བོ་བཟང་ལྡན་གྱི་མགོ་བོས་བཏུད་པས་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་སོ། །གང་གི་ཚེ་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ཀུན་དགའ་བོ་
ལ་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས། འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

275

ལུང་བསྟན་པས། བདུད་རྩི་ཟས་ཁྱེའུ་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པས། སྟོན་པ་སེར་སྐྱར་བྱོན་
པའི་ཚེ། ཀུན་དགའ་བོ་ཡུལ་བཻ་ཤཱ་ལར་སྐྱེ་བར་བྱེད། དེར་བྱོན་པའི་ཚེ་སེར་སྐྱར་
སྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ། །ལན་གཅིག་ཁྱེའུ་སེར་སྐྱ་ན་ཡོད་པ་ལ་མ་ཚོལ་བ་ཁོ་ནར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་ཁང་བར་གཤེགས་ཤིང་གདན་བཤམས་པ་ལ་
བཞུགས་སོ། །
དེར་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱིམ་དེའུ་ཕུག་གི་ཁང་ཕྲན་ཞིག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་སྒོ་བསྡམས་
སོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྒོ་རང་ཕྱེ་ཞིང༌། ཁྱེའུ་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་དགའ་ཆེས་ཏེ་རྒྱུགས་ཤིང་འོངས་ནས་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། སྣམ་ལོགས་སུ་བསིལ་ཡབ་གཡོབ་ཅིང་འདུག་གོ །བདུད་རྩི་ཟས་

འཁོར་བཅས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་ཡང་ཕྱི་བཞིན་འབྲངས་ཏེ། ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་ངུ་ཞིང་བཟློག་པར་མ་ནུས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པས་འདི་ནི་

སྲིད་པ་ཐ་མ་ཡིན་པས་བཟློག་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ན། བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རིམ་པ་བཞིན་བགྱིའོ་ཞེས་གནང་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་དང༌། བྲམ་ཟེ་དང༌།
འཕོངས་པའི་ཚོགས་ལ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏང༌། གཉེན་གྱི་ཚོགས་ལ་གཟོད་པ་གསོལ་ཏེ། ཁྱེའུ་ཀུན་དགའ་བོ་གླང་བོ་ཆེ་ལ་བསྐྱོན། འཁོར་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ་གྲོ་
དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་བཏང་བའི་ལམ་དུ་གླང་བོ་ཆེས་ཨུཏྤ་ལའི་སྡོང་པོ་ཞིག་སྣ་

ཞགས་ཀྱིས་ཕྱུང་ནས་ཟས་སོ། །མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་འདི་ཐོས་པ་འཛིན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་སོང་ཞིང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

276

ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས། སྟོན་པས་ཀྱང་འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་སྟོབས་བཅུ་བ་ལ་གཏད་དེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་
སེར་སྐྱའི་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྔོན་ནུ་
མ་བསྣུན་པའི་མ་མར་གྱུར་པ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ། ཤཱཀྱ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་
ཅིག་འོངས་ཏེ། བུད་མེད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པའི་སྐབས་
མཆིས་ན། བདག་ཅག་བུད་མེད་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་
མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གཽ་ཏ་མི། ཁྱོད་གོས་
དཀར་བོ་གྱོན་ལ་ནམ་འཚོའི་བར་དུ་དེ་འབའ་ཞིག་པས་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་
ཅིག །ཁྱོད་ལ་ཡུན་རིང་བོར་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་
ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མ་གནང་ལ། ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་

ངོ༌། །དེ་ནས་སྟོན་པ་ཡུལ་བྲི་ཛིའི་ལྗོངས་བརྒྱད་དེ། ཡུལ་ན་དི་ཀར་གཤེགས་ནས།
གོ་ཛི་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་ན་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་གཽ་ཏ་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་སྐྲ་བྲེགས་
ནས། གོས་སྦྱར་མ་གྱོན་ཏེ། སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཕྱི་བཞིན་འབྲངས་ནས་གནས་

དེར་སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་བཏུད་དེ། ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང༌། སྔར་བཞིན་

གསུངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་གནང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་སྒོ་ཁང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་ངུ་ཞིང་འདུག་པ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་མཐོང་སྟེ། དྲིས་ལན་རྒྱས་པར་བྱས་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པས། སྟོན་པས། ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བུད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་
པར་མ་གསོལ་ཅིག །བུད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཆོས་འདུལ་བ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

277

མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་བསྩལ་ཀྱང༌། ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་

དུ་ནན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་མཐར་གནང་སྟེ། འོན་ཀྱང་དགག་ཅིང་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར།
ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་བཅས་པ་ལ་ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་བསླབ་པར་བྱའོ་གསུངས། དེ་
ནས་ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀུན་དགའ་བོས་དེ་དག་ལ་བཤད་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་

བསླབ་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི། བདག་ཅག་གི་ངག་དང་ཡིད་དང་སྤྱི་བོས་ཀྱང་ནོད་
དོ། །ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་ཤཱཀྱ་མོ་ལྔ་
བརྒྱ་དགེ་སློང་མར་གྱུར་ཅིང༌། བུད་མེད་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་གཞན་དག་ལ་
གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་ངོ༌། །གཽ་ཏ་མི་ལྔ་བརྒྱ་བོ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །
དེ་ནས་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང༌། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ལ་སྟོན་པའི་

འཁོར་རྣམས་བཞི་ཞེས་གྲགས་སོ། །གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ཅན་དུ་ཁྱིམ་བདག་རི་ལྷ་ན་

ཞེས་པ་ལ་བུ་འབྱོར་ལེན་དང༌། འབྱོར་སྐྱབས་དང༌། འབྱོར་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང༌། བྲན་མོས་བཙས་པའི་བུ་གང་བོ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །གང་བོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལན་བདུན་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་སོང་བ་ལས། ཐེངས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་གྲུ་ནང་དུ་
ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཚོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དག་བཏོན་པས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་གང་བོ་དང་ནོར་གཅིག་པ་འབྱོར་ལེན་ཡིན་པས། ནོར་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་གཏད་དེ་སྨྲས་པ། ཇི་

ལྟར་བྱས་ཀྱང་འོ་སྐལ་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་གྱི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་
འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་མ་འགྲོ་ཞིག་ཅེས་གདམས་ཏེ། གང་བོ་ཉིད་རིམ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

278

གྱིས་ཡུལ་དབུས་སུ་ཆས་སོ། །མཉན་ཡོད་དུ་སླེབ་སྟེ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་སྒོ་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བརྡའ་ལོན་སྦྱར་བས། ནང་དུ་བོས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་བྱོན་
ཞེས་དྲིས་སོ། །སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འོངས་སུ་ཞེས་པས།
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱུར་ཏེ། ནང་བར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་

སྤྱན་སྔར་སོང་ངོ༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་བོ་ཚུར་ཤོག་གི་བསྙེན་པར་རྫོགས་
ཤིང༌། བས་མཐའི་གནས་མལ་བརྟེན་ཅིང་ཟླ་བ་གསུམ་བསྒྲུབས་པས་དགྲ་བཅོམ་
པར་གྱུར་ཏེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བུ་གང་བོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
དེ་ནས་བྱམས་མའི་བུ་གང་བོས་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པས། རྔོན་
པ་དག་དད་ཅིང་སྐྱེས་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བུད་མེད་ལྔ་བརྒྱ་དགེ་བསྙེན་དུ་བསྒྲུབས་ནས།
མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་བྱེད་དུ་བཅུག་གོ། །གང་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཤུལ་དུ་འབྱོར་སྐྱབས་དང་འབྱོར་དགའི་ནོར་
རྣམས་ཟད་པས། འབྱོར་ལེན་དང་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་འདོད་པ་ལ། འབྱོར་ལེན་ན་རེ།
ངའི་ནོར་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས་མི་བསྲེའོ་ཞེས་པ་ལ། ནུ་བོ་
གཉིས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བྲན་མོའི་བུ་ཡང་ཡང་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས་བླངས་པ་ཡིན་མོད། ཁྱོད་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་མ་ནུས་ན་ནོར་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབས་ཞེས་སོ། །ཚིག་དེ་གནད་དུ་
ཕོག་ནས་འབྱོར་ལེན་ཚོང་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས། ཙན་དན་ས་མཆོག་གི་གླིང་དུ་སླེབ་སྟེ། ཚོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅན་དན་དག་བཅད་ཅིང་གྲུ་གང་སྟེ་
ཚུར་འཕགས་སོ། །དེའི་ཚེ་གླིང་དེ་སྲུང་བའི་གནོད་སྦྱིན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་
བ། དེར་སླེབ་ནས་རླུང་མི་བཟད་པ་བཏང་བས་གྲུ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཚེ། ཚོང་བ་ལྔ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

279

བརྒྱ་བོ་རྣམས་ཆེས་སྐྲག་པས་ཚམ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཀྱང༌། འབྱོར་ལེན་ཅི་བདེར་འདུག་
པ་ལ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་དྲིས་པས། གང་བོས་ཟེར་བ་དེ་བདེན། དེའི་ངག་མ་
མཉན་པས་འདི་ལྟར་གྱུར་མོད། ད་ནི་ཐབས་མེད་པ་ལ་ཙབ་ཙོབ་བྱར་ཅི་ཡོད་ཞེས་
པས། ཚོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་ཤེས་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གང་བོ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་སོ། །དེར་གང་བོ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་

གྲུའི་སྟེང་དུ་འོངས་པ་ན་རླུང་ནག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཕྱིར་ལྡོག་གོ །དེ་ནས་གང་བོས་གནོད་སྦྱིན་དེ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཆེད་དུ་ཙན་དན་སྲུང༌། དེ་ན་རེ། འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་བོའི་ཆེད་དུའོ། །དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་ཙན་དན་རྣམས་ཐོངས་ཤིག་གསུངས་པས་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་
ཀྱང་བཏང་ངོ༌། །དེ་ནས་གྲུ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ནས་བདེ་བར་འོངས་ཏེ། འབྱོར་ལེན་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ཅན་དུ་སླེབ། སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཙན་དན་
གྱིས་བཞེངས་ནས། སྤུན་རྣམས་བློ་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྤྱན་འདྲེན་པར་འདོད་ཅིང༌། རྒྱལ་བོ་དང་ཡང་བློ་མཐུན་པར་བྱས་སོ། །
དེ་ནས་འཕགས་པ་བྱམས་མའི་བུ་གང་བོས་ཁང་བཟང་སྟེང་ནས་མཆོད་པ་
རྣམས་བཤམས། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ། སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་སྤྱན་འདྲེན་
པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་མེ་ཏོག་རྣམས་ཁང་བཟང་དུ་གྱུར། བདུག་སྤོས་ནི་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། ཡོན་ཆབ་ནི་བཻཌཱུརྱའི་ཕུང་པོའི་རྣམ་

པར་གྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་སོང་བར་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཞིང༌། དེ་མ་ཐག་
རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་མཆོད་རྫས་རྣམས་སླེབ་པ་ན། ཀུན་དགའ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

280

བོས་འདི་གང་ནས་བྱུང་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སྟོན་པས། མཆོད་རྫས་འདི་རྣམས་སངས་

རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་མ་ཅན་ནས་འདིར་སླེབ་པ་ཡིན།
འདི་ནས་དེ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་བར་ཐག་ཡོད། ནང་བར་དགེ་སློང་
རྣམས་ལ་གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ཅན་དུ་ཟན་ཟ་བར་སྤྲོ་བ་དག་ཚུལ་ཤིང་ལོངས་ཤིག་

ཅེས་སྨྲོས་ཤིག་གསུངས། ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པ་ན། ཡུལ་ཆུ་མངས་ན་གནས་པའི་

གང་བོ་ཤེས་རབ་རྐྱང་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་ལེན་པར་
བརྩམས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོས་རྫུ་འཕྲུལ་དང་མི་ལྡན་པས་མ་ཡིན་པར་བརྡ་སྤྲད་

པས། དེས་རྫུ་འཕྲུལ་མོད་ལ་བསྒྲུབས་ཏེ། གནས་བརྟན་གཉིས་ལ་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་
པའི་བར་ལ་འགྲུབ་ནས། གསུམ་པ་ལ་མ་བྲིམས་པའི་སྔོན་དུ་བླངས་སོ། །ཡུལ་དེར་
མུ་སྟེགས་ཅན་ལྷག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་རྣམས་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་
བཀས་གནང་ངོ༌། །ནང་སྔ་བར་གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བོས། གྲོང་ཁྱེར་ཕྱག་བདར་དང་ཙན་དན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབས། མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་བཤམས། རྒྱན་སྣ་ཚོགས་བཀྲམས། གྲོང་ཁྱེར་ལ་སྒོ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། སྒོ་གཞན་བཅུ་བདུན་དུ་ནི་རྒྱལ་བོའི་སྲས་བཅུ་བདུན་པོ་རེ་རེ་བཞག །ཤར་གྱི་སྒོ་མོ་
ཆེར་རྒྱལ་བོ་རང་ཉིད་དང་འཕགས་པ་བྱམས་མའི་བུ་གང་བོ་དང༌། འབྱོར་ལེན་སྤུན་
སོགས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་དང་བཅས་པ་ལྷན་ཅིག་འདུག་གོ། །
དེར་ནམ་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་སློང་ལོ་མ་དང་སྣོད་སྤྱད་འབྲིམ་པ་དང༌། ཆུའི་

སྟ་གོན་བྱེད་པ་དག་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེར་སླེབ་པ་ན། རྒྱལ་བོས་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དྲིས་པས། གང་བོས་འདི་དག་ནི་འདི་ལྟའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

281

གནས་བརྟན་རྣམས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་བཅས་ཏེ་སློབ་མ་ཅན་དུ་གཤེགས་
པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་སེང་གེ་སྟག་དང་གླང་ཆེན་རྟ་དང་ཁྱུ་མཆོག་བཟང་པོ་
ཆིབས། །ཁ་ཅིག་རིན་ཆེན་གཞལ་མེད་ཁང་དང་རི་དང་ཤིང་མཛེས་ཤིང་རྟ་འབར་ལ་

བརྟེན། །གཞན་དག་ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་ཆུ་འཛིན་གློག་གི་འཕྲེང་བས་བརྒྱན་པ་ལྟ་
བུར་ནི། རབ་ཏུ་དགྱེས་ཤིང་ལྷ་ཡི་ཕོ་བྲང་ལྟ་བུར་རྫུ་འཕྲུལ་དག་གིས་གཤེགས་པར་
བརྩོན། །ལ་ལ་ས་བརྟོད་གྱེན་དུ་འབྱུང༌། །འགའ་ཞིག་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ནས་
འབབ། །ཁ་ཅིག་སྟན་ལས་སྤྲུལ་བར་བྱེད། །རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་པའི་མཐུ་ལ་ལྟོས། །ཞེས་
པ་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཏེ། ནམ་མཁའ་
ནས་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་བཞིན་སློབ་མ་ཅན་དུ་གཤེགས་པའི་ཚེ། སྒོ་གཅིག་

ནས་གཤེགས་ན་སྒོ་གཞན་དག་ན་འཁོད་པ་རྣམས་མི་དགའ་བར་མཁྱེན་ནས། ནམ་
མཁའི་ལམ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་གཤེགས་སོ། །རྒྱལ་བོ་འཁོར་བཅས་སྟོན་
པའི་དྲུང་དུ་འོངས་ཤིང་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཙན་དན་
གྱི་ཁང་བཟང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་གོང་ལ་གདན་བཤམས་པར་གཞུགས་སོ། །རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཐོང་ནས་ཁང་བཟང་གཞིག་པ་

ལ་ཐུག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ན། ཁང་བཟང་ཤེལ་གཙང་མའི་རང་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་མཁྱེན་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ན། འཁོར་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་འབྱེད་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

282

དང་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་བཀོད་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་མཐའ་ཡས་པའི་བར་དུའོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན། ཀླུའི་རྒྱལ་བོ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་
དགའ་བོ་གཉིས་སྦྲུལ་གྱི་ལུས་པོས་རི་རབ་ལ་སྐོར་བ་གསུམ་དུ་དཀྲི་བར་ནུས་པ་དེ་
དག་ཡུན་རིང་དུ་གཉིད་ལོག་ཅིང་གཉིད་སངས་པ་ན། དབུགས་ཀྱི་རླུང་དྲག་པོ་བཏང་
བས། རི་རབ་དང་གསེར་རི་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་སྲོག་ཆགས་དུ་
མ་དག་དུག་གིས་ཤི་ནས་མཚོ་ནང་དུ་ལྷུང་བ་རྣམས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་རྫུ་
འཕྲུལ་ཐོབ་པ་དག་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ན་གནས་ཤིང་བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་དག་
ཀྱང༌། དབུགས་ཀྱི་རླུང་དུག་དང་བཅས་པ་དེས་ཕོག་པས་ལུས་རིད་ཅིང་སྐྱ་སེང་
སེང་བོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ཀླུའི་རྒྱལ་བོ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་བོ་ལ་སོམས་ཤིག །འཕགས་

པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་དེར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སོང་ནས། དེ་གཉིས་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སེ་
གོལ་གྱིས་སྒྲ་བྱས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིད་མ་སད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
ཕན་ཚུན་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཀྱང་གཉིད་མ་སད། དེ་ནས་རི་རབ་ལ་ལན་བདུན་དུ་
དཀྲི་བར་ནུས་པའི་སྦྲུལ་ཆེན་པོ་ཆེས་མི་བཟད་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་མནན་པས་གཉིད་སད་དེ་བལྟས་པ་ན། ཀླུ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པས་རང་ཉིད་ནོན་
པར་ཤེས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་སྟེ་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས་ཀྱིས་བྲོས་ཤིང༌། ཇི་ལྟར་རི་བོ་

ཁོར་ཡུག་ལ་ཉེ་བ་དེ་ལྟར་བྲོས་པའི་ཚེ། དེ་དག་གི་མདུན་དུ་འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་
བུ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་བྱོན་ནས། ཅི་ཀླུ་དག་གར་འགྲོ་གསུངས་པས། ཀླུ་
གཉིས་ཀྱིས་བསམས་པ། དེ་ནི་དགེ་སློང་འདིའི་མཐུ་ཡིན་པ་ཡང་དག་གོ་སྙམ་ནས།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

283

འཕགས་པ་ཀུ་རེ་མ་བགྱིས་སམ། ཅི་སྟོན་པའི་ཕོ་ཉ་ལ་མི་སེམས་སམ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་

བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འདོང་ངོ་ཞེས་ཁྲིད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱང་རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་སུ་གཤེགས་ཏེ་བཞུགས་པ་ན། ཀླུའི་རྒྱལ་བོ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་
དགའ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དུ་མས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ལས་ངན་པ་ལ་སྨད་ཅིང་ཆོས་བསྟན། རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་
གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་བཀའ་བསྩལ་ནས། དེ་དག་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། བསླབ་
པའི་གཞི་ལ་བཀོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀླུ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་བོ་ཆོས་ལ་བཀོད་པ་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཀླུའི་འགྲོ་བ་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་མི་རིང་བར་ཆོས་ལ་འཁོད་
པར་གྱུར་ཏོ། །
གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་དང་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་
བ་ན། ཚོམ་རྐུན་པ་རྣམས་ལ་ཆད་པས་བཅད་པས། དེ་རྣམས་མ་ག་དྷ་དང་ཀོ་ས་
ལའི་བར་གྱི་ནགས་ཚལ་དང་འབྲོག་དགོན་པ་དག་ཏུ་གནས་ཏེ། དོན་མཐུན་ཚོང་བ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་དྲུང་ན། སྟོང་
ཐུབ་དཔའ་བོ་ཞིག་ཡོད་པས། ཚོང་བ་མང་བོ་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ནས་ཀོ་ས་ལར་འགྲོ་
བའི་ལམ་སེལ་ལ་སྟོང་ཐུབ་དེ་མངགས་སོ། །སྟོང་ཐུབ་དཔའ་བོ་དེས་ནགས་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་ལམ་སེལ་གྱི་ཁྱིམ་བརྩིགས་པས། དེར་རིམ་གྱིས་འབྲོག་གནས་
ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་ཏེ། ཚོང་འདུས་ཆེན་པོ་ཡང་བྱུང་ལ། དཔའ་བོ་སྟོང་
ཐུབ་ཀྱིས་གྲོང་དཔོན་བྱེད་དོ། །ཕྱི་ཞིག་ན་གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྐྱེན་ཞིག་ལ་བརྟེན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

284

ནས་གྲོང་དཔོན་སྟོང་ཐུབ་གསོད་པར་བགྲོས་པ་ལས། ཉིན་ཞིག་མཆོག་ཟུང་གྲོང་
དཔོན་གནས་ཀྱི་སར་བྱོན་པ་ལ། དེར་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་ནི་ཟིན། ཡོན་བཤད་པ་མ་
ཚར་བའི་བར་དེ་ལ་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུས་ཀྱི་རྫིང་བུ་བྱས་ཏེ། གྲོང་དཔོན་ལ་
འབུལ་བའི་ཕོ་ཉ་སླེབ་ནས་དེའི་སར་ཕྱིན་ནས་རྫིང་འགྲམ་དུ་སྐྲ་བཀྲུ་བའི་སྐབས།
ཡུལ་མི་དག་གིས་མཚོན་ཆས་བསྣུན་ཏེ་གྲོང་དཔོན་བསད་དོ། །དེ་འཆི་བའི་ཚེ་

བདག་གིས་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བ་དེའི་མཐུ་ལས། གྲོང་ཁྱེར་
བ་འདི་དག་གསོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །ཤི་མ་

ཐག་གནོད་སྦྱིན་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལ་གནས་སྩོལ་
བར་ཞུས་ཞེས་པས། འབྲོག་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་ནད་ཡམས་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ། ཁྱོགས་ནས་ཁྱོགས་སུ་འདོམས་པ་དག་བྱུང་ངོ༌། །ལྟས་མཁན་རྣམས་ལ་དྲིས་པས་གྲོང་དཔོན་ཤི་ནས་གནོད་སྦྱིན་དུ་སྐྱེས་པས་བྱས་སོ་ཞེས་པས། ཡུལ་མི་

རྣམས་གཞན་དུ་འབྲོས་པར་བརྩམས་པ་ན། གནོད་སྦྱིན་དེ་སྲིན་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་
དངོས་སུ་འོངས་ནས་ལམ་བཀགས་པས། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། གྲོང་དཔོན་བཟོད་
པ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པས། ཉིན་རེ་ལ་མི་སྟོང་སྟོང་འབུལ་ན་བཟོད་དོ་ཟེར། དེ་ནས་
བཤད་པས་མཐར་བརྒྱའི་བར་དུ་ཕབ་བོ། །དེར་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟ་ན་གྲོང་ཁྱེར་
སྟོང་བར་འགྱུར་གྱི། བ་ལང་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟ་བཟའ་བཅས་བཀང་བ་རེ་དང༌།
བ་ལང་ཁྲིད་པའི་མི་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་འབུལ་གྱི་བཟོད་པ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པས།
གནོད་སྦྱིན་ན་རེ། འོ་ན་དེ་དག་གླུ་གར་རོལ་མོ་དང་བཅས་པས་ཕུལ་ཞིག་ཟེར་བ།
ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པས་ནད་ཡམས་ཆད་དོ། །དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

285

རྣམས་ལ་རེ་མོས་འབབ་པར་བྱས། དེ་ཡང་ཁྱིམ་གྱི་མིང་བྱང་རྫ་མར་བཅུག་སྟེ་
དཀྲོགས་ནས་གང་ཐོན་པ་དེ་ཚབ་མི་མ་བཏང་བར་རང་ངམ་བུ་འགྲོའོ་ཞེས་ཁྲིམས་

སུ་བཅས་སོ། །དེ་ལྟར་དུས་འགའ་ཞིག་འདས་པ་ན། ཁྱིམ་བདག་ཞིག་ཡུལ་གཞན་དུ་

སོང་བའི་དུས་ན། ཁྱིམ་དུ་ཆུང་མ་ལ་བུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་རང་ཁྱིམ་དུ་འཁོར་བ་ན་ཁྱིམ་བྱང་སྒོ་ལ་བཏགས་པ་མཐོང་ངོ༌། །ནང་དུ་ཆུང་མས་དགྱེས་པར་མཛོད་ཅིག །བུ་

བཙས་སོ། །དེ་ཅང་མི་སྨྲ་སྟེ་དྲིས་པས། འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་དེས་བུ་
བཏང་བར་བྱས་ཏེ། ཕ་མ་དེ་དག་གིས་མཚན་མོ་ནམ་བསྲོས་པ་ན་ཁང་སྟེང་ནས་
མཆོད་པ་བཤམས། སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་བདག་གི་བུ་སྐྱབས་དུ་

གསོལ། ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །ནང་བར་བུ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་རྟ་སོགས་སྔར་
བཞིན་སོང་ངོ༌། །
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མི་མཁྱེན་པ་མེད་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འབྲོག་གནས་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་གྱི་གནས་སུ་བྱོན་པ་ན། དུས་དེར་གནོད་སྦྱིན་དེ་གནོད་སྦྱིན་གཞན་གྱི་མདུན་སར་སོང་བ་ལ། གནོད་སྦྱིན་བོང་བུ་ཞེས་བྱ་བས་རིངས་པར་བརྡ་བཏང་སྟེ། གནོད་སྦྱིན་འབྲོག་གནས་ཕྱིར་ལྡོག་སྟེ་
འོངས་པ་ན། རང་གི་གནས་ན་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས། བརྟག་པའི་ཕྱིར་
དགེ་སྦྱོང་ཕྱིར་ཕྱུངས་ཤིག་ཅེས་པས། སྟོན་པ་ཕྱིར་བྱོན་ནོ། །ཡང་ནང་དུ་བཞུད་
ཅིག་བྱས་པ་ན་ནང་དུ་ཕེབས་སོ། །དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་སོང་ནས། ཡང་ཕྱིར་བྱུང་
ཞིག་ཅེས་པས། བཀའ་བསྩལ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་འདི་ནས་ལན་གསུམ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་མ་བཞེད་དོ། །དེ་ན་རེ། ངས་དྲིས་པ་བཞིན་དུ་ལན་ཐོབ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

286

ཅིགམ་ཡིན་ན་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའི་སླད་རོལ་དུ་འཕང་ངོ་ཟེར། སྟོན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་མི་ནུས་ཞེས་གསུངས་པས། གནོད་སྦྱིན་དེ་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་འཇིགས་པའི་

གཟུགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་རྒྱུགས་པ་ན། དེས་སྟོན་པ་ཡི་དྭགས་ཆེས་མི་སྡུག་
པ་ཞལ་དང་ཕྱག་སྣ་ཚོགས་པར་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བར་མཐོང་སྟེ།
འཇིགས་སྐྲག་དངངས་ཏེ་དྲན་མེད་དུ་འགྱེལ་ལོ། །བརྒྱལ་བ་སངས་པ་ན། སྟོན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བའི་ལས་དེས་སུམ་ཅུ་རྩ་
གསུམ་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ལ། སྨོན་ལམ་ལོག་པ་བཏབ་པས་འདིར་འདི་ལྟ་བུར་

སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་བསླབ་པ་ཡང་བླངས། འབྲོག་གནས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་
དམ་ཡང་བཅས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཟས་སྐམ་གྱི་གཏོར་མ་བླངས་
ཏེ་མི་དང་བ་ལང་མི་ཟའོ། །དེ་ནས་སྔར་གྱི་ཁྱེའུ་དེ་གནོད་སྦྱིན་འབྲོག་གནས་ཀྱི་
ལག་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཕུལ། སྟོན་པའི་ཕྱག་གིས་ཕ་མ་ལ་གནང་བས། དེའི་མིང་ལ་

ལག་བརྒྱུད་ཅེས་བཏགས་སོ། །
དུས་ཕྱིས་ཞིག་ན་སྟོན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འབྲོག་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་དབྱར་གནས་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་སྟོན་པས་ལག་བརྒྱུད་ལ་ཆོས་བསྟན་
པ་ན། དེས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །འབྲོག་གནས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་
ཆེར་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བྱས། ཕྱོགས་དེར་ཡང་འགྲོ་བ་མང་པོ་ཞིག་བདེན་པ་
ལ་བཀོད་དོ། །གང་གི་ཚེ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ནི། འོད་སྲུངས་ཀྱི་
རིགས་ལ་བྲམ་ཟེ་གྲོ་དྷ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། ཡབ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

287

ཀྱིས་བག་མ་བླང་བར་བརྩམས་པ་ན། ཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་བུད་མེད་མཆོག་
གི་གཟུགས་བྱས་ནས། འདི་འདྲ་བ་ཡོད་ན་བླང་ངོ་ཞེས་པས། ཕྱོགས་བཞིར་འཚོལ་

དུ་བཏང་བ་ལས། ནུབ་ཕྱོགས་ཀ་ལིངྒའི་གྲོང་ཀ་བི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ན། བྲམ་ཟེ་སེར་
སྐྱའི་བུ་མོ་སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ། ཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་

ཁ་དོག་ཏུ་འདུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ནས། བྲམ་ཟེ་ཕོ་ཉ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་སེར་སྐྱ་ལ་བསློངས་པས། དེས་ཉེ་དུ་རྣམས་དང་གྲོས་བྱས་ཏེ་སེར་སྐྱ་བཟང་མོ། བྲམ་ཟེ་གྲོ་དྷ་སྐྱེས་ཀྱི་བག་མར་བཏང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་གཉིས་མིང་སྲིང་གི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་ཁྱིམ་དུ་གནས་ཀྱང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཅིང༌། གཉིས་ཀའང་རབ་ཏུ་བྱུང་

བར་འདོད་ཀྱང༌། ཕ་མས་མ་གནང་བས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱིམ་ཉིད་དུ་གནས་

ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་དོ། །ཕ་མ་དག་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འོད་སྲུང་གིས་ཞིང་

ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བལྟས། སེར་སྐྱ་བཟང་མོས་ཁྱིམ་གྱི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་ལ་བལྟས་པས། ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པར་མཐོང་སྟེ། ཁྱིམ་གྱི་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བཏང་བ་དང༌། གཉེན་བཤེས་སོགས་ལ་བགོས་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས། བྲེ་ཆུང་གང་གི་འབྲས་ཆེན་རྡུང༌། །མལ་གཅིག་གིས་ནི་བདེ་བ་
བསྐྱེད། །རས་བཅོས་ཟུང་གཅིག་བཅང་པར་བྱ། །ལྷག་མ་གཏི་མུག་ཡོངས་སུ་
འཛིན། །ཞེས་བརྗོད་དོ། འོད་སྲུངས་དང་སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་གཉིས་ཁྱིམ་ནས་དུས་
གཅིག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། རས་ཡིག་ཆེན་རེ་རེ་ཁྱེར་ནས་ཕན་ཚུན་ཅི་བདེ་བར་
གནང་བ་བྱིན་ཏེ། ལམ་འཕྲང་ཅིག་ནས་སོ་སོར་གྱེས་སོ། །སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ནི།

རེས་ཞིག་གཅེར་བུ་པ་རྫོགས་བྱེད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གནས་སོ། །དུས་ཕྱིས་ཤིག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

288

ན་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ། །འོད་
སྲུངས་ནི། མི་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་སོ་སོར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་ལམ་དྲིས་ཀྱང༌།
ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཡིད་མི་དགའ་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཀྱི་བུ་མང་གི་མཆོད་རྟེན་ན་
བཞུགས་སོ། །འོད་སྲུང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་བས། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོས་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདག་གི་སྟོན་
པའོ། །བདག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་པས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་བོ། །སྟོན་པས་ཀྱང༌།
དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པའོ། །ཁྱོད་ནི་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་
སོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འོད་སྲུངས། དེ་ལྟ་བས་
ན། འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ལ། སྐྱེ་བ་དང་
འཇིག་པས་རྗེས་སུ་གནས་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་གཤེགས་སོ། །འོད་སྲུངས་གིས་གདམས་ངག་དེ་བསྒོམས་པས།
ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་ཞག་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་ནས། ཉིན་དགུ་བ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་པ། ནམ་
མཁའ་ལས་མཐིལ་དུ་མཚུངས་པའི་སེམས་དང༌། ཙན་དན་སྤངས་པ་ལྟ་བུར་བསིལ་

བ། མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་དང་བྲལ་བ། རིག་པ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་པ། སྲིད་པ་དང་འདོད་པའི་རྙེད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

289

བཀུར་སྟི་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ། དབང་བོ་དང་ཉེ་དབང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོད་པ་དང་ཕྱག་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་འོད་སྲུང་གིས། ཁྱད་པར་ཐོབ་པ་གཞན་
རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཁྱད་པར་ཐོབ་པས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་སེར་སྐྱ་བཟང་མོ་ལ་ཆོས་བསྟན། དེས་ཀྱང་བརྩོན་པ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་བོ། །ལན་གཅིག་

འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་སྣམ་སྦྱར་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་རི་བ་གྱོན་ཞིང༌། སྟོན་པས་ཕྱག་དར་
ཁྲོད་ཀྱི་སྣམ་སྦྱར་གསོལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཤེགས་པའི་ཚེ། གང་དུ་སྟོན་པ་བཞུགས་
པ་དེར་བདག་གི་སྣམ་སྦྱར་གདིང་ངོ་སྙམ་པ་ལས། སྟོན་པ་བཞུགས་པར་བརྩམས་
པ་ན། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་སྣམ་སྦྱར་བལྟབ་ནས་གདན་དུ་བཏིང་ཞིང༌། དེའི་སྟེང་དུ་
ཅུང་ཟད་བཞུགས་ནས། འོད་སྲུངས་ཁྱོད་ཀྱི་སྣམ་སྦྱར་ཡང་ངོ་འཇམ་མོ་གསུངས། དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ་བདག་གི་སྣམ་སྦྱར་

བཞེས་སུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་སྣམ་སྦྱར་སྟོན་པས་
བཞེས། སྟོན་པའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་སྣམ་སྦྱར་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་གནང་ངོ༌། །
དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་འབྲོག་དགོན་པར་གནས་ཤིང༌། སྦྱང་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པས། སྦྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་
ཏོ། །དུས་ཕྱི་ཞིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གསར་བུ་ཤེས་ཆེ་བའི་འཁོར་
ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག །འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་སྤྱན་
སྔར་བྱོན་པ་ལ། དགེ་སློང་གསར་བུ་དག་གིས་ངོ་མ་ཤེས་ཤིང༌། ན་བཟའ་ཕྱག་དར་

ཁྲོད་ཀྱི་གོས་དང་དགོན་པ་ཡིན་པས་སྐྲ་དང་སྨ་ར་རིང་བོར་གྱུར་པ་མཐོང་བས་འཕྱ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

290

བའི་རྣམ་འགྱུར་བྱས་སོ། །དེར་ཉན་ཐོས་མཆོག་ལ་བརྙས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འོད་སྲུངས་ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་

གྱི། ངའི་སྟན་ཕྱེད་ལ་སྡོད་ཅིག་གསུང༌། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་སྟོན་པའི་ཐུགས་

དགོངས་ཤེས་ནས། ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་བོས་སྟན་ཕྱེད་བསྟབ་པར་མཛད་པ་དེ་དང་དུ་བླངས་ནས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལ་བཞུགས་ཏེ། སླར་ཡང་བཞེངས་ཏེ། སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་

ཕྱག་འཚལ་ནས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ལྟར་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་སྟོན་པས་སྟན་ཕྱེད་བསྟབས་པ་ནི། དུས་དེར་བརྙས་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ལྟར་
སྣང་ཡང༌། དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་པའང་ཡིན་ནོ་གསུངས།
དུས་གཞན་ཞིག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་ས་ལ་ཅན་གྱི་བྲམ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་
ན་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་མང་བོ་འདུས་པའི་དབུས་སུ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ནམ་ཞིག་ན་ང་རྒས་ཤིང་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ལ་གདམས་

ངག་འབོགས་པས་དུབ་པར་འགྱུར་གྱི། ངའི་རིམ་གྲོ་བ་ཐུགས་ལ་འཐད་པ་རང་གི་

དོན་ཉམས་པར་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་ཅིག་གསུངས། དེ་ནས་ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཎྜི་
ནྱ་བཞེངས་ཏེ། བདག་གིས་རིམ་གྲོ་བགྱིའོ་ཞེས་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཉིད་ལའམ་རིམ་གྲོ་
བ་དགོས་ཀྱི་སྟན་ལ་སྡོད་ཅིག་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ནས་གང་
བོའི་བར་ལྔ་བརྒྱས་དེ་ལྟར་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་མཽངྒལ་གྱི་
བུས་སྟོན་པའི་ཐུགས་གང་ལ་གཏད་པ་བརྟགས་པས། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཐུགས་
གཏད་པར་ཤེས་ཏེ། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་འང་བཤད་ནས། རང་ཅག་དོང་ལ་དེ་
ལ་སྤྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀུན་དགའ་བོའི་སར་བྱོན་ཏེ། འཕགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

291

པ་ཤཱ་རིའི་བུས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཁྱོད་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པར་སྤྲོ་
འམ། དེ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ་གསུངས། ཀུན་དགའ་བོས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ནི་བསྙེན་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ་བ་སྟེ། དེས་ན་བདག་མི་སྤྲོ་ཟེར། མོངྒལ་གྱི་
བུས་སྟོན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཁྱོད་ལ་གཏད་དོ་གསུངས་པས། ཀུན་དགའ་བོས་
འདི་སྐད་ཅེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ན་བཟའ་བདག་གིར་མི་བྱ་བ་དང༌། མགྲོན་དུ་
བོས་པ་བདག་གིར་མི་བྱ་བ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བལྟ་ཞིང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དུ། དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དྲུང་དུ་སོང་ཆོག་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་གནང་ན་རིམ་གྲོ་བགྱིད་པར་སྤྲོ་
འོ། །ཞེས་ཞུས་སོ། །
དེ་ནས་འཕགས་པ་མོངྒལ་གྱི་བུས། ཀུན་དགའ་བོའི་ཞུ་ཚིག་དེ་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བས། བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི།

གོས་དང་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་རིམ་གྲོ་བ་བྱས་སོ་ཞེས་ཁ་ཟེར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་
ནི་གཞན་དག་གིས་དུས་དང་དུས་མིན་སོགས་ཤེས་པ་དང༌། བཀའ་སྩལ་བ་འཛིན་
ཅིང་རང་གི་དོན་མི་བསམ་པའི་ཕྱིར་ཟིན་པས་དེ་གསུམ་གནང་གི་རིམ་གྲོ་བ་གྱིས་
ཤིགཅེས་གནང་སྟེ་ཞམ་རིང་དུ་ལྷན་དུ་གནས་པའི་རིམ་གྲོ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་
འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ནི། ཆོས་མཉན་པ་ན་དད་པས་བསམ་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་
པས། སྤྱི་བོར་ཕོལ་མིག་བྱུང་བ་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་བྲད་པ་ཡང་མ་ཚོར་རོ། །ཚེ་རབས་ལྔ་བརྒྱར་མཚན་མའི་བསྟན་བཅོས་དྲུག་ཁྲི་བསླབས་པས། རྟགས་དང་མཚན་མ་
རྟོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་གསལ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

292

གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པར་འཇོག་པ་ལ་བཞུགས་པ་དང༌། བཞེངས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་པ་གང་ལ་གནས་པ་ཡང་འཕགས་
པ་ཀུན་དགའ་བོས་ཤེས་ཏེ། ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཡུལ་ཀཽ་ཤམ་བྷི་ཞེས་པ་ན་ཁྱིམ་བདག་ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་རྐང་

བ་ཁོ་ནས་འགྲོ་ཞིང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྩོན་པ་ལས། རྒྱལ་བོ་ཤར་བས་དེའི་སྐད་ཀྱི་
གདངས་ལས་གསེར་སྲང་འབུམ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། མིང་ལ་གདངས་ཅན་ཞེས་
བཏགས་ཤིང་བློན་པོར་བསྐོས་སོ། །དུས་ལན་ཅིག་རྒྱལ་བོས་དེའི་སེམས་བརྟག་
པའི་ཆེད་དུ་ཆད་པས་བསྡིགས་ཀྱང༌། མི་རིགས་པའི་ལས་ལ་མི་འཇུག་པས། རྒྱལ་

བོ་གཏིང་ནས་མགུ་སྟེ། དམ་པ་ཅི་དགོས་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བདག་ཅི་དགར་བསོད་
ནམས་དག་བགྱིད་པར་བསྩལ་དུ་གསོལ། ཞེས་པས། རྒྱལ་བོས་ཀྱང་གནང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡུལ་དབུས་སུ་འོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་

མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་སྨྲས་པ། རྒྱལ་ཆེན་
རིགས་བཞི་བའི་ལྷན་གཅིག་གིས། བདག་གིས་སྔོན་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་
དུ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་བསྲུང་ཐུབ་ཀྱང༌། གཞན་གྱིས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཟུར་བཅུག་པས། དུས་མིན་གྱི་ཁ་ཟས་བསྲུང་མ་ཐུབ་སྟེ། བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དེ་མ་རལ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷར་

སྐྱེ་བ་ཟིན་པ་ལ། བསྙེན་གནས་རལ་བ་དེས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་བའི་ལྷར་སྐྱེས་
སོ། །ཞེས་ཟེར་བས། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལེན་
པར་འདོད་དོ་ཞེས་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

293

བསྙེན་གནས་ལེན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ལེན་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སླར་དྲིས་པ། ཁྱིམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སུ་ལས་བླངས། དེས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་སོ། །འོ་ན་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་སོ་ཞེས་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་དེ་རྣམས་ཁྲིད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
སྤྱན་སྔར་ཕྱིན། སྟོན་པས་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པས། གདངས་ཅན་གྱིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ཅིང༌། དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་བོ་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་མི་

རིང་བར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ཅན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཡུལ་ཀཽ་ཤམ་བྷིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།
ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྙེན་བཀུར་བགྱིའོ། །ཞེས་ཞུས་སོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་
བསྐུལ་བྱེད་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་མངགས་ཏེ་སོང་ངོ༌། །གནས་
རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་ཞིག་
བརྩིགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྤྱན་དྲངས། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཡང་ཕུལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་པ་དུ་མས་མཆོད་དོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་བསྐུལ་བྱེད་ལ། རྫས་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང༌། རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་
གཞི་ཆེན་པོ་བདུན་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་ཀཽ་ཤམ་བྷི་ན་དབྱངས་ལེན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྐུལ་བྱེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས། བཅོམ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

294

ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྐུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཙུན་པ། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་
ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གདགས་པ་མཆིས་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྐུལ་བྱེད་ཡོད་དོ། །བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ། ཕན་ཡོན་ཆེ་བ། གཟི་བརྗིད་ཆེ་
བ། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་
མོ་ནི། རྒྱུ་ཡང་རུང༌། འདུག་ཀྱང་རུང༌། ཉལ་ཡང་རུང༌། མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ། རྟག་ཏུ་
རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། བསྐུལ་བྱེད་འདི་ན་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོས། ཕྱོགས་
བཞིའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་འབུལ་བར་བྱེད་དེ། བསྐུལ་བྱེད་
འདི་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་
བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ནི། རྒྱུ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་རུང་མི་ཉལ་ཡང་

རུང་སྟེ། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་ཞིང༌། བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་

དུ་ཀུན་དགའ་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང༌། མལ་ཆ་དང་སྟན་འབུལ་

བ་དང༌། འཚོ་བ་ནར་མ་འབུལ་བ་དང༌། མགྲོན་པོ་གློ་བུར་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང༌། ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང༌། རླུང་དང་ཆར་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

295

ལ་སོགས་ཡུལ་ངན་བྱུང་བའི་ཚེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་བསོད་སྙོམས་འབུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་ལའང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །
ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྐུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་པ་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ལགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བར་གདགས་སུ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བསྐུལ་བྱེད་ཡོད་དོ། །བསྐུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་
དག་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ནི། རྒྱུ་ཡང་རུང༌། འདུག་ཀྱང་རུང༌།
ཉལ་ཡང་རུང༌། མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་
མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། བསྐུལ་བྱེད་འདི་ན་དད་

པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས། གྲོང་ངམ། ཞིང་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་རྟེན་ཀྱང་བཞུགས་
སོ། །ཞེས་ཐོས་ཤིང༌། ཐོས་ནས་ཀྱང་དགའ་བ་དང༌། རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། བསྐུལ་བྱེད། འདི་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྔ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་

སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཚུར་
གཤེགས་པར་རྩོམ་པ་དང༌། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ཉེ་བའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་
ཕྱིན་པ་དང༌། ལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞིང་མཐོང་བ་དང༌། ཆོས་ཐོས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

296

གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། བསླབ་པའི་གནས་འཛིན་པ་ན་དགའ་བ་དང༌།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། བསྐུལ་བྱེད།
འདི་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་
བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་
ཁང༌། །མལ་སྟན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང༌། གློ་བུར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང༌། །ཡུལ་ངན་བྱུང་ཚེ་སྦྱིན་པ་ནི། །རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །བཞུགས་དང་
གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ཞུགས་དང༌། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང༌། །ཆོས་ཐོས་
བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལ། །དགའ་དང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །རྫས་ལ་མ་ལྟོས་བསོད་
ནམས་བདུན། །ཞེས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་སྡོམ་དུ་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །
གཞན་ཡང་མདོ་ལས། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱིན་པ་པོར་གྱུར་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་དང་སྙིང་རྗེ་བ་
དང་སློང་བ་དང་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟས་དང་སྟོན་མོ་དང་གོས་དང་
ཕྲེང་བ་དང་དྲི་དང་བྱུག་པ་དང་ཁྲི་དང་སྒྲོན་མ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་ཁ་

ཅིག་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་ཞིང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལོག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། བག་
མེད་པའི་གནས་ལས་ལོག་པར་འགྱུར་པའོ། །ཞེས་དང༌། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་ཁ་ཅིག་བྱམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཁོ་ན་མེད་པ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་གནོད་པ་མེད་པ་ཡངས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ཚད་མེད་པ་ལེགས་པར་བསྒོམ་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

297

པར་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཐོག་མ་ཐ་མར་བདེ་
འགྱུར་བའི། །ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ། །སྦྱིན་པ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང༌། །བྱམས་པའི་སེམས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཆོས་གསུམ་དག་ནི་བསྒོམ་བྱས་
ནས། །རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་ལྡན། །མཁས་པ་གནོད་མེད་བདེ་བ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་
དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པའི་

མདོ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་

འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང༌། ཕ་མ་
དང༌། ནད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྙིང་པོ་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་

འབྱེད་པའི་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཚད་མེད་པ་
སྙེད་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
སྨྲས་པ། རྒྱ་ཆེན་ཚོགས་གཉིས་འཆི་མེད་ར་བ་ན། །སྲིད་ཞིའི་འདོད་འཇོ་
དགེ་ལེགས་རིན་ཆེན་གཏེར། །དཔག་མེད་སྲིད་གསུམ་གྲོལ་བའི་ཡལ་ཀ་

རྒྱས། །སྟོན་པ་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་དེ་ལ་འདུད། །དགྲ་བཅོམ་ཆེན་པོ་ཀཽ་ཎྜི་ནྱ། །སྤྱོད་ལམ་མཆོག་གྱུར་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་སོགས། །ཐུབ་པའི་གསུང་སྐྱེས་དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་གི། །ཐོག་མར་བྱོན་ལ་ལྔ་སྡེ་བཟང་བོར་གྲགས། །འབབ་ཆུ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆུ་འགྲམ་དུ། །གྲགས་པ་དྲི་མེད་གང་བོ་བ་ལང་བདག །ལག་བཟང་རྣམས་ནི་ཚུར་ཤོག་བསྙེན་པར་རྫོགས། །སྐུ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཉེ་བའི་ལྔ་སྡེར་
གྲགས། །ལྟེངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཆུ་ཀླུང་འོད་སྲུངས་དང༌། །ཀ་ཡ་འོད་སྲུངས་འཁོར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

298

བཅས་རལ་བ་ཅན། །སྟོང་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ལྷུན་པོ་
གསེར་རི་སྟོང་གིས་བསྐོར་བ་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས། །གང་གི་བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཆོག་གསུངས། །སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཏུ་
ལུང་བསྟན་པ། །རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ། །ཞབས་གཡས་མཐེ་
བོས་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ལན་གསུམ་

བསྒུལ། །འོད་ཟེར་ཅན་དུ་ཉིན་མཚན་བདུན་གྱིས་གཤེགས། །རྫུ་འཕྲུལ་མཆོག་གྱུར་འཕགས་པ་མཽ་འགལ་བུ། །ཁྱོད་ནི་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ། །སྟོན་པ་ཉིད་

ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བསྟན་པ་གཏད། །སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་
པ། །ཐུབ་དབང་གཉིས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཤཱཀྱ་བཟང་ལྡན་
གྱིས། །ཕྱག་བྱས་ས་ཆེན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས། །འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། །བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་འཁོར། །རྟ་ཐུལ་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་
དགྲ་བཅོམ་ཐོབ། །སོར་མོ་དག་ལས་མུན་སེལ་སྣང་བ་སྤྲོ། །གནས་མལ་འབོགས་
པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། །སངས་རྒྱས་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་གྱད་བུ་

ནོར། །འཕགས་རྒྱལ་གྲོང་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད། །མ་འོངས་ལུང་བསྟན་
ཡམས་ནད་ཞི་བ་སོགས། །ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་མང༌། །མཐའ་འཁོབ་
འདུལ་མཛད་ཀཱ་ཏ་ཡཱ་ནའོ། །གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ཅན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །སྤྱན་འདྲེན་མཆོད་རྫས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སླེབས། །ཙན་དན་མཆོག་གི་ཀུན་དགའ་ར་བ་

བཞེངས། །རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ལྡན་བྱམས་མའི་བུ་གང་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རིམ་

གྲོ་ཡུན་རིང་མཛད། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཁྱོད་ལ་གཏད། །མང་དུ་ཐོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

299

པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། །བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་

བོ། །རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞེངས་བདེ་གཤེགས་འཁོར་བཅས་ལ། །བསྙེན་བཀུར་ཞུས་ཏེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ས་འོག་གཏེར་ཡང་
མཐོང༌། །ཡོན་གྱི་བདག་པོ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ནོ། །ཨེ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་དེ་
ཡི་སྲས། །ཟག་པ་ཀུན་ཟད་རིག་དང་ཞབས་སུ་ལྡན། །འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་
འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ། །བསམ་གྱིན་སྙིང་ནས་དད་པས་ཕྱག་བགྱིའོ། །

དེ་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། ཕན་བདེ་ཀུན་འབྱུང་འཇིགས་པ་ཀུན་ལས་སྐྱོབ། །དམ་ཆོས་
འདི་བ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་ཅེས། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་
གྱི། །མཛད་ཆེན་ཡང་དག་བསྟན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་པས། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བསོད་སྙོམས་དང་རྙེད་པ་ངན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེར་བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་བསམས་པ།
ངས་ཡུན་རིང་བོ་ནས་གཽ་ཏ་མ་ལ་གླགས་བལྟས་ཀྱང་མ་རྙེད་དེ། ད་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ལ་མཐོ་བརྩམ་མོ་སྙམ་ནས། འོད་སྲུངས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རྣག་ལྷས་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ་སོང་ནས། མེ་འབར་བ་དང༌། འོད་འབྱིན་པ་
དང༌། ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏེ། གདན་ལ་འཁོད་ནས་དགའ་བ་དང་མགུ་བའི་གཏམ་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་ལས་གཞན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

300

རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་པས་འོངས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་

རྫོགས་བྱེད་ཀྱིས་བསམས་པ། ཀྱེ་མ་བདག་གཅིག་བུ་ཉམས་ཆུང་བར་ཟད་དེ།
གཞན་འདི་རྣམས་ནི་མཐུ་ཆེ་བ། རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བའོ་སྙམ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྔ་བོའི་
སར་ཡང་ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ཁོ་ན་འདྲ་བར་བསྟན་པས། སྟོན་པ་དྲུག་པོ་སོ་སོ་ནས་བདག་
གཅིག་བུ་ཉམས་ཆུང་གིགཞན་རྣམས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེའོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་དུས་གཞན་
ཞིག་ན་སྟོན་པ་དྲུག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྐབས་ཤིགའདི་སྐད་ཅེས་གྲོས་གླེང་
ངོ༌། །ཤེས་ལྡན་དག་སྔོན་ནི་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ཅག་ལ་བཀུར་
བསྟིར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ད་ནི་གཽ་ཏ་མ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཅག་ལ་མ་ཡིན་པས། དགེ་
སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་འདི་བདག་ཅག་གིས་མིའི་ཆོས་བླ་མའི་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་ཕྱིར་
བཀུག་སྟེ། དེས་རྫུ་འཕྲུལ་གཅིག་སྟོན་ན་བདག་ཅག་གིས་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ནས་དེ་དག་རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱལ་བོ་དང་ཚེ་སྤེལ་བ་བྱས་ནས། ལྷ་བདག་ཅག་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅན་དུ་སྨྲ། གཽ་ཏ་མ་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་ལགས་ན། བདག་ཅག་ལྷན་ཅིག་རྫུ་འཕྲུལ་

སྟོན་དུ་ཆུག་ཅིག །བདག་ཅག་ལམ་ཕྱེད་དུ་འགྲོ་ལ། གཽ་ཏ་མ་ཡང་ལམ་ཕྱེད་དུ་ཁུག་
ཅིག་ཟེར། རྒྱལ་བོས་འདི་སྐད་དུ། ཀྱེ་རོ་དང་འདྲ་བ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་ནམ། ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པ་དྲུག་ཕྱིར་སོང་ངོ༌། །ཡང་ལན་ཅིག་རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ། སྟོན་པ་དྲུག་སོང་ནས་སྔར་ལྟར་སྨྲས་པས། རྒྱལ་བོས། དོན་འདི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

301

ལ་ཁྱེད་རྣམས་ང་ལ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཟེར་ན། ཁྱེད་རྣམས་སྤྱུགས་ཏེ་བཏང་ངོ་ཞེས་པས། དེ་དག་ཕྱོགས་དེ་ནས་སོང་སྟེ། རྒྱལ་བོ་འདི་ནི་གཽ་ཏ་མའི་ཕྱོགས་བྱེད་ཀྱི།
མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་ནི་གཟུའོ་ཞེས་ཐོས་ན། དུས་ལན་ཅིག་དེར་འགྲོ་
བར་བྱའོ་ཟེར། དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ནས་

མཉན་ཡོད་དུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བྱོན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ཉིད་

ནས་སྟོན་པ་དྲུག་པོ་ཡང་སོང་སྟེ། རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཐད་དུ་ཕྱིན་ནས་སྔར་
བཞིན་བརྗོད་པས། རྒྱལ་བོས། དེ་ལྟར་ན་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་ཏེ་
བྱ་ཡི་རེ་ཞིག་སྡོད་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་
དུ་ཕྱིན་ནས། ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་ནས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ། མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་འདི་སྐད་ཅེས་མཆིད་ན། རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་དུ་

གསོལ། ཅེས་སོགས་ཞུས་སོ། །བཀའ་བསྩལ་བ། རྒྱལ་བོ། ང་ནི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་
ཡང༌། ཁྱིམ་པ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་མི་ཟེར་གྱི། དགེ་བ་ནི་མ་སྤྱོམས་ཤིགསྡིག་
པ་ནི་གཤོགས་ཤིགཅེས་སྟོན་ནོ། །ལན་གཉིས་སུ་ཞུས་ཀྱང་དེ་སྐད་གསུང་བ་ལ།
ལན་གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཞག་བདུན་ནས་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རྒྱལ་བོས་མུ་སྟེགས་པ་དེ་དག་ལ། སྟོན་པས་ཞག་བདུན་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་འགྱུར་གྱི། ཁྱེད་ཅག་ལ་བཤམ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་གྱིས་ཤིག་བྱས་པས་དེར་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བགྲོས་པ། གཽ་ཏ་མ་ད་ལྟ་ཆོ་འཕྲུལ་
མི་སྟོན་པར་ཞག་བདུན་གྱི་དུས་འདེབས་པ་འདི་ནི། ཡང་ན་ནི་གཽ་ཏ་མ་འབྲོས། ཡང་

ན་ནི་གྲོགས་འཚོལ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་བྲོས་ན་ནི་དེར་ཟད་ལ། རེ་ཞིག་བདག་ཅག་ཀྱང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

302

གྲོགས་བཙལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གླེང་ནས། ཕྱོགས་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཀྲམ་སྟེ་སོང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་དག་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་ཀུ་ཤའི་གྲོང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་
རབ་བཟང་ཅན་དུ་སོང་བ་ན། བདག་ཅག་གིས་དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་
པའི་ཕྱིར་བོས་ཀྱི། ཁྱེད་ཀྱིས་གྲོགས་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པས། དེས་སྨྲས་པ། དེ་ནི་མ་

ལེགས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་མཐུ་ཆེ་བའོ། །ང་སྔོན་དལ་གྱིས་འབབ་
པའི་མཆོ་འགྲམ་ན་ཉིན་མོ་གནས་ཤིང༌། བསོད་སྙོམས་བླངས་ཏེ་མཚོ་མ་དྲོས་པའི་

འགྲམ་དུ་ཟ་བའི་ཚེ། དེར་གནས་པའི་ལྷས་ཆུ་བཅུས་ཏེ་སྟེར་རོ། །གཽ་ཏ་མའི་སློབ་

མའི་ཡང་སློབ་མ་དགེ་ཚུལ་སྐུལ་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་གོས་མ་དྲོས་པའི་

འགྲམ་དུ་འཁྲུད་པ་ན། དེ་ན་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུས་ཁུ་བླངས་ནས་ལྷ་རང་
རང་གི་མགོ་བོར་འདེབས་སོ། །དེའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ང་ཡང་ཕམ་པར་བྱས་ན། བདག་
ཅག་གི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་ཡང་མི་མཉམ་མོ། །ཞེས་སྨྲས་པས། འདི་ཡང་གཽ་ཏ་མའི་
ཕྱོགས་སོ་སྙམ་སྟེ་དེ་ནས་ནགས་ཚལ་ཅིག་ན་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་
ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལ་གྲོགས་གྱིས་ཤིག་བྱས་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་གྲོགས་
བྱ་བར་ཁས་བླངས་ཏེ། ནམ་རན་པའི་དུས་ན་བརྡ་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེ་
ནས་མུ་སྟེགས་རྣམས་རབ་ཏུ་མགུ་སྟེ་སོང་ངོ༌། །
དེ་དག་གི་ཚེ་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མཉན་ཡོད་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་
བར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བ་ཆེན་པོ་ལྷའི་ཁང་བཟང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་
ཤིང༌། བཞུགས་ཁྲི་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲས་པ་ཡང་བཤམས་
སོ། །སྟོན་པ་དྲུག་པོའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་འབྱོར་བ་དང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

303

བསྟུན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བ་དྲུག་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང༌། གདན་ཁྲི་དྲུག་ཀྱང་

བཤམས་སོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་བརྒྱད་པ་ལ་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་རང་རང་གི་

འཁོར་གྱིས་བསྐོར་ནས། ཤིན་ཏུ་སྔ་བར་འོངས་ཏེ་རྒྱལ་བོ་ལ། བདག་ཅག་ནི་འདིར་
མཆིས་ལགས་ན། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་དགུག་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ཕོ་ཉ་བཏང་བས། རྒྱལ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་མདུན་ཁང་དུ་སོང་སྟེ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱན་
འདྲེན་དུ་བཏང་ངོ༌། །དེ་ལ་སྟོན་པས་ཁྱོད་སོངས་ཤིག་ང་འོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་ནས། བྲམ་ཟེ་བླ་མ་ཚུར་འོངས་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱ་ངང་པའི་རྒྱལ་བོ་ལྟར་
ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་འཕགས་ནས། ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བའི་མདུན་ཁང་དུ་གཤེགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་བའི་སྒྲ་འབྱིན་ཞིང༌། རྒྱལ་བོས། སྟོན་པ་དྲུག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཟིན་གྱི། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་
ཅིག་ཅེས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱིར་མི་འོང་གཞོན་ནུ་ནག་པོས། རི་སྤོས་ངད་ལྡན་ནས་ཨ་མྲ་
སྡོང་བོ་ཡལ་ག་ལོ་འབྲས་རྒྱས་པ་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐད་འབྱིན་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་བདག་ངན་ལེགས་
སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང༌། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་ལྷའི་

ཤིང་གི་ཡལ་ག་བླངས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བཞག་གོ །དེ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་བོས་སྔར་
བཞིན་བརྗོད་པས། མུ་སྟེགས་པ་དག་ན་རེ། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་གཽ་ཏ་མའི་ཡིན་ནམ། བདག་
ཅག་གི་ཡིན་སུས་ཤེས་ཞེས་ཅི་བརྟོལ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་གྱི་དུས་འདེབས་པ་ནི། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་འདུལ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བལྟ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

304

བར་འདོད་པ་མི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་འདུས། ལྷ་དང༌། ཀླུ་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་དང༌།

ནམ་མཁའ་ལྡིང་དང༌། དྲི་ཟ་དང༌། གྲུལ་བུམ་དང༌། མི་འམ་ཅི་དང༌། འབྱུང་བོ་གྲངས་
མེད་པ་དག་ཀྱང་འདུས་པར་མཁྱེན་ནས། སྟོན་པའི་ཞབས་བཀྲུས་ཏེ་མདུན་ཁང་གི་

ནང་དུ་གཤེགས་ནས། མེའི་ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས། སྒོ་འཕར་གྱི་
གསེབ་ནས་མེ་འོད་བྱུང་ཞིང༌། དེ་ལས་མཆེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བའི་ཕྱི་
ནང་ཐམས་ཅད་མེ་དཔུང་དུ་འབར་བར་གྱུར་པ་ན། ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཁང་བ་མེ་ཡིས་

ཚིག་གོ་སྙམས་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང༌། གཽ་ཏ་མ་མཐུ་དང་
ལྡན་ན། མེ་འདི་ཞི་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མ་ཐག་མེ་ལྕེའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྡུས་
པ་ན། མདུན་ཁང་སྔར་བས་ཀྱང་གསལ་ཞིང་མཛེས་ལ་དྲི་མ་མེད་པར་སྣང་ངོ༌། །
དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས། སྟོན་པ་དྲུག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཟིན་གྱི། ད་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རེས་ལ་བབ་པོ་བྱས་པས། དེ་དག་སྤོབས་
པ་མེད་དེ་ཅང་མི་སྨྲའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཡས་པས་དྲི་གཙང་
ཁང་གི་ས་ལ་བསྣུན་པས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་པ་ན། སྔར་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་ཕྱོགས་
བཙལ་བའི་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་གངས་རི་དང་ཉེ་བའི་ནགས་ཁྲོད་ན་གནས་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱིས། ས་གཡོས་པ་དེ་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་བརྡ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ། ནམ་མཁའི་

ལམ་ནས་འཕུར་ཞིང་འོངས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྣང་བའི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་
བཀྱེ་བ་ལ་བསྟད་དེ་འོངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་དད་

དེ། ས་ལ་བབས་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་འདུག་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། དེ་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

305

རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགྲ་
བཅོམ་པ་གསར་བ་ལྔ་བརྒྱ་བོས་ཀྱང་བསྐོར་ཏེ། ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདུན་ཁང་གི་སེང་

གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བོ་
གསལ་རྒྱལ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ། ང་ལ་མུ་སྟེགས་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་

ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ་སུ་ཡིན། རྒྱལ་བོ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་
ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ལགས་ཏེ་བསྟན་དུ་གསོལ། སྐྱེ་དགུ་ཀུན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་སོ། །དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྲི་ལས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ནས། ཕྱོགས་བཞིའི་ནམ་མཁའ་ལ་

སྤྱོད་ལམ་བཞི་མཛད་པ་དང༌། མེའི་ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་འོད་ཟེར་དྲུག་
འབྱེད་པ་དང༌། མེ་འབར་ཞིང་ཆུ་འཁྲུག་པ་སོགས་ཡ་མ་ཟུང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌།
གཞན་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དུ་མ་བསྟན་ནས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་

བཞུགས་ནས། རྫུ་འཕྲུལ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
བླ་ན་མེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ་སུ་ཡིན། རྒྱལ་བོས་སྔར་
བཞིན་གསོལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་པ་ས་ལ་རེག་པར་མཛད་པས། ས་འོག་ནས་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་གསེར་གྱི་པདྨ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་

འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆུ་བ་དང་རྡོ་རྗེའི་ཟེ་བ་ཅན་ཞིག་

ས་བརྟོལ་ནས་བྱུང་སྟེ། པདྨ་དེའི་སྙིང་བོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་བཞུགས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

306

སོ། །པདྨའི་སྡོང་བོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་ཁྱབ་པ་ལས།
གཡས་གཡོན་སོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ནས། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱར་གྱུར་པ་ལ། སྤྲུལ་བའི་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱ་བཞུགས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་
གིས་ནི་མེ་འབར་བར་མཛད། ལ་ལ་ནི་འོད་གསལ་བར་མཛད། གཞན་དག་ནི་ཆར་

འབེབས། འགའ་ཞིག་ནི་གློག་འབྱིན། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་པར་ལུང་སྟོན་པ་དང༌།
ཞུ་བ་ཞུས་པ་དང༌། ལན་འདེབས་པ་དང༌། འཆག་པ་དང༌། བཞུགས་པ་དང༌། བཞེངས་པ་དང༌། གཟིམ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་ཐ་དད་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཚུན་ཆད་དང༌། སྲོག་ཆགས་ཕྲ་
མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །དེར་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དག་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་ལྷ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་གནས་པ་རྣམས་
མིག་མི་འཛུམ་པར་བལྟ་ཞིང་བསྟོད་དབྱངས་བྱེད། རྔ་བོ་ཆེ་བརྡུང་ཞིང་རོལ་མོ་སྣ་
ཚོགས་འཁྲོལ། ལ་ལ་གླུ་ལེན་ཞིང༌། ལ་ལ་གར་བྱེད། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་མེ་

ཏོག་སྣ་ཚོགས་འཐོར་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བརྩམས་པར་
བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང༌། སྤྲུལ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ། ཇི་སྲིད་ཉི་མ་ཤར་བ། །དེ་སྲིད་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་གསལ། །མཁའ་ལ་

ཉི་མ་མ་ཤར་བ་ན། །མོག་མོག་པོར་གྱུར་གསལ་མི་འགྱུར། །ཇི་སྲིད་དེ་བཞིན་

གཤེགས་མ་བྱུང༌། །རྟོག་གེ་བ་རྣམས་སྔོན་གསལ་ཏེ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
འཇིག་རྟེན་སྣང༌། །རྟོག་གེ་མི་གསལ་དེའི་སློབ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་གྱི། མཚན་མ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

307

ཟུངས་ཤིགཅེས་བཀའ་བསྩལ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཚན་མ་ཐུགས་ལ་བཟུང་བས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོས་མུ་
སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ལ། ད་ནི་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རེས་ལ་བབ་པས་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་ཅིག་

ཅེས་ལན་གསུམ་དུ་བསྐུལ་བས། དེ་དག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གྲུ་སུག་རེ་
བྱེད་ཅིང༌། ཡུལ་ཡུལ་བོར་གྱུར་ལ། སེམས་ཞུམ་ཞིང་ཁོངས་སུ་ཆུད་ནས་གདོང་
སྨད་དེ་འདུག་གོ །དེའི་ཚེ་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས། བླུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡུན་རིང་

བོ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཐོ་མཚམས་པས། འདི་རྣམས་འབྲོས་པར་འགྱུར་
བའི་ཐབས་བྱའོ་ཞེས་ཏེ། ཉེ་འཁོར་གཞན་གང་ལའང་མེད་པར་མུ་སྟེགས་པ་དེ་རྣམས་གང་དུ་འདུག་པ་དང༌། གང་དུ་སོང་སར་ཆར་རླུང་དྲག་པོ་མི་བཟད་པ་བཏང་

བ་དང༌། རྡོ་རྗེ་མེ་འབར་བ་ཐོགས་པའི་གནོད་སྦྱིན་མི་བཟད་པས་ཕྱི་བསྙེགས་བྱེད་པར་མཐོང་ནས། ཤིན་ཏུ་བྲེད་དེ་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་སོ། །རྣག་ལྷས་ཀྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་
ནི་རི་ཕུག་ཏུའོ། །རྒྱལ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩ་ཚང་ཚིང་དུའོ། །མི་ཕམ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནགས་ཐིབས་པོར་རོ། །ནོག་ཅན་ནི་མདུན་ཁང་དུའོ། །གཉེན་གྱི་བུ་ནི་མགྲོན་
ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། །རྫོགས་བྱེད་ནི། རྫིང་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་རྫིང་བུ་ཟབ་མོ་
དེར་མཆོངས་ཏེ་དུས་ལས་འདས་སོ། །དེའི་སློབ་མ་དག་ཕྱི་བཞིན་བཙལ་དུ་སོང་
ནས་རྫིང་བུ་དེ་དང་ཉེ་བར་སླེབ་པ་ན། བུ་མོ་ཞིག་དང་ཕྲད་དེ་དེ་ལ་དྲིས་པས། བུ་མོ་
ན་རེ། ངན་སོང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ། །ལག་པ་བརྐྱངས་ནས་འགྲོ་བ་ཡི། །རྫོགས་
བྱེད་དེ་ནི་ཆུས་གཡེངས་ཏེ། །རྐང་ལག་སྐྱ་བོར་གྱུར་ཅིང་འདུག །ཅེས་ཟེར། དེ་དག་
ཅང་མི་སྨྲ་བར་རྫིང་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པས། རྫོགས་བྱེད་དེ་ལྟར་ཤི་བ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

308

ཡིད་བརྟོན་པའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྫིང་དེར་མཆོངས་ནས་ཤིའོ། །སྟོན་པས།
འཇིགས་པས་སྐྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང༌། །ཀུན་
དགའ་ར་བ་ལྗོན་ཤིང་དང༌། །མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེར་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདུས་པ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པས། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁྲི་ཕྲག་དགུས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། གཞན་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཞིག་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་དད་པ་ལ་བཀོད་དོ། །འདི་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེས་
བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་བུའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཛད་བའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་
དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་
བསྟན་པར་གསུངས་ལ། ཚེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་སྟེ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་
ཞེས་གྲགས་སོ། །
དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་གྲངས་ང་དྲུག་པ་ཤིང་ཡོས་ལ་
འཁོར་དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་

འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ། སྨྲ་འདོད་ཀྱི་བུ་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། མི་ཕམ་སྐྲའི་ལྭ་བ་ཅན།
ཀ་ཏའི་བུ་ནོག་ཅན། གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་དེར་གནས་པ་ལས། རྒྱལ་བོ་དང་བློན་པོ་དང་ཁྱིམ་བདག་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་རིམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་དད་དེ་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་བ་ཇེ་མང་དང༌། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་བས། སྟོན་པ་དྲུག་རྒྱལ་བོ་གཟུགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

309

ཅན་སྙིང་བོའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་དུ་ཆུག་
ཅིགཅེས་ཞུས་པར་རྒྱལ་བོས་བཟློག་ཀྱང་མ་ཉན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པ་ན། ང་
ཉིད་དུས་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་གསུངས། སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དང༌། ཀོའུ་ཤམྦི། ཝ་ར་གྱི། ཐིག་ཆ་ཤི་རི། ཝ་ར་ཎ་སི། སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་སུ་རིམ་

པ་བཞིན་བྱོན་པའི་མཐར་མཉན་ཡོད་དུ་ཕེབས། སྟོན་པ་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང༌།
རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འཁོར་བཅས། ལི་ཙ་བྱི་འཁོར་བཅས། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡན་འཁོར་བཅས། རྒྱལ་པོ་ཤུན་རྩི་ད་ལ་འཁོར་བཅས། རྒྱལ་ཨིནྡྲ་ཝརྨི་འཁོར་
བཅས། རྒྱལ་བོ་ཚངས་བྱིན་འཁོར་བཅས། ཤཱཀྱའི་འཁོར་མང་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ལ་མཉན་ཡོད་དུ་འཚོགས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གོའུ་ཏ་མ་དང་བདག་ཅག་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་དུས་བྱས་པ་ལས། དུས་ལ་བབ་པ་ན་བྱོལ་ཞིང་བྲོས་སོ། །ད་ནི་འཁོར་མང་བོ་ཡང་རྒྱལ་བོའི་ཡུལ་དུ་འཚོགས་
ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་དུ་ཆུག་ཅིགཅེས་ཞུས་པ་ན། རྒྱལ་
བོས་བཟློག་ཀྱང་མ་ཉན་པས། རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། སྟོན་
པ་དྲུག་གིས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བར་འདུག་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཚར་གཅད་དུ་གསོལ། ཅེས་ཞུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཉིད་དུས་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང༌། རྒྱལ་བོ་གསལ་
རྒྱལ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་གནས་ཡངས་ཤིང་མཉམ་པར་ཕྱག་

བདར་དང༌། མེ་ཏོག་དང༌། སྤོས་ལ་སོགས་མཆོད་རྫས་ཀྱི་བཀོད་པ་མང་དུ་བཤམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

310

ཏེ། སེང་གེའི་ཁྲི་བཙུག་ནས་རྒྱལ་མཚན་དང༌། བ་དན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དུ་མས་
བརྒྱན་ཅིང་ལྷ་མིའི་འཁོར་ཚོགས་མང་པོ་བསྡུས་སོ། །
དགུང་གྲངས་ང་བདུན་པ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་མེ་འབྲུག་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་གི་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་བསྟི་གནས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་
སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང༌། རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ཞལ་ཟས་བཟང་བོ་བཤམས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རང་གི་ཕྱག་བདར་ཏེ་ཕུལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེམས་ཤིང་གསོལ་ནས་ས་ལ་བཙུགས་སོ། །བཙུགས་མ་ཐག་སྐྱེས་ནས་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་རྒྱས་པ་མཐོ་ཚད་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལོ་མས་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་ཏུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱར་ཁེབས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་མེ་ཏོག་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་སྐྱེས་ནས་འབྲས་བུ་བྲེ་ལྔ་
ཤོང་བའི་བུམ་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། རྩ་བ་དང༌། ཡལ་ག་དང༌། འདབ་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དུ་གྱུར་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཚེར་ཞིང་

འབར་ཏེ། ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་ཟོས་ན་བདུད་རྩིའི་རོ་

བས་ཀྱང་ལྷགདྲི་བསུང་ཕོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུག་གསུམ་ཞི་ནས་བདེ་ཞིང་ཚིམ་

པར་གྱུར་ཏོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ལ་རེག་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་
འབྱུང་ངོ༌། །མི་ཐམས་ཅད་ཤིང་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པའི་སེམས་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས། འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང༌། ལྷར་སྐྱེ་བ་
ཡང་མང་ངོ༌། །
ཚེས་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བོ་ཤར་བ་སྟེ་ཨུཏྲ་ཡ་ནས་སྤྱན་དྲངས། དེའི་ཚེ་སྐུའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

311

གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་གཉིས་སྤྲུལ་ཏེ། ཤིན་ཏུ་མཐོ་ཞིང་མཛེས་པ་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྟར་འཚེར་བ། ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་པ་ལས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། གཡས་ཀྱི་རི་བོ་ལ་མི་རྣམས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང༌། གཡོན་རི་ལ་རྩྭ་སྔོ་ལྗང་སོགས་སྐྱེས་ཏེ་དུད་འགྲོའི་

སྐྱེ་གནས་རྣམས་དེ་ལ་ཡིད་བཞིན་དུ་ཟ་བ་སྤྲུལ། ཆོས་བསྟན་པས་བླ་ན་མེད་པའི་

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ལྷར་སྐྱེས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་མང་ངོ༌། །
ཚེས་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བོ་ཤུན་རྩི་ད་ལས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་དོ། །བཅོམ་
འདས་ཀྱི་ཞལ་བསིལ་བའི་ཆུ་ས་ལ་དོར་བ་རྫིང་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་
ཏུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཆུ་དེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། རྫིང་གི་ཞབས་
ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་བྱེ་མ་བརྡལ་བ། པདྨ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ། ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པའི་པདྨ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་གནམ་ས་ཀུན་སྣང་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས།
ལ་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད། ལ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ། ལ་ལ་ནི་ལྷར་སྐྱེས་ཤིང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའང་མང་ངོ༌། །
ཚེས་བཞི་ལ་རྒྱལ་བོ་ཝ་ར་མིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔར་ལྟར་རྫིང་བུ་ཞིག་སྤྲུལ་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཡུར་བ་ཆེན་བརྒྱད་
བརྒྱད་ཡོད་པ་ཕྱིར་ཡང་རྫིང་བུ་ཉིད་འཁོར་ཞིང་འབབ་པའི་སྒྲ་ལས་དབང་པོ་ལྔ་དང༌།
སྟོབས་ལྔ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་བ་གསུམ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

312

ཕྱིན་པ་དྲུག་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང༌། ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་

སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བྱུང་བ་དེའི་དོན་རྟོགས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསྐྱེད་
པ་ཡང་རབ་ཏུ་མང་ངོ༌། །
ཚེས་ལྔ་ལ་རྒྱལ་བོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་བཀྱེ་ནས། སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། འོད་ཟེར་དེས་རེག་པའི་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུག་གསུམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་བྲལ་ཏེ། ལུས་དང་སེམས་
རབ་ཏུ་བདེ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་དང་འདྲའོ། །འཁོར་མང་བོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མོས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ལྷར་སྐྱེས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མང་ངོ༌། །
ཚེས་དྲུག་ལ་ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་གི་བསམ་གཅིག་གིས་ཤེས་པར་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ཏེ། སོ་སོའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱས་ནས།
ཐམས་ཅད་དགའ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྔགས་སོ། །དེ་ནས་དམ་པའི་

ཆོས་བསྟན་པས། སངས་རྒྱས་སུ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། ལྷར་སྐྱེས་བར་སྨོན་པ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །
ཚེས་བདུན་ལ་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་བོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

313

བསྒྱུར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང༌། བུ་སྟོང་དང་ལྡན་པར་སྤྲུལ་ནས་རྒྱལ་ཕྲན་དང་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟི་སྟང་བྱས་པར་མཐོང་སྟེ། སོ་སོ་ནས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་
བའི་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌།
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེས་པ་ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །
ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལྷའི་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ལྷའི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡོན་ནས་
མཆོད། ཚངས་པའི་རྒྱལ་བོས་གཡས་ནས་མཆོད་དོ། །མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་སོགས་སོ་སའི་ཁྲི་དང་གྲལ་ལ་འཁོད། ལྷ་དང་མིའི་ཁྲོམ་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པ་འདུས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཕབ་

བོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་འགྲམ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་
འབར་བས་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཆོ་འཕྲུལ་ག་རེ། འདུ་ཁང་དང་བཅས་པ་མེས་ཚིག་གོ་ཞེས་མགོ་བོ་བཏེགས་ནས་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་པ་ན།
འདུན་ཁང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མེ་སྦྱངས། སྲིད་པ་གསུམ་ཡང་འཇིག་ཏུ་འཆའ་བའི་

འཇིགས་སུ་རུང་བའི་མེ་ལྕེ་རྣམས་པདྨ་ལྟར་འཇམ་པར་མཛད་ཅིང༌། སྐུ་གསེར་གྱི་
རི་བོ་ལ་ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱིསབརྒྱན་པ་ལྟར་གཟི་བརྗིད་ལྟ་བས་མི་ངོམས་པ་འཇིག་རྟེན་
བདེ་བར་མཛད་པ་ལ། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་རྫས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང༌།

ལྷ་དང་དྲི་ཟ་སོགས་ཀྱིས་ལྷའི་རྔ་སྒྲ་དུང་དང་བཅས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་དབྱངས་སྒྲོག །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་ཁྲིའི་ནང་ནས་གླང་བོ་ཆེའི་སྐད་ལྟ་
བུའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དང༌། དེ་མ་ཐག་སྲིན་པོ་ལྔ་བྱུང་ནས་སྟོན་པ་དྲུག་གི་ཁྲི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

314

བཤིགགནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་ནི་རྡོ་རྗེའི་རྩེ་མོ་ལ་མེ་འབར་བ་ཐོགས་ཏེ། མུ་
སྟེགས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པ་དྲུག་གི་མགོར་གདགས་སོ། །སྟོན་པ་དྲུག་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་བྱེར་
ཞིང་བྲོས་པར། དེ་མ་ཐག་དྲག་པོའི་རླུང་འཚུབ་ཀྱིས་དཀྲིས་པའི་ཆར་གྱིས་མུ་
སྟེགས་པ་རྣམས་འཁྱེར། ལ་ལ་ནི་ཆུར་མཆོངས། ལ་ལ་ནི་ལྗོན་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་
རྒྱུགལ་ལ་ཁུང་དུ་ཡིབ་པ་སོགས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སྙིང་རྗེས་བཀའ་བསྩལ་བ། འཇིགས་པས་སྐྲག་པའི་མི་རྣམས་
ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང༌། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །ལྗོན་
ཤིང་དག་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང༌། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་
གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་
གྱི། །གང་ཚེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང༌། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང༌། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་བ། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་
ཞིང༌། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བོ་དག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བྱེད་པ། །སྐྱབས་
དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་
ནས་ཀྱང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། མུ་སྟེགས་པའི་འཁོར་ལྷག་མ་སྟོང་ཕྲག་དགུ་བཅུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་
འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མགུ་ཞིང་ཚིམ་པར་མཛད་
དོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

315

ཚེས་དགུ་ལ་ཚངས་པའི་རྒྱལ་བོས་ལྷའི་མཆོད་པའི་བཀོད་པ་དུ་མས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཚངས་ཆེན་ལ་ཐིག་གི་བར་དུ་ཤིན་

ཏུ་མཐོ་བ་ལྷང་ངེར་ལྷམ་མེར་བཞུགས་པ་སྤྲུལ་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་གནམ་ས་
ཀུན་སྣང་ཞིང་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐུ་དེ་མཐོང་བ་དང་གསུང་ཐོས་པར་གྱུར་ནས། ཆོས་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་
དོ། །
ཚེས་བཅུ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྒྱལ་བོས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་
དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་ཐུག་གི་
བར་དུ་སྐུས་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད་ནས། སྐུ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་

འཁོར་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་གསལ་བར་ཐོས་ཤིང་

མཐོང་བར་མཛད་དོ། །འཁོར་རྣམས་ལྷག་པར་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། ལྷ་དང་མིའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་
དོ། །
བཅུ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་
མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་དུ་སྐུ་མི་སྣང་བར་

མཛད་ནས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་གསུང་གིས་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་
པར་ཕྱེ་ཞིག་བསྟན་པ་འཁོར་མང་བོས་ཐོས་པར་བྱས་པས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིར་
མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

316

ཡང་མང་ངོ༌། །
བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་བདག་ཙི་ཏས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ནས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་འོད་
ཟེར་བཀྱེ་སྟེ། སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་སྣང་བར་བྱས་ནས་འོད་ཀྱིས་
རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུག་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀུན་ཞི་ནས་སྙིང་

རྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཕ་མ་ལྟ་བུའམ་ཕུ་ནུ་ལྟ་བུར་མཛའ་ཞིང་

སྡུག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་

ལ་གནས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲངས་མེད་
དོ། །
བཅུ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བོ་ཤུན་རྩི་ད་ལས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་ལྟེ་བ་ནས་འོད་ཟེར་གཉིས་བྱུང་སྟེ། སྐུ་ལས་འདོམ་བདུན་ཙམ་
འཕགས་ནས་དེའི་སྟེང་ན་པདྨ་རེ་རེ། པདྨ་ལས་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་སྤྲུལ་ཏེ། སྤྲུལ་བའི་

སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ལྟེ་བ་ནས་ཀྱང་འོད་ཟེར་གཉིས་བྱུང་སྟེ། སྔར་བཞིན་འོད་ཟེར་
ལས་པདྨ་དང༌། པདྨ་ལས་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
བར་དུ་སྤྲུལ་བས། འཁོར་མང་བོས་དེ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་
མང་ངོ༌། །
བཅུ་བཞི་ལ་རྒྱལ་བོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་རྒྱལ་བོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་དང༌། མེ་ཏོག་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

317

ཤིང་རྟ་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟོང་ཉིས་

བརྒྱ་ལྔ་བཅུར་གྱུར་ནས་ཤིང་རྟ་རེ་རེ་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་བཞུགས་པའི་འོད་
ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་མང་ངོ༌། །
ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོས་མཆོད་རྫས་ཀྱི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་བོ་ལ། ཞལ་ཟས་ཀྱི་སྣོད་སྦྱོར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གདུགས་
ཆོད་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྣོད་ཐམས་ཅད་ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གང་བར་གྱུར་པ་ལ། འཁོར་མང་བོས་དེ་དག་ཟོས་པས་ལུས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་ཚིམ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་ས་ལ་
བརྟེན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཚད་མེད་པ་དེ་དག་སོ་སོ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་ཏེ། བདག་ཅག་གིས་སྔོན་སྡིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་ད་ལྟ་སྡུག་བསྔལ་འདི་

ལྟ་བུ་མྱོང་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་འཁོར་མང་བོས་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བར་བྱས་སོ། །འཁོར་རྣམས་དངངས་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་དང༌། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་
ཡང་གྲངས་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་
ཞིང་གསུང་ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་དད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས། སྐད་ཅིག་ལ་

སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་ཏེ་ཚེའི་དུས་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེས་སོ། །ཆོ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

318

འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེར་མཉན་ཡོད་ཛི་ཏའི་ཚལ་དུ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བ་
བང་རིམ་བཞི་བ་ཅན་ཕྱོགས་བཞིར་གློ་འབུར་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་
མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ནི། རྒྱལ་བོ་ཤར་བ་དང་ལི་ཙ་བྱི་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུལ་བ་ལུང་ལས་སྔར་བྲིས་པ་ལྟར་ཚེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་བསྟན་པའི་

ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མཛད་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང༌། འདི་ནི་མདོ་མཛངས་བླུན་ལས།
དེའི་ཚེ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་གཅིག་གི་ཉིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་
པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་
གཟིགས་ལྔ་བ་ཆེན་མོའི་གསུངས་ལས་ཀྱང༌། མཉན་ཡོད་མཆོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་

དགུང་ལོ་གང་གི་དུས་བྱུང་བའི་གསལ་ཆ་ཡིད་བརྟན་གྱི་ངེས་རྙེད་མ་བྱུང་རུང༌། རྟ་
ཆེན་གྱི་ཟླ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང༌། ལ་ལ་དབོ་ཟླར་ཡང་ངོས་འཛིན་མོད་བཤད་མ་ཐག་པའི་དུས་དེ་དག་དང༌། ཁྱད་པར་ཆོ་འཕྲུལ། བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པ། ཆོས་
འཁོར་བསྐོར་བ། ལྷ་བབས་རྣམས་དུས་ཆེན་བཞི་ཞེས་དགེ་བ་གང་བྱས་བྱེ་བ་ཕྲག་
བརྒྱར་འགྱུར་བར་ལུང་སིལ་བུ་དང་མྱང་འདས་སོགས་ལས་གསུངས་པས་ཕན་
ཡོན་ལྷག་པར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མཛད་ཆེན་དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་མཉན་ཡོད་དུ་དུས་ཆེན་དེ་
ལ་མཆོད་པ་དང་དུས་སྟོན་པ་བྱེད་པ་དར་བར་གསུངས། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་
འདིར་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་རྣམས་ནས་བཟུང་སྟེ་བླ་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་སོགས་དད་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབུལ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་བོའི་བཀའ་ཆེམས་ལས། དེ་ནས་ཁྱད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

319

པར་བསྙེན་བཀུར་ཆེར་མཛད་པ། །དགེ་སློང་བྱང་སེམས་ཤར་ཕྱོགས་སྐུ་འཁྲུངས་
པ། །གསང་སྔགས་འཆང་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ནི། །སྙིང་བོའི་མཐའ་བརྟེན་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་ནི། །ཞལ་ཡང་བསྒྱུར་ཞིང་བསྙེན་བཀུར་དམ་པ་མཛད། །དེ་ལ་བསྙེན་
བཀུར་ཆེར་བྱེད་དེ་དག་ནི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་དགེ་སྦྱོང་ཤ་སྟག་གོ །ཞེས་ལུང་
བསྟན་པ་ལྟར། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མཆོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཐར་ལས། གླང་གི་ལོ་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཚེས་གཅིག་

ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་མཛད་པ་ལ།
ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་རྣམ་པ་ལྔ་འཕྲུལ་ལས་བཏོན་
པ་དར་དབྱངས་དང་བཅས་པའི་དབུ་རྒྱན་རྒྱུ་གསེར་བཟང་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་
བསྒྲུབས་པ། རིན་པོ་ཆེ་ནལ་དང༌། མུ་ཏིག་དང་གཡུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྲ་བཟང་བོ་
བཀོད་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང༌། ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་

དངུལ་བཟང་བོ་ལས་བྱས་པའི་དབུ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཕུལ་
ཞིང༌། ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དངུལ་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཚད་དུ་ལོངས་པ། དེའི་ཁ་

ལ་འཚམ་པའི་དངུལ་གྱི་མཎྜལ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཇོ་ཤཱཀ་ཞལ་གཉིས་བཅུ་གཅིག་

ཞལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཉིན་རེ་ཞིང་ཞལ་གསེར། ཚེས་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་སྐུ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གསེར་ཆབ་དང་བཅས་པ་ཕུལ་ཞིང༌། ཞེས་དང་གཞན་
ཡང༌། མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལ་
སོགས་པའི་བཀོད་པ་ཡིད་འཕྲོག་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་མངོན་པར་མཆོད་དེ། རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

320

བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས། མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བྱུང་བའི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་
པས་མངོན་པར་མཆོད་ཅིང༌། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་
ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་དྲག་པོས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་
བའི་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིན་རེ་ཞིང་མཛད་ལ། དགེ་འདུན་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་
དང་བཅས་པ་ལ་ཉིན་རེ་ཞིང་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཆོས་
ཐུན་རེ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྨོན་ལམ་བསམ་ལས་འདས་པའི་སྒོ་
ནས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གསོས་སུ་འགྱུར་བར་མཛད་ཅིང༌། དེའི་ཚེ་

ཐུགས་དམ་པ་ཉམས་སྣང་ཤིན་ཏུ་བཟང་བོ་ཞིག་གི་མནལ་ལམ་དུ། ལྷ་སའི་ཉེ་སྐོར་
གྱི་ས་གཞི་ལས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཐོན་ནས། ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའ་ལ་ཡར་ཐལ་བྱུང་ཏུ་འགྲོ་ཡི་འདུག །འདི་ཅི་ཡིན་བྱས་པས། ངེད་རྣམས་ཇོ་བོ་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདི་ལྟར་མཆོད་པས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་
འདྲ་བའི་རྨི་ལམ་ཡང་བྱུང༌། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་
སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དབུས་གཙང༌། མངའ་རིས། བར་ཁམས། མདོ་སྨད། ཧོར་ཡུལ།
རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་དར་བས། ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་རྣམས་སུ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་བྱུང་
ངོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
ལྷ་ལས་བབས་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནས་སུ་དབྱར་
གནས་མཛད། །སྐལ་ལྡན་སྨིན་གྲོལ་ལམ་ལ་ལེགས་བཀོད་དེ། །སྨིན་དྲུག་ཅན་ལ་

ཚངས་དབང་འཁོར་ཚོགས་བཅས། །སླར་ཡང་གླིང་འདིར་བྱོན་ལ་ཕྱག་འཚལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

321

ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །གང་གི་ཚེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོ་
འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིན་ཆད། ལྷ་དང་མི་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལ་དད་དོ། །དེར་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་རྙེད་བཀུར་མང་ཞིང་ཆེས་མང་བས། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་གྱུར་པ་གཟིགས་ནས། འབྱོར་བ་དང་
རྙེད་བཀུར་མང་ཆེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱན་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལྷའི་གནས་

སུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་འགོད་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་ཕྱིར་དུ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ལྷའི་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་

གསུམ་དུ་གཤེགས་སོ། །དེར་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་དང་ཉེ་བ་ལྭ་བ་དཀར་བོ་ལྟ་
བུའི་རྡོ་ལེབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་
ཡོད་ལ་དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་
ཚད་ཁྲི་ཡོད་དོ། །གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་རོལ་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་ཤིང་ཡོངས་འདུ་
ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འཇོ་བའི་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོད་དོ། །ཤིང་དེའི་དྲུང་ན་ལྭ་བ་དཀར་བོ་ལྟ་བུའི་རྡོ་ལེབ་ཅེས་
བྱ་བ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རེ་དང་མཐའ་འཁོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་དང༌། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེང་དུ་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམ་པའི་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་པུས་ནུབ་
ཙམ་དུ་ཁེབས་པར་གྱུར་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཉི་མ་

བཅུ་གཉིས། ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིགཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཏེ།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

322

དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྷའི་དབང་བོ་བརྒྱ་
བྱིན་འཁོར་བཅས་དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །དེར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་དབྱར་ཞལ་གཞེས་གནང་ངོ༌། །འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་བོ་དག་མཉན་ཡོད་དུ་དབྱར་གནས་པར་མཛད་པ་ན། དེར་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ། དེང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱོགས་གང་དུ་དབྱར་གནས་པར་མཛད་ཅེས་དྲིས་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་དབྱར་གནས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །
དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་འདས་པ་ན། འཁོར་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚོགས་རྣམས་མཽ་
འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ལྷགས་ནས་སྨྲས་པ། བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་མ་མཐོང་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གདུངས་པར་གྱུར་གྱི་འཕགས་པ་བཞུད་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཅག་ནི་དེར་འོང་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་མེད། ལྷ་
རྣམས་ནི་ཛམྦུའི་གླིང་འདིར་འོང་བ་ལ་དཀའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཛམྦུའི་གླིང་དུ་

གཤེགས་སུ་གསོལ་ཅེས་ཞུས་ཤིགདེ་ནས་འཕགས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སུམ་ཅུ་རྩ་
གསུམ་དུ་སོང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འདུག་ནས་འདི་སྐད་ཅེས། ལྷའི་འཁོར་འདི་དག་ནི་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འདིར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཞུས། སྟོན་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
བསྔགས་སོ། །ལྷ་རྣམས་སྟོན་པའི་དྲུང་ནས་སོང་བའི་འོག་ཏུ། འཕགས་པ་མཽ་འགལ་གྱི་བུས་འཁོར་རྣམ་པ་བཞིའི་འཕྲིན་གསོལ་བས། སྟོན་པས་ཁྱོད་སོང་ལ་ཞག་བདུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

323

ནས་གྲོང་ཁྱེར་ས་ཀཱ་ཤཱའི་ཨ་བ་ཛ་རའི་ནགས་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་ཤིང་དྲུང་དུ་གཤེགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒོས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་

ལ་ཛམྦུའི་གླིང་དུ་འོངས་ནས་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བཤད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ས་
ཕྱོགས་དེ་བྱི་དོར་བྱས་ཤིང་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བཤམས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བར་

སྐབས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་གཤེགས་ཏེ། ལྷའི་འགྲོ་བ་གྲངས་མེད་ཚད་མེད་པ་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བ་ལ་བཀོད་ནས།
སླར་ཡང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བྱོན་པ་ན། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཛམྦུའི་གླིང་དུ་གཤེགས་པར་བཞེད་དམ། ཞེས་ཞུས་པ་ལ། སྟོན་པས་དེ་ལྟར་
རོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོས་བཟོ་བོ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་
བཀའ་བསྒོས་ནས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་ཛམ་བུ་གླིང་གི་བར་ལ། དབུས་སུ་བཻཌཱུ་
རྱའི་ཐེམ་སྐས་དང༌། གཡས་སུ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། གཡོན་དུ་དངུལ་གྱི་ཐེམ་སྐས་བཙུགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་ཡུལ་ནས་ཛམྦུའི་གླིང་དུ་འབྱོན་པར་
ཆས་པའི་ཚེ། ལྷ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྔ་ཡབ་དཀར་བོ་འཛིན་ཅིང་གསེར་གྱི་ཐེམ་
སྐས་ལས་འབབ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་ལྷན་གཅིག་སྐུའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་
འགྲོ། བརྒྱ་བྱིན་ནི་གདུགས་དཀར་བོ་རྩིབ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པ་འཛིན་ཅིང་དངུལ་གྱི་
ཐེམ་སྐས་ལས་འབབ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དུ་མས་བསྐོར་ཏེ་སྐུའི་གཡོན་ཕྱོགས་
ནས་འགྲོའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་ནི་དབུས་མ་བཻཌཱུ་རྱའི་ཐེམ་སྐས་ལ་
གཤེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞབས་ཁོ་ནས་བྱོན་ན་ནི། མུ་སྟེགས་པ་དག་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་
གཽ་ཏ་མ་ནི་ལྷའི་འདོད་ཡོན་མཐོང་བས་རྫུ་འཕྲུལ་ལས་ཉམས་སོ་ཞེས་འཕྱ་བར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

324

འགྱུར་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་ཁོ་ནས་གཤེགས་ན་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྐས་བཙུགས་པ་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་བསོད་ནམས་མི་འཕེལ་བར་གཟིགས་ནས། བར་འགའ་ནི་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན། བར་འགའ་ནི་ཞབས་ཀྱིས་བཻཌཱུ་རྱའི་ཐེམ་སྐས་ལས་གཤེགས་
སོ། །མིའི་འགྲོ་བའི་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པས། སྟོན་པས་མིའི་དྲི་
རྣམས་ཙན་དན་མཆོག་གི་དྲིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཛམྦུའི་གླིང་དུ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་
བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་རྣམ་བཞི་དང༌། རྒྱལ་བོ་དང༌།
བློན་པོ་དང༌། ཁྱིམ་བདག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་ཡོངས་སུ་
གང་ཞིང༌། ལྷ་མིའི་ཁྲོམ་ཚོགས་ས་གཞིར་མི་ཤོང་བ་ལྟ་བུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
ཕྱག་འཚལ་ཏེ་བསྐོར་བ་ལ། དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤ་ལ་ལའི་མདོག་གིས། ཁྲོམ་ཚོགས་
ཆེན་པོའི་མཐའ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མ་མཐོང༌། དགེ་སློང་མའི་གཟུགས་

ཀྱིས་ཕྱིན་ན་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་མི་གཏོང་ངོ་སྙམ་ནས། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་

བོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་དང་རྣ་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་

པར་སྤྲུལ་ནས་ནོར་དང་གྲགས་པས་འགྱིངས་ཚུལ་གྱིས་ཕྱིན་པས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེ་སར་བྱས་ཏེ་ལམ་ཕྱེ་ཞིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱག་བྱས་
སོ། །དེའི་ཚེ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ནི་ལྷའི་སྲིད་པ་ལ་ཆགས། འགའ་ཞིག་ནི་མིའི་སྲིད་

པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་གསུངས་པས། འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་

དང༌། བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །བཀའ་བསྩལ་བ། ས་རྣམས་གཅིག་གིས་ཐོབ་པ་དང༌། །ལྷ་རྣམས་སུ་ཡང་འགྲོ་བ་དང༌། །ཡང་ན་ཏིང་འཛིན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

325

ཐོབ་པ་བས། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷ་ལས་བབས་པ་དེའི་ཚེ། བྲམ་ཟེ་འབྱོར་བའི་བུ་རབ་

འབྱོར་ཤིང་དྲུང་ན་འདུག་པས་མཐོང་སྟེ། ཀྱེ་མའོ་ལྷ་འདི་རྣམས་ཀྱང་དེང་ཉིད་རང་གི་

གནས་སུ་འགྲོ། མི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལོ་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འཆི། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཡང་མྱུར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་སྙམ་སྟེ་ཡིད་འབྱུང་བས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་
བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། མི་རིང་བར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་ལུང་ལས་གསུངས་
སོ། །ཀུན་གཟིགས་ལྔ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུངས་ལས། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
རྗེས་སུ་ལྷ་བབས་བཤད་ནའང་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་སྐབས་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཟིན་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་
བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཤེར་མདོའི་གླེང་
གཞིར་བྱུང་ལ། རབ་འབྱོར་ནི་ལྷ་བབས་ཀྱི་ཉིན་དེར་བདེན་པ་མཐོང༌། དེ་ནས་མི་

རིང་བར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས། ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་སྔོན་དུ་ལྷ་བབས་འདི་བཞིན་འཐད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷ་ལས་བབས་པའི་མཛད་ཆེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་བབས་
མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞིའི་ངོས་རེར་གློ་བུར་ཐེམ་སྐས་ཡོད་པ་ཅན་ནི། རྒྱལ་བོ་
གསལ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་སོ། །མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། ཇི་སྐད་དུ།
བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡི་མཚན་དང་ལྡན་པས་ན། །ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ནང་ན་
བསོད་ནམས་གཏེར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་གཞེས་པ་མཛད་པས་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་
ཀུན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

326

འདིར་སྨྲས་པ། ནམ་ཞིག་འདྲེན་པ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་

ཉིན་མོར་བྱེད། །གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་དཔག་མེད་སྐལ་བཟང་པུཎྜ་རི་ཀའི་ཚལ་དུ་
ཤར། །ནྱ་གྲོ་དྷ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་རྣམ་པར་བཀོད། །ཟས་གཙང་
རྒྱལ་བོས་ལེགས་པར་མཆོད་དེ་སྙན་པའི་ཚིག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས། །འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ཅིང་དགའ་བར་མཛད་པ་ལ། །བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པར་གདུངས་བ་བསྐྱེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མཛད། །རིང་ནས་མཛའ་བའི་
སེམས་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་ལ་གུས་པས། །བདག་གི་བློ་ནི་ཁྱོད་དྲུང་རྟག་
རྒྱུག་ད་ལྟ་མཇལ་བས་རབ་ཏུ་དགའ། །རབ་མཛེས་ཕྱི་ནང་ར་བ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ཕོ་བྲང་དང༌། །ཉི་ཟླ་ལྟར་གསལ་གསེར་གྱི་ཁང་བཟང་བཞག་ནས་ནགས་
ཁྲོད་སྟོང་བར་ཞུགས། །གཞོན་ནུའི་ལག་པར་གསེར་གྱི་བུམ་པ་དྲི་བཟང་ཆུ་ཡིན་

གང་བྱས་པས། །སྐུ་ལ་ཁྲུས་ཆབ་གསོལ་བ་སྤངས་ཏེ་ཆུ་ཀླུང་དག་ལ་ཇི་ལྟར་
འཁྲུ། །རིན་ཆེན་འོད་འབར་དཔུང་རྒྱན་ལ་སོགས་རྣམས་འདོར་ཅི་ཞིག་

རིགས། །གཟིམས་ཆས་ཁྱད་པར་ཅན་དག་སྤངས་ནས་ཤིང་དྲུང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་
གཟིམས། །རེག་ན་བདེ་བའི་གདན་ཁྲི་བཞག་ནས་ས་ལ་བཞུགས་པ་ཇི་ལྟར་

བཟོད། །ཀ་ཤིའི་གོས་གྱི་ན་བཟའ་ཕུད་ནས་ངུར་སྨྲིག་གྱོན་པ་ཇི་ལྟར་འོས། །མང་
བོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ཏེ་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། །ཁྱོད་
ཕྱག་པདྨའི་འདབ་མ་འདྲ་འདིར་ལྷུང་བའི་སྣོད་ཐོགས་ཇི་ལྟར་དགའ། །རྒྱལ་ཁབ་

དཔལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་འདི་ཅི་ཞེས། །རྒྱལ་བོའི་
ཐུགས་ཀྱི་གདུང་བའི་རྒྱུད་མང་ཐུབ་པའི་སྙན་དུ་དལ་གྱིས་བསྒྲོགས། །དེ་ནས་སྟོན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

327

པའི་ཞལ་གྱི་ཟླ་བ་སྙིང་རྗེའི་འཛུམ་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། །དཔལ་འབྱོར་ལོངས་
སྤྱོད་འཛད་པའི་རང་བཞིན་སྲོག་གི་རྒྱུན་ནི་ཆུ་ལྟར་གཡོ། །གལ་ཏེ་ན་རྒ་འཆི་བ་མེད་
ན་རྒྱལ་སྲིད་མི་འདོད་མི་བགྱི་ཡང༌། །ན་རྒ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་འདི་ཀོ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་
ལ་གནས་པས་སོ། །ཡང་ཐོག་དབྱིངས་ཀྱི་ཁང་བར་བསྡད་ཀྱང་ནམ་ཞིག་འོག་ཏུ་ལྟུང་བར་འགྱུར། །དྲི་བཟང་ཆུ་ཡིས་ཕྱི་རོལ་བཀྲུ་ཡང་ནང་གི་དྲི་མ་ཕྱིར་ཞིང་

འཕེལ། །དར་གོས་རིན་ཆེན་ཁྲི་ལ་ཉལ་ཡང་ཆགས་སྡང་ཚེར་མས་ཟུག་རྔུ་
འབྱིན། །ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་དཔུང་གིས་བསྐོར་ཡང་འཆི་བདག་བདུད་ནི་འགོག་ཏུ་
མེད། །དར་ཐོད་གསེར་གྱི་དཔུང་རྒྱན་ལ་སོགས་དམ་པ་རྣམས་ལ་འོས་པ་
མིན། །ཆགས་བྲལ་ངུར་སྨྲིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་བསོད་
ནམས་ཞིང༌། །མདོར་ན་དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ཁང་བཟང་རྒྱལ་སྲིད་འཁོར་སོགས་
ཇི་ལྟར་ཡང༌། །ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་དམ་པའི་
ཆོས་གསུངས་པས། །སྐལ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་འབུམ་ཕྲག་མང་བོས་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་

ཟག་པ་ཟད། །ཤཱཀྱའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དག་ཏུ་འཕགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བར་
གྱུར། །གང་གི་སྲས་མཆོག་སྒྲ་ཅན་འཛིན་ཡང་ཁབ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་གྱུར་
པས། །མང་བཀུར་རྒྱལ་བོའི་གདུང་རབས་རྫོགས་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་
བྱུང༌། །གང་ཚེ་མུ་སྟེགས་རྫོགས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་ནན་གྱིས་ཞུས་པ་ལྟར། །རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཉན་ཡོན་གནས་སུ་སྟ་གོན་གྱིས། །ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་ས་གཞི་ཡངས་པར་ཕྱག་དར་མཛད་ཅིང་མེ་ཏོག་
བཀྲམ། །སེང་ཁྲི་བཤམས་ཏེ་ཁོར་ཡུག་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་དཀར་བོ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

328

བཙུགས། །དེ་ནས་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་

ཚེ། །གསེར་གྱི་པདྨ་འདབ་མ་སྟོང་ལྡན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་ཟེ་བ་ཅན། །གློ་བུར་སྐྱེས་ལ་
པདྨའི་སྙིང་བོར་བཅོམ་ལྡན་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཞུགས། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱར་གྱུར་པས་རེ་རེས་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན། །རེས་འགའ་སྐུ་ནི་ཆེ་བར་སྤྲུལ་བས་
ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བར་དུ་མཐོ། །རེས་འགའ་གཟུགས་སྐུ་སྣང་བ་མེད་པར་
གསུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། །རེས་འགའ་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་

གནམ་ས་བར་སྣང་ཐམས་ཅད་གང༌། །རེས་འགའ་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་བས་སྲིད་

པ་གསུམ་ཡང་ཚིག་སྙམ་བྱེད། །རེས་འགའ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་རྫིང་བུར་སྣ་

ཚོགས་པདྨས་གང་བ་སྤྲུལ། །རེས་འགའ་ལྗོན་ཤིང་གསར་སྐྱེས་དག་ལ་མེ་ཏོག་
འབྲས་བུས་གང་བ་སྤྲུལ། །རེས་འགའ་རི་བོ་ཆེན་པོ་དག་ལ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་འབར་
བ་སྤྲུལ། །གཞན་ཡང་ངོ་མཚར་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མས་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་པོ་ཕྱོགས་ལས་
རྒྱལ། །མཐའ་གཉིས་སྤང་བའི་བསོད་སྙོམས་བསྟེན་ཅིང་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་
ཤེས་པ། །དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པས་མྱུར་དུ་སྲིད་ལས་གྲོལ་གྱུར་
ཞིང༌། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ཆེ་ཆེར་མང་བ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་བར་གཅོད་ཅེས། །སུམ་
ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འཁོར་བཅས་འབྱོན་པར་ཆས། །དེ་ཡང་རི་

རབ་ལྷུན་པོའི་སྟེང་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བལྟ་ན་སྡུག །གསེར་གྱི་ར་བས་ཡོངས་སུ་
བསྐོར་ཞིང་རིན་ཆེན་སྣ་བཞིའི་མདའ་ཡབ་མཛེས། །ནང་གི་ས་གཞིར་ཚོན་བརྒྱའི་
རི་མོ་དབང་བོའི་གཞུ་ལྟར་རྣམ་པར་བཀྲ། །སྟེང་དུ་མནན་ན་ནེམ་ཞེས་པ་དང་
བཏེགས་ན་སྦར་ཞེས་ཤིན་ཏུ་མཉེན། །གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཕྱོགས་བཞིའི་དཔག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

329

ཚད་ཉི་ཤུའི་ཕ་རོལ་ན། །ཤར་ན་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཚལ་དང་ལྷོ་ན་ཤེས་པ་རྩུབས་
འགྱུར་ཚལ། །ནུབ་ན་ལྷ་རྣམས་འདྲེས་པའི་ཚལ་དང་བྱང་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་

ཚལ། །སྟེང་དུ་རང་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ལས་བག་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སོགས་སྟོན། །གྲོང་
ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ལྷོ་ནུབ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན། །ཆོས་བཟང་ལྷ་ཡི་
མདུན་ས་ཞེས་བྱ་ཆུ་ཞེང་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་བ། །རིན་ཆེན་སྣ་བཞིས་ལན་ཀན་

གྱིས་བསྐོར་ས་གཞི་རིན་ཆེན་ཤེལ་ལས་གྲུབ། །དབུས་སུ་བཻཌཱུརྱ་ཡི་ཀ་བ་ཟུར་

བརྒྱད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་དྲུང༌། །དབང་པོ་དང་ནི་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་གསེར་ཁྲི་

བཤམས་པར་དེ་རྣམས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་མི་ཡི་བྱ་བ་ལེགས་ཉེས་གང་ཞེས་
རྣམ་པར་དཔྱོད། །ཚེས་བརྒྱད་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་དག་ལ་རྒྱལ་བོ་སྡེ་བཞིས་འཇིག་

རྟེན་ཉུལ། །ལེགས་ཉེས་བྱེད་པ་དག་ལ་རིམ་བཞིན་བསྔགས་ཤིང་མི་མཐུན་

བསྒྲོགས་པར་བྱེད། །བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུས་ཞེས་བྱའི་དཔག་བསམ་

ལྗོན་པ་ཆེན་པོ་ནི། །ཡལ་ཀ་ལོ་འདབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པས་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ཁྱབ། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུའི་དྲི་ངད་ལྡང་བས་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་མཆོད་པ་
བཞིན། །དེ་ལས་མི་ཟད་འདོད་དགུ་འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོབས་ལས་
བྱུང༌། །ཡོངས་འདུའི་དྲུང་ན་ལྭ་བ་དཀར་བོ་ལྟ་བུའི་རྡོ་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ། །གྲུ་བཞི་ཆུ་

ཞེང་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་བ། །འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་ལྷག་བཻཌཱུརྱ་ཡི་ས་གཞི་ལ། །གསེར་གྱི་མིག་མང་རིས་སུ་བྲིས་ཤིང་

ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ། །ངོ་མཚར་འཆི་མེད་དབྱར་གྱི་ར་བ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་
བར་འཁྲིགས་པ་དེར། །ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་རིན་ཆེན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

330

གདན་ཁྲི་བཤམས་པ་སོགས། །ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཕེབས་
བསུའི་སྟ་གོན་ཆེན་པོ་མཛད། །དེའི་ཚེ་འོད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་གང་བཞིན་སྟོབས་བཅུ་
མངའ་བ་འཁོར་བཅས་བྱོན། །འཆི་མེད་བདུད་རྩི་ཟས་ལ་སོགས་པ་ངོ་མཚར་མཆོད་
པས་མཉེས་པར་བྱས། །ཟླ་བ་གསུམ་དུ་དབྱར་གནས་ཞལ་གཞེས་ཐ་སྐར་ཉ་ལ་དགག་དབྱེ་མཛད། །ལྷའི་བུ་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་སོགས་ལྷ་རྣམས་རང་རང་སྐལ་བ་
བཞིན། །མདོ་རྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་

བཀོད། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཐབ་བྲལ་ནས་བཟུང་འོག་མིན་

བར། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དངོས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་དོན་
མཛད། །དེའི་ཚེ་ལྷ་ཡི་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷུན་པོའི་རྩེ་ནས་འཛམ་གླིང་དུ་གསེར་
དངུལ་བཻཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་པའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས་རྣམ་གསུམ་གཙུགས། ཚངས་པས་
རྔ་ཡབ་དཀར་བོ་འཛིན་ཅིང་གཡས་པ་གསེར་གྱི་སྐས་ལས་འབེབས། སྤྱན་སྟོང་
མངའ་བས་གདུགས་དཀར་འཛིན་ཅིང་གཡོན་པ་དངུལ་གྱི་སྐས་ལས་འབེབས། །དབུས་མ་བཻ་ཌཱུརྱ་ཡི་སྐས་ལ་ལྷ་མིའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །འདོད་
གཟུགས་དཔག་མེད་ལྷ་ཡིས་བསྐོར་བཞིན་ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་ཚལ་དུ་བྱོན། །དེའི་ཚེ་

མཁའ་ལ་འཇའ་དང་འོད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རི་མོ་དཔལ་དུ་ཤར། །འཆི་མེད་བུ་དང་བུ་
མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཤིས་བརྗོད་མེ་ཏོག་གྲུ་ཆར་འབེབས། །དུང་དཀར་པི་ཝང་རྫ་རྔ་ལ་

སོགས་རོལ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་ཁྱབ། །སྒེག་སོགས་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་
རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་མཆོད་པའི་ལས་ལ་བརྩོན། །ཇི་ལྟར་སྐབས་གསུམ་དབང་བོ་
དེ་ནི་ཉེ་དབང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའམ། །གསེར་གྱི་རི་བོ་ཕྲེང་བ་བདུན་གྱིས་ལྷུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

331

པོ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་བཞིན། །དགྲ་བཅོམ་འཁོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་དྲང་

སྲོང་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་དེས། །དཔག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་འདི་བསམ་གྱིན་སྙིང་ནས་ཕྱག་བགྱིའོ། །

དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། ས་ཆེན་རབ་གཡོ་ལྟས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བཅས། །བྱ་རྒོད་ཕུང་བོའི་རི་བོར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །ཆོས་འཁོར་
གཉིས་པ་བསྐོར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་བསྐོར་བའི་དུས་ལ་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང༌། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ཡི་ལོར་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་པ་བསྐོར་བར་གངས་ཅན་གྱི་མི་དབང་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ།
འདིར་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་དུས་སོགས་ཐུན་མོང་བའི་མཛད་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་པའི་ཚེ། །ནམ་མཁའ་ནས་ལྷའི་བུ་

རྣམས་ཀྱིས། ཨ་ལ་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བར་
མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའང་མཛད་དོ། །
ཆོས་འཁོར་གཉིས་པ་གང་དུ་བསྐོར་བའི་གནས་དང༌། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྐོར་
བ་སོགས་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཆེན་པོའི་ཁུར་ཡུལ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

332

གཞན་གྱིས་འདེགས་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱིས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས་

དང་འདྲ་བར་འདོད་པར་བྱ་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་བོའོ། །ལྷ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་འདོད་པ་
རྣམས་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཚིགས་རྣམས་སུ་འདུ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་རིའོ། །ཞེས་དང༌། འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་དགྱེས་
པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གདན་བཤམས་ནས། མདོ་སྡེ་རིན་པོ་
ཆེ་འདི་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་རྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྡོ་རྗེའི་

སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་དུ་སྐུ་དྲང་བོར་བཞུགས་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པ་

སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། ཤངས་ཀྱི་རྩེ་མོར་སྤྱན་གཏད་དེ་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པར་མཛད་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བཞེངས་སོ། །དེ་ནས་
བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སྤྱན་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་

བ་ལ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ཏེ། བསྟན་པ་འདི་ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་
དབྱེ་བས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུགས་
པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མཛད་
པས། ཅི་རིགས་པར་སྐུའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་དང༌། བ་སྤུའི་བུ་ག་ཐམས་

ཅད་ནས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དྲུག་ཅུ་དྲུག་ཅུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་འོད་
འཕྲོས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་སྣང་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

333

ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་མཛད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་མཛད་ནས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་

རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལྗགས་ཀྱི་དབང་པོས་ཁེབས་པར་མཛད་དེ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་མང་བོ་སྤྲོས་པ་ལ་གནས་པའི་པདྨའི་སྙིང་བོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་
མང་བོ་བཞུགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པར་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དེ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་

སྐྱེ་བོ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་སྟོན་པའི་ལྟས་ཐོགས་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེའི་

འོག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་

བྲལ་བས། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་
ཞུགས་ནས། གནས་མི་གཙང་བ་དང༌། ཉན་པ་པོ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་
ལ་མི་མཁས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཆོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་གོ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བར་
མཛད་དེ། གང་གིས་ལྟས་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་
འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྡུས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་རྣམ་པར་བསལ་
བས་གནས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས། དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྷ་དང་མི་

དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ནས། སྐྱེ་བ་དྲན་ཏེ། དགའ་བ་དང༌། རབ་ཏུ་དགའ་བས་
རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་འདུད་པར་གྱུར་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅང་ཀྱང་ལོང་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང༌། དགེ་བ་བཅུའི་ལམ་ལ་གནས་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

334

དང༌། ཚངས་པའི་གནས་པ་བཞི་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང༌། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་

ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ཐོབ་པས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཉན་པའི་སྣོད་
དུ་གྱུར་པས་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་གྱུར་
ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱིན་པ་ནི་ལེགས་པའོ། །དུལ་བ་ནི་ལེགས་པའོ། །ཞི་བ་ནི་ལེགས་
པའོ། །ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་ནི་ལེགས་པའོ། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ལེགས་
པའོ། །སྲོག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མི་འཚེ་བ་ནི་ལེགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་

ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡང་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་སྟོན་པར་སྤྱོད་དོ་ཞེས་སྟོན་
པར་མཛད་པས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྔ་མ་བཞིན་

དུ་འོད་དང་སྐུ་མདོག་དང་གཟི་བརྗིད་དང་དཔལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་

གྱིས་མནན་ནས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཛེས་ཤིང་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་སྟེ། དཔེར་ན་
རིའི་རྒྱལ་བོ་རི་རབ་ཀྱིས་རི་བོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ལྟ་བུར་མཛད་པར་
གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་སྟོན་པར་སྤྱོད་
ཀྱིས། བདག་ཅག་ལྟ་བུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་འབད་པ་མི་བྱེད་པར་
འགྱུར་དུ་འོང་བས། དེའི་ཕྱིར་མིར་གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ་
ཞེས་སྤྲོ་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་སེམས་

ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་མཉམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་ཐ་མལ་བ་བསྟན་ཏོ། །
དེ་ནས་རབ་ཏུ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པར་གྱུར་བའི་ལྷ་དང་མི་ཡང་དག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

335

པའི་དོན་སྒོམ་པ་གོམས་པ་ལས་དུས་གཞན་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
རྟོགས་པར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕུལ་བ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་
པར་བསྔོས་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་སེམས་དང་བས་བསོད་
ནམས་མངོན་པར་སྤེལ་བ་དང༌། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་གདུལ་བྱ་

རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བདེ་བར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་དོན་དུ། མེ་ཏོག་ལ་སོགས། དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱིས། ཉིད་ཀྱི་དབུའི་སྟེང་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་པའི་ཁང་བ་བརྩེགས་པ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་ནས། བདག་ཏུ་རློམ་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ། གཅིག་ལ་

མངོན་པར་དམིགས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ན། ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་
ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་པས་སྔ་མ་བཞིན་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་འཇུག་ཀྱང༌། ཕྱིས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མྱང་བ་དང༌། རིང་ཞིག་ལོན་
པའི་དབྱེ་བས་ལ་ལ་ཞིག་རྟོགས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ངེད་ལ་སེམས་གཞན་དུ་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བོས་ཆོས་རྣམ་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

336

ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྷུར་མཛད་པའི་བདག་གི་སྐུ་མཉམ་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །
དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་འཁྲུངས་པའི་

ཕྱིར་དང༌། ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་

པ་ལ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེ་བོ་བློ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོགས་པ་སེལ་བས།
འཇུག་པ་དང་ཚོགས་རྫོགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ་
སོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ། བླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་
སྲིད་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིགཚོགས་དང་ཆོས་སྐུ་དག་དང་
ནི། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་སྟེ། །སྐུ་ཚེ་
རིགས་དང་ཚད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་བདག་ཉིད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་
དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་རང་གི་གདུལ་
བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ལུས་པར་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས། ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་འཛུམ་པ་མཛད་དེ། གང་གི་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་
ས་བོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲུངས་ཕྱུང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ནས་ཕན་ཚུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་མཚུངས་པ་ཉིད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

337

དུ་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་
འགྲོ་བས། རང་གི་བླ་མ་ལ་མ་ཞུས་པར་བབ་ཆོལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་མི་རིགས་སོ་སྙམ་
ནས། དེའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་རང་རང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་སོང་སྟེ། ཞབས་ལ་ཕྱག་
འཚལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྣང་བ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་
བྱུང་བ་འདི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞུས་པའི་ལན་གྱི་རྗེས་ཐོགས་ལ། བསྔགས་
པ་གསུང་བ་ཐོས་པས་རང་གི་བདག་པོའི་ཐུགས་དགོངས་བཟང་བོ་རིག་པ་རྣམས་

ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་ཅག་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སླད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར་མཆིའོ། །ཞེས་གསོལ་
ཏེ་གནང་བ་ཐོབ་ནས། རང་གི་བདག་པོས་ཆོས་ལ་གུས་པས་མཆོད་པའི་དོན་དུ་
རིན་པཽ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་པདྨའི་སྐྱེས་བསྐུར་བ་དང༌། གནོད་པ་ཆུང་ངམ་ཞེས་བྱ་ལ་
སོགས་པ་སྙུན་གསོལ་པའི་ཚིག་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྙིགས་མ་ལྔ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་པས་བག་ཡོད་པར་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་བསྟན་
པ་མནོད་ནས། འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་ཅིང་འོངས་ནས། ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་
མཆོད་པའི་ཚོགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། རང་རང་གི་གནས་སུ་འཁོད་ནས་རང་
རང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙུན་གསོལ་བའི་ཚིག་དང་པདྨ་ཕུལ་བར་
གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །
དེའི་རྗེས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

338

སུ་འཁྲུངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌།
དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། པདྨ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོར་བ་ན། པདྨ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སྟོན་པར་མཛད་པས། སེམས་ཅན་རྣམས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་མཛད་པའི་དོན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཆོད་པ་
ཕུལ་ནས། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་
ཆེན་པོ་འདུས་པ་རྣམས་འོངས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས། ཐོག་མ་དང༌། བར་དང༌། ཐ་མར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གནས་གཞན་ཡང༌། མཉན་ཡོད་དང༌། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་རྒྱལ་
བོའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང༌། བྱ་ཀ་ལནྡ་ཀའི་ཚལ་དུའང་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་

པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང༌། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང༌། གཟོད་
མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་

བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་

སྨྲོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་

བསྐོར། ཞེས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་གསུངས་པ་

དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་བའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་

ཀྱིས་གདན་བཤམས་པར་གསུངས་པས་ན། འདི་ནི་མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

339

ནོ། །ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། མཁས་པ་གང་ཞིག་བསླབ་ཀུན་ཕ་རོལ་
འགྲོ་འདོད་པས། །སངས་རྒྱས་བསླབ་པ་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་འདིར་སློབས། །འདི་

ནི་ཆོས་གཏེར་མཆོག་དང་ཆོས་བརྗོད་དམ་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་རིགས་ཡིན་འགྲོ་
བའི་བདེ་དང་སྐྱིད་པའི་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཡུམ་རྒྱས་པ་ནི་སྟོང་ཁྲག་བརྒྱ་བ་དང༌། འབྲིང་གི་རྒྱས་པ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་བ་
དང༌། འབྲིང་གི་འབྲིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང༌། འབྲིང་གི་བསྡུས་པ་ཤེས་རབ་ཁྲི་

བའོ། །བསྡུས་པའི་རྒྱས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང༌། བསྡུས་པའི་བསྡུས་པ་ཡོན་ཏན་རིན་

པོ་ཆེ་བསྡུད་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གསུངས་ལ། དེ་ལས་དང་བོ་ལྔ་ཅིག་ཆར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞུ་བ་བོ་ཐམས་ཅད་མཐུནཔར་འབྱུང་ཞིང༌།
ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་ཐད་དུ་གང་གཱའི་ལྷ་མོ་ལུང་བསྟན་པར་མཚུངས་པས་སོ། །ཁྱབ་
པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡང་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་

སྟོན་པ་མི་རིགས་པས་སོ། །
འོ་ན་གླིང་གཞིར་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་ལྔ་སྟོང་
ཞེས་གྲངས་མང་ཉུང་བྱུང་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དགེ་འདུན་བགྲངས་པ་དང༌། གང་ཟག་བགྲངས་པའི་ཁྱད་བར་རོ། །གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་ཡང༌། །དུ་མ་ཉིད་

དུ་སོ་སོར་གོ །ཞེས་པ་ལྟར། དབང་པོ་རྟུལ་འབྲིང་རྣོ་གསུམ་གྱིས་ཚིག་རྒྱས་འབྲིང་

བསྡུས་གསུམ་དུ་གོ་བ་བཞིན་དུ། སྡུད་པ་པོས་ཀྱང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བུ་སྟོན་
རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཇི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

340

སྐད་དུ། ལང་གར་གཤེགས་པ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་
ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེའི་མིང་ཀླུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་
འཇིག་པ། །དེ་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་
དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ། ཞིབ་མོ་རྣམ་ཐགརྩོད་
བཟློགཐ་སྙད་གྲུབ་པའམ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་མཛད་དེ།
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་
གསུངས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེ་བ་སོགས་
སུ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྟོགས་པའི་

བློ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བའོ་ཞེས་བཞེད་དོ།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་སྦས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་

རིམ་པ་རྣམས་གདུལ་བྱས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་དེ། ཡུམ་གྱི་སྦས་དོན་རྣམས་དངོས་པོ་བརྒྱད་
དང༌། དོན་བདུན་ཅུ་དྲིལ་ནས་གསུངས་སོ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་ཁྲི་བརྒྱད་

སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཇོམས་ལས། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་
ཐམས་ཅད། སྒོ་གསུམ་དང༌། རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་ཏེ།
གླེང་གཞིའི་སྐབས་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ། ཤཱ་རིའི་བུ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

341

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་བསྟན་པས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ། དེ་
ནས་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུའི་བར་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ། དེ་ནས་མཇུག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་བར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་སྟེ་སྒོ་གསུམ་མོ། །རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་
ནི། དང་བོ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ་གཅིགདེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཤད་པ་གཅིགབརྒྱ་བྱིན་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ་གཉིས། རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ་བཞི།
བྱམས་པ་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ་གཉིས། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་བསྩལ་ནས་
ཡོངས་སུ་གཏད་པ་རྣམས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་བོས། བརྒྱད་སྟོང་བའི་

བརྗོད་བྱ་རྣམས་དོན་ཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཤིང༌། ཚུལ་འདི་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་དག་ལ་ཡང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ལས། རྟེན་དང་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང༌། །ལས་ནི་སྒོམ་པ་དང་བཅས་པ། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྟུང་བ་
དང༌། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །
དེ་ལ་རྟེན་ནི། སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
འཁོར་རོ། ལས་ནི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་

སྤྱོད་པའོ། སྒོམ་པ་ནི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་ཚུལ་
བཅུའོ། །རབ་དབྱེ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་ཀྱི་རྟགས་དང་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་སོ། །ལྟུང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་སྤང་བའི་ལས་ཀྱི་ངན་སོང་དུ་
ལྟུང་བའོ། །

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

342

ཕན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་
ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སོགས་སོ། །རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ནི་ཐེག་
བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་མའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། དངོས་པོའི་མཚན་མའི་རྣམ་

པར་གཡེང་བ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་

རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་

རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་
གཡེང་བ་དང༌། མིང་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། དོན་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དུ་ཡོད་བཞིན་

དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་
བཀའ་བསྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་

མཐོང༌། གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་
བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མིང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐུར་
བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། སྟོང་བ་ཉིད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

343

ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་
དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་
བཀའ་བསྩལ་བ། གཟུགས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་

ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་

གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགགཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བ། མིང་བཅོས་མ་ལ་ཆོས་དེ་དག་སོ་སོར་རྟོག་ནས་མིང་གློ་བུར་གྱིས་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་
ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པའི་དོན་དུ་བཀའ་
བསྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་

མཐོང་ངོ༌། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པའོ། །གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་བཅུ་
བོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

344

དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །
འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་ནི། །བསྟན་
བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྡེ་ངེས་དོན་དྲངས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་བོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འབྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་
འགྱུར། །དེ་ཡིས་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྔགས་ཀྱི་
མཐུ་ཡིས་ནི། །བློ་ནི་བཟང་བོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་

ཕྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་བསྡུད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཚོ། །ཞེས་ལུང་
བསྟན་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་
ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་གི་

ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དེ། སུམ་ཅུ་བ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་
གྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་
ལས། བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་དང་སྤྱོད་པའི་ཆ་གསལ་བར་

བྱེད་པ་གཉིས་སོ། དང་བོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་བཞིར་གྲགས། ཞེས་དང༌། གཉིས་

པ་ནི། བསླབ་བཏུས་དང༌། མདོ་བཏུས་དང༌། ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་སྤྱོད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

345

འཇུག་དང༌། བསྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་སོགས་དང༌། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་ལྟ་བུར་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་དོན་ཐོག་མར་གསལ་བར་མཛད་པ་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ཡིན་ནོ།

ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སོང་ཞིང་རྗེས་སོང་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་
ཞེས་བྱ་དང༌། །གང་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལམ་གང་ཡིན་པར་བློས་བྱས་མིན་ཡང་མཐོང་
བ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེས་ན་ཁོ་བོས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྱིར་མི་ཡིས་སྔོན་ཆད་མ་
མྱོང་འདི། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་གསལ་
བར་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ་གཉིས་ཀས་ཀྱང༌། ཀྱེ་མ་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །དུབ་པ་དག་གི་
ངལ་བསོའི་གནས། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེ་དང༌། ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་ཆེ་བའི་སྡེ་དང༌།
མཁས་གྲུབ་ཤནྟི་པ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་འཆད་ཉན་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་

སོ། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས། ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་

བཀའ་དྲིན་མཛད་ལ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་གངས་
འགྲམ་དུ། །བློ་ལྡན་གང་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་བ། །ཡི་གེ་སྒྲ་དང་བཤད་བྱ་ལ། །བློ་གྲོས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

346

ཐོགས་པ་མེད་པ་འབྱུང༌། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་
བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། པཎྜི་ཏ་བསྟན་སྐྱོང་གི་དྲུང་དུ་

ཤེར་ཕྱིན་གསན། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང༌། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་གཞུང་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་ཐུགས་ལ་མངའ་བས། པཎྜི་ཏ་དེ་ལ་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ཞེས་གྲགས་
སོ། །ལོ་ཙཱ་བས། བདག་གིས་འབད་པས་དཀའ་བ་ཉམས་བླངས་ཏེ། །ཆོས་སྨྲ་བསྟེན་
དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ནས། །ཅུང་ཟད་རྟོགས་ལས་རང་ཉིད་དྲན་ཕྱིར་
དང༌། །གཞན་རྟོགས་དོན་དུ་འགྲེལ་འདིའི་དོན་དབྱེ་བྱ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
གྱི་བསྡུས་དོན་ཡང་མཛད་དོ། ཁ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ། པཎྜི་ཏ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་བོ་ལ་ཚད་
མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་གསན་ཞིང༌། ཚད་མའི་སྐོར་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ཡང་མཛད་
དོ། །དཔལ་ལྡན་ཁ་ཆེའི་རིག་པ་བའི། །གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྐལ་ལྡན་གྱི། །རྒྱལ་བོ་
ཞེས་བྱ་ལ་ཐོས་ནས། །བློ་ལྡན་བཟང་བོས་འདི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
སླར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཞིང༌། ཤེར་ཕྱིན་
འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་འཛིན་པའི་སྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། འདྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་ཡིན་

པར་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་
གྲུབ། །ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ། རྗེ་བཙུན་རེད་འདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་གསན་ཞིང༌། ཉ་དཔོན་གྱི། མཁས་པས་མཁས་ཞེས་བསྟོད་ན་མཁས་
པ་ཡིན། །བླུན་པོས་མཁས་ཞེས་བཀུར་བས་མཁས་པ་མིན། །མཁས་དང་མི་མཁས་

འཆད་རྩོད་རྩོམ་ན་ཤེས། །བདག་ནི་འཆད་རྩོད་རྩོམ་ལ་སྤོབས་པ་དགེ །ཞེས་རང་གི་

རྟོགས་པའང་འདོམས་པར་མཛད་དོ། དེ་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསན་ཞིང༌།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

347

མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི། བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། ཕན་བདེ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་

པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་བཀའ་དྲིན་མཛད་དོ། །
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོས་པ་སོགས་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི།

མདོ་ལས་མང་དུ་གསུངས་ལ། ཉི་སྣང་ལས། གླེགས་བམ་དུ་བྲིས་པ་འཆང་བ་ཙམ་

ཡང་དོན་ཆེ་བ་དང༌། ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ནི་ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་བཅུ་
དང༌། །ཡང་དག་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཡེ་གེ་འདྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང༌། །ཉན་དང་ཀློག་དང་ལེན་པ་དང༌། །འཆད་དང་ཁ་བཏོན་བྱེད་པ་དང༌། །དེ་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པའོ། །སྤྱོད་པ་དེ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕུང་བོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་
དང༌། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་པ་བཅུ་བོ་འདི་དག་ནི། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་

བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དག་ཡི་གེར་འདྲིར་
བཅུག་སྟེ་འཛིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་དང༌། གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པ་དང༌།
སྟོན་པ་ན་གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཉན་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ཀློག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་

ཆུབ་པར་ལུང་ནོད་པ་དང༌། ལུང་ཕོག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང༌། གཅིག་བུ་དབེན་པར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

348

སོང་སྟེ་སེམས་པ་དང༌། མཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྒོམ་པའི་རྣམ་

པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། ཆོས་སྤྱོད་པ་བཅུ་བོ་དེ་དག་ལས། དུ་ཞིག་

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ལམ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་པའི་བསོད་
ནམས་གཞན་ལས་ཆེ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གང་
ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་

བརྟེན་བསྟན་པ་རྣམ་པ་དགུ །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དོར་རྒྱ་ཆེ་གང་ཞིག་འདིར་

ནི་ཡང་དག་བསྒྲགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འདོད་ཆགས་གསལ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་
སྡང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྡང་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་
འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་འགྱུར་མིན། གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་ཕྱིར་
གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་དྲི་མ་གཞན་མི་འཇོམས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་

གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་མུག་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་
གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་འཇོམས། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་མུག་ལ་
ནི་ཡང་དག་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། འཛམ་གླིང་གནས་མཆོག་བྱ་རྒོད་ཕུང་བོའི་རིར། །སྟོང་
གསུམ་འཇིག་རྟེན་འོད་ཀྱི་སྣང་བྱས་ཏེ། །མདོ་སྡེ་རིན་ཆེན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་
སོགས། །དབྱངས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་བཞིན་གསུངས། །དེའི་ཚེ་ལྷ་
ཡིས་ཤིས་བརྗོད་མེ་ཏོག་འཐོར། །གླིང་འདིར་ཆོས་འཁོར་གཉིས་པ་སྐོར་རོ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

349

ཞེས། །ལྷའི་བུ་གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲགས་པའི་དབྱངས། །ཚངས་པའི་འཇིག་

རྟེན་བར་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། །ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ནས་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་

ཀྱིས། །མདོ་སྡེ་རིན་ཆེན་འདི་ལ་མཆོད་པ་དང༌། །ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་བསྙེན་
བཀུར་ཕྱིར། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་པདྨ་སྐྱེས་སུ་ཕུལ། །འདི་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
ཆོས་ཀྱི་མཛོད། །འགྲོ་བའི་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་གནས་དང་ནི། །ཉེར་འཚེ་མ་
ལུས་ཞི་བའི་རིག་སྔགས་དང༌། །སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིན། །ཐུབ་པའི་གསུངས་རབ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། །སྡུག་ཀུན་ནད་བརྒྱ་སེལ་བའི་

སྨན་གཅིག་པུ། །དགེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་ཕན་བདེའི་རིན་ཆེན་གཏེར། །དཀར་བོ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའང་ཡིན། །གང་ཞིག་ཐོས་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་ཡང༌། །སྔོན་
གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང༌། དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན་པ་སོགས། །བསོད་
ནམས་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དང་ལྡན་དགོས་གསུངས། །འབུམ་ཕྲག་གཞུང་གི་ནམ་

མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ། །ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཕན་བདེའི་དབྱིག་གི་ཆར། །འབེབ་མཁས་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཉིས་ཞེས། །སྙན་པའི་དབྱར་རྔ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་
གྲགས། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་སྟོང་བའི་མེ་ལོང་ཆེར། །དཀར་ནག་ལས་འབྲས་རི་མོ་མ་

འདྲེས་པར། །རྟེན་འབྱུང་པིར་གྱིས་བྲིས་པའི་ངོ་མཚར་འཕྲུལ། །གསལ་བར་སྟོན་པ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཞབས། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་འོངས་
པའི། །ལེགས་བཤད་འོད་ཀྱིས་སྙིང་གི་མུན་པ་སེལ། །ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སྲིད་

པའི་ཉི་ཟླ་ཟུང༌། །ཐུབ་བསྟན་ལྷ་ལམ་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་ཤར། །བདེ་གཤེགས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་བཅུད་དམ་ཆོས་འདིར། །ཐོས་བསམ་བྱེད་དང་མཆོད་བཀུར་བགྱི་བ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

350

སོགས། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་རྣམ་སྨིན་དཀར་བོ་ལ། །རང་རང་སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་

སྤྱོད་པར་གསུངས། །དེ་ལྟར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ། །བརྒྱ་ཕྲག་རིགས་

པས་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་འདི། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་གཙུག་གིས་མཆོད་པ་དང༌། །ཆོས་
སྤྱོད་རྣམ་བཅུས་བྱ་བ་བྱེད་པར་སྨོན། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པའོ། །
ཡང་དུས་གཞན་ཞིག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ན་དབྱར་གནས་

པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་མུ་གེ་ཉམ་ང་བ་ཞིག་བྱུང་ངོ༌། །དགེ་སློང་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་
དག་ནི། ཤིང་འཛམ་བུའི་འབྲས་བུ་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་ནས་མ་རྨོས་པའི་འབྲས་ས་ལུ་

དང༌། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ།
ལྷའི་བདུད་རྩི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དོ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟབས་སོ། །དབྱར་ཟླ་གསུམ་འདས་པ་ན་དགེ་སློང་དེ་རྣམས་ལ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་དགོན་པ་བ་དང༌། བསོད་སྙོམས་པ་དང༌། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང༌། བླ་གབ་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་སྨྲ་ན། གང་སུ་དག་
བརྟུལ་ཞུགས་ལྔ་བོ་དེ་དག་མི་འདོད་པ་དེ་དག་ནི། དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་ལས་རིང་དུ་

འགྱུར་གྱི། ད་ཚུལ་ཤིང་ལོངས་ཤིག་བྱས་པས། དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱས་ཚུལ་ཤིང་བླང་

ངོ༌། །དེ་ནས་ལྷས་བྱིན་རང་གི་བློས་བཅོས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྔ་བསྒྲགས་པས།
དགེ་སློང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་བླངས་སོ། །གནས་ལྔ་ནི། འོ་མ་དང༌། ཤ་དང༌། ལན་ཚྭ་སྤོང་བ་སྟེ་གསུམ་དང༌། གོས་དྲས་ཤིང་དྲུབས་པ་མི་གྱོན་པ་དང༌། གྲོང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

351

མཐའ་ན་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་གནས་ལྔ་བཟུང་བ་ནི་དགེ་འདུན་ཕྱེ་བའི་ཚད་
དོ། །དེའི་ཚེ་ས་གཡོས་པ་དང༌། སྐར་མདའ་ལྟུང་བ་སོགས་བྱུང་བས། མཆོག་ཟུང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ལ་དབྱར་གནས་བར་མཛད་པས་མཁྱེན་ཏེ་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འོངས་
ནས། བདག་ཅག་དགེ་འདུན་བསྡུམ་པར་བགྱི་བའི་དོན་དུ་འོངས་སོ་ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་སོ་བསྩལ་ཏེ། གང་ཟག་བཞིས་ཚངས་པའི་བསོད་
ནམས་བསྐྱེད་དེ། སྔོན་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་དང༌། དེར་གཙུག་
ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ཕྱེ་བ་བསྡུམ་པ་དང༌། ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒོམ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེར་མོ་འགལ་གྱི་བུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་མང་པོ་བསྟན་པས་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་བོ་ལ་སོགས་པ་དད་ཅིང་འདུན་པར་བྱས། ཤཱ་རིའི་

བུས་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ནས། སྔར་ཟས་ངོ་དང་ནོར་ངོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤངས་ཏེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་རང་གི་སྤྱོད་
པ་ལ་ངོ་ཚ་ཞིངཡིད་འབྱུང༌། སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལྟར་དགེ་
སློང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷས་བྱིན་སྤོང་ཞིང་སྟོན་པ་ལ་འདུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ན། །དགེ་འདུན་སྡུམས་པ་ཡིན་ནོ། དགེ་འདུན་ཕྱེ་བ་ནི་རིང་དུ་མི་གནས་ཏེ། ཉིན་
ཞག་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྡུམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་
བཅས་པ་མཛད་དོ། །ལྷས་བྱིན་གྱི་འཁོར་དགེ་སློང་ཀོ་ཀ་ལི་ཀ་དང༌། ཁན་ཏ་ཊ་བ་བྱ་
བ་དང༌། ཀ་ཏི་མོ་ར་ཀ་ཏི་དང༌། རྒྱ་མཚོ་བྱིན་བཞི་ལ་རྟེན་ནས། དབྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་
ཕྱོགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་བཅས་པ་མཛད་དོ། །སྐབས་འདིར་སྟོན་པས། ཆུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

352

ཤིང་འབྲས་བུས་གསོད་པར་བྱེད། །འོ་མ་འདམ་བུ་འབྲས་བུས་གསོད། །དྲེའུ་མོ་རང་གི་མངལ་གྱིས་ལྟར། །མི་ངན་བཀུར་བསྟིས་གསོད་པར་བྱེད། །བྱིས་པ་ཇི་ཙམ་
གྲགས་གྱུར་པ། །དོན་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །བྱིས་པའི་དཀར་ཆ་གསོད་བྱེད་
ཅིང༌། །རྩེ་མོ་ལས་ཀྱང་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་བསླབ་བྱའང་གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞིའི་ཟུར་བཞི་མཉམ་པར་བཅད་པ་
ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་དབྱེན་བསྡུམས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི། མ་ག་དྷ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བཞེངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་བྱིན་སོགས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱ་རྒོད་ཕུང་བོའི་
རི་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ། དྲང་ཐད་ཀྱི་ཕར་ངོས་ཀྱི་རིའི་སྟེང་དུ་སྒྱོགས་རྡོ་ཆེན་པོ་མི་
བཟད་པ་བཅོས་ཏེ་འཕངས་པས། གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་སྒྱོགས་རྡོ་ལ་རྡོ་རྗེ་བསྣུན་པས་བྱེ་མར་བཤིག་གོ །འོན་ཀྱང་རྡོའི་དུམ་བུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟོན་པའི་སྐུ་ལ་ཕོག་
ཏུ་ཉེ་བའི་ཚེ། རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་རས་འཛིན་པར་བརྩམས་པས།
རྡོ་དེ་ནི་གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བིར་ལ་ཕོག་སྟེ་དུས་ལས་འདས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་

ལྷར་སྐྱེས་སོ། །རྡོའི་དུམ་བུ་ཕྲ་མོ་ཡར་བ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་
བོང་ལ་ཕོག་སྟེ་རྨ་ཕྱུང་ཞིང༌། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་གསོས་ཀྱིས་སྨན་བཟང་བོ་ཡང་
ཡང་ཕུལ་ཀྱང་མ་ཕན་པ་ན། འོད་སྲུངས་སྟོབས་བཅུ་བས་བདེན་པ་གསོལ་བར་ཞུས་པས་བཀས་གནང་ངོ༌། །
འདི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ནི། །སྲས་ཀྱི་དགྲ་བོ་མཚུངས་ཤེ་
ན། །བདེན་པའི་ཚིག་ནི་འདི་ཡི་མཐུས། །རྨ་ཡི་འཛག་པ་ཆད་པར་ཤོག །ཆེས་བདེན་
པ་གསོལ་མ་ཐག་ཏུ་སྐུ་མཚལ་ཆོད་དོ། །ལན་གཅིག་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཀྱི་ཁྱིམ་བདག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

353

ཅིག་གིས། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་གདུགས་ཚོད་ལ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་
པའི་དྲུང་དུ། ལྷས་བྱིན་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་ནོར་སྐྱོང་རྦད་དོ། །གླང་བོ་ཆེ་དེ་འགྱིང་ཞིང་

སྐད་བཏོན་ཏེ། ཤུགས་ཅི་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུགས་སོ། །ལྷས་
བྱིན་དང་མ་སྐྱེས་དགྲ་གཉིས་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ན་བལྟ་ཞིངའདུག་པ་ལ། ལྷས་བྱིན་
དགའ་སྟེ། གླང་ཆེན་ཙ་ཡ་ལ་བལྟས་ན། །ཁྱོད་ནི་གླང་ཆེན་མཐུས་བརྫིས་

པས། །ཤཱཀྱའི་བུ་ཁྱོད་དེ་རིང་དུ། །ཉན་ཐོས་བཅས་ཏེ་རེ་སྙམ་མེད། །ཅེས་ཟེར་བ་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་ལྡན་རྨད་བྱུང་བའི། །སྟོབས་ཀྱི་མཐུ་
ལ་ད་ལྟོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྔ་ལ་སེང་གེ་རལ་བ་
ཅན་ལྔ་སྤྲུལ་བས། སེང་གེ་དེ་དག་གི་དྲི་ཚོར་བ་ཙམ་གྱིས་ནོར་སྐྱོང་སྐྲག་ནས་ཀར་
བབ་བབ་ཏུ་བྲོས་ཤིང༌། །འགྲོ་ས་གཞན་མ་རྙེད་པར་དལ་བུས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འོང་
ནས་འདུག་གོ །དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་གླང་བོ་ཆེ་ཁྲོས་པ་མཐོང་བས་ཕྱོགས་བཞིར་

བྲོས་ཤིང༌། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་གཅིག་བུ་སྟོན་པའི་དྲུང་ན་འདུག་གོ །མི་རིང་

བར་གླང་བོ་ཆེ་དེ་ཤི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་

ལྷར་སྐྱེས་སོ། །སླར་ཡང་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་མཆོད་པར་འོངས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པས་
བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་ལྷས་བྱིན་གྱིས། སྟོན་པ་བྱོན་
པའི་མདུན་དུ་ཁྱི་གཏུམ་པོ་རྦད་པ་སོགས་ཀྱལ་ཀ་དང་བཀུར་སྟི་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་རྟག་
པར་བྱས་ཀྱང༌། རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ན་གདུལ་བྱ་མང་བོའི་དོན་ཡོད་པས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རེ་ཞིག་དེར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

354

དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་གསོས་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་ནི། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་གསོས་ལ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་བོས་ལན་གཉིས་དང༌།
སྐབས་འདི་དག་ཏུ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ལན་གཅིག་སྟེ། སྨན་པའི་རྒྱལ་བོར་ལན་གསུམ་
དུ་དབང་བསྐུར་རོ། །དེར་དྲེགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་མོད། སྨན་གྱི་ལས་ལ་ནི་བདག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་འདྲའོ་སྙམ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་

བབ་པར་མཁྱེན་ནས། བཀའ་བསྩལ་པ། འཚོ་བྱེད། རིའི་རྒྱལ་བོ་གངས་ཅན་དང་
སྤོས་ངད་ལྡན་དག་མཐོང་ངམ། གསོལ་བ། མ་མཐོང་སྟེ་བལྟ་བར་འཚལ་ལགས། སྟོན་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲྭ་ལ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་གསོས་ཀྱིས་འཇུས་ཏེ། སྟོན་པ་བར་སྣང་ལ་གཤེགས་པས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་རི་དེ་དག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ། དེ་ན་སྨན་
རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་འོད་འབར་བ་དག་གཟིགས་སོ། །དེར་འཚོ་བྱེད་ལ་སྨན་ལོངས་ཤིག་པར་བཀའ་སྩལ་པ་ན། དེ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་པས་
འཇིགས་པ་ལ། གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་འཚོ་བྱེད་གནོད་པ་ལས་སྲུངས་ཤིག་

པར་བཀའ་བསྒོས་སོ། །དེས་སྨན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་བླངས་ཏེ། སྔར་སྨན་གྱི་རྣམ་པ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡང་མེད་སྙམ་པ་ལ། སྔར་མ་མཐོང་ཞིང་མི་ཤེས་པའི་སྨན་
མང་བོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། དེ་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་སྨན་དེ་རྣམས་ཁུར་ཏེ་འོངས་པ་ལ།
སྟོན་པས་དྲི་སྨེད་མཛད་པས། ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་རྒྱས་པར་གསོལ། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་མ་ཤེས་པ་ལ། སྟོན་པས་སྨན་དེ་རེ་རེ་བཞིན་འདིའི་མིང་ལ་

འདི་སྐད་ཅེས་བྱ། ནད་འདི་ལ་ཆོ་ག་འདི་ལྟ་བུའི་ཕན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

355

སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས། འཚོ་བྱེད་ང་རྒྱལ་ཆག་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྨན་པའི་རྒྱལ་བོ་བླ་ན་མེད་པའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་
བརྗོད་ཅིང༌། སྟོན་པས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པས་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་གསོས་ཀྱིས་
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། དེ་ནས་སླར་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་ཕེབས་པ་ན། རི་

སྤོས་ངད་ལྡན་དང་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བ་དང༌། སྨན་གྱི་ངད་དེས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲང་ནད་ཀྱི་སེར་མས་བསྙུན་པར་གྱུར་པ་ན། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་ཨུཏྤ་ལ་སོ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བའི་བཀྲུ་སྨན་དྲི་མནམས་པས་ཆོག་པ་དག་ཕུལ་ཞིང༌།
བུ་རམ་དང་ཨ་རུ་རའི་ཁུ་བས་རིམ་པས་བསྙུན་དྭངས་སོ་གསུངས། དེ་ལྟར་མདོ་
དག་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བསྙུན་པར་གསུངས་པ་དང༌། སྐུ་ལ་རྡོའི་ཆ་ཤས་
ཕོག་སྟེ་མཚལ་བ་བྱུང་བ་དང༌། སྐུ་རྒྱབ་མི་བདེ་བ་དང༌། ཞབས་ལ་སེང་ལྡེང་གི་ཚལ་

བ་ཟུག་པར་གསུངས་པ་སོགས་ནི། དྲང་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བསྟན་གྱི་མཛད་པ་
དེ་དག་གིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མང་བོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པ་མདོ་དེ་དག་ལས་
གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་བ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། སླར་ཡང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་བཞིན། །དགོངས་
པ་ངེས་འགྲེལ་ལང་གར་གཤེགས་པ་སོགས། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཡོད་མེད་ལེགས་བྱས་ཀྱི། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

356

ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ན་བདག་
གཅིག་བུ་དབེན་པ་ཞིག་ན་མཆི་བའི་ཚེ། སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་

སྐྱེས་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌།

སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་བསྩལ། ཕུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང༌། ཟས་རྣམས་ཀྱི་བར་
ཡང་བཀའ་སྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། སྤང་བ་དང༌། མངོན་དུ་བགྱི་བ་དང༌། བསྒོམ་པ་ཡང་བཀའ་བསྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་
ཉིད་དང༌། ཁམས་དུ་མ་ཉིད་དང༌། སྤང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་
བསྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། གཉེན་པོ་
དང༌། མ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྐྱེས་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང༌། མི་བསྐྱུད་པ་
དང༌། སླར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང༌། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། དྲན་པ་

ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང༌། རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་རྣམས་དང༌། དབང་པོ་རྣམས་དང༌། སྟོབས་རྣམས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཡང་བཀའ་བསྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

357

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། གཉེན་པོ་དང༌། བསྒོམ་པ་དང༌། མ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྐྱེས་པ་
དང༌། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང༌། མི་བསྐྱུད་པ་དང༌། སླར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང༌།

འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་
ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་
བསྩལ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཅི་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་སྙམ་བགྱིད་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་

མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པའི་དོན་དེ་ཉིད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་དང༌། །ཆོས་རྣམས་མ་འགགས་ཆོས་རྣམས་གཟོད་ནས་ཞི་བ་དང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པར་ནི། །དགོངས་པ་
མེད་པར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
མེད། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་ནི་ངས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཁས་པ་གང་ཞིག་

དགོངས་པ་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དུ་དེ་མི་འགྲོ། །ཀུན་གྱི་
རྣམ་དག་ལམ་ནི་གཅིག་བུ་འདི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པའང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

358

གང་ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་པ་འདི་ནི་འདོགས་བྱེད་ཀྱང༌། །སེམས་ཅན་
རིགས་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་མེད་མ་ཡིན། །སེམས་ཅན་ཁམས་འདི་ན་ནི་གང་དག་
བདག་གཅིག་བུ། །མྱ་ངན་འདའ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད། །གང་དག་
མྱ་ངན་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི། །བསྟན་པ་སྙིང་རྗེ་ལྡན་པ་དེ་དག་ཤིན་

ཏུ་དཀོན། །གང་གྲོལ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས། །ཕྲ་ཞིང་བསམ་

གྱིས་མི་ཁྱབ་མཉམ་ཞིང་བྱེ་བྲག་མེད། །ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་སྡུག་བསྔལ་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པ་སྟེ། །གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་བདེ་ཞིང་བརྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎཱ་སི་དྲང་སྲོང་
སྨྲ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པར་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་
རྨད་དུ་བྱུང་བ། སྔོན་ལྷར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐོར་བ་ཅིག་རབ་ཏུ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། རྩོད་
པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང༌། འགགས་པ་མ་

མཆིས་པ་དང༌། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

359

ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་
བླ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་

བ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་

ལས་བརྩམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང༌། འགགས་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང༌།

གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་

ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནི་བླ་ན་མ་

མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་

སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས་དྲང་དོན་དང༌། འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྣམས་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་
པའི་ཆ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

360

བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ནི་

དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བར་ཟུངས་ཤིགཅེས་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པ་ནི། རྣམ་པར་གཏན་ལ་

དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་

ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་དང་བོ་གཉིས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་དྲིས་པ་
དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་

དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ་ལས། ཟབ་མོ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། །བརྗོད་མེད་གཉིས་
མིན་རྒྱལ་བས་བསྟན་མཛད་ཀྱང༌། །བྱིས་པ་གཏི་མུག་རྨོངས་པ་འདི་དག་ནི། །སྨྲ་

བའི་སྤྲོས་ལ་དགའ་ཞིང་གཉིས་ལ་གནས། །མ་རྟོག་པ་འམ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དག །ལུག་དང་བ་ལང་དག་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་ཞིང༌། །དེ་དག་ཤེས་པའི་སྨྲ་བ་དེ་བོར་
ནས། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཁོར་བ་འདིར་འཁོར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གསུམ་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། སོ་སོ་རང་རིག་མཚན་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། །བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཡོངས་ཆད་པ། །རྩོད་དང་བྲལ་བ་དོན་
དམ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྟོག་གེ་ཀུན་ལས་འདས་མཚན་ཉིད། །ཅེས་དང༌། བཞི་པ་

ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གིས་ཞུས་པ་ལས། འདུ་བྱེད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

361

ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་

དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་

ཡིན། །ཞེས་དང༌། ལྔ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། འཕགས་པ་རབ་

འབྱོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། དོན་དམ་དེ་ནི་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་ཏུ་རོ་གཅིག་

མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་གསུངས། དེ་ལ་གང་དག་ཐ་དད་ཀུན་རྟོག་པ། །དེ་དག་ང་
རྒྱལ་གནས་པ་རྨོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཡངས་པས་
ཞུས་པ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་
ཀླུང་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་
ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རབ་ཤེས་
ན། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་ཆོས་སྤོང་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་
ནི་རབ་སྤངས་ན། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཐོབ་འགྱུར། །སྐྱེ་བོ་བག་མེད་
ཉིས་རྩོམ་ལེ་ལོ་ཅན། །འདུ་བྱེད་སྐྱོན་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ། །བརྟན་མེད་གཡོ་བ་
མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རབ་ཏུ་ཉམས་པས་སྙིང་བརྩེར་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་
ཚིགས་བཅད་དང་བོ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཤིང༌། ལང་གར་

གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང༌། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་
ཡོད་པ་ཡིན། །སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུ་འདེབས་པའི། །མཐའ་ལ་རྟོག་པ་རྣམ་པར་
བརླག །ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་ཕྱེ་ནས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

362

གསུངས་སོ། །
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའབྱམས་པས་ཞུ་བ་ཞུས་པ། ཞེས་པ་
ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམས་དང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དག་གིས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་
པར་བྱ་བའི་རིགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཆོས་རྣམས་གདགས་པ་རྣམ་བཞག་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རྣལ་

འབྱོར་བག་ཡོད་དོན་ཆེན་ཡིན། །གང་དག་ཆོས་དེར་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་
འདིར། །ཡང་དག་བརྩོན་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་འཐོབ། །གང་དག་གླག་ལྟ་དེ་སྐད་རྒོལ་བ་ལས། །ཐར་བར་ལྟ་བས་ཆོས་ཀུན་ཆུབ་བྱེད་པ། །བྱམས་པ་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལས་ནི། །ཐག་རིང་གནམ་ས་རིང་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །བློ་ལྡན་སེམས་ཅན་དོན་
ཞེས་དེ་དག་གིས། །ལན་བྱེད་རིག་ནས་སེམས་ཅན་དོན་བརྩོན་མིན། །ལམ་དེར་
རྟོགས་ན་ཀུན་གྱི་དམ་པ་དང༌། །ཟང་ཟིང་མེད་པའི་དགའ་བ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །གང་

དག་འདོད་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ལུང་འབོགས་པ། །དེ་དག་འདོད་པ་སྤངས་པ་ཕྱིར་ལེན་ཏེ། །རྨོངས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ། །རིན་ཐང་མེད་པ་རྙེད་ཀྱང་སྤོང་ཞིང་

རྒྱུ། །དེའི་ཕྱིར་བརྩོད་དང་འདུ་འཛི་སྤྲོས་ལྡན་པ། །རྣམ་པར་སྤོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་བྱས་ཏེ། །ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་བསྒྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་འདི་

ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་ཁམས་གསུམ་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་གསུངས་ལ།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

363

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་སྔོན་སྲིན་

པོས་བཟུང་བས་ལང་གའི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་ཤིང༌། ཕྱིས་དེ་དཔོན་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བས་བཟུང་བས་སེང་གྷ་ལའི་གླིང་དུ་གྲགས་པར་རི་པདྨ་འདབ་བཞིའི་རྣམ་པའི་

དབུས་ཀྱི་རི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་བང་རིམ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་རྩེ་མོར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་གསུངས་པར་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལེགས་ཕྱེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ། གཞན་དབང་དང༌། ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཀྱང༌། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་བའི་

སྟོང་ཉིད་དེ་ལ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང༌། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་སྒྱུ་བཞིན་དེ་དང་
དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་བ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་

རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱས་སྙིང་བོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །སེམས་
ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྙས་པ་དང༌། །ཡང་དག་མི་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་
སྐུར། །བདག་ཅག་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ལྔ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་
གསུངས། །ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་
སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་དོན༌། །སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཉོན་
མོངས་སྤྲིན་འདྲ་བྱ་བ་ཡིན། །ལས་ནི་རྨི་ལམ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ལས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན། །ཕུང་བོ་སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་བ་བཞིན། །སྔར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་བཞག་
ནས། །སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྔ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

364

ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཊཱིཀྐ་ལས། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གློ་བུར་བ་ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་
འགལ་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི།
འདིར་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྡུག་ཀུན་གྱིས་
བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་རྣམ་པར་བཞག་ནས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་དགོས་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ལྔ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བཞུགས་
པའི་དྲུང་དུ། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བདག་གི་བུ་མོ་མ་ག་དྷ་བཟང་མོ་འདི། ན་སོ་དར་ལ་བབ་ཅིང༌། བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ཁྱིམ་བདག་ཚོང་
དཔོན་གྱི་བུ་ཁྱུ་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཁྱིམ་འཛིན་དུ་བསླང་ཟེར་བ། བདག་གི་སྲོག་དང་
ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལགས་ན། བཀའ་འཁྲོལ་ན་བུ་མོ་སྟེར་རམ་སྙམ། ཇི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། བཅོམ་ཤིག་འདས་ཀྱི་གནང་བ་
ཐོབ་སྟེ་སྟེར་བར་ཁས་བླང༌། དེནས་མ་ག་དྷ་བཟང་མོ་དར་ཟབ་མང་བོས་བརྒྱན་ཏེ་བུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

365

རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་མནའ་མར་བརྫངས་པས། ཐག་རིང་ཞིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞལ་མི་མཇལ་སྙམ་པས་སྐྱོ་ནས་ངུ་བཞིན་དུ་སོང༌། སྐབས་ཤིང་ཁྱིམ་དེར་ཕྱི་བའི་
མཆོད་གནས་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་གཅེར་བུ་བ་སྐྲ་འབལ་བ་སོགས་མ་བསྡམས་པ་
མང་བོ་བོས་ནས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ལ། བཟང་མོ་ཡིད་མ་མགུ་སྟེ། སྒྱུག་མོ་ལ་
སྨྲས་པ། ཁྱེད་རྣམས་བ་གླང་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བའི་མཆོད་ཡུལ་འདི་རྣམས་མཆོད་
པར་ཞེ་རེ་ཁྲེལ་བྱས་པས། སྒྱུག་མོ་ན་རེ། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་མཆོད་འོས་ཅི་འདྲ་

ཡོད་ཟེར་བར། བཟང་མོས་སྨྲས་པ། བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་མཆོད་འོས་ནི་སངས་རྒྱས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་བས་མི་ངོམས་པ་མཚན་བཟང་པོ་འདི་
དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་མཚན་བཟང་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བཤད་དེ། དེ་
ལྟར་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལྡན་པ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པ། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཕ་མ་ལྟར་
ཐུགས་ལྷག་པར་བརྩེ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད་པས། དེ་དག་དད་པར་གྱུར་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་ཡུལ་དེ་བདག་
ཅག་གིས་མཐོང་བའི་སྐབས་ཡོད་དམ་མེད། འདིར་སྤྱན་འདྲེན་པར་ཕྱིན་ན་གདན་
འདྲོང་ངམ་མི་འདྲོང་ཞེས་དྲིས་པས། ངའི་སྟོན་པ་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་དང་ཐུགས་རྗེ་ལ་ཕྱི་
ནང་མེད། གསོལ་བ་བཏབ་ན་སྤྱན་འདྲོང་ཞིང་ཞལ་མཐོང་ཐུབ་ཟེར། དེ་ནས་ཁང་
ཁྱིམ་བྱི་དོར་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཤམས་ཏེ། བཟང་མོས་སྤོས་དང་མེ་ཏོག་ཁྱེར་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་རྩེ་མོར་སོང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་འདི་སྐད་ཅེས། མ་ལུས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

366

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང༌། །བདུད་སྡེ་དཔུང་བཅས་མི་བཟད་འཇོམས་
མཛད་ལྷ། །དངོས་རྣམས་མ་ལུས་ཡང་དག་མཁྱེན་གྱུར་པའི། བཅོམ་ལྡན་འཁོར་
བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། །ཅེས་སོགས་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་

ལག་པའི་སྙིམ་པས་མེ་ཏོག་གཏོར་བས། མེ་ཏོག་དཀར་སེར་དམར་སྔོ་རྣམས་བདུག་
སྤོས་ཀྱི་དུད་སྤྲིན་དང་དྲི་བཟང་འཐུལ་བཞིན་ནམ་མཁའ་ནས་དལ་གྱིས་སོང་བས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་མེ་ཏོག་རྣམས་སྤོས་དྲི་དང་བཅས་གུས་པའི་

ཚུལ་གྱིས་བབ་ཅིང༌། ཞུ་བའི་ཚིག་དབྱངས་བཅས་བྱུང་བའི། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་
བཀའ་སྩལ་བ། ནངས་བར་མ་ག་དྷ་བཟང་མོས་བསྙེན་བཀུར་གྱི་མགྲོན་དུ་འགྲོ་བས། དེ་ཐག་རིང་བ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པ་དེར་ཉིན་ཕྱེད་ལ་སླེབས་པར་
བྱ་དགོས་པས། དགེ་སློང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡོད་ལ་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་ཤིག་

གསུངས། ཀུན་དགའ་བོས་སྲོད་ལ་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པས། གང་བོ་བགྲེས་པོས་ལག་
པ་རྐྱངས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོས། གང་བོ། ནངས་པར་མ་ག་དྷ་བཟང་མོ་གནས་ས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུའི་ལམ་ཉིན་ཕྱེད་ལ་བགྲོད་ནས་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་
འབྱོན་དགོས་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ནས་གཤེགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
པས། དེས་བསམ་པ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་མ་ཐོབ་པ་འདི་དགེ་
སློང་རང་སྡེའི་མདུན་དུ་ཉམས་རེ་དམའ་སྙམ་སྟེ་བསྒོམས་པས་དེའི་ནུབ་རྫུ་འཕྲུལ་
ཐོབ་བོ། །
ནངས་སྔ་བར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
འཛོམས་ནས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་བྱོན། དེའི་ཚེ་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་མ་ག་དྷ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

367

བཟང་མོ་སོགས་ཀྱི་ཁང་བཟང་གི་རྩེར་མེ་ཏོག་དང་བདུག་སྤོས་ཐོགས་ནས་ནམ་
མཁའ་ལ་བལྟ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པར། ནམ་མཁའ་ནས་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་ལ་

ཆིབས་པའི་དགེ་སློང་གཟི་བརྗིད་ཉི་མ་ལྟར་འོད་འབར་བ་ཞིག་བྱོན་པ། དེར་ཚོགས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡ་གི་ཡིན་ནམ་ཟེར། བཟང་མོས་
འདི་དགེ་སློང་ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཌི་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར། ཡང་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་བཞུགས་པའི་དགེ་
སློང་ཞིག་བྱོན་པས། སྟོན་པ་ཡ་གི་ཡིན་ནམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ནི་བཀའ་ཐུབ་ལ་ཞི་

བར་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོག་གསེར་གྱི་ལྗོན་པ་ལྟར་འོད་འཕྲོ་བ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར། ཡང་འབྲུག་གྲགས་ཤིང་གློག་འཁྱུག་པའི་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་
སེང་གེ་ལ་ཆིབས་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ས་སྟེང་གྲགས་པས་ཁྱབ་
པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ཡང་གླང་ཆེན་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ་མཆེ་བ་བཞི་

དང་ལྡན་པ་ལ་ཆིབས་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་
ཆེན་པོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཽ་འགལ་གྱི་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ཡང་གསེར་གྱི་པདྨ་
བཻཌཱུརྱའི་འདབ་མ་དང་ལྡན་པ་ནམ་མཁའ་དྲི་བཟང་གིས་འགེངས་པའི་པདྨའི་སྙིང་

པོར་བཞུགས་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ། འདི་ནི་དགེ་སློང་མ་འགག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ཡང་བྱ་ཁྱུང་ལ་ཆིབས་ཏེ་གཤོག་རྩལ་དང་ལྡན་པས་སྤྲིན་རྣམས་
འཐོར་ཞིང་མགྱོགས་པར་འབྱོན་པ་ཞིག་བྱུང༌། འདི་འམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ནི་བྱམས་

མའི་བུ་གང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།
ཡང་ཆུའི་རྫིང་བུའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་དགེ་སློང་
ཞིག་བྱོན། འདིའམ་ཟེར། མིན་ཏེ་འདི་ནི་དུལ་བའི་མཆོག་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ཞེས་བྱ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

368

བ་ཡིན། ཡང་གསེར་གྱི་ཏཱ་ལའི་འཁྲི་ཤིང་ཆུ་སྐྱེས་གཡོ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ཞིག་བྱོན།
འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པ་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར། ཡར་ཁྱུ་མཆོག་མ་ཧེ་ཆིབས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་ལྡིང་ཤིང་

འབྱོན་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་ནི་བློ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་དགེ་སློང་ཀཽ་ཤི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་

ཟེར། ཡང་བཻཌཱུརྱའི་ཁང་བཟང་གསེར་དང་ནོར་བུའི་པ་ཏྲ་རིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་འོད་
ཀྱིས་བྱུགས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་ནི་འཕགསཔ་ཀཱ་ཀྱབ་ཡ་ན་བྱ་

བ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ངང་བ་རླབས་ཀྱི་འཕུར་ཡང་འོད་ཟེར་འགྱེད་པ་ལ་ཆིབས་པ་ཞིག་

བྱོན། འདི་དཀའ་ཐུབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དགེ་སློང་པི་ལོན་ད་བད་སཱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་

ཟེར། ཡང་ལྗོན་ཤིང་དང་གསེར་གྱི་པད་ཚལ་རྒྱས་པ་ལ་བཞུགས་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་

ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་རྣ་བ་བྱེ་བར་གྲགས་པ་ཡིན། ཡང་

ཁོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་གསེར་འོད་ཀྱིས་འགེངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྒྱུར་
ཞིང་འབྱོན་པ་ཞིག་བྱོན། འདི་ནི་སྟོན་པའི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར།
དེ་ནས་ས་གཞི་རི་བྲག་ནམ་མཁའ་སོགས་འོད་དང་འོད་ཟེར་གྱི་གང་ཞིང་དགེ་འདུན་
མང་བོའི་ཚོགས་བཅས་བྱོན་པའི་མཐར། སངས་རྒྱས་ནི་ཉི་མ་བརྒྱ་སྟོང་གི་གཟི་འོད་
ལྟར་འབར་ཞིང༌། ཟླ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཚོགས་པ་ལྟར་གྱི་དཀར་བའི་བསིལ་འོད་ཅན།
འཁོར་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སོགས་ནོར་ལྷའི་ཚོགས་དང༌། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་
དྲི་ཟ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་མཆོད་རྫས་དུ་མ་དང་བཅས་ལྷ་མོ་ནམ་མཁའ་གང་བས་མེ་ཏོག་གཏོར་ཞིང་མཆོད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའ་ནས་མར་བྱོན། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་སྒོ་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

369

དུ་སྤྲུལ་བ་བཀྱེ་ནས་སྒོ་རེ་རེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རེ་རེ་བྱོན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
ནས་ཁང་བཟང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སོ། །
མ་ག་དྷ་བཟང་མོ་གཉེན་རྩ་ལག་དང་བཅས་པས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འདོད་
ཡོན་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་མཆོད་ཅིང་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་མགོས་གཏུགས། གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ནང་དུ་མ་ཆུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མཆོད་པའི་ཚེ། ཁང་བཟང་དེ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་ཟླ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་བཟང་དུ་སྤྲུལ་ནས། ཕོ་བྲང་
ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་རྩིག་པར་རི་མོ་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་དག་གི་

མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བཞེས་ནས། མ་ག་དྷ་བཟང་མོ་གཉེན་བཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པས། ལུས་ཅན་བགྲང་བར་དཀའ་བ་ཞིག་གིས་བདེན་པ་
མཐོང་བར་གྱུར་ནས། ཡུལ་ཁམས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་

གདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གནོད་
སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ཏེ། ནགས་
ཚལ་སྔོན་པོ་སྔོ་ཞིང་བསྒྲེང་བ་ཞིག་གཟིགས་པས། འདི་ནི་ཨུ་ཤི་རིའི་རི་ཡིན་ཏེ། ང་
མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

གནས་རཱ་མ་ས་ལའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །
ཀླུའི་རྒྱལ་བོ་སོག་མ་མེད་པའི་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ། དེའི་འཁོར་ཀླུ་དྲུག་ཁྲི་
སོགས་ཆོས་ལ་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གཉིས་

ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པ་ན། ནགས་ཚལ་སྔོན་པོ་མཚོ་དང་བཅས་པ་ཞིག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

370

གཟིགས་ནས། འདི་ནི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ང་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དགེ་
སློང་ཉི་མའི་གུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་ལ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་མལ་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་གྲོང་བརྡལ་དྲུག་
ཁྲི་དྲུག་སྟོང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡུལ་བཅོམ་བརླག་གི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་པ་ན། རི་བོ་ནགས་ཚལ་སྔོན་པོས་
བརྒྱན་པ་ཞིག་གཟིགས་ནས། རི་འདི་ནི་རི་རྩེ་མཐོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ང་འདས་ནས་ལོ་
བརྒྱ་ལོན་པ་ན། གར་མཁན་དངདཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་
བརྩིགས་ཏེ། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པའི་གནས་མལ་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
ཡུལ་འདིར་སྤོས་ཚོང་སྦས་པའི་བུ་ཉེར་སྦས་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལྔ་ལེན་གྱི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་ཆུ་ཀླུང་གང་གཱའི་འགྲམ་ནས་མར་གཤེགས་པ་ན།
དགེ་སློང་ཞིག་གིས། བདག་ལ་མདོར་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་
ཞིག་གསུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། གང་གཱའི་ཆུ་ལ་ཤིང་སྡོང་ཞིག་ཁྱེར་བ་
གཟིགས་ནས། ཤིང་འདི་ཕར་འགྲམ་དང་ཚུར་འགྲམ་དང༌། དབུས་སུ་མ་ཆགས།
སྐམས་ལ་མ་བྱུང༌། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་མ་བཟུང༌། ཀླུང་དུ་མ་རུལ་ན་རྒྱ་མཚོར་
གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཚུར་རོལ་ལ་མ་ཆགས། ཞེས་
པ་ནས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་མདོར་བསྡུས་པ་
བསྟན་པའི་དོན་དགེ་སློང་གིས་བསམ་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །
དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཆུ་མངས་སུ་གཤེགས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོས། བླ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

371

གོས་བཞི་ལྟེབ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་བ།
ཕྱོགས་འདི་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཀྱི།
བལྟ་བར་འདོད་དམ་གསུངས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་འཚལ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པས། ས་འོག་གི་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོམ་བུ་བླངས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཁ་ཕྱེ་བ་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་མ་ཉམས་པར་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བལྟས་ཤིང་མཆོད་དོ། །དེ་ནས་མི་རིང་བར་ས་འོག་ཏུ་ནུབ་བོ། །དགེ་
བསྙེན་ཞིག་གིས་ས་ཕྱོགས་དེ་ལ་སྐོར་བ་བྱས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། མཁས་པ་གང་ཞིག་རབ་ཏུ་སེམས་དང་བས། །སངས་
རྒྱས་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་གོམ་འདོར་ན། །འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་སྲང་ཚད་
ནི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་པ་མིན། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཇིམ་གོང་
འཇོག་པ་དང༌། མེ་ཏོག་དང་མར་མེ་དང་བྱུག་པ་སོགས་འབུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ལ་མཆོད་པ་དག་གི་ཕན་ཡོན་མཉམ་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་
ཤིགརྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས། བྲམ་ཟེ་དབྱར་བྱེད་ལ་ཁྱོད་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་སོང་ལ།
ངས་སྤོང་བྱེད་པ་རྣམས་རྨེག་མེད་པར་བྱ་ན། བཀའ་ཅི་སྩོལ་ཞེས་ཞུས་ཤིག་དང༌།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ཟུངས་ཤིག་ཟེར་རོ། །དབྱར་བྱེད་
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཞུས་པ་ན། བཀའ་སྩལ་པ། ངས་སྤོང་བྱེད་པ་ལ་ཉམས་པར་མི་

འགྱུར་བའི་རྒྱུ་བདུན་བཤད་དོ། །བདུན་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཞིང་འདུ་བ་ལ་རིང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

372

དུ་གནས་པ་དང༌། འགྲོ་འདུག་དང་དགོས་པ་དང་བྱ་བ་མཐུན་པར་གནས་པ་དང༌། སྨོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྨོན་པ་མི་འདོར་ཞིང་ཁྲིམས་བཅས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་
དང༌། བུད་མེད་བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་བགྲོད་པ་དང༌། རྒན་རབས་ལ་བཀུར་སྟེ་
བྱེད་ཅིང་ཚིག་ཉན་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་ཅིང་སྔོན་གྱི་མཚན་མ་མི་འདོར་བ་
དང༌། ཡུལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་དད་པས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ལ། དགེ་འདུན་ཉམས་པར་མི་

འགྱུར་བའི་རྒྱུ་བདུན་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་སྤོང་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་འདྲ་ལ།
བཞི་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་གྱུར་བ་དང༌། ལྔ་བ་ནི། གནས་བརྟན་རྒན་

རིམ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང༌། དྲུག་པ་དབེན་པར་གནས་འཆའ་བ་དང༌། བདུན་པ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་དད་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའོ་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་མ་ཅན་
གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱོན་ནས་ཤིང་ཤ་བའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་སོ། །
དེའི་ཚེ་སྐུ་བསྙུན་ཚབས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྙུན་ཚབས་ཆེན་པོས་ཐེབས་པས། བདག་ནི་དུག་

འཚལ་བ་བཞིན་ཕྱོགས་ཀྱང་བསླད། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱུད་པར་གྱུར་མོད། བདག་
གི་རེ་བ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་སླད་དུ་ཞལ་ཆེམས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཀའ་མ་སྩལ་གྱི་བར་
དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའོ་སྙམ་མོ། །བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ། གང་དགེ་འདུན་ནི་

བདག་གི་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དེ་ནི་ཁ་ཆེམས་
ཅུང་ཟད་སྨྲ་བར་འགྱུར་མོད། ང་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་བས། ཁ་ཆེམས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

373

བསྟན་དུ་ཅི་ཡོད། ངས་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་ཡང་

དང་ཡང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཀུན་དགའ་བོ། ང་ནི་རྒས་འཁོགས་ཏེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་འཚོའོ། །ཁྱོད་མྱ་ངན་མ་བྱེད་ཅིགའདུས་བྱས་ལ་མི་འཇིག་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་
གནས་མེད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་ཉིད་སྐྱབས་དང༌། བདག་ཉིད་
གནས་དང༌། བདག་ཉིད་གླིང་དང༌། ཆོས་སྐྱབས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་ཡི། གཞན་མ་

ཡིན་ནོ་གསུངས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྲེ་བུའི་རྫིང་འགྲམ་གྱི་
ཁང་བ་བརྩེགས་པ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། ཁྱིམ་བདག་ནོར་ཅན་དང༌། ནོར་ཅན་གྱི་
ཆུང་མ་དང༌། ནོར་ཅན་གྱི་བུ་དང༌། ནོར་ཅན་གྱི་མནའ་མ་བཞིས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་སྤྱན་
དྲངས་ནས་མཆོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ལི་ཙ་བྱི་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ། སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་མཛད་དོ། །
དུས་ལན་གཅིག་བསོད་སྙོམས་མཛད་དེ་ཤིང་གཅིག་གི་དྲུང་དུ་བཞུགས་

ནས། བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ། མི་རྣམས་ལ་ཚེ་གཅེས་ཏེ། གང་སུ་ཡང་རུང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྒོམ་པ་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་དེ་ནི། འདོད་ན་
བསྐལ་བའམ་བསྐལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་བར་དུ་ཡང་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་
ན་ཀུན་དགའ་བོས་ཅང་མི་ཞུའོ། །དེ་ལྟར་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་གསུངས་ཀྱང་

ཅང་ཞུ་སྟེ། འདི་བདུད་ཀྱི་ཁེབས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་
སྩལ་བ། འོ་སྐོལ་གཉིས་འཁྲུགས་པོར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ང་ནི་འདིར་འདུག་ན།

ཁྱོད་ཤིང་གཞན་གྱི་དྲུང་དུ་སོངས་ཤིག་བྱས་པས། ཀུན་དགའ་བོ་ཤིང་གཞན་ཞིག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

374

གི་དྲུང་དུ་སོང༌།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་དྲུང་དེར་བཞུགས་པའི་ཚེ་དྲུང་དུ་བདུད་སྡིག་ཅན་
འོངས་ནས། བཙུན་པ་ཁྱེད་སྔོན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། བདག་གིས་མྱ་ངན་འདའ་བར་

མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཞུས་པས། ངས་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟན་ཏེ།
ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་རྒྱས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའོ་ཞེས་
གསུངས་ན། ད་དེ་ལྟར་གྱུར་ལགས་ཀྱི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ལ་བབ་

བོ། །ཞེས་ཞུས་པས། བཀའ་སྩལ་པ། སྡིག་ཅན་ཁྱོད་རྩོམ་པ་མ་ཆེ་ཞིགདེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཟླ་བ་གསུམ་ནས་འདའོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེར་བདུད་དེ་དགའ་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ནི་བཏང༌།
འཚོ་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། དེའི་ཚེ་ས་གཡོས། སྐར་མདའ་ལྷུང༌།
ཕྱོགས་རྣམས་ནི་མེས་ཚིག་ལྷའི་རྔ་བརྡུངས་སོ༌། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་ས་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ཞུས་པས། རླུང་གི་ཁམས་འཁྲུགས་པ་དང༌། རྫུ་
འཕྲུལ་ཅན་གྱིས་ས་ཆུང་ཞིང་ཆུ་ཆེ་བར་བསྒོམས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དང༌། སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་པ་དང༌། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་དང༌། སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ནའོ། །ཞེས་ས་གཡོ་བའི་རྒྱུ་བརྒྱད་གསུངས་པས། ཀུན་དགའ་བོ་དོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་པར་མ་གྱུར་ཏམ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། དེ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྐལ་བའམ། བསྐལ་བ་ལས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

375

ལྷག་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་ཏེ། ངས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྨྲས་ཀྱང་ཁྱོད་བདུད་ཀྱིས་ནོན་ཏེ་ཅང་མི་སྨྲའོ། །ད་ནི་
འདོད་པའི་བདག་པོ་ལ་ཁས་བླངས་ཟིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཉིས་སུ་
གསུངས་པའི་གནས་མེད་དོ་གསུངས། དེའི་ཚེ། སྒོང་སྐྱེས་སྒོ་ངའི་སྦུབས་གྲོལ་
ལྟར། །ནང་གི་བདག་ཉིད་མཉམ་བཞག་པས། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཐུབ་

པས་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་བཏང༌། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བར་མཛད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་ལ་
གང་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་དེ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་

དང༌། ཡང་དང་པར་སྤོང་བ་བཞི་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་
དང༌། སྟོབས་ལྔ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་

ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། ༡ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། ༢ཚོར་བ་དང༌། ༣སེམས་དང༌། ༤ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། ༡ཡང་དག་པའི་སྤོང་བའི་སྡིག་པ་མི་

དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པ་དང༌། ༢སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་

སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པ་དང༌། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བའི་

ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པ་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད་ཅིང༌།

སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ༣ཡང་དག་པའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

376

སྤོང་བ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང༌། ༤དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་གནས་པ་དང༌། མི་བརྗེད་པ་དང༌། བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། ཕྱིར་
ཞིང་འབྱུང་བ་དང༌། འཕེལ་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད།
འབད་པར་བྱེད། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད་ཅིང༌། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ༡འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་
ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། ༢བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ༣སེམས་དང༌། ༤དཔྱོད་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་དང༌། ༡དད་
པ་དང༌། ༢བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ༣དྲན་པ་དང༌། ༤ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ༥ཤེས་རབ་ཀྱི་
དབང་པོ་དང༌། ༡དད་པ་དང༌། ༢བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ༣དྲན་པ་དང༌། ༤ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང༌། ༥ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང༌། ༡དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། ༢ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། ༣བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ༤དགའ་བ་དང༌། ༥ཤིན་ཏུ་

སྦྱངས་པ་དང༌། ༦ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ༧བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང༌། ༡ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང༌། ༢ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང༌། ༣ཡང་དག་པའི་

ངག་དང༌། ༤ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། ༥ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང༌།
༦ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང༌། ༧ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང༌། ༨ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་

འཛིན་ལ་གོམས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང༌། སྒོམ་པ་དང༌། ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

377

དེ་ལ་ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་པ་ལ་མི་སྡུག་པ་དང༌། ལྗང་བའི་དུར་ཁྲོད་རྣམ་
པ་བཞི་བསྟན་པ་དེས་དེ་དག་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་
བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཚོར་བ་དྲན་
པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚོར་བ་དག་ལ་ཚོར་བའི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པ་
ནི་གང་ཅུང་ཟད་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དང་སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང༌། ཡུད་ཙམ་
དེ་དང་དེ་དག་འདས་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་སེམས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པ་མང་བོ་སྣ་
ཚོགས་མཐོང་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་ལ། བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

378

ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་
བར་འགྱུར་བས་དེས་དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བལྟས་ཤིང༌། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ན་
བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་ལ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་
ན་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
རྣམས་ཏེ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པར་བསྡུས་པ་གང་དག་ཡིན་

པ་དང༌། དེ་དག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་

པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཕྲད་པར་མ་གྱུར་ཅིང་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བ་དེ་དག་ནི་མ་

སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཕྲད་པར་གྱུར་ཅིང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སྐྱེས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་
གྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དང༌། སྒྲིབ་པའི་

གཉེན་པོར་གྱུར་བ་དང༌། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་ཡང་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་

སྐྱེད་པ་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་བ་དང༌། སྐྱེས་
ཤིང་ཕྲད་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་དང་དུ་མི་བླང་ཞིང་སྤང་བ་

དང་བསལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་
དེ་ནི་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

379

རྣམས་དང་པོ་ཉིད་ནས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། སྨོན་ལམ་འདེབས་
པར་བྱེད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པར་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་

སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་པ་རྣམས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྤང་བར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་

ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུའང་དེ་ཉིད་ལས། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང༌།
གནོད་སེམས་མེད་པའི་རྟོག་པ་དང༌། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རེ་
ཞིག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་སེམས་འཇུག་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་གཏམ་ལ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དགེ་བའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་
གཏམ་ཟེར་བ་དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ངག་ཡིན་ནོ། །དེ་གལ་ཏེ་ཆོས་གོས་དང༌།
བསོད་སྙོམས་དང༌། ལམ་ཆ་དང༌། སྟན་དང༌། ནད་ཀྱི་གསོས་སྨན་དང༌། ཡོ་བྱད་དག་འདོད་ཅིང༌། དེ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་
ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཅུང་ཟད་བལྟས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བལྟས་
པ་དང༌། བསྐུམ་པ་དང༌། བརྐྱངས་བ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་དང༌། ཆོས་གོས་དང༌། ལྷུང་བཟེད་བཅངས་པ་དང༌། ཟས་པ་དང༌། འཐུངས་པ་དང༌། འཆོས་པ་དང༌། མྱངས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བའམ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའམ། འགྲོ་བའམ། སྡོད་པ་དང༌། འདུག་པ་དང༌། ཉལ་བ་དང༌། གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་
བསྲང་བའི་པར་དག་ལ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

380

ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
དེ་ཆོས་གོས་དང༌། ནད་ཀྱི་གསོས་སྨན་དང༌། ཡོད་བྱད་ཀྱི་བར་དག་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དང༌། ལོག་པར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །སྤོང་བས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་ཡང་དག་པའི་ངག་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་
དང༌། འཚོ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེས་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང༌། ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་དག་ནི་དེའི་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་འཕགས་པ་དམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ནས་
ཀྱང་བདག་གི་ངག་གིས་ཉེས་པར་བྱས་པ་དང༌། ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང༌།
ལོག་པའི་འཚོ་བ་དག་མི་བྱ་བས་བསྡམས་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུན་རིང་བོ་

ནས་དགྱེས་པ་དང༌། སྡུག་པ་དང༌། ཕངས་པ་དང༌། ཐུགས་སུ་འཐད་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡུན་རིང་བོ་ནས་དགྱེས་པ་དང༌། སྡུག་པ་དང༌། ཕངས་པ་དང༌།
ཐུགས་སུ་འཐད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་དེའི་ཚེ་ན་ཐོབ་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་དགྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དག་ཐོབ་ན། ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་གྱི་ཚིག་སྨྲ་བར་མི་བྱེད། བསམས་བཞིན་དུ་སྲོག་
ཆགས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་པར་མི་བྱེད། མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་མི་བྱེད། འདོད་པས་ལོག་
པར་གཡེམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་ཡང་མི་བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟར་འཕགས་པར་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

381

དག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ན་ངག་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་

དང༌། ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང༌། འཚོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་

ངག་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། འཚོ་བ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །
ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ནས། ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་བཏང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་ལ། དགོས་པ་ནི།

སྐུ་ཚེ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་
བཞི་བོ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐལ་བའམ་བསྐལ་བ་ལས་ལྷག་
པར་བཞུགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡངས་པ་ཅན་
དུ་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་

དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་བང་རིམ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ནི། ཡངས་པའི་

གྲོང་ཁྱེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་སོ། །དེ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་གཡས་ཕྱོགས་ནས་གཟིགས་ཏེ་ཕྱི་ལྟོས་མཛད་ནས། འདི་ཡངས་པ་ཅན་ལ་
གཟིགས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རུ་ཏའི་གྲོང་དང༌། དུམ་པའི་གྲོང་
དང༌། ཨ་མྲའི་གྲོང་དང༌། ཛམྦུའི་གྲོང་དང༌། རྫི་གྲོང་དང༌། ཤུར་བའི་གྲོང་དང༌། ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་གྲོང་དང༌། མལ་ལའི་གྲོང་སྟེ། གྲོང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་རིམ་གྱིས་བྱོན་ནས།
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གྲོང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ཤིང་ཤ་བའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་ནས། དགེ་སློང་
རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། མདོ་སྡེ་ལ་འཇུགའདུལ་བ་ལ་སྣང༌། ཆོས་ཉིད་དང་མི་

འགལ་ན་ཆོས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ཟློག་ན་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་དག་མདོ་སྡེའི་མཐའ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

382

ལ་བརྟེན་གྱི། གང་ཟག་ལ་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས། དེ་ལྟར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང༌།

ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང༌། ལུང་དམ་པ་དང༌། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་
བཞིར་གྲགས་པ་དེ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དྲན་བྱེད་ན། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས། །ཡིད་ཀྱི་ལས་
ལ་མང་དུ་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་ཅིག་སྒྲ་གཅན་ཟིན། །འདི་ནི་དགེ་སྦྱོང་ལས་ཡིན་

ཏེ། །འདི་ལ་སློབས་ཤིག་སྒྲ་གཅན་ཟིན། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་སློབ་བྱེད་ན། རྟོག་ཅིང་དེ་
སྲོག་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །རྟོག་
པར་མཛད་ཅིང་དེ་སྲོག་སྲུང་བར་མཛད། །ཅེས་དང༌། ཟླ་བ་སྐར་མའི་ཚོགས་བཅས་
ས་ལ་ལྷུང་ཡང་སྲིད། །ས་འདི་རི་དང་ནགས་བཅས་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཡང་སྲིད། །རྒྱ་

མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུ་ནི་སྐམས་པར་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་བརྫུན་གསུང་
འགྱུར་བ་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དང༌། །ནུབ་ཕྱོགས་ཨཽ་ཌི་ཡཱ་ནའི་གླིང་སོགས་སུ། །འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་
ཡི། །རྒྱུད་ཆེན་རྣམ་བཞི་གསུང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་
ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་ཐེག་
པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཤྲཱི་དྷཱ་ཀ་ཊ་ཀར་ཆོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

383

དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྔོན་
སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དྲང་སྲོང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་
ཞིག་གིས་ཉིན་ལམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སར་འབྲས་སོ་བའི་ཆར་བ་བང་རིམ་གསུམ་ཙམ་
ཕབ་པས། དེའི་ཕུད་ལྟ་བུར་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བཞེངས་
པའི་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བུམ་པའི་ནང་དུ་རྨང་རིམ་པ་གཉིས་

ཡོད་པས་འོག་མར་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་དང༌། སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་
སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བཞུགས་པའི་བུམ་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ལོགས་ལ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་ཕུལ་བའི་བཻ་

ཌཱུརྱའི་བུམ་པ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ། རྨང་གོང་མའི་འགྲམ་ལ་གཙང་རིས་ཀྱི་དཔལ་
མགོན་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔས་བཞེངས་པའི་གྲམ་ཤཱིརྵའི་རྡོ་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཉི་

ཤུ་རྩ་བརྒྱད། དེ་དག་གི་བར་དུ་རྒྱུ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཟོས་ཤིང་བཙུགས་
པའི་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། ཀ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོན་པར་
ཡང་གསུངས། རྨང་གི་འོག་མ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷས་ཕུལ་བའི་རིན་པོ་
ཆེའི་ཕྲ་སོ་བདུན་གྱིས་བརྒྱན་པ། མཆོད་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་ད་ལྟ་སྣང་དུས་ས་ཡང་མ་ཡིན་

རྡོ་ཡང་མ་ཡིན། ཆུ་ལ་སོགས་པས་མི་ཚུགས་ཤིང་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་དྲུག་དང་
རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཡོད་པ། རྒྱང་ཙམ་ནས་བལྟས་ན་བྱ་འདབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཤམ་བུ་དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་མཐོང་བར་གསུངས།
དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་པའི་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་མན་ཤེལ་
ལས་གྲུབ་པའི་མཎྜལ་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། རྒྱར་འདོམ་ལྔ་ཅུ་རེ་ཡོད་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

384

སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཡོད་ཅིང༌། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་

དང་ལྕགས་རིའི་རྒྱ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པར་བཤད། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྟན་པ་
འདིར་རྒྱལ་པོ་པཱ་ལ་མི་ཏྲིས་བཞེངས་པའི་ལྕགས་རིའི་རྒྱར་ཉིན་ལམ་བཅུ་གཉིས་

ཡོད་པའི་སྟེང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བརྒྱད་ཙམ་གྱིས་བསྐོར་བ། དེའི་ཕྱི་

རོལ་ཏུ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩས་བསྐོར་བ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དང་སྒོ་བཞི་དང་ལྡན་པ།

ཤར་སྒོ་ན་མགོན་པོའི་སྐུ་དང༌། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྡོ་སྐུ་
དཀར་པོ་སོགས་དང༌། ལྕགས་རིའི་ནང་དུ་ཛོ་ཀའི་ཁྱིམ་དང་སྐྱེད་ཚལ་གྲོང་ལ་
སོགས་པ་དང༌། སྒོའི་བར་ཁྱམས་རྣམས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་དཔལ་ཡོན་ཅན་སོགས་ཡོད་
པར་བཤད། དེ་ལྟར་རྒྱང་ནས་བལྟས་ན་ཆུ་ནང་དུ་ཕྱེད་ནུབ་ཅིང་ཕྱེད་འཕགས་པ་ལྟ་
བུའི་ཤྲཱི་དྷ་ཀ་ཌ་ཀ་ཞེས་གྲགས་པའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དུ་དཔའ་
བོ་ཞེས་པ་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེར་བྱོན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་སེང་གེའི་

ཁྲི་ལ་ཞལ་ཤར་དུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཀཻ་ལ་ཤ་ཞེས་གྲགས་པར་ལྷས་བཀོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀ་ལ་བའི་ཕོ་བྲང་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ་

ན། བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་རྒྱལ་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་བཙུན་མོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་
མའི་སྲས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་བ་རྡོ་རྗེ་ཟླ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དང་ལྡན་པས། རྒྱལ་
པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་

ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་ལོན་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ནོར་
ནུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་བཅིངས་པའི་སྤྲུལ་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གིས་

བསྐོར་ཞིང༌། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མཁའ་འགྲོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པའི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

385

འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕེབས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྐོར་བ་དང་མཎྜལ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ཟུང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་
གིས་མཆོད་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ནས། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །
དེ་ནས་སྲིད་གསུམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་སུ་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང༌། དེའི་སྟེང་དུ་
དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་སྤྲོས་ཏེ།
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར། སངས་རྒྱས་
དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། མཁའ་འགྲོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞིང་གི་རྡུལ་དང་
མཉམ་པ་རྣམས་ལ། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐུར་ཏེ།
འཁོར་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོས་ཕྱག་
བྱས་ནས་བུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་དཔྲལ་བར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་མ་ལུས་པར་གསལ་བ་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་

མ་ཏོག་ཁ་འབྱེད་པ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཤམྦྷ་ལའི་གདུལ་

བྱ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གཟིགས་ནས། རྡོ་རྗེའི་

ཚིག་ཁ་མ་ཕྱེ་བ་མེད་པས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་མཆོག་གི་དང་
བོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ནི། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་བོས།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

386

ཁྱབ་འཇུག་སོགས་རྒྱུད་ལ་དད་ཞིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་སྤོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གནས་སུ་གསུངས་པར་བཞེད། པཎྜི་ཏ་ཨ་ལང་ཀ་ཤས།
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གཞལ་

ཡས་ཁང་དུ་སྤྲུལ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སྤྲུལ་ཏེ། སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གསུངས་པར་བཞེད།

མི་ཡུལ་དུ་གསུངས་ཚུལ་ནི།

ཨཽ་ཌི་ཡཱ་ན་ཞེས་པ་མཁའ་འགྲོ་དང་འཕུར་འགྲོ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་མཁའ་
འགྲོའི་གླིང་མཚོན་པར་བྱས་པ་དེ་ཟུར་ཆག་པ་སྤྲན་སྤྲན་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཨིདས་དགེ་འདུན་མང་པོ་སྔ་དྲོ་ཤར་ནས་ནུབ་དང༌། ཕྱི་དྲོ་ནུབ་ནས་ཤར་དུ་
འགྲོ་བ་གཟིགས་ནས། བློན་པོ་སོགས་ལ་འདི་རྣམས་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། སངས་
རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ཟེར། དེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་མཆོག་ཏུ་སྐྱེས་
ཏེ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་
འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དུས་ལ་བབ་པ་མཁྱེན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེར་བྱོན་པ་ལ། རྒྱལ་བོས། མཆོད་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་ནས། བདག་ཅག་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་ཞུ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་སློབས་ཤིག་

ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་པོས། བདག་གིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་དགོས་པས་དེ་མི་ནུས།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

387

བདག་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཤིག་གསུངས་པར་

འཚལ་ལོ་ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྲུལ་བའི་སྐུའི་

རྣམ་པར་བསྡུས་ནས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ཆ་ལུགས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཨི་ད་
བྷུ་ཏི་འཁོར་བཅས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་
བསྐུར། རྒྱུད་གསུངས་ནས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་གཏད། དེས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བསྟན་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་བོ།
རྒྱལ་པོ་ཨིད་བྷུ་ཏི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པས་འདི་སྔོན་མ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་
ལྟར་སྤྲན་ཡུལ་གྱི་མི་ཕལ་ཆེར་རིག་པ་འཛིན་པར་གྱུར་བས་གྲོང་ཁྱེར་དེ་སྟོང་བར་
གྱུར་ནས། དེའི་ཤུལ་དུ་ཆུས་གང་བས་མཚོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་རྡོ་
རྗེས་མཚོ་དེ་ན་གནས་པའི་ཀླུ་རྣམས་ཀྱང་སྐལ་བ་ལྡན་པར་གཟིགས་ནས། དེ་རྣམས་
ལ་རྒྱུད་དང་གདམས་པ་བསྟན་པས་ཀླུ་དེ་རྣམས་ལས་ཕལ་ཆེར་གྱིས་དངོས་གྲུབ་
ཐོབ་ཅིང༌། གྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་གནས་གཞན་དུ་དེངས་པས་མཚོ་ཡང་
སྐམས་པར་གྱུར། དེའི་ཤུལ་ཏུ་ཧེ་རུ་ཀ་རང་བྱུང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སོ། །ཀླུ་ལས་
གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཨིད་བྷུ་ཏི་ལ་གསན་ནས་རྒྱུད་དང་
གདམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་གསུངས། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨོ་དེ་ཤ་ན་རྒྱལ་
པོ་བི་སུ་ཀཝ་ཞེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྨི་

ལམ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་སྤྲན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཧེ་རུ་ཀ་
རང་བྱུང་གི་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་བཞི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚེ། ཤར་སྒོ་ནས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

388

བུད་མེད་གཅིག་འོང་ནས་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་ཁྲིད། གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་བཅུག་དབང་བསྐུར་ཏེ། གདམས་པ་མཐའ་དག་གནང༌། རྒྱུད་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། དེ་ལ་བྲི་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི་མཁན་པོ་སྒྲ་
གཅན་འཛིན་བཟང་པོས་གསན། འདི་བ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་
བས་མཁན་པོའི་མཚན་ཁོང་ལ་བཏགས་པར་གསུངས། ཕྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས་
པའི་ཚེ་མདའ་འཕེན་པའི་སྤྱོད་པ་མཛད་དེ། མདའ་ལེགས་པར་བསྲིངས་ནས་

འཕངས་ན་གནད་དུ་ཕོག་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སོང་ན་
གྲོལ་བར་རྟོགས་ནས་མདའ་འཕངས་པས་མཚན་ལ་མདའ་བསྣུན་ཏེ་ས་ར་ཧ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། འདི་དོན་རྣ་བར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་གི་དུས་སུ་

གནས་པ་དེར། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཀྱང༌། །གནས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཀྲི་ཡ་སྟེ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ནི། ལྷ་

གནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་སོགས་སུ་གསུང་བར་བཤད་ལ། བྱ་རྒྱུད་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་རིགས་ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་ནི། གཙང་མའི་
གནས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ་གསུངས་སོ། །
སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ནི། འཕྲུལ་དགའ་སོགས་སུ་གསུང་བར་བཤད་ཅིང༌། རྣམ་

པར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་
པོར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐུ་རྣམ་སྣང་གངས་ཅན་མཚོས། གཞི་དང་
སྙིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འོག་མིན་དུ་གསུངས་པར་གསུངས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

389

སོ། །ངེས་ཚིག་གི་ཡོ་ཀ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས། རྩ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་ན། རི་

རབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་གསུངས་ལ། འདི་ལ་སློན་དཔོན་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་བ་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་དང༌། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་བོས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་འགྲེལ་བ་ཨ་
བ་ཏ་ར་སྟེ་རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དོ། །
ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་
ཀྱི་སྐུར་བཞེངས་ནས་གསུངས་པར་བཤད་ལ། གནས་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་བྱང་ཕྱོགས་དགའ་བའི་ཚལ་

དུ་གསུངས་སོ། །འཁོར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང༌། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་
པའི་ལྷ་རྣམས་དང༌། གནོད་སྦྱིན་དང་དྲི་ཟ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་མང་བོ་ལ་གསུངས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། ངན་སོང་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཉིད་ཀྱི་དཔྲལ་བའི་མཛོད་སྤུ་
ནས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བས། དེས་ཕོག་པའི་ངན་སོང་གི་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པའི་
འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ནས། བདེ་བ་སོ་སོར་ཐོབ་སྟེ། སླར་དགའ་བའི་ཚལ་ཐམས་ཅད་
སྣང་བར་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་ཅིང་ལན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་སྐོར་བ་
བྱས། ལན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚལ་གྱི་སྟེང་དུ་འཁོད་དེ། ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱེ་སངས་རྒྱས། །ཨེ་
མའོ་སངས་རྒྱས་མཛད་པ་ལེགས། །གང་ཕྱིར་ངན་སོང་བདག་ཅག་སྦྱངས། །བྱང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

390

ཆུབ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བཀོད། །ཅེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས། བརྒྱ་བྱིན་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་
ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྣང་བས་སེམས་ཅན་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་བ་
ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་གསོལ་བ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷའི་དབང་པོ། འདི་ནི་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི། ཚད་
མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པའོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འདུལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་མཆོད་དེ།
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་རིས་འདི་

ཉིད་ནི། ལྷའི་བུ་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བགྱི་བ་ཞིག་ཤི་འཕོས་ནས་དགུང་
བདུན་ལགས་ན། དེ་གང་དུ་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷའི་བུ་ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི༌། འདི་ནས་ཤི་
འཕོས་ཏེ་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་སོ། །དེར་ལོ་སྟོང་
ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་ཞིང༌། དམྱལ་བ་ཆུང་ངུ་

རྣམས་སུ་ཡང་ལོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་པས། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས། ཅི་ནས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལས་སྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཅེས་ཞུས་
སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངན་སོང་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་
གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

391

དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་ནི།

བསྟོད་པ་ལས། རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་མཐའ། །རྫོགས་པར་
མཛད་ཀྱང་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར། །རང་རང་སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་སྤྲུལ་བའི་སྐུ། །རྒྱུན་མི་

ཆད་དུ་འབྱོན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་ཏེ། སྡིག་པ་ཅན་དང་ཆུ་བོ་དབྱིག་ལྡན་གྱི་
བར་མཚམས་སུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་རྒྱབ་མི་བདེ་བའི་ཚུལ་མཛད་དོ། །བཀའ་སྩལ་བ།
ཀུན་དགའ་བོ་ཆུ་ལོངས་ཤིག་དང༌། བཏུང་བ་དང་ལུས་ལ་གཏོར་བར་བྱའོ་གསུངས། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ཆུ་ཀླུང་ཀ་ཀུ་ཏའི་འགྲམ་དུ་སོང་བ་ན། ཆུ་དེ་ལ་ཤིང་རྟ་ལྔ་བརྒྱ་

ཙམ་ཞིག་བརྒལ་ནས་སོང་བས་རྙོག་མར་གྱུར་ཅིང༌། ཆུ་དྭངས་མོ་གཞན་ཡང་མ་
རྙེད་པས། ཆུ་དེ་ལས་ལྷུང་བཟེད་གང་བླངས་ཏེ་ཕུལ་ནས། ཆུ་འདིས་ཞབས་བསིལ་

བ་དང༌། ཞལ་བཤལ་དུ་གསོལ། འདི་ནས་མི་རིང་བ་ན་ཆུ་བོ་དབྱིག་ལྡན་མཆིས་ཏེ།
ཆུ་དེས་སྐུ་ལ་གདབ་པ་དང༌། ཞལ་དུ་གསོལ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར། ཆུ་དེས་ཞལ་བཤལ་ཅིང་ཞབས་བཀྲུས་པས་སྐུ་བདེ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གྱད་གཡུང་བོ་
ཞེས་བྱ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རས་གསར་བ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ཟུང་
གཅིག་ཕུལ་བ་ན། དེ་མ་ཐག་རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་བཅད་ནས་སྐུ་ལ་གསོལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་ཁ་དོག་སྔར་བས་གསལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གསལ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྣང་བར་

གྱུར་ཏོ།
དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས། བདག་གིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཅིག་ཞབས་འབྲང་དུ་

བགྱི་ན། སྐུའི་ཁ་དོག་གསལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་སྔར་མ་མཐོང་སྟེ། འདིའི་རྒྱུ་གང་ལགས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

392

ཞེས་ཞུས་པས། གང་གི་ནུབ་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཚང་རྒྱ་བ་དང༌། གང་གི་ནུབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བ་ན། གཞན་པས་ཁ་དོག་གསལ་བར་འགྱུར་རོ་གསུངས། དེ་ནས་ཆུ་བོ་དབྱིག་ལྡན་བརྒལ་ནས་གྱད་ཡུལ་གྱི་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་དུ་བྱོན་ནས།
རྩ་ཅན་གྱི་གྱད་གྲོང་དང་ཉེ་བ་ཤིང་སཱ་ལ་ཟུང་གི་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཤིང་སཱ་ལ་ཟུང་
གི་བར་དུ་ཁྲི་འཆོས་ལ། དབུ་འཕང་བྱང་དུ་སྟོན་ཅིགདོ་ནུབ་ནམ་གྱི་གུང་ཐུན་ལ་མྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་ཅན་གྱི་གྱད་རྣམས་སྤྱན་སྔར་འོངས་པ་ལ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བཀོད་ཅིང༌། གྱད་ལྔ་བརྒྱ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དགེ་
བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཕོག་གོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ། ད་ནི་གདུལ་བྱའི་དོན་གཉིས་ཤིག་ལུས་ཏེ། རབ་དགའ་དང་རབ་བཟང་ངོ༌། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་ནུས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་ཉན་

ཐོས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བར་བྱའོ་
དགོངས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟིམས་མལ་དུ་བཞུགས་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་
བ་གཅིག་གིས་བཻ་ཌཱུརྱའི་པི་ཝང་རྒྱུད་སྟོང་དང་ལྡན་པ་བསྣམས་ཏེ། རབ་དགའ་ཅི་

འདྲ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོར་ཕེབས་ནས། རབ་
དགའ་ལ་སྤྲན་པ་ན། དེས་ང་ལས་ལྷག་པའི་དྲི་ཟ་ཡོད་དམ་ཞེས་ཕྱིར་བྱུང་ནས། དེ་
དང་ལྷན་ཅིག་འགྲན་ཏེ་པི་ཝང་བརྡུང་ཞིང་གླུ་དབྱངས་བླངས་པས། སྒྲའི་གདངས་ལ་

ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ནས་པི་ཝང་གི་རྒྱུད་གཅིག་བཅད་གཉིས་བཅད་པ་ནས་མཐར་

དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུའི་བར་དུ་བཅད་དེ། རྒྱུད་གཅིག་བརྡུང་བའི་བར་དུ་ཡང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

393

འགྲན་ནོ། དེ་ནས་རབ་དགའི་དེའི་རྒྱུད་གཅིག་གོ་བཅད་པས་སྒྲ་མ་བྱུང་ལ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་པི་ཝང་ལ་རྒྱུད་མེད་ཀྱང་སྔོན་བཞིན་དུ་སྒྲ་བྱུང་བས། རབ་དགའ་ང་

ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དྲི་ཟ་ཡོད་དོ་སྙམ་སྟེ་ང་རྒྱལ་ཆག་གོ །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་ཆོས་བཤད་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་དེ། ཤིང་སཱ་ལ་ཟུང་གི་ཚལ་དུ་འོངས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་དང་འཕྲད་དེ་སྨྲས་པ།
བདག་གིས་དགེ་སྦྱོང་གཽ་ཏ་མ་དོ་ནུབ་འདའ་ཞེས་ཐོས་ན། བདག་གིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཞུའོ་ཟེར་བ་ལ། ཀུན་དགའ་བོས། རབ་བཟང༌། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ལ་འཚེ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བཟློག་གོ །རབ་བཟང་གིས་ལན་གསུམ་

དུ་སྨྲས་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་བཟློག་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསན་ཏེ། ང་
དང་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྷན་ཅིག་གཏམ་བྱེད་པའི་ཐ་མ་འདི་ཡིན་གྱིས་ཐོངས་ཤིག་

གསུངས་པས། རབ་བཟང་ནང་དུ་བཏང༌། དེས་ཀྱང་ཞུ་བ་ཞུས་པ་ལ། བཀའ་སྩལ་བ། རབ་བཟང་ངས་ནི་ན་ཚོད་ཉི་ཤུ་དགུ་ལོན་ཏེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལོ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་
ལྷག་ཅིག་ཏུ། །དགེ་བ་གང་ཡིན་ཅི་ཞེས་གསལ་བར་བྱས་གྱུར་ཅིང༌། །རབ་བཟང་
ངས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཡི་ཚེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ཏིང་འཛིན་རིག་པ་རྐང་པ་
དང༌། །ང་ཡིས་རྩེ་གཅིག་སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྒོམས་བྱས་ཏེ། །རིགས་པའི་ཆོས་ནི་
ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པར་བྱས་གྱུར་ན། །འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དག་ན་དགེ་སྦྱོང་གཞན་
ཡང་མེད། ཅེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་
དགེ་སྦྱོང་ཡོད་ཀྱི། དེ་མེད་པ་ལ་དེ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པས། རབ་བཟང་གིས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

394

བདེན་པ་མཐོང་ཞིང༌། ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ། དགེ་སློང་དག་ངས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་མ་བསྟན་པས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ། །དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ངས་སྔོན་གནང་བ་ཡང་མེད། བཀག་པ་ཡང་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་མི་

རུང་བ་བསྟན་ཅིང་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན། རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་པར་མི་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་རུང་པ་བསྟན་ཅིང་མི་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན། རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་འགྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་ཚིག་ཉུང་ཡང་
དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང༌། ཡི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ་རུང་བ་དང་
འགལ་བ་ནི། རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྡུའོ། །ཕྱི་མ་དང་མཐུན་ལ་སྔ་མ་དང་འགལ་བ་
ནི་རུང་བར་རོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གསུངས་ཤིང༌། སྔར་གླེང་གཞི་མ་

བྱུང་བའི་དབང་གིས། ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་གནང་བ་དང་བཀག་པ་གང་ཡང་མེད་
པའི་བྱ་བ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། བྱ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། དགེ་
སློང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་རུང་མི་རུང་བ་ནི། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་
ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས་པས། འདི་ནི་བྱ་བའི་འཇུག་ལྡོག་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་
ཞེས་བྱ་སྒྲོན་མ་དང༌། །འདྲ་བ་གཞན་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རང་གཞན་ལ་ཕན་
པའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་བསླབ་པ་དང༌། སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

395

ནི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བསྔགས་པ་དང༌། བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་རྣམས་ལ་དགེ་
འདུན་ཚོགས་ནས་སྐབས་དབྱེ་བར་གནང་བ་དང༌། དགེ་སློང་གསར་བུས་རྒན་
རབས་ལ་མིང་ནས་འབོད་པར་མི་བྱ་བ་དང༌། རྒན་པས་ཀྱང་ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་སོགས་ཀྱིས་བསྡུ་བ་དང༌། སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་རང༌། སངས་རྒྱས་པ་དང༌། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཞི་བོའི་ས་ཕྱོགས་དྲན་ཅིང༌།

གཞན་ལ་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། མཐོ་རིས་སུ་

འགྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ནས། སླར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་དག་ཞུས་ཤིག་

གསུངས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། སུ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་ཞུས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྟོད་བསལ་ཏེ། དགེ་སློང་དག་ལྟོས་
ཤིགདེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་
གི་ཐ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་
པར་ཞུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་དང༌། བཞི་བ་

དང༌། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང༌། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང༌། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང༌།
སྲིད་རྩེ་དང༌། དེ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། འཕགས་པ་མ་འགག་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
སམ་ཞེས་དྲིས་པས། དེ་ན་རེ། མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལས་འདའོ་ཞེས་མངོན་སུམ་དུ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

396

གསུངས་པ་ཐོས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་ནས་འགོག་པ་ལས་བཞེངས་ནས་ཡང་སྲིད་རྩེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་
པར་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང༌། ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང༌། གསུམ་པ་དང༌། གཉིས་པ་དང༌།

དང་པོ་དང༌། སླར་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་དང༌། བཞི་བ་ལ་

སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་མ་ཐག་ས་གཡོས། སྐར་མདའ་ལྷུང༌། ཕྱོགས་རྣམས་ནི་མེས་ཚིགལྷའི་རྔ་སྒྲ་ཡང་གྲགས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་

འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་ས་གཡོས་པ་ལ་བརྟགས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་ནམ་ལངས་པ་ན་རྩ་མཆོག་གྲོང་གི་གྱད་རྣམས་
ཀྱིས་མེ་ཏོག་དང་སྤོས་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་པས་སྐུ་གདུང་ལ་
མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཞག་རེ་བཞིན་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་དོ། །ཞག་
བདུན་པ་ལ། བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་དང་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་མཆོད་
པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་སྐུ་གདུང་ཤིང་སཱ་ལ་ཟུང་གི་ཚལ་ནས་
བཏེག་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་གྱི་ནུབ་སྒོ་ནས་ཞུགས། ཤར་སྒོ་ནས་འཐོན་ཏེ། གྱད་ཀྱི་
དབུ་རྒྱན་བཏགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་སྤྱན་དྲངས་སོ། །དེའི་ཚེ་སཱ་ལ་ཟུང་
ཚལ་ནས་དབུ་རྒྱན་བཏགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལྷས་མེ་ཏོག་མན་དྷ་ར་བའི་ཆར་ཕབས་པ་པུས་མོ་ནུབ་པ་ཙམ་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་གྱད་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་ཞེན་པར་འདོད་ཀྱང༌། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མ་ཕེབས་པས། སུས་ཀྱང་མེ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

397

སྦར་བར་མ་ནུས་སོ། །དེའི་ཚེ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་འཁོར་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དང་
བཅས་པ་དེར་བྱོན་ནས་སྐུ་གདུང་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་ཏེ་ཕྱག་བྱས་སོ། །འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་པས། རས་ཟུང་མཆོག་ལྔ་བརྒྱ་
ཡང་དུས་དེར་འབྱོར་ཏེ། སྔར་གྱད་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་རས་ཟུང་མཆོག་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་རས་ཟུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟོང་དང་ཆོས་གོས་སྟོང་གིས་དཀྲིས་ཏེ།
སྔོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ་བཞིན་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་གདུང་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་གདུང་སྒྲོམ་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ན་མེ་
རང་འབར་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་སྐུ་གདུང་གི་དྲུང་ན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཎྜི་ནྱ་

དང༌། འཕགས་པ་སྐུལ་བྱེད་དང༌། འོད་སྲུངས་སྟོབས་བཅུ་བ་དང༌། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའོ། །དེ་ནས་གདུང་སྒྲོམ་ཞལ་ཕྱེ་བ་ན་ཚེམས་མཆེ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་
རིང་བསྲེལ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བས་སྒྲོམ་གང་བར་མཐོང་ངོ༌། །དེའི་

ཚེ་རྩ་ཅན་གྱི་གྱད་རྣམས་དང༌། ཡངས་པ་ཅན་པ་དང༌། སེར་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་ཀྱིས། སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་པར་
འདོད་ནས་རྩོད་པར་བརྩམས་པ་ན། བྲམ་ཟེ་བྲེ་བོ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་བཙན་ཞིང་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། སྐུ་གདུང་གི་དོན་དུ་ཕན་
ཚུན་རྩོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བར་བྱས་ཏེ། སྐུ་གདུང་རིང་

བསྲེལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་སྙོམས་པར་བགོས་ནས། ཕྱོགས་བརྒྱད་པོ་སོ་སོ་ལ་གཏད་དོ། །གདུང་སྒྲོམ་ནི་བྲམ་ཟེ་དེས་བླངས། གདུང་སོལ་རྣམས་ཕ་གྲོ་དྷའི་བྲམ་ཟེ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

398

རྣམས་ཀྱིས་བླངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་དང་བཅས་རང་རང་གི་
ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་སོ། ཚེམས་མཆེ་བ་བཞི་

ལས་གཅིག་ལྷའི་ཡུལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྤྱན་དྲངས། གཅིག་ཡུལ་ཚིག་འཛིན་
དང༌། གཅིག་ཀ་ལིང་ཀ་དང༌། ཡང་གཅིག་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ལ་ཐོབ་ཅིང་ཕྱིས་
སུ་ཀླུའི་རྒྱལ་བོས་སྤྱན་དྲངས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང༌། སྤྱན་ལྡན་སྐུ་གདུང་བྲེ་བོ་བརྒྱད་དག་ལས། །བདུན་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པས་མཆོད་པར་
ཐོབ། །སྐྱེས་བུ་མཆོག་དེའི་བྲེ་བོ་གང་ཞིག་ནི། །གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་བོས་
མཆོད། །སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཡི་མཆེ་བ་བཞི་དག་ལས། །མཆེ་བ་གཅིག་ནི་རྩ་གསུམ་
འཇིག་རྟེན་མཆོད། །གཉིས་པ་ཚིག་འཛིན་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་ན། །གསུམ་པ་ཀ་ལིང་

རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་ན་སྟེ། །སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཡི་མཆེ་བ་བཞི་བ་ནི། །གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་
ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོས་མཆོད། །མྱ་ངན་མེད་རྒྱལ་སྐྱ་ནར་བུར་གནས་པས། མཆོད་རྟེན་བདུན་པོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡི་མཐུ་ལས་དབྱིག་འཛིན་འདིར་ཡང་ནི། སྨོན་
ལམ་དངོས་པོས་མངོན་པར་བརྒྱན་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱན་ལྡན་སྐུ་གདུང་དེ་ལ་ནི།
ལྷ་དབང་ཀླུ་དབང་མི་ཡི་དབང་བོ་དང༌། མི་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་བདག་པོས་ཀྱང༌། །རབ་ཏུ་བཀུར་ནས་བཀུར་སྟི་མཆོད་པ་བྱས། །རབ་མཁྱེན་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པ་
སྟོབས་མངའ་བ། །ཤཱཀྱའི་རིགས་འཁྲུངས་མ་ག་དྷར་བྱང་ཆུབ། ཀཱ་ཤིར་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་གྱུར་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་འདས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །
དེ་ཡང་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

399

ཤིང་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གུས་པ་མེད་པ་དང༌། ཕྲད་པར་
དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་

ཟབ་མོ་དག་འཛིན་ཅིང་ཀློག་པ་དང༌། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་ནི་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ན་བཞུགས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མཐོང་ན། དེ་དཀོན་པ་དང༌། ཕྲད་པར་དཀའ་བ་དང༌། མྱ་ངན་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེད་ཅིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའང༌། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ན་ལན་འགའ་
ཞིག་འབྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཨུ་དུམ་ཝཱ་རའི་མེ་ཏོག་བརྒྱ་ལམ་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་འབྱུང་
བ་བཞིན་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལ་དཀོན་པ་དང་ཕྲད་པར་དཀའ་བའི་འདུ་

ཤེས་སྐྱེད་ཅིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་གུས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞལ་ནས་གསུངས་
པའི་མདོ་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་
སྐྱེད་ཅིང་སྐུར་བ་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ། རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་ལྟ་བས་ན། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུན་རིང་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང་

མྱུར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མཛད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་

མཁས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་

མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ཡང་འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ། རྒྱལ་པོ་ནེ་མཱི་ཏ་

ཞེས་བྱ་བས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་དེའི་མ་དུས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

400

ལས་འདས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ལོན་པའི་མྱ་ངན་བསལ་བའི་ཉིན་བཙུན་མོ་ལ་བུ་ཞིག་

བཙས་པ་ན། བུ་འདི་བདག་གི་མྱ་ངན་སངས་པའི་ཉིན་བཙས་པའི་ཕྱིར་ན་མིང་མྱ་

ངན་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །ཡབ་རྒྱལ་པོ་ནེ་མཱི་ཏ་འདས་རྗེས་སུ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཞག་གོ །དུས་ཕྱིས་ཤིག་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་ཉན་ཞིང༌། དགེ་
འདུན་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་སོ། །ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་གནོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་སྔགས་གྲུབ་སྟེ། གནོད་སྦྱིན་གྱི་དམག་དཔུང་ཡན་ལག་
བཞི་བ་མང་དུ་བྱུང་བས། རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་དང་
བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་དང༌། ལི་ཡུལ་དང༌། ཤར་ལྷོ་ནུབ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐུག་
པའི་བར་གྱི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ས་གཞི་དང༌། གླིང་ཕྲན་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ལ་ཡང་དབང་

བསྒྱུར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་ས་སྟེང་བརྒྱན་པར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བ་ན། རིང་བསྲེལ་དགོས་པ་བྱུང་ནས་སྔོན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་
དགྲ་ལ་བགོས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་སྐལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་མཆོད་
རྟེན་ཆེན་པོའི་འོག་ན་གཏེར་དུ་སྦས་ཡོད་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་མི་འགྲེང་བདུན་ཙམ་གྱི་ས་ཐུས་པས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོམ་
རིམ་པ་བདུན་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ༌། །སྒྲོམ་དེ་ཁ་ཕྱེ་བ་ན་དབུས་སུ་སྟོན་པའི་རིང་

བསྲེལ་སྔོན་ཆད་མ་ག་ངྷའི་བྲེ་བོ་ཆེ་གང་ཡོད་པ་འཕེལ་ཏེ། ཁལ་དྲུག་གི་ཚད་ཙམ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

401

བཞུགས་པ་ལས། རིང་བསྲེལ་བྲེ་ཆེན་པོ་གཅིག་བླང་ནས་ལྷག་མ་སྔར་བཞིན་

བཞུགས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོས་བཀའ་བསྒོས་ཏེ། ཕོ་ཉ་དང་ལས་ཀྱི་གྲོགས་ཐམས་ཅད་གནོད་སྦྱིན་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་ཤིང༌།
འཕགས་པའི་བྱིན་རླབས་དང༌། རྒྱལ་པོའི་བསོད་རྣམས་དང༌། གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཉིན་མཚན་གཅིག་ལ་རིང་བསྲེལ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་
རྟེན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཞེངས་ཏེ། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང༌། རྡོ་རྗེ་
གདན་གྱི་བར་སྐོར་དང༌། གཞན་ཡང༌། བྱང་ཕྱོགས་ལི་ཡུལ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མས་མཛེས་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུབ་པའི་རིང་

བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་མ་ག་དྷའི་

པཎྜི་ཏ་ས་དབང་བཟང་པའི་གསུང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ན་ཐཱས་བཀོད་
པ་ལས་འདིར་ཚིག་ཉུང་ངུར་བསྡུས་ནས་བྲིས་སོ། །དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ལྷོ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཉིན་པོ་ནས་རྒྱང་གྲགས་ཁ་ཤས་
འདས་པ་ན་མོན་ཧྲན་རི་བོ་ཟེར་བའི་མདུན་ན། ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་དགོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་དག་དང་ཁང་མིག་མང་པོ་ཡོད། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་

ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་
སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་བཞུགས་པ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་དངོས་སུ་མཇལ།
དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཁྲི་

བཞི་སྟོང་བཞེངས་ནས། མཆོད་རྟེན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་

བསྲེལ་རེ་རེ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

402

ཅན་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་བྱས་པ་ལས། ཙི་ནའི་ཡུལ་དུའང་མཆོད་རྟེན་བཅུ་དགུ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ད་ལྟ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་
ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་ནག་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་
རྟེན་འདི་དང༌། རྒྱ་གར་བྷར་མའི་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་སྟེ། འདི་གཉིས་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས།
ཨ་ཤོ་ཀའི་དགོན་པ་དེའི་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་ཤེས་བྱ་རིན་ཆེན་ཟེར་བས་ཀྱང་
བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་སླར་ཡང་དངོས་སུ་མཇལ་དུ་བཅུག་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་
རྟེན་གྱི་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་གང་སོར་བཞི་བ་ཙམ། ཁྱོན་ལ་སོར་བདུན། བང་རིམ་ལྔ། ཁ་

དོག་སྔོ་ནགངོ་བོ་རྡོ་འདྲ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་གི་
དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་སིལ་ཅོང་འཕྱང་བའི་ནང་དུ་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་ཞེས་ལྷ་
ཁང་དེའི་དཀར་ཆག་ལས་གསུངས། མཆོད་རྟེན་འདི་ཐོག་མར་རྙེད་པ་པོ་ནི། དེ་ཉིད་

ལས། དགེ་སློང་བློ་གྲོས་མཁྱེན་བརྩེ་ཟེར་བའི་མནལ་ལམ་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་བཙུན་པ་
ཞིག་ལས་ཆོས་ཉན་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས། ཁོང་བཞུགས་སའི་མོན་ཧྲན་རི་བོའི་ས་འོག་ནས་ཅོང་གི་སིལ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ཐོས། དེ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས་ཉིན་

གསུམ་པར་མཆོད་རྟེན་འདི་ས་འོག་ནས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ནོར་བུ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་བཞུགས་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཏིང་གིས་

མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་རེད་ཅེས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀོད། སངས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

403

རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚེམས་མཆེ་བ་གཅིགདེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་པ་ཏ་

ཁྲུང་ཟེར་བ་ན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་མི་ཚད་ཙམ་
ཞིག་ཡོད། དེའི་སྒོ་ཁྱིམ་ནང་དུ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་
བདག་གིས་དངོས་སུ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཐོབ་བོ། །
བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལས། ཆོས་འཁོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། །ས་
དཀར་ནན་དང་ལྷ་ཡི་གནས། །བྱིས་པ་གསོད་དང་ཀོ་ཤམ་བྷི། །འབྲོག་དང་མཆོད་
རྟེན་རི་དང་ནི། །འོད་མའི་གྲོང་དང་སྒྲར་བཅས་དང༌། །སེར་སྐྱའི་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་
ཏེ། །འདི་རྣམས་སུ་ནི་ཐུབ་པ་ཡི། །སྐྱེས་མཆོག་ལོ་རེ་ལོ་རེ་བཞུགས། །ཉི་ཤུ་རྩ་

གསུམ་མཉན་ཡོད་དུ། །སྨན་གྱི་ནགས་སུ་ལོ་བཞི་སྟེ། འབར་བའི་ཕུག་གི་གནས་སུ་
གཉིས། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ལྔ༌། །དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ལོ་དྲུག་སྟེ། །ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་

ཁབ་གནས་སུ། །རྒྱལ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་ལ། །ཐུབ་མཆོག་དམ་པ་མྱ་ངན་འདས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཡུན་མི་

རིང་བ་ན། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་བཀའ་བསྡུ་བར་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གང་པོ་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་བསྡུས་ཤིག་གསུངས། དེས་གཎྜི་བརྡུང་བས་དགྲ་
བཅོམ་པ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བའི་ལྔ་བརྒྱ་འདུས་སོ། །དེ་ནས་གང་བོ་རྫུ་འཕྲུལ་
གྱིས་ཤི་རི་ཤ་ཀའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་བ་ལང་བདག་བཞུགས་སར་
བྱོན་ཏེ། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་འདི་
སྐད་དུ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་བ་ལང་བདག་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིགདགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་
ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་མྱུར་དུ་བྱོན་ཅིགཅེས་སོ། །བ་ལང་བདག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

404

སོགས་པ་ཞེས་སྨྲ་བར་རིགས་ན། འོད་སྲུངས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སྨྲའམ། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་ལ་གོམས་པར་གནས་པ་དེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་སམ། ཞེས་སོགས་དྲིས་པས། གང་བོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པས། བློ་ལྡན་བསྟན་པ་གནས་བྱའི་ཕྱིར། །ཉན་ཐོས་
དགེ་འདུན་ཚོགས་ནས་ནི། །དེ་དག་དེར་ནི་འདུས་གྱུར་ཏེ། །ཁྱོད་ལ་སྡོད་དང་དེ་
བརྩོན་བྱེད། །ཅེས་སྨྲས་པ་ན། བ་ལང་བདག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས། ལྷུང་བཟེད་ཆོས་
གོས་རྣམ་གསུམ་མཆོག་འདི་དག །ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དག་ལ་དབུལ་བར་
བགྱིས། །བདག་ནི་ཞི་བ་ཡང་སྲིད་མེད་པར་འགྲོ། །བདག་གི་བསམ་པ་འཕགས་ལ་

བཟོད་པར་གསོལ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མ་བསྟན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེའི་སྐུ་ལ་རང་བྱུང་གི་མེ་འབར་བས་ཞུགས་ལ་བཞེན་ཅིང༌། གདུང་རུས་དང་

མེ་ནམ་མཁར་འཕགས་པ་ལས་ཆུ་རྒྱུན་བཞི་བབས་ཤིང༌། དེ་དག་ལས་ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་བཞིའི་སྒྲ་བྱུང་བ་ནི། ད་ལྟ་དུས་རྣམས་ངན་གྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་རང་གི་

ལས་ལ་བརྟེན། །འགྲོ་བའི་སྒྲོན་མ་དེ་འདས་པས། །ཐམས་ཅད་འགྲོ་བར་འཇུག་པར་རྟོགས། །འདུས་བྱས་བསགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་
སྡུག་བསྔལ་ཉོན་མོངས་ལྡན། །སོ་སོ་སྐྱེས་བོས་བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་དག་བྱེད་པ་མེད་པར་རིགས་པར་བྱ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་དགོངས་པས་བག་ཡོད་ཅིང༌།

བསོད་ནམས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་བརྩོན་བྱ། །འབྱུང་བའི་ཚོགས་ཀུན་སོང་ཞིང་འཇིག་

གྱུར་ཏེ། སྲོག་དང་བཅས་པའི་དཔལ་ནི་གཡོ་བར་གྱུར། །ཐུབ་པ་དེ་ལ་བློ་མཆོག་
ཡང་དག་བཏུད། །རང་གི་དགོངས་པ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱས། །གུས་ཤིང་རབ་ཏུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

405

དད་པས་བླ་མ་དེའི། །ཕྱི་བཞིན་བ་ལང་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟར་སོང༌། །ཞེས་སོ། །གང་བོ་
སླར་བྱོན་ནས་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་དག་ཕུལ་ཏེ།
མགོན་པོའི་སྐུ་ནི་མེད་པར་དེས་ཐོས་ནས། །བསོད་ནམས་ལས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་

སོང༌། །དེ་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་འདི་ཡིན་ཏེ། །དེ་བསམ་དགེ་འདུན་དག་ལ་
བཟོད་པར་གསོལ། །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་གྱུར་བའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ན། འོད་སྲུངས་
ཆེན་པོས་འདི་སྐད་ཅེས། ཇི་ལྟར་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདས། །གཞན་གྱིས་
དེ་བཞིན་རབ་ཞིར་འགྲོ་མི་བྱ། །དེ་བས་ཇི་སྲིད་དགེ་བའི་དོན་བྱ་ཞིང༌། །དབང་ཅན་

ཚོགས་ནས་དེ་སྲིད་བགྲོ་བར་བྱ། །ཇི་སྲིད་བསོད་ནམས་ལས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ།
ཤི་ཤ་ཀ་ཡི་སེམས་མཆོག་བ་ལང་བདག །དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་མི་བསམ་

ཏེ། །འགྲོ་དོན་དགོངས་ཕྱིར་ཚོགས་ནས་བློ་གྲོས་བྱ། །ཞེས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྡུ་
བའི་དགོས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་མ་བྱས་པའི་བར་དུ་དགེ་སློང་རང་དབང་ཅན་སུ་ཡང་
མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་ཁྲིམས་སུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་དགེ་
སློང་རྣམས་ལ་གསུངས་པ། གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་འདིར་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་དགེ་སློང་
མང་པོ་འོངས་ཏེ་གཡེང་བར་འགྱུར་བས། ཡུལ་མ་ག་དྷར་སོང་ལ་ཆོས་བགྲོ་བར་བྱའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ལྗོངས་རྒྱུས་ལ་རིམ་གྱིས་ཤོག་
ཅིགང་ལམ་དྲངས་པོ་ནས་སྔོན་ལ་འགྲོའོ་གསུངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་པ་ན།
རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ཏེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ། རྒྱང་རིང་བོ་ནས་
འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དྲན་ཏེ། གླང་བོ་ཆེའི་སྟེང་ནས་
མཆོངས་སོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བླངས་ཏེ་ས་ལ་བཞག་ནས་གསུང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

406

བ། སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་
པས་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཆར་བྱས་སོ། །འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་
དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་འོང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་བགྲོ་བར་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ཕྱོགས་གང་དུ་ཆོས་བགྲོ་བར་བྱ། འོད་སྲུངས་ཀྱིས། འོད་མའི་ཚལ་དང་བྱ་རྒོད་ཕུང་
པོའི་རི་ལ་དགེ་སློང་མང་བོ་འོང་བས་གཡེང་བར་འགྱུར་ལ། ཕ་གྲོ་དྷའི་ཕུག་ནི་དབེན་
མོད་ཀྱང་གནས་མལ་མེད་དོ་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ལེགས་ཏེ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྟབ་པར་བགྱིའོ། །བདག་ལ་མ་སྤྲན་པར་འོད་སྲུངས་ཁྱོད་
མྱ་ངན་ལས་མ་འདའ་ཞིག་ཅེས་པས། འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཀྱང་གནང་ངོ༌། །དེ་ནས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཕ་གྲོ་དྷའི་ཕུག་ཏུ་བྱོན། དེར་དབྱར་གནས་བར་དགོངས་སོ། །
སྐབས་དེར་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་ཀུན་དགའ་བོའི་སེམས་ལ་བརྟགས་པ་ན།
དྲི་མ་དང་བཅས་པར་མཁྱེན་ཏེ། འཕགས་པ་མ་འགགས་པ་ལ་གསུངས་པ། མ་འགགས་པ་དགོངས་ཤིགའཁོར་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྔགས་པ་ཡིན་ན།
འདིའི་ནང་ན་དགེ་སློང་འདོད་ཆགས་ཅན་དང༌། ཞེ་སྡང་ཅན་དང༌། གཏི་མུག་ཅན་

ཡོད་དོ། །དེར་མ་འགགས་པས་བརྟགས་པ་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་སློབ་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་ནས། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིགདགེ་འདུན་རྣམས་
ནི། དག་པ། གཙང་བ། སྙིང་པོ་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཏེ་ཀུན་
དགའ་བོ་ནི་དུག་གསུམ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་ཀུན་དགའ་བོ་སྐྱོ་བས་འདུལ་བར་གཟིགས་ནས་ཉེས་པ་བརྒྱད་བརྩིས་ཏེ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་

ནང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་བྲི་ཛིའི་གྲོང་དུ་བྱོན།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

407

འཕགས་པའི་མཁན་བུ་བྲི་རྫའི་བུས། །མཁན་པོའི་སེམས་ལ་བརྟགས་པ་ན། །ཉོན་
མོངས་མ་སྤང་བར་ཤེས་ནས། །གཽ་ཏ་མ་ཁྱོད་ནི་བག་མེད་མ་མཛད་པར། །ཤིང་དྲུང་

ཐིབས་པོ་བརྟན་ནས་མྱ་ངན་འདས། །ཐུགས་ལ་ཞོག་སྟེ་བསམ་གཏན་མཛོད་ཅིག་
དང༌། །རིང་བོར་མི་ཐོགས་ཞི་བའི་གནས་འཐོབ་འགྱུར། ཞེས་ཞུས་པས། རང་གི་

སློབ་མ་མཁན་བུའི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་མཛད་པས། དེ་ནས་
མི་རིང་བའི་དུས་གཞན་ཞིག་ན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཀུན་
དགའ་བོ་སླར་ཕ་གྲོ་དྷའི་ཕུག་ཏུ་བྱོན་ཏོ། །
དེར་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་འདུས་པས། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེ་བསྡུ་བ་བོར་བསྐོས་སོ། །ཆོས་སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་
དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་སྣམ་སྦྱར་བཏིང༌། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་གཡས་
ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་ཞིག་མགོ་བོས་བཏུད་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཟབ་པའི་འཁོར་མི་གཡོ་བ་ལ་གཟིགས་

སོ། །དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་ཕན་བཞེད་པ། །རྒྱལ་བས་
གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པ་མཆོག་ནི་གང་བཤད་པ། །ཚེ་དང་ལྡན་པས་མདོ་སྡེ་གསུངས། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་
རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་
གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཝ་ར་ཎ་སིའི་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ན་
བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དགེ་སློང་དགསྔར་མ་ཐོས་པའི་ཆོས། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཚངས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

408

པའི་དབྱངས་ལྟ་བུའི་སྐད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་བསྒྲགས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་དང༌། ཆགས་བྲལ་
མ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་བུའི་གསུངས་སྐད་དེ་ཐོས་
པས། བདག་ཅག་གིས་སྔར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ན། ད་ནི་ཐོས་པའི་ལམ་དུ་གཤེགས་སོ་སྙམ་ནས། སངས་རྒྱས་དྲན་པས་
གཟིར་བར་གྱུར། ལ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་དང་བོ་དང༌།
གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་སོགས་མདོ་སྡེ་གང་དང་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་དགའ་བོས་གསུངས་པ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་དང༌། ལུང་བར་མ་དང༌། ལུང་རིང་བོ་དང༌། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པར་བསྡུས་སོ། །
དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལས་བབས་ཤིང༌། འཕགས་

པ་ཉེ་བར་འཁོར་འདུལ་བ་བསྡུ་བ་བོར་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་ཏེ། སེང་
གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པ་རིམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་བཟླས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བསླབ་པའི་གཞི་དང་བོ་
བཅས་པ་ནི། ཝ་ར་ཎཱ་སིར་ལྔ་སྡེ་ལ། ཤམ་ཐམས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལ། ཆོས་གོས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་
ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་འདུན་ལ་ལྟུང་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཆུ་བུར་མེད་ལ།
སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་འདོན་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ། སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང༌། །དགེ་
བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱ། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

409

རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་བཏོན་པར་གྱུར་ཏོ། ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བབ་པ་
ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་སྤོང་བྱེད་ཀ་ལན་ད་ཀའི་གྲོང་ན་བཞུགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དགེ་སློང་དགདེ་ལྟ་བས་ན་ཕན་ཡོན་
བཅུ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པས། འདུལ་བ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་

བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། ༡དགེ་འདུན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ༢དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དང༌། ༣དགེ་འདུན་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ༤གནོང་མི་བཀུར་

བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ༥ངོ་ཚ་ཤེས་པ་རྣམས་བདེ་བར་
གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ༦མངོན་པར་མ་དད་པ་རྣམས་མངོན་པར་དད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དང༌། ༧མངོན་པར་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌།
༨ཚེ་འདིའི་ཟག་པ་རྣམས་བསྡམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ༩ཚེ་རབས་ཕྱི་མའི་ཟག་པ་

རྣམས་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ༡༠ངའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་
ཕན་པ་ཡངས་པར་གྱུར་བ་ལྷ་དང་མིའི་བར་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡུན་

རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་བསླབ་
པའི་གཞི་འདི་ལྟར་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱི་
བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པ་མཐའ་དག་གོ །
དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་ཁྲི་ལས་བབས་ཤིང༌། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ཆོས་མངོན་པ་བསྡུ་བ་པོར་བསྐོས་ཏེ། སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་འོད་
སྲུངས་ཆེན་པོས། མ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་

བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང༌། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

410

པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་བཟླས་ཏེ་གསུངས་ནས། ཀྱེ་མ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་
བའི་གསུངས་ནི་ཚད་མེད་པ། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྡུས་
པས། །གང་ན་འཇིག་རྟེན་བློ་ངན་མུན་བྱེད་ཆུད་ཟོས་པ། །བློ་གྲོས་རབ་རིབ་བསལ་

བས་སྒྲོན་མར་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། འདི་སྐད་
དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་བསྡུས་པས། ལྷ་རྣམས་ནི་འཕེལ། ལྷ་མ་
ཡིན་རྣམས་ནི་འགྲིབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་བཀའ་བསྡུ་བ་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ། དབྱར་གནས་པ་ཡང་གྲོལ་ཏེ། ཧ་ཅང་ཡུན་མི་རིང་བའི་དུས་གཞན་ཞིག་ན། འོད་སྲུངས་
ཆེན་པོས། བདག་གིས་སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན་མཐའ་དག་བསམ་པར་མི་ནུས་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་བསྡུས་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སྟོན་པའི་གསུངས་བསྒྲུབས་ཤིང༌། ཚངས་སྤྱོད་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱད་
པས། ད་ནི་བདག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ལ་བབ་བོ་དགོངས་ནས། བདག་
གིས་ཐུབ་པའི་མདོ་སྡེ་ནི། །ཡང་དག་བསྡུས་ནས་ཆོས་ལམ་བཞག །གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་བར། །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདི་གནས་འགྱུར། །ངོ་ཚ་མེད་
རྣམས་ཆད་པས་བཅད། ངོ་ཚ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཟུང༌། །བདག་གིས་ཕན་དང་

དགེ་བྱས་པས། །བདག་ནི་མྱ་ངན་འདས་དུས་བབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་
ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱོངས་ཤིག །ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
ཤ་ནའི་གོས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ། དེ་ལ་བསྟན་པ་གཏོད་ཅིག་ཅེས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་
བསྟན་པ་གཏད་དོ། །

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

411

དེ་ནས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་དྲུང་དུ་
ཕེབས་ཏེ་མཆོད་ཅིང༌། ཀླུའི་གནས་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུའང་ཕེབས་ནས་སྟོན་
པའི་མཆེ་བ་བཞི་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། སླར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ནས། རྒྱལ་པོ་མ་
སྐྱེས་དགྲ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་གསུང་བར་འདོད་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ཉིད་གཞན་དུ་

སོང་བས་མ་ཕྲད་དོ། དེ་ནས་རི་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་བྱོན་ནས། རི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་
གསུམ་པ་ཅན་དེའི་དབུས་སུ་རྩ་བཏིང་བ་ལ་བཞུགས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་འདི་སངས་

རྒྱས་བྱམས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་

བསྟན་པ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རི་ཁ་ཟུམ་སྟེ། དེའི་དབུས་སུ་མ་ཉམས་པར་གནས་པར་
གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལུས་བལྟར་འོང་ན་རི་ཁ་ཕྱེ་ནས་མཐོང་བར་གྱུར་
ཅིགཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་མ་ཐག་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་
བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཐུགས་སྨོན་མཛད་དེ། སྟོན་པས་གནང་བའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་
གོས་སྐུ་ལ་གསོལ། གློ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ། ཆོ་འཕྲུལ་དང་བཅས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་སྣ་ཚོགས་བྱུང༌། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དོ། དེ་ནས་རི་གསུམ་པོ་ཁ་ཟུམ་སྟེ་གཅིག་ཏུ་

གྱུར་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོས་ཚོར་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་
དུ་འོངས་པ་ན། རི་གསུམ་ཁ་ཕྱེ་བས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་
སྐུ་གདུང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། རྒྱལ་པོ་ལ། གང་གི་ཚེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

412

དེའི་ཚེ། བྱམས་པའི་འཁོར་འདུས་པ་དང་བོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་ཕྲག་
དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་དང་བཅས་པ་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་གཤེགས་ནས། འོད་སྲུངས་ཆེན་
པོའི་གདུང་རུས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པས་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས། ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གིས་དགྲ་བཅོམ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་
གསུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་ཕྱིར་འོང་བ་ན་རི་གསུམ་པོ་ཡང་ཁ་ཟུམ་མོ། །རི་དེའི་རྩེ་
མོར་རྒྱལ་བོས་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་སོ། །
དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཏེ། འགྲོ་བ་མང་བོ་
སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་
འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་བོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བསམ་སྟེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་སྟོང་ལ། ལོ་ལྔའི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟབས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །སྒྱུ་མའི་རིག་སྔགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བྷ་ར་དྷ་

ཛ་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་པས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པས། བྷ་ར་དྷྭ་ཛ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱད་བདེན་པ་ལ་བཀོད་དོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་ལོ་ལྔར་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་དུས་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། ཤ་ནའི་གོས་
ཅན་ལ་གསུང་བ། བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུ་བ་བྱས་ཟིན་

གྱི། ད་ནི་ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་བ་བྱོས་ཤིག་བྱས་པས། དེས་ཀྱང་འཕགས་པའི་བཀའ་

ལྟར་བགྱིའོ་ཞེས་ཁས་བླང་ངོ༌། །དེ་ནས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས། རིམ་གྱིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འཛིན་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

413

ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་ཆེན་
པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་ང་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པ་ན། ད་ནི་ངས་

ཁྱོད་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལེགས་པར་སྐྱོངས་ཤིག་རྗེས་སུ་
གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བརླག་གི་ཚོང་དཔོན་སྦས་པའི་བུ་ཉེར་སྦས་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་བསྟན་
པ་གཏོད་ཅིག །དེ་ནི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། མཚན་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པས། ཉེར་སྦས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་སྔ་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་དགེ་སློང་ཁྲི་ཙམ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་དེ། དུས་
གཞན་ཞིག་ན་ཆུ་བོ་གཱང་གའི་དབུས་སུ་བྱོན། དེར་ས་གཞི་སྤྲུལ། དྲང་སྲོང་ཞིག་

འཁོར་ལྔ་བརྒྱས་བསྐོར་ནས་འོངས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་
རྫོགས་སོ། །དེའི་ཚེ་གསོལ་བ་བྱས་པ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་

ཐོབ། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །དྲང་
སྲོང་འདི་རྣམས་ཉི་མའི་གུང་ལ་ཆུ་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་པས་ན། ཉི་མའི་གུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། ཆུ་དབུས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཞེས་གྲགས། དྲང་
སྲོང་གི་གཙོ་བོ་ལ་ཉི་མའི་གུང་བ་ཆེན་པོ་དང༌། ཆུ་དབུས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་གུང་བ་ཆེན་པོ་ལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་བསྟན་པ་སྲུངས་ཤིག །ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་མཐུན་ཞིང༌། གནས་

མལ་གྱི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པས། དེར་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གྱིས་ཤིག་གསུངས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

414

པས། དེས་ཀྱང་ཁས་བླངས་སོ། །
དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་བཞི་བཅུར་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་

ཆུ་དབུས་དེར་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །སྐུ་གདུང་ལ་རང་བྱུང་གི་མེས་ཞུགས་ལ་
བཞེན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་གར་བུ་ལྟ་བུའི་ཆ་གཉིས་སུ་གྱུར་པས། ཆ་གཅིག་སྤོང་བྱེད་པ་
དང༌། ཆ་གཅིག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་བྱས་སོ། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་གུང་བ་ཝ་ར་ཎཱ་སིར་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ལུང་འབོགས་
པར་བྱེད། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ལའང་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྗེས་
སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་གུང་བ་འཁོར་དགྲ་བཅོམ་པ་མང་པོ་དང་བཅས་རྫུ་འཕྲུལ་
གྱིས་ནམ་མཁའ་ནས་གཤེགས་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཨུ་ཤི་རིར་བྱོན། དེར་ཁྱིམ་བདག་
ས་ཛ་ཞེས་བྱ་བས། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་བསྡུས་ཏེ། དུས་སྟོན་གྱི་མཆོད་པ་ལོ་
གཅིག་བྱས་པས། དགྲ་བཅོམ་པ་བཞི་ཁྲི་དགུ་སྟོང་འདུས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་

གུང་བས་དེར་ལོ་གསུམ་དུ་ཆོས་བསྟན་པས། བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ལྷག་པར་དར་བར་གྲགས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་གུང་བ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཁ་
ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། ཀླུ་གནས་པའི་མཚོ་འགྲམ་དུ་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཀླུའི་རྒྱལ་

བོ་ཨོ་དུ་ཀསྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྲོས་བས་རྫི་ཆར་དྲག་པོ་ཕབས་ཀྱང༌། འཕགས་པའི་ཆོས་
གོས་ཀྱི་མཐའ་མ་གཡོས། མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆར་ཕབས་པ་རྣམས་མེ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པས། ཀླུ་དངོས་སུ་འོངས་ནས། འཕགས་པ་ཅི་བཞེད་ཟེར། འཕགས་པས་ས་
གཞི་བྱིན་ཅིག་གསུངས། ས་གཞི་ཅི་ཙམ། སྐྱིལ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པའི་སའོ། འོ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

415

ན་འབུལ་ལོ་ཟེར། འཕགས་པས་སྐྱིལ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དགུ་གནོན་
པར་མཛད་པས། ཀླུ་ན་རེ། འཕགས་པ་ལ་འཁོར་ཅི་ཙམ། ལྔ་བརྒྱའོ། །དེ་ལས་གཅིག་

མ་ཚང་ན་སླར་འཕྲོག་གོ་ཟེར་བ་ན། ས་འདིར་སྟོན་པས་ལྷག་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་
ཡུལ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ན། གང་ན་སློང་བ་བོ་ཡོད་པ་དེར། སྦྱིན་པ་བོ་ཡང་ཡོད་
དགོས་པས། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་མང་བོ་ཡང་ཡོད་དགོས་སོ་གསུངས། དུས་མི་
རིང་བར་ཨུ་ཤི་རི་ནས་འཁོར་ཉི་མའི་གུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང༌། ཝ་ར་ཎཱ་སི་ནས་བྲམ་ཟེ་
དང་ཁྱིམ་བདག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་འོངས་སོ། འཕགས་པ་ཉི་མའི་གུང་
པ་ཉིད་བཞུགས་པའི་དུས་ཉིད་ན། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དགུ་དང༌། གྲོང་མང་པོ་དང༌།
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གཅིག་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་གཉིས། དགེ་འདུན་མང་བོ་དང་
བཅས་པས་ཡུལ་དེ་བརྒྱན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཁ་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་རྫུ་འཕྲུལ་

གྱིས་རི་བོ་སྤོས་ངད་ལྡང་དུ་ཁྲིད་དེ། མེ་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཀླུ་
རྣམས་བཏུལ་ཚེ། ཀླུ་དེ་དག་གིས། འཕགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲིབ་མས་ནོན་པའི་
གུར་ཀུམ་རྣམས་འབུལ་ཟེར་བ་ལ། འཕགས་པས་ཆོས་གོས་ཆེན་པོར་སྤྲུལ། དེའི་

གྲིབ་མའི་འོག་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གུར་ཀུམ་བླངས་ཏེ། སླར་བྱོན་ནས་ཁ་ཆེའི་

ཡུལ་གུར་ཀུམ་སྐྱེ་གནས་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་
བའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་གསུངས། དེ་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་གུང་བ་ཁ་ཆེའི་

ཡུལ་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞུགས་ནས། ཡུལ་དེ་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང༌།

བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མའི་

གུང་བ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

416

མཉན་ཡོད་དུ་བཞུགས་ནས་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ཆོས་བསྟན་པས། དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་ཙམ་བྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་གནོད་སྦྱིན་གདུག་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས། མ་ག་དྷ་
ལ་སོགས་པར་རིམས་ནད་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ། མི་ཕྱུགས་མང་པོ་ཤི་བས། མ་ག་དྷ་བ་

རྣམས་ཀྱིས། མཉན་ཡོད་ནས་འཕགས་པ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། དེ་གཉིས་འདུལ་བར་

གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གནོད་སྦྱིན་གཉིས་གནས་པའི་རི་གུརྦ་ཞེས་
བྱ་བར་གཤེགས་ཏེ། དེ་གཉིས་གནས་པའི་ཕུག་པར་བཞུགས་པ་ན། གནོད་སྦྱིན་དེ་
གཉིས་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་ཁྲོས་པས་བྲག་ཕུག་རྡིབ་པའི་ཚེ། ཡང་ཕུག་པ་གཞན་ཞིག་

བྱུང་ནས་འཕགས་པ་དེར་བཞུགས་པར་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་སོང་བ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མེ་སྦར་རོ། །འཕགས་པས་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བའི་མེ་སྦར་བ་ན། དེ་
གཉིས་སྐྲག་སྟེ་བྲོས་པའི་ཚེ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་མེ་འབར་བས་འགྲོ་ས་མ་རྙེད་
པར་འཕགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ན་མེ་རང་ཞིའོ། །དེ་ནས་དེ་གཉིས་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ་དང་བསླབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད་པས། རིམས་ནད་ཀྱང་ཆད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་

ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པས། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་མང་བོ་ཞིག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌།
།དེ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དྲུག་ན་གནས་པའི་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ལ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱལ་བོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་བུ་རྒྱལ་བོ་ལག་བཟང་གིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་

ཙམ་ལ། དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང༌། དེའི་འོག་ཏུ་ལག་བཟང་གི་
བུ་རྒྱལ་པོ་གཞུ་བཟང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བསྐྱངས་ནས་བསྟན་པ་ལ་

བསྙེན་བཀུར་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་གཞུ་བཟང་གི་འཁོར་དང་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་
ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཞིག་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ༌། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

417

དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུར་ཁྲོད་བསིལ་བའི་ཚལ་དུ་དབྱར་གནས་
པར་མཛད་དོ། །དགག་དབྱེའི་ཚེ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟ་ཞིང་སོང་བས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མི་སྡུག་པའི་ཏིང་འཛིན་ཐོབ་ཅིང༌། མི་རིང་བར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་སྔ་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་པས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ནི་འབུམ་ཙམ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ནི་ཁྲི་ཙམ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །དེ་
ནས་འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས། ཉེར་སྦས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །ཞག་བདུན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་

ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས། འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ། ཡུལ་ཙམྤ་ཁར་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ཆུ་བོ་གཱང་ག་བརྒལ་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཤེགས་ནས་ཡུལ་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བར་བཞུགས་སོ། །དེར་ཁྱིམ་བདག་བ་སུ་ས་ར་ཞེས་བྱ་བས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་པ་བསྡུས་ནས་དབྱར་གནས་
པར་མཛད་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་སོ། འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ཀྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་པས། དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་

བྱུང་ངོ༌། །དེ་ནས་རིའི་རྒྱལ་བོ་གན་དྷ་རང་བྱོན་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཆེ་
མང་བོས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནས་ནུབ་བྱང་མཚམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བརླག་ཏུ་བྱོན་པ་ན། སྒོ་དྲུང་དུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་སར། གྱད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ན་ཊ་
དང་བྷ་ཌྜ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གཏམ་དུ་གླེངབ་ལས། འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ཀྱི་བསྔགས་
པ་བརྗོད་ཅིང༌། ཤ་ར་ཏེ་མགོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

418

གཙུག་ལག་ཁང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར། འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་
གནས་འཆའ་བར་བྱེད་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྨོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་ཉེ་

སྦས་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་བྱོན་པ་མཐོང་བས། ཨེ་མའོ། རིང་མོ་རིང་མོ་ནས་དབང་པོ་
དུལ་བ། གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཕེབས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ཡིན་ཡང་

དག་གོ་ཞེས་མདུན་བསུས་ནས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ལེགས་སམ་ཞེས་དྲིས་པས། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ་གསུངས། གྱད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་གཉིས་

ཀྱིས་དད་གུས་ཆེན་པོས། མགོ་བོའི་རི་ལ་ཡོད་པའི་གར་མཁན་དཔའ་བོའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཕུལ། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་དོ། དེར་འཕགས་པས་ཆོས་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཁྱིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །དུས་
གཞན་ཞིག་ན་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་འདུས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཅིང་བཞུགས་པའི་ཚེ། བདུད་
སྡིག་ཅན་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྲས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་བོ། །དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ཞིག་གྲོང་
ཁྱེར་དུ་སོང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་མཉན་པར་བྱེད་དོ། །ཉིན་གཉིས་པ་ལ་གོས་
ཀྱི་ཆར་དང༌། ཉིན་གསུམ་པ་ལ་དངུལ་གྱི་ཆར་དང༌། ཉིན་བཞི་པ་ལ་གསེར་གྱི་ཆར་
དང༌། ཉིན་ལྔ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཆར་ཕབས་པས། ཆོས་ཉན་པའི་ཚོགས་
པ་ཤིན་ཏུ་བྲི་བར་གྱུར་ཏོ། །ཉིན་དྲུག་པ་ལ། བདུད་སྡིག་ཅན་རང་ཉིད་གར་མཁན་གྱི་
ཆས་སུ་བྱས། བུ་དང་བུ་མོ་ཆུང་མ་རྣམས་ཀྱང་ལྷའི་གར་མཁན་གྱི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས། གར་མཁན་ཕོ་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱུང་སྟེ། གར་གྱི་བཀོད་པ་དང༌། སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ལྟད་མོ་སྣ་ཚོགས་དང༌། གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དབྱངས་སྙན་པོས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་བསྒྱུར་བས་ཆོས་ཉན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

419

འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱོན་ཏེ། ཨེ་མ་ཧོ། སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་གར་ལེགས་ཀྱི། བདག་གིས་ཀྱང་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་གདགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རེ་རེ་
བཞིན་མགོ་དང་མགྲིན་པར་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་རེ་བཅིངས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་
འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྡིག་ཅན་འཁོར་བཅས་རྒས་ཤིང་ཁོགས་པ། མི་སྡུག་པ།
གོས་ཧྲུལ་བ། མགོ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་རོ་རུལ་བ་བཅིངས། མགྲིན་པར་ཁྱི་རོ་བམ་པ་སོགས་
བཏགས་པ་དྲི་ངན་ཕྱོགས་བཅུར་ལྡང་བས། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱུགས་བྲོ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །དེའི་ཚེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་དེར་སྐྱོ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་སྐྱུག་བྲོ་བས་སྣ་བ་བཀག་ཅིང་ཕྱིར་ཕྱོགས་
པས་འདུག་གོ །དེ་ནས་འཕགས་པས། སྡིག་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་འཁོར་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
འཚེ། དེས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་བཟོད་པར་མཛོད་ལ་བདག་ཅག་བཅིངས་པ་ལས་

ཁྲོལ་ཅིགའཕགས་པས་ངའི་འཁོར་ལ་མི་འཚེ་ན་དེ་ལྟར་བྱའོ་གསུངས། དེས། བདག་
གི་ལུས་ཞིག་པར་གྱུར་ཅིང་མི་འཚེའོ་ཟེར། དེ་མ་ཐག་བདུད་ཀྱི་ལུས་སོགས་རྣལ་དུ་
གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །བདུད་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཽ་ཏ་མ་
ལ་མཐོ་འཚམ་པར་བྱས་ཀྱང༌། དེ་ནི་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་སོ། །ཉན་
ཐོས་རྣམས་ནི་ཕ་རོལ་གནོད་པ་སྟེ། ངས་རྩེད་མོ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ལ་ཡང་འཕགས་
པས་བདག་བཅིངས་སོ་ཟེར། འཕགས་པས། ངས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་ཤིང་

ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པས། སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མཐོང་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མ་མཐོང་བས། སྡིག་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་སྐུའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་ཅིག་གསུངས་

པས། དེས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་བ་ན།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

420

འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་སྤྱི་བོར་བཞག་མ་ཐགབདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་མ་བཟོད་པར་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཕྱག་བྱེད་མི་རིགས་ཞུས་པས། སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ས་དང་ཤིང་སོགས་ལ་གྲུབ་པའང་ཕྱག་གི་གནས་ཡིན་པས། སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་འོས་གསུངས། དེ་ནས་བདུད་འཁོར་བཅས་
ཀྱང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཚུལ་དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་འགྱུར་ཞིང་དད་

པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་སོ། །འབྲས་ཀྱི་ཆར་བབས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་

རྩ་བས་བསྐུལ་བའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདུས་པ་ལ། ཞག་
དྲུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཆོས་གསུངས་པས། ཉིན་བདུན་པ་ལ་སྐྱེ་བོ་
འབུམ་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་གར་མཁན་དཔའ་བོས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་

བཞུགས་ཤིང༌། ཕུག་པ་ཞིག་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། བརྒྱར་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས།

དཔངས་སུ་ཁྲུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེར་འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་ཤིང་བུ་སོར་བཞི་བ་རེ་འཕངས་པས།
དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཚུལ་དེ་ཁོ་ནས་ཕུག་པ་དེ་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་
གྲགས་སོ། །སྐབས་དེར་ཡུལ་འཕགས་རྒྱལ་དུ་བྲམ་ཟེ་ནོར་མང་བོ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། བུ་དྷི་ཏི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། མཁས་པ། གསལ་བ། ཡིད་གཞུངས་
པ། རིག་བྱེད་བཞི་དང་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་བར་གྱུར་
ནས། འཁོར་བྲམ་ཟེ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་འཚེ་བ་མེད་པའི་རིག་པ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དུས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

421

གཞན་ཞིག་ན། ཡུལ་བཅོམ་བརླག་ཏུ་སོང་ནས་གར་མཁན་དཔའ་བོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ། །དྷི་ཏི་ཀ་

འཁོར་བཅས་ལ། འཕགས་པས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བདུན་བསྟན་པས། ཞག་བདུན་གྱི་བྲམ་ཟེ་ལྔ་བརྒྱས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གྱུར་ལ། དྷི་ཏི་ཀ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་
རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་ཉེ་
སྦས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་སོ།
འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀས་གྲོང་ཁྱེར་དྲུག་པོ་རྣམས་སུ་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ལུང་ཕོགས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་སོ། །
སྐབས་དེར་ཐོ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་རྒྱལ་བོ་མི་ན་ར་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ།
རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དེ་བ་རྣམས་ནམ་མཁའི་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་དད་དོ། །དུས་ལན་
གཅིག་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་དང༌། ཡུལ་མི་མང་བོས་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་
མཁའི་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀ་འཁོར་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་
དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའ་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ནས་མཆོད་པའི་སར་བཞུགས་

སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་འཁོར་བཅས་ནམ་མཁའི་ལྷ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱག་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་ལ། འཕགས་པས་ཆོས་བསྟན་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྟོང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ལ། སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
བསླབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད་དོ། །དེར་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་པས་དགེ་སློང་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་ཞིང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སྟོང་ཙམ་བྱུང་ངོ༌། །དེར་ཁ་ཆེའི་

ཡུལ་གྱི་གནས་བརྟན་མང་བོ་ཡང་ཕེབས་ཤིང༌། རྒྱལ་བོ་མི་ན་ར་དང་དེའི་སྲས་ཀྱི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

422

དུས་ཁོ་ན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བཞེངས་ཏེ། དེར་དགེ་འདུན་མང་བོས་གང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀཱ་མ་རུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ན། བྲམ་ཟེ་
སི་དྷི་ཞེས་བྱ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་བོ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་འཁོར་སྟོང་ཕྲག་མང་བོ་དང་བཅས་པས་ཉི་མ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ཉི་མ་མཆོད་
པའི་དུས་ཤིག་ན། འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབུས་ནས་འོད་ཟེར་མང་བོ་སྤྲོ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་བྱོན་ནས་བཞུགས་
སོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཉི་མ་ཡིན་པར་བསམ་སྟེ། མཆོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ།
ཆོས་བསྟན་པས། ཤིན་ཏུ་དད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། འཕགས་པའི་སྐུ་དངོས་སྣང་བར་
བྱས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པས། བྲམ་ཟེ་དེས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ༌། །བྲམ་ཟེ་དེས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ། ཕྱོགས་བཞིའི་

དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་དུས་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྷག་པར་དར་བར་གྱུར་ཏོ། །
ནུབ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཝ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་དྲེགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་མང་བོས། ར་སྐྱེས་དང༌། བ་ལང་མང་བོ་བསད་དེ། ཤ་ཁྲག་གིས་

སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་དོ། །ལན་གཅིག་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པའི་སར་འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀ་བྱོན་
ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པས། དེ་རྣམས་སྡིག་པའི་ལས་ལ་འགྱོད་ཅིང་སྡིག་
པ་ཞི་བའི་ཐབས་ཞུས་པས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། བསླབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད་
དོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ཅན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལ་བརྩོན་པར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

423

བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀས་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་བོར་བསྐྱངས་ཏེ། སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པའི་མཐར། ཚོང་དཔོན་གྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་འཕགས་པ་

ནག་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ནག་པོས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཏེ། འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་གདམས་ངག་ཕོག་པས། འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་སོགས་རྒྱུན་མི་
ཆད་པར་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །ནམ་ཞིག་ན། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་
དགེ་སློང་གནས་བརྟན་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གདུག་པ་གཏུམ་པ། མང་དུ་ཐོས་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞིག་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞིང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་འགོད་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ཅུང་
ཟད་རྩོད་པར་གྱུར་ཏོ། དེའི་ཚེ་མ་རུའི་ཡུལ་གྱི་པུསྐ་ར་ཎི་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་གནོད་སྦྱིན་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བས་འཚོ་བ་སྦྱར་ནས། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་
འདུན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་སོ། དགེ་འདུན་རྣམས་འདུས་པའི་དབུས་སུ། འཕགས་པ་

ནག་པོས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཡང་ཡང་བསྟན་ཏེ། ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་འདས་པ་ན།
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་སློང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་སྟེ།
བདེན་པ་མཐོང་ངོ༌། །གནས་བརྟན་གནས་པ་ཡང་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་དོ། །
སྐབས་དེར་སེང་ག་ལའི་གླིང་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡན་སེང་གེ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་འདུན་ས་ན་གནས་པའི་ཚེ། ཚོང་དཔོན་ཞིག་གིས་ཤིང་ལས་གྲུབ་

པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་ཞིག་ཕུལ། རྒྱལ་པོས་འདི་ཅི་ཞེས་དྲིས་པས། ཚོང་དཔོན་དེས་
སངས་རྒྱས་ནས་བརྩམས་ཏེ། འཕགས་པ་ནག་པོའི་བར་གྱི་ཆེ་བ་རྣམས་བརྗོད་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

424

དོ། །རྒྱལ་པོ་དགའ་སྟེ། འཕགས་པ་ནག་པོ་གདན་འདྲེན་པའི་ཕོ་ཉ་བ་མངགས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ནག་པོ་འཁོར་བཅས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ནས་བྱོན་ཏེ། སེང་ག་ལའི་གླིང་དུ་བབས་ཤིང༌། རྒྱལ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མདུན་བསུས་ཏེ།
འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་འཕྲོ་བ་དང་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་བཅས་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཏུ་གཤེགས་སོ། །ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་ནས་ཆོས་བསྟན་
པས། འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་མང་བར་གྲགས་སོ། །གླིང་དེར་འཕགས་པ་ནག་པོས་
གཙུག་ལག་ཁང་དང༌། དགེ་འདུན་མང་བོ་འཕེལ་བར་བྱས་སོ། །རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་བྷ་རུ་ཀ་ཙྪ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ། སྐྱ་སེང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱལ་རིགས་མཐོང་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྲས་ཤིག་ཡོད་པའི་མིང་ལ་ལེགས་མཐོང་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་
ཆེར་སྐྱེས་ནས་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དང་མཉམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན། ལེགས་མཐོང་མང་པོ་དང་བཅས་སྐྱེད་མོས་
ཚལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་སུ་ཀ་ཡ་ན་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་བཅས་བྱོན་པ་
མཐོང་བས། ལྷག་པར་དད་དེ། ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་

གོ །དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ན། ལེགས་མཐོང་གིས་སྟན་དེ་ལ་འཁོད་
བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་ནག་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་
ཏེ། ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མཛད་པའི་མཐར། འཕགས་པ་ནག་པོས། དགྲ་བཅོམ་པ་ལེགས་མཐོང་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཀུ་ཤ་བ་ན་ཞེས་བྱ་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་གིས། འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་ལུང་ཕོགས་ཏེ་བསྟན་པ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

425

བསྐྱངས་ལ། སྐབས་དེར་ནུབ་ཕྱོགས་སིན་དྷུ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་ན། གནོད་སྦྱིན་མོ་
ཧོང་ག་ལ་ཙཱི་ཞེས་བྱ་བ། མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་ཞིག་གནས་ཏེ། དེས་ཡུལ་མི་

རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཚེ་བར་བྱེད་དོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན། འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་གིས་དེ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས། སིན་དྷུའི་གྲོང་དུ་བསོད་སྙོམས་
བླངས་ཏེ། གནོད་སྦྱིན་དེའི་གནས་སུ་བསོད་སྙོམས་བཞེས་པས། དེས་བསམ་པ་
འདི་ནི་དགེ་སློང་ལམ་འཁྱམས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པའི་

བཀྲུ་ཁུ་གནས་དེར་ཕོ་བས། གནོད་སྦྱིན་མོ་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ། རྡོ་དང་མཚོན་ཆ་ཆར་
ལྟར་ཕབས་ཀྱང༌། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །འཕགས་པས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་མེ་སྦར་ཏེ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མེར་གྱུར་པ་ན། གནོད་སྦྱིན་མོ་ཉིད་ཚིག་པར་འཇིགས་ནས་

འཕགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང༌། དེ་ལ་འཕགས་པས་ཆོས་བསྟན་ནས་བསླབ་
པའི་གནས་ལ་བཀོད་དོ། །གཞན་ཡང༌། ཕྱིས་སུ་འདུལ་བ་བོ་མི་འབྱུང་བར་མཁྱེན་
ཏེ། བསྟན་པ་འདི་ལ་མི་དད་པའི་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་བརྒྱ་ལྔ་ཙམ་བཏུལ་བར་གྲགས་
སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པས། ཡུལ་དེ་རྣམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་མང་བོ་འཕེལ་ཞིང༌། གླིང་ཕྲན་མང་

པོར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་བྱས་ལ། རྒྱ་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུའང་ཆོས་ཅུང་ཟད་དར་བར་མཛད་ནས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། མཁྱེན་པས་དུས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱབ། །བརྩེ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

426

བས་འགྲོ་ཀུན་སྙོམས་པར་བུ་བཞིན་དགོངས། །ནུས་པས་སྐལ་ལྡན་འཁོར་བའི་
འཇིགས་ལས་སྐྱོབ། །འདྲེན་པ་དོན་ཀུན་གྲུབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཚོ་དང་རྫིང་བུ་

མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་རུ་ཤར་བའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །དངོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ། །མྱ་ངན་འདའ་སྟོན་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །བདེ་གཤེགས་སློབ་མ་སྲས་དང་བཅས་པ་ནི། །གང་དུ་གཤེགས་ཤིང་བཞུགས་

པའི་གནས་རྣམས་དང༌། །སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་ཚེམས་ཀྱི་མཆེ་བ་བཞི། །རིང་སྲེལ་
མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྐྱེས་སློབ་མའི་

ཚོགས། །བསྟན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་མཛད་རྟ་མཆོག་བདུན་གྱིས་དྲངས་པ་ཡི། །བསྟན་པའི་ཉི་མ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཤར། །ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བོའི་
ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །སྟོན་པར་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས། །འོད་
སྲུངས་རིགས་ལས་འཁྲུངས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེ། །སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་འོད་
སྲུངས་ཆེན་པོར་འདུད། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཀུན། །སྡེ་སྣོད་གསུམ་
དུ་བསྡུས་ནས་ཆོས་ལམ་བཞག །སློབ་མའི་སློབ་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་
དེ། །ཐུབ་བསྟན་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀའ་དྲིན་མཛད། །གང་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་རྫོགས་ན་ཡང༌། །སྐུ་གདུང་རིན་ཆེན་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །མི་འཇིག་བྱིན་
བརླབས་འགྲོ་ཕན་རྒྱ་ཆེན་པོ། །འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང༌། །ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བས་བཀུར་སྟི་སེང་ཁྲིའི་སྟེང༌། །དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་སྣམ་སྦྱར་གདན་དུ་
བཏིང༌། །གླེང་གཞི་མཚམས་སྦྱོར་དང་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཀའ། །ཇི་བཞིན་གསུངས་

མཛད་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ། །འཕགས་པ་སྤྱན་སྟོང་མངའ་བས་དམ་ཆོས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

427

ཆར། །ཇི་སྙེད་བབས་པ་ཁྱོད་ཐུགས་འཛིན་མར་འཁྱིལ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས། །རི་མོར་བགྱིས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ཞབས། །ཐུབ་པས་
ལུང་བསྟན་འཕགས་པས་བཀའ་བསྒོས་ལྟར། །ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནི་བསྟན་པའི་འབྱུང་

གནས་སུ། །བྱེད་པོ་དགྲ་བཅོམ་ཉི་མའི་གུང་བ་ཞེས། །གྲགས་པའི་རྫ་རྔ་འཇིག་རྟེན་
ཀུན་གྱིས་བརྡུང༌། །མཚན་དཔེ་བྲལ་ཡང་འགྲོ་ཕན་སངས་རྒྱས་དང༌། །འདྲ་བར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པ། །འཕགས་པ་ཉེ་སྦས་རྣམ་ཐར་བསམ་པའི་

ཚེ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་སྐམས་པའང་སྲིད་དོ་སྙམ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་
མངའ་བརྙེས་ཏེ། །ངོ་མཚར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་འགྲོ་དོན་མཛད། །འོད་ཀྱི་དྲ་བས་
ནམ་མཁའ་གང་བཞིན་དུ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བྱོན་དྷི་ཏི་ཀ། སེང་ག་ལ་ཡི་

གླིང་དུ་འགྲོ་དོན་མཛད། །ལྟ་ངན་ལམ་ཞུགས་ཡང་དག་ལྟ་ལ་བཀོད། །གཙུག་ལག་ཁང་མང་བཞེངས་ནས་དགེ་འདུན་སྡེ། །རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མཛད་འཕགས་པ་ནག་པོ་བ། །འབྱོར་བ་ཆེ་བས་གནོད་སྦྱིན་མཛོད་ལ་འགྲན། །འཕྲིན་ལས་ཆེ་བས་ཡངས་
པའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱབ། །རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བས་ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་བཏུལ། །ལེགས་མཐོང་ཟླ་
བ་ཐུབ་བསྟན་ནམ་མཁའི་རྒྱན། །བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་
ལ། །སངས་རྒྱས་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་ཞེས་སུ་གྲགས། །བསྟན་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་བྱེད་
པ་བྱས། །ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཞིང༌། །ཉོན་མོངས་མེད་
པའི་ཏིང་འཛིན་འོད་སྟོང་ཅན། །བསམ་གཏན་ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་ཤར་བའི་ཚེ། གང་ལ་
དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་ཀུན་རྟོགས་ལས། །ཆགས་སོགས་མུན་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་བྲལ། །རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེང༌། སྨོན་ནས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

428

ཤེས་པ་མཁྱེན་པའི་ཏིང་འཛིན་མཚོར། །གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཡུལ་གྱི་ཟླ་སྐར་
སོགས། །སྨོན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་འདྲེས་སོ་སོར་འཆར། །ཆོས་དོན་ངེས་ཚིག་སོ་སོ་
རིག་པ་ཡིས། །མིང་དང་དོན་དང་ངག་རྣམས་ཐོགས་མེད་ཤེས། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་
རིག་པས་འབེལ་གཏམ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་ཐག་ཐོགས་མེད་པར་འཆད། །སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་འདས་པ་མཁྱེན། །ལྷའི་མིག་མངོན་པར་ཤེས་
པས་མ་འོངས་མཁྱེན། །ཟག་ཟད་མངོན་པར་ཤེས་པས་ད་ལྟ་སྟེ། །རིག་པ་གསུམ་

དང་ཚངས་གནས་བཞི་དང་ལྡན། །གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པས་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་ཤེས་
དང༌། །ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་གསུམ། །རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་བརྗོད་རྗེས་བསྟན་ཆོ་འཕྲུལ་ཏེ། །ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང༌། །གཟུགས་མེད་གཟུགས་དང་སྡུག་པའི་རྣམ་

ཐར་དང༌། །གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་འགོག་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་
ལ་བསམ་གཏན་མཛད། །རང་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་པས། །ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ནི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་དང༌། །སྔོ་སེར་དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཟིལ་

གནོན་ཏེ། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །ས་ཆུ་མེ་རླུང་འབྱུང་
བཞིའི་ཟད་པར་དང༌། །སྔོ་སེར་དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཟད་པར་བཞི། །ནམ་མཁའ་རྣམ་

ཤེས་ཟད་པར་ཏིང་འཛིན་བཅུས། །ས་སོགས་བར་མཚམས་མེད་པར་རྒྱས་པར་
བྱེད། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ་བདུན་སོགས། །ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་དབང་ཕྱུག་དེ་རྣམས་ཀྱི། །རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད་མཐའ་ཡས་ལས། །ཆ་ཤས་
ཙམ་ཞིག་དད་པས་གཏམ་དུ་བྱས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

429

པའོ། །
དེ་ནས་མཛད་པ་སྤྱི་ལ་བསྟོད་པ་ནི། བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་འཇུག་ལ་མངའ་

བརྙེས་པས། །ཕུན་ཚོགས་ཉེར་བཞི་མཛད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང༌། །ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་
དང་ལྷུན་གྲུབ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། །འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
སྨྲས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། །དགེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་
འགའ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་གང་ཞིག་བཞེད་ན་ཡང༌། །བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་སོ།
ཞེས་དང༌། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཕན་འདོགས་
པ། །གསུམ་པོ་རེ་རེའང་བཞི་བཞི་སྟེ། །ཚོགས་ཀུན་ཡུན་རིང་བར་ཆད་མེད། །གུས་
བྱས་གོམས་པ་བཞི་ནི་རྒྱུ། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སྤངས་པ་དང༌། མཐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་
ཕུན་ཚོགས་པ། །རྣམ་བཞི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཀྱང༌། །རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ཤེས་བྱ་
སྟེ། །མ་བསྟན་མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །རྣམ་ཀུན་མ་འབད་མཁྱེན་པ་བཞི། །ཡེ་
ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །གཏན་དུ་སྤངས་དང་བག་ཆགས་བཅས། །ཏིང་

འཛིན་སྙོམས་འཇུག་སྒྲིབ་ཀུན་སྤངས། །རྣམ་བཞི་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་སོ། །ཕྱིའི་
ཡུལ་སྤྲུལ་སྒྱུར་བྱིན་རླབས་པ། །ཡུལ་ལ་མངའ་བརྙེས་གཏོང་བྱིན་རློབ། །ཚེ་ལའོ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང༌། །རིང་ལ་མྱུར་གཤེགས་ཆུང་ངུར་ནི། །མང་འཇུག་

སྤྱོད་ལམ་མངའ་བརྙེས་པའོ། །ཡ་མཚན་ནར་མ་སྣ་ཚོགས་པ། །སྟོན་ལ་མངའ་བརྙེས་
རྣམ་པ་བཞི། །རྒྱལ་བའི་མཐུ་ནི་ཕུན་ཚོགས་པའོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་སྟོབས་དང་
ནི། །སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་རྡོ་རྗེ་ལྟར། །སྲ་བ་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གཟུགས་སྐུ་
ཕུན་ཚོགས་རྣམ་བཞིའོ། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང༌། །འཁོར་བའི་སྡུག་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

430

བསྔལ་དག་ལས་ནི། །གཏན་དུ་ཐར་མཛད་རྣམ་པ་བཞི། །ཕན་འདོགས་པ་དེ་རྣམ་
གཅིག་ཏུ། །བདེ་འགྲོ་དང་ནི་ཐེག་གསུམ་འགོད། །བཞི་ཡིན་འགྲོ་བའི་བླ་མ་

དེའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔག་མེད་ཕྱིར། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་མོད། །ཆེ་
བའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །གང་དག་སྐྱོབས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། །ཡོན་ཏན་
དམ་པ་གང་ཤེས་ནས། །རྒྱལ་དང་དེ་ཡི་དམ་ཆོས་དང༌། །དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་དགེ་
འདུན་ལ། །རབ་དང་དེ་དག་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་བཞི་དང༌། འབྲས་བུ་ལ། ཡེ་ཤེས་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། མཐུ་དང༌།
གཟུགས་སྐུ་བཞི་ཡོད་པས། རེ་རེ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞི་བཞི་ཕྱེ་བས་བཅུ་
དྲུག་དང༌། ཕན་འདོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞི་ལ་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
པས། ངན་སོང་གསུམ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ་བཞིའམ།
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། བདེ་འགྲོ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སླར་ཡང་མི་གཡོའི་སྐུ་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་

གསུམ་བྱོན་ནས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས། །གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་

བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་
ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི། །མང་བོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུགས་རྗེས་མྱ་ངན་འདས་
པར་བཀྲི་བར་མཛད། །ཅེས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། །ཕྲད་དང་བྲལ་བར་དགོངས་པ་ཅན། །མི་འབྲལ་དགོངས་
ཤིང་བདེ་དང་ལྡན། །དགོངས་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་ལས་ངེས་
པར་གྲོལ། །ཐུབ་པས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཟིལ་མནན། ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

431

ཁྱབ། །སེམས་གྲོལ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །མ་ལུས་པ་དག་འདུལ་མཛད་པ། །ཉོན་མོངས་སེལ་བ་ཉོན་མོངས་པ། །བརྩེར་བཅས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཆགས་མི་མངའ། །ཐོགས་པ་མི་
མངའ་རྟག་ཏུ་ཡང༌། །མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་འདྲི་ཀུན་གྱི། །ལན་ལྡོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །གནས་དང་གནས་པ་བཤད་བྱ་དང༌། །ཚིག་དང་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ལ། །རྟག་ཏུ་བློ་གྲོས་མི་ཐོགས་པ། །སྟོན་མཆོག་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཆེད་དུ་
བཞུད་དང་དེ་དག་གི །ཚིག་དང་སྤྱོད་མཁྱེན་འོངས་པ་དང༌། །འགྲོ་དང་ངེས་འབྱུང་
སེམས་ཅན་ལ། །ལེགས་འདོམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཁྱོད་མཐོང་ན། །སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དད་འགྱུར་བར། །མཛད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལེན་དང་གནས་དང་གཏོང་བ་དང༌། སྤྲུལ་བ་དང་ནི་སྒྱུར་བ་དང༌། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་ལ། །མངའ་བརྙེས་ཁྱོད་ལ་
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཐབས་དང་སྐྱབས་དང་དག་པ་དང༌། ངེས་འབྱུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་སླུ་བའི། །བདུད་འཇོམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཡེ་
ཤེས་དང་ནི་སྤངས་པ་དང༌། ངེས་འབྱུང་བགེགས་བྱེད་སྟོན་མཛད་པ། །བདག་གཞན་
དོན་ལ་མུ་སྟེགས་གཞན། །མི་ཚུགས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཁོར་དུ་ཚར་གཅོད་
གསུང་མཛད་པ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྤངས་པ། །བསྲུང་བ་མི་མངའ་

བསྙེལ་མི་མངའ། །ཚོགས་སྡུད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཤེགས་བཞུགས་ཀུན་ཏུ་རྟག་པར་ཡང༌། །ཀུན་མཁྱེན་མ་ལགས་སྤྱོད་མི་མངའ། །ཁྱོད་ནི་ཡང་དག་དོན་དུ་
ན། །ཀུན་མཁྱེན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །ཁྱོད་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

432

ནི་དུས་ལས་ཡོལ་མི་གདའ། །རྟག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡོད་མཛད་པ། །མི་བསྙེལ་ཁྱོད་ལ་
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་གདུགས་ཞག་གཅིག །ལན་དྲུག་ཏུ་ནི་གཟིགས་

མཛད་པ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་པོ། །ཕན་འདོགས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། བྱང་ལག་རིན་ཆེན་བདུན་ཕྱུག་ཅིང༌། །ཡོན་
ཏན་དཔག་མེད་འབྱུང་བའི་གནས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཕྱག་བྱས་པ། །དམ་ཆོས་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བརྙེས་ཤིང༌། །མུ་ཏིག་འཕྲོ་འདྲའི་གྲགས་པ་དང༌། །སྟོན་ཟླ་ཉ་བའི་དྲི་མེད་
པའི། །འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་གསུང་དག་གིས། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ནི་རྒྱས་མཛད་ལ།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་གདུང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དམ་པའི་
སྲས། །ལྷ་ཀླུ་ལ་སོགས་སྤྱི་གཙུག་གིས། །བསྟེན་པ་མཆོད་པ་བཞག་མཛད་དེ། །རང་
དང་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་མྱ་ངན་འདས་ལགས་འདས། །དེ་ལས་གཞན་གང་ལུས་བཅད་ཆད། །དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེ་ཡིས་སྐུ་
དང་གསུང་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ལྟར། །གདུལ་བའི་དབང་
གིས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ། །སྣ་ཚོགས་བདག་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར། །ཞེས་དང༌།
རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ཡིས་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་དང༌། ལྡན་པའི་གསུང་དང་ཆོ་
འཕྲུལ་དང༌། །བཅས་པས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི། །ལ་སོགས་ཡིད་ནི་དགའ་བར་བྱེད། །རྫུ་
འཕྲུལ་དང༌། ཀུན་བརྗོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོ་འཕྲུལ་དང་
བཅས་པ་སྟེ། འདིའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཁྱབ་པ་དང༌། སྙན་པ་དང༌། ཟབ་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཀུན་བརྗོད་པ་ནི། བུ་དང་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དང༌། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་འདི་དག་ལས་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

433

རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་འདི་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་
གནས་ནས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་འདི་

ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའོ། །འདི་ལ་ནི་བསླབ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ནི་བསླབ་
པར་མི་བྱའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་སྲིད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། །དྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་
བསྟན་པ་རྒྱས་པར་རིག་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བསྟོད་པ་འདི་ནི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས། དང་པོ་ཕྱག་
འཚལ་བ་སོང་བས། ལྷག་མ་དྲུག་ནི། དེ་ལྟར་མི་ཕྱེད་དང་པས་ཕྱག་འཚལ་
ནས། །མཐའ་ཀླས་ཞིང་གི་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོས་མཆོད། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་
བསགས་པའི་སྡིག་ལྟུང་ཀུན། །འགྱོད་པས་བཤགས་ཤིང་སླན་ཆད་ཡང་དག་

སྡོམ། །ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །སྙིང་ནས་སྨོན་ཞིང་དགའ་བས་

ཡི་རང་ངོ༌། །སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་བླང་དོར་མཚོན་པའི་མིག །ལེགས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་དུ་གསོལ། །གང་དུ་འཚོ་གཞེས་སྤྲུལ་སྐུ་ཉིན་མོའི་མགོན། །འགྲོ་
ཀུན་གདུང་བར་མི་འགྲོད་གསོལ་བ་འདེབས། །རིང་ནས་བསགས་པའི་བསོད་
ནམས་དངོས་པོ་ཀུན། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་འཛིན་ཅིང༌། །ཕྱོགས་
བཅུའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི། །དམ་ཆོས་མཐའ་དག་འཛིན་པའི་རྒྱུ་རུ་
བསྔོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །
མདོ་སྡེ་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་ལས། དུས་ངན་པ་དང་སེམས་ཅན་མ་རུང་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

434

དང༌། །ཆོས་ནུབ་མཐའ་དང་ངན་སོང་འཕེལ་བ་ན། །མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་
བྱས་ནས་ནི། །བག་ཡོད་རི་དྭགས་བཞིན་དུ་སྐྲག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཟླ་
བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། བསྐལ་བ་བྱེ་བ་གཱང་གའི་བྱེ་སྙེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་
ཟས་དང་སྐོམ་རྣམས་དང༌། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེའི་འཕྲེང་བ་ཡིས། །སངས་

རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྲོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་

དང༌། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསླབ་པ་
གཅིག་སྤྱོད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་དང༌། མདོ་
ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དང༌། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྲགས་ལྡན་པའི། །སྐུ་ཀུན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །རྫོགས་སངས་གང་དུ་བལྟམས་པ་དང༌། །གང་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་རེག་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང༌། །ཟག་མེད་མྱ་ངན་འདས་ཕྱག་འཚལ། །བདེ་གཤེགས་གང་དུ་བཞུགས་པ་དང༌། འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང༌། །སེང་གེ་ལྟ་བུར་
གཟིམས་པ་ཡི། །གནས་དེ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྟེང་དང་འོག་དང་བར་དག་
དང༌། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་ཡང༌། །སྐུར་བཅས་སྐུ་ནི་མེད་པ་
ཡི། །མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གིས་ཚིགས་བཅད་འདི་བཞི་

ཡིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བསྟོད་བྱེད་པ། །བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་སུ། །ངན་
འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌།
ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་རྣམ་འདྲེན་ལ། །བྱ་བ་ཆུང་ངུ་བྱེད་
གྱུར་པའང༌། །དེ་དག་མཐོ་རིས་སྣ་ཚོགས་དག །བགྲོད་ནས་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

435

འཐོབ། །ཅེས་དང༌། ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལས། སྙིང་ནས་དད་དམ་ཇི་ལྟར་

དགའ་བ་དང༌། །ཐེ་ཚོམ་གྱིས་སམ་གཞན་གྱི་ངོར་ཡང་རུང༌། །གང་ཞིག་ཐུབ་དབང་

ཟླ་བ་དེར་ཕྱག་བྱེད། །དེས་ནི་ལྷ་ཡི་བདེ་བ་ཕུན་ཚོགས་འཐོབ། །ཅེས་དང༌། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་བླ་ན་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱིན་པས་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ཡང་གནས་
སྐབས་མཐོ་རིས་སུ་འབྱིན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ལན་མང་དུ་འབྱིན་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་མྱོང་བས་མྱུར་བ་དང༌། མཐར་མྱང་འདས་འཐོབ་པས་མཐའ་བཟང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་

མདོར་བསྡུས་དང༌། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དག་གི་རྟོགས་བརྗོད་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པ།
རང་གི་དད་པའི་རྟེན་དུ་བརྗེད་བྱང་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།། །།
སྨྲས་པ། སྟོབས་བཅུ་ཡང་དག་རིག་པའི་ལྷ་ལམ་དུ། །ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་འཛིན་
རོལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབ་པ། །བདེ་
གཤེགས་ལྷ་ཡི་དབང་བོར་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱོགས་
མཁའ་ལས་ཤར། །མི་ཟད་ཕན་བདེའི་སྣང་བ་དཀར་པོའི་མཛོད། །ཐོག་མཐའ་བར་དུ་
དགེ་བའི་བཀྲ་ཤིས་པ། །ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཉི་ཟླ་དག་ལ་འདུད། །མང་ཐོས་ཚུལ་
ཁྲིམས་གཤོག་དཀར་གཡོ་བ་ཡིས། །འདོད་ཡོན་མཁའ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་རྒྱུ། །སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་སྒྲོལ་བའི་གྲོགས། །ཚོགས་མཆོག་གསེར་མདོག་
ངང་པའི་སྡེ་ལ་འདུད། །འཕགས་པའི་ཚོགས་དང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

436

ནས། །བདག་གི་མཁན་སློབ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་བར། །རྒྱལ་པོའི་དམ་ཆོས་འཛིན་
པའི་སྨོན་ལམ་གྱིས། །གསེར་རིའི་ཕྲེང་ལྟར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་འདུད། །ནམ་མཁའ་
མེད་པས་འདབ་ཆགས་མི་ཟློག་སྟེ། །ནམ་ཞིག་རང་སྟོབས་ཟད་པས་ཟློག་པ་
ལྟར། །ཉན་རང་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་གི །མཛད་པ་མཐའ་དག་བརྗོད་
པར་མི་ནུས་གསུངས། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱལ་བས་མཁྱེན། །དམན་
པས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་ཐར་པད་དཀར་ཕྲེང༌། །སྤེལ་བ་འོས་མིན་འོན་ཀྱང་ངོ་མཚར་
གཏམ། །དུས་ཀྱིས་ནུབ་པར་དོགས་ནས་ཆ་ཙམ་བཟླས། །ང་ཡི་ཉན་ཐོས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལྡན་པ་ནི། །གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་དང་དེར། །བཀྲ་ཤིས་དགེ་
མཚན་སྣང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བའི་བཀའ་ཡང་བསྩལ། །ཕྲན་བུ་
ཡང་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐལ་བ་ཆེ་ལྡན་ཡང༌། །རྒྱལ་བའི་

བཀའ་གསུང་ཇི་བཞིན་སྒྲུབ་མ་བྱུང༌། །ཚུལ་འདི་བསམ་ཚེ་འགྱོད་པས་ཤེས་པ་
འཕྱོ། །སྲིད་པའི་གར་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེང་བའི་བློ། །ཆགས་སྡང་རྨོངས་པའི་དབང་དང་

བག་མེད་ཀྱིས། །སྒོ་གསུམ་མི་དགེའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཀུན། །རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་
སྤྱན་སྔར་སྙིང་ནས་བཤགས། །འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་རབ་དཀར་འོ་མའི་
ཀླུང༌། །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྨོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་འདྲེས་ཏེ་མཁའ་
མཉམ་འགྲོ་ཀུན་ལ། །མི་ཟད་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་

བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་དང༌། །ཡང་སྤྲུལ་བཤེས་གཉེན་དམ་པས་ཚེ་རབས་ཕྲེང༌། །རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་སྒོ་གསུམ་བྱ་བ་ཀུན། །གཞན་དོན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིགརྗེ་
བཙུན་མི་ཕམ་མགོན་པོའི་མཚན་དཔེ་འཇའ། །གླིང་འདིར་མཆོག་སྤྲུལ་རྣམ་པར་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

437

ཤར་བའི་དྲུང༌། །ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་སྣོད་དུ་བདག་གྱུར་ཏེ། མགོན་དེས་བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྟན་འཐོབ་པར་ཤོག །དང་བོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ། །རྣམ་དག་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱ་བཏབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་གང་ཡིན་

དེ། །བདག་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་ཤོག །བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གྲངས་
མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་རབ་ཏུ་

བསགས། །གྲངས་མེད་ཚོགས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་གང་ཡིན་དེས། །ཡངས་པའི་འཇིག་

རྟེན་ཀུན་ལ་བདེ་ལེགས་ཤོག །ཤཱཀྱའི་རིགས་འཁྲུངས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར། །འཇིག་རྟེན་བདེ་ཞིང་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀྲ་

ཤིས་གང་ཡིན་དེས། །ཐུབ་བསྟན་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག ། ། །
ཅེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་ཆེན་རྣམ་པར་ཐར་བ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་དད་པའི་རྟེན་དུ་ཅུང་
ཟད་བྲིས་པའི་སྐབས་སུ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཇུག་རྫོགས་
པ་ཞིག་གྱིས་ཞེས་གོས་ངུར་སྨྲིག་མཛོད་དར་དང་བཅས་པས་བསྐུལ་ཞིང༌། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བྱ་ཁྱུང་གི་སྨན་པ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་མཆོག་
ཏུ་ཡངས་པ་དགེ་སློང་བློ་བཟང་ཟླ་བས། སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་ཉིད་ངེས་པར་མཇུག་
གྲུབ་པ་དང་དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་དང༌། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྗེ་བཙུན་
བློ་བཟང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་ལྷག་བསམ་ཅན་རི་ཁྲོད་དབང་བོ་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

438

དགེ་སློང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་བཞུགས་གདན་ལྷ་དར་དང་བཅས་པས་བསྐུལ་ཞིང༌། དུས་ཕྱིས་ལྔ་རིག་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་འཇིགས་

མེད་རིག་པའི་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་མཛད་
བྱང་དང་བཅས་པ་གསལ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་
བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། མང་དུ་ཐོས་པའི་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། འཚོ་
མཛད་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བས། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལས་

གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་ཐར་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང༌། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ན་
ཐའི་གསུང་རབ་སོགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཤུས་ཏེ། འདྲེན་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་དྲག་པོ་ཞེས་པ་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་གྱི་ལོར་ལུམ་པའི་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་ནས་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་སོ་དགུ་བ། རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་བགྲང་བྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་ས་མོ་ལུག་གི་ལོ། དྲང་སྲོང་
ཡེ་ཤུ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ནས་བརྩིས་པའི་ལོ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དོན་དགུ་བར།
མདོ་སྨད་བྱང་གི་སའི་ཆ་གཅན་ཛའི་མ་ཎི་ཆུ་འཁོར་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་ཉེ་འཁོར། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་གིས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་
ཡངས་པོར་ཕྱེ་བའི་སྨན་ཁང་དུ་རྫོགས་པར་བྲིས་པའོ། །ཡི་གེ་བ་ནི། ཉེ་བར་གནས་
པའི་འཚོ་བྱེད་དགེ་སློང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང༌། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བྱ་ཁྱུང་གི་བྱང་
འདྲེན་དགེ་སློང་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་བོ། ། ། །
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་མངའ་བ་བོ། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བརྟུལ་བ་ཡོངས་ལྡན་པ། །ཚོགས་ཀྱི་ལས་དགྱེས་ཐུབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

439

གང་བྱུང་བ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དགའ་ལྡན་ལྷའི། །གཞལ་མེད་ཁང་གི་སྙིང་བོ་ནས་ནི་འདིར་

གཤེགས་ཏེ། །དབང་བཅས་ལྷས་བསྐོར་བ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་གང་བྱུང་བའི། །བཀྲ་ཤིས་

དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །ལོ་མ་མེ་ཏོག་འོད་འབར་ཉམས་དགའ་
ལུམྦིའི་ཚལ། །ལྷ་མི་དག་གི་སྟོན་པར་མགོན་པོ་བལྟམས་པ་ན། །སྲིད་པ་མཐར་ཕྱིན་
པ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་གང་བྱུང་བའི། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་
ཤོག །གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གནས་ན་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་དུ། །ལྷུམས་ནས་བལྟམས་པ་
སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་ཟས་གཙང་སྲས། །མྱུར་བསྐྲུན་བདུད་རྩིའི་ཆུས་གཏོར་བ་ཡི་
བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །གྲོང་ཁྱེར་དམ་
པ་སེར་སྐྱའི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ནི། །རྨད་བྱུང་གྲགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཡིས་མངོན་
བསྟོད་པ། །བསམ་ཡས་དགེ་བསྒྲུབ་བསོད་ནམས་ཕུང་པོའི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་

ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །དགྱེས་ཤིང་ནམ་ཕྱེད་གྲོང་ཁྱེར་ནས་
ནི་མངོན་བྱུང་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་ཚལ་དུ་མངོན་པར་གཤེགས་ཤིང་ཚངས་ལ་སོགས། །ལྷ་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་
ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །རབ་ཏུ་འོད་འབར་གསེར་དང་འདྲ་བའི་སྐུ་མངའ་
ཞིང༌། །བཻཌཱུརྱ་ལྟར་སྔོ་བའི་རྩྭ་བཏིང་སྟེང་བཞུགས་ཏེ། །སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་མི་གཡོ་
མཆོག་གི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །ཆུ་
བོའི་འགྲམ་ན་ཙཱརྵའི་ཕྲེང་བས་ཡོངས་བསྐོར་བ། །ཤིན་ཏུ་སྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་

སེལ་མཛད་པ། །ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་བོས་ཕྱག་བྱས་པ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

440

ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །ཤིང་རྒྱལ་དྲུང་གཤེགས་བྱམས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས། །མང་བོ་བཏུལ་ཚེ་ས་སྟེང་དང་ནི་ནམ་མཁའ་ལ། །བཅོམ་
ལྡན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་གང་བྱུང་བ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་
ཞི་བྱེད་ཤོག །སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་གདན་བཞུགས་ནས། །ནམ་གྱི་
ཐོ་རངས་བདུད་བཞི་བོ་དག་རྣམ་བཏུལ་བ། །སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀྲ་

ཤིས་གང་ཡིན་པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །གྲོང་ཁྱེར་ཝ་
ར་ཎ་སིར་དྲང་སྲོང་མཆོག་བཞུགས་ནས། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཆོག་ལྡན་པ་ཡི་
བཀྲ་ཤིས་གང༌། །ལྷ་ཡུལ་དེང་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་གྱུར་པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་

སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །བཀྲ་ཤིས་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཕན་བྱེད་
ཅིང༌། །བསོད་ནམས་དག་བྱེད་འཕགས་པའི་སྐྱེས་བུས་མངོན་བསྟོད་པ། །བཅོམ་ལྡན་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སེང་གེས་གང་གསུངས་པའི། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་
ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་ང་རྒྱལ་གཞོམ་པ་དང༌། །འགྲོ་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་དམ་པ་དག །ཉེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོའི་བཀྲ་ཤིས་གང་ཡིན་

པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་མཐོ་རིས་

གནས་ནས་འདིར་གཤེགས་ཏེ། །ཚངས་པ་ལ་སོགས་ལྷ་ཚོགས་ལག་ན་རྔ་ཡབ་
གདུགས། །སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་

ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞི་བའི་མཆོག་
ཏུ་ཉེར་གཤེགས་པ། །མནྡ་ར་བའི་མེ་ཏོག་མང་བོས་མངོན་མཆོད་ཅིང༌། །ལྷ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྟོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

441

རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་ཤོག །ལྷ་དབང་ཀླུ་དང་མི་ཡི་དབང་པོས་ཕྱག་བྱས་པ། །མཁའ་ལྡིང་གནོད་སྦྱིན་དྲི་ཟའི་དབང་བོས་མཆོད་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོབས་
བཅུ་ལྡན་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང༌། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞི་བྱེད་
ཤོག ། ། །
ༀ་སྭ་སྟི། གསང་གསུམ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག །འཇིགས་མེད་སྤང་
རྟོགས་ཡོན་ཏན་མཁར་འཕགས་ཤིང༌། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་སྤྲོ་དང་བསྡུ་བའི་

བདག །འདྲེན་མཆོག་ཉི་མ་གཞོན་ནུས་འགྲོ་འདི་སྐྱོངས། །མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ནོར་
འཛིན་བཞིན་བཟང་མར། །འཁྱུད་པའི་སྐལ་བཟང་དཔག་བསམ་སྐྱེད་ཚལ་དུ། །རྒྱལ་
བསྟན་རིན་ཆེན་དྲི་མེད་པདྨ་དཀར། །རྣམ་པར་བཞད་པའི་དཔལ་ཡོན་འགྲོ་ལ་
བྱིན། །སྐབས་གཅིག་ངན་རྟོགས་སྙིགས་མས་ནོངས་པ་ཡི། །དུས་དེར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་
ནི་ཟུམ་པའི་མོད། །བདག་གི་འདྲེན་པ་ཟླ་མེད་མཆོག་དེ་ཡིས། །སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་
གསལ་བའི་མིག་འདི་ཕྱེས། །རྒྱལ་བ་ཉི་མ་གང་དེའི་མཛད་པའི་སྒོ། །དགེ་མཚན་
གཏམ་གྱི་ལུང་རིགས་དབྱངས་སྙན་པོ། །སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་དཔལ་དུ་མངོན་
བསྒྲགས་པ། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་འདི་རྨད་བྱུང༌། །ཐུབ་ཆེན་རྣམ་ཐར་
རྒྱ་མཚོ་དར་བའི་རླབས། །རིག་བྱེད་སྙན་ཚིག་སྟོང་གི་ང་རོ་ཅན། །འཇིགས་མེད་
མཁས་དགུའི་སྙན་ལ་འཁྱུད་འོས་པ། །བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་ཉམས་འགྱུར་ཆོ་གས་
སྒེག །མཛད་ཆེན་རྣམ་ཐར་པདྨ་དཀར་བོའི་ལྗོན། །དུས་ཀྱིས་བསྐལ་མིན་རྟག་ཏུ་

མཛེས་པ་འདི། །མ་ཐེག་ནོར་འཛིན་བུ་མོ་རྔུལ་བའི་རྒྱུན། །རྣམ་བཞི་ཆུ་བོའི་ཟོལ་
གྱིས་རྒྱ་མཚོར་འབབས། །གསང་གསུམ་བརྗོད་པ་སྙན་ཚིག་རིག་པའི་

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་

442

དཔྱིད། །བསྔགས་འོད་མཛད་བཟང་ཉམས་འགྱུར་མེ་ན་ཀའི། །མངོན་སྒེག་རྣ་བའི་

བཅུད་ལེན་པུ་སྟི་ཀ། སྲིད་ན་ཟླ་མེད་རིན་ཆེན་ནོར་དུ་གྲུབ། །གང་གི་སྤྱན་སྔ་མཆོག་
དེའི་ལྷག་བསམ་གཤིས། །དད་གསུམ་ཟླ་བའི་མདངས་དང་ཉེར་འགྲོགས་
པས། །པར་བསྐྲུན་ཀུ་མུད་བཞད་པའི་རྩེ་དགའ་ལས། །ཆོས་སྦྱིན་མི་ཟད་ཡངས་པའི་

མཛོད་འདི་ཕྱེས། །འདིར་འབད་གང་མཆིས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ཚོགས། །ཀུནྡའི་
མདངས་ལ་འཁུ་བའི་ལེགས་བྱས་མཐུས། །མཁའ་མཉམ་མར་གྱུར་འགྲོ་ཀུན་བླ་མེད་
ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་རྒྱུར་བསྔོ་ཞིང༌། །ཁྱད་པར་ཐུབ་པའི་མདོ་སྔགས་
བསྟན་པ་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་མཆོག །ལྷར་བཅས་སྐྱེ་དགུ་
ཡོངས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན་དང༌། །ཕན་དང་བདེ་བའི་ཉེར་འཚོར་གནས་པར་
ཤོག །ཕྱོགས་བཅུའི་བསྟན་འཛིན་སྐུ་ཚེ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། །དགེ་འདུན་སྡེ་རྣམས་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་སྤྱོད་འཕེལ། །འགྲོ་རྣམས་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། །ཡུན་
རིང་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་ཉམས་མེད་ཤོག ། ། །
ཅེས་རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྟོན་པ་མཉམ་
མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བོའི་མཛད་ཆེན་རྣམ་པར་ཐར་བ་པདྨ་དཀར་བོའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ཉིད། སྔ་སོར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བརྒྱ་ཚར་གཅིག་སྣུམ་པར་ལ་བཏབ་མོད། སློང་མཁན་མང་བོ་བྱུང་བར་བརྟེན། དཔའ་རིས་ཟབ་ལུང་བ་ལྷ་རྗེ་དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་
ནས་ཁུར་ལེན་དང༌། ཟབ་ལུང་བ་གཞོན་ནུ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཚེ་མགོན་སྲུང་གིས་ལྷག་
བསམ་དག་པས་པར་ཡིག་བྲིས་ཏེ་ཤིང་པར་དུ་བརྐོས་སྐབས། གང་གི་བཀའ་སློབ་
རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཅན་ནས་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས། བཟང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

443

གོས་ཐགས་སུ་བཀྲ་བ་དང༌། མཛོད་དར་དཀར་བོ་དང་བཅས་པས་བསྐུལ་བ་ལྟར། ཀལྤ་བྷ་དྲ་དྷརྨ་ཕ་དྷྭ་ཛས་བྲིས་པ་འདི་ཡང༌། རྒྱལ་བའི་ལུགས་བཟང་རིང་དུ་གནས་

པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །

མདོ་སྨད་ཁ་སྒང་ཨོ་སོ་ཞེས། །དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དུ། །གཙུག་ལག་ཆོས་སྦྱིན་མི་ཟད་པའི། །ལེགས་བྱས་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེས། །བཀྲ་ཤིས།

སརྦ་མངྒལཾ། །

444

༄༅། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་།

༄༅། །སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་(ཤཱཀྱ་ནི་རུས་མིང་སྟེ་ཕོད་པའི་དོན་དང༌། མུ་ནེ་ནི་ཐུབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང༌། ཕུང་པོའི་བདུད། ལྷ་ཡི་བུའི་བདུད། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅས་བདུད་བཞི་པོ་དེ་ཐུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང༌། ཞིབ་ཕྲ་དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་འགྲེལ་པའི་ནང་གསལ་)ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ཐད་ལ་རྒྱ་གར་དང༌། ནང་ས། བོད་བཅས་སུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད།
སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ནི་ཤཱཀྱའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་(མཛད་རྣམ་རྒྱས་པ་
[རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་]དང༌། མདོར་བསྡུས་ཙམ་[དེབ་ཐེར་དམར་པོ་]ཤོག་གྲངས་ ༣.༡༩-༥.༡༤ བར་གསལ) ཡབ་ནི་ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་དང༌། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་
མཛེས་ཡིན། ཟས་གཙང་མ་ལ་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་
དང་ཆུང་བ་ནི་གཅུང་དགའ་བོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་བར་ཁྱིམ་དུ་བཞུགས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

445

ནས། དེའི་རིང་ལ་རིག་གནས་ལྔ་དང༌། སྒྱུ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད། མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བཙུན་མོ་བཞེས་པའི་

དུས་ལ་སླེབས་པ་དང༌། སྐབས་དེར་ཤཱཀྱ་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་སྲས་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཛེས་པོ་དང༌། རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་ན་གཞོན་མ་
སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་སློང་མཁན་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱུ་སྟོབས་དང་མིང་གྲགས་ལ་བལྟ་རྒྱུ་མིན་པར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ལུས་
རྩལ་འགྲན་སྡུར་ཆེན་པོ་ཞིག་བཙུགས་ནས་དེའི་ནང་ཨང་དང་པོ་ཐོབ་མཁན་དེར་སྟེར་རྒྱུ་བྱས་སྟབས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་འགྲན་སྡུར་དེའི་ནང་ཞུགས་པ་དང༌། བཤད་
སྲོལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གོམ་པ་བརྒྱའི་ནང་ཤིང་ཏཱ་ལའི་སྡོང་པོ་བདུན་བཙུགས་
ཐོག་སྡོང་པོ་རེའི་སྟེང་དུ་ལྕགས་ཀྱི་སླ་ང་རེ་རེ་བཙུགས་ཏེ་དེ་ལ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་
ལྕགས་ཀྱི་སླ་ང་ཚང་མ་བརྟོལ་ནས་ད་དུང་མདའ་རྒྱང་རིང་པོ་ཕྱིན་པ་མ་ཟད། དུས་
སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ཡོངས་སུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་རིག་གནས་པ་དང༌། སྒྱུ་རྩལ་

མཁས་པ་མང་པོ་དང་འགྲན་བསྡུར་མཛད་པས་ཡང་རྩེར་སླེབས་ཏེ་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། གཞན་ཡང་བཙུན་མོ་སྟོང་ཕྲག་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བ་དེ་ནི་

རྒྱ་ནག་གོང་མ་དང་འདྲ་ཡང་དེ་ཚོ་ནི་བཙུན་མོའི་མིང་ཐོགས་ཙམ་ལས་རྒྱལ་པོའམ་
གོང་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཉུང་ཤས་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཙུན་མོ་དེ་དག་གཉེན་སྒྲིག་
བྱས་མི་ཆོག་ལ་མི་ཚེ་གཅིག་བཙོན་པ་ལྟར་ཕོ་བྲང་ནང་སྡོད་དགོས།
བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་ཕོ་བྲང་ནང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་

དགུ་བར་བཞུགས་ཤིང༌། དེ་ནས་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་སྒོ་འགྲམ་དུ་བྱོན་སྐབས།

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

446

མི་རྒས་ཤིང་འཁོགས་པ་དང༌། ནད་ཀྱིས་མནར་བ་དང༌། ཤི་བ། དགེ་སློང་ཞི་དུལ་
ཅན་བཅས་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་རྒྱུའི་ཞག་བདུན་

གྱི་གོང་དུ་ནམ་ཕྱེད་ལ་ཆིབས་པ་བསྔགས་ལྡན་ལ་ཆིབས་ཏེ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས།
ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་དྲུང་དུ་རང་གི་དབུ་སྐྲ་
རང་གིས་བཅད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང༌། དེ་ནས་སྐབས་དེར་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་གཅོད་པ་དང༌། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ། མདུང་རྩེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོངས་པ་དང༌། དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཚོད་བགམ་
པའི་ཆེད་དུ་ཆུ་བོ་ནེ་རནྫའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་གི་བར་ཉིན་རེར་འབྲུ་འབྲུ་རྡོག་རེ་དང་
ཆུ་ཆུ་ཐིགས་རེ་ལས་མི་གསོལ་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་ཞིང་བཞུགས། མཐར་རང་
ཉིད་ལ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པར་བརྟེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་
ཏེ། རང་གི་ལུས་པོར་རང་གིས་སྡུག་པོ་གཏོང་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྩ་བ་
ནས་མ་ཡིན་པར་བསམ་བློ་ངན་པ་དང་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ཡོང་སའི་རྩ་བ་སྟེ་རང་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་སྒེར་སེམས་དེ་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་ངེར་པར་དགོས་པ་འདུག་
དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་གནང་བ་རེད།
དེ་ནས་གྲོང་གི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མ་དང༌། དགའ་སྟོབས་མ་གཉིས་ཀྱིས་བ་
སྟོང་གི་འོ་མ་ཉིང་ཁུར་བྱས་པ་ཕུལ་བ་བཞེས་ཏེ་སྐུ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་ནས་
མདངས་བཟང་པོར་གྱུར།
དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ཤིང་རྟ་ལོ་ལ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཏེ། དེར་རྩྭ་
འཚོང་གི་ཁྱེའུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྩྭ་ཀུ་ཤ་མང་པོ་ཕུལ་བ་རྣམས་གདན་ལ་བཏིང་ནས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

447

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་ཏེ་བསམ་གཏན་བསྒོམ་ཞིང་

བཞུགས་པས། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་
རྒྱས(དེའི་སྐབས་ཟླ་བ་ཡང་སྒྲ་གཅན་གྱིས་བཟུང༌། རང་ཉིད་ཀྱི་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྲས་ཤིག་ཀྱང་འཁྲུངས་ཏེ་མཚན་མཁན་གྱིས་མཚན་ལ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་གསོལ་བ་དེ་ནི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་

ཞིག་ཏུ་གྱུར)། དེ་ནས་རེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་མི་རུང་
བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་མི་གསུང་བར་བཞུགས།

དེ་ནས་ལྷ་ཚངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་དང༌། བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་དུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཕུལ་ཏེ་ཆོས་གསུང་བར་ཞུས་པ་བཞིན། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཞི་ལ་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་སཱིའི་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་
ནགས་སུ་བྱོན་ནས་སློབ་མའི་དང་པོ་འཁོར་ལྔ་སྡེ་(༡. ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ། ༢. རྟ་ཐུལ། ༣. རླངས་པ། ༤. མིང་ཆེན། ༥. བཟང་ལྡན་)ལ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་(དེ་
ལ་དྲན་གསོ་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ་བོད་ལ་དྲུག་པ་ཚེས་བཞིའི་དུས་ཆེན་འདི་བྱུང་)ཤིང༌། ཐེངས་དང་པོར་ཐེག་པ་
ཆུང་ངུའི་ཆོས་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་[འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་]གསུངས་ཏེ།
དགེ་བསྙེན་དང༌། རབ་བྱུང༌། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་ཕ། དགེ་སློང་མ་བཅས་ཀྱི་བསླབ་
ཁྲིམས་རྣམས་གཏན་འབེབས་མཛད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པའི་[མདོ་མཛངས་བླུན་](དེའི་ནང་མང་ཆེ་བ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་གསུངས་
ཡོད་)དང༌། [ལས་བརྒྱ་པ་][རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་]སོགས་གསུངས། ལས་རྒྱུ་
འབྲས་གསུངས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་དག་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆའི་ནང་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ལས་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

448

བཟང་པོ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང༌། ལས་ངན་པ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ངན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནང་ལུས་སྡིག་
པའམ་མི་དགེ་བ་གསུམ་ལས་བསམ་བློའི་ཐོག་གི་སྡིག་ཉེས་གསུངས་མེད། ལུས་ཀྱི་
མི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད་བཅས་དང༌། ངག་གི་
མི་དགེ་བ་བཞི་ནི་རྫུན་དང༌། ཕྲ་མ་(མི་དང་མིའི་བར་དཀྲུག་ཤིང་རྒྱག་པ་)ཚིག་རྩུབ་(མི་ལ་སྐད་ཆ་ཚིག་རྩུབ་པོ་ཤོད་པ་)ངག་འཆལ་(དོན་མེད་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཤོད་པ་)བཅས་བཞི་ཡིན། དེ་སྔ་བོད་ལ་
གེ་སར་དང་རོ་སྒྲུང་སོགས་སྒྲུང་ཚང་མ་ངག་འཆལ་གྱི་ཁོངས་སུ་བརྩི་གི་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་པ་ནི་ངག་འཆལ་གྱི་ཁོངས་མིན། ཆོས་ཀྱི་ནང་བྱས་ན་གླུ་གཏོང་བ་དང༌། གཞས་གཏོང་བ། བཤུ་རྒྱག་པ། ཁྱིམ་ཚང་གཞན་ལ་ཇུས་གཏོགས་བྱེད་པ་སོགས་ཚང་མ་ངག་འཆལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།
ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་ནི་སྔོན་དང་པོར་མེད་
པ་བཟོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་མེད་པ་བཟོ་སྟངས་ནི་གཙོ་བོ་རང་གིས་རང་བཅུན་

ནས་ལས་བཟང་པོ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཡོང་རྒྱུ་དང་ལས་ངན་པ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ངན་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས། དཔེར་ན་རང་གི་བླ་མ་དང༌། དགེ་
རྒན། ཕ་མ། ནད་པ་བཅས་ཏེ་ཞིང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་ལས་དགེ་སྡིག་གང་བསགས་ན་ཡང་
ཚེ་རྗེས་མ་བར་སྒུག་མི་དགོས་པར་ཚེ་འདི་རང་ལ་འབྲས་བུ་སྨིན་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཟེར། དེར་བརྟེན་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་
ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་པོ་དེ་ངེས་པར་བཀག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ནི་ཚོད་འཛིན་དང་
བཙན་ཤེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་གིས་རང་གཅུན་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རང་གིས་རང་གཅུན་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

449

དགོས་ཟེར་བ་དེ་དེང་སང་སྤྱིར་ན་བཤད་སྲོལ་དེ་ཙམ་མེད་ནའང་ང་རང་གིས་

བལྟས་ན་རང་གིས་རང་གཅུན་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རང་གིས་རང་མ་བཅུན་ན་

མིས་ཚུར་གཅུན་དུས་འཕྱིས་དྲགས་པ་རེད་ལ་དེ་དུས་རང་ལ་རང་དབང་མེད། དེར་བརྟེན་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་དུས་རང་གིས་རང་གཅུན་ཐུབ་ན་ཡག་ཤོས་རེད། དཔེར་ན་མཐོ་འགོ་ཁྲིད་ནས་དམའ་མང་ཚོགས་བར་ཚང་མས་རང་གིས་རང་གཅུན་

ཚེ་རང་རྟོགས་ངང་བྱ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ལེ་ཧྥུང་
ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ཐོག་མ་ཨ་མའི་ཁོག་ནས་སྐྱེ་དུས་དཔེ་བཟང་ཅན་གྱི་ལེ་ཧྥུང་དེ་
མིན་པར་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་སློབ་གསོ་བཟང་པོ་ཟམ་མི་ཆད་པ་ཐོབ་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་རང་གིས་རང་བཅུན་ཏེ་མཐར་རང་རྟོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལྡན་
པའི་དཔའ་བོ་དཔེ་བཟང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
རང་གིས་རང་གཅུན་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཆ་བཞག་ན་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྲོལ་སྒྲིག་ལམ་
ཁག་ཡིན་ལ། ཆོས་པ་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་གོང་གསལ་དེ་དག་གི་

ཐོག་ད་དུང་ཆོས་ཁྲིམས་ཡོད་པས་དེ་ཚོ་གཞིར་བཟུང་རང་གིས་རང་གཅུན་ཚེ་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་
མི་ཚང་མས་རང་སྣང་གང་ཤར་བྱས་ཚེ་རྒྱལ་ཁབ་བམ་ལས་ཁུངས་སམ་ཁྱིམ་ཚང་སོགས་གང་དང་གང་ཞིག་ནང་ལའང་བཀྲ་ཤིས་པ་ཡོང་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་རང་
དབང་ལ་ཚད་གཞི་ཞིག་མེད་ན་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཡུལ་ལུང་གང་སར་བདེ་འཇགས་
ཡོང་ཐབས་མེད། རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་དུས་རང་གིས་རང་བཅུན་ནས་ཚོད་ཟིན་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

450

ཐུབ་པའི་ཚད་གཞི་དེ་ནི་ཁྲིམས་ཡིན། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་ཐོག་མ་
ཆོས་མ་གསུངས་གོང་ལུས་ངག་གཉིས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་

དེ་བཟོས་གནང་བ་རེད།
སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་མང་ཆེ་བ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་

གསུངས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དེ་སློབ་མ་ཉུང་ཤས་ལ་མ་གཏོགས་གསུངས་མེད་སྟབས་སྐབས་དེ་དུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དེ་དར་པོ་བྱུང་མེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་ཞུ་མཁན་གྱི་གནས་ཚད་དེ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཚད་ལ་མ་གཏོགས་
སླེབས་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་གཅིག་པུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཚང་མ་
ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཞུ་མྱོང་ཡོད་ནའང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གནས་ཚད་དུ་སླེབས་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ཀྱང་གནས་ཚད་མཐོ་
བ་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་མ་གཏོགས་གསུངས་མེད། ཆོས་དེ་གསུངས་སྐབས་དགེ་སློང་
གི་ཆ་བྱད་བཞེས་ཏེ་གསུངས་མེད་པར་ལྷའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་ཏེ་དེང་སྐབས་ལྷ་ཁང་
ནང་བུད་མེད་པང་དུ་བཞེས་པའི་ལྷ་སྐུ་མང་པོ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན།

དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ཤིང་ཡོས་ལོ་ལ་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲུག་(༡. རྫོགས་
བྱེད། ༢. གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ། ༣. ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། ༤. མི་ཕམ་སྐྲའི་ལ་བ་ཅན། ༥. ཀ་ཏའི་བུ་ནོག་ཅན། ༦. གཅེར་བུ་བ་གཉེན་གྱི་བུ་)གིས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཞུས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

451

རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་དགོས་པར་བསྐུལ་བ་ལྟར་ཡུལ་མ་གྷ་དྷར་བྱོན་ནས་མཉན་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་མེ་འབྲུག་ལོའི་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་སྐར་མ་མཆུ་ཡིས་ཉ་བའི་ཟླ་བ་(བོད་ཟླ་
དང་པོ་)དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་བར་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་དང་རྫུ་
འཕྲུལ་འགྲན་ནས་ཕམ་པར་མཛད་པ་དང༌། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་གི་སློབ་མ་ཁྲི་ཚོ་

མང་པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྟོན་པ་དྲུག་པོ་རང་སྲོག་
རང་གིས་བཅད་པར་བརྟེན་དེ་སྔ་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་རྒྱ་གར་དུ་དུས་ཆེན་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང་(༡༤༠༩)ལོར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྨོན་ལམ་
ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང༌། དེ་ནས་བཟུང་བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་

སྦྲུལ་(༡༤༩༧)ལོ་བར་ལོ་༨༨རིང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཕེབས་མཁན་སེ་འབྲས་
དགེ་གསུམ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་པའི་གྲྭ་པ་

ཁེར་གཙང་ཡིན་ཀྱང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕག་(༡༤༩༡)ལོར་སྡེ་སྲིད་ཕག་

མོ་གྲུ་པའི་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་ལོ་ན་ཕྲ་བའི་

དབང་གིས་གནས་སྐབས་ལོ་ཤས་རིང་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་
ཡེ་ཤེས་དང་རིན་སྤུངས་སྡེ་པ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་ཚབ་བྱས་པའི་གོ་
སྐབས་བསྟུན་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ་(༡༤༩༨)ལོར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ལ་སེ་
འབྲས་དགེ་གསུམ་ཡོང་མི་ཆོག་པར་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཁེར་གཙང་
གིས་ཚོགས་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རིང་དེ་ལྟར་གནས།
དེ་རྗེས་ཕག་གྲུ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པའི་དབང་ཆ་ཅུང་ཟད་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

452

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྟག་(༡༥༡༨)ལོར་སླར་ཡང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་སེ་
འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་འཚོགས་རྒྱུར་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཐོག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་
གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་འདོན་རྟ་དབྱངས་དང་སྒྲིག་ལམ་གསར་པ་འགའ་ཞིག་

གཏན་འབེབས་མཛད། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་གླང་(༡༦༡༤)ལོ་ནས་བཟུང་
པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་དྲུག་རིང་སྨོན་ལམ་
ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་མཛད་རིང་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་
རྣམས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་(ཞོགས་པ་ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ། ཉིན་གུང་དབུ་མ་དང་ཕར་ཕྱིན། དགོང་མོ་འདུལ་བ་དང་མཛོད་)ལ་བགྲོ་གླེང་བྱས་ཏེ་སློབ་གཉེར་
བཟང་རིམ་ལ་ཨང་གྲངས་དང་བྱ་དགའི་དངོས་པོ་སྤྲོད་པའི་ལམ་སྲོལ་བཙུགས་
གནང་བ་དེ་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཟེར་བའི་སྲོལ་བྱུང༌། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་

པའི་ཆུ་རྟ་(༡༦༤༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་(བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་)གྱིས་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ལྟར་གུ་ཤཱི་ཧན་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་ཕམ་པར་བྱས་ཐོག་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་ཕུལ་
ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་
བཙུགས་ཤིང༌། དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་
མཁན་པོ་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཚང་མ་རྒྱུན་དུ་
བཞུགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡིན་པ་དང་དེ་སྔོན་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་སྲིད་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

453

དབང་བཟུང་སྐབས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང༌། ལྷག་པར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པར་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་བྱུང་བའི་གུན་གསབ་ལྟ་བུར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་རིང་

གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཁྲིམས་འཛིན་དབང་ཆ་དང་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ཆ་འབྲས་སྤུངས་
དགོན་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་གཅིག་ལྕོགས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་དམིགས་བསལ་
དབང་ཆ་ཁག་ཅིག་གཏན་འབེབས་མཛད།
ཐོག་མ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་
སྐབས་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་དུས་

ཆེན་དངོས་གཞི་བྱས་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱིའི་སྐོར་ལམ་ཆེན་མོའི་ནང་

ཐོག་ཚད་གསུམ་ཙམ་གྱི་ཚད་ལོན་པའི་བཅོ་ལྔ་མཆོད་པ་སྒྲིགས་ཏེ་མཆོད་མེའི་

དུས་སྟོན་བྱས། ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སྐོར་ལམ་ནང་ྋརྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཤིང་རྟ་

འཁོར་ལོའི་ཐོག་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྐོར་བ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་ཟེར། དེ་རྗེས་མི་རྟ་གཉིས་ཀྱི་བང་རྒྱུག་རྩལ་སྣ་འགྲན་སྡུར་བྱས་ཏེ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་
དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་དགའ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རུང༌། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་
འདས་པ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཚང་མའི་འདས་མཆོད་ལ་ལྷ་ས་
སྨོན་ལམ་ཉིན་གཅིག་གཉིས་སོགས་རིམ་འཕར་བྱས་རྐྱེན་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉི་
ཤུ་བཞི་ལ་སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་དང༌། ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཉིན་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་
བྱས་ཏེ་སྨོན་ལམ་དངོས་སུ་གྲོལ་གྱི་ཡོད། སྨོན་ལམ་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཐོག་མ་གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་ནས་ཡོད་མུས་ཡིན་ཀྱང་ཏཱ་

ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རིམ་བཞིན་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

454

འཕར་འཛུགས་བྱས་ཡོད། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་
ལམ་དང༌། མཉན་ཡོད་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ། དང་པོའི་སྨོན་ལམ། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་
སོགས་ཡིན། ཕྱིས་སུ་སྨོན་ལམ་དངོས་གཞི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་ནས་ཚུགས་ཐོག་ཚེས་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་ལོ་གསར་གཏོང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་ཆོ་འཕྲུལ་ཟླ་བ་
དེའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་རྙིང་མ་དང༌། ས་སྐྱ། བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་
དགོན་པ་ཚང་མར་སྨོན་ལམ་ཚུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དང༌། ལྷག་པར་དགེ་ལུགས་ཀྱི་ཕོ་དགོན་མོ་དགོན་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་སྨོན་ལམ་ཚུགས་སྲོལ་ཡོད། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཐོག་མ་གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་འགྲོ་སོང་གཏོང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དེའི་

ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་དང་སྡེ་དཔོན་ཆེ་ཁག་སོགས་ཡིན། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ལ་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་དྲིན་ལན་གསབ་ཆེད་དུ་ཆོས་གསུང་བར་བྱོན་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་ཏེ་(སྐབས་དེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཊ་ཡ་ན་སངས་རྒྱས་ལྷག་པར་དྲན་པའི་དབང་གིས་ལྷ་བཟོ་བ་ལ་ཙནྡན་གྱི་ཤིང་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་དེ་ལ་ཙནྡན་ཇོ་བོ་ཟེར་)སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཐ་སྐར་ཟླ་བའི་(བོད་ཟླ་དགུ་པ་)ཚེས་ཉི་ཤུ་
གཉིས་ལ་ལྷ་ཡུལ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་གྱི་འགྲམ་དུ་བབས་པར་མཛད། (དེ་ལ་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་བོད་དུ་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད) དེ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ས་ཡོས་ལོར་མ་སླེབས་ཀྱི་བར་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ཤིང༌། བརྒྱད་ཅུ་པ་དེར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཐོག་
མར་གསུངས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་འབྲུག་ནག་པ་ཟླ་བའི་(བོད་ཟླ་གསུམ་པ་)ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་[དཔལ་དུས་ཀྱི་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

455

འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་]གསུངས། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་
ངན་ལས་མ་འདས་གོང་གི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་གཉིས་དང་སློབ་མའི་སློབ་མ་དང་བཅས་ཁྲི་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་སངས་རྒྱས་སྐུ་
གཤེགས་པར་ལྟ་བར་མི་བཟོད་པར་རང་རང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་དགེ་སློང་ལྔ་
བརྒྱ་ལས་ལྷག་མེད་སྟབས་སངས་རྒྱས་འདས་ཁར་སྐུ་ངོ་མས་འཕགས་པའི་གནས་

བརྟན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་(༡. ཡན་ལག་འབྱུང༌། ༢. མ་ཕམ་པ། ༣. ནགས་ན་གནས། ༤. དུས་ལྡན། ༥. རྡོ་རྗེ་མོའི་བུ། ༦. བཟང་པོ། ༧. གསེར་བེའུ། ༨. བྷ་ར་དྷྭ་ཛཱ་གསེར་ཅན། ༩. བ་ཀུ་ལ། ༡༠. སྒྲ་གཅན་འཛིན། ༡༡. ལམ་ཕྲན་བསྟན། ༡༢. བྷ་ར་དྷྭ་ཛཱ་བསོད་སྙོམས་ལེན། ༡༣. ལམ་ཆེན་བསྟན། ༡༤. ཀླུའི་སྡེ། ༡༥. སྦེད་བྱེད། ༡༦. མི་ཕྱེད་པ་བཅས་བོད་ལ་བཅུ་དྲུག་བརྩི་སྲོལ་ཡོད་པ་དང༌། རྒྱ་ནག་ལ་བཅོ་བརྒྱད་བརྩི་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལི་ཧྲི་མིང་གི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སྐུ་ངོ་མ་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་གདན་དྲངས་ཐོག་ཁོང་རྣམ་པར་སྣེ་ལེན་ཞུ་མཁན་སྦྱིན་བདག་ཧ་ཞང་ཞེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་དང་དགེ་བསྙེན་དྷརྨ་ཞེས་དབུ་ལ་རས་ལྕོག་ཡོད་མཁན་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་བསྣན་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན། དེ་ཡང་གྲྭ་པའི་གཉེར་པ་དང་མ་བྱན་དགེ་ཚུལ་མ་གཏོགས་དགེ་སློང་གིས་བྱས་ཆོག་གི་མེད་)ལ་འཛམ་གླིང་འདིར་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པར་མ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་

སྐྱོང་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒོས། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་ག་ཟླ་བའི་(བོད་ཟླ་བཞི་པ་)ཚེས་
བཅོ་ལྔའི་ཉིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་གྱད་ཀྱི་ཡུལ་རྩྭ་མཆོག་གྲོང་(དེང་སང་གི་ཨ་ཟམ་ས་ཁུལ་དུ་ཡིན་)དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤིང་སཱ་ལ་(སྤོས་དཀར་བཟོ་བྱེད་
ཤིང་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཐང་ཤིང་ངམ་སྤོས་དཀར་ཤིང་ཟེར་)ཟུང་གི་བར་དུ་དབུ་སྔས་བྱང༌། ཞབས་ལྷོ། སྐུ་རྒྱབ་ཤར། ཞལ་ནུབ་ཏུ་བསྟན་ནས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

456

སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པའི་གཏན་རབས་

བདུན་(༡. འོད་སྲུང༌། ༢. ཀུན་དགའ་བོ། ༣. ཤ་ནའི་གོས་ཅན། ༤. ཉེར་སྦས། ༥. དྷཱི་ཏི་ཀ ༦. ནག་པོ་པ། ༧. ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་)གྱིས་ལོ་མང་པོའི་བར་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཏེ། འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་ལོ་
གཅིག །ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་བཞི་བཅུ། ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་ལོ་འགའ་ཤས། འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ། འཕགས་པ་དྷཱི་ཏི་ཀས་ལོ་གྲངས་
མང་ཙམ། འཕགས་པ་ནག་པོས་ལོ་ངོ་འགའ་ཤས། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོས་ལོ་ངོ་འགའ་ཤས་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་གཏན་རབས་བདུན་གྱིས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཤིང༌། དེའི་ལོ་མང་རིང་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་པཎྜི་ཏ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད། དེ་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང༌། དེ་དག་སོ་སོའི་སློབ་མ་ཡང་སློབ་བཅས་པས་
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལྷག་པར་དར་རྒྱས་སུ་མཛད། ཞིབ་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི་[རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་]དང༌། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་
པའི་[ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་]སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཛད་
པའི་[ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་]བཅས་སུ་གསལ།

སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྐོར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་བརྩི་སྟངས་ཐད་བཞེད་ཚུལ་མི་
འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

457

འདས་པའི་ལོ་དེ་ལ་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས་པ་དེ་ཚང་མའི་བཞེད་པ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ནའང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་ལོ་དེའི་བརྩི་སྟངས་སྐོར་རྒྱུ་མཚན་བཤད་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད།
སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེར་བོད་ལ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་

བ་གསུམ་དང༌། རྒྱ་གར་དུ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མའི་
གནད་འགག་ཐུག་ས་ནི་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལོ་ལྔར་ཕེབས་པའི་ལོ་དེའི་

བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་དགོང་མོར་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་བྱུང་བ་དང་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་འཁྲུངས་པ་དུས་མཉམ་པར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ལོ་དེའི་ལོ་ཁམས་དང་
ལོ་རྟགས་རྩིས་སྐབས་རྩིས་འབྲས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
ལོ་རྩིས་ལ་གྲུབ་རྩིས་དང་བྱེད་རྩིས་གཉིས་ལས། གྲུབ་རྩིས་ནི་སངས་རྒྱས་

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་དང་བྱེད་རྩིས་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་ཡིན་
ཞིང༌། དུས་སྐབས་གང་ཞིག་ལ་གཟའ་འཛིན་ཡོད་མེད་དང༌། ཆེ་ཆུང་ཇི་ཙམ་ཟ་མིན།

ཕྱོགས་གང་ནས་ཟ་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་གྲུབ་རྩིས་དང། བྱེད་རྩིས། གཉིས་རྩིས་རྒྱག་
སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས། མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གྲུབ་རྩིས་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བྱེད་རྩིས་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཡང་གྲུབ་རྩིས་

དང་བྱེད་རྩིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། མཁས་པ་ལ་ལའི་གསུངས་གསལ་

ལྟར་ན་གཟའ་འཛིན་ཡོད་མེད་བལྟ་དགོས་ན་གྲུབ་རྩིས་ལས་བྱེད་རྩིས་ཐིག་པ་ཡོད་
པ་དང༌། གཟའ་འཛིན་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གྲུབ་རྩིས་དེ་བྱེད་རྩིས་ལས་ཐིག་པ་

ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཁོང་ཚོའི་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་རྩིས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

458

པོ་ཞིག་བྱུང་བར་བརྟེན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདས་ལོ་བརྩི་སྟངས་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེར་ཐུག་པ་རེད། དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་འདས་
ལོ་བརྩི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་ལུགས་དེ་གཙོ་བོར་
བཟུང་གི་ཡོད།
ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་བརྩི་སྲོལ་ལྟར་ན་(༡༩༥༦)ལོ་ལ་སངས་རྒྱས་མྱ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཧྲིལ་པོ་སོང་བར་བརྟེན་ལོ་དེར་རྒྱ་གར་དུ་
དྲན་གསོའི་ཚོགས་འཛོམས་བྱས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་པཎ་ཆེན་
སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་རྣམ་གཉིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་པ་རེད། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་
ཤྲཱིའི་བརྩི་སྟངས་ལྟར་(༡༩༥༦)ལོར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་

སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན།

ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་འཁྲུངས་ལོ་དང་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལོ་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་འགའ་ཞིག་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང༌། [དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་]ལྕགས་དཔར་མ་
དེབ་གཉིས་པའི་(ཤོག་གྲངས་ ༡༢༣༧ ནས་ ༡༣༣༩ བར་)པཎ་ཆེན་གྱི་འཁྲུངས་
ལོ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་(༡༡༢༧)ལོ་ཡིན་པ་དང༌། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི་(༡༢༠༤)ལོར་བོད་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་རབ་
བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ་(༡༢༡༣)ལོ་བར་བོད་དུ་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་

ཕེབས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་(༡༢༢༥)ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

459

མཚན་གསལ་བཤད་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་འདི་རང་ཁུངས་བཙན་པ་ཡིན།
འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་པྲ་ཝ་སུ་ར་ཞེས་བྱ་
བར་ཡབ་ཚོང་དཔོན་ཆེན་པོ་སམ་པ་ཀ་ཡ་དང༌། ཡུམ་ཀུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་(༡༡༢༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་བཟུང་
རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་སུ་ཁ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང༌། སློབ་
དཔོན་ཤནྟ་ཀ་ར་གུཔྟ་དང་བློ་སྦས་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འབྱུང་སྦས་

པའམ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཤནྟ་ཀ་ར་གུཔྟ་ཞེས་པས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པར་མཛད་ཅིང༌། པཎ་ཆེན་དེ་བ་པུ་ཎེ་སོགས་པཎྜི་ཏའི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་
ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་མཁྱེན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་
པོར་གྱུར།
རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ་(༡༢༠༡)ལོ་ནས་བཟུང་ནུབ་ཕྱོགས་ཏཱ་སིག་
གི་ཡུལ་ནས་དུ་རུ་ཀའི་དམག་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་
གཏོགས། ནུབ་དང༌། བྱང༌། དབུས་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ནང་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གྲགས་ཅན་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་དང༌། བྲི་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སོགས་མང་
དུ་བཅོམ་པར་བརྟེན། ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་དང༌། མཁས་པ། རབ་བྱུང་བཅས་མང་ཆེ་བ་
རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་འབར་མ་དང༌། ཐའེ་ལནྡྲ། ཀམ་པོ་ཙེ་སོགས་སུ་བྲོས་ཕེབས་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

460

དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་
བོད་དང་ཐག་ཉེ་བའི་བཻཌཱུརྱའི་ཚོང་འདུས་སུ་བྲོས་ཕེབས་ཏེ་དེར་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་
བཞུགས་སྐབས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི་(༡༢༠༤)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་
པའི་དཔལ་གྱིས་གྲོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། སྐབས་དེར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཤིང༌། མཉམ་དུ་ཕེབས་པའི་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་

ཆུང་བ་ཡང་དགུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང༌། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་ནི་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལས་

མ་ཕེབས་པའི་སྐུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་བཙུན་ཆུང་འདི་འདྲས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་གསུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་གོ་ཆོད་ཅིག་མི་ཡོང་བས་དེ་ལས་ཁོང་ལ་ཆོས་འགའ་
ཞིག་གསུངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དགོས་དགོངས། སྐབས་དེར་ལོ་ཙཱ་བས་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ལ་སོ་སོས་མཁས་པར་བཞེད་པའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་

དཀའ་གནད་མང་པོ་ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་མཛད་པ་དེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཞོར་ལ་གསན་པས་ཐུགས་ཧ་ལས་ཏེ། བོད་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་གསུངས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། མངའ་རིས། གཙང༌། དབུས། ལྷོ་ཁ་
སོགས་ས་གནས་མང་པོར་ཆོས་གསུངས་ཏེ་འབུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལོ་ཙཱ་བས་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གནང༌། བོད་
དུ་ལོ་བཅུའི་རིང་བཞུགས་ཏེ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང༌། ལག་ལེན། སོ་
ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བཅས་དར་སྤེལ་གནང་ཞིང༌། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་

(༡༢༠༧)ལོར་ལྷོ་ཁ་ཐང་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཟླ་བ་གསུམ་
པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་སངས་རྒྱས་འདས་ལོའི་བསྟན་རྩིས་མཛད་སྐབས། སངས་རྒྱས་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

461

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མེ་སྦྲུལ་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་(༥༤༤)ལོ་ནས་གོང་ལོའི་བར་

སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་(༡༧༥༠)དང་ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཟླ་ཕྱེད་སོང་
ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་

ལུགས་ཀྱི་བསྟན་རྩིས་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། བསྟན་རྩིས་དེ་མཛད་པའི་
དུས་ཚོད་ནི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ཤིང་བྱི་ལོ་
དེ་རང་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མིན་པར་དེ་ནས་ལོ་གསུམ་འདས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་(༡༢༠༧)ལོ་དེ་རང་ཡིན་ནོ། །
དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པ་རང་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི་(༡༢༡༤)ལོར་བོད་ནས་
ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྟེ། ཡུལ་དེར་བར་སྐབས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཉམས་གུད་སོང་བ་རྣམས་སླར་གསོ་དང༌། ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་དར་སྤེལ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་གོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་(༡༢༢༥)ལོར་ཡུལ་དེར་མྱ་
ངན་ལས་འདས། པཎ་ཆེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཁ་བྱང་དུ་[ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་
རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་]ཞེས་དང༌། མཛད་བྱང་དུ་མངྒ་ལ་ཏི་ཥྛ་མ་ཁ་ཨརྱ་
ཞེས་(ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་)འཁོད་པ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་དཔེ་
རིང་ཤོག་གྲངས་(༡༥)ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། [དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་]ལྕགས་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པ། [ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་]ལྕགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོ་བཅས་
ལ་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གཟིགས་ན་ཧ་ཅང་ཆ་ཚང་པོ་ཡོད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་ལུགས་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

462

ལྟར་(༡༩༥༦)ལོ་ལ་སངས་རྒྱས་མྱ་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་སོང་བ་
དེ་ནས་ཡར་ཕྱི་ལོག་རྒྱབ་ནས་རྩིས་ཤིག་བརྒྱབ་ན་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་༣༥ལ་
ཕེབས་པའི་ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་དགོང་མོ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་གྱི་
རི་མོ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་དང་དེའི་དགོང་མོ་རྒྱ་གར་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་བྱུང་ཡོད་
མེད་དེ་ད་ལྟ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ལུགས་དེ་ཕུག་ལུགས་ཡིན། ཕུག་ལུགས་ནི་རྒྱ་

མཚོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་(རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ་ནི་ཕུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང༌། གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར་)ཕུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཅིང༌། ལུགས་དེ་ལྟར་ན་༡༩༥༦ལོ་ནས་ཡར་རྩིས་དུས་སངས་རྒྱས་

དགུང་ལོ་༣༥ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་དགོང་མོར་ཟླ་
བ་གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་ཡོང་གི་མེད་ལ། སྨན་རྩིས་ཁང་རང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་

༡༩༥༦ལོར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་སྟོང་མིན་ཙམ་ཞིག་སོང་
ཡོད།
ཕུག་ལུགས་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིའི་ལུགས་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་

སྤྲེལ་(༡༩༥༦)ལོ་ལ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
སོ་དྲུག་སོང་ཡོད། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་ནི་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སློབ་མ་ཡིན་པ་དང༌། བོད་དུ་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་
དམག་ཡོང་དུས་ཇུན་གར་གྱིས་སྐུ་བཀྲོངས་པ་རེད། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་[རྩིས་

གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ་]ཞེས་པ་དེ་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་བརྩི་སྟངས་དང་གཅིག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

463

མཚུངས་ཡིན། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་(༡༦༥༤)ལོར་སྔགས་
དགོན་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་འཁྲུངས་ཤིང༌། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་(༡༧༡༨)
ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱིས་བཀྲོངས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱ་
(༡༦༨༡)ལོར་[རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ་]མཛད་པ་དང༌། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་རྗེས་མེ་སྟག་(༡༦༨༦)ལོར་[རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ་]ཡི་འགྲེལ་པ་[རྣམ་
འགྲེལ་གསེར་ཤིང་]ཟེར་བ་མཛད། གཞན་ཡང་ད་དུང་སྙན་ངག་དང༌། སྨན་གཞུང༌། སྐར་རྩིས། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་བླ་མ་གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་

སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་ཡོད། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིའི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་མིག་སྔར་སྨན་
རྩིས་ཁང་གི་རང་ལུགས་ཡིན།
ཇོ་བོ་རྗེ་ཡི་ལུགས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་ལ་ཕེབས་རྗེས་སངས་རྒྱས་
འདས་ལོའི་བསྟན་རྩིས་ཤིག་མཛད་པ་དེ་ལ་ཨ་ཏི་ཤའི་ལུགས་ཟེར། ཇོ་བོ་རྗེ་དགུང་
ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་རྒྱ་གར་
ནས་ཕེབས་རྡོག་ཐོན་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཐོག་ཆུ་སྟག་གི་ལོ་ལ་
མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ནས་མངའ་རིས་སུ་ལོ་གསུམ་དང༌། ལྷ་ས་སྙེ་ཐང་དུ་ལོ་དགུ།
དེ་མིན་ས་ཆ་གཞན་དུ་ལོ་ཁ་ཤས་བཅས་བོད་ལ་ཁྱོན་བསྡོམས་ལོ་(༡༧)བཞུགས་ཏེ་མཐར་སྙེ་ཐང་(ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཆུ་ཤུར་རྫོང་ཁོངས་)དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྙེ་
ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དང་མི་རིང་བའི་སར་ཞིང་ཁའི་དཀྱིལ་དུ་སྔོན་མ་ས་སྤུངས་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཇོ་བོ་རྗེའི་པུར་ཐལ་ཡོད་སྐད། ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་ལ་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཡོས་(༡༠༥༡)ལོར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

464

འདས་ནས་ལོ་ག་ཚོད་སོང་མིན་གྱི་བསྟན་རྩིས་ཤིག་མཛད་པ་དེ་ལ་ཇོ་བོ་རྗེའི་

ལུགས་ཟེར།
ཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དེ་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། ལྷག་པར་དུ་མངོན་པ་མཛོད་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་

ཡིན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་རྒྱུད་ནས་ནང་སར་ཕེབས་ཏེ་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྙིང་པ་ཧྲང་ཏུའུ་
རུ་བྲིས་གནང་བ་རེད། ཁོང་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདས་ལོའི་ཐད་

བཞེད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞུ་བ་དེའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་
དངོས་སུ་མཇལ་མ་མྱོང་ཡང༌། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་དཔོན་མཁན་ཆེན་ཆོས་ཁྱབ་
བཟང་པོ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བླ་མ་ཡིན་པས་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་ཙོང་ཁ་
པ་རྣམ་གཉིས་ཞལ་མཇལ་མྱོང་མེད། ཁོང་ནི་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་

ཡིན།

གྲུབ་ཐོབ་དབང་རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞུ་བ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་

སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་ལྷག་པར་སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཁོང་ཡང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཧྲང་ཏུའུ་ལ་ཕེབས་མྱོང་ཡོད། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད་ལ་ [དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆན་འགྲེལ་]ནང་དུའང་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཀོད་ཡོད། གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་ཞུ་བ་དེ་ནི་རྙིང་མའི་བླ་མ་མཚན་སྙན་གྲགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

465

ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཡང་གདན་ཞུས་ལྟར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་བཞུགས་མྱོང་ཡོད། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་མོ་ཆེའི་ནང་ཡོད་ལ་[དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆན་འགྲེལ་]ནང་དུའང་
བཀོད་ཡོད།
བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ནི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་ཞིག་དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་
པས་ཀྱང་ཁོང་ལ་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་གདེང་འཇོག་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ལ་དབུ་མ་དང༌། ཕར་ཕྱིན། མཛོད་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང༌། དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་དང༌། ལོ་རྒྱུས། སྒྲ་སོགས་པོད་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་
ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྔོན་མ་མང་ཆེ་བ་བྲིས་མ་ལས་པར་མ་མེད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་

བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་པར་གསར་པ་བརྐོས་གནང་ནས་ད་ལྟ་པར་ཤིང་རྣམས་ལྷ་ས་ཞོལ་པར་ཁང་དུ་ཡོད།
མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞུ་བ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་གཙོ་
བོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་གི་གྲས་ཡིན་ཅིང༌། ཁོང་
ནི་སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་
གྱི་འགྲེལ་པ་དཔེ་ཆ་པོད་བཞི་ཡོད། ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་ནི་དགེ་ལུགས་པའི་[དགའ་
ལྡན་ཆོས་འབྱུང་]ཟེར་བའི་དཔེ་ཆ་མང་ཆེ་བར་ཡོད།
བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་བ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསང་
སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དང་པོ་གསན་གནང་ས་དེ་རེད། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཡིན་པ་དང་

གསུང་རྩོམ་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་[རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

466

ལོང་]ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་དེའི་མཛད་པ་པོ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་ལ་ལས་[རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་]ནང་ནོར་
འཁྲུལ་ཧ་ཅང་མང་བས་ཁོང་གིས་མཛད་པ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ་ཁོང་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེ་
བས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་སྲིད་ཟེར། ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་སྐོར་[ས་སྐྱའི་

གདུང་རབས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་]སོགས་ནང་རྒྱས་པོ་ཡོད།
ཇོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞུ་བ་ནི་ཇོ་ནང་པའི་ལུགས་ཡིན་ཅིང༌། དེའང་
ཐོག་མར་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་བརྒྱུད་དེ་ཇོ་ནང་གི་ལྟ་བ་དེ་བྱུང་བ་ཞིག་

ཡིན། ཇོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་རྟ་(༡༣༠༦)ལོར་
འཁྲུངས་ཤིང༌། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟག་(༡༣༨༦)ལོར་འདས། ཁོང་གིས་མཛད་
པའི་སྐར་རྩིས་དཔེ་ཆ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། མཛད་རྣམ་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་བ་ད་བར་མ་
མཇལ་ལགས།

བྱང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག་

(༡༣༩༥)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང༌། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག་(༡༤༧༥)ལོར་
འདས་ཞུ་བ་སྟེ་བདག་པོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་དོན་ཡིན་ཅིང༌། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཤི་ཤཱ་

(མི་ཉག་)གཏོར་རྗེས་ཤི་ཤཱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་དེ་བོད་ལ་བྲོས་ཡོང་ནས་བྱང་ངམ་
རིང་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་མི་རྒྱུད་དེ་བྱུང་ཞིང༌། བྱང་པ་བདག་པོ་སྟེ་བྱང་ངམ་རིང་གི་

རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་བྱང་པ་བདག་པོ་ཟེར། བྱང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ཞུ་བ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལ་རིག་གནས་དང་སྐར་རྩིས་མདོ་སྔགས་བཅས་ཚང་མར་
མཁས་པོ་ཡོད་ཅིང༌། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་སྨན་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་ཡང་ཧ་ཅང་མང་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

467

པོ་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཏོང་རེས་
མཛད་པའི་ཕྱག་བྲིས་མང་པོ་ཡོད།
ཐང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་ད་
ཕན་དམིགས་བསལ་མཇལ་མ་བྱུང༌།

པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་འབྲུག་(༡༤༠༠)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང༌། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག་

(༡༤༧༥)ལོར་འདས་)ཞུ་བ་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ས་སྐྱ་པཎ་

ཆེན་གྱི་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ནང“སེམས་ཅན་གྲོག་མར་མིག་མེད་ཀྱང༌། །མིག་ལྡན་

གཞན་ལས་ལྷག་པར་མགྱོགས”ཞེས་གསུངས་པ་དེར་ཟུར་ཟ་མཛད་མྱོང་ཡོད་པ་དང་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཡང་མང་པོ་ཡོད།
འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཞུ་བ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྲེལ་(༡༣༩༢)
ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༤༨༡)ལོར་སྐུ་འདས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་བྲིས་གནང་མཁན་དེ་ཡིན། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་བྲིས་མ་

ཤོག་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཇལ་མྱོང༌། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་[དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་]དེང་སྐབས་ཟི་ཁྲོན་པར་མ་དེབ་གཟུགས་དེའི་འགོ་

རུ་བྲིས་ཡོད། ཁོང་ནི་སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། [དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་]
དེ་ཁོང་འདས་ཁར་བརྩམས་གནང་བ་ཞིག་རེད།
དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱི་(༡༥༠༤)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང༌། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྟག་(༡༥༦༦)ལོར་འདས་)ནི་བཀའ་བརྒྱུད་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

468

པའི་བླ་མ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། རྒྱུན་དུ་ལྷོ་བྲག་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་
གིས་མཛད་པའི་[མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་]ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆའི་ནང་ཁོང་གིས་

གཟིགས་མྱོང་བའི་དཔྱད་གཞི་ཚང་མ་ཐད་ཀར་དྲངས་གནང་ཡོད་ཅིང༌། སྔོན་མ་
ཁོང་གིས་གཟིགས་མྱོང་བའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱུ་མེད། དེར་བརྟེན་
སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་གིས་གཟིགས་མྱོང་བའི་དཔྱད་གཞི་དེ་དག་[མཁས་པའི་དགའ་

སྟོན་]ནང་བཀོད་གནང་སྟབས་དེང་སང་ང་ཚོར་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གིས་

གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བར་བཙན་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་གི་ལོ་

རྒྱུས་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གཟིགས་མྱོང་འདུག་པ་དེ་ཚོའི་ཞལ་བྱང་

ཡང་བཀོད་འདུག་ཀྱང་ནང་དོན་དུམ་བུ་འགའ་རེ་ལས་ཆ་ཚང་བཀོད་མེད་ཅིང༌།

[རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་]ནང་དུའང་དེ་སྔ་དཔེ་ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པའི་
སྐོར་གསལ་འདུག་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་ཚོ་ཕལ་ཆེར་ལྷོ་བྲག་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཚོད་འདུག གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་རྩིས་དང༌། སྙན་ངག སུམ་རྟགས། སྨན་གཞུང་

སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཡོད།འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ་སྟེ་འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་(རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་

ཕག་(༡༥༢༧)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་འབྲུག་(༡༥༩༢)ལོར་འདས་
)ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང༌། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་སྨན་གཞུང་དང༌། རྩིས། ལོ་རྒྱུས། སྙན་
ངག་སོགས་དཔེ་ཆ་པར་མ་མང་པོ་ཡོད།
འཇམ་དབྱངས་མདོ་སྔགས་བསྟན་འཛིན་ཞུ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་དེའི་

མཛད་རྣམ་ལོ་རྒྱུས་དམིགས་བསལ་ད་ཕན་མཇལ་མ་མྱོང་བར་བརྟེན་ཞུ་ཚོད་ཐིག་

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

469

མ་སོང༌།
སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་(རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་

སྤྲེལ་(༡༧༠༤)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་(༡༧༨༨)ལོར་
འདས་)ཞུ་བ་ནི་ཨ་མདོ་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་བླ་མ་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང༌། གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་དུས་ལ་པེ་ཅིན་དུའང་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་བཞུགས་མྱོང་
ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་དཔེ་ཆ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་[སུམ་པ་
ཆོས་འབྱུང་]ཞེས་པ་དེ་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་ཡི་གེར་ཡང་པར་མང་པོ་བཀོད་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་གི་རང་རྣམ་དེ་ཧ་ཅང་དྲང་
པོ་དྲང་བཞག་བྲིས་གནང་ཡོད་པ་སྟེ་སྐབས་དེ་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་དངོས་སུ་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་མྱོང་བ་དང་གསན་མྱོང་བ་མང་པོ་ཞིག་བྲིས་གནང་

ཡོད་པ་དེ་དག་ད་ཆ་བོད་ཀྱི་དེ་སྔའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱུར་
རིན་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད།
རྒྱ་ཡིག་གི་ཙནྡན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པའི་ལོ་དེ་ཆུ་
སྤྲེལ་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་ཡོད། ཙནྡན་ཇོ་བོ་ནི་ཤིང་ཙནྡན་ལས་བཞེངས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཏེ་དེང་སང་པེ་ཅིང་གི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད་པར་གཞིགས་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་

ཐུབ་པ་སྐུ་འཁྲུངས་རྗེས་ཞག་བདུན་ན་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་འདས་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་སོང་བ་ན་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་དྲིན་ལན་གསབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

470

གསུངས་པར་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་བཞུགས་རིང༌། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སངས་རྒྱས་ཧ་ཅང་དྲན་ནས་ཤིང་ཙནྡན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་དེས་བཞེངས་ནས་གོམ་པ་ཁ་ཤས་བར་བསུ་བ་བྱས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་པ་ཙནྡན་གྱི་སྐུ་
དེའི་དབུར་བཞག་ནས། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཚེ། སྐུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གནང་
བ་ལྟར། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་གྱ་ལྔའི་བར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་མཆོད་
གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཁིའུ་ཆི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་
བཞུགས། དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་སྔོན་མས་སྲིད་དབང་
བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེའི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཞོན་ཀྲའོ་རྟིས་ཧྥུ་ཅིའན་གྱིས།
དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལུའི་བཀང་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་མངགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་
རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་འདི་དང༌། སྟོན་པའི་

རིང་བསྲེལ་ཤ་རི་རམ་ཆེ་བ། པཎྜི་ཏ་ཀུ་མ་ར་ཤིཤྷ་(རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་པཎྜི་ཏ་འདིའི་མིང་ལ་
ཅིའུ་མོ་ལོ་ཞེས་བྲིས་འདུག་)བཅས་གདན་དྲངས། ཕྱིར་ལོག་ནས་སི་ཆོན་དུ་སླེབས་པ་ན།
ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡའོ་ཁྲེང་གིས་གོང་མ་ཧྥུ་ཅིའན་བསད་ནས་རང་ཉིད་གོང་
མ་བྱས་པ་དང༌། དུས་ཟིང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་སྟབས་འཁེལ་ཏེ། རང་གི་དམག་
དཔུང་རྣམས་ཁྲིད་དེ་ལིའང་ཀྲའུ་མཁར་བཟུང་ནས་སྒེར་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་
པའི་མིང་ལ་ཧོའུ་ལིའང་ཟེར་ཞིང་རྒྱལ་ས་གུ་ཚང་(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེའུ་རྫོང་)
ཡིན། དམག་དཔོན་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་དབྱི་ཨུ་རྟིས་ལུའི་ཀོང་ཟེར་བ་དང༌།

སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བཏུས། ༼ཁ༽

471

རུས་མིང་ནི་ལུའི་ཡིན། དེས་རྒྱལ་པོ་བྱས་རྗེས་དེ་སྔོན་སྟོན་པས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་
ཇོ་བོའི་སྐུ་ཡང་རྒྱལ་སར་གདན་དྲངས་ནས་རེ་ཞིག་དེར་བཞུགས། རྗེས་སུ་ཆིན་
རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡའོ་ཤིན་གྱི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པར་གོང་གསལ་དམག་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་ནས་ཇོ་བོའི་སྐུ་དང༌། འཕེལ་གདུང༌། པཎྜི་ཏ་
རྣམས་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་མཁར་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། གསུང་རབ་མང་པོ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ལོངས་པའི་
དགོན་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས། སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཧོའི་ནན་དང༌། ཅང་ནན་

སོགས་ཞིང་ས་མང་པོར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ནས་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་
བཟུང༌། དེ་ནས་མན་ཇུའི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་དུ་པེ་ཅིང་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་
དྲངས། ལིན་ཅུང་སི་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་རྗེས་ཡོན་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཞེང་ཨན་སི་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང༌། དེ་ནས་
མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རིང་དང༌། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོ་བར་ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་

དུ་བཞུགས་མུས་ལ། གོང་མ་ཁང་ཤིའི་ཁྲི་ལོ་བཞི་པར་ཕོ་བྲང་ནང་མའི་ཉེ་འདབས་
ནུབ་བྱང་ངོས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གསར་དུ་བཞེངས་ནས་
ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལྕང་སྐྱ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་འཕྲེང་གསུམ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་[ཙནྡན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་] དང་སོག་པོ་ལོ་ཙཱ་བ་གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་[ཙནྡན་ཇོ་བོའི་ལོ་
རྒྱུས་]གཉིས་སུ་གསལ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་དངོས་སློབ་བྱང་ངོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

དུང་དཀར་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁོལ་དུ་

472

རྒྱ་ཡིག་གི་[ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས་]ཞེས་པའི་ནང་ཀྲུང་གོའི་ལོ་

རྒྱུས་མཁས་པ་ཧྥན་ཝུན་ལན་གྱིས་(༡༩༥༦)ལོར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་སོང་བར་བཞེད་པ་དང་སྦྲགས་ཁུང་ཙེ་དང་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་
གཉིས་བྱོན་པའི་དུས་སྐབས་ཐད་ཧེ་བག་ལོ་ཁ་ཤས་ཤིག་ལས་མེད་པ་དང་ཁོང་
གཉིས་དུས་རབས་གཅིག་གི་མི་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་ཡོད་ལ་དེའི་ཁུངས་
གཏུགས་ས་ནི་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཕྱིན་པའི་
ལྟ་ཚུལ་དེ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ཁུང་ཙེ་དང་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་གཉིས་དུས་ཐོག་གཅིག་

ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

473

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་
སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །